

Pampiere wereld, ofte wereldsche oeffeninge, begrijpende in vier deelen meest alle de rijmen en werken

<https://hdl.handle.net/1874/37396>

H E T
D E R D E D E E L ,

Bestaende in

T O O N E E L -
S P E E L E N .

HET DERDE DEEL,

Bestaende in

TOONEELSPLEN.

Liefdbloeyends Offerande,

Vytgebeeld door dese naevolgende Persoonen.

Liefdbloeyende.
Rey van Rethorica.
Apollo.
Pallas.

Oud-Man.
Oude-Vrouw.
Twee Weezen.

Liefdbloeyend, met Rey van Rethorica, dragende
't Blayzoen, met 'et Altaer, en een mandeken
met groene bladeren; twee Weezen, met de
Oude-Man, en Oude-Vrouw.

Heeft Roma oyt geroeint op haer Romeynse
daden, (den,
Zoo roem ik heden dan met lof van dijn gena-
Ha goedertierē Goon! die Rome gaeft dat luk,
En my tot dus lang hebt verlost uyt alle druk;
Wanneer de schrale nijt met opgespalkte kakē,
Haer bitt're laster spoog, om daer door dor te maken
De bloeyfels van mijn stam, en 't vveeld'rig Eglentier,
Dat in zijn groente blijft trots 't groene Lauwerier;
V zy dien lof, ô Goon! die, als een milden regen,
Apolloos Hypocreen verleenden daer en tegen,
Dat noch de schrand're haer, nocht noyt vernoege nijd
Meer wonnen op mijn lof, als ingekropte spijt.
De spruyten dien ik queek met aengenaem vermaken,
Die yveren met lust tot welstant van mijn zaken.
De lent, de lieve lent, de lenten van de gunst,
Die voed mijn Eglentier in 't bloeyen van de kunst;

Liefbloeyend bloeid in liefde, liefde doet lief bloeyend groeien,
 Zoo dat liefdbloeyend zal, en moet, in liefde bloeyen,
 Mits dien der Goden gunst, en Burger-Vaders min
 Noch zijn tot my waerts g'lijk zy waren in 't begin;
 Dies wegen zal mijn Rey, ô driemaal drie Godinnen!
 Met alle dankbaerheyd dees offerand beginnen;
 Ontfangt mijn offer dan met zingende gebeên,
 En zie ten Hemel af, ô Goden! hier beneên.
 Koom, blaker, brand, en smeul, vang aen dijn offervieren,
 En stook op uw Altaer dees groene Eglentieren,
 Den God Apoll ter eer, op dat hy dees mijn staet,
 Die dus lang heeft geduurt, gedurig duren laet;
 Begin, kunstmilde Rey! (in 't midden van het branden)
 Een zoet gezang vermengd met dees uw offeranden;
 Beweeg de Goden zelfs met zang, en kunst vermaek,
 Tot voordeel van mijn wensch, en welstand van de zaak.

Den Hemel (zijnde vol Goden) werd geopend;
Apollo en Pallas treden af, en komen voorders;
 ondertusschen werd dit navolgende gezon-
 gen, en daer by gebrand-offerd.

K Ewige kruysjes, geurige vruch-	Begroeten met de offeranden
Smeult, en smookt, (jes,	Van onze schaer,
Op dat u brand met zoete luchjes,	Die kruysden en die bloemen branden
Ten Hemel rookt;	Op liefds Altaer.
Opend de vvolleken, opend uw	Het Goddelijk luystert na gebeden,
zalen,	En schijnd voldaan;
O Goon! laet gunst	Apollo komt van boven treden,
Op onderlooze Vveezen dalen,	En neder gaen;
Door onze kunst.	VVellekoom, vVellekoom, God en
Het offeren dat gy ziet geschieden,	Godinne
O groote Goon!	Gy die uyt gunst,
Vereyscht dijn gunst aen ons te biede,	Toond Liefdbloeyend uwve minne;
Dies wvy uwv troon	Door liefde, en kunst.

Ap. Liefdbloeyend, eed'le maegd! die honderd vijftig jaren
 Vw spruyten hebt gequeekt, met hulp van dees u scharen;
 De wangunst heeft al lang uw ondergang gezocht,
 Het werk daer toe begoft, maer noyt niet uytg-wrocht; De

De schrale nijd die zocht uw telgen te verdrogen,
 Dan doch door mijn beleyd ontbrak haer dat vermogen;
 Al waert gy voor een wijl verschoven, en verdrukt,
 Gy blijft noch die gy waert, en word noyt uyt gerukt;
 Gewortelt staer uw stam, geplant door Karels wetten,
 Wiens Keyzerlijke macht u in den zetel zetten
 Van Hollands hoogste roem; 't welk tuygt het oude blijk,
 Waer meed u heeft vereerd den Vorst van 't Roomsche Rijk,
 Dien grooten Adelaer, en pronk van alle Kroonen;
 Niet minder zal de macht mijns Godheyds u betoonen,
 Liefdbloeyend (door mijn gunst) in Liefde bloeyen zal,
 Al waer 't dat haet en nijd uytspogen bitt're gal,
 Noch zal u Eglentier door mijne zegen groeyen,
 Liefdbloeyend, eed'le maegd! gy zult in Liefde bloeyen,
 Gy zijt, en blijft in gunst van Aerd'sch, en Hemel Goën.
Pallas. Noyt sterffelijke nijd en zal Liefdbloeyend doën,
 De wangunst nimmer zal vernielen, nocht verdelgen
 De spruyten van uw stam, de groente van uw telgen,
 De bloeyssens van uw struyk, de bladers van u groen;
 Gy zijt Liefdbloeyend, en je blijft in eelen doen.
 Uw haters haet is wind; uw nijders nijd maer spoken,
 En vruchteloos zy 't vuur van u verderven stoken.
Oud. 't Onsterffijk zy daer voor op 't hoogst van ons begroet.
Oude-v. Vermids Liefdbloeyend ons haer rijken offer doet.
Vv. Ey Goden! zegent doch Liefdbloeyend, als voor dezen.
2.Vv. Mits zy haer inkomst geeft ons ouderlooze Weezen.
Oud. Ey Goden! zegent gy Liefdbloeyend, d'oude maegd.
Oud. Mits zy voor d'ouderdom getrouwlijk zorge draegd.
Vv. Ey Goden! laet Liefdbloeiends liefde noyt vermindrē.
Vv. Mids zy, als moeder, zorgd voor vaderlooze kindren.
Oud. Ey Goden! uwe gunst Liefdbloeyend zeeg'nen moer.
Oud. Vermits haer zegen ons, en deze Weezen voed.
Pal. Vertrouw Minerva, die Liefdbloeyend liefd zal dragen,
 Op dat zy een steun u, in uw oude dagen;
 Liefdbloeyende, mijn liefd, mijn Goddelijke macht,
 Die zullen strecken over u, en u geslacht;
 Indien dat yemand tracht uw spruyten af te snoeyen,
 En door wangunstigheyd uw wort'len uyt te roeyen,
 Die zal bevinden, dat zijn arbeyd is als wind,
 Door dien gy, eed'le maegd, van 't Godlijk zijt bemind.

4 L I E F D B L O E Y E N D S &c.
Apol. Ik zal de Hypocreen doen uyt Parnasso brengen,
 En met een vollen vloed u Eglentier besprengen,
 Op dat Liefdbloeyend bloey, en liefde in kunst vermeerde,
 En kunst in liefde werkt, 't gun nut met vreugde leerd.
Lief. Wijl dijn onsterflijkheyd, ons offer heeft ontfangen,
 Zal u Rethorica met dank van haer lofzangen
 Vergelden uvve gunst, en zegen neêr gestort,
 Op dees mijn telgen, vvel vervvelkt, maer noyt verdord.

Rey van Rethorica zingende.

Stemme: 'k Zie den Hemel vol van vreugde.

Gelaurierde Kunst-Godinne
 Rethorijk!

Offer vreugde van Musijk;
 Nu dat ons de Goden minne,
 Die de kunst

Zegenen met milde gunst,
 Lof, en dank,

Zy den Hemel, met gezank.
 Cier uuv zoete rijmeryen
 Rethorijk!

Cier uuv rijmpjes met Musijk;
 Op dat nu in deze tyen
 Onze kunst

Greey, en bloey, door Goden gunst;
 Lof, en dank,

Zy den Hemel, met gezank.

Loof den hemel voor zijn zegen
 Lieve jeugd!

Offer aen de Goden vreugd;
 Zoekt haer Godbeyd te bevvegen;
 Dat hun gunst

Zegen onze zoete kunst;
 Lof, en dank,

Zy den Hemel, met gezank.
 Helpt ons blijde blijdschap tuygen
 Pluyngediert!

Zoete deuntjes tiereliert,
 Nu vuy voor Liefds altaer buygen
 Hier in 't groen,

Daer vuy onze offer doen;
 En tot dank

Eeren d'Hemel, met gezank:

Rey van Rethorica aen de toezinders.

Gy Heeren, Iuffren! die de kunsten komt by wonen;
 Om aen te schouwen 't gun de Schouburg zal vertoonen;
 (Toehoorders zedigheyd verstrekt kunst lust en spoor)
 Dies bidden wy, verleen ons stilte, en gehoor.

E Y N D E.

DIANA

D I A N A

Bly-eynde-fpel.

I N H O V D.

Diana (uyt Koninklijk Gestacht, binnen 't Hof van Grieken als balling) vverd op trouwvs beloften, van Florentius bestapen; hy haer onteerd latends, pleegt vryagie met Cecilia, Princes van Grieken.

Diana (over haer ongeval mismoedig) gaet tot Heydensche vruersegsters die haer ontdekken (door eenige helsche Geesten) de liefde van Florentius tot Cecilia; dies Diana haer keerende tot een Kluyzenaer, neemt aen diergelijke schijn, en treed ten Hove, om met gelegentheyd Florentius in zijn liefde, tot de Princes, te stuiten.

Floriaen, onbekende broeder van Diana, onthoud zich, in schijn van Herder, buyten Athenen, vveynig vveegs van 't Hof; de Princes Cecilia, aldaer verschijnende, ontfleekt in liefde; toond hem haer genegentheyd; hy, ten hoogsten hier over verwonderd, raed haer tot verder inzicht, edoch vruchteloos; de Princes volherdende, doet hem besluuten haer zijn liefde op te offeren, onder beloften van eeuwige getrouwvicheyd.

Florentius, dit hoorende, beklaegd hun voor den Koning, die hier op den Prins machtig maekt, den Herder in verzekering te nemen.

Floriaen, besloten hebbende met de Princes (in Herderinne kleeding) uyt het Hof te vluchten, vverd vervolgd, en in 't bosch achterhaeld, gewankelijk ten Hove gebracht, en ter dood veroordeeld; knielende voor 't swaerd, vvel gemoedigt om te sterven, vertoond haer Diana in schijn van Kluyzenaer; doet het recht ophouden; raekt Florentius zijn gevventen, hy die zich zelven spiegeld in 't gemoed, herdenkt zijn eeden, en trouwvs beloften aen Diana gedaen; beeld zich in het sterven, bekend sijn ontrouwv; Diana ondekt haer; den Prins zoekt haer verschooning, valt den Koning te voet, bid genade voor hem, en den Herder; die zijn persoon, als ook zijn afkomst, en geslachte, bekend maekt, vverd van Diana in broederlijke liefde omhelsd; den Koning, dit ziende, vverd bevrveegd; toond voor straf, gunstige medogentheyd, gund den Herder 't leven, neemt hem aen voor svvager, doet hem trouwven met zijn dochter de Princes Cecilia, en Florentius met Diana; eyndigd alsoo hun droefheyd in vvrengde,

P E R S O O N E N .

- DIANA, *een vervallen Princes.*
FLORENTIVS, *een Grieks Prins.*
KONING *van Grieken.*
ALLERDVS, *Hoveling.*
HEYDENSCHÉ *Kol.*
REY, *van Heydensche Toveressen.*
PLVTO, *en eenige Hellsche Gceesten.*
CECILIA, *Princes van Grieken.*
FLORIAEN, *een vervallen Prins, in Herders schijn.*
LAVRA, *Herderin.*
CORIDON, *Herder.*
REY, *van Herderinnen.*
RODRIGO, *een Spaensche Gek, dienaar van Florentius.*
EREMYT.
PAGIE.
RECHTERS.
SCHERPREDTER *stom.*

Het Tooneel beeld af, het Hof van Grieken.

EERSTE HANDELING.

Diana.

T Ot eenzaamheid dwingt my een zoete kracht
des mins,
Om voeden mijn gedacht op u, mijn waerde
Prins;
Prins die mijn ziel gebied, Prins die ik heb ge-
zworen

Te houden voor mijn lief, en zielens uytverkoren;
Steeds flikkerd voor mijn oog dat liefelijke licht
(Met een verliefde brand) van u starend gezicht;
Steeds dunkt my dat ik zie tot mywaert komen treden,
Twee beenen trots van stal onder uw brave leden;
Volmaekt, en moedig held! den tijd is lang voor by,
Die gy beslooten had te komen hier by my;
Waer toefdy doch zoo lang, en laet my eenig wachten
Vol zware fantazy, bekommert van gedachten?
Zijt wellekome mijn lief. *Florent.* En gy Princes gegroet.
Diana. Met dankbaerheid ik uwe wensch vergelden moet;
Waer bleef mijn lief zo lang? *Fl.* Hoe lang mijn uytgelezen?
De tijd die dunkt u lang te zijn, lief, door 't afwezen;
Gelijk gy my, Princes, ook vaek getuygen doet,
Elk uur een jaer te zijn als ik u derven moet,
Diana. lief voldoe, door liefde, minnens lusjes.
Di. Waer meê mijn tweede ziel? *Fl.* Maer met uw lieve kusjes.
Di. Met kusjes, waerde Prins? *Fl.* Met kusjes, ach! Mevrouw,
Van uwe lipjes rood bedouwt met Hemels douw.
Di. Ten aenzien dat de liefd uw lust zoo hoog doet steygren,
Doch! onder dwang van eer, zoo kan ik dat niet weygren;
Dies boet uw liefdens lust in eerlijke vreugd.
Flo. 't Is my de grootste vreugd die gy my geven meugd
Princes. *Diana* lief, die kus geen kus verstrekt,
Mits gy uw lipjes my, mijn lief! te haest ontrekt.
Diana. Wel zijt gy niet te vreên?
Zoo neemt 'er twee voor een;
't Gevogelt in de boomen,
Noch stomme waterstromen,
Verklikken nimmer 't zoet,
Dat liefde lievert doet.

T O O N E E L S P E L

- Flo.* 'k Voel door mijn ingewant
Een minnelijke brand,
Die ik alleen door 't kussen,
Diana, niet kan blussen,
Die niet ten eynd en raekt,
Voor min mins lusten smaekt.
- Di.* Mijn Prins, hoor mijn gebeden,
Ey! dwing uw lust met reden,
De vlamme die u queld,
Door reën ter neder steld;
Tot u mijn zinnen neygen,
't Lichaem zal zijn u eygen;
Maer tijd en wil noch niet,
Dat u die gunst geschier.
- Flo.* Mijn Engel! wat voor wetten
Zijn 't, die ons lust beletten?
Zijn (door verloofde trouw)
Wy niet als man en vrouw?
- Di.* Wel door beloften, maer niet wettelijk verbonden;
Zoo wy de lust voldoen vervallen wy in zonden.
- Flo.* Zoo lust de zonden teeld, wat baet dan echre trouw?
- Di.* Om dat door trouw de lust vry staet aen man en vrouw.
- Flo.* Kan lust, door trou, den mensch bevryen van zonds plagē.
- Di.* Och ja! zoo hy zijn lust voldoet na Gods behagen.
- Flo.* Op wat manier kan lust na Gods behagen gaen?
- Di.* Dat men geen minne pleegt voor 't trouwen is gedaen.
- Flo.* Hoe! kan dan trou den mensch voor mins misdoen bevryē?
- Di.* De trouw die steld de straf van minne lust ter zyen.
- Flo.* En is ons trouw verbond niet vast genoeg geschied?
- Di.* Wel tusschen u en my, maer voor de wereld niet.
- Flo.* Wat tusschen ons geschied de wereld niet zal weten.
- Di.* Voor God te veynzen is maer onnut tijd versleten.
- Flo.* Wy zijn voor God getrouwt, dies mach het wel bestaent.
- Di.* Niet eer mijn lief, voor dat de wereld is voldaan.
- Flo.* Diana, ziet men 't niet gebeuren alle dagen?
- Di.* Om dat 'er zonden zijn vermeerderen de plagen.
- Flo.* 't Is ingenomen waen die mijn Diana queld.
- Di.* 't Is graegte die mijn Prins door minne rocht ontsteld.
- Flo.* 't Is schijn van yet, maer niet, dat my Princes wil peyen.
- Di.* Ach Prins! zoekt gy my dan tot oneer aen te leyen?

Te schenden door de lust van uw onrijpe min,
Bedaer, ey Prins bedaer! en trek uw lusten in.

Flo. Zoud mijn Diana my die valscheyd toe vertrouwen,
Dat ik na mins genot, aen haer geen woord zou houwen?

Dat ik de lust van min zoud plegen aen Mevrouw,

En schenden hare jeugd, en breken mijne trouw?

Dat ik haer kuyfsheyd zoud met vuyle min besmetten,

O neen Diana! neen, oprechte liefdens wetten

Verbinden my zoo vast, schoon min haer wil genoot,

Ik blijf (dat zweer ik u) getrouw tot in der dood.

Di. De min beloofd wel veel op hoope van genieten;

De min is zoo van aert, zy laet haer niet verdrieten

Hoe zwaren last zy draegd, wat ongeval zy lijdt,

Wat moeyelijk zy doet, wat strijden dat zy strijdt,

Wat eeden dat zy zweert om tot haer wil te komen?

Florentius, ach Prins! wat hebt gy voorgenomen,

Diana tot u wil te brengen? rust, ey rust!

Flo. Niet eer mijn lief, voor dat mijn vlam is uytgebluscht,

Di. Vw vlam, Florentius! moet gy (door reden) doven.

Flo. Diana, lief, de min gaet reede ver te boven.

Di. Waer min gaet boven reên daer strekt de min tot quaed.

Fl. Dan niet, wanneer de min op trouws beloften gaet.

Di. Wie min pleegt op beloft van echtelijk te trouwen,

Die vind in plaets van trouw, helaes! wel na berouwen.

Fl. Berouw komt door bedrog, maer door de minne niet.

Di. Bedrog komt door de min, door minslust komt verdriet;

Verdriet dat baerd berouw; dies komt berouw door minne,

Wanneer men buyten echt mins lust niet wil verwinne.

Fl. Niet wil! hoe willen lief? mijn wil heeft hier geen macht,

Ten aenzien dat mijn lust is van te groote kracht.

Di. Ach! herte steeler! 't schijnt gy herten weer te raken,

En al mijn tegenstel gantsch krachteloos te maken;

Zult gy my zijn getrouw? *Florent.* Ach! twijfeld gy daer aen?

Zoo 'k niet getrouw en blijf moet my de moord wel slaen.

Di. 'k Vertrouw mijn waerde Prins die eeden niet te breken.

Fl. De sprakelooze steenen zullen eerder spreken

Eer door mijn ontrouw mijn Princes raekt in verdriet.

Di. Zoo laet ons gaen daer min die lieve lust geniet. *Almen.*

Koning, met al het Hofgezin.

Wie woont 'er minst op aerd die Gode meest behaegd ?
 Die, die in lief en leed hem even dankbaer draegd,
 En die de gaven (van des Hemels macht gezonden)
 Behoorelijk gebruykt, die werd' er minst gevonden;
 Wat schepsel heeft natuur ter wereld oyt geteeld?
 Wat gaven het geluk de menschen uytgedeeld ?
 Wat gunst heeft het geluk den mensch toe kunnen voegen,
 Daer hy zich dankbaerlijk heeft laten meê genoegen ?
 't Zy Keyzer, Koning, Prins, Monarch, Vorst, oft Heer,
 Hoe hooger in 't geluk, hoe grooter in begeer ;
 Bezit hy Rijk en Kroon, beheerscht hy land en lieden,
 Heeft hy zijn wil tot wet, doet wellust hem gebieden,
 Noch is het niet genoeg, zoo ik bewijs betracht,
 Behoef ik anders niet als Alexanders macht ;
 Wiens overheersching van de onverzade lusten,
 Hem noyt (hoe veel hy had) volkomen lieten rusten ;
 O dwaze zotterny ! getuyge, dat bestaet
 De rijkdom in 't vernoegeu, niet in d'overdaed ;

Mijn Scepter en mijn Kroon, mijn Rijk en mijn gebieden,
 Bezwaren my veel meer met zorgen en verdriet,
 Als 't sober leven van gemeene slechte lieden ,
 Wiens arbeyd geeft de kost, en zorgen verder niet.
 't Genoegen is haer schat, daer zijn zy meê te vreden,
 Na d'arbeyd volgt de rust, den dag die brengt den nacht ,
 Om rusten, door de slaep, haer daegs vermoeyde leden,
 Wanneer eê Prins met vrees zijns vyands komst verwacht.
 Wiens zorgen d'honger steeld, wiens stadelijk genieten
 Verliezen doet in 't eynd, door overvloed, de smaek ;
 Want, door gewoonte zijn de lusten mijn verdrieten,
 Mits ik door lust tot lust in dieper onlust raek ;
 Wel waer toe dit verhael ? een Vorst die is geboren
 Tot diensten van zijn volk, zoo wel, alstot haer Heer ;
 Hoe suft mijn moedig bert ? heb ik de moet verloren ;
 Betracht mijn heusch gemoed dan na geen hooger eer ?
 Mijn roem die steygerd op, 't geluk verheft mijn daden,
 En klimt, van dag tot dag, vast na den Hemel toe,
 Mijn vyand leyd gevelt, en smeekt my om genaden ;
 Helden ! uw vroomheyd ik daer van bedanken doe.

V dank

V dank ik Hemelvoogd voor uw genadigheden,
 Dat ik mijn Rijk bezit in stille rust en vrede;
 En dat ik veylig svey den Scepter in de hand,
 Ia hebbe tot mijn dienst de Vorsten van het land;
 In lang gewenschte vreed zijn al mijn Onderzaten,
 Die met de vrede haer zeer wel vernoegen laten.
 Allerde ! 'k ben gezint te rijden op de jacht,
 Spoeyd u ten Hoof, en schik dat alles zy volbracht
 Wat noodig is, om 't wild uyt bosch en veld te jage,
 En dat op morgen voor het kriecken van den dage.
Al. Grootmogend Majesteyt ! ik maekten 't al gereet,
 Zoo haest de pagie my daer van de kennis deed;
 Het jacht tuyg is by een, ik heb de beste honden
 Gekoppelt, en daer by de bracken t'zaem gebonden;
 En wat 'er tot de jacht noch meer van node zy
 Is vaerdig, en gereet. *Kon.* Men zael mijn paerd daer by.
Binnen.

Trompetter blaest, het Daget in den Oosten.

Florentius treed van 't Ledekant, laet *Diana* slapen,
 en neemt zija afscheyd :

Aurora pronkt op 't schoonst de bloezen van haer kaken,
 En flickert met dien glans over de bruyne daken;
 Æolus blaest met kracht een stijve voor de wind,
 En met een herde loop het snel gety begint,
 Tot gunst en dienst van my; vaer wel Atheensche stroomen,
 Met al u rijk gewest, van bergen, bosch, en boomen;
 Vaer wel mijn lief, vaer wel pronk-peerel in de deugd;
 Vaer wel Diana puyk van al d'Atheensche jeugd;
 Ik ben door noot geperst van u, mijn lief, te scheyen,
 De schepen zijn gereet met alle de galleyen
 Om heden t'zeyl te gaen; hoe Prins, verlaet gy dan
 Vw eed, uw lief, uw trouw? wel ja, wat leyd daer an,
 O neen! ô ja! ô neen! ô neen ik mach niet vlieden;
 Hoe Prins, wie is 'er die u 't vluchten kan verbieden?
 Mijn eed, mijn trou, mijn min; mijn min, mijn trou, mijn eed,
 Die zijn my, Minnegod, ten alderhoogsten leet;
 Hoe dan? vlucht ik van hier? vervloekte minne lusten!
 Die my 't gedacht verstroyd, wat baerd gy my onrusten;

Ik

Ik weet niet wat ik wil, ik heb Diaen onteerd,
 Mijn hert (door nieuwe lust) Cecilia begeerd;
 Dies ik mijn reyze staek, en zoek Princes te minnen,
 En ban Diana uyt het diepste van mijn zinnen;
 Haer liefde walligd my, en voed af kecrigheyd,
 Zoo dat mijn liefde nu van u, Diana, scheid.

Binnen.

Diana ontwakende.

Wat schrik beknelt my 't hert, door bange nare droomen?
 Waer toe, ô Hemel! is Diana, laes! gekomen?
 Mijn eerbaerheyd onteerd, mijn zuiverheyd geschend,
 O gy meyneedigen verrader! als gy bent;
 Pakt gy op eer nocht eed? ô Hemel! kan 't geschieden
 Met zulk bedrog mijn eer te steelen, en te vlieden?
 De plaetze leeg? eylaes! eylaes! bedroefd gezocht!
 Verhef mijn nare stem tot boven in de lucht;
 O maegden schenner! die Diana hebt bedrogen,
 Zoo dat zy traen op traen moet storten uyt haer oogen;
 O roover van mijn eer! ô schender van mijn jeugd!
 O moorder van mijn hert! o dief van al mijn vreugd!
 Zijn dit beloften die gy swoert aen my te houwen?
 O valsche eeden! wat mocht ik op u vertrouwen,
 Op u, ik zeg op u, die my laes! hebt vervoert,
 En tot de lust gebracht als gy my trouwheyd swoert.
 O cerelooze guyt! die door meyneedig liegen,
 In vuyle minne lust, Diana most bedriegen;
 My dunkt dat haer de aerd van mijnent wege schaemd,
 Vermits gy hebt gedaen het geen geen Prins betaemd;
 Waer door ik my de spreuk nu stellen mach voor oogen,
Wie lichtelijk geloofd, werd lichtelijk bedrogen.
 Ik kniel ter aerden neêr, nu van mijn eer ontbloomt,
 Ey Hemel! gun my doch uw bystant in mijn noot;
 Oyme onteerde maegd! verlaten en verschoven,
 Wraek roep ik over hem aen d'Hemel-voogd daer boven;
 Zacht zinnelooze maegd, bezadig u gemoed,
 En toon geduldigheid in uwe tegenspoed;
 Ten is geen kunst een maegd met schijn-deugd te bedriegen,
 Maer 't is een kunst de straf des Hemels te ontvlieden;
 Ontvlieden moogt gy my, maer nimmer Godes wraek,
 Die ik de straf beveel van dees vervloekte zaek.

Binnen.

Rey

Rey van Kollen, en Heydinnen zingende,
ofte spreken.

W Eelige kruyden, tierige boomen,
Gy die dees luwe lommer groent ;
Ruyfchende beeken, vlietende stroomen,
Hoe bezich zijt gy in uw doent,
En fchut het loof, van eyk, van elst, en linden,
Als de noorde-winden, in de nare nacht,
Vw ftam en ftruyk verdelgen en verflinden,
Daer gy ons doet vinden, merrig, pit, en kracht,
Om 't wonder-voerck, van onze prophecy,
Te geven klem in 't ftuk van haer vvaerdy.

Diana
uyt komen-
de, luyftere
na hun
zingen.

Als uvve ftruyken bladeren dragen,
In 't eelfte van hun groente ftanen ;
En dat de snelle donder vlagen
Met brand van blixem neder ftanen,
En branden afch (uyt bladers vers ontloken)
Dan heeft eerft het spoken, zijn volkomen aert ;
Als vvy maer dees gefneulde kruyden ftoken,
't Svverte altaer roken, dat het vreeze baerd,
En fchrik in 't hert van angftvallige lien,
Indien zy maer ons offerande zien.

Di. Ik fpeur uyt u gezang, als dat gy zijt genegen,
Mer dit gebloemt en kruyd, de zvvarte kunst te plegen ;
Die in het Heydendom (als hoog en wel geleerd)
Voor dezen is, en vvord op huyden noch ge-eert ;
Bejaerde moeder, die uvv dagen hebt verfleten
In deze kunften, om veel vvreemdigheyd te vvereten ;
Zoud uvv eervarentheyd vv el brengen aen den dag,
Yets, dat ik nauvvelijks (door fchaemte) melden mach ?
Mijn hert, met fmert belaen, zoekt zich wel te ontlaften,
Maer vreeze houd my, laes ! geboeyt ; vvant noyt het paffen
(Door eerbaerheyd) een maegd met duyvels spokery
Te trachten na het geen dat haer tot nadeel zy.
Rampzalige Diaen, ellendigft aller maegden,
Dat ik mijn ftat verloor, en balling ben, mis haegden
My nimmer doch zoo zeer, als vv el dit ongeval,
Dat my mijn hoogfte roem, en vvaerdste fchatten ftal.

Ey!

Ey ! diepe afgrond split, en swelgt my in uw kaken,
 Wilt in u duyfter rijk Dianaes rustplaets maken ;
 Baend my de laetste weg waer langs ik treden mach,
 Tot dat ik koom daer noyt verschijnt de klaren dag.
 Gy, die de kuyfheyd mind, 't zy hoog oft laeg gebooren,
 Leer doch aen my, na lust des minnaers, niet te hooren ;
 Grijp schop, en spa ter hand, Diana, tot een straf,
 Zoo open zelfs de aerd, en maek u hier een graf !
 Een graf, eylaes ! een graf, daer ik mijn eygen zelve
 (Als schuldig aen de dood) begrave, en bedelve,
 Tot straffe van mijn schand, en aller maegden leer,
 Te schuwen geyle min, te strijden voor de eer.
Kol. Bedroefde jonge maegd, uw ramp baerd my medogen,
 V treurig treuren staek, droogt uw berraende oogen ;
 Indien de werenschap, van ware prophecy,
 Nu oft tot een'ger tijd gebleken is in my ,
 Zoo zal s'in dit geval, niet minder zijn bevonden ,
 Ik zal ontdekken u, de plaets, persoon, en stonden,
 Waer, wie, en ook wanneer hy by een ander quam,
 Die door een valsch bedrog, uw eer en kuyfheyd nam,
 Om op gelegen tijd zijn minne na te speuren,
 En hem, in zijn gevry, te stutten, en te steuren.
Dia. Waer vind ik hem, eylaes ! om dit in 't werk te leggen ?
Kol. Ik hebze, die ik dat door dwang, wel kan doen zeggen.
Diana. Maer is in deze zaek, ach leyder ! ook gevaer ?
Kol. In 't minste niet, vertoef, ik maek mijn toestel klaer ;
 Houd gy u aen een zy, en wild in 't minst niet schromen,
 Ik zal, op mijn bevel, den helsehen Prins doen komen,
 Dat 's Pluto, die verzelt zal zijn met helsehe stoet,
 En mijn verklaring doen van 't geen u is ontmoet.

*Zy onsteekt een vweynig vuur op het Tooneel, daer voor
 knielende, spreekt.*

Dit merg (uyt menschen been gestooten) moet ik branden ;
 Dit zwart en glinstrend hair uyt rucken met mijn handen,
 En sineulent beyd tot asch ; noch diend 'er by gedaen
 Een bloedig hert gescheurt uyt een pik-swertten haen,
 Die 't lijf zoo levend opgestroopt is mer mijn klaeuwen ;
 Grijp moet Diana, laet u herte niet verflaewen.

Zy rijft, en gaet rondsom het vuur.

Alecto, Hecate, Thyfiphon, en Megeer,
 Gy Pluto, Hel-god zelfs, dijn machten ik befweer;
 En wil, dat gy terftond verſchijnd uyt uw afgronden,
 Gy zult my datelijk een nieuwe maer verkonden;
 Rijs eunjers, rijs gefwind, gefwind, zeg ik, en ras,
 Oft komt het (denk ik) noch uw Hoogheyd niet te pas?
 Rijs onder aerds gefpuys, inwoonderen der Hellen,
 Oft zijt gy bezich om 't verdoemd gedroch te quellen?
 Laet die voor ditmael ruft in hare flaverny,
 Verſchijn van ſtonden aen (op mijn gebod) voor my;
 Rijs Pluto, vaerdig rijs, gy helschen god der goden.
 Pl. Door wiens macht werd ik uyt mijn duyster rijk ontbodē?
 Daer wy nu op het drokft in 't ſtraffen bezich zijn,
 En plagen zondaers met onlijdelijke pijn;
 Wat is u wil? *Kol.* Om op het kortft van u te weten,
 Wie zich ongodlijk heeft aen deze maegd gequeten;
 Waen hy zich houd, en hoe hy vorder is gezint,
 En oft hy elders vrijd, oft ook een ander mind.
 Pl. Is dit 't geen gy begeert? *Kol.* Dit zult gy my verklaren,
 Pluto. Voor eerft zal ik aen u de name openbaren
 Van hem, die deze maegd (door Nickerlijke kunſt)
 Verleyd heeft, en beweegt te toonen hem haer gunſt;
 Het was Florentius die dees bedroog in 't minne,
 En na zijn mins genot veranderde van zinnen,
 Met walging van haer liefd; na dat zy was gefchend,
 Begaf hem weêr ten Hoof, en houd zich daer omtrent,
 Met liefd bevangen om Cecilia te vryen,
 Het welk hem in het eynd heel qualijk zal gedyen.
Kol. Ik Heb nu genoeg, vertrek; mijn bevaerd is gedaen,
 Kom ga met my, ik zal u meerder doen verſtaen. *Binnen.*

T W E E D E H A N D E L I N G.

Floriaen.

Hoe vinnig is 't geluk op Floriaen gebeten?
 Wat heeft de Nijd al tijd op mijn verderf geſleten?
 Wat heeft de haet al quaed op my te weeg gebrocht?
 Hoe heeft de wangunſt, laes! mijn ondergang gezocht?
 Hoe

Hoe quijnd en dort de bloem van mijn ontloken leven?
 Hoe heeft my 't ongeluk verbannen en verdreven,
 Gestooten uyt het Rijk, en Koninglijken Troon,
 En maekt my Herder, daer ik ben een Konings Zoon?
 Wiens Princeljik gemoed geenzints en kan gedoogen,
 Dat ik nu dus verkleynt verschijnen zouvv voor d'ooogen
 Van hooger Majesteyt; mits moet mijn eerzucht stijft,
 Waer door dat Floriaen in schijn van Herder blijft;
 O ramp! o ongeval! o wangunst! o benijden!
 Hoe komt gy dus eylaes! een Konings kind bestrijden?
 O laster, achterklap! o schennis snel, en vlug,
 Wat gaet gy vviyt en breed my gees'len achter rug?
 O booze, looze Nijd! tot haet en quaed genegen,
 O staetzucht! eygenbaet, vvat gaet gy kromme vvegen,
 Hoe stijft de list uvv lust om 't ongeluckig hert,
 Te plagen in zijn ramp met meer en meerder smert?
 Een ongeluckigen werd alles op geladen,
 Men trekt zijn minste faut in d'aldermeeste quaden;
 Men zeyt wel noot breekt wet, maer zoo noot misslag toont,
 Zy werd niet minder als de moedwil zelfs verschoond;
 Ach! als 't geluk mislukt, zoo kan men haest verbeuren;
 Een ongeluckigen is al zijn vvinning, treuren;
 't Mislucken maekt hem arm, en d'armoed vverd gehaet,
 Ach! als 't geluk niet vvil, hoe vroom, noch is men quaed;
 VVanneer een vroom gemoed met onluk werd geslagen,
 Soo moet het doch de naem van guyt en deugniet dragen;
 't Mislucken maekt de deugd (door lastering) tot schand,
 En schand is aen de deugd een beul, en d'wingeland,
 Die 't deugdelijck gemoed met geessels slaet van binnen,
 Om dat de lastering de deugd schijnt t'overwinnen,
 O! ongeluckig zijn, vvat torst gy zware last;
 O! ongeluckig zijn, wat is 'er al aen vast;
 O! ongeluckig zijn, vvat sleept gy ongelucken,
 Die d'ongeluckigen (als deugdeloos) verdrucken;
 O! ongeluckig zijn, vvat draegd gy smaed, en leet,
 Als u den beukelaer met harde slagen smeet,
 Ik meen de achterklap, op lasterlijke tongen,
 VVaer d'ongeluckigen meest vverden meed' besprongen;
 Mijn ziel! schoon 't ongeluk dit arme lichaem slaet,
 En gy verschoven hier de schaepjes weyden gaet,

Zet niet te min u moet, vast in de macht des Heeren,
 En denkt, als 't God liefd, zoo kan 't met u verkeeren;
 Al is 't dat gy in 't hert veel smaed, en onluk draegd,
 Wat schaed her, wie u haet, als 't maer u God behaegd.
 Hoor ik daer geen gezang? 'k zie ginder, door de boomen,
 Een zoet gezelschap van verliefde Herders komen.

*Coridon, Laura, met meerder gezelschap van Herders
 en Herderinnen, zingende.*

W anneer den gulden Dageraed In 't Oosten's morgens vroeg op gaet, Zoo schep ik mijn behagen, In 't kriecken van de dagen. De gulde glans des Hemels Zon, De stroompjes van de zuivre bron, Het ruysschen door de bladen (Met koele dauw beladen) Verheugen meenig Herders hert, VVanneer het treurt in minne smert,	Als 't Zonnetje komt rijzen, Zijn Godheyd ons hervijzen. Als dan het pluymige gediert Met zoet verheuge tiereliert, Al quelende van minne, Verheugd het hert en zinne. En 't tierig vee zich grazen gaet, Daer 't beekjen ruysschend waaset slaet, De takjes van de linden, Door 't schommelen van de wvinden.
---	--

Flo. 't Gezelschap zy van my eerbiedelijk gegroet,
 De vreugd uws jeugd ik eer (na waard) bewijzen moet,
 Vrolijke Laura. *Lau.* Ik verdienden noyt dit prijzen,
 De eer ben ik niet waard die gy my komt bewijzen.
 Flo. Ach Laura! my ontbreekt 't vermogen, en de macht,
 V eer te pijzen na 'dat ik die waardich acht.
Lau. Daer tegen, Floriaen, komt u de spreuk te voren,
Men prijft gemeenelyk de gecken dat zy 't hooren.
 Fl. Neen Laura, neen, ô neen! dat spreekwoord gaet niet wis,
 Dan doch, het zy hoe 't zy, en wat dat daer van is
 Dat laet ik voor het geen het is in eygen wezen,
 Zoo u mijn lof mishaegd, ik laet u ongeprezen
 Met woorden, maer in 't hert doen ik zoo 't my behaegd.
 Cori. Het schijnt of Floriaent tot Laura liefde draegd,
 Vermits hy hem altijd by Laura zoekt te voegen,
 Die in zijn byzijn toond te hebben goed genoeg.
 Flo. Wat spelen wy nu best? *Lau.* Mijsn oordeels, handje slach,
 Oft yet wat anders, dat ons bet behagen mach;
 Laet ons wat zitten gaen hier onder deze linde,
 Op dat ik, Floriaen, met u eens graesjes binde.

Fl. Met my? *Lau.* Met u. *Fl.* Met my? wel Laura, 'k ben te vreên
 'k Zal u met Coridon gaen binden. *Laur.* Neen, o neen!
 Bind eerst u zelfs met haer die 'k weet, en gy wel kend,
Fl. Ik weet niet wie gy meend. *Lau.* Hoe slecht dat gy noch bét,
 Gy weet niet wie ik meen, en doet gy Floriaen! *Cecilia*
 't Is Silvia, die 'k meen, en flus met u zach gaen. *uyt.*
Fl. Is 't Silvia? zoo moogt gy Laura vry vertrouwen,
 Zoo 't binden daer in weet, en zal de knoop niet houwen.
Lau. Niet houwen Floriaen? *Fl.* Neen Laura. *Lau.* Waerom dat?
Flo. Vermits ik noyt met haer eenig vryaedje had,
 Zie daer ik ty'er aen, gy zult het zoo bevinden,
 'k Zal Coridon met u. *Lau.* Ik u met Silvia binden. *Binnen.*

Cecilia.

Is dit dien Floriaen daer men zoo veel van zeyd?
 Is dit dien jongeling vol aller geestigheyd?
 Is dit dien Floriaen in kunst zoo wel ervaren?
 Is dit dien Herder, die hem in zijn jonge jaren
 Zoo mannelijke draegd, in deugd zijn jeugd besteed,
 Dat yeder niet genoeg van hem te zeggen weet?
 Zijn wezen wijst het uyt, zijn aerdigheden toonen,
 Dat in zijn heusch gemoed veel schoone gaven woonen;
 Een Herder na het kleed, maer na 't gemoed, een Prins;
 Ik schuyl my wat ter zy, ik zie hem dunkt my, gins
 Al herwaerts komen gaen, gelijk de Zon in 't rijzen
 De heele wereld door zijn schoonheyd komt bewijzen.

Floriaen.

Gy, die Paleyzen sticht, en hooge huizen bouwd;
 Gy, die u op 't geluk, en aerdsche schat vertrouwd;
 Gy, die met macht gebied veel steden en veel landen;
 Gy, die de Kroone draegd en Scepters voerd in handen;
 Wat is 't? wat zijt gy meer als d' alderminste mensch,
 Die in het minste deel kan leven na zijn wensch?
 Ha Princen! die in lust bewoond de rijke Hoven,
 En Zalen opgepronkt, van onderen tot boven,
 Met goude laken schoon; wat is al u cieraet,
 Dat door de tijd verdwijnt, en met de dood vergaet?
 Wat zal den gouden Kroon, wat zal den Scepter baten,
 Wanneer de ziele moet des lichaems kluyts verlaten?
 't Geen

't Geen vaek door d'overvloed begeertens lust geniet,
 Zoo zeer, dat zelfs natuur de overvloed verdriet.
 Gy gever alles goeds! dijn milde rijke gaven
 (Door 't misbruyk) meenig ziel der Princen maekt tot slaven;
 Ia, 't Princen leven meer met zware zorgen plaegd,
 Als die, die Rijk en Kroon, min dan het vee behaegd;
 Die 't leven na haer wil in rusten vrolijk leyden,
 Zijn niet, die in haer hand een gouden Scepter sweyden;
 Hoewel dat meenig mensch dat oordeeld na de schijn,
 Dees moet bedrogen in zijn eygen oordeel zijn;
 Want, een rechtvaerdig Prins die is de wacht bevolen,
 Te zorgen, dat zijn onderzaten niet en doolen;
 Hier is vry veel aen vast, veel meerder hangt hier an,
 Als meenig mensch met zijn gedacht begrijpen kan.
 C. Schaep-herder, goeden dag, de stoutigheyd verschoon,
 Die ik vrymoedelijk op heden u betoon;
 'k Heb in mijn eenigheyd hier al een wijl gestaen,
 En my uw redenen ter herte laten gaen;
 'k Verwonder, dat gy zoo de wereld kund misprijsen,
 't Welk uwe jeugd niet voegd, maer beter oude grijzen
 Die gansch zijn afgeleefd, heel moedeloos, en laf,
 En (zoo het spreekwoord zeyd) met een been gaen in 't graf.
 Flo. Iuffrouw! de zekerheyd van 't sterffelijke leven,
 En heeft ons niet een uur verzekering gegeven;
 Dies hy onwijslijk doet, die op zijn jeugd vertrouwd,
 De dood spaerd kleyn noch groot, rijk, arrem, jonk, noch our;
 Iuffrouw! lees eens die spreuk, die gy daer ziet geschreven,
 Ik meene dat my die, met recht gelijk zal geven;
 Gelezen zijnde, maek daer nevens een besluyt,
 Op welken zin, Iuffrouw, dit spreek-woord is geduyd.
 C. Daer staet, en is zeer wel gezeyt; *Gedenk te Sterven.* (ven;
 Fl. Waert dat men 't meer bedacht, men zou meer zondē der-
 't Gaer langer niet als 't hoord, buyten Gods wet men leefd,
 En qua begerlijkheyd men ruymen teugel geeft;
 Het vleesch leefd zonder dwang, de deugde leyd verstoeten,
 De kleynen maken zich nu grooter dan de Grooten;
 Den Kray wil Arend zijn; een dienaer langer Heer;
 Dees heden-daegschen tijd gelijks zagmen noyt meer;
 Noyt tijd zoo loos, en boos; noyt eeuw was zoo verdurven;
 Noyt liefde zoo verkouwd; noyt meely zoo versturven;
 B b 2 Noyt

Noyt gierigheyd zoo graeg; noyt staetzucht zoo gemeen;
 Noyt rijkdom zoo gezocht (als nu) by yder een;
 Noyt ontrouw zoo in swang; noyt list zoo ingedrongen;
 Noyt valscheyd zoo gepleegd, door dubbelheyd der tongen,
 Als nu; eylaes! als nu, waer door men recht bekend,
 Dat het niet vreemd en is, dat God zijn plagen zend.

Ce. 't Is, Herder, zoo gy zegt, uw reden moet ik prijzen,

Want ik geen tegendeel met reden kan bewijzen;

Maer heuffelijk verzoek, dat gy die reden staekt,

En op mijn voorstel, doch eens nieuwe reden maekt;

Een ingenomen lust beweegd mijn welbehagen,

Zoo ik verschoont mocht zijn, zoud gaerne u yets vragen.

Flo. Gebruyck my als uw slaef, wat gy begeert, geschied.

Ce. Ik neem uw dienst in dank; zijt gy getrouwd, oft niet?

Flo. O neen! Mevrouw, 't geluk was my steeds daer in tegen,

Ten anderen, ik was tot trouwen noyt genegen.

Ce. VVel Herder, dat is vreemd, ten aenzien dat gy zijt

In 't bloeyen van uw jeugd, en 't beste van uw tijd,

Dat gy u niet begeeft om echtelijk te paren,

Dewijle dat gy zijt in 't rijpste van u jaren;

VWat is de schorting doch, zeg my daer d'oorzaak van?

Flo. Ik, die u niet en ken, dat niet wel zeggen kan.

Ce. Gy kent, indien gy wilt, maer 't scheelt u aen 't vertrouwen.

Flo. Heb ik een misverstand, wild't my ten goeden houwen.

Ce. Dit redelijk beleyd drijft mijn bedenken verder,

Dat onder 't Herders kleed wat meer schuyt als een Herder;

Het veynzen ons ontdekt vaek 't geen wy garen weten.

Fl. Hoe zeyt Mejufvrouw? *Ce.* Niet, 'k vraeg hoe gy zijt gehe-

Fl. Hoe ik geheeten ben, dat zal Mevrouw verstaen, (ten?

Men noemt my hier op 't land, den Herder Floriaen.

Ce. VVel Floriaen, zeg my waer dat gy zijt geboren?

Flo. In Vrankrijk, daer ik lang mijn Ouders heb verloren,

Zoo dat als balling, ik in vreemde landen zwerf,

Daer ik mijn moeders liefd, en vaders zorg derf.

Ce. Mijn deert u ongeval, nu ik in 't boek uws wezen,

De droef heyd van u hert volkomen heb gelezen;

Beleefde Jongeling, begeert gy yets op my,

Ik wil u dienstig zijn, het zy ook, hoe het zy,

(Indien het u beliefd) ten Hove van mijn Vader.

Flo. Eerwaardige Princes, ik koom uw Hoogheyd nader,

En kniele neder voor het Altaer van uw deugd,
 In alle dankbaerheyd, zoo gy aenschouwen meugt;
 En offer voor de gunst van uw goedaerdigheden,
 Een dankbaer hert, en heb niet anders te besteden;
 Dat my gebeuren mocht de hoogste staet in 't Hof,
 Ik sloegt met dankbaerheyd, alwaerde Inffrouw, of;
 'k Ben met mijn staet vernoegt, en 't onervaren leven,
 Zoud zich in Hooffsche dienst niet wel kunnen begeven;
 Veel zoeter is voor my, dees ongeachte rust,
 Als alle Hooffsche weeld vol quelling, en onlust.
Cc. Te oordeelen na recht, zoo wel als welbehagen,
 Vw wijsheyd die verdiend een gouden Kroon te dragen;
 En u manhaft gemoed dat acht ik neffens dien,
 Zoo heus, dat het behoorde volk'ren te gebien.
Flo. VVel eedele Princes, is 't spotten u behagen?
 Vw onderdaen, en slaef, is 't willig te verdragen;
 Oft zoo u Hoogheyd veynst, en door het veynzen tracht
 Te weten mijn begeert, te kennen mijn gedacht,
 Door uyerlijke schijn het binnenst te bewijzen,
 Gelijk de Zotten doen als men haer zotheyd prijzen;
 De lof en prijs, Princes, die gy aen my verliend,
 Die ken ik my niet waerd, nocht hebze noyt verdiend;
 Princes, mijn tijd verloopt, en eyfcht my te vertrecken,
 Dies laet mijn dankbaerheyd u voor vergelding strecken.
Cc. Vaer wel dan Floriaen, den Hemel u geleyd.
Fl. Vw wensching werd beloond, Princes, met dankbaerheyd.
Cc. Vaer wel beleefd gemoed, dat my veel doet bedenken,
 En waert gy niet te veer, ik soud u weder wenken; (zweeg,
 'k Draeg noch yers in mijn hert 't geen ik door schaemt ver-
 Vermits ik (om de eer) een nabedenken kreeg;
 V streng gebod, ô schaemt! valt voor de swacke Vrouwen
 Te lastig, en te swaer, gehoorzaam t'onderhouwen;
 VVaerom, ach wreede schaemt! waerom en zinne wy
 Zoo wel niet als de mans, in liefsd verkiezing vry?
 Maer doet ons meer, als haer, onze begeerte staken?
 Staet 't wetten breke vry, 't staet vry, die ook te maken;
 Ik make in de liefd mijn zinlijkheyd een wet,
 Die my de keur gebied, en die de liefde zet.

Binnen.

Florentius. Rodrigo.

Fl. Rodrigo. Ro. Ha! Fl. Kom hier. Ro. Wel Heer, wat's u believ?

Flor. Gae heen na de Princes, en breng haer deze brieven; Groet haer uyt mijnen naem. Ro. VVel Heer het zal geschien, Maer zeg ereys men Heer, zal ik'er jou geluk meê bien? Of is het hylik noch niet klaer? Flo. Rodrigo, zwijg.

Rodrig. VVel hey! en meugje dat niet lyen?

Die hem zijn neering schaemt zal nimmermeer bedyen;

Om de warrit te zeggen staet het niet al op een goe voet?

Florent. Dat vragen past u niet, gy onbeleefden bloed;

Rodrig. ga en doet dat ik u heb belast.

Rod. VVat was dat Heer? ik weet, zie een reys Heerschop, hoe frey dat mijn dit wammes past.

Fl. Dat's wel, gaet gy maer voort, waer toe dit lange kijken?

Rod. VVel als ik voor Ambassadeur gaen zal, zoo moet het ummers wat lijken; (soen?

VVat dunkt jou van mijn broek, mijn Heer, is die al goet far-

Fl. De broek, Rodrigo! ja, die kant hem heel wel doen.

Rod. Laet zien, wat is'er meer tot dees mijn reys van noode?

Mijn laerzen Heerschop, staen die zoo al op de moode?

Flor. Rodrigo, 't is genoeg, uw laerzen die zijn goed.

Ro. Wat dunkt jou van mijn kraeg? en van mijn Spaense hoet.

Fl. Ook wel. Ro. Wat dunkt jou toch van deze mijn ponjetten?

Fl. 't Is wel, ga voort. Ro. Mijn Heer, je moet'er wat op letten;

Is't hoetje niet te plat, en wat te briet van rand?

Flor. 't Is op de Spaensche wijs, men gaet zoo in u land.

Rodrig. Als ik mijn recht bedenck, ik ben hier niet in Spanjen,

't VVaer best dat ik aentrok een Griekse rok met franjen,

En op d' Atheensche wijs, mijn Heer, my kleeden ging,

Licht dat my de Princes te beter dan ontving;

VVat dunkt jou daer van Heer?

Flor. Onnoodig, 't is genoeg met al dit lange lellen,

Rodrig. ga maer voort. Rod. Ik zaldet my na stellen;

Zie daer mijn Heer, maer hoor! hoe diend dit aengeleyd?

't Is mijn vergeten Heer, wat hebje mijn gezeyd?

Fl. Dat gy dees brieven zult gaen brengen mijn beminde.

Ro. Wat meer? Fl. En groetê haer. Ro. Maer waer zal ikse vinden?

VVeuntze noch tot heyrent? zoo weet ik wel waer 't is.

Flor. Rodrigo, ja ga heen. Rod. Maer eer ik mijn vergis.

Zal

Zal ikze groeten Heer? *Florent.* 'k Zeg ja. *Rodrig.* 't Vvas mijn vergeren;

Maer Heer, zoo 't u beliefd, zoo laet my doch eerst weten,

Of ikze grooten zal met termen opsen Spaens,

Oft op de Fransche wijs, oft opsen Italiaens?

Gekust oft ongekust, al staende oft gebogen,

Wat is de mode hier? *Flor.* Vertrek voort uyt mijn oogen,

Ga, hier lang my de brief.

Rod. VVel Heerschop, waerom dat? wat isser zegt, ey zegt?

Fl. Ik acht u niet bequaem, maer vind u veel te slecht. (Heeren?

Rod. Te slecht? *Flor.* Ia, al te slecht. *Rod.* Hoe trots zijn grooten

Dat dat een ander zey, ik zou hem Ponjaerdeeren.

Fl. VVar preutelt gy? ga voort, geef my den brief weërom,

Ik acht u tot dit werk te grof, te bot en dom.

Rodrig. Acht my waer voor gy wild, ik wil den brief bestellen,

Dit Spaensch gemoed laet zich zo van geen Grieken quellen;

Zie daer mijn Heer, ik ga, ik weet hoe 't wezen moet,

Vw wil is, dat ik de Princes eerbiedig groet,

En dat uyt uwe naem, niet zoo? en daer beneven

Zal ik haer deze brief van uwent wege geven,

Is dit niet recht mijn Heer, en zal ik zoo niet doen?

Flor. Ia, maer het moet geschien met eer, en met fatsoen.

Rod. Heel wel, heel wel, al recht, ik zal 't jou zoo wel klaren.

Fl. Rodrigo, ga voort heen. *Rod.* Bey zegt, eerst vvat bedaren;

Daer is mijn Ponjaert, Heer, houd die zoo lang by jouw,

VWant oft haer de Princes wat qualijk toonen wouw,

En my, in mijne eer yet wat te na mocht spreken,

Ik soud het lichtelijk dan met den Ponjaert vvreken;

Voorzichtigheyd, mijn Heer, verhinderd alle quaed.

Flor. Rodrigo, schik dat gy in als manierlijk gaet;

Toond haer Princes gesteurt, oft schijnt zy te misnoegen,

Gy zult u niet te min beleefd daer tegen voegen;

Ga heen. *Rod.* Ik zal, daer meê, dat 's gang, daer gaen ik heen

mijn Heer.

Binnen.

Flor. En hier op deze plaets zult gy my vinden vveêr.

Ha zoete vyandin! ik bid vvild u erbarmen,

Ontsluyt uvv ooren voor mijn al te droevig karmen;

Hoe lange zult gy my, lief! my en mijn gebeên

Vervvinnen, o Princes! met een te vvreedden neen?

Cecilia! zal min mijn trouvve hoop doen liegen?

En zal de hoop mijn vvensch, door uvv straf heyd bedriegen?
 Dat laet gy nimmer, ô gy Minne-god ! niet toe,
 V Vant ik te trouvven dienst om de Princesse doe ;
 Princes ! ik voel mijn hert ontfteken met de minne,
 Door 't lieve oogs gelonk, ô fuyvere Godinne !
 V Viens oogjens oogen niet (door heldre glans, en fchijn)
 Maer eerder (zoo my dunkt) tvvec morgen-fterren zijn ;
 't Sneeu- v- vitte vel gemengt met liefvelijke bloozen,
 Draegt op haer kaeckjes puyk van inkarnate roozen ;
 Die 't minnend herte voen met grage minne-luft,
 O min ! ô zoete brand ! mogt gy eens zijn gebluft !
 Princes Cecilia, pronkperle aller Vrouvven !
 In 't diepfte van mijn hert zult ghy uvv vvoonplaets houvven,
 In 't koor van mijn gedacht, voor 't altaer van de min,
 V Vord gy fteeds aengebeën alleen voor mijn Godin ?
 Daer rijft mijn morgenfter met opgepronkte leden,
 Gelijck Aurora komt ten Hemel afgetreden !
 Het fchijnt zy heeft haer gang tot my waerts aengeleyd :
 Een Prins voor 't altaer knield van uve Majesteyt,
 V ytmuntende Princes, van af komft, en van ftaten,
 Zoo gy u vergenoegt met mijne dienst vvoud laten,
 Ik maecten my uvv flaef, en trouvven onderdaen.
Cc. Vvv meening, Prins, heb ik uyt uven Brief verftaen,
 Die gy my heden, door Rodrigo, hebt gezonden ?
 Hebt gy voor dezen niet zoo vaek in my bevonden
 Afkeerigheyd ? waer toe my op een nieuw verzocht ?
Florent. Vyt hoop, dat ik Princes noch eens bewegen mocht.
Cc. Wanneer 't hertneckig paerd den ryer niet wil hooren,
 Nocht luyfteren na 't toom, zoo dwingt hy 't met de fpoen ?
 Voor dezen heb ik u met alle goedigheyd,
 V aengeboden dienst zoo dikmaels afgefeyd ;
 En ziende, dat het my tot voordeel niet kan ftrecken,
 Doet gy, met reden, my tot toornigheyd verwecken.
Florent. Verfchoon my, ach Princes ! zoo ik u yets misdeed,
 Ik kniel voor u, en sweer, 't is my van herten leet ;
 Denk, dat de kracht des mins heeft krachtelijk vermogen,
 Waer door den minnaer werd zijn redens kracht ontogen ;
 O fchoonheyd ! liefdens vreugt ; ô strafheyd ! minnaers finert ;
 Princes, is 't dan u wil te pijnigen mijn hert ?
 Te plagen mijne ziel met onverdiende plagen ?

Ey schoone, dood u slaef! *Ce.* Waer toe dit zotte klagen?
 Waer toe van my begeert het geen de liefde verbied?
Flo. V slaef te dooden, ach! vermach u liefde dat niet?
 Princes, gy spreekt geveynst. *Ce.* en gy spreekt tegen reden.
Flo. Mer welke reden kan Princesse dat bekleeden?
Ce. 't Is bot, en plomp gevraegt; ja nauwlijks antwoort waert;
 Wat waend gy, dat ik ben onmenschelijk van aert,
 Dat ik op u begeert, en eyschen zonder meenen,
 (Vyt wraeckluft) aen u zoud zoo wreede straf verleenen,
 En zijn een moorderin door 't dooden van die geen
 Die my om weêr-min bid? 't strijd tegen alle reên.
Flo. 't En doet, vermits Princes wil dat ik liefde zal derven.
Ce. Dat wil ik. *Flo.* 't Kan niet zijn, ten zy gy my doet sterven.
Ce. Ik u doen sterven? *Flo.* Ia. *Ce.* Dat niet, maer wil dat gy
 V lieven stackt; en noyt weêr-liefd verzoekt aen my.
Fl. Dit's oorzaak van mijn doot. *Ce.* Wie doet u d'oorzaak an.
Flo. Mach ik het zeggen? *Ce.* Ia. *Flo.* Gy zijt 'er oorzaak van.
Ce. Gy spreekt als onbedacht, en oordeeld zonder reden,
 Mits gy geen meester zijt van uw genegtheden;
 De oorzaak van uw quel, en doodelijk verdriet
 Ontstaet uyt uwe min; want minden gy my niet,
 Zoo kost ik immer u mijn weêr-min niet ontzeggen,
 In welk ontzegging al uw quelling schijnt te leggen;
 Schoon ik u weyg rig ben, en gy geen weêr-liefd vind,
 Niet tegenstaende gy oprechtelijk bemind;
 Zo hebt gy recht nocht reên om my voor wreed te schelden,
 Maer wel u zelfs, vermits dat gy uw liefde stelden
 Op een die uwe liefde geen weder-liefde draegt,
 Om dat de liefde haer in 't minste niet behaegt;
 Florentius, vaert wel, en leef nae wet van rede, *Aller dus*
 En room, door reed'lijkheyd, uw liefs genegthede, *uyt.*
 Die vruchteloos aen my na weder-liefde staen;
 Vaert wel, het is voor my, op heden tijd om gaen. *Binnen.*
Al. Vind ik zijn Hoogheyd hier gescheyden van de menschen;
 'k Wensch u geluk, en al wat men een vrand mach wenschen,
 Hoe dus versuft mijn Heer? u wezen my betoond,
 Dat droeve fantasy in uw gedachten woond;
 Dit ben ik ongewoon, hoe dus versuft van zinne.
Flo. Allerde, vrand ik swerf in 't dool-hof van de minne;

Ik dwael van redens spoor, ik loop ik weet niet hoe,
Ik ben niet dien ik waer, ik weer niet wat ik doe,
't Gedacht is op de hol, de zinnen zijn aen 't rennen,
Ik schijn met Phaëton der zonnen jagt te mennem;
Allerde, lieve vrund, waer dat ik koom, oft ga,
De droefheyd volgd my staeg, gelijk mijn schaduw, na:
En brengt my in gedacht haer wreede ongenade,
Ik heb op hoop gemind, dies voed de hoop mijn schade;
Genade was mijn hoop, maer ongena betoond
Haer straf zoo wreed, dat hoop in my geen meer en woond.
Al. Gemoedigd Prins, en vrunt, van rechte vruntschaps weg,
Ben ik met u veel meer, als met mijn zelfs verlegen;
Ach! mijn verliefde hert drijft in een woeste zee,
En 't gun uw Hoogheyd schort, dat schort Allerdus mee;
Het geene dat u queld, dat zelfde doet my plagen,
Ik kan 't niet melden wat ik al in 't hert moet dragen.
Flo. Wie is d'oorzaak uws quel? wie hindert u, uw wensch?
Alle. Florentius, eylaes! eylaes, 't is Emmerens,
Die met een zoet onthael van minnelijke reden
In minne-vlam ontstak al mijn genegentheden;
't Aentreckelijke zoet van haer korale mond,
Heeft met de pijlen van mins kusjes my gewond;
Haer gunst, op mijn verzoek zoo minlijk zy betoonde,
Dat ik noyt dacht, dat daer beveynstheyd onder woonde;
O minnelijk bedrog! ô Vrouwen tover-kunst!
Hoe veynst gy in uw min, hoe speeld gy met u gunst; (weten)
Ach, Prins! men mach voortaan op menschen niet vertrouwen.
Flo. Allerde, waerde vrund! voornamelijk op vrouwen,
Die met een schoone schijn zien wat den minnaer peynst,
En wetende zijn grond, is al haer schijn geveynst;
Fy valsche dubbelheyd, gemeen in veele Vrouwen,
Is mijn Princesse valsch, wie zal men dan vertrouwen?
Alle. Nu ik die valscheyd heb gespeurd in Emmerens,
Nu kan ik nimmermeer vertrouwen op een mensch;
Ik trek mijn min van haer, en heb nu voorgenomen,
Dat ik (nae dezen dag) niet meer by haer wil komen;
En voor het best zoud ik (gelijk een vrund) u raen,
Vw liefd 't ontrecken haer, eer dat het u mocht schaen.
Flo. Allerde, hoe! wat 's dit? my kan geen dienst geschiede,
Van die, die 't minnen my tot mijn Princes af rieden;

Ik min, ja min haer zoo, dat eer ik 't minnen staek,
 Ik my eer vyand van de gantsche wereld maek ;
 Cecilia die moet, en zal, met my ook trouwen,
 Of 't zal gantsch Grieken, oft mijn eygen zelfs berouwen.
Alle. Bezadig, Heer, en Prins ! heb ik u door mijn raed
 In 't minste deel verkort, en duyd dat niet zoo quaed.
Flo. Allerde, neen, ó neen ! her oprecht ware teeken
 Van uwe vruntchap, is genoegzaam my gebleeken ;
 En van uw gunst tot my, ik wel verzeekerd ben,
 Zoo dat ik dat, mijn vrund, niet qualijk nemen ken. (men,
Al. Lofwaardig is den mensch, en meest dien mensch te roe-
 Die zelfs de reedlijkheyd een reedlijk mensch mach noemen ;
 Ten waer de reedlijkheyd in 't Princelijk gemoed
 Huysvesten, dikmaels loonden hy met quaed het goed ?
 De reedlijkheyd is zoo, zy kan in quade zaken,
 Door oprecht onderscheyd een zeker oordeel maken ;
 Of 't quaed met reden mach, voor quaed doen zijn geduyd,
 Vermits de reedlijkheyd merkt uyt wat grond het spruyt ;
 Indien 't zijn Hoogheyd lust met my noch wat te wandlen,
 Wy zullen breeder van dit stuk te zamen handlen. *Binnen.*

D E R D E H A N D E L I N G.

Florians.

IK dacht vast by mijn zelfs, alzoo ik herwaerts ging,
 't Verloopen van de tijd veranderd alle ding ;
 Tot wat geluk (zoo 't schein) had my de tijd verkoren ;
 Het geen de tijd my gaf, is door de tijd verlooren ;
 Waer was doch mijn gedacht ? ha ! doen ik heb versmaed
 Een aengeboden gunst, om op te treên tot staet ;
 Waer waert gy domme geest, toen gy u liet ontvlieden
 De gunst, die een Princes u gunstig quam aanbieden ?
 Wiens aengeboden dienst, en vriendelijke reên,
 Ik tot belooning gaf een bot, en plumpe neen ;
 Berouw, eylaes berouw ! hoe plaegt gy mijn gedachten,
 Die door 't geheugen, mijn verlooren luk betrachten ;
 't Geheugen, ach ! Princes, herwenscht verloopen lust,
 Mijn ongerust gemoed voed op versmadede rust,
 Mijn wensching is vergeefs, gelegentheyd verloopen,
 Verzuymenis belet my eenig troost te hoopen :

Die

Die kans is al verzien ; eervarentheyd ons leerd,
 Dat de verloopen tijd noyt wederom en keerd.
 Doch Cicero zeyd recht, en 't mach ook wijsheyd heeten :
't Verloopen te herwenschen is maer tijd verfleeten.

Onnut is 't dat ik klaeg van mijn verlooren luk,
 Onnut is 't dat ik nu beweene 't verlies met druk.
 Daer komt sy selver aen, hier moet ik noch wat wachten,
 Om zien oft ik oock kan yets van haer grond betrachten ;
 Ik schuyt my wat ter zy, hier onder 't schaeuw van groen,
 Om zien wat dat Princes hier op het land wil doen.

Cecilia. Mijn hertje brand van zoete min
 Zoo zeer, dat ik die herten
 Niet uyt mijn zieltje, nocht mijn zin,
 In 't minste deel, kan zetten.

Ach roover ! die mijn vryheyd steeld,
 Gy maekt my een slavinne ;
 Ik ga, ik sta, gestadig speeld,
 Vw heufheyd in mijn zinne.

Slavin, door will'ge slaverny ;
 Ben ik van liefdens wetten ;
 Ach Herder ! ik kan u waerdy
 Niet uyt mijn zinnen zetten.

Hoe zoet is minne als men mind,
 Daer ziel en zinne neygen ;
 Als liefde haer genoeging vind,
 Zoo krijgt men haest een eygen.

O sprakeloos geboomt ! gy die mijn treurig klagen
 Nu op een korten tijd gehoort hebt alle dagen ;
 Hoe zeer dat ik, eylaes ! in liefde ben bestreên,
 En tot de Echt verzocht, van Princen aengebeên ;
 Van Vorsten trouw geliefd, met finckende gebeden,
 Die ik, op hun verzoek, steeds toonden tegenheden,
 Mits ik Lands-douwe kies voor een vergulde troon,
 En min de Herders staf, meer dan een Konings kroon ;
 Dies drijft de liefde my, verzeld met mijn gedachten,
 Na 't gun de liefde my meer als het Hof doet achten,
 Zoo dat ik (als verliefd) mijn vreugde zoek in 't wout,
 Om dat mijn liefdens Zon hem daer verborgen houd.
 Ach boompjes ! bloempjes, vee, en klaver-rijke weyden,
 Vernieuwers van mijn vreugd, en zoete vrolijkheyden ;

O! heughelijke plaats, waer mijn verliefde ooght,
 Ziels voedsel uyt de deugd van eenen Herder toog;
 Een Herder dien ik lief, en eeuwig liefd zal dragen,
 Een Herder die my doet van rechte liefde klagen.
 Zacht zinnelooze Maegd, verkies zoo lichtlijk niet,
 Want onbedachte liefd bracht meenig in 't verdriet;
 Pleeg raed met achterdocht, wat zou my deze raden?
 Mijn liefd te staken? neen! veel eer wil ik versmaden
 Een Scepter, en een Kroon, ja Koninglyk bevel,
 Eer ik mijn trouwe liefd uyt mijn gedachten stel;
 Hoe! zal ik dan een stok, in plaats van Scepter, sweyen?
 Verschoven in het veld de slechte Schapen weyen?
 Zal ik een Herder dan verkiezen voor een Prins?
 Zoud dat mijn Vader wel gedogen? neen, geensins;
 Nochtans wil ik het Rijk veel liever noch verliezen,
 Als haten hem, die 'k min, en dien ik haet verkiezen;
 Dit oorzaekt my geweest, en bitterlijke smert,
 De oogen vol getraen, met zuchten in het hert!
 De keurvorst van mijn ziel, die ik heb uytverkoren,
 Is van een kleyne staet, en lage stam geboren;
 Hoe, staet het dan niet vry dat hoogheyd zich verneerd,
 En uyt oprechte liefd de kleynigheyd begeerd?
 Daer rijft de Zon mijns ziels, en dwingt my noch te veynzen
 Ik zal met deze brief ontdekken mijn gepeynzen;
 Wel Herder Floriaen! ik wensch u goeden dag.
Floria. En ik u al het geen men yemant wenschen mach;
Princes, dus eenig hier? *Cecil.* Zoud gy my eenig achten?
Flo. Mits ik u eenig vond. *Ce.* Verzelt met mijn gedachten!
Floria. Gedachten, die misschien op u geliefde voên.
Cecilia. Zoo acht ik Floriaen, dat dikwijls d'uwe doen.
Fl. Hier denkt men om geen min; wy arme Herders knapen,
 Zijn steeds bekommert, met veel zorgen, voor de Schapen,
 Om houden oog in 't zeyl (gelijk ons plicht gebied)
 Oft men de Wolf ook na de Schapen komen ziet.
Ce. De Schapen die gy meend, dat acht ik zijn de Maegden,
 Wiens zinnen dat u liefd, wiens weêr-liefd u behaegden,
 Dat gy bekommert zijt met zorg voor het Vee,
 'k Versta alleenig u getrouwe min daer meê.
Flo. Vergeef my dat Princes, 'k ben zoo gelukkig niet,
 Dat my van eenig Maegd eenige gunst geschiedt;

Ook heb ik noch mijn tijd in 't minnen niet versleten.
Ceci. Zoo moet gy, Floriaen, dan op u zeggen, weten,
 Dat gy niet oord'len meugt dat u geen gunst geschied,
 Dan oft gy 't al schoon zegt, ik kan 't gelooven niet.
Fl. Het zeggen staet aen my, aen u, Princes, 't gelooven.
Ceci. Ik meen dat mijn geloof u zeggen gaet te boven.
Flo. Dat niet, uw kloekheyd my verwind in dit verschil,
 Dewijle gy, Princes, uw tong hebt tot u wil;
 Had my natuur begaest met kunst van wel te spreken,
 'k Verftouten my wellicht een Maegd om gunst te smeken,
 'k Zoud sneken met gevry om lieve weder min,
 Alwaerdige Princes, die, daer ik slaef van bin.
Ce. 't En schort u daer niet aen, dies steld u door de reden
 In alles vry vernoegt, en reedelijk te vreden;
 't Is wonder Floriaen, ja wonder geeft het my,
 Dat zoo een braven Held leefd zonder vryery;
 Volmaekte schoonheyd, die uw jonge jeugt verciert,
 En liefstalige tong, met reden gemanierd,
 Zijn machtig om een Maegd tot minne te bewegen,
 Indien gy, Floriaen, daer toe maer waert genegen.
Flo. Genegentheyd, Princes, is wel tot min gezind,
 Maer, mits genegentheyd gelegentheyd niet vind,
 Is mins begeert te niet; dies moet ik 't minne stake,
 Tot dat genegentheyd gelegentheyd kan rake;
 En zoo ik eenig Maegd tot my geneygt mocht zien,
 'k Vertrouw dat ik haer zou mijn liefdens dienst aenbiën.
Ce. Ik twijffel, Floriaen, oft gy u woord zoud houwen.
Flo. Mijn woort mijn zegel is, daer mach men op vertrouwen.
Ce. Wie al te licht vertrouwt, wel licht bedrogen werd.
Flo. Bedriegen kan hy niet die vroom is in zijn hert.
Ce. Eylaes! een vroom gemoed is heden quaed te vinden.
Flo. Princes, voor anderen kan ik my niet verbinden,
 Ik spreek alleen van 't mijn. *Ceci.* De woorden die zijn goet.
Flo. En 't hert niet minder, als 't de tonge spreken doet.
Ceci. Waer 't zoo, ik zou u licht dan vry wat toe vertrouwen.
Flo. Van mijn getrouwigheyd moogt gy u zeker houwen.
Ceci. Wat zekerheyd kan ik van uw getrouwheyd zien?
Flo. Mijn tong geruygt het hert, ik spreek gelijk ik mien.
Ceci. 't Zijn woorden Floriaen, en woorden kunnen liegen.
Fl. Daer waarheyd blijkt, daer kunnē woorden niet bedriegē.
Ce. De

Ceci. De waerheyd, Floriaen, gaet dikmaels maer in schijn.
Fl. Daer schijn van waerheyd is, daer kan geen waerheyd zijn.

Ceci. Wat raed dan als de schijn de waerheyd wil vertoonen?

Fl. In deze zaek, Princes, zal ik mijn zelfs verschoonen;

Ik haet de dubbelheyd, en schuw bedriegery,

Vertrouwt Princes my niet, s'ondek dan niet aen my,

Ik verg haer Hoogheyd niet dat zy my zal vertrouwen.

Ceci. Ach! Floriaen, ik kan my langer niet onthouwen,

Want uw oprechtigheyd vertrouw ik zoo veel toe,

Dat gy 't verschoonen zult, is 't zaek, dat ik misdoe;

Indien ik u ontdek mijn zin en welbehagen,

Mishagen s' u, ik bid, wild dan geen roem gaen dragen,

Dat gy een Konings kind tot liefden hebt bekoord,

Maer toon u heusch gelijk een vromen toe behoord.

Fl. Princes, den Hemel zal eer op het aerdrijk dalen,

Eer ik u zoeken zoud met valscheyd t'achterhalen;

Eer zal het zeegediert zich nestelen in 't wout,

Eer ik u ontrouw ben in 't geen gy my vertrouwt;

Eer zal 't gevogelt zich geneeren in de stroomen;

Eer zalmen bergen zien veranderen in boomen;

Eer zalmen 't water zien veranderen in land;

De golven van de zee zien staen in lichten brand;

Eer zal de lucht in vuur, en 't vuur in lucht verkeeren,

Eer ik niet doen en zoud al wat gy moogt begeeren;

Al waer 't dat gy gebood my in mijn dood te gaen,

Zoo zal 't om uwent wil, Princeffe, zijn gedaen.

Ceci. Onmogelijk dat ik mijn liefde kan verswijgen,

Mijn hallef doode ziel moet uyt u leven krijgen;

Gy zijt het Floriaen, gy zijt het die my doet

Versmaden Rijk, en Kroon, en minnen nae 't gemoed.

Zie hier een Konings kind van liefden overwonnen,

Hoe zoud ik langer voor mijn Herder veynzen konnen;

Mijn Herder, die ik min, en minnen zal zoo lang,

Tot dat ik Floriaen voor Bruydegom ontfang.

Fl. Princes! Princes wat 's dit? ik bid wild overwegen

Wat swarigheyd dat hier voor u is in gelegen;

Ik bid, Princes! ik bid, zijt wijslijk onderrecht,

En dat gy doch dit stuk wat beter overlegt,

Op dat gy in liefs keur niet al te ver moogt dolen.

Ceci. Ey, Floriaen! laet my die zorge zijn bevolen;

Mifhaegd mijn liefden u, de waerom my verklaerd.

Flo. Mifhagen ? neen Princes ! ik kniel voor u ter aerd,

En acht tot dat geluk onwaardig my te wezen.

Ceci. Ontfang dees Brief, daer in zult gy mijn meening lezet;

Mijn wil, en ook mijn wensch zult gy uyt dien verstaen,

Vaer wel tot avond toe, vaer wel mijn Floriaen.

Binnen

Flori. Vaer wel, Princes ! vaer wel, u heusselijk gebieden,

Zal van uw Onderdaen goedwilliglijk geschieden.

Binnen

Florent. Wat laet gy toe, ó God ? ach Hemel ! kan 't geschien,

Dat ik die trots, en spijt moet met mijn oogen zien ?

Fy u Cecilia, ik sweer het zal u rouwen,

Dat gy, ach ! Konings kind, een Herder zoekt te trouwen ;

Cecilia dus zot, dus geyl, dus heet, dus licht ?

Is 't oog betovert, oft begooghelt mijn gezicht ?

Ik weet niet wat het is, 't veroorzaekt my veel klachten,

Ik twiste met mijn zelfs, ik kijf op mijn gedachten ;

Is 't droom ? is 't beuzeling ? oft dayvels spokery ?

Zoud zy hem minnen ? dat geloof is ver van my ;

Gelooven moet ik immers 't gun mijn oogen zagen ;

O Hemel ! moet ik dan die smaed, en spijt verdragen ;

't Waer my te zeer getrotst ; ha ! edel Konings kind,

Dat gy een boer, een boer meer dan een Prins bemind ;

Dat ongelijk en zal geen Prinsslijk hert gedogen,

Is anders mijne haet niet minder als 't vermogen.

Binnen

Diana.

Droeve ziel ! beveven uw druk, En wild niet, Heer ! des sondaers

Klaeg de Goon u ongeluk,

dood,

Al uw ramp, en al u lyen,

Als 't hert berouwig vvert bevon-

Al uw quelling, al u smert,

den.

Al de droefheyd van u hert,

Met vvalging ik de zonden haet,

Al u ongelukkig stryen.

En al haer lusten boos, en quaed,

Hemel-voogd, die 't al gebied,

De ziel tot groote schaden ;

En verborgen dingen ziet,

Devvil zy niet dan stricken zijn,

Herte-kenner aller menschen ;

VVaer in men, door een schoone schijn,

Gun in alles wat gy voegd,

Kan vverden listelyk verraden.

Mijn vuil met uw vuil vernoegd,

De vvereld is gelijk een klip,

VWat u wille vuil te vvenschen.

Den mensch niet anders als een schip,

Valt mijn lijdén my wat svvaer,

Gedreven door de vwoeste vwinden,

Is mijn zieltje vol gevaer,

Het schip drijft daer de vwind het

Angst, en vrees, door val der sonden,

De klip met vwater overdekt, (trekt)

't Berouwu in my, vweet gy, is groot,

Schip, en Schipper doet vverstinden.

Zoo

Zoo gaet het leyder met den mens,
 Die al sijn lust heeft na sijn vvensch,
 Veel prijkel loopt sijn ziel te wonden,
 Zijn vvelust, ach! dat is sijn vwind,
 Die drijft hem, daer hy 't prijkel vind,
 Op klippen, 't vvelk zijn de Zonden.
 Den mensch, die door 't geluk ver-
 hoogd,
 En het veranderen niet beoogd,
 Maer op 't geluk steld sijn betrouwen;

Trest hem daer na de tegenspoed,
 Terstond ontvalt hem al de moet,
 Hy kan in ramp geen mate hou vvens
 't Zy het geluk den mensch ver-
 heft,
 Het zy de tegenspoed hem trest, (ren;
 Hy toond in beyd vaek vveemde ku-
 Verkeerd het luk, dan is 't vvel hoe,
 In vveelde zijnde, zie vvel toe,
 Licht draeyd het rad van avonture.

Hier ben ik by de plaets, en arme Cel, alwaer
 Gerust, en Godlijk leefd dien ouden Kluyzenaer;
 Wiens oeffening, en lust, is vasten, en gebeden,
 Wiens rijkdom is de deugd, in kleynheyd wel te vreden;
 Wiens huys-raed is een boek, waer in hy daeglijks leest,
 Tot troost van sijn gemoed, en wellust voor de geest;
 O geestelijk vermaek! u vreugd gaet ver te boven
 De wellust die men vind in Koninglijke Hoven;
 O wel beraden man! geruste Eremit,
 Die hier in eenzaamheyd, met God, u leven slijt,
 En eyndigt in de deugd den loop van uwe dagen,
 Om zoo u ziel aen God ten Hemel op te dragen.
 Waer zydy, Godes vrund? koom, Vader! voor den dag;
 Ik wensch u al het geen, men yemand wenschen mach.
 Ere. God loon u wensching, en wil u voor onheyl hoeden.
 Di. Ik bid u Vader, houd mijn stoutigheyd ten goeden.
 Ere. Wat stoutigheyd hebt gy, Me Iusvrouw, my betoond?
 Di. 'k Sprak gaerne yets met u, dies bid ik, my verschoond.
 Ere. Spreek wat u lust. Di. Ik zou u Vader, yets wat vragen.
 Er. Vraeg my wat u geliefd, Di. Hoe moet die mēsch sich dragē
 Die, door berou van zond, zoo grooten droefheyd maekt,
 Dat hy (door droefheyd) tot wanhoop (by na) geraekt?
 Ere. Zoo ver en moet den mensch zich zelve niet verloopē,
 Dat hy uyt droefheyd zoud van Gods genaed wanhopē;
 God wil berouw, doch geen die meerder zonden teeld,
 Maer God wil zulk berouw, 't welk zondens wonden heeld;
 En dat berouw bestaet in Goddelijke vruchten,
 't Welk is berouw, gemengt met tranen, en met zuchten,
 Leed wezen over 't geen waer in men heeft misdaen,
 Dus verde moet de ziel in rouw der zonden gaen;

Wie verder gaet die doolt, en raekt in meerder dwalen;
 Gods goedheyd (in 't berouw) steld voor den zondaer palet;
 Dat hy niet verder gaet als God aen hem gebied,
 Mismoedig zijn, dat is het recht berouwe niet,
 Maer 't neemt berouwe weg; dit is oprecht berouwe,
 Dat men leed wezen toond met vastelijk betrouwe
 Op Gods genadigheyd, wiens goedheyd is zoo groot,
 Dat hy bekeering wil, en niet des zondaers dood;
 Geen zonden, 't zy hoe grof van 't zondig hert bedreven,
 Zy worden by den Heer vergeten, en vergeven;
 Vergeven, om dies wil dat Christus heeft betaeld,
 En aller zondaers last op zijnen hals gehaald;
 Hy wil, dat niemant zy om zonden uytgestoren,
 Mits hy zijn dierbaer bloet aen 't Kruys heeft uytgegoren;
 En met zijn dood verlost het zondige geslacht,
 Het welke door zijn dood in 't leven werd gebracht;
 Wanneer den mensch gedenkt op Christi dood, en sterven,
 Met vast besuyt, voortaan de zond te willen derven;
 Dit is 't dat God vereyscht, hier kan men meê voldoen.
Di. O Godlijk onder-recht! om 't hert met troost te voen;
 Hoe zalig is die les, die gy my hebt gegeven;
 Hoe zalig, Vader! slijt gy hier u sterflijk leven;
 Hoe wel gerust zijt gy die d'aerdsche lust vermaed,
 En noyt boven natuur de lust te buyten gaet;
 Hoe zalig leefd gy van de menschen afgescheyden,
 Daer geen bedriegers u tot quaed-doen aen en leyden;
 Daer geen gelegentheyd tot zonden u bekoord,
 Daer gy noyt ydelheyd, oft geyle reden hoord.
 Ach! had ik zoo geleefd, zoo had ik niet gevonden,
 Dien schender, die my heeft gebracht tot vuyle zonden;
 Verleyd, onteerd, geschend, op eeden van zijn trou,
 O Goddeloos bedrog! bewezen aen een Vrou.
 Ik bortel traen op traen, eylaes! uyt deze oogen,
 Om dat Florentius, den Prins, my heeft bedroogen;
 En is met zijn bedrog Diana nu ontvlucht,
 Die om haer eere schreyd, en om haer kuysheyd zucht.
 Ach Vader! k ben gezind mijn vyand na te gaen,
 In onbekende schijn by hem te onderstaen,
 Oft ik, door mijn beleyd, hem niet en zal bewegen,
 Tot waer berouw, van 't gun hy heeft bestaen te plegen;
Dies

Dies ik op u verzoek, dat gy my doch vergund,
 Een zaek, waer meê gy my ten hoogsten dienen kunt.
Ere. Waer ik u dienst kan doen zult gy my willig vinden.
Di. 'k Zal my met dankbaerheyt weêr in u dienst verbinden.
Ere. 'k Doe gaerne t' uwen dienst, Iufvrou, wat ik vermach.
Dia. 't Is dienstig om zijn quaed te brengen aen den dag.
Ere. Zeg my u wil, die 'k met de mijnen wil vereenen.
Dia. Wild gy my deze kap, heer Kluyzenaer, wat leenen?
Ere. 't Zy dees, oft diergelijk. *Dia.* Wel Vader, 'k neemze aen,
 En zal in Kluyznaers schijn na 't Hof van Grieken gaen,
 Om onbekend den Prins Florentius te spreken,
 Die onderstond aen my zijn eed, en trou te breken;
 Ik zal (in dezen schijn) hem raken in het hert,
 En melden hem mijn leed, en onverdiende smert;
 'k Zal ongeval, noch smaed, nocht ramp, nocht onheil vreesen,
 Het zy hoe God het voegt, ik zal hem dankbaer wezen.
 Wanneer mijn ziel op God een vast vertrouwen zet,
 En hy mijn helper is, wie is 'er die my let?
Ere. V hoop, en u geloof, u Goddelijke reden,
 Getuygen, dat gy zijt vol deugd, en goede zeden;
 Het is een deugdzaam hert, dat als het onrecht lijd,
 Zich op een vaste hoop, van Godes hulp, verblijd;
 't Geloof in u is groot, op God staet u vertrouwe;
 Ia ik verwonder my, dat gy, ô aerdsche Vrouwe!
 In dit u ongeval, u zelve troost door reên,
 En met de wille Gods, u wille steld te vreên;
 V werken die zijn goed, beleyd met Godes vreezen,
 En wie dat zoo begint, zal God behulpzaam wezen;
 Maer, wie met domme kracht op eygen wijsheyd leund,
 Met ingenomen haer op felle wraek-lust steund,
 Die doold, al waent hy 't niet. *Di.* 't Is Vader, recht gesprokê,
 Wie God de wraek beveeld, die vind zich best gewroken.
Ere. Gelukkig is dien mensch, die zoo op God betrouwt.
Dia. Gelukkig is hy die zich van de menschen houd,
 En niet en acht noch pracht, nocht wereldsche sieraden,
 Nocht steund op 's menschen hulp, maer al op Gods genaden:
 Gy, die u jaren kort, en die u dagen slijt,
 V Schepper te geval, de menschen tor een spijt,
 Die in de wellust, laes! het weelig vleesch zoo streelen,
 Dat zy haer ziel, daer door, de rechte lust ontfteelen:

Gy, die tot drank en spijs van 's levens onderhoud,
 De geur'ge kruyd'tjes keurt, uyt dit begraefde wout,
 In schrale water-beek u drooge tong doet lave;
 Ach Vader! dat aen my, aen my God zoo veel gawe
 Dat ik zoo leven kost gelijk gy, Vader, doet,
 Zoo (dunkt my) dat ik zoud gerust zijn van gemoed.
Ere. Wie rust inwendig zoekt, die moet uytwendig strijden:
 Wie leefd'er zoo gerust, die niet en heeft te lijden?
 Daer is geen staet op aerd die ruste geven kan,
 Want yeder staet die brengt zijn eygen onrust an:
 Geen staet (het zy hoe 't zy) doet yemant rustig leven:
 Geen staet kan aen den mensch volkomen ruste geven:
 Geen mensch ('t zy in wat staet) kan leven zoo volmaekt,
 Dat een volmaekte rust in zijn gemoed geraekt.
 Iuffrou, daer is een kap, al isse kleyn in waerde,
 Gy moetze niet na waerd, maer na de gunst aenvaerde,
 'k Gaf beter, zoo 'k ze had. *Dia.* 't Is meer dan ik kan loonen
 En met gelegentheyd zal ik u, Vader, toonen
 Wat aengename dienst dat my van u geschied,
 Ik toon een dankbaer hert. *Ere.* En meer begeer ik niet.
Dia. d' Algever mildelijk uw goetheyd wil beloonen.
Ere. Zeer noodig zal dit zijn om aen den Prins te toonen.
Dia. Wat is dit, Vader? *Ere.* Doe het open, en beziet,
 Hoe dat dit aerdsche vleesch verdwijnt tot stof, en niet.
Di. Eylaes! een beckeneel. *Er.* Een spiegel, om 't aenschouwen
 Hoe weynig dat een mensch op 't leven mach vertrouwen;
 Een boek, waer in men leerd, hoe 't met de menschen gaet,
 Een middel, waer door 't hert berouw krijgt van zijn quaed;
 Draeg dit met u, Mevrou, en sield het hem voor oogen,
 Die u onteerd heeft, en door valsch beleyd bedrogen;
 Het kan u dienslig zijn in dit u ongeval,
 Licht, het inwendig hem zijn schuld geruygen zal.
Dia. O! Goddelijk bestier, en middel uytgevonden,
 Om 's menschen herte af te trecken van de zonden;
 Oraed, ó wijzen raed! ó middel wel bedacht!
 God loon u, Vader! die door u betoond zijn macht;
 In deze kap gekleed zal ik ten Hove treden.
Ere. Bedek met deze kap u Vrouwelijke leden.
Dia. Wie zoud vermoeden, als dat ik Diana ben?
Ere. Onmogelijk, dat yemant nu Diana ken.

Dees middel is bequaem, om tot u wensch te raken,
God wil u voorstel een gelukkig eynde maken.

Dia. God loon u wensching. *Ere.* Die wil u in deze schijn

Behoeden, en voortaan, in als u hulper zijn;

En in u voorneem een getrouw bezorger wezen,

Vertrou op God, zoo staet u geen gevaer te vrezē. *Binnen.*

V I E R D E H A N D E L I N G.

Flaviaen. Cecilia.

Fl. **P**Princes, na dat ik heb u lieve Brief doorlezen,
Heb ik mijn hoop gevoet met hondert duisent vreezē;
En kniel ootmoedelijk voor uwe Hoogheyd neer.

Ach! is 't tot proef, *Mevrou*, oft ernstig u begeer?

Ceci. Kost ik met hert en ziel, mijn meening u getuygen,

Ik zouw gewilliglijk ter aerden neder buygen,

En offeren aen u mijn innerlijk gemoed,

't Welk uwe deugden heeft in mijne ziel gevoed;

Waer door dat ik u lief, en lieven zal op aerden,

Tot dat de dood my brengt, van daer my 't leven baerden;

Geteeld van niet tot yet, yet ben ik in de schijn,

Waer door ik op een kort weërom tot niet zal zijn.

Fl. Princes, 't is my genoeg, de oorzaak van mijn vreezen,

Zal d'oorzaak (zoo my dunkt) ook van mijn sterven wezen;

Ten aenzien het gebied, en Koninglijke geslacht,

V Vaders heerschappy, en Koninglijk verhoogen,

Van groote Stam, en staet in heerelijk verhoogen,

Zullen, in geener wijs, edel Princes! gedogen,

Dat een onedel hert (de heufheyd ongewend)

V hoog-geboren *Vrou*, door deze liefde schend,

Dat gy verlaren zoud dit Koninglijke leven,

En, om een Herders liefd, het Koningrijk begeven;

Te waerd is u waerdy, u voegt geen Herders tok,

V past geen roozen hoed, geen hazelaren stok;

Ik hebbe niets Princes, dat ik u kan betoonen,

Waer mede zal ik u getrouwe trouwheyd loonen?

Een arrem Herders zoon, van slecht, en lage staet,

Die met een kleyn getal van Schaepjes omme gaet,

Een vreemd verschoveling, die nietig is van machten,

Niet waerdig dat men hem zoo waerdig zoude achten;

Vytmuntende Princes ! ik hebbe macht, nocht goed,
 Maer ben in kleynigheyd, by Herders, opgevoed ;
 Ik bid u, wild de zaek wat beter overwegen,
 Wat swarigheyd dat daer, voor u, is in gelegen ;
 Misschien, Princes ! dat u de reden zoo veel leerd,
 Dat gy (om beters wil) u liefde van my keerd.
Ceci. Mijn onverkeerlijk hert kan nimmermeer verkeeren,
 Maer, is en blijft stantvast by 't eerclijk begeeren ;
 Kend gy liefs aert te recht, zoo weet ik wel, dat gy
 Niet zonder reden zult hier in verschoonen my,
 Mits ik niet wulleps, maer met voorbedachte zinnen,
 En rijpelijk beraed, my stel om u te minnen ;
 Ik haer de hoogheyd, overmits my meer behaegd,
 V deugd-lievende ziel die gy in 't lichaem draegd ;
 V trouwe nedrigheyd my teelden, boven allen,
 Een gunstig hert tot u, dat met een welgevallen
 Van 't Herders leven, in vermaek, en kleyne lust,
 Zocht een te zijn met u, in onbenijde rust ;
 Ik kies voor 't Hof het veld, om dat ik daer mijn leven,
 Tot stille rust, en lust, mocht veyliglijk begeven ;
 Het staet mijn Vader vry, 't is waer, my te gebien,
 En na gehoorzaamheyd zoo moet zijn wil geschien.

Maer, 'k ben in liefde vry
 Van Vaders heerschappy ;
 Liefd wil, na liefs behagen,
 't Gebieden zijn ontslagen ;
 En acht voor staet, en goed,
 De rijkdom van 't gemoed,
 Dat is, een goed genoegen,
 Waer na ik my wil voegen ;
 En zoo mijn 's Vaders wet,
 Het zelfde my belet,
 Wil ik door bosch, en heyden,
 Met u, de Schaepjes weyden ;
 Dies maekt de liefd u Heer
 Van my, door mijn begeer,
 Dies Floriaen, laet varen
 V zorgen, vol beswaren.

Flo. Princes ! ik zeg Princes, en waerom niet Godinne ?
 Gy dwingt mijn slechte ziel u Hoogheyd te beminne ;

Het

Het aldermeest dat my met moeylijkheyd beswaerd,
 Dat is, dat ik u deugd na haer verdienst, en waerd,
 Geensins beloonen mach; doch, zoo ik kan betreffen
 Mijn voorige geluk, zal u mijn staet verheffen
 In eer, in trouw, in liefde, verliefde Konings kind!
 Door dien gy uwen slaef zoo trouwelijk bemind.

Ceci. Op u getrouwigheyd, zal zich mijn liefde vertrouwen.

Flo. Van mijn getrouwigheyd moogt gy u zeker houwen.

Ceci. Hoe zoet is liefde, als zy liefde dat zy begeerd.

Flo. 't Is 't aengenaemste dat natuur den mensch vereerd.

Ceci. 't Is liefdens rechte aert te lieven na liefds wetten.

Flo. 't Is rechte liefde, daer 't keur gebied de liefde te zetten.

Ceci. Ach! daer men zoo vereend past liefden op geen haet.

Flo. Vermits oprechte liefde het al te boven gaet.

Ceci. De liefde vermach het al, dies liefde ik zonder schromen.

Flo. De liefde verzoet het al, wat yemand op mach komen.

Ceci. Dies sweer ik u, dat my u liefde wel behaegd.

Flo. Princes, aenziet u slaef, die in zijn handen draegt

Een hazelaren staf; een slechten hoet by dezen,

Niet met Gesteeften, nocht met Perlen uyt-gelezen,

Omcingeld, nocht gecjerd; geen gaven meer by my,

Dit lichaem (overdekt met deze Herders py)

Draegt yets dat ik u tot verzekering wil gunnen,

Is 't zaek, dat ik daer meê u zal vernoegen kunnen;

Al hoewel dat het is mijn alderbeste pand,

Om dat te offren u, Princes, reyk my u hand;

Het is mijn siel, mijn ziel tot uwe liefde gebooren,

Die (zoo 'k u niet en lief) moet eeuwig gaen verlooren;

Princes, het is mijn ziel, mijn ziel die u in noot,

Door rechte liefde, trouw zal blijven totter dood;

Princes, de liefde doet my voor u neder buygen,

Mocht ik het met een kus u lieve lipjes tuygen,

Die tot getuyge gy moogt drucken aen de mijn,

En laten die 't verbond van onze trouwe zijn.

Ceci. Bezegel dan u trouw met offerand van kusjes,

En boet de graegte vry van mijn verliefde lusjes;

Niet met een geylheyd, die uyt heere wellust rijst,

Maer, die in eerbaerheyd u rechte trou bewijst.

Flo. Ik kus u lieve mond, en offer daer mijn trouwe.

Ceci. Cecilia die sweerd te zijn uw echte Vrouwe.

Flo. En Floriaen beloofd getrouwheyd totter dood.

Ceci. Cecilia omhelst haer Herder, in haer schoot.

Flo. En Floriaen omhelst Cecilia uyt minne.

Ceci. Cecilia verbind aen u, haer ziel, en zinne.

Flo. En Floriaen, geeft u, Princes, zijn lievend hert.

Ceci. Cecilia die wil dat gy de haren werd.

Flo. En Floriaen die wil zijn hert aen 't uwe geven.

Ceci. Cecilia die wil eenhertigh met u leven.

Nu laet ons wijffelijk, mijn Herder, ons beraên,
Met wat beleyd dat wy best raken hier van daen ;
Ik wenschten dat gy wist een middel te ontdekken,
Waer door wy uyt het Hof in stilligheyd vertrecken ;
En waer wy onze reys best nemen, geef my raed.

Flo. Princes, wat zal ik raên ? ik schroom voor deze daed.

Ceci. Waer is u liefd ? mijn Lief, laet liefde raed verzinne.

Flo. Ik weet. Mevrouw die moet, in schijn van Herderinne,
Haer kleeden ; en alzo met my, door bosch, en dal,
Gaen reyzen, tot de plaets daer 't haer believen zal.

Ceci. Dees middel dunkt my goet, doch waer wy zullen keere,
Dat stel ik, Floriaen, alleen aen u begeeren ;

Voor my, waer 't u geliefd, mijn liefde, en mijn hert
Die volgen Floriaen, al ging hy 't zy hoe verd,
Mijn liefde, en mijn trou zullen mijn Lief verzellen. (len)

Fl. Ach ! oft ons God den Heer, eens weêr ter plaets wou stee
Daer ik gebooren ben ; zoo wenschten ik geen meer,
Vermits ik u daer kost bewijzen alle eer,

Ia meerder als Princes vertrouwd, dat ik zal kunnen ;
Ach ! woud ons God (mijn Lief) zoo veel geluk vergunnen,
Zoo zou ons luk, Princes, tot aen den Hemel gaen.

Ceci. Indien gy 't raedzaem vind, wy zullen 't onderstaen.

Flo. Gy zult, zoo 't u geliefd, in Herderinne kleede,
Op morgen voor den dag, na 't eyken bosch toe trede ;
Aengeen zijd van de Beek, dicht by des Kluysnaers Cel,
Alwaer ik u mijn Lief, dan volgen zal. *Ceci.* 't Is wel ;
Ik zal van nootdruft my, tot onze reys verzorgen,
En komen daer ter plaets, gelijk gy zegt, op morgen ;
En by de Kluys ik u, mijn Herder, wachten zal.

Flo. Den Hemel wil mijn Lief behoên voor ongeval. Binn

Koning, Florentius, en eenige Hovelingen.

- Kon.* Vertrek. Florentius wat schuylder? zijn u zinnen
Verwerd in 't doolhof van de zinnelooze minne?
Hoe Prins, wat is 'er? spreek, hoe staet gy dus en treurd,
Wat let u? is u yets bejegend, oft gebeurd,
Is 't om Cecilia? doet zy u treurig leven?
Ik loof, dat ik haer zal aen u ten Echte geven.
- Flo.* Zijn Majesteyt beloofd meer als hy geven kan.
- Ke.* Wel, dat schijnt vreemt gezeyd! geef my daer reden van.
- Flo.* Cecilia die heeft een ander trouw gesworen,
Waer van u Majesteyt de zekerheyd zal hooren.
- Kon.* Florentius die doold, en heeft een quaed vermoen.
- Flo.* Ik kan zijn Majesteyt daer goede blijk van doen.
- Kon.* Ik weet, 't is misverstand ontstaen uyt jalouzye.
- Flo.* 't En is noch jalouzy, noch liefdens razernye.
- Kon.* Ey, Prins! ten kan niet zijn, 't zal nimmermeer geschien.
- Flo.* Grootmogend Majesteyt, oft ik het had gezien!
- Kon.* Gezien! dat haer Princes verbonden heeft te trouwen?
- Flo.* Grootmogende Monarch! ik zal het staende houwen.
- Kon.* Wel droomd Florentius? *Flo.* Neen, mogend Majesteyt,
Maer 't is waerachtig zoo, gelijk ik heb gezeyd.
- Kon.* Waerachtig Prins! wat blijk kund gy daer van verklaren?
- Flo.* Het geen ik zeg, zal ik zoo naektlyk openbaren,
Dat zijne Majesteyt geen blijk meer eyschen sal.
- Kon.* Florentius, wat blijk getuygd u ongeval?
- Aen wie heeft haer Mevrouw verloofd, buyten mijn weten?
- Flo.* Het is my onbekend, hoe dat hy word geheeten,
Grootmogend Majesteyt, de naem en ken ik niet.
- Kon.* Is 't yemand in mijn Hof, die deze gunst geschied?
- Flo.* 't En is geen Hoveling, nocht Hovelings gelijken.
- Kon.* Wel laet my van die 't is, dan eenig teeken blijken.
- Flo.* Ik schroom dat ik ontdek de zaake zooze leyd,
Mits dien zy quert de eer van uwe Majesteyt. (niet verder.
- Ke.* Mijn eer? *Fl.* Veer. *Ke.* Hoe is 't dan Prins? *Fl.* Ey! vraag
- Kon.* Ik wil dat gy 't my zegt. *Flo.* Eylaes! het is een Herder,
Een Herder, die op 't land de Schapen hoed, en weyd;
Dees mind Cecilia, grootmogend Majesteyt.
- Kon.* Nu houd ik zeker, Prins, dat gy u vind bedrogen,
Daer gy dat hebt gezien, daer heeft het oog gelogen.

Flo. Gelogen? waer het maer gelogen. *Ko.* En zoo is 't, Florentius die heeft zich in het zien vergift.

Flo. Vergift? ó neen! ó neen! 't is verre van vergiffen, Genadig Vorst, ik zweer, mijn zeggen zal niet missen; Ik heb het aengezien, en ook van woord tot woord, Wel duydelijk en klaer met opmerck aengehoord; Cecilia die heeft een brief aen hem gegeven, Waer in zy (zoo zy zeyd) haer mening had geschreven.

Ko. Wel waer is dit geschied? *Flo.* Omtrent de Beek in 't wout, Ten naesten by daer zich den Kluyzenaer onthoud. (teeken *Ko.* Wanneer was 't? *Flo.* Nu van daeg. *Ko.* En toonden zy hem Van liefden, oft van min? *Flo.* Daer is zoo veel gebleeken, Is dat geen blijk genoeg? dus sprak zy, Herder! kom Omhels my, die u mind, voor haren Bruydegom.

Ko. Florentius, is 't waer? *Flo.* Zoo waer, dat ik met eeden, O Vorst wel duyzend werv, wil sweeren dat zy 't deden; Ia leven, goed en bloed, stel ik daer voor te pand.

Kon. Cecilia, doet gy mijn Kroone deze schand? Dat gy een Herder zoekt voor Bruydegom te trouwen, Veel liever liet ik u de kop van 't lichaem houwen; Ia haer van lit tot lit vernielen, eer ik wou

Gedogen, dat zy haer zoo veer verlopen zou; Men diend, hoe eer hoe best, dit vuur zijn vlam te dooven. *Flo.* Dit vuur brand verder als zijn Majestejt zal looven.

Ko. Hoe, is 'er dan by haer oneerbaerheyd geschied?

Flo. Wie zich in twijffel vind, die heeft het zijne niet.

Ko. Hebt gy dan yers gespeurd? ik wil gy zult het zeggen.

Flo. Ik wil haer Majestejt dit niet te laste leggen, Wat niet geschiet en is, wel licht geschieden kan.

Kon. Het is gelijk gy zegt, daer is al vry wat an, (ten) Men moet dan Prins, het quaed (om meerder quaed te schut- In 't eerst, met alle vlijt, den loop van 't quaed doen stutten; Wanneer men in 't begin de ziekte wederstaet, Zoo werdze menigmael verhoed met kleinen raed; Het naest is, dat men tracht dit voorneem om te stooten, En dat den Herder zy in hechtenis gesloten;

Vervolg hem Prins, en maek dat gy geen tijd en spild, *Bimela* *Flo.* Genadig Vorst, ik doe het geene dat gy wild,

Allerdus, Florentius.

- All.* Hoe dus verbaest? wat is 'er, Prins! u wedervaren?
Flo. Yets wonders, 't geen ik u, mijn vrund, moet openbaren.
All. Het moet al vry wat zijn, na dat u wezen duyd.
Flo. Is 't niet wat vreemds, mijn Heer, Cecilia de Bruyd!
All. En met u Hoogheyd? *Flo.* Neen Allerdus.
All. 't Kan niet missen.
Flo. Het kan; en 't gaet ons veer ook boven onze giffen.
All. Ik acht zijn Hoogheid boert. *Flo.* Neen, 't is geen boertery.
All. Hoe is het dan mijn Heer? ik bid verklar het my.
Flo. Alzoo ik my op u, als op mijn zelfs vertrouwe,
 Zoo kan ik ook geen zaek voor u verborgen houwe;
 Dewijl ik van u trou, mijn vrund, verzekerd ben,
 Zoo is 'er niets dat ik voor u verfwijgen ken;
 Dies let met aendacht eens, Allerdus, op mijn woorden,
 Ik weet, u leven gy noit vreemder stuk en hoorden.
 Alzoo ik by geval, alleen door 't bosch quam gaen,
 Vond ik daer de Princes, by haren minnaer staen,
 Geliefkooft, en gevleyd, ô zotte, zotte zinnen!
 Hoe zor zijn maegden als de lust haer tergt tot minnen;
 Wat doen de maegden niet, als min haer gaende maekt.
All. Gelijk het vlas op 't vuur zeer haest in brand geraekt,
 Zoo licht vervalte een maegd in oneer, en te schande,
 Wanneer zy in haer hert de minne-lust doet brande;
 Een maegd die minziek is, loopt prikkel aen haer eer,
 Doch dit vertrou ik op Princesse nimmermeer.
Flo. Vertrout niet al te veel. *All.* Hoe! niet te veel vertrouwen?
 Zijn Hoogheyd wil Princes niet voor lichtveerdig houwen.
Flo. Lichtveerdig, Heer, oft niet, ik heb zoo veel gezien,
 Dat met Princes wel mocht oneerbaerheid geschien;
 Zoo 't niet geschied en is.
All. Princes! *Flor.* En noch al verder;
 Zy is is verliefd, en mind, voor Bruydegom, een Herder.
All. 't Schijnt ongelooffelijk.
Flo. Nochtans zoo is het waer,
 En hebt zijn Majesteit ontdekt zoo naekt en klaer,
 Dat hy daer over my wel hoogelijk belasten,
 (Eer 't verder komen mocht) den Herder aen te raffen.
All. O Hemel! wat ik hoor, dat nu een Konings kind,

Zoo zeer in min vervalt, dat zy een Herder mind ;
 Wat kan de min niet doen ? wat werckt de min al kuuren ?
 Doch, deze min, mijn Prins ! en zal niet lange duuren.

Pagie. Genadig Prins, en Heer ! het Hof is vol gerucht ,

Dat de Princes nu is geweken, en gevlucht ;

Al 't Hof is vol onrust, zijn Majesteit verlegen ,

En wil dat men haer zoek, en volg op alle wegen ;

Ook heeft zijn Majesteit my striktelyk belast ,

Om uw Genaden aen te zeggen, dat gy vast

En stercke wachten steld, om 't vluchten voor te komen.

Florent. Ga *Pagie*, zeg de zaak is by der hand genomen ;

Allerdus, vrund ! gaet gy de Noorder hoeken door.

Allerd. Ik zal, en ben ontsteld van 't geen ick zie, en hoor ;

Ik zal op 't spoedigst my begeven haer te zoeken ,

En rennen metter haest door al de Noorder hoeken ;

Ik zal, in 't eyken bosch de wegen zoo verzien ,

Dat daer geen doortocht zal, van eenig mensch, geschien ;

'k Zal al de passen doen met trouwe wacht bezetten ,

Die op het vluchten van *Mevrou* wel zullen letten.

Florent. Ey ga, *Allerdus* ! ga, op dat geen tijd en spild.

Allerd. Ik ga, en doe, mijn Prins, al 't gene dat gy wild. *Binnen.*

Cecilia, in Herderinne kleding.

VAer veel verheven Throon ,

Vaer veel Scepter, en Kroon ,

Ik laetze die haer minne ;

Wat is 'er meer aen vast

Als moeyten, zorg en last ?

't Is best een Herderinne.

Wie kent my in dit kleed ?

Ey vlogge voetjes, treed .

Eer 't dagje neer komt dalen ;

Eer yemand het verspied ,

Oft door de telgjes vlied ,

Om my te achterhalen.

Wat neem ik voor een spoor ?

Ik ga dit vreeje door ,

Tot ginder by het Beekjen ;

Stap voetjes, stap vaat aen ,

Vaer toeft gy *Floriaen* ?

Koom, volg my op dit streeckjen.

Hier is de *Beek*, en *Kluys*, alwaer mijn Lief my zeyden ,

Dat ik, in dese schijn, zijn komste zou verbeyden ;

Ik treed in 't *kluysjen*, by den ouden *Kluysenaer* ,

Alwaer ik ben bevrijd voor onheyl, en gevaer ;

Houw zich, waer zijt gy hier ? *Ere.* Ik koom, wat 's u begeere ?

Ceci. Ik zoud wel garen yets van u, Heer *Vader* ! leeren ;

Waerom dat gy den loop van uwen levens tijd ,

In woeste wildernis, zoo armelyk verslijt ?

Eremijt. 't Is daerom, Herderin, dat ik door rouw der zonden,
In dienst aen Gode, al mijn leven heb verbonden,

Om zonds verdiende straf door boeren weêr t'ontgaen.

Cecilia. Waerom dat, Vader! in de wildernis gedaen?

Eremijt. Om door de wildernis my stadig in te beelden,

De woeste wildernis van mijn verlopen weelden;

De eenzaamheid, om dat zy geen beletsel geeft,

Wanneer de geest zijn lust in God te dienen heeft;

De armoed die ik lijd, is my een willig lijdên,

Vermits de armoed is een middel, om te mijden

De wellust, die in 't hert de meeste zonden voed;

Het arrem leven strekt een wet voor het gemoed,

Om overdaed en weeld ter zielen uit te jagen,

Mits weeld, en overdaed den oorsprong zijn van plagen.

Cecilia. Zoo speur ik dan dat ude armoed verheugd,

Om dat de armoed is een Voedster van de deugd.

Ere. De armoed voed geen deugd; veel armen haer begeven

Meer tot de boosheid, als wel tot een deugdzaam leven;

Zoo armoed voeden deugd, zoo most men d'arme liên

(Zoo meenig als 'er zijn) dan altijd deugdzaam zien;

Neen Herderin, daer strijd de rede dapper tegen,

Als dat de deugde zou in d'armoed zijn gelegen;

De deugd ontfaet alleen uyt een oprecht gemoed,

En werd door reden in des menschen hert gevoed;

De armoed is bequaem om wellust uyt te vinden,

De reden doen den mensch aen deugdens wet verbinden.

Cecilia. 't Is redelijk gezeyd! doch, 'k bid u, rede geeft,

Waerom dat gy dan hier dus arremlijcke leeft?

Eremijt. Om door de armoed geen overdaed te plegen,

Gelijk de overvloed het herte kan bewegen

Tot schandelijk misbruik, daerom is armoed goet.

Cecilia. Zoo houd ik staende noch, dat armoed deugde voed;

Want kan men misbruik door een arrem leven mijden,

Zoo voed de armoed deugd, daer kan niet tegen strijden.

Ere. 't En heeft geen kracht van deugd dat yemand misbruik

Om dat hy niet en vind de middlen tot de daed; (laer,

Maer dat is rechte deugd het misbruyck af te keeren,

Als lust en overvloed 't misbruik aen ons begeeren,

Daer toe port reedlijkheid (en niet de armoed) an,

Maer armoed is een zaak die daer toe dienen kan;

En rede voed de deugd, zoo dat de deugd uit rede,
De armoed willig kieft, uit deugds genegenthede.

Ceci. Daer zien ik iets, eilaes! dat my een oorfaek geeft,
Vvaerom mijn hert in vrees en droeve zorgen leeft;

Vaer wel, ik ga. *Ere.* En ik om mijn gety te lezen. *Binnen*

Ceci. Is dat Allerdus niet? ô God! wat mach'er wesen?

Ik ben ontfeld, eylaes! en op het hoogft bedroeft,
Ach! Floriaen, mijn lief, dat gy zoo lang vertoefd;

Ik spreek Allerdus aen, die van my niet en weet,
Noch my niet kennen zal in 't Herderinne kleed;

Om weten wat hy wil heb ik een groot verlangen.

Wel Heer! hoe dus vermoeid? hebt gy noch niet gevangen,
Noch eenig wilt op 't spoor, vervolgd in dezen hoek,

All. Neen Herderin, 't en is geen wilt dat ik nu zoek,
'k Ben om eer ander vangft hier in het Bosch gekomen;

En hebt gy de Princes hier niet by u vernomen?

Ceci. Princes Cecilia? *All.* Na hare vangft ik haek.

Cec. Waer in heeft zy misdaen? dit schijnd een vreemde zaek,

Waerom zou de Princes doch vluchten? door wat reden?

Heeft zy in eenig deel de wetten overtreden?

Oft iets verbeurd, waerom zy vluchten zou? ey zecht!

Mijn vrund, ik acht gy zijt heel qualijk onderrecht.

Wat karmen hoor ik daer? oy my! ik ben in vreeze.

Flo. Waer mach mijn Herderin, waer mach mijn Engel weze?

Waer zijt gy, mijn Princes? komt Floriaen te baet,

Die niet en weet, eilaes! waer dat hy heene gact.

Ce. Hier ben ik, hier mijn Lief, mijn Lief, mijn tweede leven,

Cecilia en zal haer Herder niet begeben.

Florentius, met eenige Hovelingen.

Flo. Geef u gevangen, voort. *Floria.* Waer in heb ik misdaen?

Flo. Dat zult gy op een kort wel hooren, en verftaen.

All. Princes een Herderin? dees schijn heeft my bedrogen,
En die ik heb gezocht, stond zelve voor mijn oogen.

Flo. Princes, verſchoon mijn plicht, het is uws Vaders laſt.

Ce. Getrouwe liefde op geen dwang, nocht ſtraf heyd paſt.

Binnen

V Y F D E H A N D E L I N G.

Koning, Florentius, met al het Hofgez. in.

Kon. **H**et schijnt ik ben tot ramp, en ongeluk geboren,
 O Hemel! wat komt my al swarigheyd te voeren;
 Gedacht mijn rampspoed, laes! nauw achterhalen ken,
 Schijnt ik aen 't ongeluk, gelijk gebonden ben;
 O Hemel-voogd! hebt gy voorzien dit Rijk te plagen,
 Ey! legt het geen meer op, als het vermach te dragen;
 Geschand- vлект van mijn kind, ó noyt gehoorde daed!
 Gezegen is de steun van al mijn eer, en staet;
 Mijn kroon leid in de asch, mijn eer welk pleeg te brallen,
 Die leid nu t'eenemaal, ey laes ter neer gevallen;
 Wil dat den Herder voor de Rechters zy gesteld,
 Op dat hem vonnis (na verdienste) werd geveld.
Florent. Ik zal zijn Majesteit den Brief eerst over geven,
 Die de Princesse aen den Herder heeft geschreven,
 Daer vindmen proef en blijk, van haer verloofde trouw,
 Dit is bewijs, in dien men 't stuk ontkennen wou.

Floriaen in de gewankenis.

Wie hindert haer, wie schaed de logen?
 Die door de nijd meynedig liegt;
 Den mensch werd van den mensch bedrogen,
 Maer, ach! geen mensch die God bedriegt.
 In u, ó Heer! staet mijn vertrouwen,
 Ik vrees geen straffe, pijn, nocht dood,
 Ik zal mijn hoog verzekert houwen,
 Dat God geen vromen laer in noot.
 Met boeyens vast om mijne handen,
 Gelijk misdadig, niet misdaen;
 O God! verlicht mijn sware banden,
 Laet my van u genaed ontsaen:
 Is 't dat ik moet, door liefde, lyen
 Een straf die 'k niet en heb verdiend;
 Mach maer mijn ziel in God verblyen,
 Tot straffe my de dood verliend.
 Zalige zieltjes, die hier boven,
 In vrede leeft, en vrolijk zijt;

Daer

Daer ik hier noch veracht, verschoven,
Haek na dien aengenamen tijd.

*Koning, Florentius, eenige Raeds-heeren, vier Rechters,
en al 't Hof-gezin.*

- Kon.* Laet den misdadigen hier voor de Rechters komen.
Flo. Wat hebt gy doch met my, gy Heeren voorgenomen?
1 Rech. Om uyt u mond de schuld uws misdaeds te verstaen.
Flo. Wat leid men my te last? waer heb ik in misdaen?
1 Rech. Gy hebt de wetten van dit Koningrijk gebroken.
Flo. 't Is tegen recht, en reën, ja valschelijk gesproken;
 Laet my de wetten van dit Koningrijk eerst zien;
 Waer zijn de wetten die oprechte liefd verbiën?
2 Rech. Die vind gy in het boek van u gemoed beschreven.
Floria. Wie zal van mijn gemoed getuyge kunnen geven?
2 Rech. Vw misdaed die u daer oprechtelijk verwijt,
 Als dat gy Herder, sware straffe schuldig zijt.
Flo. Ik kan in mijn gemoed, noch schuld, nocht misdaed vinden
 Indien ik schuldig ben, dat is, dat ick beminde,
 En noch beminnen zal, Princeffe's Konings kind,
 Die ik beminne, om dat zy my heeft bemind;
 Zoo dit een misdaed is, zoo laet my straf verwerven,
 Eer ick de liefde breek, zal liefde my doen sterven.
1 Rech. Gy wijst u vonnis zelf, het sterven komt u toe.
Flo. Zoo 't recht bewijfen kan dat ick zoo veel misdoo.
1 Rech. Het is genoeg misdaen, een Konings eer te schennen.
Flo. Niet minder schaem ik my, ô Rechters! zulx t'ontkennen.
2 Rech. Ontkennen is geen recht, uw werken die zijn klaer.
Flo. Dat's recht gezeyd, daerom is mijn ontkennen waer.
2 Rech. 't Is waer, dat gy het recht, en wetten hebt geschonden.
Flo. 't Zal waer zijn, zoo wanneer dit waerlijk werd bevonden.
1 Rech. Is dit een Herder? hy is meerder dan gemeen.
Ko. Hy toond een kloek gemoed met deftigheyd van reën.
1 Rech. 't Is waer, dat gy Mevrouw beloften deed van trouwen.
Flo. Dat is geschied, en my in 't minst noch niet berouwen.
2 Rech. Wie heeft u met Mevrouw het trouwen toegestaen?
Flo. Is hier yets in verbeurd? zoo heeft het liefd gedaen.
1 Rech. Die liefd stond u niet vry, nocht kan u niet bevryen.
 Van straf die gy, door haer, verdiend hebt om te lyen.

Flo. Straf my (na dat u dunkt) alwaer 't schoon met de dood.

1 Rec. Acht gy u die verdiend? kend gy u schuld zoo groot?

Flo. In 't minste niet. *2 Rec.* Waerom dat vonnis dan gegeven?

Flo. En waerom niet zoo gy my komen kund aen 't leven?

2 Rec. Met recht hebt gy de dood tot uwe straf verdiend.

Flo. Om dat ik aen Princes mijn liefde heb verliend?

1 Rec. Om dat gy de Princes zocht uyt het Rijk te brengen,

En u vervloekte lust met Konings bloed te mengen.

Flo. Men zegge wat men wil, 't is verre daer van daen,

Dat ik in oneer zocht mijn lusten te verzaen,

En 't Koninglijke bloed te schenden door ontrouwe;

O neen! daer voor zal God mijn ziel onschuldig houwe;

Gy Rechters, oordeeld recht; wanneer men dat bespeurd;

Zoo wensch ik dat men my van lit tot lit verscheurd;

Ia is 'er in mijn hert oyt zulk gedacht gekroopen,

Zoo mach men Floriaen het vel van 't lichaem stroopen;

Kapt, rabraekt, brand, en vilt, en doet my alles an,

Wat men tot straf oft pijn voor my bedenken kan.

1 Rec. Na wetten van dit land, hebt gy verdiend te sterven;

En zult u vonnis na de wet van 't recht verwerven;

En van u misdæd eyscht het recht geen meerder blijk,

Als dat gy zocht Princes te voeren uyt het Rijk;

Dit is den hals verbeurd; dies moogt gy u bereyen.

En 't Recht en laet zich nu met zeggen geen meer peyen.

Koning met alle de anderen binnent.

Floriaen (beervaerd van eenige Dienaers)

blijft op 't Tooneel.

O albeziende Godt! mijn zinnen, en gedachten;

Vliegen ten Hemel op met geestelijke krachten;

De wereld loos, en boos, de menschen valsch en quaed;

Die passien op geen recht, maer oordelen uyt haet;

De vromen dikmaels vuyl, en fielen vack voor vromen,

Doch, die 't gemoed voldoet hoeft laster niet te schromen;

Verwezen totter dood, Cecilia! Goddin,

Om dat ik eerlijk u liefde draeg, en min;

Engy my weder mind, vereenigd met ons beyden;

In zuyverlijke liefd, moet ik mijn liefde scheyden;

O scheyden al te wreed! niet wreed door doodes pijn;

Maer wreed, om dat ik moet van u gescheyden zijn;

D d

Cecilia;

Cecilia, vaer wel, vaer wel mijn uytverkooren,
 Ik ben tot uwen dienst, mijn Engel! niet gebooren.
 Princes, wanneer mijn ziel dit lichaem, laes! verlaet;
 Zoo draeg om mijne wil, uit liefde, een rou gewaed;
 Ter liefde van u slaef, wiens trouwigheid zal blijken,
 Noch dood, nocht vuur, nocht swaerd, nocht geene plagen
 Pronk u Altaren op, ô zuivre Lief-goddin! (wijken)
 Ontfang de offerand van mijn getrouwe min.
 Breng my van daer ik quam, op dat ik my bereye;
 Om zalig in den Heer, van dezer aerd te scheye.

*Cecilia, gekluystert zijnde, komt met eenige Dicnaers
 voor de Gevangenis.*

Rechtveerdig God, hoe kan u Goddelijk vermogen;
 Dit ongelijk, eylaes! verdragen, en gedogen?
 O God! u mogentheid, en machten ik aenbid,
 Verloft mijn tweede ziel die hier gevangen zit.
 Gy lijd, en ik heb schuld, ô onverdiende plagen!
 Volmackter Jongeling mijn oogen noit en zagen;
 Geknield ter aerden neer leid u bedroefde Bruit,
 Koom Floriaen, mijn Lief, en steekt u hoofd eens uit;
 Ziewie hier voor u leid, met hert en ziel gebogen,
 De armen opgerecht, de tranen in de oogen,
 De handen toegevoegt, en uitgereikt tot dy,
 Alzoo ik schuldig ben, mijn Lief, vergeef het my.
 Flo. Sta op, Princes, sta op, gy hebt my niet misdreven;
 Het knielen komt my toe, aen u staet het vergeven,
 Mits gy om mijne wil, ô Koninglijke maegd!
 Dees yfre boeyens om u tedre handen draegt;
 Ey! droog, Cecilia, de traentjes op u wangen,
 Die my beswaren, hier dus swarelijk gevangen;
 Ey! staek u zuchten, droog u wangen nat betraend,
 't Beswaerd mijn hert te meer, 't ontciert u schoon gedaent;
 Princes, mijn Lief! ik bid (geboeid in yfre banden)
 Laet af van schreyen, en het wringen in de handen;
 Want yder traentjen dat 'er uyt u oogjes perst,
 Benaud my 't herte zoo, dat het van droefheid berst;
 De zuchjes, die daer uit u teere boezem swellen,
 Doen mijn benaud gemoed met meerder smert beknellen.

Ik voel door u verdriet in my te meerder finert ;
 Die als een ballast leyd op mijn benaude hert.
Ceci. Indien ik u, mijn Lief, mocht van die last bevryen ;
 Daer is geen dood zoo wreed, ik woudze om u lyen ,
 De traentjes die ik ween, en biggkend neder giet ,
 Zijn niet om mijn ellend, maer meer om u verdriet ;
 V lijden valt my swaer, u droefheid drukt mijn herte ;
 Om dat ik ben geweest de oorzaak van u finerte ;
 Hoe is het mogelijk, dat zonder schreyen ik
 Geduuren kan, den tijd van eenen oogenblik ;
 Eyles ! het is vergeefs, dit hert geperft in rouwe ;
 En kan de oogen van de tranen niet onthouwe .
 't Lijf is de ziel te naeu, de wereld my te bang ,
 Zoo lang als ik met u mijn sterven niet ontfang ;
 Om met mijn Lief, door liefde , van 't werlds af te scheiden ;
 Op dat mijn ziel, u ziel ten Hemel mach geleiden.
Flo. Princes, noch eens Princes ! Princesse, voor altijd
 Zoo bid ik u, mijn Lief, dat gy gedachtig zijt ,
 Dees reden, daer ik zoek mijn Engel mee te peyen ;
Wat God te zemen voegt, dat zal den mensch niet scheyen.
 Is 't dat de dood mijn ziel doet scheyen van der Aerd ;
 Troost u, en denk, Princes, ik ben u liefde niet waerd ;
 Troost u met Godes wil, die niet en is 't ontvlieden ,
 Wat Godes wille wil, mijn Lief, dat moet geschieden .
Ceci. Mocht tot verlichtenis, u onverdiende pijn ,
 Mijn hertsen Lief, met d'uw, in een gesmolten zijn ,
 Dat ik u deze last, en onverdiende plagen ,
 Gerrou tot in der dood, mijn Lief, mocht helpe dragen ;
 Zoo waer mijn hertje dan ten deele wat verlicht .
Flo. Hoe roond gy u dus droef, Princes, voor mijn gezicht ?
 Ik bid, zoo veel ik kan, wild uwe droefheid staken ,
 Den Hemel, hoop ik, zal een goede uitkomst maken ;
 Mijn Lief, mijn lieve Lief, waer toe zoo grooten rou ?
 Dewijl het God den Heer met my zoo hebben wou :
 Mijn Lief, ik bid u doch, hou op, hou op van schreyen .
Ceci. Het valt mijn ziel te swaer van d'uwen af te scheyen .
Flo. God heeft het zoo gewild, zijt met Gods wil te vreên ;
 Mijn Engel, het word tijd dat ik my, tot gebeên
 En Gode voegen ga, voor 't Aerds het Hemels kieze .
Ceci. Ach ! zal ik dan mijn Lief, u liefde zoo verlieze ?

Flor. Princes, 't is geen verlies, wanneer men beter mind,
 Waer is 'er meerder vreugd als men ten Hemel vind;
 Mijn ziel den Hemel zoekt, en wil een beter erven,
 Nu dar de ziel my leerd de spreuck, *Gedencket te Sterven.*

Als my de dood, van 't lijf ontbloot,
 Zoo laet dit op mijn Graf-steen houwen;

Een Herder zoekt, (maer onvolbrocht)

Een Konings kind als Bruyd te trouwen.

Cecil. Ik hoop u dra, te volgen na,
 Mijn Lief! door liefd, en trouwe,
 'k Zal na uw dood, mijn maegden schoor
 Zoo lang ook zuiver houwen.

Koning, Rechters, met alle wvat ten Hoof is.

Ko. Breng haer terstont van hier, en d'Herder voor 't gerecht.

Ce. Beweeg u Vader! *Ko.* 'k Wil gy niet een woord meer seggē.

Flo. Grootmogend Majesteit, mijn sterven, oft mijn leven
 Staet in het Boek alleen van uwen wil geschreven;

En wat zijn Majesteit my waardig acht verdiend,

't Zy 't leven oft de dood, na dat hy my verliend,

Ik duldig dragen zal, en troosten my door reden;

Moet ik nu sterven? 'k ben met sterven wel te vreden,

Niet dat ik (na verdienst) de dood my schuldig ken,

Maer dat ik, door de liefd, daer toe genegen ben.

Rech. Vyrwijzende het recht, bevind men u verdiend

Te hebben, 't swaerd des doods. *Flo.* Indiengy 't dan so miend.

Grootmogend Majesteit; zoo zal ik na u werren,

(Als 't doch niet anders mach) goetwillig my gaen zetten.

Ik die moet sterven, als misdadig, niet misdaen,

Onnoozel als een Lam ter wreeder slachtbank gaen,

Ter liefde van mijn Lief den dood gewilligh sterven;

Vaer wel mijn Lief, vaer wel! vaer wel, nu moet ik derven

De wel-gewenschte vreugd uws liefdens, op der aerd;

Vaer wel tot dat u ziel met my ten Hemel paert.

Alzoo mijn levens tijd ten eynden is gelooopen,

En dat 'er geen gena voor my en is te hoopen,

Bereyd ik my ter dood, en kniele voor het swaerd,

En offer God mijn ziel, het lichaem aen de aerd;

Ik kniel, vaer wel Princes, met God vereenigd weest,

In uwen handen, Heer! beveel ik mijnen geest.

Diana in Kluyfenners kledingh.

Di. Houw op, Scherp-rechter, houw; ik die als Ambassade,
 Eerst wat te spreken heb uw Hoogheyd, en Genade;
 Naest heusche groetenis aen zijne Majestejr,
 En 't gantsche Hofgezin; zoo werd u aengezeyd,
 Ha! Griexze Vorst, en Prins, dees gifte te aenvaerden.

Flo. Wel Kluyzenaer, wat 's dit? *Di.* Mijn Heer, de groote
 Van dit juweel, by u te wege brengen zal, (waerden
 Dat gy herroepen zult dit droevig ongeval;
 Gy die een ander straf, straf eerst uw booze daden,
 Opent dit boek, en leer daer uyt, u eygen quaden;
 Ondek dees spiegel, 'k zeg dees spiegel! waer in gy
 Zult klarelijke zien u snoo bedriegery.

Flo. Zie toe, niet al te hoog, of 't mocht u wel berouwen.

Di. Het geen ik heb gezeyd, dat zal ik staende houwen;

Koom, doe dees spiegel op, u zelve daer bezieet,

Gy, die misdadig zijt, veroordeel andren niet;

Aenschouwt het geen ik brocht, gy zult daer in bevinden,
 Dat uwe daden u aen deze straf verbinden;
 Doe op, doe op dit boek, waer in gy vinden zult,
 Waerachtige getuig van u godlooze schuld.

Florentius ontdekt het Doods-hoofd.

Florent. O Hemel! wat is dit? wat wil dit Kluifnaer wezen?

Diana. Een boek, waer in ghy kund u eigen misdæd lezen.

Florent. Wie is 'er, die een Prins van misdæd overtuigt?

Diana. Een arme Kluizenaer, die hier ter aerden buigt,

En stelt dit beckeneel, tot tuige, u voor oogen,

Dat gy, op eed van trouw, Diana hebt bedroogen;

Dit spreekt in u gemoet, hoe 't met den mensch verkeert,

Ey Prins! ik bid, hier aen u eigen zelve, leerd;

En denk, wanneer de dood, u dees gelijk zal maken,

Hoe 't met de ziel zal gaen, door u vervloekte zaken;

Dat gy u trouw, u eed, u waerde Lief verliet,

Diè my, tot u te gaen beweegden, om 't verdriet

Dat gy haer hebt gedaen, u Hoogheid voor te houwen;

En is u ontrouw u, ò Prins! noch niet berouwen?

Florent. Ik sta, gelijk versuft, verwonnen in 't gemoed!

Met een berouwig hert, mijn ziel haer klachten doet;

Berouw, hoe schielijk komt gy my 't gemoed ontroeren,

Ik ben niet waerdig om de naem eens Prins te voeren;

Onwaerdigh ben ik nu, onwaerdig ken ik my,

Dit Princeljk geweer, te dragen aen mijn zy;

Ach! oft den Hemel gaf dat ik haer eens mocht spreken,

Ik zoud voor haer gezicht, my op mijn zelve wreken;

Ik ken 't, ik heb misdæen, mijn herte voeld berouw,

Ik heb mijn trouw verlooft, Diana is mijn Vrouw,

Ik wil, en zal mijn Lief Diana echtlijk trouwen.

Diana. Florentius, zult gy ook u beloften houwen?

Flo. Ik zal, dat sweer ik u, maek dat zy hier verschijn.

Diana. Zoo gyze spreken wild, zy kan hier daedlijk zijn.

Flo. Ik zal haer liefd en trouw gelijk mijn Bruyd betoonen,

En bidden, dat zy doch mijn misdæd wil verschoonen.

Diana. Die zijn verschoond, zoo gy u maekt haer Echte man.

Flo. Wat blijk, oft zekerheyd betoond gy my daer van?

Dia. 'k Heb volle macht van haer, daer van met u te spreken.

Flo. Zoo dat zoo is, toon my, Heer Kluizenaer, een reken.

Diana

Diana. Geen teken heb ik meer, als 't geen ik u verklaer.

Florent. Had ik Diana zelfs. *Dia.* 'Oft ik Diana waer.

Florent. Hoe, gy Diana? *Dia.* Ia Diana.

Florent. 't Schijnt gelogen.

Diana. 't Is niet vermits gy ziet Diana voor u oogen;

Doch, 't schijnt Florentius Diana niet en kend.

Florent. Diana, Lief! zijt gy 't? *Dia.* Florentius, ik ben 't;

Zie hier Diana zelfs, in deze Kluisnaers kleeren.

Florent. Heb ik Diaen onteerd, ik zalze weder eeren.

Diana. Wat werkt de liefde niet in deze Kluisnaers schijn?

Gedenk te Sterven, Prins, gy zult te vrede zijn.

Kg. Wat wonder werkt de min, soo wy hier zien voor cogen,

Florentius getrouwt? hoe vind ik my bedrogen.

Florent. Grootmogend Majestejt, voor wien ik neder buyg,

En mijne misdaed u rechtvaerdelijk getuyg;

En bid genade, in het geen ik heb misdreven,

Genad'ge Majestejt, ik bid, wild my vergeven

Dat ik Diana heb getrouwt, en boven dien,

My heb verstout, mijn trouw u Dochter aen te bien;

Ik heb niet wel gedaen, ey! wild genade toonen,

En al mijn misdaed, door u goedigheyd verschoonen;

Ey, toon genaed aen my, en d'Herder, die hier staet

Verwezen totter dood, veroordeeld van u Raed;

Ey, loon geen liefd zoo wreed, eylaes! 't is my berouwen,

Dat ik dees Herder heb beschuldigd van ontrouwe,

Oft eerelooze min, gepleegt aen 's Konings kind,

Die hem eerst, eer hy haer geliefd heeft, heeft gemind.

Kg. Zegt, Herder, wie gy zijt, en waer gy bent gebooren,

Flo. In Vrankrijk, daer ik, laes! mijn Ouders heb verlooren;

Mijn Vader, van geslacht, uyt Koninglijke stam,

Door ramp, en ongeluk tot neder-lage quam,

Zoo dat ik heb gedoold in schijn van Schapen-hoeder;

Cyrus mijn Vader was, en Isabel mijn Moeder;

Dit draeg ik tot getuyg; mijn Vader in zijn leven,

Heeft zelve my dees ring aen mijne hand gegeven.

Diana. Die namen, en dien ring zijn my zeer wel bekend,

't Waren mijn Ouders meed, dies gy mijn Broeder bent,

Mijn Broeder Floriaen! wat wonder leerd den tijd.

Floria. Ach Hemel! wat ik zie, Diana, hoe zijt gy 't?

Diana. Ik ben 't?

Flovia. Mijn Zuster ! hoe zal ik u trouwheyd prijzen ?

k Moet Broederlijke liefd met deze kus bewijzen.

Ko. Almachtig God, hoe vreemd stierd gy der menschen loof,

Gy helpt de vromen, Heer ! vaek tegens alle hoop ;

Gy zijt een helper aen die geen, die u vertrouwen ,

Zy doolen nimmer, die Gods wetten onderhouden ;

Wie God den Heer vertrouwt, in tegenspoed, en noot,

Die werd van God verlost, alwaer 't ook in de dood.

Dit blijkt hier in dit Spel, 't welk leerd, *Gedenk te Sterven,*

Wie 't sterven wel bedenkt zal Godes hulp verwerven ;

k Vergeef den Herder al het geen hy heeft misdæen,

En boven dat, neem ik hem voor mijn Swager aen,

Erken hem voor een Prins, en zal mijn Dochter trouwen.

Flo. Hier eyndigt rou met vreugd, so yeder kan aenschouwen

Hier leerd men wat de liefd niet al te wege brengt.

Hier leerd men, hoe dat God vaek ongelijk gehengt.

Hier leerd men dat de deugd wel dikmaels werd verschoven

Maer dat zy (op haer tijd) het onrecht gaet te boven.

Hier leerd men, hoe een Maegd moet in het minnen gaen.

Hier leerd men geyle min (in 't vryen) tegen staen.

Hier leerd men in de liefd getrouwigheyd betoonen. (niet)

Hier leerd men hoe men moet zijn naesten mensch verschouwen

Hier leerd men voor het laetst, de rechte liefdens vreugd,

Dat is getrouwigheyd, gegrondvest op de deugd.

ROZEMOND en RANICLIS, Bly-Eyndend-Spel.

I N H O V D.

Cypriaen (Trouwvs beloftenisse gedaen hebbende aen Iustrouwv Celestina) versoekt Mins lusi met haer te plegen , zy de kuysheyd lievende wil t'zelve niet gedogen ; vvaer over Cypriaen misnoegt zijnde , zich dadelijk begeeft na Iustrouwv Rozemonde ; doet verzoek om haer te minnen , en tot zijn liefde te beewegen , doch wverd haer wederliefde hem ontzeyd .

Raniclis komende (nser ouder gewoonte) vind Cypriaen voor de deur van Rozemond , is grootelijks misnoegt en beschuldigt Rozemond van ontrouwv , dies Rozemond vleyende hem zulks zoekt t'ontpraten ; doch is zijn jaloersheyd zoo groot , dat geen beedinge nocht gevley . van zijn geliefde Rozemond , zulks heeft kunnen te vvege brengen , derhalven Rozemonde (gram wverdende) hem haer Liefde ontzeyd . Raniclis dit ter herten nemende , beklaeft hem over zijn jaloersheyd valt Rozemond te voet , bid aen haer dat zijn misdaed hem vergeven mogte wverden , doch is vergeeft .

Cypriaen een Liedje gerijmt hebbende , komt voor de deur van Rozemond . laet het zelve aldaer door eenige Speelluyden , op het cierlijkst speelen en zingen ; Rozemond komt by hem . haer gelatende groot misnoegen daer over te hebben , zeggende , zo zy haer lusten mogt gebruycken , zoud zy Cypriaen vvrack , in plaats van liefde , tot vergeldinge verleenen . Cypriaen zich nederbuigende , bied zijn gevveer aen Rozemonde , opend zijn boezem , begeert dat zy haer vvrack-lust zal volbrengen , en offert hem gevullig uyt Liefde ter dood .

Rozemond verwondert over zijn gevulligheyd , aenvaerd zijn degen , dreyst hem te doorsteeken , zy Cypriaen onvertzaegt ziende , dreyst hem eerst de oogen uyt te steeken , en daer na het leven te benemen ; hy even stant vast blijvende , bevveegt hier meere het hert van Rozemonde , die in plaats van vvrack , t'gevvveer ter neder smijt , Cypriaen omhelzende , vvrackt haer met een kus . vvaer over Cypriaen verblijd en zich in diens haers liefde begeeft .

Rozemond , in haer eenigheyd zijn de , zingt het Liedjen , dat zy van Cypriaen begeert hadde ; ondertusschen komt Raniclis in Boere kleding , sprekende met Rozemonde ; eyndeljk zeggende verstaen te hebben van een zeker Herderin , dat een Iustrouwv (genaemt Rozemond) geliefde wverd van eenen Cypriaen , vvelken Cypriaen de Herderin beloften gedaen hadde om te irouwen , maer ni t en wvilde na komen , om dat zy hem de Minne lusten vveygerde .

Rozemond verwonderende , kost sulks niet gelooven ; Celestina in Herderinne schijn . soveert aen haer zels geschied te zijn . Cypriaen komt op het slag , het zelve verstaende , ontke ind het , zeggende zijn leven geen Herderin gesproken te hebben .

Celestina ontdekt haer; Cypriaen dit ziende, is verwondert, en werd van Celestina met zoo veel vvaer-tekeneu overtuygt, dat Rozemond, zijn valscheyd geuuaer vword, en hem verbod doet (in't by-voelen van Raniclis,) hem noyt na desen meer by Rozemond te laten vinden, vvaer mede Rozemond (onvvaerdig) van hem afscheyd, en Raniclis, en Celestina middel namen om haer voorgenomen vwerk te volvoeren.

Rozemond mistroostig over Cypriaens valscheyd, krijgt berouu dat zy haer Raniclis heeft afgelagen, besluyt eyndelijk aen Raniclis te schrijuen; vreesachtig zijnde, vweet niet hoe zy vuil; Cupido by haer komende, raed haer voort te varen, belovende haer vry verzekert te zijn, zulks by Raniclis aengenaem, en vvaerdig ontfangen zal vverden; haer aanbiddende den Eriof in handen van haer geliefde Raniclis te geuen. Raniclis den Eriof ontfangen hebbende, gaet daer mede by Celestina, haer troostende met hoop, door hem en Rozemonde, zoo veel te vweg te brengen, dat zy (gelijk by met zijn Rozemonde) ook met haer Cypriaen, gelukkig zal komen te trouwen.

Raniclis openbaerd hem aen Rozemonde, vverd zeer aengenaem by haer ontfangen, met belosten van Echtelijk te Trouwen.

Raniclis gedachtig zijnde, Cypriaen en Celestina, besluyt met Rozemond, dat Rozemond haer verkleeden zal in't Herderinne kleed van Celestina, en dat Celestina haer verkleede in schijn van Rozemond, om te zien, oft men door dit middel kost vwerken om Cypriaen tot Celestina te bevvegen; dit geschiedende, komen by Cypriaen, die zich verandert vindende van gemoed, valt voor Rozemond ter aerden, meenende die zelfde Celestijn te vvezen; haer biddende zijn misdaed te verschoonen, en hem in genade aen nemende, haer liefde en trouwe vuilde vvaerdigh kennen; Rozemond (om Cypriaen te proeuen) zeyd met den Huysman getrouw te zijn, alzo Cypriaen haer verlaten hadde, en dat by nu zoude moeten genootzaekt zijn met Rozemond te trouwen; vvaer over by mistroostig zijn ontrouw beklaegt; neemt voor hem eenzaam te leven, ter oorsaek by zijn trouw gebrooken hadde, en niet vuilde met een ander vereenen als met zijn geliefde Celestina.

Rozemond haer ontdekkende, zeyd hem Celestina te zullen genieten; Celestina haer ontdekkende, omhelst Cypriaen.

Raniclis het Boere geuuaed uyt doende, getuygt Cypriaen dat by met Rozemond zal trouwen en eyndigt alzo.

Namen der Vytbeelders.

CYPRIAEN, verlooft aen Celestijn.
CELESTINA, een Amsteldamsche Dochter.
ROZEMOND, woonachtig tot Amsteldam.
RANICLIS, verliest op Rozemond.
CUPIDO.
MARGRIET, Kamevriet van Rozemond.

EERSTE HANDELING.

Cypriaen. Celestina.

Cy. **M**Yn Lief! waerom hebt gy, van mijne liefd mistrouwe?

Ce. Vit vreeze dat gy u belofte niet sult houwe,
Cypria. Wat oorzaak heeft u vrees, dat zulks zou geschien?

Celesti. Maer door d'ervarentheyd, gelijk wy daeglijks zien.

Cypria. V vrees is ongegrond, en buyten wet van rede.

Celesti. Gelijk mijn Lief daer zeyd, soo zeyden dikwijls mede

Die geen, die Minnens lust volbrachten, maer zoo dra

De lust geboet was, ach! dan most op haer gena

De Dochter leven; neen! ik laet u toe te vryen

In alle eerbaerheyd, maer steld de Min ter zyen;

Denkt om de lust niet eer, voor d'eere dat toe laet;

't Gebruik van Min, eylaes! een teere Maget schaed;

Al wat de Liefd vereyft, in d'eer, dat moogt gy krijgen. *(gen.)*

Cy. Mijn Liefd wil minnens lust. **Ce.** Ik bid mijn Lief wild swij-

Zoo gy mijn trouwlijk Liefd, zoo toond u Liefd getrou,

Houd lust zoo lang in dwang, tot dat ik bep u Vrou,

Bedwingd u lusten doch, tot dat bequame tijden

Die vreugde tusschen u en my Lief zullen lijdén.

Cypria. Ik die zoo meenig dag, ik die verscheyde jaren

Getracht heb, met mijn lieve Celestijn te paren;

Ik die door trouwheyds pand u swoer zoo meenig eed,

Dat ik u trouwen zoud zoo gy mijn wille deed;

Gy hebt van dagh, tot dag, gevoed mijn Mins vertrouwen,

En my tot noch de lust, ach! Celestijn onthouwen;

Waerom ey! zegt my doch u Minne niet verleend,

Indien gy Cypriaen uyt rechte liefde meend?

Ce. Gy vraegt het geen gy weet, daer zijn verscheyde wetten

Die 't minnen wel gebien, maer minnens lust beletten;

Men ziet, wanneer een Maegd een Jongman zoo veel geeft,

Dat hy zijn minnens lust van haer verkregen heeft,

Zijn vryen is gedaen; wat volgt 'er? ach! ellende,

Een knaging in 't gemoed, die Maegden kuyfheyd schende;

Men laet de arme Maegd beweenen hare rouw,

En die haer had geyrijd, die zoekt een ander Vrouw.

Cypriaen

Cypri. Wat zeekerheyd hebt gy, dat Cypriaen zoud haten
Zijn Celestijn, na zy de min had toe gelaten
Deluften zijnes wensch; veel eer vertrouw ik dat,
Als lust genoten is, men meerder oorzaak had,
Om in de Liefd stantvast zijn Lief getrouw te blijven.

Ce. Wat zou men menigh boek van dezen handel schrijven?
Wat had men menigh dag van noode, eer men zou
Bewijzen het vervolg, van mins plicht voor de trouw;
Zoo veel ken Cypriaen niet sweeren, nocht beloven,
Of 't is wel eer geschied, dat men onwaerd verschoven
Een eerbaer Dochter liet; 't mocht ook zoo gaen met mij;
Daerom en zal 't van my doch noyt geleden zijn;
Hoe wel 't is waer gy my vaek heb beloofd te trouwen,
Zoo gy u Ziele mind moet gy beloften houwen;
En 't zy dat gy de min al na u lust volbracht,
Gy hield u trouwe niet, zoo gyze nu niet acht.

Cypria. 'k Heb Celestina, u mijn Liefdens trouw gesworen,
't Is waer, 'k heb u voor mijn Ziels afgodin verkoren;
Ik draeg u in mijn hert, ik min u in mijn Ziel,
Gelijk mijn afgodin, voor wien ik daeglijks kniel;
Zoo ik met mijn verzoek, mijn Engel heb misdreven,
Ay! wild uit Liefde dat u Cypriaen vergeven,
't Is maer verzocht, en zoo 't verzoeken u mis haegd,
Is 't billik dat u staef zich naer u wille draegd.

Ce. V heufheyd (waerde Lief) ken ongljik meer verdienen,
Als mijn eerbieding weet u heufheyd te verlienen;
Mijn lievert, ach! 't is tijd dat ik vertrecken moet,
En zijt met deze kus van Celestijn gegroet. (dus?)

Cy. Vaer wel, mijn Lief, vaer wel. *Cel.* Eylaes! mijn Lief, hoe

Cy. Wat is 't? *Ce.* En geeft gy my niet eens? *Cy.* wat doch? *Ce.* Een

Cy. Verschoon my Lief, ik wens indien 't u lust te scheide, (kus)

Dat u de goede Goon met deze kus geleyde. *Celestijn Binnen*

Gaet Celestina, gaet, de kus dien ik u gaf,
Daer meê zal ik van u mijn Liefde trecken af.

Ik minden Celestyn wel eer,
Maer nu min ik een ander weêr;
O min! ô zoete min! u krachten
Die speelen steeds in mijn gedachten;
O min! u schicht heeft my gewond
Met Liefd, tot Iufvrou Rozemond;

Ik ga, en voeg my by haer deur,
Daer ik uyt zoete minne treur.

Ach! Rozemond, gy die met zoete droom, uyt minne;
De lieve slape voed; uytmuntende Godinne,
Die niet u Cypriaen, wiens hert met min gewond,
Uyt Liefde lieven wild, wreed, wreede Rozemond.
Die Raniclis alleen u gunsten schijnt te toonen,
En mijn getrouwe dienst onwaardig te beloonen;
Ach! wreede Venus, ach! hoe pijnigt my u brand,
Daer leyd mijn roem, ik sla de wapens van der hand;
En zal in plaets van dien, als ik my placht te wreken,
Niet meer dienstrengen Mars, maer u, ô Venus! smeeken;
In plaetse van dit Swaerd, dat d'alderwreetste dwong,
Zal ik, ach! Cypria gebruyken nu mijn tong;
Om met gewley, gesmeek, u hertje Lief te trekken
Ter plaets, daer ik het mach mijn herrtens wond ontdecken;
Op hoop, dat u genaed, ach! waerde Rozemond,
Genezing toonen zal, aen mijn verliefde wond;
Ey! fluxze beenen, mijn geboeyde hert wilt dragen
Ter plaets, daer Rozemond, mijn tong mach hooren klagen;
Van al de droeve ramp, van al het wreed verdriet,
Dat my om harent wil, (leyder!) alleen geschied;
Ach min! ach zoete min! ach minne! drijft my heene
Voor 't venster van mijn Nimph, op dat mijn droevig weene
Mach raeken haer gehoor, en dalen in haer hert,
Op dat zy eens gevoeld, mijn nieuw onsteeken smert;
Mijn Lief, mijn Rozemond, wiens hertje leyd gedooken
In zachte pluymen, met u oogjestoe gelooken;
Ik roep, ik roep noch eens, mijn Lief, mijn Rozemond,
Mijn Lief, mijn lieve Lief, aenschouwt de zoete wond,
Die my de minne (God) heeft in het hert gedrongen.

Rozemond uyt 't venster.

Ro. Wel Cypriaen, gy hier? Cy. Godin ik ben gedwongen,
Dat ik hier in de nacht, met moedeloos getreur,
Kom doolen over straet, en kermen voor u deur;
Aenziet u slaef, Princes, die leefd als sonder leve, (toont)
Zoo ik u yets misdoe, wilt het mijn Lief vergeve.
Ro. Noemt gy my Lief? dat 's vreemt, 'k heb u noyt lief ge-
Cypria. Is 't wat te vry? ik bid mijn vrygheyd verschoont.

Rozemond

Ro. Te vry, en ook te stout. *Cy.* Mijn Engel moet vertrouwen
Dat waer de Liefde heerft, geen reden maet ken houwen.

Rozem. Wie buyten redens maet Liefd's lusten volgen wil;
Die volgd geen Liefde, maer een reddelooze gril;
Op vrundfchap ik verzoek, vertrek u Cypriaen,
Vermits ik niemand wil by nacht te sprake ftanen. *Binnen.*

Cypria. Dit u verzoeken zal ach! Rozemond gefchiede,
V onderdaen en flaef volbreng u heus gebiede;
Vaer wel, ha! Ziels vooghdes, fchoon dat ik van u ga,
Ik draeg u beelt'nis meê, ik oog u oogjes na. *Binnen.*

Ranic. Dit's meer als ik oyt zag, dit's buyten de gewoont,
Dat yemand in de nacht zich voor u deur vertoond;
Mijn Lief, mijn Rozemond, dit oorzaekt my veel vreeze,
Dat onder onze Liefde een valsch bedrog moet weze;
Wil ik gaen kloppen aen, en fpreeken eens met haer?
Ik doe't; dat hoort zy licht.

Rozemond uyt 'et venfter.

Rozem. Wel Liefste zijt gy daer?

Ranic. Ja Rozemond; wilt gy dat ik my zal vertrecken?

Ro. Zoo fou mijn Zonnens glans met nevels damp bedeckens,
Neen Lief, ik koom beneen; ach! Raniclis mijn waerde.

Ranic. Ik achten u wel eer mijn glory op der Aerden,
Maer leyder nu mijn hel. *Rozem.* Mijn hertje wel hoe dus,
Dat gy my niet ontfangt met een gewoone kus?

Waer in misdeed ik Lief? *Ran.* Die vraegd het geen hy weet;
Onnodig dat men die beleefden antwoord deed,

Ontrouwe Rozemond. *Ro.* Hoe dus mijn Lief? *Ro.* Ontrouwe.

Rozem. Hoe, is't u errenst, oft zal ik het spors-wijs houwe?

Ra. Doet zoo't u best gevalt. *Rof.* Ey! doet my doch verftaens,

Waer in dat ik u heb, mijn eygen hert, misdaen;

Ey! zegt doch is van my u eenig leed gefchied?

Ranic. O neen! oft al zoo waer dat acht gy immers niet.

Rozem. 't Schijnt Lief gy boert met mijn.

Ranic. 't Is waer, gy raed te degen,

'k Acht Rozemond is om mijn boertery verlegen;

Gy noemt my uwe Lief, ha! Hemel ken het zijn?

Hoe lief dat ik u ben, betoond gy wel aen mijn.

Ro. Mijn hertjen, ach! wat is't? *Ran.* V hertje? *Ro.* Ja mijn hert.

Ran. Noemt hem zoo, die in't hert van u gelief kooft werd.

Ro. Dat

Ro. Dat doen ik, want ik Lief geen liever als die geen
 Die voor mijn oogen staet, en steeld mijn 't hert alleen ;
 Mijn Raniclis, mijn Lief. *Ran.* Ha ! licht verkeerde Vrou,
 V flickefloyery, ik voor beveynstheyd hou,
 Ha ! wispelturige die met u losse zinne,
 Speeld yder uur op uur, in nieu ontfteken minne ;
 De eerste die gy mind, is die gy 't laetste ziet,
 Het oog dat voed u min, maer 't hert gevoeltze niet ;
 Onluckiger als ik, en leeft 'er wreede Goden,
 Ik die mijn dienst, mijn Ziel, mijn leven aengeboden,
 Vit gulle Liefden heb, haer, die uit Liefde mijn,
 Haer Liefde toonde, maer 't was Liefde in de schijn ;
 Ha ! Rozemond is dit 't geen gy mijn swoert te houwen ?
Ro. Van waer, ach ! Raniclis komt u dit valsch mistrouwen ?
Ranic. Van waer, ach ! Rozemond komt u die zotte zin
 Dat gy lichtvaerdig dus verwisseld in u min ? (hooren :
Ro. Lichtvaerdig ? *Rg.* Ia. *Ro.* O Goon ! wat moet ik niet al
 Wat laster komt my tot mijn onschuld hier te vooren ?
 Wat dalle razerny heeft Raniclis ontmant ?
 Wat jalouzy heeft hem berooft van zijn verstand ?
 Gy weet het, ach ! helaes, dat mijn verliefde zinne,
 Noit yemant meerder gunst betoonden, in het minne ;
 Als u, die nu mijn gunst, mijn Liefde, en mijn trouw,
 Voor zoo lichtvaerdig scheld, ach ! dat den Hemel wou,
 Dat ik de min zoo niet ter herten had genomen.
Ra. Ach ! dat den Hemel wou dat ik noyt waer gekomen
 Ter plaets, daer my de min eerstmael het hert ontfak,
 En u beveysde tong, van 't veynzend minne sprak ;
 Ik haet den dag, de uur, dat wy (ô Goden) t'zamen,
 Voor d'aldereerste mael, van min te spreken quamen ;
 Ik haet die zotte lust, en wensch op my een straf,
 In plaets ik Rozemond, het eerste kusje gaf :
 O kus ! ô valsche mond ! ô oorsaeck mijnes Minne !
 Ontrooffter mijnes vreugd ! ô Dief-eg mijnes zinne !
 O kus ! 'k verfoey de kus, die eerstmael 't vuur in 't hert
 Ontsteeken heeft, en nu betoond haer brand, en sinert.
Rozem. Is dit de loon mijns dienst, vergeldinge mijns trouwe ?
 Ach ! Hemel, hoe is mijn, mijn vrygheid berouwe :
 Hier meê staek ik mijn Liefd, hier meê is 't lieven uit :
 Vaer wel, miad daer 't u lust, 'k verfoey die Venus guyt.

Ran. Meend gy her geen gy zegt? *Ro.* Och ja. *Ra.* Ik niet mijn
 't Zijn liefdës treekjes Lief, die ik uyt liefde toone, (schoone
 Mijn waerde Rozemond, een kusjen. *Rox.* Weg van mijn,
 V kussen? neen, ô neen! 't zal nimmermeer niet zijn.

Ran. Mijn Rozemond, ik ken u doch niet toe vertrouwen,
 Dat gy die wreedheyd steeds zult in u hertjen houwen,
 Vertrouwt (mijn waerde Lief) my doch niet anders toe,
 Als dat ik dit (mijn Lief) uyt rechte Liefde doe.

Rox. Acht gy dat liefd? ik niet, weg met u zotte treken;
 Mijn Liefde is gedaen, u laster deedze breken;
 Zoo lief lief-kooft gy niet, dat ik in Liefd verval,
 Zoo verr', dat ik u oyt weêr liefde toone zal.

Ra. Ach! Rozemond mijn Lief, mijn zoete vyandinne,
 Ik kniel voor u ter aerd, en bid u om de minne
 Die ik u heb getoond, en toonen zal dat gy
 Vw wraek-luft boet aen mijn, met Liefdens tyranny;
 Ach! ziele Voedsteres, hertboeyster, pronk der aerde,
 Mins glory, Liefdens roem, is Rozemond mijn waerde;
 Met neêrgebogen knien val ik voor u te voet,
 En offer Rozemond mijn leedwezend gemoed;
 Ik ken 't ik heb misdaen, maer mildoen zonder weten,
 Heeft (buyten kennis) Lief, Raniclis doen vergeten;
 O Min! hoe min ik dus? ô brand! die my zoo brand,
 Dat ik (door liefde) ben als redeloos ontmand;
 Ik bid u Rozemond, met sprakelooze spraek,
 Wreekt u op Raniclis met wraekelooze wraek,
 Doet wat u lust te doen, gebied Lief, u gebiede
 Zal door berou mijn Lief, mijn Rozemond geschiede.

Rox. Noemt my u Lief niet meer, mits ik u liefd verzaek,
 En toon af-keerlijkheyd (als proeve van mijn wraek.)

Ra. Moordresse, neen, beulin; ook niet, ha! Rozemonds,
 Zal in zoo lieven hert die wreedheyd zijn bevonde?

Zal in u zacht gemoed zoo straffe strafheyd zijn,
 Dat gy my dooden zult? ha! Hemel is op mijn
 Der Goden haer zoo groot? neen Rozemond mijn leven,
 Vlucht niet, ey! laet ik u eerst noch een kusjen geven;

Een kusjen waerde Nimph. *Ro.* 't Zal nimmermeer geschiede.

Ra. Waerom mijn Rozemond? *Ro.* 'k Wil Ranicles niet zien. *Bina*

Ra. Vlucht gy, ha! Moorderin, en wreedste aller Vrouwen?
 Nu schuw voor Raniclis, wie had oyt zulk vertrouwen?

Is 't (Goden!) dus verkeert, heb ik zoo veel misdaen,
 Dat al de Liefden is zoo schielijk weêr vergaen?
 Dan doch; 't schijnt Rozemond veel meer vermaken vind
 In Cypriaen als my; almachtig Venus kind,
 V Goddelijke macht aenbid ik met eerbiede,
 Laet mijn genade van mijn Rozemond geschiede;
 'k Heb Rozemond misdaen, ik zelfs de oorzaak ben,
 Dat ik van Rozemond geen gunst meer krijgen ken;
 Vervloekte jalouzy, door u is dit gekomen,
 Ik ga om zien wat best tot hulp diend voorgenomen. *Binnen*

T W E E D E H A N D E L I N G.

Cypriaen komt met eenige Speel-luyden, voor de deur van Rozemond.

Cy. D E nacht, de bruine nacht, beschaduw't berg, en boome;
 O nacht! gewenste nacht, vreugtvoetster voor de gee,
 Die met geruste slaep haer vreugde schept in 't droomen,
 Daer ik hier voor haer deur op-offer mijn gebeên;
 't Bedroefde hert vol pijn zoekt yets tot zijn vermaken;
 De min, eilaes! de min mijn geest tot rijmen dreef,
 Op hoop met vreugd mijn smert u hertje mocht geraken;
 Dies op gevoisde maet, ik deze rijmpjes schreef;
 Dees rijmpjes, die voor u mijn Rozemond met suaren;
 En lieflijk geluid, al mijn bedroeft verdriet,
 Al klagende met vreugt, mijn smert zullen verklaren;
 Vang aen, en queelt met vreugd, de pijn die ik geniet.

Werd dit navolgende gezongen, en gespeeld.

I.

V Lied heen droeve zuchjes,
 Na mijn Rozemond, wriens hertje brand (eylaes!) van zoets minste a
 Venus wve vruchjes,
 Vvertelt gy in 't hert, van mijn verliede lieve moorderinne;
 Droeve traentjes mocht ik u mengen in haer bloed;
 Rozemond, ik vweet,
 Mijn smert, mijn leet,
 Bevveegden u gemoed.

II.

Maer wat is 't (ô Goden!)
 Ofst ik klachjes, traentjes, zuchjes, offer aen mijn Rozemonde?

E s

64

Gy! door uww geboden)
 Hebt haer in de min, met trouwvs beloften vvaerdiger verbonde ;
 Vliegt ten hemel, droeve zuchjes, tuygd aen de Goôn,
 Dat ik om de Min,
 Van mijn Goddin,
 Moet sterven duyzend doôn.

III.

Ach! hoe kan ik leven,
 Als ik Roxemond, bedenk hoe gy in lusjes, van de minne,
 Sult ten offer geven,
 Lipjes, borsjes, hartje, zieltje, ja u zelfs aerds Goddinne ;
 Droeve gedachjes zullen mijn tuygen vvat u geschied,
 Lieve minnens vreugd,
 Mijn Leertens jeeugd,
 Moet smooren in verdriet.

Roxemond uyt 'et venster.

Ro. Wie daer? Cy. 't Is Cypriaen, ha! voedsteres mijns leven!

Ro. Gy hebt my met u doet, oorzaak tot wraek gegeven.

Cypria. Voldoet Insvrou het geen, ik heb aen u verdiend,

't Zy wraek, 't zy wathet zy, al 't geen gy mijn verliend,

Neem ik gewillig aen. Ro. Vertoeft ik koom beneden.

Cypria. Speelluyden u vertrekt.

Speel-luyden bimmet

Roxem. Wel Cypriaen, wat reden

Bewegen u, dat gy in 't midden van de nacht,

Met vruchteloos gespel mijn hert te winnen tracht?

Cy. Insvrou het is de Liefd; Liefd doet my zulks plegen.

Ro. Wat oorsaek? Cy. Om u hert tot Liefde te bewegen.

Ro. Tot liefde? Cy. Ia, tot Liefd, ha! lieve Roxemond,

Op hoope dat u slaef daer door beweging vond.

Ro. Indien ik na mijn wensch, u Cypriaen mocht loonen,

'k Zou my aen u. Cy. Hoe doch? Ro. Een wreë beulinne toon

In plaets van Liefd, die gy u hier meë acht verdiend,

Zou u een wreede wraek tot looning zijn verliend.

Cy. Toond u, naer u beliefd, zoo wreed als 't u behaegt,

Dood my, 't zal glory zijn, dat zoo een lieve Maegd

Een Minnaers Ziele doet uyt 't lievend lichaem varen ;

Ach! Roxemond, verkort, verkort mijn levens jaren,

Indien ik niet en mach genieten uwe min,

Gun dat ik van u hand de dood ontfang, Godin :

Ik offer u met vreugd, om mijn ellend te korten,

Dit stale Lemmet om 't getrouwe bloed te storten :

Ontfangt het, 't geen wel eer beschermer was van mijn,
 Laet dat nu Rozemond, u wraeks voldoender zijn;
 Laet dit zijn Meesters bloed, uyt hert en aders zuigen,
 Laet dit geverwde stael met bloed mijn trouw getuygen;
 Ik kniel, zie daer mijn Lief, en lever u dit swaerd.
Ro. Zoo lieven dood, acht ik u Cypriaen niet waerd, (villent
 Meer wreetheit wil mijn wraek. *Cy.* Lust u wraek mijn te
 Voldoetze, graeg zal ik, wat gy wild, willig willen;
 Is dat noch niet genoeg, zoo doet my deze smert,
 Rukt levend uyt mijn lijf mijn op-geoffert hert;
 Oft kapr van lit, tot lit, al mijn verliefde lede,
 Ha! Rozemond, wat zal ik tot verzeckerthede
 Van mijn getrouwe min meer toonen, als dat gy
 Bereyd en willig ziet om uwe Liefd in my.

Ziet hier de plaets bereyd,
 Daer 't lievend herte leyd,
 Ha! lieve Moorderinne;
 V wreedheyd noem ik zoet,
 Koom Rozemond voldoet,
 V wraek-lust aen mijn minne;
 Rukt uyt zijn Leger-steê
 Mijn hertje, 't geen alreê
 V willige slaef doet buyge;
 Op dat het aen Me-vrou
 Zijn Liefde, en zijn Trouw,
 Getrouwelijck mach getuyge.

Ro. Reykt my u swaerd. *Cy.* Zie daer almogende Godin
 Mijn trouwe borst ontbloomt, en stoot 'er vrijhijk in.

Ro. Wel aen hond daer; ô neen! legt daer vervloekte degon,
Cypria. Heeft Rozemond berou, van haer opzet gekregen?

Ro. V moorden, 't waer te wreed; neen, 'k wil my anders wreck.
Cy. Hoe doch? *Ro.* Maer met dit swaerd de ooggen u uitsteken.

Cy. Mijn ooggen, waerom doch? ach! Rozemond, mijn ooggen
Ro. Om dat gy daer door hebt de Liefd in 't hert getogen.

Cypria. V slaef gewillig is te doen 't geen u betaegt.
Ro. In plaets van wraek is 't Liefd, die Rozemonde draegt;

Mijn wraek dat is een kus, ô roover van mijn ziele!
 Op wien Liefds keurig ooggen krachteloos verviele;

Wanneer u zoet gespel, en 't aengename Lied,
 Op 't cieraerlijckst gerijmt, nabootsten u verdriet;

O pijn vol van vreugd! ó vreugde vol van klachte!
 Hoe waardig doet gy mijn in 't hert die waarde achte:
 Ach! als ik noch bedenk u Liedjen zoet van zin,
 Zoo brand mijn hertje, (laes!) in vlamme van de min. (kerst.)
 Cy. Veynst Rozemond met mijn? Ro. Het veinzen moet ik sta-
 Cy. Zal Cypriaen (Iufvrouw!) dan aen zijn wensch geraken?
 Ro. Spreekt op, en zegt u wensch. Cy. Ik wensch (mijn waarde
 Te sterven van u hand, tot teeken mijnes trou. (Vrouw)

Ro. En ken u trou aen my geen ander teeken geven?

Cy. Het alder-zeekerst is, dat ik verlaet het leven.

Ro. Zoud ik dan moorderin van u getrouheid zijn,

En dooden Cypriaen? Cy. Op dat daer door in mijn

Mach bliken wien ik ben, en hoe dat ik beminne.

Ro. Waend Cypriaen, in mijn zoo wreeden hert te vinne?

Waend Cypriaen, dat ik een, die my zoo getrou

Bemind, als een beulin van 't leven rooven zou?

Waend Cypriaen, dat ik zoo godloos my wil toonen,

En u getrouwigheid zoo ondankbaerlijk loonen?

Ach! neen, mijn teer gemoed is van een ander aert,

Mijn voorstel was tot proef, ik acht u trou zoo waard,

Dat ik tot loon van dien, indien gy most verliezen

Het leven, graeg de dood voor u wilde verkiezen.

Cy. O Goon! o goede Goon! wat luk toond gy aen mijn?

Dat Rozemond mijn trou haer dood acht waard te zijn:

Iufvrouw, u laef die knield eerbiedig voor u voeren,

De gantsche wereld zal die glory weten moeten,

Dat d'Amstel roemen mach van een Bataeffsche Maegd,

Die om getrouwigheid, getrouwe Liefde draegd;

Wat zeg ik? ik zeg recht, ten zy my het vertrouwen

In liefde niet bedriegt, mits in 't gemeen de Vrouwen

Te licht veranderen, het geen ik niet vertrou

In Rozemond, die 'k voor stantvast in Liefden hou;

Bataeffsche Nymph, çieraed, en pronk van alle Maegden,

Ach! mocht het zijn verschoont indien ik u yets vraegden?

Ro. Zeer garen, mits ik u ook iets te vragen meen,

Dies vraegd 't geen u gelieft.

Cy. Neen, Rozemonde, neen;

Vraegt gy eerst. Ro. Waerom ik?

Cy. Op dat ik eerst door 't vragen,

Met antwoord mach voldoen, mijn Iuffrous welbehagen;

Die (zoo zy mijne vraeg) met antwoord my voldeed,
 Mocht oordeelen, dat ik tot voldoening, gereet
 Van hare vraeg zou zijn; door haer voldoen verbonden,
 Dies laet my tot voldoening d'eerste zijn bevonden,
 Op dat mijn will'ge dienst aen Rozemond geschied,
 En my (in als wat zy gebiede) willig ziet.

Rozem. Nu zal ik d'eerste zijn, mijn vrage dat is deze,
 Mach my de eer geschien het Liedjen eens te leze,
 Het geen gy Cypriaen deed speelen voor mijn deur?
 Het Liedjen, waer door ik verwissel in mijn keur;
 'k Min die ik heb gehaet, 'k haet hem die ik beminde,
 Door 't zoet gevry, dat ik in uwe Rijmpjes vinde;
 Ey! geeft my 't Liedje doch, waer door mijn Zieltje leeft.
Cypria. Niet tegenstaende het niets deftigs by hem heeft,
 Geef ik het Rozemond, 't is slecht van stijl, en rede.

Rozem. Het zy dan hoe het zy 't steld mijn begeert te vrede.
Cypria. Ontfangt het Rozemond, ontfangt het waerde Vrouw;
 Oogt niet op 't nietig rijm, maer acht 'et door de trou;
 Die 't zelfde my (uyt Liefde) tot Rozemond deed schrijven,
 Wiens will'ge slaef ik ben, en eeuwig hoop te blijven.
Rozem. Vw Geestigheyd, uw deugd, ach! heufche Cypriaen,
 Die hebben my (op 't hoogst) in mijn begeert voldaan,
 Zoo 't u believen zy, laet ons wat 't zamen wandelen;
 'k Heb yets geheym's met u in stilligheyd te handelen. *Binnen*

Ranclis.

Ach! waert my niet geschied, ik had het noyt gedacht,
 Dat zoere Liefde was van zulk een wreede kracht;
 Dat ik mijn Rozemond, door jalousy verstoorde,
 Was oorzaak dat zy na mijn smeeking niet en hoorde;
 Dat ick mijn Rozemond zoo dwarffen antwoord gaf,
 Als zy my vleyde, ach! dat werkt mijn eygen straf;
 Waer waren Ranclis doch u gedacht, en zinne?
 Hoe quaemt gy dus verdoold tot nadeel uwes minne?
 Dat gy u aerdsch Godin, aendeed jalours verdriet,
 En haer, oy me! aen mijn onwaardig smeeken liet;
 O spijt! ô naberouw! ô knaging van leed wezen!
 Vervloekte jalousy, uyt u is dit gerezen;
 Ik die by Rozemond zoo waardig placht te zijn,
 Zy die haer Liefdens dienst zoo dienstelijk aen mijn,

Aen mijn te toonen placht, is nu mijn Vyandinne,
 Ia toond my wreede straf, en wreek, in plaets van minne ;
 Ach ! Rozemond, schoon gy u Liefde trekt van mijn,
 Zoo zult gy noch mijn Lief, mijn Ziels voogdesse zijn ;
 Ik zal (zoo lang mijn Ziel, zal in dit lichaem woonen)
 V alle Liefd, en dienst eerbiedelijk betoonen ;
 Ik zal, mijn Rozemond (zoo lang ik leef) getrou
 Beminnen ; haer alleen verkiezen tot mijn Vrou.
 Wat middel zal ik best gebruyken in mijn minne ?
 Om Rozemond (eylaes !) de neyging mijnes zinne
 T ontdecken ; ach ! hoe zal ik dit best leggen an ?
 Dat ik als (onbekend) haer zomtjids spreken kan,
 In vreemt gewaed, hoe doch ; wil ik my gaen verkleede ?
 In Boere schijn, en dat om veel verscheyde reede,
 Die 'k daer toe noodig acht, dit is de rechte vond,
 Te spreken met mijn Lief, en waerde Rozemond ;
 Ha Hemel ! gun aen mijn, dat ik mijn zoo mach dragen,
 In deze schijn, dat ik mijn Insvrou mach behagen ;
 Ey Goden ! door uw macht, my zoo veel gunst verleend,
 Dat Raniclis doch met zijn Rozemond vereend ;
 Cupido, god der min, o Venus ! Liefd Godinne,
 Toond uwe gunst aen mijn, ik bid u laet mijn minne,
 Laet mijn gewonde hert, mijn lijf, mijn ziel, en bloed,
 V zijn een offerhand ; ik open mijn gemoed,
 En geef u al de grond van mijne min te kennen ;
 Laet ik my door u gunst, mijn leven lang gewennen,
 Ten dienste van mijn Lief, ter Liefd van Rozemond ;
 Ha ! Rozemond, mijn Lief, mijn Zieftjen is gewond,
 Mijn hartje blaekt, en brand, 't gedacht en zinne haeke,
 Dat ik op 't spoedigst my verkleed, en vaerdig maeke,
 Om in een Boere schijn te spreken, haer die 'k min,
 En toonen onbekend de neyging mijnes zin.

Binnen

Raniclis wyt in boere gewaad.

*Dit arme hert gevond
 Met Liefd tot Rozemond,
 Gaet Boere kleeding kiezen ;
 Die 'k ben wvil ik niet zyn.
 Maar (laes !) door deze schijn
 Mijn eygen zelfs verliezen.*

*Wat doet de Liefd niet al
 V waer mee den lievert zal
 Liefds lieve kueren speele ?
 O Liefd ! uw lijf is wreemt,
 't Gegeven gy beneemt,
 En acht het voor geen steele.*

Stact

Stact Liefde 't steelen vry?
Zoo neem ik dan voor my
Liefde die vry te plegen;

Mijn hert (met min gevond)
Zal trachten Rozemond,
Tot vveer min te beuven. Bin,

Celestina.

Nu mijn Lief een ander vryd
Heb ik reden om te klagen,
'k Ben mijn vryst, en vryheyt quijt,
Treuende slijt ik mijn dagen;
Cypriaen, hoe komt het by
Dat g' u Liefde trekt van my?
Is den Hemel dan zoo vreed?
Zijn de Goden my zoo tegen?
'k Zal tot teeken van mijn leed,
Storten bracke tranens regen,
Nu dat Celestijn verliest
Cypriaen die'n ander kiest.

Cypriaen, ha! Cypriaen,
Is u Liefde zoo haest vergeten?
Denkt gy nu niet langer aen,
Al de tyd die vry verpletten
Hebben, menig nacht aen nacht,
In vryagie door gebracht.
In Vryagie, in de Min,
In veel duyzent zoete lusjes,
Stelt gy 't alles uyt u zin,
Denkt gy niet meer op de kusjes?
Op de lonkjes, op 't gevry;
En op al de minnery.

Ranic. Wat Iufvrouw zien ik daer, in onbekende kleede?

Zal ik vrymoedelijk wat nader tot haer treede?

En onderstaen of ik ook yets vernemen ken,

Vvaer door zy twijffen mocht of ik Raniclis ben:

Me-Iufvrouw goeden dag, *Cel.* Ik dank u Huysman zeer,

Voor u beleefde groet, en onverdiende eer.

Ranic. Iufvrouw: u heusch gemoed geeft door de tong te ken-

Dat zich de Steeluy meer tot goede zeden wennen, (nen,

Als 't grove Boere volk, oft slecht gemeene liën,

Die zelden men zoo heusch, gelijk de Rijke zien.

Celesti. V woorden zijn getuyg van goed verstand, en reede.

Ranic. Maer niet geacht Iufvrouw; want huylendaegs de kleede

Meer eer verdienen, als de wijste Man zijn reën;

Ik ben een Boer gelijk de Huysluy in 't gemeen,

Van oordeel weynig, en in kennis onervaren,

Slecht van verstant en tael, ten aenzien wy de jaren

(Ons levens) meest besteën, in woel'ge slaverny,

Als dagelijkze plicht, 't geen is Land-bouwery.

Celesti. Vw redeneering my zeer goed gevallen teeld;

Hoe luckig heeft het luk haer gaven u gedeeld,

Dat gy na rust, en lust met arbeyd slijt u dagen,

En 't werk niet swaerder neemt, als zelfs het welbehagen

V willige lust gebied. *Ran.* Men ziet vaek hoe verkeert

Dat meenig oordeeld, daer hy dikmaels ongeleerd,

En niet ervaren is, van 't geen hy derft uyt spreken;
 Iufvrouw 't Land leven heeft al meê zoo veel gebreken,
 Van zinne quelling, hertzeer, en ook droeve strijd,
 Vol zorg, vol kommer, onrust, en noch zoo veel dat gy 't
 Op duyzent niet en zoud bedenken, nocht vermoede;
 Ben ik wat plomp, ey! houd mijn Boersheyd wat te goede.
Celesti. Neen Huyfman; 't geen gy spreekt is redelijk, en wel,
 Ia, zoo dat ik in 't minst my daer niet tegen stel.
 'k Wensch my de last uw's ampts (hoe swaer die zy) te dragen,
 En dat ikeens mocht zijn van 't lastig juk ontslagen,
 't Geen my dit herte drukt. *Ran.* Hoe Iufvrou, deerd u yet?
Ce. Eylaes! *Ra.* Wat doch? *Ce.* Eylaes! een overgroot verdriet.
Ra. Verdriet? *Ce.* Och ja! *Ra.* Hoe ken't verdriet u Iufvrou quel-
Ce. Ach Huyfman ik en ken u d'oorspronk niet vertellen. (*let*)
Ranic. Hoe na is 't Liefd Iufvrou, die u dus treuren doet?
Ce. 't Is Liefd, eylaes! 't is Liefd, wiens bittere quel ik moet
 Verlichten door de tong, en melden door het spreken,
 Vermits het klagen schijnt de droefheyd wat te breeken,
 Wanneer men onbeschroomt, 't herts grond te kennen geeft.
Ranic. 't Is wonder Iufvrou, dat gy om de Liefde leeft
 In zulk een quelling, 'k bid dat gy my doch verklaert,
 Op wat manier gy zijt uit Liefde dus beswaert.
Cele. Ach! Huifman als ik maer in mijn gedachten krijge,
 De tijd mijns vryery, onmogelijk dat ik swijge,
 Van al de zoete vreugd dien ik uit Liefd genoot,
 Als mijn galiefde my zijn trouwe dienst aanbod;
 Noyt gaf hy my een kus, noit drukten hy mijn handen,
 Oft zeyde, Lief, dit zijn de ketenen, en banden,
 Waer mede ik mijn Ziel, aen uwe Zieltje bind,
 Dat u tot in de uur mijns doods getrouw bemind;
 Eylaes! hoe meenig nacht in dezer wijs versleten,
 En nu, och arm! en nu onwaardelijk vergeten,
 Word ik van hem, die my zoo vaek zijn trouwe swoor,
 Vergeet zijn Liefd, en steld mijn Liefde gantsch te loor;
 O droefheyd! al te droef, ô lijden! niet om lijden,
 Ach! dat de dood de draed mijns levens af woud snijden,
 En zenden my te graef, zoo waer mijn quel gedaen.
Ra. Iufvrou, mijn deerd u quel, dan doch gy moet verstaen,
 Dat gy de Goon misdoot, met onverduldig spreken.
Cele. Misdoen ik, om dat ik wensch 't eynde mijns gebreken?

Ranic. Neen; maer om dat gy wenscht te zijn uit u verdriet,
 Door 't sterven, welk gebrek men in veel menschen ziet;
 Wanneer de Godheyd haer om beter schijnt te plagen,
 De swacke mensch terstond, wenscht om het eind zijns dagē;
 Zoo hy na wensch niet werd van zijne plaeg bevrijd,
 Wenscht hy, gelijk als gy, dat hem de dood afsnijd
 De draed zijns levens loop; ô ongodzalig wenschen!
 En zijn de Goden niet beheerschers van de menschen?
 Beschikken zy 't niet al wat dat den mensch geschied?
 En oft gy duystmael wenscht te sterven, 't baet u niet;
 Ten aenzien, gy niet kend voor dat de Goden willen,
 Dies is het best zich met der Goden schik te stillen,
 Tot dat haer Mogentheyd een uitkomst ons verleen,
 Dies bid ik, Iufvrouw! steld door reden u te vreēn;
 En zegt my wien het is die Iufvrouw zoo beminde,
 't Geviel wel licht dat ik voor u kost hulpe vinde;
 Vertrouwt my als een vrund, en geeft my te verstaen
 Hoe mē dees Iongman noemt. *Ce.* Men noemt hem Cypriaen;
 't Is Cypriaen, eylaes! wiens Liefd ik heb genooten,
 Maer nu een ander vrijd, en is voor vast beslooten
 Met haer te treēn in d'Echt. *Ra.* Met wie doch is 't verbond?
Ce. Eē Amsteldamsche Maegt. *Ra.* Hoe hiet zy? *Ce.* Rozemond.
Ranic. Mijn beide wel bekend, maer hebt gy van haer trouwe
 Eenige zekerheyd? *Cel.* Die zal ik by mijn houwe;
 Doch zoo veel moet ik u ontdekken, waer door gy
 Zult speuren Cypriaen, en Rozemonds gevry;
 Zy is wel eer geliefd van eener die met rede
 Zijn afscheyd nam van haer, door een'ge regenhedē
 Die hem ontmoeten, na hy haer lang had gevrijd,
 Zoo dat dees Cypriaen, eens op een zeker tijd,
 De eer van Rozemond verzocht by haer te wezen,
 't Geen Raniclis aenzag; waer uyt dat is gerezen,
 Een haet, (door jalouzy) waer meed hy oorzaak gaf,
 Dat Rozemond haer Liefd van Raniclis trok af;
 Want zoo was die genaemt. *Ran.* O wonderlijke dingen!
 Wat brengt de vlugge tijd ons al veranderingen,
 Wat zietmen langer niet door tijds, en toe-yals schik,
 Dien Raniclis van wien gy zeggen wild, ben ik;
 Wy beide met een wond gepijnigt. *Cel.* Wat ik hoore,
 Zijt gy dit Raniclis? *Ran.* Och ja! tot ramp gebooren.

Celestij. Wat doet de Liefd niet al, gy in dit Boeren kleed,
 Zegt om wat reden gy (ach Ranichis!) dit deed?
Ra. Vit Liefd tot Rozemond. *Ce.* Hoe; wilt gy uwe zinne,
 Met vruchteloze list noch stellen om te minne?
 V Lief die is getrouwt, u Lief die heeft de mijn,
 En Rozemond die zal een anders Vrouwe zijn.
Ranic. De hoop (ach! Celestijn) mijn trouwe Liefd toezeyd,
 Hoe dat de Liefde noch zal onder dit beleyd
 Yers vruchtbaers werken; dies ik heb voor my genomen,
 In deze schijn noch eens by Rozemond te komen;
 Om hier door te verspien, en wel te onderstaen,
 Of Rozemond getrouwt is, met u Cypriaen;
 Genomen ik bevind de zaek alzoö gelegen,
 Zoo is 'er evenwel noch goede middel tegen,
 Indien gy neffens my, wild volgen mijne raed,
 En kleeden u als ik, in onbekend gewaed;
 Om zoo by Rozemond met listelijke trecken,
 De trou van Cypriaen, aen u gedaen, t'ondecken;
 Waer door dat Rozemond gewis, door dit geval,
 Haer Liefd van Cypriaen verzecker trecken zal;
 Te meer als gy u kleed in Herderinne kleede,
 En haer ontdekt op wat manier, en door wat rede
 Hy trouws belofte brak; zy zal bespeuren dat
 Hy u uit geyle lust, beloofte te trouwen had;
 En voorders wat daer by meer hoord, de tijd zal leere,
 Wanneer gy by haer zijt in Herderinne kleere;
 Gaet (*Celestyn*) met my. *Cel.* Ik ga, en volg u raed,
 't Werd licht verschoond, mits Liefd het al te boven gaet. *Binn.*

DERDE HANDELING.

Rozemond.

GEvleugeld Goodje, ach! gy blinde Venus jonge,
 Door uwe macht zijn my de zinnen zoo bedwonge,
 Dat ik niet kan, nocht wil, 't geen ik wel gaerne zou,
 Mijn wil is willig te versmaden, 't geen ik hou,
 En keur voor d'opperste mijns herts, en Zielens vreugde;
 O wispeltuerige Liefd! gy die d'ellend mijns jeugde
 Met bittere quijning dort; ó zoete brand van min!
 Hoe vaek verwissel ik de neyging mijnes zin;

Hoe

Hoe vaak verkies ik wel, en zonder te verkiezen,
 Doet my de min, (eylaes!) 't verkooren weêr verliezen;
 Hoe vaak heeft lust, haer lust, genooten in 't gevry;
 Vryagie ach! gepleegt met Raniclis en my;
 Maer nu is 't Cypriaen, ach! Cypriaen mijn waerde,
 Mijn eenigste vermaek, en wellust op der aerde;
 O Afgod mijnes Ziels! ô dwinger mijns gemoed!
 O Huys-heer van mijn hert! gy die my knielen doct
 Eerbiedelijk ter aerd, met beeding aen de Goden,
 Dat gy (door haer bestier) Liefds opperste geboden,
 Vit Liefd, mijn Lief volbrengt; en op een kort verschijnd,
 Daer gy u Rozemond, om 't af-zijn, treurig vijnt,
 Vermits bestemde tijd nu lang al is verloopen,
 Van welk de Liefde my u by-zijn deed verhoopen,
 Hoe wel gy noch vertoest, vertrou ik vast dat gy
 Door 't een of 't ander werd zoo lang verlet van my;
 De Liefde dwingt mijn lust om stillen het verlangen,
 Door 't zoet gerijm waer aen mijn hert, en zinnen hangen,
 Van u (mijn Lief) gemaekt; want waer ik zit of sta,
 Ik queel en neury steeds u zoete rijmpjes na;
 De woordjes schijnen my tot minnen te bewegen,
 En 't zoete voysje maekt tot zingen my genegen;
 Wel op dan droeve geeft, laet mijn Liefds klagjes zijn,
 Een voedsel mijnes Liefd, getuyge zijnes pijn;
 Kunstrijke Cypriaen, zoetvloeyende Poët,
 Die door u rijmpjes 't hert, en Ziel te steelen weet
 Van uwe Rozemond; u rijmpjes zijn 't die dwinge
 V Rozemonde, haer op 't vroylijxt na te zinge;
 O rijmpjes! zoet gerijmt, ô rijmpjes! zoet van zin,
 O woordjes! die my dwingd tot grondelooze min;
 Ik veel de lusten my met lieve graegte dwingen,
 Dat ik het Liedje my eens laet te voren zingen;
 Margriet, waer zydy nu? koom, zet u hier wat neêr,
 Voldoe my in het geen dat ik van u begeer;
 Ik Verzoek, Margriet, van u, en ook van u Gespeele
 Dat gy dit Liedjen my eens wild te voren queele.

Zy zingen:

I.

V Lied heen droeve zucljes,
 Na mijn Rozemond, wuiens hertje brand (eylaes!) van zoete minne;
 Venus

Venus uwe vruchjes,
 Voorield gy in 't hert, van mijn verliefde lieve moorderinne;
 Droeve traentjes mocht ik u mengen in haer bloed,
 Rozemond, ik vveet,
 Mijn smert, mijn leet,
 Bevreesden u gemoed.

II.

Maer vvat is 'z (ô Goden!)
 Oft ik klachjes, traentjes, zuchjes, (r aen mijn Rozemond,
 Gy (door uwe geboden)
 Hebt haerin de min, met trouws beloften vvaerdiger verbonde;
 Vliegt ten Hemel, droeve zuchjes, tuygd aen de Goôn,
 Dat ik om de Min,
 Van mijn Goddin,
 Moet sterven duykend doôn.

III.

Ach! hoe kan ik leven,
 Als ik Rozemond, bedenk hoe gy in lusjes, van de minne,
 Sult ten offer geven,
 Lipjes, borsjes, hartje, zieltje, ja u zelfs aerds Goddinne;
 Droeve gedachjes zullen mijn tuygen vvat u geschied,
 Lieve minnens vreugd,
 Mijn Lentens jeugd,
 Moet smoooren in verdriet.

Ranic. Iufvrou dus eenig hier in vreugden opgetoge?
 Door 't liefelijk gezang, schijnt my dit hert ontvlogte,
 De ziel verlaet haer plaets, al wat 'er is in mijn,
 Wenscht aen die zoete vreugd deelachtig steeds te zijn;
 Zoo lieven stem, (Iufvrou) ik lange niet en hoorde.
 Ro. Maer Huysman, hebt gy wel met aendacht op de woorde
 En zin van 't Lied gelet? Ranic. Och ja! de zin is goet,
 Het Voysjen aerdig, en de woorden overzoet,
 Na ik bespeuren ken is 't voedsel uwes minne.
 Ro. Vermits het heeft gemaekt de Voogd-heer mijnes zinne.
 Ranic. Zoo hoor ik wel Iufvrou, dat gy Liefds handel pleegt.
 Ro. Dit Liedjen (Huysman) heeft tot liefde mijn beweegt.
 Ra. Heeft Iufvrou dan geen Liefd voor desen meer gedragen?
 Rozem. Wat reden hebt gy om mijn zulks af te vragen?
 Ranic. Geen reden anders als dat ik wel heb verstaen,
 Dat Iufvrou werd gevrijd van eenen Cypriaen.
 Ro. Dat 's waer; maer zegt my eens wie dat u zulks zeyde.
 Ranic. Een Herderin, Roz. Dat 's vreemt.

Ranc. Noch vreemder, dat hy scheyde
 (Na Trouws beloftenis,) van deze Herderin,
 Om dat hy niet en mocht gebruiken geyle min;
 Daer komt zy zelve aen, mijn deerd haer droevig treuren.

Celestijn in Herderinne kleeding wyf.

Ra. Die haer gelaet aenschouwd; de oorspronk ken bespeuren
 Van haer weemoedigheyd; God groet u Herderin,
 Noch even treurigh? *ey!* stelt droefheyd uit u zin.
Cele. Ach Huysman! dat gy wist, (helaes!) wat dat ik drage;
 Met reden zoud gy my, mijn leed helpen beklage.
Rozem. Bedroefde Herderin, het schijnt aen u gelaet,
 Dat gy inwendich voelt een quelling die u schaet;
 Wat oorzaak? *Cel.* Ach Insvrou! indien ik van mijn quellen
 Mocht zijn verlicht, ik zoud u alles gaen vertellen;
 Maer (leyder!) oft men klaegt een ander zijn verdriet,
 Het spreek-woord zeyd: men hinkt van een anders zeere niet;
 Best dat ik heel mijn smert. *Roz.* Best is 't u die t'ondecken,
 Licht ik in dit geval u kost een hulp verstrecken;
 Ik heb ten naesten by de oorsaek al verstaen,
 Na dat dees Huysman zeyd, zoo is 't om Cypriaen;
 Heeft hy u toegezeyd als echtelijk te trouwen?
Ce. Och ja! *Roz.* En wil hy zijn belofte nu niet houwen?
Celesti. Ach neen! maer elders vrijd.
Rozem. Zeer qualijk komt in mijn
 't Geloof, dat Cypriaen zoud zoo lichtvaerdig zijn,
 En dat hy zijne Liefd, door neyging zijnes zinne,
 Zoo laeg zoud stellen, op een slechte Herderinne;
 Niet dat ik slechtheyd haet, maer zegt alleen daer by
 Ten aensien zijn persoon, een hooge eers waerdy,
 De braefste Iuffers weet, zoo door zijn geestig leven,
 (Als groote rijkdom) een oorzaak tot liefd te geven;
 Dies dunkt my vreemd dat een zoo heuschen rijk van **goed!**
 Zoud minnen eener, die zoo arrem opgevoed,
 En sober leven leyd, ik ken 't niet wel vertrouwe,
 Dat hy een Herderin verzocht heeft tot zijn Vrouwe.
Celest. Insvrou! indien ik maer eens sprak met Cypriaen!
 'k Zoud in zijn by-zijn u de oorzaak doen verstaen;
 'k Weet dat ik zijn gemoed met reden zoud bewegen;
 Dat hy in 't minste deel niet hebben zoud daer tegen.

Daer komt hy aen, eylaes! 'k verander in 't gemoed;
De leden trillen my, met grilling door het bloed.

Cyp. Vind ik mijn Lief hier by een Huysman, en zijn Vrouwe?

Rgn. Neen Heerschop, na ik hoor, zult gyze moeten trouwe?

Rox. 't Is billik, mits gy zijt aen d' Herderin verlooft.

Cypr. Hoe Lief, zijn deze luy van haer verstand berooft?

Wech kinkel, gaet van hier, voort oft ik maek u voeten.

Cele. Gy placht my (Cypriaen) op ander wijs te groeten;

Gy die dees lippen hebt zoo menigmael gekust,

Gy die u lust daer meed zoo dikwijls hebt gebluft;

Gy die in u gemoed, het al, en al kend weten,

Wat dat 'er tusschen u, en my al tijd verfleren

In Liefdens handel is; zult gy niet denken an

Beloften die gy deed te werden mijne Man;

Is dit de eer genoeg? bedenkt u wel te degen.

Cyp. Waer heeft u valsch beleyt dees middel doch gekregen?

Gy liegt al 't geen gy zegt, want ik u niet en ken,

Maer zal betoonen dat ik een voorstander ben

Van waerheyd, en mijn eer; waer kend gy my doen blijken,

Dat ik oyt heb gezien, u ofte uws gelijken?

Ik vraeg waer ik by u oyt was, en op wat tijd?

Cele. Ik vraeg, oft gy dan noyt u leven hebt gevrijd?

Cypr. Ik vraeg oft gy my wel hebt tot eeniger stonden,

By eenig Herderin u leven lang gevonden?

Cele. Ik vraeg, al weér, oft gy noyt handelde van min?

Cypr. Ik vraeg u oft het oyt was met een Herderin?

Cele. Ik vraeg u noch, oft gy u leven niemand minde?

Cypr. Ik vraeg u waer dat gy getuygenis zult vinde,

Dat ik oyt Herderin, oft u tot min verzocht?

Cele. Ik zal 't bewijzen, dat gy 't hebt aen my volbrocht;

Denkt gy niet Cypriaen, dat zelfs de Goden weten,

Hoe gy u hebt met my, in vryery gequeten?

Denkt vrylijk Cypriaen, dat ik getuygen ken

Van 't geen, waerom ik hier by u gekomen ben;

Hebt gy my niet beloofst als Echte Vrou te trouwe?

Hebt gy my niet beloofst (met Eeden) woord te houwe?

Swoert gy niet by de Goon, by hemel, en by aerd,

Dat ik in Liefd met u (door trou) zou zijn gepaerd?

Swoert gy niet meer als eens by 't drukfel uwer handen,

Als dat, dat waren onze Liefds verplichte banden,

Waermeed gy zeyden, ik mijn Liefd aen d'uw verbind,
 Dees kus is tot getuyg, dat Cypriaen u mind;
 En wat gy zeyden meer, dat swijg ik om der eeren,
 Vermits dat het de tijd noch alles wel zal leeren.
Cypr. Wat let my dat ik my niet op uw valscheyd wreek?
 Wat let my dat ik u niet hals, en beenen breeck?
 Wat let my dat ik niet verdedig mijne zaeke,
 En u in 't geen gy spreekt, gantsch loogenachtig make?
 Waer, en wanneer, heb ik mijn leven u gezien?
 Zegt snoode pry. *Cc.* Ach Goon! ken 't goede Goon geschien?
 Dat ik dees laster zal onlijdlijk moeten hooren;
 En vrees gy Cypriaen, dan niet der Goden tooren?
 Dat gy ontkennen wild het geen gy swoert aen mijn,
 Doch licht zijt gy verdoold, door d'onbekende schijn,
 Waer in ik my (uyt Liefd) tot uwaerts heb begeven.
Cy. Ik vrees 't is Celestyn. *Ro.* Wat vrees gy? *Cy.* k Zeg het le
 Des mensch, is anders niet als quelling en ellend. (ven
Cele. Van uwe quel gy zelfs alleen de oorzaak bent;
 Eylaes! had gy my niet u trou zoo hoog gesworen,
 Zoo waer u quelling niet uyt mijn verdriet geboren;
 Om dat gy trouheyd swoert, zoo toon ik nu mijn trou,
 Aenschouwt eens Cypriaen, wat Liefd werkt in een Vrou.
Cypr. Hoe Celestyn, gy hier in dit Boerinne klee?
 Wat oorzaak, dat gy dees verlooren arbeyd deed?
 't Is waer, dat ik wel eer met Celestyn verkeerde,
 En handelde van Liefd; doch mits gy niet begeerde,
 Dat ik in mijn gevry met u zou verder gaen,
 Zoo heb ik ook met reën geen meer verzoek gedaen.
Ran. Wat ken Liefd niet al doen, een Iufvrou in dees kleeren.
Cele. Ach Cypriaen! gy kent, met reden niet verweeren,
 De oorzaak, waerom gy u Liefde trokt van mijn,
 't Was om dat ik niet wou tot uwen wille zijn;
 Gy trachten na mijn eer, gy zocht u lust te boeten,
 En mijn onwaardelijk te treden met de voeten;
 'k Zal my geenzins ontzien, te melden wat gy deed;
 De waarheyd spreek ik uyt, het zy u lief, oft leed;
 Mijn hebt gy trou beloofd, mijn swoert gy trou te houwen,
 En zoo gy 't niet en doet, ik sweer u, 't zal u rouwen.
Roxe. Ik zie, ach Cypriaen! en speur aen u gelaet,
 Dat deze zaek met u, niet al te wel en staet.

Ran. Mijsn oordeels, zal't zoo zijn gelijk de Iufvrou zeyde
Cypria. De Iufvrou, en de Boer, die liegen 't (zeg ik) beyde.
Roxem. 't Is daer meê niet genoeg, doet blijken zulks met reên
Celesti. Dat ken hy Iufvrou niet, want ik zal hem alleen
 Met een woord zijne trouws belofsténis getuyge;
 Zoo zeeker als ik hier ter Aerde neder buyge,
 In kennisse der Goon; wiens wetenheden al,
 Bekend zijn onze doend, en droevig ongeval;
 Die Goon. voor wien dat niet en ken verduyftert werden;
 Die gunnen eeuwig my in droefheyd te volherden;
 Die Goon, voor wien ik leg gekniêld ter aerden neêr,
 Die gunnen my de vreugd haers Hemels nimmermeer,
 Indien gy my niet hebt beloofd als Bruyt te trouwe,
 Ach leyder! welk beloft schijnt Cypriaen berouwe;
 Om dat mijn eerbaerheyd ontzeyden hem mijn min,
 Tot wiens onkuysche lust ik niet genegen bin,
 Voor dat ik in de Liefd door 't trouwen ben verbonden,
 Dies sproot u haet alleen uyt mijne vrees der zonden;
 Is't anders als ik zeg, bestraft my Cypriaen. (gaert)

Cypria. Ten is geen antwoord waerd, ey Lief! komt laet ons
Ro. Schaemt u lichtvaerdig mensch; wat waent gy dat mijn zinn
 Niet gantsch zijn af-gekeert, van u godlooze minne? (ne)
 Ik dank die goede Goon, dat ik noch niet en ben
 Zoo verr' in Liefd met u, oft dat ick scheyden ken;
 'k Onzeg u mijn verzoek, en raed u noyt te komen
 V leven meer by my; vermits ik heb vernomen
 V snoode valscheyd, ach! gaet eere schender gaet,
 Denkt niet dat ik u lief, maer op het bitterst haet. Binnens

Cypria. Vlucht daer gy wild, ik zal mijn zaken zoo beleggen,
 Dat gy u Liefde niet zult kunnen my ontzeggen;
 Ik heb u verd' genoeg, gy zult mijn Vrouwe zijn,
 Het spijt dan wie het wil.

Ran. Daer tegen stel ik mijn.
Cypria. Wat zeyd dees lompen Boer?

Ran. Gy zult dees Iufvrou trouwen.
Cypria. Dat zal een Boer wel doen, diés laet ik s' u behouwen.
Celesti. Ach Ranclis! hoe zal 't geval noch met ons leven?

Ran. Zeer wel, ik hoop 't geluk zal ons goe uytkomst geven;
 Kom laet ons t'zamen gaen besluyten goede raed,
 Ik zie dat deze zack in goeden doene staer, Binnens

VIERDE HANDELING.

Rozemond met haer Kamenier.

Rozem. **M**Argriet. *Marg.* Me-vrou.
Rozem. Gy zult eens in mijn kamer gaen,
 En halen 't Liedjen, 't welk ik heb van Cypriaen
 Begeert : maer ach ! hoe is 't begeeren mijn berouwen,
 Gaet haelt 'et, want ik wild niet langer by my houwen :
 Brengt ook Papier en Inkt. *Marg.* Gelieft Me-vrou iets meer ?
Rozem. Voor dees tijd niet. *Marg.* Ik ga, en doe na u begeer.
Rozem. Daer komt Margriet, ik zal my zetten om te schrijven.
Marg. Gelieft Me-vrou dat ik vertrecken zal, of blijven ?
Rozem. Blijft vry. *Marg.* Zeer wel Me-vrou.
Rozem. Neen, gaet, maer komt flus weêr.
Marg. Gelieft Mevrouw dan te hebben ook iets meer ? *Binnen.*
Rozem. Neen, gaet, laet my alleen. Wat wil ik nu bedrijve ?
 Wat wild gy Rozemond, aen Raniclis doch schrijve.
 O valsche woorden ! die mijn Zieltjen hebt bekoort,
 Ik zend u weêr te rug, en gaet daer gy behoord :
 Vw valscheyd oorspronk is van dees mijn ongelucken,
 Dies scheur ik u tot wrack, aen hondert duyzend stucken.
 Ey ! trouwe Liefde, wild met bloed mijn traentjes mengē,
 En dit papier eylaes ! met lettertjes besprengē,
 En woortjes voegen t'zaem ; steld lettertjens by een,
 Van bloedige koleur ; tot teeken mijns geweē ;
 Tot teeken mijns berou zal ik al schrijvend klagen ;
 Ey ! Letter-dragē wild de droeve bootfchap dragen
 Aen hem, die in mijn hert zijn beeltens woonsteed heeft,
 Wiens Zieltjen in het mijn, door trouwe liefde leefd ;
 't Is hy die ik mijn Liefd, door jalonzy ontzeyde,
 Als hy getrouwelijc my om weer-liefde vleide :
 Door Liefdens jalonzy, rees eerstmael onze haet,
 Die nu een oorzaak is van mijn bedroefde staet ;
 Ach ! dat ik zeeker waer, en vastigheyd mocht vīde,
 Dat noch mijn Raniclis, zijn Rozemond bemīde,
 Hoe graeg zoud deze Ziel verhuizen uyt haer steē,
 Tot teeken mijnes Liefd mijn hertje voeren mee,
 En offerent hem op : ik weet als hy mocht weten,
 Hoe ik hem noch bemīn, zijn smaed waer weêr vergeten :

Nu dan, wat schaef verzocht, ach! staet het hem al vry?
 Ik weet niet wat het doet, ô Liefd! hoe plaegt gy my,
 Wil ik? wel ja; ik doet, ach my! ik ben in veeze,
 Als Kaniclis dan zal mijn hertens meening leze;
 Wat zal zijn antwoord zijn? bespotten mijn bedrijf,
 Dat ik uyt Liefde zoo vrypostig aen hem schrijf;
 En zoo mijn schrijven hem dan mocht (eylaes!) mishagen,
 Zoo had ik oorzaak al mijn leven lang te klagen;
 'k Weet niet hoe dat ik zal, ach Liefde, ach! wat raed?
 Best Rozemond gy u bedenkt, eer gy 't bestaet;
 Na dat ik met beraed, en kennis heb gewege
 Dees zaek; vind ik daer in veel swarigheyd gelege;
 Beraden is 't geluk van 't geen men wil bestaen,
 Want dikmaels teeld een zaek veel droefheyd onberaen,
 't Schijnt achterdocht, en Liefd die willen 't zamen strijden;
 De Liefd wil dat ik schrijf, 't geen d'ander niet wil lijden;
 Wiens wil zal ik voldoen? hoop is vermengt met vrees,
 Ik volg de Liefd: vermits de achterdocht meer rees
 Vyt schroom, als rede: want indien ik ga na rede,
 Zoo stellen hoop en Liefd de achterdocht te vrede:
 Dies ik uyt Liefd begin; ey Liefde houd doch maet,
 Dat gy niet al te verr' buyten u palen gaet.

Rozemond schrijft; Cupido uyt.

Cu. Wat wonder wat nieuws, wat wonder wat nieuws, heeft
 deze nieuwe Kramer.

Rozem. Wie komt mijn steuren hier? *Cup.* Iufvrou, noyt aen-
 Oft liever vrundschap u geschiede, als van mijn, (genamer
 Nu op een kort Iufvrou u zal bewezen zijn;

Ey, laet ik my by u wat rusten: 'k ben van 't loopen
 Soo moe: doch zeer versteurt dat ik niet ken verkoopen
 Van dees mijn Kramery: ey, lieve Iufvrou ziet,
 Daer is wat ongemeens, u leven looft gy 't niet.

Rozem. Weg, weg, van hier gy Boef.

Cupido. Wel Meysje, wat is ditte?

Ey, lieve Iuffertje, laet my hier noch wat zitte,
 Al deze Kramery zal ik u laten zien:

'k Heb yets dat u zoo aengenaem zal zijn, ik mien
 Dat van u leve gy noyt liever gift mocht krijgen:
 Doch van wien dat het is, dat zal ik zelve swijgen,

Vermits gy 't zelfs zult zien: zie daer ik weet gewis,
 Dat gy haest raden zult, van wie dit Liedjen is. (gekregen?
Rozem. Wat Liedjen? *Cup.* Dit. *Roz.* Waer hebt gy Boefjen dit
Cupido. Van hem, tot wien ik weet gy Iufvrouw zijt genegen.
Rozem. Hoe ik genegen ben, daer weet gy weynig van.
Cupido. Wat meent gy dat mijn godheyd, dat niet weten kan?
 Hoo, hoo, gy zijt verdoold, ik ken u hert en zinnen,
 En dat zy zijn geneygt om Raniclis te minnen:
 Ik wist (eer gy begoft) dat gy hem schrijven woud;
 Doch gy wist niet hoe gy den Brief bestellen zoud;
 Nu, nu, kom ty 'er aen, en stelt u om te schrijven,
 Want ik zal hier zoo lang by u wat zitten blijven.
Rozem. Cupido dat ik wist dat ik vertrouwen mocht,
 Te schrijven aen mijn Lief, het geen mijn liefd goet docht;
 Ik schreef, oy my, ik schreef. *Cup.* Schrijft vry, ik wil u sweere;
 By deze Boog, en Pijl, dat gy zijn hert zult keere,
 In alle liefd tot u; want ik verzeekert ben,
 Dat zonder uwe liefd, u Lief niet leven ken. (vreezert?
Rozem. Ach! dat het zoo mocht zijn. *Cup.* Ontslaet u dies te
Roz. Hoe welkom waert gy mijn, ach! dat het soo mocht wesen.
Cup. 't Is zoo, en twijfeld niet. *Roz.* Wel aen, ik neem voor mijn
 Te schrijven; maer wie zal dan mijn Liefs Bode zijn?
Cupido. Ik, Iufvrouw Rozemond, zal hem u Brief toe dragen.
Rozem. Cupido. *Cup.* Wat geliest u, Iufvrouw, my te vragen?
Roz. Niet; maer ik schrijf aen hem, die 'k heb in Liefd misdaens.
Cupido. En ik zal hier terwyl zoo lang wat speelen gaen,
 En halen zoo eens al mijn goetjen voor den dag,
 Daer heb ik (Iufvrouw) yets dat noyt yemand meer zach.
Roz. Wat is 't? *Cup.* 't Zijn rijmpjes, van een braef Poët geschre-
 Die tot vereering my dit Boekjen heeft gegeven. (ven?
Rozem. Hoe is 't getituleert? *Cup.* Hy noemt het Venus jeugd;
 Om dat den inhoud is van Liefd, en minnens vreugd;
 Daer is een Raedfeltjen, noyt zoeter van u leven,
 Dat heb ik Rozemond, zeer dikwijls uytgegeven,
 Onder de Iuffertjes; die 't noyt en kosten raen,
 Ik moet verzoeken eens, oft gy 't wel kend verstaen;
 Is 't dat gy 't raed, ik zal u kloekheyd hoog waerdeeren,
 En tot belooning met het Boekjen u vereeren.
Rozem. Cupido, 'k ben te vreeën; koom aen en geeft 'et uyt;
 Ik zal u zeggen wat het Raedfeltje beduyd,

Cupido. Het Raedseltjen is dus, hoort toe ik zal 't eens lezen
Mijn dunkt lufvrouw, 't zal licht voor u te raden wezen.

Men acht 'er voor een schat op Aerd;

't VVerd dikwijls tegens dank bewaert;

't VVerd met moeyten verkooren;

Met vrolijkheyd verlooren.

Roxe. Het is zeer zoet gezeyd, 'k heb lust daer na te raden,
Oft ik het niet en wist. *Cup.* Dat ken lufvrouw niet schaden,
Doet maer u best, en let te degen op de zin,

Gy raed het lichtelijk. *Rox.* *Cupido;* 't is de min.

Cu. Zoo 't lufvrouw u gelieft, zoo geeft daer reden van.

Roxem. Zeer wel, vermits ik u daer meê believen kan;

Men acht de min dikmaels veel meer als Rijkdoms schat,

En tegens dank werd zy bewaert zomwijl, om dat

Gelegentheyd ons geen bequame middel stelde,

Dat die men mind, de grond zijns minne niet ken melde;

De weder min die werd met moeyten vaek verkoren,

En als men 't ja-woord geeft, werd min met vreugd verloren.

Cupido. 't Is luffertje na by, maer dat en is 't noch niet;

Mijn leven vond ik geen die daer zoo na by ried;

Bedenkt u noch eens wel, indien gy het durft zeggen,

Ik weet voorzeeker, dat gy 't Raedfel uit zult leggen.

Ro. *Cupido;* 'k rae geen meer. *Cu.* Wel geeft gy 't dan soo op?

Ey raet noch eens, gy slaet de spijker op zijn kop.

Roxem. Is 't zoo niet als ik zeg, laet ik het raden blijve,

Op dat ik raek ten eynd van mijn begonnen schrijve.

Cu. Wel raedje dan geen meer? *Ro.* O neen! ik ken 't niet raen.

Cupido. Zoo moet ik lufvrouw doen het Raedseltje verstaen;

't Is hier noch noyt geraen, maer als ik in den Haeg kom,

Daer word het wel geraen. *Ro.* wat is 't dan? *Cu.* 't Is de Maeg

Ey ziet hoe lachtze daer, dat moet 'er wel behagen, (dom)

Wel Rozemond, wil ik u noch een Raedfel vragen?

Roxem. Neen looze guytje, swijgt, ik heb terstont gedaen,

Wilt dan met deze Brief na mijn beminde gaen;

Om reden heb ik daer geen opschrift op geschreven;

Hou daer. *Cu.* Zeer wel, ik zal den Brief Raniclis geven. *Binn*

Raniclis hebbende den Brief.

Ranic. Ach! aengename gift van mijn gewenste Lief:

Ach! oorzaak van mijn vreugd, ik kus de waerde Brief:

Ach!

Ach! zoete woortjes, die u Raniclis doet leven:
 Ach! zoete lettertjes, zeer kunstelijck geschreven:
 Ach! lieve Rozemond, voogdesse mijnes Ziel:
 Ach! afgodin mijns herts, de Liefd wil dar ik kniel,
 En zoo veel dankbaerheyd de goden zal betoonen,
 Als u verdiensten Lief, zijn waardig te beloonen:
 't Schijnt dat der Liefden god, na lang geleden pijn,
 Op 't onverwacht zijn gunst ten vollen stort op mijn;
 Dies ik u godheid zal met lof, en vreugde loven,
 Liefds Altaer cieren op, van onderen tot boven,
 Met vuur en offerand, op 't statigste gedaen,
 Op dat mijn dankbaerheyd ten Hemel op mach gaen:
 Dies kniel ik voor Liefds Troon, om storten mijn gebede,
 V machtig Minne-god, alleen tot dankbaerhede.

RANICLIS ZINGT.

Stemme: Laura zat laest by de Beek.

I.

A Erdschen God! gy die mijn ziel,
 In de minne vlam doet brandē;
 Ik (die voor uwe Godheyd kniel,
 Vast geboeyd aen Liefdens banden)
 Offer u mijn offeranden,
 Aen het Altaer van de Min;
 Voor uwe heyligheyd gebogen,
 Kleyne god, van groot vermogen,
 Trek mijn klagt ter zielen in.

I I.

Aerds Voogdest vol vuur, en glans,
 Om 't verliesde hert 't ontvoncken;
 'k Offer u dees Roozen-krans,
 Roosjes, die op 't tierlijxst proncken;

Roosjes, menigmael beloncken,
 Van mijn lieve Rozemond;
 Rozemond mijn ziels godinne!
 Die ik in het lieve minne,
 Vwey'rig, en afkeerig vond.

I I I.

Roos en blom doormengt met groen,
 Zal ik op uwe Altaer sicken;
 En mijn offerande doen,
 In uwe Tempel; daer met smoken,
 Deze Roosjes zullen roken,
 Tot verzachting van de vronde;
 Toegevrijd uwe heyligheden,
 Gun verzoening op mijn beden,
 En beveeg mijn Rozemond.

Celestina.

Celesti. Beweegelijk gespel, o aengenaem gezank!
 O lieve liefdens vreugd! o blijdelijcke dank!
 't Schijnt Raniclis gy zijt tot uwe wensch gekomen:
 Wat diend 'er nu voor my, eylacy! voorgenomen?
 Ranic, Mijn vreugde is zoo groot dat ik niet laten ken,
 Te toonen aen de Goon de dienst die 'k schuldig ben:

Ik schijn, ach Celestijn! als van de dood verzezen,
 Koom wild uyt deze Brief mijn blijde blijdschap lezen;
 Dit's oorzaak mijnes vreugd, dit zal de oorzaak zijn,
 Dat Cypriaen zijn Liefde zal toonen Celestijn;
 Nu weet ik Celestyn zoo goeden vond te maken,
 Dat gy gewisselijk aen Cypriaen zult raken;
 Gy ziet uyt deze Brief dat Rozemond my mind,
 En om te trouwen my van herten is gezind,
 Waer door ik weet dat zy my willig zal gehengen
 Een middel; waer door ik zoo veel te weeg zal brengen,
 Dat Cypriaen zijn trouws beloft zal komen na;
 Dies ik van stonden aen na Rozemonde ga,
 Met deze mijn verzoek; dat zy om uwe minne,
 Haer met dees kleding kleed in schijn van Herderinne;
 En gy zult u gewaed veranderen in schijn
 Van Rozemond, en gantsch in hare kleding zijn;
 Ik (in mijn Boers gewaed) weet liefdens plicht te plegen,
 En Cypriaen tot uwe Liefde te bewegen.
Cele. Dees middel wel bedacht, my licht een nytkomst geeft
Rani. 't Is ongetwijfeld, 'k bid, dat gy geruhtig leeft.

Rozemond uyt.

Rani. Daer komt mijn Rozemond, ey lieve! wilt vertrecken.
Cele. Ik ga, vaer wel. *Boer*
Rani. 'k Moet zien, oft zy yets zal ontdekken.
Roze. Oy me! hoe zeer ben ik (uyt Liefde) in verlangen,
 Om weten oft mijn Liefde Brief wel heeft ontfangen;
 Hoe haek ik na die uur, hoe wensch ik om dien dag,
 Te weten, hoe hem doch mijn dienst behagen mach;
 Daer komt het looze wicht, het machtig minne Goodje.
Cupi. Zijt Rozemond gegroet. *Roz.* Ik dank u Cupidoortje.
Ey! zegt nu oft mijn Liefde Brief van u ontfing.
Cupi. Hoort Insvrou, hoe het my met deze Brief noch ging.
Roze. Hoe, is die niet besteld?
Cupi. O ja! maer 'k zelje zeggen,
 Op wat manier, Insvrou, dat ik dit aen ging leggen;
 De Brief die gy my gaest, die gaf ik aen een Boer,
 Die groote kennis heeft met Raniclis, en swoer
 My by zijn keel, de Brief aen Raniclis te geven,
 Met middel, dat u daer op antwoord werd geschreven.
Roze. Ey

- Roze. Eylaes! ik ben bevreesft, en houde voor gewis,
 Dat deze Brief, in handen niet gekomen is
 Van hem, aen wien dat ik die heb (door u) gezonden. (den,
 Cu. Daer komt de Huyfman zelfs. Ra. En heb die geen gevon-
 Aen wien de Brief most zijn; dees gaf hy mijn weêrom.
 Roze. O aengename Brief! gy zijt my wellekom.
 Cupi. Iufvrouw ik laet u t'zaem, en ga, wilt my verschoonen.
 Roze. Cupido, 'k zal u dienst mijn leven lank beloonen.

Zy leest den Brief: gelezen hebbende, spreekt:

- Roze. Zijt gy dien Huyfman niet, die heden Celestijn
 Van wegen Cypriaen, deed komen hier by mijn?
 Ra. Iufvrouw ik ben die geen. Roz. Mach ik u wel vertrouwen
 Te vragen yets, het geen gy zult by u behouwen?
 Ra. Gy vraegd, oft vraegd my niet, doet Iufvrouw u begeer,
 Doch van het geen gy vraegd, ik u mijn trouweyd sweer.
 Roze. Zoo zegt my doch oft gy dees Raniclis lang kende,
 En hoe het quam dat hy by u dees Brief dorft zende,
 Ook waer dat gy hem spraekt. Ra. De tijd ik hem eerst zag,
 En kennis kreeg, zoo lang is als mijn heugen mach;
 Dies hy my onbevreesft den Brief wel mocht vertrouwen,
 Dies spreekt u hertens grond, ik zal 't verborgen houwen.
 Roze. Doe hy mijn schrijvens las, hoe was doch zijn gelaet?
 Ra. Als oft voor zijn gezicht oprees den dageraad.
 Roze. Ach! hoe geliet hy hem, als hyze had door-lezen?
 Ra. G'lijk of hy van de dood in 't leven waer verreezen.
 Roze. Maer sprak hy niet, als hy mijn meening had verstaen?
 Ra. Och! ja; als dat zijn Ziel ten Hemel scheen te gaen.
 Roze. Zoo ben ik zeker dan dat hem mijn doent behaegde?
 Ra. Hoort Iufvrouw, wat hy zich op 't aldergroofter beklaegde.
 Ro. Wat was dat? Ra. Maer dat hy u had op 't hoogst mildaen,
 Ten tijden als hy u eens zach by Cypriaen;
 Waer uyt de jalouzy in d'hoogste top gerezen,
 Hem nu een oorzaak geeft van uwe Liefde te vreezen;
 Zoo hy verzeekert waer dat gy noch even zeer
 Hem minde; ja hy swoer te minnen u zoo weêr;
 Ach! als ik noch bedenk, de vreugde die u lief
 Betoonde, als ik hem behandigden u Brief;
 Hy gafze kus op kus, hy boog hem neêr ter aerden,
 Ontsing u lieve Brief, in grooter eer, en waerden.

Roze. Doet doch zoo veel om mijn, by Raniclis weêr gaet,
 Geruygt hem hoe dat hy in 't hert geworteld slaer;
 Zegt hem ('t geen gy zult zien) ter Liefde van zijn minne,
 Dat ik ter aerden boog, aenbad de Liefd Godinne;
 Dat ik mijn hert en ziel, mijn Lief ten dienst mach bien,
 En dat ik op een kort hem weêr by my mach zien;
 Om mijn getrouwe Liefd hem trouwelijk te tuygen,
 Al knielende ter aerd, mijn voor zijn voeten buygen:
 Zegt dat ik hem misdaen, maer hy niet heeft aen mijn,
 En dat ik bid dat het my mach vergeven zijn:
 Zegt hem dat ik zijn Brief zoo lang voor hem zal kuffen,
 Tot ons de eer toe laet der Liefden brand te bluffen:
 Zegt hem dat ik den dagh, de uyr, minuten tel,
 Verwachtende (op hoop) dat ik met hem verzel.

Ranic. Ia ga, Iufvrouw, en zal 't hem alles wel verklaren.

Rozem. Den Hemel u geleyd. *Ran.* De Goden u bewaren:

Maer hebt gy Iufvrouw ook te zeggen hem yets meer?

Rozem. 'k Weet anders niet.

Ranic. Wel aen, ik ga: noch kom ik weêr:

Maer zal ik Raniclis voor vast toe mogen zeggen,

Dat gy genegen zijt op hem u Liefd te leggen?

Rozem. Och ja: en dat ik sweer, het zy in wat geval

Ik raeken mocht, dat ik hem eeuwig minnen zal.

Ra. Heeft Iufvrouw, my ook meer te zeggen voorgenomen?

Ro. 'k En weet geen meer. *Ra.* Ik ga, noch moet ik weder kom

Ra. Voogdessie mijnes Ziel, Voedstresse mijns gemoed, (men

Nu ik u trouwheyd zie, ziet wat mijn trouwheyd doet;

Mijn Liefde, waerde Lief, in 't hoogste top gevlogen,

En ziet u Raniclis nu staen, Lief voor u oogen.

Ro. Mijn Lief, mijn waerde hert, mijn uytverkooren Ziel,

Voor u getrouwe Liefd ter aerd ik neder kniel;

Wat doer de Liefd niet al, gy in dees Boere kleere?

V trouwigheyd verdiend u liefde Lief ter eere.

Ranic. V liefde Lief verdiend dat ik (die om u leef)

Mijn Ziel, en leven u Lief tot belooning geef;

Behaegd u mijne Liefd, ick sweer u trouw te houwe.

Rozem. Zoo 's Raniclis mijn Man.

Ranic. Zoo 's Rozemond mijn Vrouwe.

Rozem. Dees kus mijn Lief, laet die getuygen hoe 'k u min.

Ranic. En dees dat ik tot u uit Liefd genegen bin;

Mijn

Mijn waerde Rozemond, uyt goe genegenthede,
Bid ik u, dat gy my verleent, Lief, noch een bede.

Rozem. Al wat mijn Lief van my begeert, dat zal geschien.

Ranic. 't Volbrengen komt my toe, en u Lief het gebien,

Rozem. 't Gebieden staet aen u, aen mijn Lief het volbrengen,

Dies spreekt wat u gelieft, ik zal 't mijn Lief gehengen.

Ranic. Alzoo my Celestijn (door schijn van Herderin,)

Behulpzaam is geweest ten dienste van mijn min,

Is 't billik dat ick haer mijn hulpe weêr verleene,

Dat zy met Cypriaen, in Liefd meê mach vereene ;

In welke zaek mijn Lief haer ken zeer dienstig zijn,

Mits dat gy u verkleed in schijn van Celestijn ;

En Celestina haer in schijn van Rozemonde,

'k Weet dat door dit beleyd een oorzaak werd gevonde

Dat Cypriaen zijn Liefd aen Celestina toond,

En hy aen haer, en zy aen hem, haer Liefde loond,

Rozem. 't Is wonder wel bedacht, ik zal mijn Lief genoeg,

En my ten dienst van deze twee gelieve voegen.

Rozem. Daer 's Celestina zelfs. *Cel.* Vind ik u beyde t'zamen ?

Ra. Tot dienst uws Liefds, mijn Lief en ik, goe middel ramen.

Rozem. Ik zal als Herderin vertoonen Celestijn,

En gy als Rozemond, zult in mijn kleeding zijn,

Op dat door dit beleyd u Liefd ten eynd mach raken ;

Kom laet ons gaen, en ons op 't spoedigst vaerdig maken.

V Y F D E H A N D E L I N G .

Cypriaen.

Cypri. **D**En mensch onlukkig is, die niet bedenkt zijn staet,
Hoe 's menschen leven als een reere blom vergaet.

Onlukkig zijnze die niet denken op dees zake ;

En zijnze wel te pas, haer reekeninge make.

Onlukkig is den mensch, die nimmermeer betracht,

Het alder-grootst geluk ; maer (leyder !) minst geacht.

Onlukkig leeft die mensch, die 't leven acht in waerde,

Als of het lichaem, noyt zal rotten in de aerde.

Onlukkig leeft die mensch, die zoo zijn dagen slijt,

Als oft na deze Eeuw, noyt komen zal een tijd,

Een tijd van reekenschap. Onlukkig aerdsche menschen,

Die alle valscheyd pleegd om tijdelijke wenschen,

Onluckig leeft die mensch, die eer, die staer, die pracht,
 Die dit aertsch leven meer, als 't Hemels leven acht.
 Onluckig leeft die mensch, die zelfs zich derf in beelde,
 Dat hy 't aertsch leven mach gebruyken in de weelde.
 Ach! wat verandering getuigde my 't gemoed,
 Als ik flus overdacht, mijn afgestorven bloed:
 VVaer zijnze, die voor mijn op aerd plachten te leven?
 Rijk, arrem, edel, slecht, oud, jong, waer doch gebleven?
 VVaer hy, die gelt en goed met hoopen kreeg by een?
 VVaer hy, die door zijn macht trotseerden het gemeen?
 VVaer hy, die door zijn kracht zoo meenig Ziele velde,
 In kloeke feyten zich, als Mars ten strijde stelde?
 VVaer zijn zy al die op haer daden droegen roem?
 Gebrooken als een glas, verdort gelijk een bloem:
 VWat baet den minnaer nu die voortijds placht te wezen,
 Zeer aengenaem onthaeld, en by zijn Ief geprezen:
 VWat baet dien minnaer nu 't geen hem doe was zijn vreugd?
 Dat was zijn Liefs aenschijn, 't wel leven in haer jeugd:
 VVaer is 't goud geele hay gekrult en zoet bestrengeld,
 Met zijde snoertjes, en met strikjes dicht door mengeld?
 Waer 't hooge voor-hoofst wit? waer wangen bloosend blank?
 Waer 't lieflijk gespel? waer 't aengenaem gezank?
 Waer al het zoet gevry? waer doch al deze dingen?
 Tot stof en asch vergaen door tijds veranderingen;
 Ach! als ik dit bedenk, en sla mijn oog op mijn,
 Zoo werd ik overtuigt, dat ik mijn Celestijn
 Heb grootelijks misdaen; 'k heb haer beloofd te trouwen,
 't Geen ik te breken zocht, maer ach! 't is my berouwen;
 Ik wil mijn Celestijn met heusehe dienst, en groet
 Eerbiedig spreken aen, en vallen haer te voet;
 Met beeding dat zy my, mijn misdaet wil vergeven,
 En dat ik haer getrou zal dienen al mijn leven.

Celestijn in de kleeding van Rozemond; Rozemond in de kleeding van Celestijn; Raniclis in Boere gewaad.

Cy. Daer komt mijn Celestijn; ach! Hemel doet mijn tuyge
 Aen haer mijn groot berou; eerbiedig ik my buyge
 Voor uwe voeten neêr; deugdwaerde Celestijn,
 'k Bid u, dat mijn misdæd my mach vergeven zijn;
 Indien gy waerdig kend u Liefde my te toonen,
 'k Zal die met trouwe dienst mijn leven lang beloonen;
 Ontfangt my in gena, en neemt mijn Liefde an.
 Rozem. 't Is nu zoo verr', eylaes! dat het niet wezen kan,
 Ten aenzien gy van my onwaardiglijke scheyde,
 En vrijden Rozemond, en mijn u Liefd ontzeyde;
 Heb ik dees Huysman nu gegeven mijne Trou,
 Soo dat gy Rozemond, betracht voor uwe Vron.
 Cypria. Ach! Celestina, ach! waer zal ik my dan keere?
 Ach! Hemel goede Goon laet deze ziel uit-teere

In quijning en geknaeg, in quelling en verdriet,
 Dat mijn ontrouwigheyd is aen mijn Lief geschied:
 Ik bid u Celestyn, zoo 't is in u vermogen,
 Ontfangt my in gena, en toond mijn u medogen:
 Zijt gy noch niet getrouwt, zoo toond u trou aen mijn,
 Ik zal ter dood getrou in alle dienst u zijn:
 Medoogt u waerde Lief, toond meely (door 't berouwe,)
 En 't geen ik heb beloofd, mijn Lief, laet my dat houwe.
Celesti. Ten ken niet zijn, vermits dees Huysman is haer man,
 Die voor zijn Herderin haer neemt in d'echte an:
 Ach Cypriaen! is u mijn Liefde nu dan tegen?
 Daer ik op 't hoogste ben tot Cypriaen genegen.
Cypria. 'k Heb geen genegentheyd als tot mijn Celestijn,
 En zoo 'k die niet geniet, zoo zal 't ook niemand zijn:
 Dies ik in eenzaemheyd wil slijten gaen mijn dagen,
 In bitt're quijning, en in droeve quelling knagen,
 Tot boete mijns misdæd, en straffe mijnes zond:
 Vaer Rozemonde wel. *Cel.* Meent gy 't? *Cyp.* Ia 'k Rozemond.
Celesti. Is u genegentheyd zoo groot, om haer te trouwen?
Cypria. Och ja! *Cel.* Zoo zult gy dan u Celestyn behouwen.
Cyp. Mijn Lief, hoe dus mijn Lief? *Cel.* Noch meer zult gy
 bevinde,
 Ik kus mijn waerde Lief. *Cyp.* En ik mijn wel beminde.
Rozem. Ik ben niet die ik schijn, aenschouwt eens Cypriaen,
 Wat wy uyt Liefde niet al hebben onderstaen:
 In dit Boerins habijt heb ik mijn Lief gevonde.
Rani. Daer leyd het Boere kleed, ik kus mijn Rozemonde,
Rozem. Ik kus mijn Raniclis. *Cel.* En ik mijn Cypriaen.
Cypria. En ik mijn Celestyn: hier meed is 't al gedaen.
Rani. Vergeefs is 't niet gezeyd, Liefd is een wonder ding,
 Vermits wy zien dat Liefd, werkt veel verandering.

CLORIS en PHILIDA.

I N H O V D.

CLoris, een Hoveling in 't Hof van Persen, komt in de Mey-
tijd met den Koning ter lagt; verliest, door de bevallicheneden,
vermengt met schoonheyd, op de uytmuntenste Herderinne
Philida; om wien hy 't Hof verlaet, zich als Herder ten
bosch waerd voegt, 't land leven aanneemt, en pleegt met
haer ^{vrage}zy, haer veynzende, gelaet Philander te beminne; die mis-
troostig daer verschijnt, over de afkeerigheyd van zijn Lerinde; hy, by
Cloris wel bekend, ontdekt zijn ongeval, met meening zich uytlandig te
begeven, dies Cloris voort waert in zijn Minne.

Den Koning, op de lagt gebied zijn Edelen te vertrecken; hy in minne-
lust, tot Philida, ontsteken, weynst voor Cloris, en verzoekt zijn komst ten
Hove; 't gun Cloris schrooms te vreygeren, en voldoet den Koning in
zijn begeerte; neemt affcheyd van zijn geliefde, met belofte van vveder-
komst; hy die in 't Hof komt vverd in boeyens gezet, als een misdadigen,
doch zonder schuld; den Koning ondertusschen gaet, in gelijke kleeding als
Cloris, na Philida; onderstaet in dien schijn haer t'ontceeren; hy die niet
op en doet, zoekt haer met geweld tot zijn wil te brengen; 't gun belet
vverd, door Philander; over wviens komste den Koning, verbaest en vrees-
achtig, de vlugt neemt.

Philander ontdekt het schelm stuk, als die daer van kennis had gekre-
gen, Philida geneygt tot vvrak, ter liefde van haer Cloris, begeeft haer
in manne kleeding na 't Hof, bestraf den Koning over zijn bedrijven,
brengt de valscheyd in het licht, verlost Cloris uyt de boeyen, aen wvien
den Koning verschooning zoekt, 't gun geschied; omhelzen malkander in
trouwvs belofsternisse; Lerinde komt op 't slag, verandert haer voorige af-
keerigheyd, en trouwt met Philander.

Namen van de Vytbeeders.

KONING van Persen.
CLORIS een Hoveling, daer na Herder.
PHILIDA, een Persiaensche Herderin.
LERINDE, des gelijken.
PHILANDER
THIRSVS } twee Herders, verliest op Lerinde.

Het Tooneel beeld af Bos kaadje.

E E R

E E R S T E H A N D E L I N G.

*Koning, Cloris, met eenige Hovelingen
op de Iacht.*

K voel my afgemat, door stijf en yvrig jagen,
Den arbeyd kan de mensch, hoe kloek hy is,
vertragen.
Ik neem aen niemand proef, 'k word aen my
zelf gewaer.

Waer rusten wy ons best, op dat ik weêr bedaer?

Cloris. Indien zijn Majesteyt gelieft, met my, wat verder
In 't dichte bosch te gaen; ik wijs hem daer den Herder
De Zonne-brand ontschuyt, in schaduw van 't geboomt,
En daer een koele beek van 't hoog gebergte stroomt.
De lust schept zelf daer lust. *Ko.* Wel Cloris, spreij de boommen
Entelgen wat van een, op dat m' er door mach komen.
Cloris. Genadig Vorst, 'k volbreng u heusselijk gebied.
Dit is de plaets, die 'k meen, die gy hier voor u ziet.
Ey! zie dees lommeren, met roos en bloemen, proncken;
Zou niet 't bedroeffste hert daer door in vreugd ontfoncken?
De boompjes, om en om, met bladertjes gecierd,
Genieten het begroet van 't queelende gediert,
Het zoetlijk ruyssen van de beekjes, die hier vloeyen,
Doen langs dees groene kant, de water-roozen bloeyen.
Dees plaetze nood my vaek van 't hof uit enkle lust;
Kan zy zijn Majesteyt niet noden tot zijn rust?
Ko. Heel wel, wat zoet geluyt verheft zich door de boommen?
Cloris. Her is een Herderin, die herwaert schijnt te komen.

Philida. Ey zoete zuchjes vlied,
Vvaer heen? ach minne!
Na Thirus? neen, ey niet!
Verliesde zinne;
Vaert voort, 't is best, O neen! best is 't gelaten.
't Is niet ach Philida,
Laet gy uw zuchjes na;
Vvat zeg ik neen, oft ja,
't Ken al niet baten.

Schoon dat ik suchjes loos, k zal geen verlichting krijgen,
Zoo lang gy Thirus van de zoete min wild swijgen;

Vaer

V aenschijn van het mijn is (leyder!) nu zoo verd;
 Dat het gehoor niet brengt mijn zuchjens in u hert.

*V hertje van het mijn
 Te verd gescheyde;
 Mijn zuchjens kost het Zijn,
 Dat gy geleyde
 Mijn hertje by het zijn, oft 't zijn by mijne;
 Zoo zoud ik tot de smert,
 Van mijn verliesde hert,
 Dat u geoffert vverd,
 Vvel hulpe vvijs.*

Maer ach! ik wil, nu 't anders is, mijn zuchjes staken;
 En hier in 't bosch alleen mijn hertje wat vermaken;
 Om zoo mijn min, terwijl mijn lammertjes in 't groen,
 Haer voedsel nemen, op mijn Thit sus min te voen.
 Wie zie ik daer in 't Wout, gins achter d'elzen boomen?
 Het schijnen Edelliten, die hier te jagen komen.
 Ik ga, en spreek haer aen; mijn Heeren, met verlof,
 Dat ik u steur, ik bid, neemt my 't niet qualijk of,

Verschoont my dat ik u (wel licht vermoeyd) door 't jagen,
 Dus lastich valle, met mijn nodelooze vragen.
 Gy schijnt, naer ik bespeur, bedroeft in u gemoed.
 VWat oorzaak? hoe na valt de vangst niet al te goet.
Kon. De moed, gezonken, door u heusselijk aenschouwen,
 Zal my voortaan de lust tot jagen wel onthouwen.
 O Cephales! u lacht gelijkt niet naer de mijn,
 Die van zoo lieven proy, my laet gevangen zijn.
 Hoe Herderin, wat 's dit, van waer komt u 't vermogen,
 Dat gy my levend Dood? o tintelende oogen!
 Die my de Ziel ontvoerd, en 't herte stookt met brand,
 Gy hebt my, door u kracht, te krachtelijk ontmand.
 Barst uyt, wat doch; eylaes! ach Cloris! zijn u zinnen
 Niet mede verandert als de mijne? *Clo.* 'k Brand van minne;
 De tong verslaeuwt in spraek, 'k beswijk heel in 't gemoed.
Phil. Hoe Edellien wat 's dit? *Kon.* Een grilling, die my 't bloed
 Doet stijgen van beneen tot boven, daer de zinnen
 De herte van het bloed doet branden om te minnen;
 Ik brand, eylaes ik brand! de min vroet in mijn borst,
 Ik noemden u mijn Lief, ach Engel! dat ik dorst;
 Vaengenaem gezang heeft door haer zoet vermogen,
 My, Koning, als een slaef, naer u begeert gebogen.
 Ik ruyl de Kroon aen 't Vee, indien u 't ruylen lust;
 Ach zoete kaekjens! waert gy eens van my gekust.
Cloris. Genadig Vorst, heeft min u hert zoo ingenomen,
 Oft veyust zijn hoogheyd? *Kon.* Neen.
Phil. Gy doet een bloosje komen,
 Op mijne kaekjes, (door u boerten) inoogend Heer,
 Een bloosje, 't welk mijn schaemt getuygt. *Ko.* Ey! zit wat
Phil. 'k Misdeed u Hoogheyd licht. (neer
Konin. Waer in zou dat geschieden?
Phil. Maer dat mijn needrigheyd mocht schaden u gebieden;
 Ten woegt in zulker wijs, my in het minste deel,
 Maer waert met dienst te doen, al waert ook vry wat veel,
 'k Voldeed dan u verzoek; maer wijl gy spreekt van minne,
 Past aen zijn Hoogheyd niet de dienst eens Herderinne;
 Met u verlos ik ga, vaert Edellieden wel.
Konin. Zoo haestig Herderin? *Phil.* Genadig Heer, ik zel
 Vergiffen al mijn tijd; de wacht is my bevolen,
 'k Moet zien waer heene dat mijn lieve Schaepjes dolen. *Binn.*
Kon. Ach!

Koning. Ach Cloris! brand u hert niet in de zoete min?
 Wat aengename vreugd gaf my die Herderin?
 Als ik haer zoet gezang, haer minnelijke rede
 Vol lieflijk vermaek, en 't lichaem braef besnede,
 Hier in dit lom're wout, met ziels vermaek ontving,
 Vond ick, ach Cloris! my gantsch vol verandering.
 Ik speur dat hy niet min, als ik, in Min ontfteken,
 Mijn voorneem trachten zal door alle list, te breken;
 Dies veyns ik, als oft ik de min verfoeyen wou.

Cl. Wat zeyd zijn Majesteit? *Ke.* Maer dat een schoone Vrouw,
 Zoo door de schoonheyd, als wat meer, in haer geboren,
 Het mannelijke hert licht ken tot lust bekoren;
 En dat d'aentrecklijkheyd beweegt, en is niet vreemt;
 Maer wijslijk is 't wanneer men 't hert die lust beneemt.
 Door 't aenzien waer ik laes, in lust op haer vervallen;
 Maer nu ik my bedenk, acht ik het niet met allen;
 Ik ban de min uyt my, en toon een meerder hert,
 Dan oft ik, door de min verviel, in kinder smert.
 't Is Cloris tijd om gaen, laet ons ten Hove keeren.
Cl. Naer u gebied mijn Heer, voeg ik staeg mijn begeere. *Binn.*

Philander zingt:

Veld Godinne!
 Gy die in 't wout uvr Schaepjes vreed en vreed;
 Al mijn zinne,
 Ja ziel, en leven, ik u geven moet;
 Ach! mijn hert, vol pijn en liefdens smert,
 Loost duyzent zuchjes,
 Als ik de vruchjes,
 Van mins genuchjes,
 Voel speelen in mijn zin,
 Nu ik u mis, mijn schoone veldgodin.

Phi. Ga Echo! ga en draeg dees zuchjes aen die geen,
 Om wien dat ik er loos, ey ga! en drijf er heen,
 Oft is het niet genoeg, ik zal wat meerder klagen,
 Indien 't u Echo lust, mijn klagjens voor te dragen.
 Mijn Lief, mijn waer de helst, nu Echo, antwoord dat;
 Zoo ik u dienst verzoek, neemt gy de bootſchap an?
Levnde.

Philan. Neemt gy 'er Echo, an? 't is wel, ach Herderinne,
 Ik zal, hier als alleen, mijn klagten dan beginne.

Ey minne zuchjes gaet, verzeld mijn klagjes doch,
't Geen gy my hebt beloofd; houd gy dat, Echo, noch?

Lerinde.

Nocht

Philand. Houd gy dat noch? wel aen, ik moet u eensjes vragen
Oft ik vrypostich mach mijn hertens grond uyt klagen?

Lerinde.

Klagen

Philand. Klagen, wel ik klaeg, om dat ik, leyder mis,

Lerinde, die mijn Lief, mijn Ziel, mijn leven is.

Waer zijt gy, schoonste Nimph? waer doold gy met u schape?

Oft zijt gy vrolijk nu met and're Herders knapen?

In het gezelschap daer een yeder draegd zijn krans

Ter eeren van de Mey, om zingen aen den dans?

Lerinde, ach! hoe droef ben ik, daer gy in weelde

Met and're Herders zijt; wiens luk hun blyheyd teelde,

Door 't aengenaem vermaek, dat haer u byzijn geeft,

Wijl u Philander (laes!) in duyzend pijn leeft;

Lerinde, Nimph; ken 't zijn, dat buyten onze minne,

De vreugd u vreugd verstrekt; ach! schoone Herderinne,

Kooft gy oit meer vermack, dan het vermack der lust?

Lust die mijn Zieltje voed, waer in u Zieltje rust;

Ach min, woud gy tot my Lerindes zinnen neigen,

En maken van die lieve Herderin mijn eigen.

Lerinde.

Eigen

Phil. Werd zy mijn eigen, ach! ik sweer, 't werd haer beloond,

Met zulk een Liefde, als oit een Herder heeft beroond.

Lerinde.

Toond

Phi. Toond (zegt gy) wel; aen my zal zulk een Liefde blijken,

Als oit ter wereld bleek, zou zy my dan bezwijken?

Maer Echo; voer toch eerst mijn klagjes aen Lerind,

Die zelve niet en weet hoe haer Philander mind.

Lerinde.

Mind

Philand. Mind; ja ik min haer zoo dat ik de trouwste herten,

Die 't minnen oeffenen, in trouheid wel mach terten;

Ach Echo! bootst aen haer mijn minne klagjes na,

Mind zy my laet dan zijn u lieve weerklink, ja,

Lerinde.

Ja

Philander, Lief mijn hert.

Philand.

Lerinde, Lief mijn leven.

Lerinde.

Ik zal u zoete smert,

Een vrolijk voedsel geven.

Phi. De

Philand.

De tijd mijns levens tijd,
 Lerinde, veld-Godinne,
 Die ik met vrees, en strijd,
 Gesleren heb, door 't minne,
 Vergeet ik, nu gy my
 Hebt tot u Lief verkoren;
 Weg droefheid aen d'een zy,
 Mijn vreugd is weêr herbooren.

Lerinde. Hoe zit gy nu dus stil! Philander, 't dunkt my vreemt?

Phi. Wat Lief? Ler. Dat gy niet eens van my een kusje neemt;

Het woortjen is 'er uit, och had ik doch geswegen,

Gy denkt licht dat ik om u kussen ben verlegen;

Philander, zoo gy 't denkt, zoo speurt gy wien ik min.

Philand. Dat 's recht gezeid mijn Lief, de neiging uwes zin,

Toond dat gy ongevalft (tot my) nu zijt genegen.

Lerinde. Tot u mijn Lief alleen, min hertje woeld en wroet

Vast in zijn legersteê; ach! zoete minne moet

Gy duynen onder schaemt, Philander, wat 's 'er regen;

Gy swijgt, en antwoord niet, 't schijnt u de spraek ontbreekt,

Daer ik u antwoord eysch; hoe komt dat gy niet spreekt?

Het spreken hoort u nu te recht te pas te komen.

Wat stilheyd heeft u geest, Philander, ingenomen?

Ziet gy niet wat ik wil? wild gy niet 't geen ik wou?

Philander, wel hoe is 't? en is u Trou geen Trou?

Bevestigd gy de Liefd, die ik u loof te toonen,

Niet met het loon waer meê men Liefd behoord te loonen?

Philand. Wat 's dat? Ler. Een kus.

Philand. Mijn Lief, 't gedacht was weg, ik sweer,

Dies geef ik twee voor een. Ler. Slechs kussen, en niet meer!

Philand. Zoo veel als 't u gelieft. Ler. Ach! zinnelooze zinne;

Bestaet in 't kussen Lief, alleen de vreugd van 't minne?

Philander, 't schijnt gy noch mijn meening niet verstaet,

Weet gy noch niet wat in het minnen omme gaet?

Ay my! Phi. Hoe is 't?

Lerinde. Eylaes mijn vryheid wild verschoonen,

De Liefde wil dat ik mijn vryheid zal betoonen.

Philander, weet gy noch niet wat ik zeggen wil?

Phi. Ia Nimph, ik weet u wensch. Ler. Philander, zoetjes, stil,

Dat niemand ons en ziet, het zien zou ons licht schaden,

Vermits het nijd verwekt in alle minne daden.

Hou u derhalven schuyl, ach! roover van mijn schaemt,
 Ik laet u veel meer toe als maegden plicht betaemt;
 Kus, streel, en wat u lust te doen, ik zal 't gedogen;
 Ach min! ach zoete min! hoe groot is u vermogen!
Phila. Ach min! ach zoete min! wat teeld gy lieve vreugd!
Philander, boet u lust terwijl dat gy meugd.
Ler. Wyl my de min gebied te volgen Liefdens wette,
 Zal ik, wat doch? de schaemt wat aen een zijde zette,
Phila. Nu my gelegentheyd, zoo mild, haer gunste bied,
 Zal ik de min voldoen. *Ler.* Maer dat ons niemant ziet.

T W E E D E H A N D E L I N G.

Cloris in een Herders kleet, zijn Hoofsche kleding by hem hebbende.

Clo. **O** Min! die my de eer van 't Hof verwiff'len doet,
 De wapens, helm, en swaert, ruyl ik nu aen het zoet,
 En rustig leven, 't geen men hier te land mach leyden;
 Ik wil met *Philida* de woll'ge Lammers weyden,
 Hier door 't geboomt, en bosch; ach! schoone Herderin,
 Ik schey van 't Hof, en voeg my tot de zoete min;
 'k Verander van gewaed. 'k verlaet de hoofse staten.
 Ik min de kleynigheyd, en wil de grootsheyd haten. (swaerd,
 'k Kiez 't Herders kleet, voor 't Hoofs, daer leyd het troet
 't Geen ik voor dezen hield, mijn sierfel op der aerd;
 Daer al de oorlogs eer, de pronck, de hoverdye;
 Die uyt verwaentheyd hebt, des werlds Monarchie,
 In hare stant gestelt; legt daer al 't samen neer.
 Ik acht de zoete Min, en niet u ydele eer.

Philida zingt.

Stemme: Ghy lodderlijke Nymphje zoet.

A L is het Konings Hof vol lust,	Om Konings zijde kleele,
De Herders hebbē meerder rust,	Als Goden aengebde.
In 't onbenijde leven,	De vrellust (door gevvoont e) gref
Als 't Koninkrijk ken geven.	Geen Koning lust, door dien hy kref
De zorgen maken Koning slaef,	In als zijn vvensch voorspoedig,
Al heeft hy overvloed van haef;	Door vrellust overvloedig.
VWat ken 't hem anders geven,	Maer dingen die men zelden sief
Als ongerustig leven.	Ja zelden, ofte niet geniet;
Ik ruylde noo mijn Herders staet,	Die teelen vvelbehagen,
Mijn stroie hoet, mijn slecht gevvaet;	Gevvoont maakt vrellust plagen.

Clo. 't Schijn

Cl. 't Schijnt d'Echo door het bosch, u lieve stem nabootste,
 En uwe zoete zang uytgalmde op het grootste,
 En 't zoetste dat zy kon; zoo dat de nachtegael
 Zijn held're stem verheft; 't gevogelt al te mael,
 Dat in 't beboomde wout op dicht betakte linde,
 By 't ruyschen van de blaën, en 't zoet geruys der winde,
 Queeld, schaterd, tiereliërd, en lieve deuntjes zingt,
 Dat my het hert in 't lijf van vreugde danst en springt.
Ha Philida! hoe zoet en lieflijk is 't om wezen,
 Daer zoo veel bloempjes, uyt de bruyne aerd gerezen,
 Op 't cïerlijxt cïeren dees zoo groen begraeïde paën,
 Die vol van zoet gewas, en keurge kruydjes staen;
 Daer 't kristalijne nat met zilver klare stroompjes,
 Vyt enge beekjes vliet, en zoo verquikt de boompjes,
 Diens telgjens dichte blaën, by 't vlieten van de bron,
 Een dichte hut verstrekt, voor 't steeken van de Zon.
O zaal'ge Herderin! hoe zalig is 't te leven,
 In zulk een staet als gy; geen Vorst oft zou begeven
 Zijn Vorstendom, dewijl zijn hoog verheven huys,
 Niet halen mach by u geruïste Herders kluyt.
 't Is waer, men eert een Vorst, men acht hem door 't gebiedē;
 Nochtans zoo luckig niet, als kleyn geachte lieden,
 Acht ik zijn groot geluk, zijn Staet, zijn Rijk, zijn Eer,
 't Schijnt weelde, 't schijnt vermaek, maer u vermaek is meer.
Phil. Hoe Hoveling, wat 's dit? waerom in Herders schijn.
Cl. Om dat my meer behaegd op 't land als 't Hof te zijn;
 'k Verfoey de woelste krijg, en dien de God der Minne,
 En word een Herder, om u, schoone Herderinne. (bloos.
Phil. Het schijnt gy boert met my! mijn aenschijn krijgt een
Cl. Wiës schoonheit schaemt getuigt, tot schaemt der schoon-
 Die oit Provens gereelt heeft, op haer lieve blade; (ste roos,
 O onuytspreeklijk zoet! woud gy mijn lust verzaeden,
 Mijn wil was op 'er hoogst. *Phil.* Mijn zieltje voelst ontroerte.
 Vw naem is Cloris, niet? *Cl.* Ia *Philida.* *Phil.* V boerte,
 Vw zoete veynzery, gaen mijn bedenking na,
 Hoe gy te weren komt, dat ik heet *Philida.*
Cl. Dat heb ik, door de Min, hier laestmael ingenomen,
 Toen gy al zingende zijt in dit Bosch gekomen,
 Alwaer ik zulken wond in dit mijn hert ontving,
 Dat ik noch altijd blijf by dees verandering;

Verandering dien ik lief, en ook zal eenwig lieven,
 Al zou 't de swarte nijd in 't schrael gebeente grieven.
 Ik kies, voor 't Hof, het veld, de schaepjes voor de schat.
 Die d'aldergrootste Prins, oft Koning oyt bezat.
 Geen zoeter zoetheyd, als het zoet, ja zoetste leven,
 Dat in een Herders staet dit groene bosch ken geven.
Phi. 't Schijnt Cloris, dat het lant, en haer vermaecklijk groen
 Vw lusten nauwelijcx ten vollen kunnen doen,
 Gy hebt ten Hoof geleyd een ruym en weeldig leven,
 En nu, van Hoveling, tot Herder u begeben,
 Ey zeg! wat oordeeld gy, voor u, te zijn het best?
Clor. Mijn antwoord is gereed; ik geef het eerst om 't lest.
 In 't Hof is anders niet dan bitterheyd te vinden,
 Voor zulke die hun ziel daer aen te vast verbinden.
 't Hof's wellust is verdriet, bekleed met wellusts schijn;
 't Hof is zoo weelig niet, als 't menig waend te zijn;
 't Hof heeft zijn Hoofs verdriet, 't zy Princē, Vorsten, *Gravē*
 Zy zijn dikmaels ten Hoof niet meer dan arme slaven.
 In 't groots gemoed is steeds zoo aen de zorg gevest,
 Dat lust, door lust vergaet, tot het gemeene best;
 De zorg, begeert van eer, tot hooger eer te komen,
 Die hebben met geweld het Hof zoo ingenomen,
 Dat men ten Hove naeuw een Prins, oft Koning ziet,
 Die niet gebonden is aen staetzuchts streng gebied.
 De slechte hutjens van de Herders zijn te loven,
 Ver boven 't hoog gebou van alle Princen Hoven.
 Heeft Alexander den vermaerden Filosooph,
 Geen achtien Iaren tijd, in Hoofse plicht ten Hoof,
 Zijn trouwe dienst geroond? en daer na zich begeben
 Van 't Hof, en op het land geleyd een rustich leven?
 Ook Cato den Romein (zoo ons Plutarchus schrijft)
 Verlaet het Roomsche Hof, en langer niet en blijft
 Ten hove; daer hy 't Hof, zoo wel heeft leeren kenne,
 Dat door 't landleven hy 't Hof's leven woud ontwenne.
 Wat Vorsten zijn 'er niet al uyt het Hof gegaen,
 Om zich de slaverny van 't Hoofse Iuk t'ontlaen?
 Een groot getal dat, door hun voorbeeld, ons kan wijzen,
 Dat uwe leven meer is dan het Hoofs te prijzen.
Phi. 'k Heb Cloris, door u zoet en aengename praet,
 Mijn tijd by na vergift; ey zie! de Zonne gaet

Al onder, in het west, om morgen in het oosten,
 Door een gewenschte komst, zoo meenig ziel te troosten,
 Want al wat leven heeft krijgt leven van de Zon,
 De Zon is voor de mensch gelijk een levens bron.
 't Is tijd dat ik vertrek. *Clor.* Wel lust u dan te scheyden,
 Zoo gun my d'eer, dat ik u (Philida) geleyde,
 Tot aen uw wooning toe. *Phil.* Ach Cloris! wat een kal,
 Wie zou mijn Lammertjes dan drijven na de stal?
Clor. Dat is een slechte vraeg, mijn schoone Herderinne,
 Hy die u heden mind en eeuwig zal betinne.
 Laet gy 't op Cloris staen; hy zal ten Boschwaerd treên,
 En al uw Lammertjens vergaderen by een.
Phil. Neen Cloris; ik zal dat van u toch nimmer dogen;
 Maer uw geboden dienst beloonen, naer vermogen,
 Waer dat ik kan oft mach, ach Cloris! ach! wat is 't?
 Ik draeg yets in mijn hert; ik wilde dat gy 't wist,
 Ik wenschte dat ik u mijn wensch mocht openbaren.
Clor. Ik bid u, Philida, wil my uw wensch verklaren.
Phil. Verklaren? *Cl.* *Ia.* *Phil.* O neen! neen Cloris; 'k gecker meê.
Clor. Ey! zoete Philida, gun Cloris doch een beê, (rouwe.
 En zeg my wat gy wenscht. *Phil.* Neen Cloris; 't mocht my
Clor. Hoe kunt gy zoo beveinst u doch voor Cloris houwe?
Phil. Ach Cloris! zoud ik niet? het veinzen is een deugd.
Clor. Ik weet niet Philida, wat gy al praten meugt.
 Waer toe is veinzen nut, een voedsel van bedriegen,
 Wie veinst, is staeg geperst, in zijn gemoed, te liegen;
 Den veinzaert niemand (als die veinst) bedriegen mach,
 Want wat men veinst het moet, en 't komt ook aen den dag;
 Dies bid ik, Philida, ontsla u 't schadelijk veinzen,
 En meld aen Cloris eens de grond van uw gezeinen.
 Hoe na is 't Thirusus liefd die u om 't herte slaet?
Phil. Ik Thirusus lieven? *Clor.* *Ia.*
Phil. Ey Cloris! wat een praet,
 Zou Thirusus na my zien? neen! die vrijd zijns gelijke;
 Men zeid, en 't voegt ook best, de rijke by de rijke;
 Ik ben voor Thirusus niet, zoo Thirusus ook voor my;
 Min ik, het is gewis een ander, loof het vry.
 De tijd eischt mijn vertrek, wel Cloris, zijt gegroet,
Cloris. Vaer wel. *Phil.* Eylaes! *Clor.* Wat is 't?
Phil. Ach Cloris! ach ik moer!

Zacht Philida, ik wil, wat doch? 't geheym mijns zinne
Ontdecken Cloris. *Clo.* Lief! *Phil.* Vaer wel.

Cloris. Ach Herderinne!

Ph. Wat zegje? *Clo.* Niet, vaer wel, vaer wel, mijn Philida.

Philid. Ik ga tot wederziens. *Clo.* Ik oog u stapjes na.

Philid. Ik wil, en ken niet gaen. *Clo.* Best dat ik u geleyde.

Philid. Een kusje schort 'er aen, en daer meê zal ik sçheyde.

Clo. O ongeveynsde Min! wat is u zoetheyd zoet.

Philid. O zoetheyd die het zoet met zoo veel zoetheyd voed!

Clo. O voedsel! dat de mensch zou in het sterven baten.

Philid. Nu ga ik. *Clo.* Zult gy my dan hier alleenich late?

Philid. Ia Cloris. *Clor.* Zegt gy ja! zoo blijft dan noch wat staen.

Philid. Waerom?

Clor. 'k Zal mijn gezicht wat op u schoonheyd slaen,
En voên u Zieltjen in het mijn, dat als gevlogen,
Van d'aerde schijnt om hoog in Venus Troon getogen,
Gun my, ach Philida! dat mijn gezicht wat speelt
Op d'alder schoonste pronk, ter Wereld oyt geteeld;

Vergun

Vergun my Philida, u schoonheyd aen te schouwen,
 Op dat mijn Ziel van u gedachtenis mach houwen ;
 Mijn oogen drucken in mijn hert u beeltenis,
 Dat zoo mijn hert alleen u beeltens wooning is.
 Is 't dat gy nu vertrekt, en laet my eenig blijven,
 Zoo zal, ach Philida ! 't gedacht de zinnen drijven
 Op 't pronck gieraet, dat mijn gezicht in 't herte toog,
 En speelen met u beeld, door het gedacht, zoo hoog,
 Dat my d'inbeelding van u schoonheyd zal verstrecken,
 Zoo veel, dat ik de tijd uws afzijns zal doen recken ,
 Tot tijds geluk aen my u byzijn weêr verleen ,
 En missend Philida, met haer mijn tijd besteên.

Phil. Ach ! welbestierde tong, die alles uyt kunt spreken,
 Zoo dat het uwe min aen stof niet zal ontbreken.
 Vaer wel, voor 't alderlaest. *Clor.* En noch niet eens gekust ?

Phi. Houwt, Cloris, wat te goed. *Clor.* Al wat mijn Liefste lust,
 Lust my (om harent wil) gewillig te gehengen ;
 'k Zal houden wat te goed en nochtans ook volbrengen.

Phil. Wel Cloris ; dat komt zoet, en was 't niet al te stout.
Clo. Te stout ; ach neen ! ik bid my dat ten goede houwt.

Philander, Lerinde.

Phila. Lerinde, hoe, wat 's dit ? my Mind gy in de schijn,
 Maer in der daed zoo zal 't alleenich Thirtus zijn ;
 Wat baet my doch de gunst, en al het welbehagen,
 Dat gy uyt Liefde my dus lang hebt toegedragen ;
 Ten aenzien ik in 't minst noch niet bespeuren ken,
 Dat ik verzeekert van een goede uytkomst ben ;
 Dewijl ik u dan heb geliefd als mijn beminde,
 Verzocht dat gy u door beloften zoud verbindē,
 Met my te treên in d' Echt ; maer laes ! tot noch ontzeyd ;
 Doch zoo dat ik het hield, voor dochters eerbaerheyd ;
 Had gy in erenst my, mijn Liefds verzoek verboden,
 Ik had u niet geliefd, dat sweer ik by de Goden ;
 Had gy op mijn verzoek, my zoo niet aengehaelt,
 Ik had mijn leven na Lerinde niet geraelt :
 Dan doch, voor u onthael, en vrundschap my gebleken,
 Sal noyt vergeldinge van dankbaerheyd ontbreken,
 Lerinde, uw verdienst te loonen na waerdy ;
 Ons liefde, ó Lerind ! is maer geveyst aen my :

Voor dees tijd ben ik dan geperft van u te fcheyde.
Ik zie mijn hoop is uyt, waer toe dan langer beyde?
Vaer wel met deze kus, vaer wel dan voor het laetft,
V beeltenis blijft in mijn Ziel altijd geplaeft;
Den Hemel gun mijn Lief Lerinde wel te varen.

Lerin. Ik wensch Philander, dat ik my met u mocht paren.

Philand. Lerinde, dit 's alweër, alweër u oude vond,
Waer door dat gy mijn hert quetft met een nieuwe wond,
Ik achten 't waer te zijn, zoo gy u woud verbindende,
Met eeden; om te zijn, ha Nymph! mijn welbeminde,
En doen toezegging aen Philander van uw trouw.

Lerin. Den Hemel weet het ach! hoe garen dat ik zou,
Maer dat ik niet en ken, door al te ftrikte wetten,
Doch wild gy u op hoop een wijl te vrede zetten,
Om zien, oft ons de tijd gelegenthede brocht,
Waer door dat ik mijn Liefd aen u verbinden mocht;
Ik sweer ik trachten zal met u mijn Lief te trouwe,
Philander u, die ik voor mijn beminde houwe.

Philan. Genomen ik verbey op hoop van tijds toeval,
Kunt gy verzekren my, de tijd zoo loopen zal,
Dat ongetwijfeld ik 't gewenste zal genieten,
Ik ben te vreden; en zoo niet, zal 't my verdrieten,
Dat ik een ure wacht, ik laet de jaren staen,
Dat ik vertrouwen zou op zulk een ydlen waen;
O neen! 't is lang genoeg my daer meë op gehouwen,
Ten zy dat gy my doet beloftenis van trouwen;
Ik zal na deze nur, noyt denken om de min,
Maer drijven al de lust tot minne uyt mijn zin.

Lerinde. Philander zoud gy dan Lerinde zoo vergeten?

Phi. Lerinde, 'k heb mijn tijd te vruchteloos verfleren,
In zulke fchijn-liefd als gy aen Philander roond,
Waer door gy my gebracht hebt in een qua gewoont;
Dit is de laetste mael, dat ik her u zal vragen,
Oft gy beloven wild, u Liefd, u welbehagen,
Te toonen niemand als Philander, die geen meer
V Min verzoeken zal, na deze reys, ik sweer;
Nu zegt my hoe gy wild, nu zegt my of, oft an,
Op dat ik weet waer na dat ik my voegen kan.

L. Philander, 't fchijnt ik zal met Thirfus moeten trouwe.

Phi. Waerom (Lerinde) my dan dus lang opgehouwe?

Waer-

Waerom Philander dan zoo vele gunst verleend,
 Indien (Lerinde) gy Philander niet en meend?
 Waerom zoo meenigmael met my alleen gezeten?
 Waerom mijn schoone tijd zoo vruchteloos verſteten?
 Waerom my aenghaeld, gehouden meenig nacht?
 Tot dat Aurora ons de blonde morgen bracht;
 Waerom zoo gunſtig my geoffert uwe leden?
 Waerom (zeg ik) waerom zoo vele vrygheden?
 Die ik van u genoot, en gy genieten liet,
 Daer gy u Thirſus mind, en meend Philander niet.
 Heb ik niet meenigmael Liefds wetten overtreden?
 Hebt gy die vryigheyd niet williglijk geleden?
 Heb ik u maegden ſchoot (Lerinde) niet genaekt,
 En buyren Liefdens wet u lichaem aengerækt?
 Al wat de zoete min, mijn grage luſt kon biede,
 Liet, ô Lerinde! gy, als ſlapende, geſchiede;
 Treed eens in u gemoed, ziet wat er is gedaen,
 En of u d'eer gebied Philander af te gaen;
 Doch 't is mijn wil, dewijk ik twiſſel in het weten,
 Hoe gy Lerinde, u met and'ren hebt gequeten;
 Ik eyndig mijn verhael, het is u wel bekend,
 Indien ik had gewild, u eere waer geſchend;
 Fy my, ik haet de uur, dat u lichtvaerde treken,
 Tot zulken eynde dan Philander zijn gebleken.
Le. Philander, ik en had u heuſheyd noyt vertrouwt,
 Dar gy mijn vryigheyd ten ſnoodſten duyden zoud;
 Ik ken 't, ik heb miſdaen, my in mijn plicht vergeren,
 Maer dacht noyt dat het my zoo vuyl zou zijn verweten;
 Philander, had gy my niet tot dien val gebracht,
 Ik zweer het u, ik had het nimmermeer gedacht;
 Had ik u niet bezind, ik had het niet geleden.
Phi. Lerinde 't geen gy zegt ſtrijd regens uwe reden;
 Had gy my wel bezind, waerom my dan outroofd,
 Het geen mijn minne zocht, aen anderen beloofd?
 Had gy my wel bemind, gelijk ik vaſt vertroude,
 Waerom geen trou beloofd? ach! dat de Goden woude,
 Dat ik Lerinde noyt mijn leven had gekend,
 Zoo had ik niet u eer, nocht ook de mijn geſchend.
Le. Vertrek, vertrek van my Philander, uyt mijn oogen,
 Mijn ſchaemt kan langer niet u aenſchijn hier gedogen;

Vertrek, oft ik vertrek, gaet weg, laet my alleen,
 Dat ik (zoo achterhaeld) mijn droeve ramp beweene.
Philand. Lerinde, u bedaer. *Ler.* Ik ken zoo niet bedaren,
 Eylaes! wat spokery komt voor mijn oogen waren;
 Zie daer Philander, eens gezeren op een stier,
 Endrijft Lerinde weg, weg spokery van hier;
 Weg met u nare schrik, weg met u vieze grille.
 Daer Thirusus! daer, wat mach den schellem hebben wille?
 Gaet weg, ik wil u niet, ô neen! ik wil 'er van,
 Weg Thirusus, Thirusus weg, Philander is mijn man;
 Philander? ja, ô neen! ô neen; 'k moet Thirusus trouwen,
 'k Heb my aen hem verlooft, 'k moet mijn beloften houwen.
Phi. Lerinde, ach! hoe is 't? *Le.* Philander, hoe zou 't wezen?
 Mijn hertjen is belaft, met angst, met zorg, en vrezin;
 Philander, ach! het schijnt my 't hert aenstucken barft;
 Philander, 't schijnt de Ziel my uit het lichaem parft,
 Philander, 't schijnt de Dood my dood met duizend plagen;
 Philander, 't rouwt my dat ik my zoo heb gedragen;
 Philander, 't rouwt my dat ik heb mijn Liefde verzeyd,
 Al eer ik u oyt zag, oft kreeg genegentheyd.
 De Goon zijn mijn getuig, hoe wel ik u mach lijden,
 Waer door inwendig ik gevoel een bitter strijden;
 't Is al een wijl verleen, dat Thirusus my verzocht
 Tot mins beloften, die ik aen hem heb volbrocht;
 Zoo dat ik buyten weet mijns Vaders my verloofde,
 't Geen, door een lang vertrek, allengskens weêr verdoofde;
 En ondertusschen viel mijn zin op u, ô rou!
 Op hoop dat Thirusus my in vryheyd stelle zou;
 En wijl ik niet en ben van zijn beloft ontslagen,
 En (zonder zijn verlof) u Liefde heb gedragen;
 Bid ik (*Philander*) ach! dat gy mijn doch verschoont,
 Dat ik my al te vry heb, buyten plicht, getoond;
 Derhalven bid ik u met uitgestorte tranen,
 Dat gy ons vrygheyd aen niemand wilt vermanen,
 Maer dat gy my vergeeft al wat ik u misdeed.
Philand. 't Geen ik u heb misdaen, is my van herten leet;
 Philander nimmer zal zoo reed'loos zijn bevonden,
 Dat hy (die d'oorzaak zocht) zou melden anders zonden;
 Lerinde, wilt gy noyt van welvaerd zijn beroofd,
 Trouwt niemand als die gy u trouwe hebt beloofd.

Geluk, en al 't geluk wil u den Hemel gunnen,
 Dat ik Lerinde zou op aerde wenschen kunnen;
 Leefd met u lieve Lief, en blijf hem zoo wel by,
 Dat het de Goden zelfs een welgevallen zy;
 Vaer wel, met deze kus, hier meê zal alles rusten,
 'k Wensch u met deze kus, de wensch van al u lusten. *Binnen.*

DERDE HANDELING.

Philida, Cloris.

Ph. **W**EL Cloris, kuat gy noch niet dat ik wensch verzinnē?
Clo. Wel dat gy mint, maer niet wie dat gy moogt bemin-

Ph. Een die my niet en mint, ach Cloris! is 't niet vreemt, (nē,
 Dat ongemind te zijn, mijn minne oorsprong neemt?

Wat is 't eylaes! ik wil, en kan mijn grond niet zeggen,
 Vermits geen Dochter voegd haer Liefde eer te leggen,

Eer zy verzekering van Minnaers Liefde heeft,
 Dies Philida bedroeft in Liefdens quelling leefd.

Clo. Wie is daer oorzaak van? ey! geef my dat te kennen,
Philida. Neen Cloris. *Clor.* Waerom neen?

Philida. 'k Zou daer mijn Eer meê schennen.
Cloris. V eer (in deze zaak) en lijd gantsch geen gevaer.

Phi. Te melden van de Min, voegd hem, maer geensins haer,
 Neen Cloris, best zal 't zijn,

Dat ik de Min met pijn,
 Met quelling, en met smerte,

Doof in mijn lievend herte;
 Eer mijn verliefde zin,

Zou tuigen wien ik Min,
 En zoo (door minnens hette)

Mijn eerbaerheid besmette.
Cloris. Ey Philida! bedenkt,

Dat dat geen Eer en krenkt:
 Te melden zulk begeeren,

Doet Liefde meer vermeeren,
 Mits dan u Liefde toond, een onbeveynst gemoet.

Phi. Een Dochter quetst haer Eer (zeg ik) zoo zy dat doet,
Cloris. Wel waerom staet het dy?

Zoo wel, als my, niet vry?
 Te toonen dat u zinnen,

Genegen zijn te Minneten.

Ph. Om

Phili. Om dat het oud gebruik ons zulke wetten geeft.
Cl. Daer Liefde keur gebied, 't gebruyk geen plaets en heeft;
 De Liefd verwind hier al, waer vindmen zulke wetten,
 Die Liefdens zinne keur ter zijde kunnen zetten?
 Indien oprechte Liefd uw zinnelijkheid beheerd,
 Waerom vermeugt gy niet te melden zulk begeerd?
 Gy draegt verholen Min, wie zal uw Min beloonen,
 Oft ken het doen, ten zy die gy mind, wild betoonen,
 Dat gy hem liefd; want wat is Liefde zonder daed?
 Niet anders (*Philida*) als vruchtelooze baer;
 Daer zeker niet dan niet tot voordeel is te vinde,
 Die nimmermeer bemind verplicht zich aen 't beminde;
 Hoe ken Liefd Liefde zijn, ten zy Liefd Liefde doet,
 En dat men Liefde draegt, uyt Liefde blijken moet,
 Oft hy oft zy eerst liefst, is daer wat aen gelegen?
 Als tusschen beyden Liefds voldoening werd verkregen;
 Zoo veel vermach de Liefd, in u, als oock in my,
 En daer zy eerst begint, blijkt dat haer werking zy;
 Genomen *Philida*, kreeg zin om my te Minne
 (Vyt goe genegenheyd) met hert, met Ziel, met zinne,
 't Welk gy betoonden my; zoo bleek der Liefden kracht,
 En door Liefds werking wert vā my Liefds waerd volbracht,
 Als ik zoo uwe gunst geneygt tot my mocht vinden,
 Ik Liefde, 't geen ik niet zou derven onderwinden;
 't En waer de Liefdens gunst aen my voorzeyde, dat
 Vw goe genegentheyd tot my behagen had;
 Dan loond ik Liefd met Liefd, wat schande kon dat wezen?
Phili. Ach *Cloris!* 'k heb het al te veel gezien voor dezen,
 Dat Dochters zinnelijkheid, en aengeboode Min,
 Een spot was over straet; zoo dat daer door mijn zin,
 En Liefdens zinnelijkheid, zoo veer noit zullen dwalen,
 Dat oit beveinst Minnaer, mijn Liefd zal achterhalen.
Clor. Dewijl de zoete Min, mijn Minnend hertje drijft,
 Dat het niet langer in zijn zoete smerte blijft,
 Zoo bid ik, neer gekniel, uytmuntend Herderinne,
 Dat gy eens proeve toont van ongeveinsde Minne;
 't Schijnt met mijn stoute eys oft ik de goden terg,
 Dat ik u, *Philida*, om my te Minne verg;
 Waerom zoud ik ook niet, 't bestaet in rechte Minne,
 Wie minde niet, ô goôn! zoo schoone Herderinne;

Moght

Moght Cloris dat geluk van Philida gefchiën,
 Dat Cloris waardig waer u gunst rot hem te zien;
 Mocht Cloris, goede goën, dit luckig luk genieten,
 De bergen, boomen, ja de kriftalijne vlieten
 Van frifche beken, en van zuivre waterbron,
 La alles wat in 't wout vermaking geven kon,
 Dat zou om Cloris luk, geluckelijk verblyen;
 De vogeltjes in 't bofch, de bloempjes, daer de byen
 Haer zoetheyd zuigen, uyt de dichte lom're blaën,
 Daer roos, daer vyolet gemarmert onder ftaen;
 Dat al te zamen, zoud in dubble vreugd geraken,
 En over Cloris luk, een blijde lofzang maken.

Indien gy Herderinne

Getnigde my uw Minne.

Phil. Oft ik van Minne fprak,

En dat 'er dan ontbrak,

De gunst; die gy mocht meene,

Dat ik u zou verleene.

Wat baren 't Cloris dan, als hy mijn Min mocht vijne,
 Mifgunftig aen de zijne.

Clor. Dan zoud ik, Philida,

Op hoop van uw gena,

In dienten, en gebeden,

Mijn leven lang befteden;

Op hoop, dat met 'er tijd, ik uw verliefde zinne,
 Tot mywaerts mogte winne.

Phil. Maer oft dan waer zoo vert,

Dat ik mijn Ziel, en hert,

Al over had gegeven,

Om Echtelyk te leven;

Wat middel, Cloris, dan om die begonne zaken,
 Tot een goed eind te maken?

Clor. Geen middel, als de dood,

Hulp Cloris uyt de noor.

'k Zou al mijn Leve dagen,

Mijn droef verlies beklagen;
 En over 't ongeluk van Philida te derven,

Uyt rechte liefde fterven.

Phil. Neen Cloris fted, door reën,

Vw onrust wat te vreën.

Denkt wat de Goden voegen,
Dat moet ons wel genoeg.

Ach! 't is mijn zelfs verdriet dat ik na mijn behagen,
Tot u geen Liefd mach dragen.

Clor. Gund gy u liefd de mijn,
Waerom ken 't dan niet zijn,
Dat gy, na keur uw's zinnen,
Zoud Cloris mogen Minnen?

Phil. Om dat ik niet en ken,
En zelf mijn zelfs niet ben.
Door een verloofde trouwe,
Die ik zal moeten houwe.

Clor. Verkeerd u vreugd in rou, gy velden en rivieren,
Sraekt pluymgedierte, staekt u vrolijk tierelieren,
En schrield mer droeve galm, en yffelijk geluyd,
Mijn onverwacht ellend op 't alderdroevigst uyt;
Gy Nymphjes van het Bosch, en van de waterstroomen,
Beheerschers van het Wout; gy Bergen, Boffchen, Boomen;
Gy alles zijt getuyg, dat ik te Boschwaerd quam,
Alleen om Philida; (ten Hoof mijn afscheyd nam)
O yd'le hoop! gegrond, op zinneloos behagen.
Bedroefde stond, die ik te recht wel mach beklagen,
Dat mijn gedachten oyt vertrouwden op de min.
O Min! in welker hoop, ik my bedrogen vin;
O Min! hoe zal mijn hert uw heete brand uyt smooren?
Nu my zoo schielijk slaet een donder in mijn ooren,
Een blixem in mijn Ziel, een onweêr in het hert,
Waer door ik als een Schip op strand gesmeten werd,
Van levens hoop berooft, door kracht van woeste golven.
'k Ly Schip-breuk aen mijn min, zoo dat ik gansch bedolven,
Bedompeld in een Zee, van woeste baren, smoor;
Indien ik Philida niet anders spreken hoor.
Ik loof niet Philida, als ik my recht bepeynze,
Oft gy (om d'eerbaerheyd) voor Cloris schijnt te veynze;
Om eens een proef te zien, hoe ik my in mijn rou,
Van Mins verlies, aen u, ach! schoonste dragen zou;
Lust u daer teeken van, gy zult niet meer behoeve,
Als my in Doodsgevaer te stellen, om te proeve;
Oft ik zoo Lief het lieve leven wel bemin,
Als d'aengename Ziel, van u, mijn Herderin;

Ziel die mijn Ziel gebied, ootmoedig neer te buygen,
 Mijn ongevalte min een Herderin te tuygen;
 Een Herderin, die meer vermach als eenig Vrou,
 Die ik de waardichste op 's wereld bodem hou;
 Al waert dat my 't geluk, ten Hemel had verheven,
 't Gebied van Volk, en Land, ja Koningrijk gegeven,
 'k Verliet het al te zaem, ach Philida! alleen,
 Om u (als mijn Godin, ge-eerd en aengebeên.)
 Phi. Wiens wangeloof zoo groot dat zy niet zou vertrouwe;
 't Geen Liefd u sprekē doet, dat gy daer woort zoud houwe;
 Den loozen Angelaer het bitter dekt met zoet,
 Dies 't Visjen, dat niet weet waerom dat hy het doet,
 Bekoort werd, door het zoet, en met het zoet gevangen,
 En, zonder 't zoet genot, blijft aen het hoekjen hangen;
 Zoo 't Cloris u geliefd met mijn wat voort te gaen,
 'k Zal u van deze zaak wat breeder doen verstaen.

Cloris komt, na vveynig paufering, vveder uyt.

Clor. Zoo 'k flus mijn Herderin betuygde hoe 'k haer minde,
 Betuygde zy dat zy Philander meer bezinde,
 Dan my. Ach Hemel! geef aen my, rampsalig mensch,
 Dat, van Philander, ik, tot mijn geluk en wensch,
 Verkrijg, dat hy zijn liefd op hare liefd niet zette,
 Zoo kost gy, Philida, my 't Minnen niet belette.
 Ik spreek als onbedocht, door Liefde, buyten reên;
 Best dat ik zelve ga eens na Philander treên,
 Om hooren oft zoo is, als Philida my zeyde;
 En oft hy op Lerind' zijn Liefde niet en leyde;
 Dat ga dan naer hem toe, hy is de rechte Man
 Die Cloris van zijn druk en liiden helpen kan;
 Zie daer zeer wel te pas komt my Philander moeten;
 'k Ben u (mijn v' rind) verplicht eerbiediglijk te groeten.
 Phila. En van gelijken ik, my Cloris t' uwaerts draeg.
 Clo. Dank zy mijn Vrind, die ik, uyt ware vrundschap, vraeg.
 Hoe 't met tw Liefde staet, zeg, hoe is het gelegen?
 Zal uw gewenste wensch noch niet haest zijn verkregen?
 Phil. Vrind Cloris, dien ik als een goede vrund vertrou,
 Onmog'lijk, dat ik yets voor u verborgen hou.
 Weet dat ik heb gemind, gevrijd in zulker voegen,
 Dat Minnaer aen zijn Lief, noyt meerder kon genoegen;

Van vriendelijk onthael, van gunst, van vryery,
Ia alles wat ik kon bedenken deed zy my.

Ik (op haer zoet bedrog) ging stellen mijn vertrouwen,
Op een onvaste grond mijn vaste Liefde bouwen;
En meenden ik ging vast, maer doen ik vastheyd zocht,
Bevond ik, dat ik niet op 't achterst had gedocht.

Lerinde was 't, mijn Vrund, die my, door hoop, toezeyde
't Geen zy my naderhand met listen weêr ontleyde.

Lerinde (Cloris Vrund) met Thirsus trouwen zel.

Cloris. Met Thirsus? *Philand.* Ia met hem.

Cloris. Ik loof het niet. *Philand.* Ik wel.

Clor. Zoo zie ik wel, men mach op menschen niet vertrouwen
Zeyd my haer Zuster niet, dat zy veel liever wouwen,
Dat haer Lerinde met de slechste Herders knecht,
Als wel met Thirsus zoud begeven in de Echt.

Doch Vrund, stel u te vreên, 'k heb stof om u te peien,
'k Weet eene die u Liefd, en gaeg om Min zou vleien,
Waert dat de eerbaerheid haer zulks niet ontried.

Ph. Mijn Vrund, wie is 't? *Clor.* Ik derf haer (lacy!) noemē niet.

Maer weet dat zy u lieft, en hert'lijk heeft verkooren.

Philand. Zy is dan die zy is, 't is Cloris al verlooren,
Nu ik Lerinde mis, is al het minnen niet;

Al waert een Koningin, het waer my maer verdriet;

Dat ik gedachten kreeg een ander Nimph te trouwen,

Neen Cloris; neen, ik hou voortaan geen meer van Vrouwen.

Ik ban de minne weg, en vlucht als Balling voort,

Daer niemant van my weet, daer niemant van my hoord;

Ik ga door Berg en Bosch, verslijten mijne dagen,

Ter liefde van mijn liefd, Lerinde toe gedragen.

Met u verlof, mijn vrund, met u verlof, ik ga,

Daer ik, met droeve smert, beweenen zal mijn scha.

Cloris. Philander, vrund, hoe dus? waer is de moet gebleven?

Waer meed gy and're plagt zomtijds wat moets te geven.

Philander, ken de Min ontmannen zoo een Man?

Zoo zeg ik, dat geen kracht de min verwinnen kan.

Philand. Vaer wel, mijn vrund, vaer wel.

Cloris. Philander, zoud gy 't meenen?

Ph. Ik meen 't. *Clor.* Het is te kinds, zoo moedeloos te weenen.

Te sussen om een Vrou, daer zoo veel Vrouwen zijn.

Philand. 't Verlies van een is my een doodelijke pijn.

Clor. Die

Cl. Die pijn gy licht weêr met een ander kunt verzoeten.
Ph. Gy spreekt te onbedocht. *Cl.* Nochtans ô vrunt, wy moete
 Doen blijken, dat, in noot, de kloekheid van een Man,
 De sware lasten van de rampspoed dragen kan.
Ph. Ha Cloris! 't is geen kunst een ander troost te geven;
 Maer die in rampspoed is, en duldelyk ken leven,
 Daer hangt wat meerder aen; dit is 't geen my ontbreekt;
 En 't is doch al vergeefs, wat gy my hier van spreekt;
 Nu ik Lerinde mis, nu mis ik zin, en reede.
Cl. Philander, werd 'er om de min zoo veel geleede?
 't Is meer als ik oit dacht. *Ph.* Meer als u is geschied;
 Door d'onervarentheid, zoo weet gy 't leider! niet. (pens
Cl. Nochtans, wie rampspoed trest, moet op 't verand'ren ho
Ph. De rampspoed reden roofd, en doet ons hooploos loopena
Cl. De reden (dieze wil gebruyken) meer vermach.
Phil. In een rampzalig mensch, men zelden reden zag.
Cl. Geen ramp zoo groot, of rede ken de smert verzoeten.
Phil. Ach Cloris! rampspoed tredt de rede met de voeten.
Cl. Een redelyk mensche steld zijn ramp aen redens wet.
Phil. Wie in de rampspoed is, de reên ter zijde zet.
Cl. Philander ga met my, ik moet u moed aen spreken,
 De beste vrundschap is altijd in noot gebleken.

Philida.

Ph. Als ik met Cloris flus ging langs dees groene paen,
 Doen gaf hy my zijn Min hart-grondig te verstaen.
 Dan doch ik veyndden my Philander te beminnen,
 Om daer door eens te zien de neyging van zijn zinnen;
 En of de Min hem ook geworteld was in 't hert,
 Dan of hy maer nyt lust daer toe gedreven werd;
 Ach! vind ik hem stantvast, hy zal mijn Min genieten,
 Ik zet my hier wat neêr; ach! kristalijne vlieten,
 Hoe gierlijk is 't gieraed van uwe zuuyve bron;
 Ach! dat u koele stroom mijn herte blussen kon!
 Ey! mijn verliefde hert, mijn Cloris, mijn beminde,
 Ik klaeg vrypostig nyt, hier onder deze linde,
 De quelling dien ik laes, om u, mijn Cloris, ly;
 Kom Cloris, kom mijn Lief, en rust u wat by my.
 Ik wil niet vreugd mijn hert (tot zijne komst) vermaken,
 Ik weet een liedje? kon ik op de wijs geraken,

Ik zong het ; licht de wind tot hem de weerklank joeg,
 En hem de zin van 't Lied tot op zijn hertje droeg.
 Laet zien, hoe is 't begin ? ik weet, ey pluymde dieren,
 Heft onder 't zoet gezang u vrolijk tierelieren,
 Bootst al de woortjes na, geeft Cloris te verstaen,
 Dat Philida (uyt Liefd) met minne is belaen.

Zy zingt :

GY die de staet van 't Hof,
 Gy die de roem, de eer van vverelts pracht, door Min,
 Ruylt aen het blader lof,
 En aen de liefde van uvr lieve Herderin:
 Is liefd zoo zoet,, dat u verliefd gemoed
 Doet bliken, dat geen staet,, trouwve Min te boven gaet ?
 O Min, ô zoete Min!
 Die Cloris in het hert, my in de boezem brand,
 En wweekert zoo diep in,
 Zoo dat de liefde gaet, ver boven mijn verstand:
 Is liefd zoo soet,, dat u verliefd gemoed
 Doet bliken, dat geen staet,, trouwve Min te boven gaet ?
 Zoo zal ik dan tot loon,
 Dees uvr getrouwve trouwv, die gy aen my bevuist,
 Niet met een Konings Kroon
 Vergelden ; maer met Trouwv, die zelfs uvr trouwvheyd prijs:
 Is liefd zoo zoet,, dat u verliefd gemoed
 Doet bliken, dat geen staet,, trouwve Min te boven gaet ?
 Ach ! Cloris, 't schijnt mijn ziel, mijn hertjen, en mijn zinne,
 Genieten Hemels vreugd, door 't voedsel van u Minne,
 Ach ! Cloris, is u Liefd zoo trou, dat gy verlaet
 En wisselt Hoofsche Eer, om slechte Herders staet ?
 Zoo zal ik (om u Trouw) met Trouwe Min te loonen,
 My naer u lieve wil, in 't zoete minne toonen.
 Waer zijt gy, ach ! mijn hert ? waer dwaeld gy doch al heen ?
 En laet u Philida zoo langen tijd alleen.
 Zie ik daer Thirsus niet ? hy is 't, ik wil vertrecken,
 En gaen na Cloris toe, om hem mijn Min t'ondecken. *Binnen*

Thirsus voor de deur van Lerinde.

Thir. Rijst op, mijn Nymph, rijst op, den dag die komt aendringt,
 Ey ! hoor, den wachter blaest het dager in den Oost :
 Ik hoor de Vogeltjes haer morgen deuntjes zingen,
 Die d'Echo in het Bosch, met zoet geluyd na bootst. *Rijst*

Rijst op Lerinde, rijst, de nacht die is gescheyden,
 Den ochtend rood gekaekt, die komt ons weder by;
 Ik hoor dijn Lammertjes, al blatend u verbeyden,
 Kom drijft u Schaepjes uyt, en wandelt wat met my;
 Hier door dees klaver laen, daer kristalijne vlieten
 Vytborlen van de grond, en stralen op der aerd;
 Laet my (Lerinde) daer mijn lieve lust genieten,
 Nu dat mijn Zieltje, met u Zieltjen is gepaert. (len,
Lerind. Hoe Thirusus! hoe dus vroeg hier in het bosch te dwa-
 Al eer den dageraed haer lieffelijke stralen
 Van d'Hemel neder stort. *Thir.* Lerinde, lief ik moet
 Op offeren, voor 't eerst, aen u mijn morgen groet;
 Gy vraegd wat my hier drijft, mijn lieve herderinne,
 Het is een zoete lust van liefde, en van minne.
Lerind. Ach Thirusus! ach ik schrik! *Thir.* Lerinde, lief, waer voor?
Lerind. Ik schrik, eylaes! als ik de min maer noemen hoor.
Thirusus. Hoe schrikt gy voor de min. *Ler.* Mits ik geen min mach
 Dies bid ik, Thirusus! staekt u minne, en u vryen, (lyen,
 De min is my een plaeg, een pijn, en wreede smert;
 En heb ik oyt gemind, dat rouwd my in mijn hert.
Thir. Lerinde, wat is dit? *Ler.* Ach Thirusus! wat zou 't wesen?
 't Is waer, dat ik mijn gunst, en vrundschap u voor dezen
 In 't minnen heb getoond, maer ach! dat is geschied,
 En waer het niet gedaen, geloofd, ik deed het niet.
Thirusus. Lerinde, lief, hoe dus, hoe dus verkeert van zinne?
 Lerinde! meend gy 't ook? oft veynst gy in u minne?
 Hebt gy, op mijn verzoek, u trou my niet beloofd?
Lerind. Toen brande my de min, nu is die nytgedoofd.
 Dies baerd min my berou. *Thirusus.* 't Berou en kan niet baten,
 Lerinde die en mach haer Thirusus niet verlaten;
 Beloften maken schuld, Lerinde is mijn Bruyd.
Lerind. Mits min berou gevoeld, zijn die beloften uyt.
Thirusus. Berou heeft hier geen kracht beloftenis te breken;
 Lerinde! gy en meugt u trou niet tegenspreken,
 Gy zijt aen my verlooft, ik zal u noyt ontslaen.
Ler. 'k Ontsla my zelfs, vaer wel, mijn minne is gedaen. *Binnen.*
Thirusus. Hoe los, en ligt is 't hert der Maegden, in het minne;
 O wispeltuurgen aert! hoe speeld gy met u zinne,
 Hoe schielijk dreyd u wil, hoe haest zijt gy verkeerd,
 Hoe schoon in u beloft, hoe valsch in u begeert;

Is dit gelijk 't behoord? mins lust met my te plegen;
 Lerinde! gaet u min op zulke valsche wegen?
 O Goon! dat had ik noit Lerinde toevertrout,
 Ey! luyster nae mijn klagt, gy Nymphjes van dit wout;
 Aen wien ik al mijn leed, en droeve noot wil klagen,
 Hoe is het mogelijk dat Maegden haer zoo dragen?
 Dat zy in haer gevry (om minnelust te voen)
 Den minnaer al zijn wil, in 't minnen, laten doen;
 O maegdelijke min! berooft van schaemt en deugde,
 Wat heb ik menigmael genoten minnens vrengde,
 Als my Lerinde, laes! omhelsde in haer schoot,
 Wiens ontrou mijne Liefd zal slijten door de dood.

Binnen

VIERDE HANDELING.

Philander met een boeren Py.

DE blonde dageraet,
 Verspreyt haer glants de telgjes door, en door;
 Het morgensterretje staet,
 En flickerd met haer straeltjes lieflijk voor
 De vensters van mijn Nymphjens tent,
 Al waer ik niemant zie omtrent.
 't Gevogelt in het Wout,
 Van blijdschap dertel speeld, en tierelierd;
 De telgjes nat bedout,
 (Met blader loof en bloeyfeltjes verçiert,)
 Geruygen al de zoete Min,
 Van mijn verliefde Veld-Godin.
 Wiens leden af-geslooft,
 Door 't Vryen van de lieve lange nacht;
 Leggen door slaep berooft,
 Van zoete Min, en Minnelijke macht,
 Zy ronkt met zoete zuchjes uyt,
 Kom Thirfus, by u lieve Bruyt;
 Wat zoete dromen zijn 't,
 Die gy zoo zoetjes premeld binnens monds,
 Eylacy! zoo het schijnt,
 Acht gy Philander niet die zoo goet ronds,
 Hier onder deze groene tak,
 Lerinde eerst van 't minnen sprak.

Wat

Wat vrye vryigheyd,
 En is'er in ons minne niet geschied,
 Philander droevig schreyd,
 Nu dat Lerinde Thirus Minne bied,
 En slaet Philander voor het hooft,
 Nu gy zijn zinnen hebt gerooft.
 Gaet by de Herders om,
 En by de Herderinnen is 't gemeen,
 Zoo 'k in 't gezelschap kom,
 't Is al Philander heeft een blaeuwe schein,
 Philander leefd in swaer getreur,
 Lerinde gaet met Thirus deur.
 Nu heb ik dan (mijn Lief!) nu heb ik voorgenomen,
 Dat ik niet meer en zal by u Lerinde komen,
 Maer my tot eenzaamheid in woeste wildernis
 Begeven, nu ik u mijn Lief, mijn leven mis,
 Vaer wel mijn Lief, vaer wel mijn Lief, maer anders Vrou,
 Mijn Lief, om dat ik van u Liefd gedacht'nis hou,
 Gedachtenis die noyt zal uit mijn Ziel geraken,
 Gedachtenis die my een Altaer zal doen maken,
 In 't binnenst van mijn Ziel, in 't diepste van mijn hert,
 Daer uwe beeltenis steeds aengebden werd;
 Een Altaer, daer het vuur zal van mijn Liefde branden,
 Een Altaer, daer ick u doe daeg'lijcx offerhanden,
 Een Altaer, daer u beeld, zal als voor oogen staen,
 En daer ik neer gekniel, Lerind zal bidden aen;
 En zoo mijn levens tijd mijn Lief ter eeren slijten,
 Tot my de bleeke Dood ter aerden neer komt smijten;
 Vaer wel dan Lief, vaer wel, vaer wel genoten vreugd,
 Waer aen Lerinde gy, noch vaek gedenken meugt.
 Vaer wel verlopen vreugd, vaer wel verlopen luste;
 Vaer wel ach! zoete mond, die my zoo dikmaels kuste;
 Vaer wel Lerinde Lief, gedenkt aen mijn vertrek,
 En dat ik u daer meê mijn trouwe Min ontdek.
 Ach lom're blaedjes, die de woordjes, ja gedachjes,
 En al her zoet onthael van vriendelijke lachjes,
 Zoo meenig duyzend reys, hebt op dees plaets verspied,
 Vaer wel, getuygen van mijn lijden en verdriet. (nen.
 Wanneer een schrale Dood my 't vleesch stroopt van de bee-
 Wie zal, Lerinde, dan Philanders doot beweenen?

Wie d'uitgeteerde romp bedelven in de Aerd ?
 Wie bidden dat mijn Ziel toch gaet ten Hemel waert ?
 Wie zal de Goon ten dienst het heylig Altraer stooken ?
 Wie met geheyligt vuur gewijde Wierook smooken ?
 Op dat mijn bleeke schim noyt voor u oogen sweeft,
 Maer in een stille rust der eeuwigheden leeft ;
 O Zaal'ge Goon ! ik zal tot uwe offeranden,
 De Wierook van mijn Liefd , hier in dit hert doen branden^{er}
 Al eer d'hol-oogde Dood, my met haer schichten raekt,
 En van Philanders vleesch een aes der wormen maekt.
 Vaer wel dan Lief, vaer wel, vaer wel, vaer wel Lerinde,
 Vaer wel mijn lieve Lief, vaer wel mijn welbeminde.
 Vaer wel ik scheyd van u, en draeg in deze steê,
 (Door een geheugenis) mijn afgodinne meê.
 Vaer wel voor 't alderlaest, nu is het tijd te scheyde.
 Vaer wel, geluk en heyl tot 's levens eeuwigheyde.
 De Goden gunnen u, zoo veel als ik u wensch.
 Vaer wel verlaten Vrou, van mijn rampzalich mensch. *Binnen*

Philida.

Zy spreekt. 'k Ontwijk het stralen van de zon,
 Gins achter Berg, en Boomen,
 Dicht by de overschaude bron,
 Daer Cloris placht te komen.
 Sy zingt. *Die of zijn Minne van my trekt,*
Oft op een aer gaet stellen,
Oft met de Minne spot, en gekt,
Om Philida te quellen.
 Sy spreekt. Lust u te quellen, quelt me vry,
 Mijn liefd zal 't al verdragen,
 Indien 't uit rechte liefde zy,
 Ten zal my noit mishagen.
 Sy zingt. *Ik zal hier ginder in het groen,*
Mijn Cloris komst verwachten,
En daer een middagh slaepjen doen,
Om voeden mijn gedachten.
 Sy spreekt. Met droomen die 't verliefde bloed,
 Tot in 't gedacht doet stijgen ;
 Geef Goon dat ik van Cloris moet,
 Yets in mijn droomen krijgen.

Zy zingt.

Ik zal gaen drukken met mijn hand,
De naem van mijn beminde,
Hier met mijn staf in 't natte zand,
Oft snyens op een Linde.

Zy
spreekt.

Oft vlechten aen een Roozen-hoer,
Mijn Cloris naem met bloemen,
Op dat hy ziet wat liefde doet,
Om hem mijn Lief te noemen.
Zagt, zien ik daer mijn Cloris niet,
Gins achter geene Linde?
Het schijnt dat hy my niet en ziet,
Oft niet zal kunnen vinde.

Cloris.

Clo. Kost gy (lieve lommer) spraken,
Of betoonen eenig teken,
Van mijn overtrouwe Min;
Die ik met een vvelbehagen,
Heb getrouwvelijk gedragen,
Tot mijn lieve Veld Godin.
Heb ik niet de Hooffsche staten,
't Hof, en Hooffsche eer verlaten?
Ia mijn zelver zoo verneert;
Dat ik d'eer van Swaerd, en VVa-
pen,
Zocht te ruylen aen uwe Schapen,
Maer tot noch toe niet begeert.
Philida, al mijn gepeynzen,
Achten al u vveyg'ren weynzen,
Niet zoo koel als gy u houd;
Niet zoo ang voor Cloris Minne,
Vveyg'rig met verliefde zinne,
Schoonste Herderin van 't VVout.
Schoon gy vvaert een Koninginne,
Meerder kost ik u niet Minne,
VVaerder kost gy my niet zyn;
Meerder Liefst kost ik niet toonen,
Hooger kost gy 't noyt beloonen,
Als met vveder Min aen mijn.
Hoor ik daer niet in de linde,
Yet vvat ruyssen oft zijn't vvinde?
Die daer ruysschen door de blaen.
Phil. Cloris, och ik schijn te svvijme,
Cloris, Cloris, komt doch bijme,

Al mijn weynzen is gedaen.
Clo. Philida, mijn Lief! vvat zegje?
Zoete bekjen, och! vvaer legje?
Lief, vvat doeje by de sloot?
Phil. Ik pluk bloempjes in mijn schoot.
Cloris. Staek u zuchten, staek u kar-
men,
Philida; rust in mijn armen.
Phil. Cloris, Cloris, och! vvat raet?
Voel eens hoe mijn hertje slaet,
Voel eens hoe mijn leeden trille;
VWat mach dit beduyden wille?
Cloris, och! ik sterf van pijn;
VWild gy niet mijn hulper zyn?
Och! ik koom vveer tot bedaren,
'k vveet niet vvaer mijn zinnen
vwaren,
Dat ik hier dus neder zeege,
Cloris riep, en mijn ontreege,
Cloris, Cloris, voel mijn handen,
Voel doch eensjes hoeze branden.
Cloris, Cloris, 'k hou voor vwis,
Dat het Liefdens koorsjen is.
Clo. Herders kind oprecht in 't Min-
ne. (na;
Niet gevynst nocht valsch van zinn-
Niet gelijk het Steeds gebroed,
VVispeltuwig van gemaed.
Loos en valsch in Minne treeken,
Anders meenen, als zy spreken,
Anders

Anders denken als zy doen,
 Opgenvult met quaed vermoen.
 Valsch van herten, schoon voor d'oe-
 gen,

Trotzen op haer groot vermogen,
 Snorken op haer vveydze pracht,
 Roemen op haer Adels dracht.
 Op haer afkomst moedig pralen,
 Op haer Tytels, dieze halen
 Ik en vveet niet vvaer van daen,
 't Is te vveemt om te verstaen.
 't Steeds gebroed is niet met allen,
 't Gaet 'er altijd op een kallen,
 Met een schamper, schots vervvijst,
 Meenig Vryer tot zijn spijs.
 Meenig moet het quellen lyen,
 Van sijn Minne, van sijn Vryen ;
 Heeft hy vvat te hoog gesien,
 Dat vervvijst hem elk ien.
 Is men slechjes in de kleeren,
 Niemant salje trouweyd eeren ;

Pronkje niet met Hooffsche pracht,
 Zoo en vvoor dje niet geacht.
 Daer en geld geen trouwv in 't Min-
 ne ;

Maer als liefde gelt ken vwinne,
 Maectmē strax een Hurvlik klast,
 Met het ongelijkste paer.
 Philida mijn wyt gelesen,
 Die vvas 't, die is 't, die sal 't vvesen
 Philida mind pracht nocht goed,
 Maer een oprecht vroom gemoed ;
 Dat in Cloris is te vinde,
 Philida mijn vvel beminde.
 Noyt by Philida en had,
 Eenig lufvrou van de Stad.
 Niet laetdunkend, niet horvaerdig,
 Openhertig en goedaerdig ;
 Ongevvalst in al vvv reën,
 Minsaem tegens yeder een.
 VVist gy, als ik hier vvat eet,
 Dat ik nimmer soete beet,

*Nimmermeer een dronkje doe,
Ofst ik vrensich 't wov hallef toe.*

*Heb ik een versnapering,
Van het een oft ander ding,*

*Wist ghy hoe dat ik dan sta,
Och! had dit mijn Philida;*

*Wist gy hoe ik trou en graeg,
's Morgens voor den dou en daeg,
Dicht ontrent u vwooning blijf.
Als ik eerst het Vee uyt driff;
Al mijn Schaeppes blijven staen,
Willen qualijk verder gaen.*

Phil. Stil Cloris, zoo my dunkt ik hoor in 't Bosch gerucht.

Clor. 't Zijn Iagers die te Veld vervolgen 't Wilt dat vlucht,

In dicht bewoslichen ruugt, en door bespreyde Bomen,

Daer het de grage lust der winden tracht 't ontkomen;

VViens viervoetige sprong, naderd het vluchtig Wilt,

Indien her (achterhaeld) zijn snelle loop eens stild;

Dies het in 't Bosch ontwijkt, in holen, ofte kuilen,

De felle Dood-steek van der Winden scherpe muilen.

Zie daer den Koning zelfs met eenig Hof-gezin,

Vervolgen 't vluchtig Wilt, de Bosschen uyt en in.

Mijn Lief! ik ben verplicht zijn Hoogheid hier te groeten.

Konin. Gelukkig komt gy my (vrund Cloris) hier ontmoeten;

Dewijl ik afgedwaeld van and're Edellien;

Op d'onbekende wegh ken qualijk uytkomst zien;

Ten aenzien, ik gedwaeld alhier door Eyk en Linde,

Op mijn verdroogde tong, geen laeffenis ken vinde,

Dies bid ik, Cloris, dat gy my, in deze pijn,

Geleid daer mijne dorst eens mach verzadigt zijn.

Clor. Indien zijn Majesteit, niet is te zeer gebonden

Aen de gewoonte; dat wat buyten dien gevonden,

Hem geen vernoeging geeft, zoo zal, zoo waert, als Wijn;

Hem niet ons schrale drank uyt klare Beckjes zijn;

Maer weet Natuur haer na gelegenheid te voegen,

Ligt dat ik met mijn dienst uw Hoogheid kon genoeg.

Zie daer een frissche Beek, een zuyyre water-bron,

Met lommer overschacuwet, voor 't stralen van de Zon;

Zie daer genadig Vorst, een plaets daer al te malen

De Herders hunnen drank, (tot laeffenis) uyt halen,

Een drank die noit Natuur aen eenig deel misdoet,

Maer door haer soberheid ons met gezondheid voed.

Koning drinkt uyt de Fonteyn.

Konin. Ach! Cloris, ik bevind de smaek is niet gelege
In Hooffsche drank; als ik aendachtig overwege

Natuurs

Natuurs voldoening, die door graegte meerder geeft,
Te smaken uit het klein, als 't aldergrootste heeft.

Het krachtig nar geperft, uit Rijnschen Muscadel,
En was my noit zoo zoet, oft aengenaem, als wel
Dit zoete water my gevalt, dat hier komt dringen
Vit dichte heuvels, en uit dees Fonteine springen;
Ten aenzien my het een, (door de gewoont) niet geeft,
Dat door Natuur alleen, het ander by hem heeft.
Ach! Cloris 't is niet vreemt, dat gy de Hoofsche staet,
Ruild aen een Herders rust, die 't Hof te boven gaet:
Daer gy van last, van vrees, van zorgen zijt ontslagen,
En alle lust geniet, daer wijze van ons jagen.
Gelukkig die natuur zoo veel gegeven heeft,
Dat hy, gelijk als gy vernoegd, in kleinheid leeft:
Gy volgt u lieve lust, daer liefdens wet gebied:
Wy minnen d'afkomst, daer de Hoogheid meest opziet.
Niet liefde, maer begeert, moet in de Hoogheid minnen.
Gy liefd, daer 't liefd gebied, u schoone Herderinne,

De liefd gaet boven staet, ik spreek 't geen ik bevin,
 Ik voel mijn hert gewond, met Herderinne Min.
 Zacht Vorst, hier dient geveinst: wil ik mijn wil verkrijgen;
 Zoo moet ik dan van 't geen ik wil voor dees tijd swijgen:
 Hoe Vorst? en wild gy dan u tochten niet gebien?
 Maer volgen zotte lust, en op u minder zien;
 Dat's dulle razerny; 't is dan zoo 't is, 'k moet stil
 In 't veynzen zijn, zoo ik liefs wetten volgen wil,
 Indien 't my Cloris lust u heufheyd yets te vragen,
 Zoud ik u ook misdoen? *Cl.* Ik hoop my zoo te dragen,
 Grootmogende Monarch niet min na dezen dag,
 Als ik voor dezen my tot u te dragen plach.
 Wel werende dat ik zijn Hoogheyd mach vertrouwen,
 Dat gy in al u doen, u zult aen reden houwen.
Koning. Indien ik, Cloris, wist dat ik u vergen zou,
 Yets dat u oorzaak gaf tot swarigheyd, oft rou;
 Voor u, oft voor de u, dees schoone Herderinne,
 Die gy oft hebt getrouwt, oft noch op trou moogt Minne;
 Veel liever had ik mijn verzoeken na gebleven,
 Als dat ik oorzaak van verdriet daer meê zoud geven.
 Alzoo de tijd zoo loopt, dat ik, my voor een tijd,
 Moet scheyden nyt het Rijk, en dat geen uytstel lijd.
 Wijl mijn besloten reys tot het gemeene beste,
 En d'uur van mijn vertrek geloopen is op 't leste;
 Zoo is, dat ik 't gebied wel overgeven wou;
 V die mijn zaken weet, en die 'k er toe vertrou.
Cl. Grootmogend Vorst, en Heer; goetwillig ik beken:
 Dat ik gehoorzaamheyd zijn Hoogheyd schuldig ben;
 Ia 't zy mer welke dienst ik u te pas mocht komen,
 Alwaer 't in Doods gevaer, zoo zoud ik nimmer schromen,
 Voor uwe Majesteyt te stellen my en 't mijn,
 Om u in alle noot een trouwe hulp te zijn;
 Alleen van het gebied zoek ik te zijn ontlagen.
Cl. Mijn wensch is machteloos; oobreekt u het behagen.
Cloris. Mijn machtelooze macht bejaegt te doen u Wet.
Koning. Die vry van wetten is, ik geene wetten zet.
Cl. Daer leefd geen onderdaen, oft is aen Wet verbonden.
Cl. Een dienaer buyten dienst wert wetteloos bevonden,
 In zaeken die de plicht van dienaers wet aengaen,
 Waer in gy my genoeg voor dezen hebt voldaan;

Dies moet het door geen wet, oft geenfins door gebiede,
Maer uyt een goede wil alleenlijk geschiede,

En zoo u die ontbreekt ik maek'er door geen Wet.

Cloris. 't Is billik ik mijn wil naer u behagen fet.

Koning. 't Is billik dat gy 't laet, zoo gy 't u acht tot schade.

Cloris. 't Is billik dat ik wil, onwillig, zoek genade.

Koning. 't Is billik, *Cloris*, ik van mijn verzoeken swijg,

Ten aenzien ik berou van dit mijn voorstel krijg,

Best blijft gy by u Lief. *Clor.* Die (hoop ik) zal 't genoeged,

Dat ik na 's Konings dienst, my dienstig zoek te voegen.

Ko. Wel *Cloris*! spreek met haer, en soo gy 't raed saem raemt,

Dat gy een korten tijd maer in 't gebieden quaemt,

Gedienstig zoud gy tot beloning my bevinne;

Ha! wel te recht geveynst, tot voordeel van mijn Mintie.

Was *Cloris* maer ten Hoof, ik maekte haest dat mijn

Begonnen Min, vernoegt aen d'Herderin zou zijn.

Cloris. Hoe zegt gy mogend Vorst? *Kou.* Niet *Cloris* dan dat ik

V komt verwachten zal, dies ik mijn voorder schik.

Cloris. Philida.

Cloris. Dewijl de tijd zoo loopt (mijn Lief) dat ik niet ken

Ontzeggen 's Konings dienst, daer 'k aen verbonden ben;

Zoo is 't, dat ik als nu (mijn Engeltje!) mijn waerde,

Mijn voorgenomen reys, op 't spoedigst zoek t'aenvaerde;

Om my (zoo haest ik ken) by u te voegen stel,

Stel u gerust, ik zeg, mijn Engeltje, vaer wel.

Doch eer ik noch vertrek, hoe wel met droeve smerte,

Neem (bid ik *Philida*) mijn beede doch ter herte;

In 't afzijn, laet mijn Ziel beheerschen u gedacht,

Gelijk ik met het mijn by u te wezen tracht;

Denk aen de Liefd, mijn Lief, die ons t'zaem heeft verbonden;

Laet buyten onze Liefd, geen Liefde zijn gevonden.

Mijn Lief, ik zeg vaer wel. *Phil.* Ach! *Cloris*, 't valt te swaer,

Dat wy dus schielijk moeten scheyde van malkaer;

Ach! *Cloris*, kent gy dus *Philida* vergeten?

Ach! *Cloris*, looft het vry, indien ik had geweten

Dat gy zoo haest van mijn gescheyden had, ik meen

Ik in belofenis met u noyt waer getreên;

Ik dacht, dat u het Hof niet meer en kon vermaken,

Maer dat gy 't voortaan zoud (om mijnent wil) verzaken, *Bo*

En met mijn slechte staet u stellen wel vernoegt,
 Mer mijne Schaepjes, van de Goon my toegevoegd;
 Mijn Schaepjes, die door rou van hare Herderinne,
 Druyloorig zullen gaen, ach! Cloris, nu ik minne;
 Zoo minne, dat ik (laes!) nau levend blijven ken,
 Indien ik niet verzeld, met u (mijn Cloris) ben;
 Doch, nu 't zoo is bestemt dat gy van my moet scheidē,
 Wensch ik dat u de Goon (mijn Lief, mijn Ziel) geleyde,
 En houd in u gedacht, mijn Lief, mijn laetste beē,
 Draegt in u Zieltje, Lief, mijn lievend Zieltje meē.
Cl. Mijn lief, mijn ziel, mijn hert, mijn rust, mijn lust, mijn leven;
 Om uwent wil vind ik my nutter hier gebleven,
 Als dat om 's Konings dienst ik my ten Hoof zou spoen,
 Indien ik daer meē ken u lieve Liefd voldoen.
Philida. Ach neen! nu 't is bestemt, nu laet het zoo geschiede,
 Maer keerd zoo haest gy kent. *Clor.* Ik zal na u gebiede,
 (Mijn Lief, mijn afgodin) my voegen; op dat ik
 In 't lieve minne my na u believen schik;
 Had ik geweten dat het my zoo swaer zou vallen,
 Al 't Koninglijk verzoek waer aen my niet met allen;
 Doch nu 't zoo is gezeyd, drijft mijn beloft my voort,
 Mits ik, mijn Engel, ben niet beter als mijn woord;
 Dewijl 't dan zoo moet zijn, een kusje voor 't vertrecken,
 Een kusje, ach! mijn Lief, mijn uytverkoren Ziel!
 Ha! vlugge tijd, wild doch u taye dagen reken,
 Zoo lang ik voor het beeld van mijn beminde kniel.
 In 't afzijn vluchtig vlied, de dagen maekt tot uren,
 Het zoet verlangen van mijn lieve Lief voldoet,
 O min! begonstigt my; Liefd wild my vorder stuuren,
 Op dat Liefd aen mijn Lief, Liefds lieve lust haest boer.
Phi. Vaer wel mijn Lief vaer wel, vaer wel mijn Ziels beminde,
 Ik zal van dag, tot dag, hier onder deze linde
 Vernieuwen, door 't gedacht, ons zoete vryery;
 En u, van uur, tot uur, verwachten weēr by my;
 De zoete morgen stond en zal zoo dra de roozen
 Door 't stralen van de Zon, op 't cierlijkst niet doen bloezen,
 (Als noch de zilv're dau bepereld Bloem en Krnyd)
 Oft ik zal al mijn Vee, en Schaepjes drijven uyt;
 Zoo lang zy weyden, zullen weyden mijn gedachte,
 En tot de nare nacht begind, u komst verwachte.

Als 't immers wezen moet, vaer wel, dan Lief, vaer wel.
Clor. Vw beeltenis ik in mijn Ziel meê dragen zel,
 Mijn Philida ik ga, blijft gy de Goon bevoolen.
Phil. Ik ga en zie waer dat mijn lieve Schaepjes doolen.

V Y F D E H A N D E L I N G.

Koning.

DE gaven van 't geluk, my dus lang toegevoegt,
 Met grage lusten zijn tot noch by my ontfangen,
 Zoo dat my aen de gonst van het geluk genoegt,
 Genoegent nochtans, krijg al weêr een nieu verlangen,
 Hoe komt het doch, ô Goon! dat gy die 't meeste geeft,
 Daer hy, die 't minst geniet noch toond het meest genoegt,
 En die door uwe gunst, het meest ontfangen heeft,
 Zich vaek tot dankbaerheyd, het alder minst zal voegen;
 Die al heeft wat hy wenst, noch dikmaels meer ontbreekt,
 Als die, die niet en wenscht, nochtans wel zou behoeven;
 Mits hy (die 't alles heeft) van geen genoegten spreekt,
 Maer hoe veel dat hy heeft, te meer leeft in bedroeven.
 Die al heeft wat hy wenscht, ontbreekt noch veel tijds yet,
 En hy (die veel ontbreekt) zal nochtans niet meer wenschen;
 Die veel heeft, en meer wenscht, zulks al te veel men ziet
 Gebeuren, aen 't geslacht der sterffelijke menschen.
 Den een die volgd Natuur, en d'ander volgd een Wet;
 Wie onder Wetten staet, die is gelijk verbonden.
 Want door Natuur de mensch, meest op 't begeeren let;
 Daer den vernoegde houd de overvloed voor zonden.
 Als ik my recht bedenck, te veel en ken niet baten,
 Zoo doen die dan verr' best die haer genoegten laten;
 Wanneer behoefstigheyd werd van 't geluk voldaan,
 En het genoegten neemt voor zoete wellust aen.
 't Gezin zich wat vertrek, ben ik nu niet alleen?
 Om van mijn zoete Min te spreekken, zoo 'k het meen;
 O Min! ô Philida! die my in Min doet branden,
 Zoo zeer, dat ik de Kroon besmetten moet met schandens
 In Cloris schijn zal ik betrachren Herderin,
 Vw zoete Maegdom te verkrijgen, door de Min;
 Ha! Cloris, aen uw komst zal al mijn Min-luk hangen,
 VWant voor een wijl tijd zult gy wezen mijn gevangen,

In hechtenis gesteld; tot dat ik heb volbrocht,
 Mijn voorgenomen daed, en grill'ge Minne rocht;
 Ik hake na de uur van mijn gewenste minne,
 Die ik te blussen hoop, aen Cloris Herderinne,
 Daer komt hy, maer hem is de waerom onbewust,
 Zijt Cloris weltekomen, 't is my een groote lust,
 Ik u zoo vlijtig zie volbrengen mijn begeeren,
 Zoo 't u believen zy, laet ons ten Hove keeren.
Cloris. Al wat den Koning wil van my hebben gedaen,
 Dat neem ik als een Wet tot zijnen dienste aen.

*Binnen**Koning.*

Koning. Ha Min! wat doet men niet om aen u lust te raken?
 Nu diend geen tijd verzuymt, om voorgenome zaken
 Te brengen tot een eynd; nu heb ik Cloris vast,
 Waer door mijn grage lust te meer, en meerder wast,
 Om mijn ontsteken Min aen Philida te boeten,
 Indien dat zy my mogt hier in dit Bosch ontmoeten.
 Waer ik my veynzen zal, (in zulk een schijn gekleed)
 Als of ik Cloris waer; ik ga en mack my reet,
 In alles zoo gelijk, dat Philida van beyde,
 Den een voor d'ander niet zal kunnen onderscheyde;
 En onder dit beleyd zal mijn ontsteken Min,
 Betrachten Mins genot aen Cloris Herderin.
 Ik ga; om tot een eynd op 't spoedigste te komen,
 Van 't geen ik (door de Min) by my heb voorgenomen.

Cloris in de gevangenissen, spreekt aen den Konink.

Cloris. Wat hebt gy mogend Vorst toch in de zin met my?
 Wat waerd zijn Majesteyt ik een verrader zy?
 Wel anders is 'er aen mijn trouwe dienst gebleken;
 Wat leyden my te last? toond (bid ik) eenig teken,
 Waer in ik heb misdaen; op dat ik klaerlijk mach,
 Mijn al 't onnoosle straf doen komen aen den dag;
 Onschuldig suytmen my dees boeyens om de handen;
 Onschuldig werd mijn eer bevlekt met deze schanden,
 Geen recht, maer groot geweld werd Cloris aengedaen,
 En valschehijk onthaeld, en op het Hof ontsaen;
 O valschen slim bedrog! wie zal zich voor u hoede?
 Wat hebt gy voor met my? spreek, en bescherm de goede,

Straf die, die straf verdiend ; en volg der Goden Wet ;
 Op dat gy 't heylig recht, ô Koning ! niet befmet,
 Met zoo onnoosle straf (door wraek,) van die my haten,
 En mogen vreedig my in kleinigheyd niet laten ;
 Ken ik noch niet voldoen ? daer ik door eer van kracht,
 Niet na de hoogheyd, maer na lage ruste tracht ?
 Oft gund men my die niet ; hoe zal ik my dan dragen,
 Dat ik mijn haters mach (ô hooge Goon!) behagen ?
 Ik kniel eerbiedig neêr voor uwe Majesteit,
 Om weten wat mijn vroom gemoed werd opgeleyd ;
 Dat zich in diensten van 't gemeen zoo heeft gequeten,
 Het geen zijn Majesteit, (indien hy wil,) ken weten ;
 Wat diensten zijn 'er voor 't gemeene nut verzocht,
 Die Cloris niet en heeft met grage vlijt volbrocht ?
 Wat prikkel, wat gevaer, wat Liefde, ja mijn leven,
 Heb ik ten offer aen 't gemeen, en u, gegeven ?
 Is dit den loon daer van ? hoe Vorst, vertrouwt gy my,
 Dat ik zoo snood een schand tot straffe weerdig zy ?
 Vertrauwt gy Cloris toe yets by der hand te nemen,
 Dat hem van Godes Wet, en d'eere zou vervreemen ?
 Vertrauwt gy Cloris toe te doen zoo snood een daer,
 Die noyt een eerbaer hert, het vroom gemoed toelaet ;
 O neen ! 't is verr' van daer ; noyt zal 't de daed betoonen ;
 Noyt zal 'er zulk gespuys in Cloris boezem woonen ;
 Noyt zal ik schuldig zijn bevonden in het geen
 Dat men my leyd te last ; ik offer mijn gebeden,
 Om eens de oorzaak van mijn snoode straf te weten,
 En wat ik heb misdaen, oft waer in niet gequeten,
 Gelijk een vroom gemoed betaemt, mijn hater spreekt,
 Waerom dat gy (met straf) u dus op Cloris wreekt.
 Ko. De saek loopt geë gevaer ; u gramschap toomd met reden
 En steld u Cloris voor een korten tijd te vreden ;
 Ik zal u zaken zelfs gaen nemen by der hand,
 Ik zelve, Cloris, zal verdedigen de schand,
 Die men u heufheyd doet ; zoo 'k u onschuld bespeure,
 Zal hy, die u dit doet, zijn doent op 't hoogst betreuren ;
 Dies peyd u dan met hoop, dat ik in alle vlijt
 Voorkander van u eer, zal zijn voor deze tijd.

Philander, in Kluyfenaers kleeding.

Phi. Dewijl 't gerucht 't ondekt, dat Cloris is gevangen,
 Bevind ik my op 't hoogst gedreven, van 't verlangen,
 Om hem te spreken; op dat ik mach onderstaen,
 Waer in hy heeft verbeurt, oft wat 'er is misdaen;
 Hier ben ik by de plaers daer Cloris zit besloten.
Cl. Wie daer? *Phi.* Een die van u veel vrundfchap heeft genot,
 En zoekt u, lieve Vrind! weêr vrundfchap aen te doen,
 Ia u (zoo 't helpen kan) met alle troost te voên.
Cl. Wie zijt gy, zeg my dat? *Phi.* Philander! die u hede
 Verschijnd, in dit gewaed, om zonderlinge rede;
 Vrund Cloris! ach! ik ben op 't hoogst met u begaen,
 Ik bid u, zeg my doch waer in hebt gy misdaen?
 Wat leyd men u te last? *Cl.* Dat kan ik u niet zeggen,
 'k Heb zelfs verlangen wat men my te last zal leggen,
 'k Ken mijn gewisse vry van d'alderminste schuld.
Philand. Zoo is u beste hulp een Goddelijk geduld;
 Men kan wel voor een wijl de waerheyd doen verdrucken;
 Waer door de boze zoekt zijn quaed te doen gelucken;
 Maer, 't ga zoo 't wil, mijn Vrund! de waerheyd die beklifse;
 Zy is gelijk het vet dat altijd boven drijft;
 Wie vry is van de daed, die kan geen leugen hind're.
Cl. De leugen kan de Eer der Vromen niet vermind're,
 Voor zoo veel als 't gemoed voor God onschuldig zy;
 Wat dit belangt, ik zweert dat ik onschuldig ly;
 Doch d'oorspronk van mijn ramp, en dat onschuldig lijdên,
 Schrijf ik den Koning toe; mits mijn gedachten strijden
 Heel tegen zijn beleyd; en beelden my vast in,
 Dat hy tot Philida ontfteken is in min,
 Ik speur 't aen al zijn doent, hy zoekt mijn Bruyd te schenck;
 't Gun my zijn redenen te recht getuygen kennen,
 Mijn vrund! ik moet aen u zijn voorstel doen verstaen;
 En hoe den Koning heeft met my te werk gegaen;
 Gy weet, hoe ik (in min met Philida verbonde)
 Mijn opperste vernaeck in haer bywezen vonde;
 En eens als ik met haer zat in het bosch verzelt,
 Begaf den Koning zich te jagen op het veld,
 En komende by ons, was dit al zijn begere,
 Dat ik een korten tijd ten hove waert zou keere,

Om het gebied zoo lang te oefnen, als hy
 Vytlandig wezen most, ter oorzaak zoo hy my
 Berichte, dat hy zich om eenige lands zaken
 Op 't allerpoedigst most te reizen vaerdig maken;
 Ik ben door 't aenzoek toen van zijne Majesteit
 Bewilligt, dies ik hem 't verzoek heb toegezeyd;
 Hier komende, doet my den Koning (tot mijn schanden)
 In boeyens sluiten, en met kerenen mijn handen
 Belasten, als oft ik op 't hoogste had misdaen,
 Gelijk ik niet en heb; maer ach! ik ben begaen,
 Dat onder dit beleid, den Koning zal betrachten,
 Mijn kuische Herderin, on-eerlijk te benachten;
 En dat in schijn van my; dit leid my op de leen,
 Dies bid ik waerde vrund, Philander dat gy heen
 Op 't spoedigst keeren wild, om onheil voor te komen,
 't Geen ik vertrou den Koning vast heeft voorgenomen;
 Spreekt gy mijn lief, ik bid (naest liefelijke groet,
 Van mijnent wegen haer, die droeve bootschap doet;
 Ik zal met hoop op God, een goede uitkomst wachten,
 En zegt mijn Philida, dat zy uit mijn gedachten
 Noyt oogenblik en is; dat ik door liefde, en pijn
 Op 't hertelijkt verlang om weêr by haer te zijn.
Phil. Ten aenzien dit bedrog, ten aenzien deze treken,
 Zal aen mijn dienstigheid, vrund Cloris, niet ontbreken;
 Ik zal met alle vlijt een middel zoeken gaen,
 Waer door dat ik u hoop van deze last t'ontflaen;
 Mijn trou zal ik (mijn vrund) u in den noot doen blijken,
 Zoo, dat gy daer in noit kost vinde mijns gelijken;
 Stelt u gerust, ik ga, en maek door mijn beleid
 Dat gy haest werd verlost. *Clor.* Den Hemel u geleid. *Binnen*

Philida.

Wat vreugt, wat ziels vermaek, wat herts verquicking geeft
 Ons d'aengename Mey, door wien het alles leefd,
 In blye blyheit dat 'er leven heeft ontfangen?
 Door 't zoet vertoonen, van u rood gebloosde wangen;
 Godin des dageraeds, verrijkt met Phœbus gloed,
 Zoo dat gy bosch en veld zeer sierlijk sieren doet;
 O aengenaem vermaek! van zoete zomerdagen,
 Die 't dor geboomte doet weêr nieuwe vruchten dragen; *En*

En giert de telgjes op met groen bepronkte blaën ,
 En in de zoete Mey neemt nieuwe spruitjes aen ;
 't Zoet geurig kruittje dat zich spreid hier langs de velde ,
 Ken ons 't getuigenis van uwe zoetheid melde ;
 Verstreke Lenten die met u verliefde rey ,
 De blye boodschap brengt van d'aengename Mey ;
 Een tijd, een zoete tijd, een tijd, die men mach noemen ,
 Een vreugde voor de ziel, door 't gieraed uwer bloemen ;
 De kruiden zoet van geur, die gy te voor schijn brengt ,
 Die zijn met alle vreugd, en zoetigheid vermengt ;
 O aengename Mey, die Velden, en Rivieren ,
 Die Boffchen vol geboomt, met schaterende dieren ,
 Het oog, en oor verleent, waer door d'aenschouwers hert ,
 In 't hooren, als in 't zien, met vreugd ontfteken werd ;
 Aenziende 't schoon gebloemt, de boffchen en de boomen ,
 Gebergte, en valley, met klare waterstroomen ,
 En ruischend zoet gedrang dat door de Bergen vlied ,
 En uit de beekjes steets zijn snelle driften schiet ;
 Aenziende 't pluimgediert, met volle kropjes uiten ,
 Een zoet getierelier, en lieve deuntjes fluiten ;
 Wat hert verheugd zich niet, wanneer het maer aenschoud ,
 Hoe dat het zoet gediert (gepaert) te zamen houd ?
 In 't lust gebruiken, zoo dat mijn verliefde zinne ,
 Als door een voorbeeld doen gedenken aen mijn minne ,
 Min dien ik Cloris draeg, wiens af-zijns bit're smert ,
 Benaut mijn droeve ziel, bekneld dit ted're hert ;
 Elk uur dunkt my een dag, de dagen lange jaren ,
 Door 't by zijns zoet verlang, om met mijn lief te paren ;
 Maer laes ! wat is 't ? oft ik om Cloris min mijn tijd ,
 Met vruchteloos beklag, in treurigheid verslijt ;
 Als 't anders niet en mach, verandert dan gedachten ,
 De droefheid in vermaek, van Cloris te verwachten ,
 Met aengename hoop verzekerd van zijn trou ,
 Aen wiens oprechte grond ik my geankerd hou ;
 Gelijkerwijs een Schip van d'Flaven afgedreven ,
 Zich zal aen 't Anker op een goede ree begeven ,
 Tot dat bequame tijd en wel gelegen wind ,
 Den Schipper dienstig tot zijn reis, na 't onweer, vind ;
 Zoo zal ik (Cloris) ook gelegenheid verbeide ,
 Tot u de Goon by my, weër luckelijk geleide ,

Dies wil ik gaen., van telg en blaen,
 Het alderkeurigt keuren,
 Cieren een hoed., van bloempjes zoet,
 En alderley koleuren.

Die ik (door min) aen de Godin,
 Ten Offer zal gaen dragen,
 Kom Flora by., en help my,
 Voldoen mijn wel-behagen.

Vuld gy mijn schoot., met Roosjes rood,
 Die ik aen een zal hechten ;
 Kom Flora by., en help my,
 Mijn Lief een kransje vlechten.

*Zy vlecht een kransjen, zittende onder de Bomen ; onder-tusschen komt
 den Koning, in kleding van Cloris.*

Koning. Wie zou nu niet vermoen als oft ik Cloris waer ?
 Ey ! voegt in deze schijn, ô Goden ! my by haer,
 Nu ik verzekerd ben, dat Cloris niet zal komen,
 Waer door verhinderd werd, 't geen ik heb voorgenomen ;
 Vergund my (Cypria) dat ik zoo veynzen mach,
 Dat doch mijn zoet bedrog noyt kome aen den dag ;
 Godin, vergund my doch de zoete brand van minne
 Na wensch te blusschen, aen die schoone Herderinne ;
 Wiens schoonheyd brengt te weeg, dat ik in dit gevaer
 Mijn zelve stellen ga, en dat alleen om haer ;
 O min ! ô zoete min ! wat hebt gy looze treken,
 Met wat een list kunt gy u zoet bedrog besteken ?
 O min ! ô zoere min ! die 't machtigt hert ontmand,
 En in de wijste mensch de reed'lijkheyd verband ;
 Want wijsheyd, wer, nocht reên, de Liefde kan verwinnen,
 Ha ! Vorst ; zult gy 't bestaen ? ach ! derft gy 't wel beginnen ?
 Beginnen ; waerom niet ? de zaek zoo wel beleyd,
 En heeft in 't alderminste deel geen swarigheyd ;
 Vaer met u voorneem voort, vermy het na bedenken,
 Dat door kleinertigheid, een goede zaek kan krenken ;
 Alleen gedenk ik nu met vreugde aen de pijn,
 Die door de min (hoop ik) haest zal geeindigt zijn ;
 Wanneer ik Philida omhels, en mijne lusjes
 Op 't alderzoetst betoon, met hondert duizend kusjes. *Ey*

Ey kusjes ! waer op ik wel duyzend deuntjes queel,
 Terwijl ik met de hand u blanke borsjes streel,
 Die zelfs 't Albaster wit in schoonheyd doen beschamen ;
 En voor de rest zal my het zeggen niet betamen,
 Als ik met haer alleen (stil achter 't dichte groen,
 In zoete minne rocht) mijn lusten zal voldoen ;
 De leden sidd'ren my, 't schijnt dat zy my ziet komen
 (Met Bloempjes bezig) gins van verre by de Bomen.
 Ach ! Venus stier mijn tong, op dat 'er niet ontbreek,
 Wanneer dat ik met haer (in schijn van Cloris) spreek ;
 Mijn Lief, mijn Philida, de Goon my dus verr' brochte
 In mijne wederkomst, veel eerder als ik dochte ;
 En zijt met deze kus mijn Engeltje gegroet.
Phi. Gy wellekom mijn Lief, mijn lievend Zieltje moet
 Geruygen u mijn Liefd vermengt met duyzend lusjes,
 Die gy genieten zult met aengenaeme kusjes ;
 Nu haek ik na die nur, nu wensch ik om den dag,
 Dat ik met u (mijn Lief) in d'Echt ver-eenen mach.
Co. Zoo haest en zal des tijds gelegentheyd niet dienen,
 Zoo haest 't geluk ons geen bequaemigheyd verlienen,
 Oft mijn verliefde Ziel, door wettelijke trou,
 Zal trachten Philida te maken Cloris Vrouw ;
 Doch eer die tijd genaekt, mijn hert smoort in verlangen
 Zoo zeer heeft my de Min in uwe schoont gevangen,
 Dat Liefde, die gy Lief, tot uwe Cloris draegd,
 De oorzaak is, dat hy u om een beede vraegd ;
 Wat vraeg ik ? (Ziels voogdes) voor wien ik neder kniele,
 En noem mijn waerde bruyd, de Ziele van mijn Ziele ;
 Die ik als minne slaef, vley, sineek, uyt Liefde bid,
 Dat gy hier in het groen by my wat neder zit.
Phi. Hoe zou ik u (mijn Lief) die beede niet vergunnen ?
 Hoe zou ik (Cloris) u mijn Lief dat weyg'ren kunnen ?
 Zoo ik u daer meê kan (mijn Liefste) vriendschap doen,
 Zal ik wat aen u zy, gaen zitten hier in 't groen.
Co. Ach ! Philida mijn Lief. *Phil.* Stil Cloris, houd u handen,
Co. Ey Liefje ! *Ph.* Niet te stout. *Co.* De minne doet my brande.
Phi. Ey Liefste ! dooft de brand van u ontsteken Min ;
 Houd lust zoo lang in toom, als ik u eygen bin
 Door wettelijke trou. *Co.* Mijn waerde uyt-verkoren,
 Heeft Cloris u zijn trou (mijn Engel) niet gesworen ?

Wat trouwe wild gy meer. *Phil.* Een Goddelijk verbond,
Ko. Ach! Philida, mijn Lief, hoe ken u lieve mond
 Zoo harden vonnis, op mijn zoete lusjes, strijken?
 Heeft Cloris u zijn trou, (mijn Engel!) niet doen blijken?
 Heeft Cloris niet versmaed het Hof, om uwe Min?
 Heeft Cloris niet getoond hoe zijn verliefde zin,
 Geen schat, geen eer, geen pracht, oft yetwes ken vermaken
 Als Philida alleen; waer wild gy vaster zaken?
 Wat weygerd gy de lust te geven haren eysch?
 Ontzegt mijn zoete min, u aengename vleysch.
Ph. Voegt niet, mijn zuyv're schoot met mins onreine herte
 Voor dat wy zijn gepaert, met minne te besmette;
 Maer als wy (door de trouw) in d'Echte zijn vergaerd,
 Zoo wil ik Liefdens lust voldoen na Liefdens aert,
 Wat is de min? eylaes! een voedsel van qua lusten,
 Die een oprechte Ziel, belet in God te rusten;
 Een voedster van bedrog, een oorspronk van ellend,
 Een dief-eg van de eer, die maegden kuysheyd schend;
 Een doolhof vol verdriet, een wellust zonder vreugde,
 Een zoetheyd zonder zoet, een kanker in de deugde;
 Een broedsel van veel zond, wiens lust het vleesch bekoord,
 Een beul, een dwingeland, die zelfs de liefde moord.
 Zoo Cloris my bemind, hy moet met my bekennen,
 Dat mins gebruyken is oprechte Liefde schennen;
 Het is Liefds rechte aert dat zy de min versmaed,
 Eer dat het recht gebruyk van d'Echt de lust toelaet;
 Is 't (Lief) dat gy my mind, gy moet de lust verwinne,
 Zoo niet, en is 't geen Liefd, maer prickeling van minne,
 Die gy (bid ik) mijn Lief nyt uwe zinnen zet,
 En na de trou, voldoet Liefds lust door heyl'ge wer.
Ko. Hoe kundy doch de lust van minne tegen spreken?
 Is Cloris vast verbond niet trou genoeg gebleken?
 Ten is geen min; 't is Liefd als lust op trou geschied,
 Maer dat is min, die lust betracht, en 't trouwen niet;
 Maer Cloris zoekt met u, en anders geen te trouwen;
 Van wiens beloften gy verzekerd u meugt houwen.
Phi. Weet Cloris dat die geen die trouwe Liefde draegd,
 En voerd een heusch gemoed, noyt vergen zal een Maegd,
 Dat zy haer schoot misbruykt, om min haer lust te toonen,
 Voor dat de wet van trou, de lusten doet verschoonen;

Hoe schoon dat gy met schijn u reden (Lief) bekleed,
 Ach Cloris! in der daed en is het niet een beer;
 Schoon ik verzekerd ben, dat gy beloofde trouwe,
 My hebt gesworen, al u leven lang te houwe,
 En ik onechtelijk met u niet ben vereend,
 Waer op dat u 't genot mijns minne waer verleend;
 En ik in deze staet een vrucht van u mocht dragen,
 Wat waer mijn leven dan een hel vol wreede plagen?
 Van yeder een veracht, getreden met de voet,
 Gelijkerwijs men een oneerbaer Vrouwe doet.
Ko. Wat, wild gy u beloft dan breken? dat 's te schandig.
Phi. Zoo gy dit schandig heet zoo zijt gy onverstandig;
 Is Cloris van dien aert, is Cloris zoo gezind?
 Zoo rouwt het my, dat ik oyt Cloris heb gemind;
 Weg hater van mijn eer, zijn dit u Hoofsche trekken?
 Die buyten schoon, maer vol bedrog inwendig steken;
 Mijn Liefd verkeerd in haet, ik liefden u wel eer,
 Maer wild gy die weg in, ik lief u nimmermeer.
Ko. Gy liefd, oft liefd my niet, ik volge miss gebiede;
 En wat mijn minne wil, dat wil ik zal geschiede;
 Ik wil mijn wille doen eer gy van hier vertrekt,
 Al zouden al de Goon tot wraek zijn opgewekt,
 Den strengen donder God en zal met al zijn wetten,
 Mijn voorgenomen lust, niet breken oft beletten;
 En hy die d'afgronds rijk heeft eeuwig in gebied,
 Die licht 'er zelve om, en wil dat het geschied;
 Daer helpt noch dit nocht dat, gy zult voor dit mael moeten
 Vneygen na mijn wil, mijn geyle tochten boeten;
 V lichaem dat en zal niet rusten door de Dood,
 Voor dat mijn minne lust haer wil heeft van u schoot;
 Niet eer zal u de Dood ter aerden neder vellen,
 Voor dat de lusten my hier in te vreden stellen;
 Niet eer heb ik mijn wil, niet eer ben ik voldaan,
 Voor dat gy mijn begeer hier in hebt toegestaen;
 Mijn handen zullen eerst omhelzend u vermaeken,
 Mijn lippen zullen eerst bedrucken uwe kaeken;
 Niet eer en zal de dood verminderen u rou,
 Eer u mijn manne kracht, gemaekt heeft tot een Vrou;
 Sa voeg u na mijn wil ik heb het voorgenomen.
Phi. Ach! goede Goon, waer toe is Cloris doch gekomen?

Ach! Goden, zal mijn eer door Cloris zijn geschenkt?
 Ik hoop niet Cloris, dat gy zoo ontzinnig bent;
 Ach! Cloris ik en kan in 't minste niet geloven,
 Dat gy my tegens dank mijn kuisheid wilt ontroven;
 Eer dat geschied, ik bid, dat my mach zijn verleend
 Als dat een wrede dood my 't vleesch stroop van 't gebeent;
 Is u verstaelde hert van eenige medoogen?
 Bevrijd mijn eer, en doet my sterven voor u oogen;
 Geen Maegd bemind haer eer, indien zy niet en kan,
 Onkuische handeling weërstaen van eenig man;
 Dies Cloris kniel ik neêr, gebogen voor u voeten,
 Ach! wild door mijne dood u heete rochten boeten;
 Medoog door mijn gebeên, laet my van oneer vry.
Kon. Her ken niet zijn. *Phi.* O Goon! hebt deerenis met my,
 Waer mede zal ik doch rechtvaerde Goden strijden?
 Wat wapens zullen my in dit verdriet bevrijden?
 Wat weerstant zal ik doen? ik ben een Maegd alleen
 Die van geen vechten weet, als met een droef geweên,
 En yffeljk gekerm, het nare Bosch te vullen,
 Daer my geen menschen, ach! te hulpe komen zullen;
 Is vleeschlust dan zoo streng, eerdievery zoo groot,
 Dat ikze niet en ken weêr houden met de dood?
 Is geile vlam zoo hoog, dat ik die ondertusschen
 Met volle overloop van tranen niet ken blusschen?
 Was oit tyran zoo wreed, en bitter van gemoed,
 Dat hy geen Maegden eer, wil sparen om haer bloed?
 Gewillig Cloris, ach! wil ik mijn bloed uitstorten,
 Wild doch in 't minste deel mijn eere niet verkorten;
 Ootmoedig kniel ik neêr, en bid u Cloris aen,
 Dat gy u oogen wild medogend op my slaen.
Kon. Meent my u slim beleid met zulk een schijn te peye?
 Meent gy geblindhokt my van 't spoor zoo af te leye?
 Dat zal, nocht ken niet zijn, dus Philida swijg stil,
 En doe in deze zaak mijn wetten na mijn wil;
 Wat let my, dat ik niet verzadig minne dorsten,
 En ruk de kleeders op voor u sneeuwitte borsten?
 Wat let my, dat ik u ter aerden niet en vel?
 Mijn lieve Inft voldoe, die ik haest boeten zel.
Phi. Ach! Cloris, ach! bedaer,
Kon. Zijt Philida te vrede.

Phi. Ach!

Phi. Ach! laet my ongeschend. *Kon.* 't Zijn al verloren rede,
 'k Heb lang genoeg gewacht.

Phi. O Goden! geeft my raed.

Kon. Wat zucht gy? *Phil.* Dood my ach!

Kon. Dat 's al vergeefs gepraet,

Zit neêr. *Phil.* Ach! laet my staen.

Kon. Gaet voort je moet. *Phil.* Ey niet!

Kon. Nou, nou. *Phili.* Oy meê! *Kon.* Kom kom.

Phil. O booswicht van my vlied.

Kon. Hoe dus? *Phili.* O Goon! *Kon.* Wat is 't?

Phili. Bedaer. *Kon.* Wel aen. *Phi.* Mijn eer.

O almogende Goon! gedoogd het nimmermeer.

Gy zult my, Cloris, noit in eer en faem verdrucken,

Al zoud gy my dit hert uit deze boesem rucken;

Gy zult my Cloris noit doen komen tot dien val,

Zoo lang een druppel bloeds in d'aders blijven zal.

O Goon! ô goede Goon! aenhoord mijn droevig kermen;

Ach! zoo 't u wille is zoo wild mijn eer beschermen;

Oft is het in u macht, zoo sterrik mijn geklag,
 Dat ik zijn boos opzer met traenen breeken mach ;
 Behoed mijn zuyverheyd door Goddelijk vermogen,
 Dat ik mijn vyand mach bewegen tot medogen ;
 De vyand van mijn eer ; de roover die my prangt,
 Om yets waer aen mijn eer, ja zelfs mijn Ziele hangt ;
 Bevrijd my voor dit quaed, gy weet het goede Gode,
 Ik sterf veel liever, als t'ontheyl'gen u gebode ;
 En sterf ik niet (ó Goon!) maer werd de daed vervult,
 Ik neem u als getuyg, ik zondig zonder schuld.
 Nu dan, ik ben getroost van beyden een te kiezen,
 Het zy mijn leven, oft mijn eere te verliezen ;
 Het leven voor de eer, zoo toond mijn kuysch gemoed,
 Dat d'eer behoord te gaen, voor leven, goed en bloed.
 Gy Cloris, nimmer zult tot uwen wil geraken ;
 Gy Cloris, zult my noyt u Hoer, nocht Boele maken ;
 Doet alles wat gy wild, ik zal my voor mijn eer,
 Met Vrouwelijke kracht gaen stellen dan ter weer.

Philander uyt.

Koning. Holla ; wien zien ik daer ? 't is raedzaem ik vertrek,
 Eer yemand, die 'er leeft, mijn boos besluyt ontdek. *Binnel*
Philida. De Goden hebben u, ach Vader ! hier doen komen,
 Het leven, of mijn eer, waer, zonder u, genomen,
 Ik zie, die God vertrouwt, al is hy vaek in noot,
 Omcingeld van ellend, bestreden tot der dood,
 In d'alderwaerste druk, die hem mach overvallen,
 Die zeg ik, God vertrouwt, en schaed het niet met allen.
Philand. Gods vrees, is 'teenig ding, waer uyt alleen ontstaet
 Een wellust zonder vreugd die 't al te boven gaet ;
 Die zich in handen van dien Leydsman heeft bevoolen,
 Wat wegen dat hy gaet, hy zalder nimmer doolen.
 Lukzael'ge Herderin, waer uyt was doch ontstaan,
 Het prijkkel van u eer, oft leven, te beschaen.
Philida. Een dertel Hoveling, heel zeedig in zijn praten,
 En heusch van ommegang, ging willig 't Hof verlaten,
 En voegen zich hier by de Herders op het laud,
 Al waer hy meer vermaek, als in de Hoven vant ;
 Was yder aengenaem, beleefd en zeer lieftrallig,
 En wel bemind by my, door 't wezen heel bevallig ;

Waer

Waer door de zinnlijkheyd van mijn verliefde Ziel,
 Te haest door zijn verzoek, ach! leyder, op hem viel;
 Zoo dat ik aen hem, met beloftenis van trouwe,
 My had verbonden, dat ik werden zou zijn Vrouwe;
 Op welk beloft dat hy in dertelheyd verzocht,
 Dat hy zijn geyle lust aen my volbrengen mogt;
 En ziende dat ik niet en woud zijn lust gehengen,
 Zocht hy met wreede dwang tot zonden my te brengen;
 Dies, Vader, ik in 't end met rijp beraed besloot
 Te sterven voor mijn eer, een overwreede dood.
Philand. Ten was geen Cloris die u Eere zocht te krenken;
 Gelooft dat Cloris noyt om zulk een daed zou denken;
 Gelooft het nimmermeer, δ deugdliovende Vrou!
 Dat Cloris hem tot u zoo godloos dragen zou.
Philida. Hoe Vader kend gy hem?
Philand. Ach! zou ik hem niet kennen,
 Daer wy, δ Philida! zoo goede Vrunden bennen;
 Onroeg'lijk dat dien held zou zulk een stuk begaen.
Phil. Hy noemt my by mijn naem, Goon! ben ik ook verraen?
Philand. Verraden; neen, δ neen! ik weet gy my wel kent.
Philida. Philander, ach! zijt gy 't?
Philand. Ia Philida ik ben 't,
 En zal u al het geen dat u is wedervaren,
 Met korte reden, en op staende voet verklaren;
 'k Heb Cloris zelfs gezien, die groot verlangen had
 Om weer by u te zijn, als hy gevangen zat,
 Wanneer hy zijn beklag my deed met deze rede;
 Zoo haest en was hy binnen 't Hof noch niet getrede,
 Den Koning die gaf last dat men hem vangen zou;
 Waer van dat Cloris voort de oorzaak weren wou;
 Maer lacy! mits men 't niet en wist, mogt hy 't niet weten,
 En heeft tot noch zijn tijd gevankelijk versleten;
 't Vermoede dat hy had, was dat den Koning socht,
 Dat gy door zijne lust mogt zijn tot schand gebrocht,
 En dat u eer door list van hem mogt zijn genomen,
 Derhalven ben ik hier, op zijn verzoek, gekomen.
Phi. Philander, 't schijnt een droom die my het hert beswaerd,
 Doch wederom verblijd, door 't geen gy my verklaerd;
 Ik voel my heel verblijd, doch 't hert niet vry van vreze;
 Verblijd; om dat mijn Lief vry van dit stuk zal weze;

Bevrees, om dat hy is in hechtenis gesteld,
 Daer men hem 't leven licht beneme door geweld;
 Ik ga en heb geen rust, voor dat ik met hem sprekē,
 En van dit valsch bedrog my op het hoogste wreke.
Phi. 'k Ga Philida met u op 't alderspoedigst heen,
 En wensch den Hemel ons hier toe geluk verleen.

Binnel

Koning.

Koni. Die aenflag is mislukt, hoe nu best aengeleid?
 Eer dat het snel gerucht mijn snoode daed verbreid;
 Wil ik nu Cloris gaen ontsluiten uit zijn banden?
 En oft hem Philida ontdekte dan die schanden
 Door my aen haer geschied; 'k weet niet hoe ik het klaer;
 Ik maek het zoo 'k het maek, de zake loopt gevaer;
 Best dat ik Cloris spreek, aen hem ontdek de zake,
 Om zien of ik het ken met hem ten besten make.
 Ach Cloris! ik heb u op 't alderhoogst misdaen,
 Een groot berou komt my in mijn gewisse slaen.
 Ik die de quade straf, heb zelve quaed bedreven;
 En bid ootmoedig, dat gy 't my doch wild vergeven;
 Oft zijt gy niet vernoegt als met een wreeder wrack,
 Verschoon my, bid ik u, in deze quade zaak;
 Ik koom om met berou mijn misdaed te bekennen,
 Ik had in 't zin de eer uws Herderins te schennen;
 Dir 's d'oorzaek dat ik u in hecht'nis heb gedaen,
 Doch 't snoode werk noch niet volbrocht, (hoewel bestaen);
 Door toeval van de Goon, die 't zelfde my belerten,
 Zoo dat ik in het minst haer eere niet besmette;
 Ik bid u Cloris, vrund neem het ten besten af,
 En naer 't u welgevalt, voldoe aen my de straf.
Clo. Is 't droom? is 't spokery? wat komt my hier te vooren?
 Hoe vrees't zijn Majesteit dan niet der Goden tooren?
 Hoe dorst gy 't Vorst bestaen, te schende Cloris Vrouw?
 Niet wettelijk vereend, maer door beloofde trou.
 Indien zy mogend' Vorst is onbesmet gebleven,
 Ik sweerd zijn Majesteit het is hem al vergeven;
 Maer is haer eer gequetst, haer kuishheit iets misdaen,
 Ik zal 't met wrack voldoen, al zoud 't my eeuwich schaen

Philida

*Philida gewaapend, in mannekleeding, komt met Philander voor de
gevangenis, en spreekt tegen den Koning.*

Phi. Waer zijt gy Cloris nu, die 't minne zoo wel lusten?
 Dat ik om uwent wil my in de wapens rusten;
 Waer zijt gy booswicht nu? waer zijt gy snoode schelm?
 Om wien dat ik dit hoofd dek met een yseren helm;
 Waer zijt gy Cloris, die met Philida woud leven,
 Alseen die over lang het eerbaer heeft begeven?
 Waer zijt gy Cloris, die met Philida in 't groen,
 En dichte boomen, woud u troetelingen doen?
 Ik dachvaerd u ten strijd, en vecht om vrouwen eer;
 By d'opperste der Goon ik Cloris loof en sweer,
 Dat ik my wreken zal, en met dit stael beweeren,
 De sno verradery die gy pleegd aen haer eere,
 Hoewel zoo niet volbrogt als gy wel had gemeent;
 Wat let my dat ik 't vleesch niet hak van u gebeent.
 De slooten, hoe zy zijn geslooten, 'k zalze brecken,

En

En stellen Cloris vry, en my op Cloris wreeken ;
 Op Cloris ? neen ; op hem die Cloris was in schijn :
 Wie denkt den Koning wel, dat hier by hem mach zijn ?
 Een die de valscheit haer, voorstander van de goede.
Ko. Waer toe kloekmoedig Held, dit ongeruftig woede ?
 Wat is 'er dat u let ? *Phi.* Dat hebt gy wel verstaen,
 'k Wil dat men Cloris voort doet uyt de boeyens gaen ;
 Die tot zijn onschuld heeft tot noch toe hier gezeten,
 Ha ! Koning, knaegd u niet de kanker uws geweten ?
 Dat gy de Vromen zoekt met schanden te verraen,
 Treed eens in u gemoed, ziet wat gy hebt gedaen ;
 V doet is my bekend, ik was 'er dichte by,
 Als gy aen Philida verzocht u schelmery.

Ko. Wie zijt gy ? *Phi.* Wie ik ben ? die, die ik placht te wezen,
 En geenfins zal voor u, ô Godloos Koning vrezén ;
 Die, die de valscheyd heeft van u bedrog gezien ;
 Die, die gemoedigt u zijn hoeft te wreak komt bién ;
 Wienu vermomd bedrog, te valschlijk is gebleeken,
 Zoo dat ik ben geperft op u mijn leed te wreeken ;
 Door valscheyd dien ik u, ha ! Koning, tuygen kan.
Ko. Gy scheld onschuldig my, en liegt 'er valschlijk an ;
 Heeft Cloris niet misdaen, gelijk hy niet en heeft,
 't Is reden dat hy gaet daer hy in vryheyd leeft.

Phi. 't Is daer meê niet genoeg. *Ko.* Niet hooger 't zal u rouwen.
Ph. Het geen hy zeyd (mijn Heer,) dat zal ik staenden houwen.

Ko. Ik raed u dat gy swijgt. *Phi.* 't Is billijk 't geen ik doe,
 Het spreken staet mijn vry, u komt het swijgen toe.

Ko. Wat trots, wat smaet, wat spijt, wat komt my niet te voren
 Wat moet ik hier van u, zeg lompen rekel, hooren ?

Phi. 't Geen dat zijn Majesteyt op 't leelijkst heeft beroond,
 Geeft oorzaak dat men hem met zulke glory kroond.
 Daer leyd den Helm, daer 't Swaerd, daer 't Harnas, dat een

Vrouwe

Gedragen heeft, tot een getuyg'nis van die trouwe
 Die Cloris is beloofd, door een verliest geval ;
 Mijn Cloris die ik voor mijn eygen trouwen zal.
 Kom Lief, kom hier by my, ontfangt mijn Zieltjen, ach !
 Dat van mijn zuyv' re Liefd u noch getuygen mach ;
 Waer toeft gy, ach ! mijn Lief, en is 'er niemant dan,
 Die u een reys by my, ach ! Cloris, helpen kan ?

Philida en Philander breken 't gevangen-huys met geweld open, Cloris komt by haer.

Cloris. Mijn Lief, mijn Philida getrouwste Herderinne;
In wien dat ik bespeur de aldertrouwste minne;
De aldertrouwste Liefde, de aldertrouwste trou,
Die oyt ter wereld is gebleeken in een Vrouw;
Waer meê zal Cloris doch beloonen 't trou bedrijf?
Mijn Lief! *Phil.* Mijn Ziel!

Cloris. Mijn hert! wiens Lief ik eeuwig blijf;
Ik heb den Koning (Lief,) zijn misdaed al vergeven;
Indien gy zuiver in u eere zijt gebleven.

Phil. Mijn eer, mijn Lief, die is in 't minste niet misdaen.
Cloris. Zoo neem den Koning dan weêr in genade aen.

Phi. Ik loon geen quaed met quaet, maer doe naer u behagen!
Genadig Vorst alzo 't de Goden zoo voorzagen,
Dat door haer schicking u voornemen werd belet,
Ken ik zijn Hoogheyd vry, mits ik niet ben besmet.

Koning. Ik wil my dankbaerlijk aen Philida betoonen,
Om haer goetdadigheyd ten vollen te beloonen;
Van al wat ik bezit, eyft wat u lust begeert,
Al waer 't mijn halve Rijk, 't werd u verleend, ik sweer 't;

Eyft bid ik, wat u lust, tot beyder u verzoening,
Ik zal tot Offerhand van mijn misdaeds voldoening,
Op-offeren al 't geen gy wild van mijne macht.

Cl. 't Berou heeft ons voldae, van 't werk noch niet volbracht.
'k Heb mijn genoeggen Heer, dat ik mijn levens dagen,
Mach slijten met mijn Lief, na Liefdens welbehagen;

Mijn lieve Philida, wiens Liefde overwind
De aldertrouwste Vrouw, die men ter wereld vind;
Laet ons de Goden gaen met Offerhand bewegen,
Dat zy ons in de Echt verleenen, heyl, en zegen,
Op dat van dag, aen dag, ons Liefde vermeerde, en groeyt,
Gelijk het Eg'lentier dat in de Liefde bloeyd.

Cl. Indien 't u, Cloris, lust te volgen mijn gebiede;
Zoo laet my deze mael mijn wil hier in geschiede,
Dat gy in blye vreugd met my ten hove treed,
Daer ik zal maken doen, ter eeren u gereed,
Een Hoofs en zoet vermaek, van alle Bruylofs vreugde,
Op dat u Zieltjes haer vereenigen in deugde.

Phi. Dank zy zija Majesteit voor 't geen hy ons aanbied.
Cl. Voor u geboden gunst wy dankbaerheid betoonen.
Phi. By d'Herders voegt het best, en by den Koning niet.
 Dies ons zija Majesteit gelieve te verschoonen.

Kon. Als 't anders niet en mach,
 Zoo wensch ik Cloris, ach!
 Dat u de Goden geve,
 Heil, voorspoed, liefde, vreugd,
 Al wat gy wenschen meugt,
 In dit rampzalig leven.

Cl. Wy aen zija Majesteit,
 Voor weldaed, dankbaerheid
 Zijn schuldig te betoonen.

Ko. Door schuld zoo vind ik mijn
 Aen u verplicht te zija,
 De deugd met deugd te loonen,
 Gunt, Goddelijke schaer,
 V zegen aen dit paer,
 En is 'er iets misdreven,
 Zoo bid ik aen u twee,
 En ook de Goden meê,
 Dat het my werd vergeven.
 Vaert wel vereende twee,
 Leeft lang in heil en vree,
 Dewijl gy tracht te scheid;
 Ey! voerd een heusche mond,
 Van 't geen dat ik bestond,
 Verzoek ik aen u beide.

Cl. Nu ik na wensch geniet
 Mijn lief; is al 't verdriet,
 Ha! Vorst, verkeerd in vreugde,

Phi. Vergeten is 't met my.

Cl. Ik stel de wrack ter zy,
 Nu ik vereen in dengde.
 Met u verlof wy gaen,
 En denken niet meer aen
 Het geen nu is verlede.

Phi. Ten zal noit zija gedocht,

Alzoo 't niet is volbrocht,
Steld Liefden ons te vrede.

Lerinde in Boerinnē kleeding.

Lerind. Is dat Philander niet? ik treed wat nader by,
Op dat ik ondesta oft het Philander zy;
Hy is 't, ik veyns, en wil door 't veynzen ondervinde,
Oft hy my noch bemind, gelijk hy my beminde;
Ik wensch u goeden dag. *Phi.* Zoo wensch ik u weêrom.
Lerind. Ik dank u, vrund; weet gy waer over ik hier kom?
Philand. Dat is my onbekend, ook qualijk om te weten.
Le. Kent gy ook eenen, die Philander wert geheeten?
Philand. Wat reden, dat gy na Philanders name vraegd?
Le. Dereden zijn genoeg, vermits 't my zoo behaegd.
Phil. Ik ben Philander zelfs, spreek op, wat wild gy zeggen?
Lerind. O min, ô trouwe Liefd! hoe zal ik dit beleggen;
Sijt gy Philander? *Phi.* Ja. *Le.* Philander, is die geen
Aen wien ik, hier ter plaets, moet offren mijn gebeden,
Philander heeft wel eer getrouwe min gedragen,
Die zijn geminde heeft voor die tijd afgeslagen,
Waer over zy, op 't hoogst, dat ongeval berreurt,
En wenschte dat het noyt, Philander! waer gebeurt.
Ph. Van wie is 't dat gy spreekt? *Le.* Haer name is Lerinde!
Phil. Die was, die is, en blijft mijn lief, en welbeminde.
Le. Philander! Lief, ey zie! wat liefde heeft bestaan;
Ik nam om uwen 't wil dees boerikleeding aen;
Op dat ik u mijn Lief! mijn liefde zou getuygē.
Phi. Lerinde, Lief, de liefd doet my hier neder buygē;
Om met een dankbaer hert te loonen liefds bedrijf,
En onder die beloft dat ik u dienacër blijf.
Le. Mijn dienacër? neen, mijn Lief! maer ik u dienareffē.
Phi. O neen! ik uwe slaef, en gy mijn ziels voogdē.
Lerind. Philander! Lief sta op, sta op, ik bid u, rijt.
Philand. Met deze kus, mijn Lief! ik u mijn liefd bewijs;
Bezegel mijne trou op twee robijne lipjes,
Daer nektar overvloeyd; ô heunnig zoere lipjes!
Mijn zielte leeft en sweeft op 't uitgezogen zoet,
Dat van u oever stroomt en mengt zich met mijn bloed.
Cio. Wat baerd de liefde vreugd? hoe zoet is 't zoo te vrye;
Dat liefd 't geliefde mind.

Philida. Wat teeld de liefde verblye?

Als liefde op lang verzoek, in 't eynd 't geliefde vind.

Philander! veel geluk met, uwe Lief, *Lerinde.*

Lerinde! veel geluk, wensch ik u, met *Philander.*

Le. Ik dank u *Philida*; 't gaet hier den een, als d'ander;

'k Wensch u 't geen gy my wenscht.

Philida. V wensching zy beloond

Met zulke wensching, als *Lerinde* my betoond.

INHOVD van HELENAES Bly-eindend-Treurspel.

Als Rogier na zijn driejarige minne, tusschen hem en Helena gepleegt, (zonder hoop van gelukkige wytkomste) van haer zijn afscheid neemt; beklaegt zy haer Ouders, als oorzaak over zulks, en begeeft haer (in Kluyzenaers gewaerd) na zeker Bosch, alwaer zy voor haer neemt een Eremyts leven te leyden, om door zulke middel haer eere te beeryen.

Rogier (om het vervolg van Cassandraes Godlooze minne) begeeft hem wytlandig, na dat Cassandra misbruykt hebbende haer schoot in on-eer, hem als Vader de vrucht wilde opsvieren, en geraekt eyndelijk (niet wuetende van Helena) ter plaetse alwaer hy haer vind; en niet anders wuetende als dat hy by een Kluyzenaer is, ontdekt aen haer de oorzaak zijns vertrek, en vverd in zulken schijn van zijn lief Helena bemind.

Cassandra (verstaen hebbende het vertrek van Rogier) vervolgt hem (door raed eens Toveres) gewapend, in manne kleeding, ontmoet haer onder wegens een Edelman, in vryagie zijnde met Elizabeth, gekleed in Hoveniers gewaerd, en na uyerlijke gedaente schijn hebbende met Rogier, waand hem die te zijn, en schelt hem voor een verrader, die zy tot gram-schap verwekt, en vverd van hem doorsteken.

Elizabeth ontstelt en swaermoedig door een benauwde droom, (de welcke aen haer de ontrouw van haer Lief voorzeyde) begeeft haer droef-vig voor zijn oogen; Karel vvanende deze droefheyd uyt zijn doodslag ontstaen te zijn, zoekt haer te troosten, en maekt haer (van 't zelfde niet wuetende) zulks onbedachtelijk bekend; vvaer door zy haer liefde aen hem ontzeyd. Karel (over zijn onbedachtelijk melden) verfoeyd hem zelven; bedroeft en mistroostig zijnde, valt in vvanhoop, en doorsteekt hem zelve.

Elizabeth (in haar voornemen verandert zijnde) beslyt Karel nimmer af te gaen, maer haer leven gedurende, minne toe te dragen; komende ter plaetse alwaer zy van hem af-gescheyden was, vind aldaer zijn Geest vvaaren voor haer oogen, maekt groot misbaer; haer schuldig achtende over zijn dood; vverd heel krankzinnig; eyndelijk steld Elizabeth haer gelaten, aennemende een Nonnen kleed, en doet beloften in zuiverheyd haer leven te cynden.

Rogier is gezint vveder te vertrekken, doch vverd hem van zijn onbekende Lief (als Kluyzenaer) zulks asgeraden, maer te verwachten, tot dat hy verzekertheyd heeft van Cassandraes dood, ofte tot hem 't geluk aldaer met een goed partuur vereene, om alzo met blydschap vveder na zijn Ouders te reyzen. Cassandraes Geest voor haer verschijnende, verklaert de oorzaak haers doods.

Helena ontdekt aen Rogier wie dat zy is; haer bekend gemaakt hebbende, doen malkanderen beloften van te trouwen, en keeren beyde vverderom naer huys. Dit geschied zijnde eindigt het Spel.

Namen der Vitbeelders.

Karel, een Edelman.
Elizabeth, een Edel Iustrouwv.
Helena, een Edelmans dochter.
Lucia, Staet-dochter van Elizabeth.

Cassandra, verliest op Rogier.
Rogier, een Burgers Zoon.
Toveres.

EER-

E E R S T E H A N D E L I N G.

Karel, Elizabeth.

Ca. **N**oit had ik, Lief gedacht, het geë ik nu bevindt.
 Hoe vast dat aen een ding de menschen haer
 verbindt;
 't Verloop des tijds getuigt des tijds verandering,

En maekt een nieu begeert van 't een of 't ander ding.
 Mijn allerhoogste lust (Me-lustvrou) was wel eer
 De oefening des krijgs, en d'hand'ling van 't geweer;
 Als ik den Italen kling mogt voor mijn Vyand trecken,
 't Lichaem rondom met stael, oft harnas-plaet bedecken,
 Om een gewapend Held te hacken op de hant,
 Dat als een Blixem daer de vonken stoven uit,
 Dan had mijn lust haer wensch, en 't hoogst dat zy begeert.
 Wanneer men (om het lof van wapens) Karel eerde.
 Maer ach! hoe is 't verkeerd, nu dat my heeft vertoont
 De minne tovery, die in Eliz' beth woond.
 Hoe mild'lijk heeft natuur begaest u maegde lede?
 Hoe kunstrijk bootst u tong de kloeke schranderbode,
 Die u diepzinnig brein in d'herfenen besluit,
 Endeeld (wanneer 't u lust) haer gaven mild'lijk uyt;
 Ach! ach! zoo haest als my de tintelende oogjes
 (Omcingelt, en bezet, met twee gitswerter boogjes)
 Verscheenen; ja, zoo haest ik maer mijn schoone zag,
 Was ik vervallen in een eindeloos geklag.
 Vergeefs waerd, ô mijn Son! dat ik voor u zou veinzen.
 Siet maer mijn wezen aen, hoe 't toont mijn herts gepinzen.
 Voogdesse van mijn ziel, hoe is mijn hert ontmand.
 Eli. Bedwing u lusten (Heer) door 't mannelijk verstand.
 De min ken in de mensch vaek werken vreemde kuuren,
 Wat al te haest begint zal in 't gemeen niet duuren;
 Men ziet het dagelyks, wie al te licht vertrouwt,
 Dat het vertrouwen haer ook lichtelyk berouwt;
 Veeltijds een Dochter doold door al te licht vertrouwe,
 Zoolang een Minnaer mind zal hy zijn woord wel houwe,
 Maer zijn verandering gewend men door de tijd;
 Men ziet zijn liefde duurd niet langer als hy vrijd.

Car. Mijne

Ka. Mijn Lief, waer toe geveynst? ey! wild het veynzen stake.
 In mijn getrouwe liefd zal noyt verand'ring rake.
 Ik min u als mijn ziel, ja dat ik meerder kon,
 Ik zou bewijzen, ach! mijn uytgelezen Zon;
 Toond my een treekje, lief! van lieve wederminne,
 Dewijl ik stadig sineek u hoogheyd, aerdsch Godinne?
 Godinne, ja Godin, vergun u slaef gena,
 Dewijl ik (levend dood) voor uwe oogjes sta;
 Gy die mijn vryheyd naemt kent my die weder geve,
 Indien u gunst my gund in uwe dienst te leve.
Elizab. Gy eist meer van mijn gunst als ik u geven kan.
Ka. Gy geeft my 't geen ik eisch; neemt my voor dienaer an.
Elizab. 't Geen Karel gy verzoekt, ken ik u niet belette.
Karel. Zoo wild my (lufvrou) dan in 't dienen wetten zette.
Elizab. 't Waer onbeleest, mits gy zijt buiten mijn gebied.
Karel. Ach! neen Elizabeth, in 't alderminste niet.
Eli. My dunkt, Heer Karel doold, en wil 't geen hy niet wille!
Kar. Wel waer in zou mijn wil met d'onwil dan verschille?
Elizab. In 't wenschen zonder wil; gy zegt ik neem u af
 V vryheid, die gy wenscht mijn gunst u weder gaf;
 Ken ik die geven, als gy wild dat mijne wetten
 V wil gebieden, die u wils vryheyd beletten?
 't Strijd tegens het verzoek van 't gene gy begeert.
Ka. 't Doer niet; dewijl de dienst (volbrocht) 't gebieden eerd,
 Als liefd 't gebied behaegt, zoo teelen wetten blyheid,
 En blywillige dienst valt voor een dienaer vryheid.
Elizab. De woorden, Karel, die verschillen met de daed.
Ca. Die woorden niet vertrouwt, hoop op geen toeverlaet.
Eli. Die woorden licht geloost, die heeft een quaed vertrouwē,
Ca. Nochtans wie niet belooft, die ken zijn woort niet houwē.
Eli. 't Volbrengen van de daed bestaet in woorden niet.
Ca. Hoe ken 'er schulden zijn, daer geen beloft geschiet?
Eli. Beloften moeten niet, maer 't werk de daed beloone.
Carel. Waer niet belooft en is, behoest men niet te toone.
Eli. Nochtans werd wel goe daed zonder beloft volbrocht.
Ca. 't Volbrenge teeld meer gunst, wanneer het werd versocht.
Eli. 't Is waer; maer het verzoek en 't herte vaek verschille.
Ca. Door 't herts genegenheid verzochte woorden wille.
Eli. Waer toe zijn woorden nut, zoo 't hert goe meening heeft?
Ca. Om dat men door de woorden 't hert te kennen geeft;

Ach! lief Elizabeth, waer toe dus hoog getreên?
 Ik mijmer daer ik sta, dwael zelve in mijn reên;
 Ik pleyte met mijn zelfs, hoe ik best in het minne,
 V strafheid, in dit stuk, bequaemst zal overwinne;
 V machteloze slaef smoort in een heete vlam,
 Die uyt u oogjes haer begin en oorspronk nam;
 Beweegt u, ach! mijn Lief, mijn hertje, en mijn waarde,
 Die ik beminnen zal zoo lang ik leef op Aerde.

Eli. Denkt Karel dat een Maegd gebonden is aen schaemt,
 Waer door de vrygheid haer zoo wel niet betaemt; ^{(ken,}
 Voorwaer een eerbaer Maegd die schijnt haer plicht te ^{bree-}
 Indien zy staet gereed, zoo haest de Vryers spreken;
 Veerlijk liefs verzoek, ik gunstig dankbaer ben,
 Voorts mach Heer Karel zien, wat luk tijd brengen ken.

Ka. Ik dank Elizabeth, voor haer vergunde eer,
 't Vernoegeen my ontbreekt; de liefde eyscht wat meer,
 Vermogende Godin; ik buig my voor u voeten,
 Gy kund, door weder-liefd, my al mijn quel verzoeten;
 Gund my 't geen ik verzoek door liefs lief geklag;
 Verkeering met mijn lief, wiens gunste veel vermach;
 Want ommevang teeld liefd.

Eli. Gy schijnt van liefd te spreken;
 Heer Karel doet een bloos van schaemrood my uytbreken;
 Heer Karel 't is voor my, voor dees tijd, tijd om gaen.

Ka. Verschoond my Iufvrou heb ik u in yets misdaen.

Eli. In 't minste niet mijn Heer, 't was liefsd'ns kozery?
 Vaer wel. *Binnē*

Ka. Vaer wel mijn lief, mijn hertje blijft u by;
 Hoe Karel, wel hoe dus; wat voel ik door mijn lede?
 Wat rooft mijn kennis my? wat moord in my de rede?
 Wat maekt my dus vergekt? wat maeld my in de kop?
 Wat rijst' uyt mijn borst, en stijgt na boven op?
 Wat rabraekt my dus fel met mijmerende grille?
 Wat razerny schijnt hier met my te pleyten wille?
 Wat draeg ik op mijn zijd, dees stalen deêge dan?
 Wat wapens baten my als ik niet vechten kan?
 Hoe Karel, dus verzot alleenlijk door de oogen,
 De liefde van een Vrou, zoo diep in 't hert getogen?
 Hoe Karel, dus ontmand door vrouwelijk geweld,
 Dat gy u moed, u macht, u kracht ter zijden steld;

Hoe Karel, dus ontzind, hoe dus in min ontsteken?
 Hoe Karel, dus verzot, zijn reden u ontweken?
 Hoe Karel, is de min dan Karels Over-heer?
 Hoe Karel, ik vertrouwt mijn zelve nimmermeer?
 Hoe Karel, in de min, in kinder-spel vervallen?
 Hoe Karel, dat gy wild in zotternye mallen,
 Was nimmer u begeer; hoe Karel; ach! ik gis
 Dat langer nu geen hert in Karels boezem is?
 Ach! was de lust gepeid, was minnens graegt verkregen,
 'k Verwisselde terstond in afkeer, het genegen;
 Eylaes! 't genegen hert, dat nu in pijn smelt,
 Betracht mins lusten, door de brand van mins geweld. *Binnen.*

Helena, Elizabet, Cassandra.

Helc. Gespeelen! is 't u wil, laet ons eens graesjes binde.
Eli. Voor my ik ben te vreên. *Cass.* Men zal my willig vinde
 In 't geen 'er werd verzocht. *He.* Zoo bid ik laet ons gaen,
 Wat verder in het bosch, door groen begraesde paen,
 En rusten in de schoot van Floraes bloem gierade,
 Al waer mijn lieve lust het herte wil verzade
 Met vrolijkheid, door zang van dit gerijmde lied.
Eli. Wat heeft het voor een vois? *He.* Gespeel! ik weet het niet,
 Ey zie, belieft het u, oft gyze ook kunt zingé.
Eli. Dat voisjen is vol swier, en vol veranderinge,
 't Is zoet en aengenaem; och ja! ik kan 't zeer wel,
 Dies ik het Speelnoot, u ten dienste zingen zel.

Elizabet zingt.

S Poeyd vluchtig vliegende voetjes,
 Na mijn moorderinne;
 Ach! al te traeg, en zoetjes,
 Om mijn ziel, wyt minne,
 Door trouw, die Vrouw, wiens hert, mijn smert niet gevoeld te geven;
 Zy die mijn ziel, voor wien ik kniel, zy die mijn ziel doet leven,
 Heeft eylaes! mijn dood geschreven.
 Stoekt Venus u Altaren,
 Laet tot Offerbande,
 Mijn ziel ten Hemel varen,
 't Lievend lichaem branden;
 Godin, die 'k min, toond recht, uwe knecht, die wyt liefd wil sterven,
 Om dat de Min, ach! aerdsch Godin, om dat de Min moet derven,
 't Geen de Min zoekt te veroveren.

Kk 5

Eylaes!

Eylaes! 'k w'vil my bereide,
(Nu ik mins luk derve,)
Van u mijn Lief te scheid,
Liefde doet my sterve;
Vaert w'wel, ik zel, dit hert, vol smert, gaen ten Offer dragen;
De liefd Godin, zal ik door Min, zal ik door Min met klagen,
Eynden doen mijns levens dagen.

Cass. Noit hoord ik zoeter voïs, noit zulke lieve woorden,
 Noit zulk een deftig Rijn, als ik u zingen hoorde;
 Zoo wie met aendacht let volkomen op de zin,

Die trekt 'er uit met smaek, het voedsel van de Min.
Hele. 't Is Speelnoot als gy zegt. Cass. Helena mach wel roemen

Van al die minnen, de gelukkigst haer te noemen;

Om dat het Liedjen is gekomen van die geen,

Die haer getrouwelijk liefd. Hele. Cassandra, met wat reden
 Zoud gy beweeran dat het is gelijk gy zeide?

Dan doch dat zy zoo 't zy, ey l kom wild, met u beide,

V graesjes brengen voort, zie daer heb ik het mijn;

Nu kom, en laet ons zien, wie eerst de Bruid' zal zijn.

Cass. Daer is mijn graeze krans. *Eli.* En daer de mijne meder

Hele. Nu van de kransjes zal ik geven mijne rede.

Cassandraes graesjes zijn gansch los. Ca. En d'uwel? *He.* Vast!

Elizabeth gy hebt het ook niet wel gepast.

Eli. Hoe, houden mijne niet? *Hel.* O neen! daer zijnder geene

Die wel gebonden zijn, (dunkt my) als mijns alleene,

Het is om dat mijn Bloem is van een Eglentier.

Cass. En dat gy werd gelieft (Helena) van Rogier.

He. Wat rede dat Rogier werd by mijn bloem geleen?

Cass. Om dat de telgen (die dees Bloem teeld) zijn als teken

Dat deze Bloem moet zijn met moey'lijkheid geplukt,

Ten aenzien, dat die geen die onvoorzichtig rukt

Het Eglentier van een, om 't Bloempjen af te breeken,

En eer hy 't krijgt, gevoeld, hoe scherp de doorens stecken!

Gy zijt het Eglentiere blompje, dat met pijn

En moey'lijkheid zal van Rogier verkregen zijn.

Eli. V zinnebeeld is goed, Cassandra! *He.* Ik vertrouwe

Dat u Lavender-bloem, meer op Rogier zal houwe.

Cass. Geef reden. *He.* Wel ik zal; De witte bloem die zeid

Met sprakeloze reën, dat zy de zuiverheid

En onbesmette deugd alleenlijk af doet beelde;

'k Heb vaek van u verstaen, dat deugde liefde teelde

In u, en dat om dengd alleenlijk gy mind ;
 Zoo is 't (mijns oordeels) dat men meerder geen en vind
 In deugden, als Rogier ; doch hy is van geen rijken ,
 Dit acht Cassandra niet ; zoo dat ik ken doen blijken
 Dat u Bloem op Rogier, veel meer past als de mijn ,
 Om dat ik garen zou getrouwt met rijker zijn.
Ca. Helena, wat het zy zal ons de tijd best leere ;
 Laet van Elysbeths bloem ons ook eens redeneere ,
 Mijn liefde met Rogier is niet met al gepast.
He. Waerom? *Cass.* Dat weet gy wel, de graesjes zijn niet vast,
He. Elizabeth, en d'uwe zijn ook niet gebonden ,
 Nochtans werd uit de kleur uws bloems dees zin gevonden ;
 Het lieflijk provens getuigt u liefdens teeken ,
 Dan doch, de kleur des bloms, doet uwe liefde breeken ;
 Om dat hy (die u liefd) meer min als liefd betracht ,
 En gy de schaemte meer als hy de wellust acht.
 Zacht speelgenoots, ik zie daer ginder yemand komen ,
 Na 't schijnt zoo hebben zy haer gang tot ons genomen.
Cass. 't Is Karel, met Rogier. *Ka.* Zijt Inffertjes gegroet ,
 Eerbiedelijke dienst ik u betoonen moet ;
 Elizabeth ik zal my neffens u gaen voegen,
Rog. Helena (hoop ik) zal haer met mijn dienst genoeggen ;
 Laet ons het elzenbosch wat verder wand'len door ,
 En stellen daer yers zoets, tot kortswijl, t'zamen voor.
He. Cassandra, gaet gy meed ?
Cass. Voor dees tijd niet. *Rog.* Wat rede ?
Cass. Ik Heb yets te doen.
El. Wy gaen terstont al t'zamen mede. *Al t'zamen binnen.*

Cassandra, Rogier.

Cass. Rogier, mijn lieve Lief, kan 't maegdelijk gemoed
 Bewegen niet u hert, met diensten die 't u doet ;
 Rogier, mijn lieve Lief, gevoelt gy geen meedoogen ,
 Daer ik mijn neder buig al knielend voor u oogen ?
 En smeek u om het zoet genot van wedermin ,
 Vermits dat ik (uit liefd) tot u genegen bin ;
 Hoe menig zou zijn dienst op-offeren de Goden ,
 Om te verkrijgen 't geen u zelfs werd aangeboden ;
 't Geen u betamen zou te doen, geschied van my ,
 Om dat ik (ongevalscht) tot u genegen zy ;

Hoe

Hoe zijt gy doch zoo koel, en my in 't minnen tege ?

Rogier. Om dat ik niet en ben tot minne noch genege ;

V dienst is zonder dank ; meer eer zou my geschien,

Dat ik u ongeneygt (in min) tot my mogt zien ;

Cassandera, de min die gy aen my komt toonen,

Daer wensch ik dat gy meugt een ander meed beloonen ;

Ten aenzien my de min, in geender wijs gevalt.

Cassan. Hoe druyg gaet u dat af, het schijnt Lief dat gy mald,

Om daer door eens te zien, hoe zeer ik u beminne ;

Gy ziet Rogier, gy ziet, gy ziet het dat mijn zinne

Tot uwaerts zijn geneygt ; dies jond my doch het geen,

Mijn Maegdelijk verzoek u offerd niet gebeên ;

Hoe mach u harde hert, een Maegd zoo laten prachge ;

Speurd gy niet uyt mijn oog, en 't vriendelijke lachge,

Wat dat mijn jeugt begeert ? wiens lust de minne port ;

Rogier, verstaet gy niet wat dat Cassandra schort ?

Rogier. Cassandra minnens lust, wiens geylheyd ik verzake.

Cassan. Rogier, wild gy Rogier u dan een Iozeph make ?

Rogier. In daden hem gelijk, een Vyand aen de lust.

Cassan. 'k Vertrou Rogier, gy veynst, ik bid u Lief ey ! kust

Dees lippen, die na 't zoet van uwe kus verlangen.

Rogier. Cassandra cierd met schaemt u Maegdelijke wangen,

En denkt dat schaemt moet zijn het wapen van een Maegd,

Die op haer kuysheyds lof haer hoogste vreugde draegd ;

Band de vervloekte lust (Cassandra) uyt u zinne,

Verfoeyd de Godloofheyd van vuyl onknyfche minne.

Cassan. Rogier, ken in u jeugd zoo dorre koutheyd zijn,

Dat gy u niet beweegt door minne lust in mijn ?

Rogier, als gy u oog maer slaet op deze oogen,

Gevoeld gy daer door niet mins opperfte vermoogen ?

Rogier, ik offer u dees lippen, en dees Ziel,

Ontfangt mijn offerhaad, waerom ik neder kniel

Voor 't Altaer uws waerdy ; ô wellust van mijn leve !

De min Cassandra dwingt haer zelve op te geve,

Om na den eyfch des mins van u te zijn voldaan ;

Dies neemt mijn doch Rogier, voor uwe wellust aen.

Rogier. Eer zal de donk're nacht den keld'ren dag bedecken,

Eer ik mijn Ziele zou met vuyle lust bevlecken ;

Neen, neen Cassandra, neen, 't zal nimmermeer geschien,

Dat gy genegen my tot minnens lust zult zien.

Cass. Ten lust my langer niet, u weyg'ring te verdragen,
 Maer sweer Rogier, dat hy (eer lang) t hem zal beklagen. *Binn.*
Rogier. Gaet vry Godlooze Maegd, doet alles wat gy meugt,
 Noyt zal u boos beleyd my trecken van de deugt;
 Noyt zal u vuyle min tot wellust my bekooren;
 Noyt zal door uwe zond mijn Zielen leven smooren,
 Maer in oprechte liefd, betragt ik voor mijn Vrou
 Helena, die 'k drie jaer betoond heb liefdens trou.
 Daer komt mijn Ziels voogdes, na dat ik ken bespeuren;
 Zoo is haer yets geschied het geen mijn Lief doet treuren;
 Helena, Lief ik zie, ik zie 't aen u gelaet,
 Dat gy misnoedig zijt; zegt my waer uyt ontfaet
 De oorzaak van u druk? *Helena.* Rogier, (eylaes!) dit hert
 Moet u getuygen, ach! de nieu begonnen smert,
 Gesproten uyt ons liefd. *Rogier.* Wat is u wedervaren?
Hele. Tot mijnder loed (eylaes!) moet ik het u verklaren;
 Mijn Vader, ach! die wil dat ik mijn minne staek,
 En dat ik van dees uur u liefde gantsch verzaek;
 Mijn Vader, ach! die wil dat ik u byzijn vliede,
 Veel liever sterf ik laes! als dat zulks zou geschiede;
 Dies weet ik niet hoe wy dit zullen leggen an,
 Bequamer middel (Lief) ik niet bedenken kan,
 Als dat wy t'zamen gaen in stilligheyd verrecken.
Rogier. Helaes! ik zie dat u genegtheden strecken
 Vyt rechte liefd tot my, dies ik u raden zal
 Dat gy u onderwerpt geensins het ongeval
 Dat hier uyt zou ontlaen; maer doet u Vaders wille,
 Gewillig zal ik my met deze hoop (Lief) stille;
 Ik weet, gy anders geen bemind, mijn Lief, als mijn,
 En ik zal niemants lief, mijn Lief, als d'uwe zijn;
 Wy zullen met beleyd een goede middel ramen,
 Waer door uyt liefde wy vaek zullen komen t'zamen;
 En voeden zoo ons liefd ter tijd 't geluk ons brengt
 Gelegentheyd, waer door u Vader ons gehengt
 Te trouwen. *He.* Ach! Rogier, ach! dat ken niet geschieden,
 Maer volgt mijn raed, en laet ons stil van hier gaen vlieden,
 Wanneer mijn Vader zal gevoelen 't ongeval,
 Weet ik dat hy in 't eynd ons liefd gedogen zal.
Ro. Zeer garen voeg ik my, mijn Lief, naer u begeere;
 Maer als wy vlachten, ach! waer zullen wy ons keere?

Wact

Waer trecken wy best heen? wat plaets verkiezen wy?
Daer niemant ons verspied, maer daer wy leven vry?

Helena. Ik weet gelegentheyd, laet dit aen my bevolen,
Gebruykt dees middel Lief, en laet ons t'zamen dolen;
Op morgen komt by my in 't kriecken van den dag,
Op dat ik dar met u van hier vertrecken mach;
'k Zal alles tot ons reys van node, vaerdig make.
Rogier. En ik om u, mijn Lief, te dienen in dees zake. *Binnen*

T W E E D E H A N D E L I N G.

Cassandra.

Cassan. **R**Ogier, de trots die my door 't weyg' ren is geschied,
Zal u een oorzaak zijn van quelling en verdriet;
Ik zal, om my op u, na lust, en wensch te wrecken,
De wetten van de eer, en plicht der Maegden breeken,
Misbruyken mijne schoot, en spelen u een pert,
Waer door u yd'le roem, van eer, verduyftert werd;
Ik zal, Rogier, ik zal uyt spijt my doen beslapen,
Op dat uyt my een Vrucht in onecht werd geschapen;
Van welke daed ik u op 't hoogst beschuld'gen zal,
En brengen al u eer (door dit beleyd) ten val. *Binnen*

Rogier voor 't bedde van Helena.

Rogier. Helena, lieve Lief, de nacht is al verlopen,
Mijn Engel! slaept gy noch? mijn waerde Lief, doet open
Vw oogjes, en aenschout de zoete Dageraad,
En hoe de blonde Zon verguld zijn schoon gelaet.
Voogd esse van mijn Ziel, hoe dus tot slaep genegen?
Ontwaekt, rijst op mijn Lief, ontwaekt. ik overwege
Met zorge, dat de zaak van onze liefds beleyd,
Door al te lang vertrek, mogt reelen swaerigheyd.
't Is tijd, 't is over tijd, mijn Engeltje, mijn waerde,
Dat met de morgen vroeg, wy onze reys aenvaerde;
Ontluykt u oogjes Lief, de lieve slaep verdriift,
De tijd en wil niet Lief, dat gy hier langer blijft;
Ach! mijn Helena, Lief, Helena Lief.

Helena ontwakende, zeyd.

Wat vreeze

Doen u manhaft gemoed nu dus zorgvuldig weze?

Ro. De

Ro. De liefde die ik u draeg. *He.* Rogier, mijn Lief, wat raed?
 Ons liefde is te niet, mijn Vader is te quaed;
 Zoo ik met u vertrek, ik zal 't met straf betalen,
 Ik vrees, waer dat ik vlugt hy zal my achterhalen,
 En hem mer wraek voldoen, al waer 't schoon met mijn dood,
 Dir was het laest, mijn Lief, 't geen hy met my besloot.
Rogier. Onluckige Rogier, hoe is 't geluk u tegen?
 Wat baet het, Lief, dat gy (uyt liefde) zijt genegen
 Mer my te treên in d' Echt? als Vaders strenge straf,
 Verbod doet op den hals, u liefde te trecken af
 Van my, in wiens gevry, drie-jaren zijn verlopen,
 Van welk my yder dag hoop's uytkomst deed verhoopen;
 Maer is (naer dat verloop) noch als het was in 't eerst,
 En hoe ik nader koom, hoe ik my vind op 't veerst;
 Ten aenzien my de hoop geen uytkomst en voorzeyd,
 Gebieden reden my, te nemen mijn afscheyd;
 Ik dank u voor de eer, en dengd aen my bewezen,
 Waer uyt dankbaerheids plicht (*Helena*) is gerezen;
 Die tot vergelding my in eeuwigheid verbind.
Helena. Gy weet dat ik u heb getrouwelijk bemind,
 Gedurende de tijd uws liefds my toegedragen;
 Mijn goede gunst tot u getuygt het welbehagen,
 Dat ik in al mijn liefd (*Rogier*) u heb getoond,
 Gy weet, mer welke gunst u liefde is beloond;
 Den Hemel is getuyg, dat ik in 't eerbaer vryen
 Behagen had, en u van herten wel mogt lyen;
 Niet in geveynstheyd, maer met eên oprecht begeer,
 Gelijk ik dat voor God, in d'hoogen Hemel sweer;
 Dies is het niet mijn schuld, maer 't zijn mijn Ouders wetten,
 Die 't houwelijk, Rogier, van u en my beletten.
Rogier. Dewijl 't dan zoo moer zijn, ben ik gezint te scheyden,
 Na 't eerbaer vryen lang gepleegt tusschen ons beyden;
 Vaer wel met dese kus, vaer wel mijn Lief voor 't laest,
 Vw beeltenis blijft in mijn ziel eeuwig geplactst;
 Den Hemel gun, mijn Lief, *Helena* wel te varen.
Helena. Den Hemel gun Rogier, met waerdiger te paren.
Rogier. Den Hemel die gun my mijn dood nu ik u derf.
Helena. Den Hemel die gun my dat ik nyt liefde sterf.
Rogier. Verschoont my, ach! in al het geen ik heb misdreven.
Helena. Heb ik u yets misdaen dat wild my ook vergeven.

Ro. Vaer

Rog. Vaer wel dan met daes kus.

Hele. O scheiden al te wreed.

Rog. Vaer wel mijn Lief.

Hele. Gy scheid, maer 't scheiden is my leed.

Binnen.

Karel, Elizabeth.

Eli. Hoe veel vermach de tong daer liefd haer spreken doet,

Zy is een Toveres in 't maegdelijk gemoet;

Ach! Karel wist gy hoe dat ik met lijf en leven

Genegen ben aen u mijn zelve op te geven;

Doch oft ik u al min, wat is 't meer als verdriet,

Mijn Vader wil (eylaes!) ons liefd gedogen niet.

Kar. Zoo gy my liefde draegt, weet ik ons voor te wenden
Een middel, die de haet uws Vaders wel zal enden.

Eli. Ach! Karel 'k zorge neen, zijn haet is al te groot.

Kar. Geen trouwe liefde werd door Vaders haet gedood.

Eli. Helaes! gy Karel spreekt als hier in onervaren.

Kar. Ik zal Elizabeth, u zulliks doen verklaren;

Is 't dat liefd mijn verzoek ten goeden duide ken,

Van uwe Ouders gunst ik wel verzekert ben.

Eli. Ach! Karel, kost dat zijn, ach! kost gy dat beleggen,

Ik zou u mijne liefd niet weig' ren noch ontzeggen.

Ka. Ik weet 'er middel toe, vertrou u maer op mijn,

Eli. Wat middel, zeg my dat, kan hier toe dienstig zijn?

Ka. V liefde, Lief most my zoo veele gunst verleene,

Dat gy lichamenlijk my deed met u vereene.

Eli. Hoe Karel, zoekt gy my te brengen in 't verdriet?

Ka. Neen Lief, maer dat daer door ons houwelijk geschied.

Eli. O! neen, ik wil op 't hoogst die valsche middel vliede;

Neen Karel, dat en zal doch nimmermeer geschiede,

Dit gaf een oorfaek aen mijn Vader van meer haet;

Neen Karel, my gevalt in 't minst niet aen die raed.

Ka. Bedenk u wel mijn Lief, hoe kan men beter ramen,

Om onze ziertjes bey in d'echte te verzamten;

Denk, Lief, hoe menigmael dees middel is geschied.

Eli. Helaes! hoe menigmael was 't menig tot verdriet.

Ka. 't Verdriet geeft zoet, wanneer 't zoet zuur'lijk wert ver

Eli. Wat p'rijkel is 'er in dat zoet dan weêr gelegen? (kregen.

Ka. Wat p'rijkel, ach! mijn Lief, ken doch daer uit ontfaen?

Eli. Wat p'rijkel Karel, ken de zond de ziel niet schaen?

Ka. Zond

Kar. Zond die om beter schied, ken die tot straffe dyen?

Eli. Geen goet komt door de zond, dies moet mē sonde myē;

De tijd eischt dat ik ga; tijd zal de uur vervullen;

Dat wy op andre wijs malkander spreken zullen;

Vaer wel mijn Lief, vaer wel.

Kar. En gy mijn Afgodin,

Ontfang van my dees kus zoo ik u minnaer bin;

Ach! Lief, noch ken mijn ziel van d'uwe niet wel scheid;

Noch eens mijn Lief, daer meē wil d'Hemel u geleide.

Kar. Liever uur, nocht blijder dag,

Had ik oyt mijns levens dagen;

Blijder ik noch krigen mach,

Diend het luk my na behagen;

Als ik in uwv lieve schoot,

Sterven zal een zoete dood.

Spoeyd uwv gangen snelle tijd,

Vluchtig vlied, ha! vlugge uren,

Die zoo vaak te vluchtig zijt,

Nu zult gy te lange duuren,

Eer die lieve uur genaekt,

Die mijn blijdschap blijder maekt.

Tijd, als ik u tijl geniet

In 't verkrijgen van mijn lusten,

Dat gy nu te snelder vlied,

Meugt gy dan te trager rusten;

Maer nu spoeyd u snelle tijd,

En als dan vry trager zijt.

Hemel zal u loep dien dag,

En dat zoete uurtje brengen,

Dat ik mins lust plegen mach,

't Welk mijn Engel zal gebengen;

Dat ik van te trouwve swijg,

En nochtans haer Maegdom krijg.

Venus, zoo ik daer toe raek,

Zal de minne my gebiede,

Dat ik u een Tempel maek

Daer u Offerhand geschiede;

Daer ik uwv Altaren stook,

En de min ter eeren rook.

Helena.

He. Vaer wel, noch eens vaer wel, mijn Vader, en mijn Moeder;

Nu scheid u eenig kind, dat Zuster nochte Broeder,

Dat vriend, nocht maegh meer zal om hulpe smeeken gaen,

Mijn troost alleen voortaan zal in dien hulper staen,

Die van mijn liefde weet alleen de rechte gronden;

Die my in mijne liefd, oprechtig heeft gevonden.

Ha! mogend Hemels voogt, gy die het al gebied,

Buigt mijne wil dat die naer u geboden ziet;

Gun my de weg des deugds oprechtig te betrede,

De loop mijns levens tijd te slijten in gebede;

Gun my (Almachtig God) dat ik na dezen dag,

My uit de booze strik des werelds scheiden mach;

Gun my (ô Hemels God) na Geestelijk aenrade,

Te lieven zuiverheid, de wereld te versmade;

En dat mijn teere Jeugd langs 't pad der deugde treed,
 En volgt de zuyverheid in dit verachte kleed;
 'k Wil uyt de wereld my nu eenzaam'lijk begeven,
 In schijn van Eremijt, om t'eyndigen mijn leven.
 O Liefd! nu ik niet mach genieten Liefds begeer,
 (Niet in onzuiverheid, maer Goddelijke eer)
 Met mijn gewenschte Lief Rogier die 'k Liefde drage,
 Zal ik gaen dienen God, mijn Liefds verlies beklage,
 In mannelijk gewaed, en schijn van Eremijt,
 Op dat door dit beleid, mijn eer geen schandvlek lijd. *Binnen*

Rogier.

Rogier. Hoe vrolijk en gerust zijn zy, die haer begeven
 Vyt's werelts slaverny, en gaen gerustig leven,
 Daer eendracht veylig woond, oprechtheyd omgaet,
 Daer nimmer vroom gemoed zijn naeste plaegt met haet;
 Hoe rustig leeft een mensch hier met een klein te vrede,
 Na wetten des Natuurs, niet na begeerlijkhede.
 Cassandra, 't is om u, om u Godlooze min,
 Dat van mijn Ouders ik my afgescheiden vin;
 Cassandra, om wiens lust, om wiens oneerlijk minne,
 Moet ik my eenig hier in vreemde lande vinne;
 Cassandra teint de tocht, die u de Ziele schaede;
 Cassandra, bluft het vuur van u Godlooze haer,
 Waer mede gy de glants mijns eere zoekt te dove,
 Dat yder een van my een quade daed gelove;
 Gy doopt u laster tong in schadelijk fenijn,
 En spuwt u boos vergif volmondig uit op mijn.
 Beslapen liet gy u, onkuisselijk onteere,
 Om my (uit spijt) de Vrucht als Vader op te sweere;
 Ten aenzien ik u min vol geylheid heb versmaede,
 Toond gy u valsheid my met onverdiende haet;
 Dit 's d'oorzaak dat ik vlugt, en laet het God bevolen;
 Dit 's d'oorzaak dat ik zal in eenzaamheid gaen dolen;
 In eenzaamheid, (eylaes!) zal ik nu dolen gaen,
 Doch mer een vaste hoop in God geworteld staen;
 Een vaste hoop in God, versterrik mijn vertrouwe,
 Dat by de vroomen ik zal worden vroom gehouwe;
 Hy die in zijn gemoed geen schuld van schandvlek ziet,
 Die schaede de magre nijd in 't alderminste niet.

He. War

Helena in Kluyzenaers gevuaed.

He. Wat gaet u aen in 't Bosch dus eenzaam hier te dwalen,
 Daer nu geen vreugde, maer verdriet uyt is te halen?
 Wat pord u dat gy hier dus eenig u vertoon, (woond,
 Daer nauw'lijx God, nocht mensch, nocht reed'lijk Schepfel
 Maer wel een groot getal van yffelike Beesten,
 En nare spokery van veel vermoorde Geesten;
 Van welk zoo meenig hier (in 't dicht beboomde wout,)
 Vol schrik, vol angst, gevaer, zich spokende, onthoud.
Ro. Ach grijze Vader, hoe ken 't hert bekommert weze,
 Wanneer de Ziel zich heeft gewapend met Gods vreze?
 Waer is 'er yers op aerd, dat vrezens oorzaak geeft,
 Als zich een vroom getnoed God opgeofferd heeft?
 Geen leven is zoo zoet, als 't Hemels hoop ken peyen,
 Oft wil om 't Hemels wel van 't Aerds gewillig scheyen;
He. Virwijzend uwe reën bespen ik Godlijcx yet,
 Nochtans onzeker, oft het zeeker Godlijk hier.
 Geschieft u doet door dwang, te weten, dat u reden
 Alleen gegrontvest zijn op een ge tegenheden,
 Die u ontmoeten in 't betrachten van u wensch;
 Zoo is deugd zonder Liefde, door swakheid van de mensche.
 De mensch is zoo van aert, wannet hy leeft in lusten,
 En dat hy in de vreugd des werelds 't hert mach rusten;
 Zoo wensch hy om geen dood, hy wensch't noit om den dag
 Dat zijne Ziel verhuyst, maer by hem blijven mach;
 Is 't dat de kans verkeerd, loopt het geluk hem tegē,
 Hy is (door tegenheid) tot sterven wel genege;
 Ia roept de Godheid aen, en wensch't om 's levens end,
 Alleen op dat hy werd bevrijd van zijn elend;
 Dit's onduld, en geen deugd. *Ro.* V reden die zijn klaerlijk,
 En 't geen gy Vader spreekt, bevind ik recht, en waerlijk:
 De oorzaak van mijn komst hier in dit woeste wout,
 Zal, Vader, u van my vry werden toevertrout:
 Ten tijden, als de lust een geyle maegd bekoorde,
 Heeft sy haer schoot misbruikt, 't geen d'eere niet behoorde;
 Zoo dat natuur haer heeft (door toedoen van een Man)
 Verleent, het geen natuur alleen niet geven kan:
 Om door dit valsch beleyd te stijven haer begeere,
 De vrucht als Vader my onschuldig op te sweere.

Mijn Ouders veel bejaerd waer meest de zorg by woond,
 Hebben haer Liefde my in deze zaak beroond ;
 Mijn Vader vond geraen een tijd lang my te zennen,
 Daer my (als onbekend) geen menschen zouden kennen ;
 Op hoop dat met der tijd verand'ring mocht geschien,
 Dies God geleyden my, ach leyder! dus allien
 In woefte eenzaamheid, door nare vreemde wegen.

He. Bedroefde Jongeling, ik ben op 't hoogft genegen
 Te weten waer van daen gy komt, en wie gy zijt.

Ro. Ach! Vader, eender die van 't luk (laes!) werd benijd,
 Het bitter ongeval doet my haer noodlot smaken ;

Doch moet (gelijk gy zegt) uit noot geen wetten maken ;

Maer met geduldigheid de sware rampspoeds last

Lijdzamig dragen ; want een zalig Christen past

Gehoorzaamlijk zijn wil, onder Gods wil te buygen,

En zich een dienaer van zijns Heeren wil te tuygen ;

Ach leyder! wien ik ben, en waer ik koom van daen,

Zal ik (mijn Heer) u doen te weten, en verstaen ;

Mijn naem die is Rogier, aen d'Amstel stroom gebooren,

Tot ongeval, en ramp, (na 't schijnt) van God verkooren ;

Tweezaken zijnder Heer, indien ik s'u verhael,

Zult gy bevinden dat ik heel rampzalig dwael ;

Doch willig, mits Gods wil my dat heeft op-gelade,

Dies ik verlossing zoek aen d' Hemelsche genade ;

Den oorsprong mijnes ramps heeft Liefde uytgewrocht,

En minne heeft (eylaes!) het werk ten eynd gebrocht ;

In 't kort ik heb gevrijt, gelieft in deugd, en trouwe,

Maer 't werde my benijd van een Godlooze Vrouwe

Oft maegd, gelijk ik flus mijn Heer gaf te verstaen.

He. 'k Hoor wel, u Liefde is door haer ten niet gedaen.

Ro. 't Is zoo mijn Heer, ik most door haer Godlooze streeken

Mijn Lief verlaten, ach! bedroefde hert, doet breeken

Een bracke trane stroom, nu ik Helena mis,

Helena, die mijn Ziel, en levens voedsel is.

He. Gy noemt haer naem Heleen? *Ro.* Helena ik beminde.

He. En minden zy u niet? *Ro.* Ach! hoe zy my bezinde

Weet God, voor wien dat niet verborgen is op Aerd ;

Cassandra heeft alleen mijn Liefds verlies gebaerd.

He. Cassandra? *Ro.* Ia mijn Heer, Cassandra is die gene,

Die and'ren liet met haer oneerlijk vereene ;

Waer mede zy mijn eer bekladde, daer by swoor
 Ik haer beslapen had, waer door dat ik verloor
 Het luk mijns Liefds; (eylaes!) licht dat ik u ontstelle,
 Mits ik u heiligheid mer yd'le reden quelle;
 Best swiig ik, en my voeg na 't Goddelijk bekeer.
He. Vaert voort in uwe zaek. *Ro.* Misdoen ik ook mijn Heer?
He. In 't minste niet, laet my het eind van dezen hoore;
 Waerd gy verzekert van die geen die gy verkoore
 (Vit rechte Liefde) had, dat zy u had bezind?
Ro. Och! ja. *Hele.* Dewijl zy u, en gy haer, had bemind,
 Verwonderd my dat zoo de Liefde van u beyde,
 Door valsche logen van Cassandra moste scheidē,
Ro. De valsheid, was mijn Lief (ach leyder!) onbekend,
 Wanneer de leugentael mijn eere had geschend;
 Dies zy om deze zaek, als balling is gaen doolen,
 In welke staet zy heeft aen God haer jeugd bevolen,
 Ik bid u Vader laet ons na u Klusjen gaen,
 Daer zal ik u de zaek op 't breedste doen verstaen. *Binnen.*

D E R D E H A N D E L I N G.

Cassandra.

Ca. D E lang geleden trots zoekt wrake van de spijt,
 Dat gy noch even dreuts in 't minnen t' my waerts sijt;
 Het lof van ydel eer waer meed gy zoekt te brallen,
 Zal door Cassandraes macht verstroyen, en vervallen;
 Ha! trotschen dwingeland, die my aen doet meer leed,
 Als oit tyran op Aerd, aen zijne Vyand deed;
 De spijt valt my te swaer, mijn minne te versmade,
 Verrijkt met goed, en gelt, zal ik om u genade
 Meer pracchen? 't is te kinds, ja 't aldergrootst verdriet,
 Om min te smeeken, een, die gantsch niet overschiet;
 Wat heb ik nu gewracht door mijn bedekte lagen?
 Vervloekte bastaert, moet ik negen maenden dragen,
 In tegenheid geteelt; op dat ik daer door zou
 Beletten u verzoek tot eenig ander Vrouw,
 En u Rogier, de vrucht als Vader op doen sweere,
 Dan zult gy pronken met het lof van yd'le Eere;
 Ik sweer, dat uwe vlugt u haest berouwen zel,
 Al zou ik mijne reys aenvaerde na de Hel;

En door godloofse raed van d'onderaerdsche Geesten
 Vervolgen u tot in de poel der helscher beesten;
 Om wraeke, na mijn wensch, te nemen, trotschen siel,
 Wiens lichaem dat ik wil doen scheidten van de Ziel;
 Dan doch, hoe sal ik best Rogier te vinde komen?
 Daer schiet my yers in 't sin, en diend wel waergenomen,
 En voort in 't werk gesteld; hier woond in dit gehucht
 Een oude Toveres; die zal, met snelle vlucht,
 Een daed'lijk senden uyt; hier is 't, ik wilze spreken,
 Om my, door haer beleyd, op mijn Vyand te wreken;
 Waer zydy Toveres? wat maekt gy oude Kol?
 Ontsluyt de deure van dit donk're nare hol,
 En staet my eens te spraek, u is 'er aen gelegen.
Tov. Wie is 'er op beluft, oft my te zien genegen?
 Vertoeft, ik koom u by, schrik niet voor mijn gelaet?
 Wat is u zeggen? *Cass.* Ik koom hier by u om raed,
 Doch, acht het noodig eerst mijn voorneem t'openbaren,
 Ik zal u zeggen wat dat my is wedervaren;
 Mijn hoogste neiging drijft my op het spoedigst hier,
 Om weten waer mach zijn gevlugt, mijn Lief Rogier,
 Hoor wijze Propheters, dus is de zaek gelegen,
 Ik ben in Liefd geweest tot een Rogier genegen;
 Die mijn geboden min onwaerdig heeft versmaed,
 Als 't lichaem zocht in lust van hem te zijn verzaed;
 Voor min genoot ik haet; voor vrundschap staure woorden;
 Wat diensten dat ik deed, geen diensten hem bekoorde;
 Dit speet my 't meest van al, dat hy my deed dees spijt,
 Dat 's dat hy vluchten; dies ik wil dat gy my zijt
 Hier in behulpzaam; doet my bliken u vermogen,
 En maekt dat iknoch eens den schelm zie voor mijn ooggen.
Tov. Begeert gy anders wat. *Cas.* Voor ditmael niet. *Tov.* Kom
 Ik zal op u begeer, mijn swarte kunst beginne. *(binne)*

Cassandra, Toveres, vveer uyt.

To. Nu hebt gy 't zelfs gehoord, en grondig wel verstaen,
 Dat u in deze zaek 't geluk wil tegen gaen,
 Indien gy trachten wild by u Rogier te raken;
 Zoo moet gy u bereyd tot 's levens eynde maken;
 De zaek loopt groot gevaer; de plaetze daer hy is,
 Die hiet men 't Moorders Bosch, een woeste wildernis. *Cass.*

Cassan. De zaak zy zooze wil, ter wereld is geen wet
 Die my de reis (om wraek te nemen) nu beler ;
 Daer is geen dood zoo wreed zy zal my blijdschap telen ;
 Indien ik met Rogier mach na mijn lusten spelen ;
 Ik weet mer wat beleid ik dit zal onderstaen,
 Al zou mijn Ziel daerom in 't Rijk van Pluto gaen ;
 Ik zal in mans gewaed gewapend my toerusten,
 Om wraek te nemen aen de Vyand van mijn lusten ;
 En toonen my aen hem een monster tygerin,
 En achten hem niet meer gelijk hy deed mijn min ;
 Ik ga, en stel 't in 't werk. *To.* Gaet mer my, k zal u leere,
 Op wat manier, en wijs, gy derwaerts heen zult keere. *Binnen.*

*Karel, by hem hebbende een Hoveniers Py, met
 een spae, ofte schop.*

Karel. Ha ! Karel, ken de min de reden zoo ver brengen,
 Dat zelfs een reed'lijk mensch, de minne ken gehengen,
 Testellen in gevaer het leven, Ziel, en al ?
 Och ! ja, Elyzabeth, mijn Afgodin, ik zal,
 Ik zal door dit beleid, mins lieve kuuren speelen,
 En mijn Elyzabeth haer zoete maegddom steelen ;
 O oogen ! oogen die my hebt zoo ver gebracht,
 Dat min mijn reed'lijkheid oneerlijk heeft verkracht ;
 O lonkjes ! lief gegluur, dief-egge mijnes trouwe,
 Hoe Karel, wild gy u beloft, en eer niet houwe ?
 Maer uyt een zotte lust, en minnelijk begeer,
 Te schenden zoo een Maegd door 't steelen van haer eer ;
 O neen ; te deugdzaam is Elyzabeth gebooren,
 Dat door mijn (minnens lust) haer eer zou zijn verlooren ;
 Neen, Afgodinne neen, mins lusten ik verzoek,
 Maer u te schenden ik op 't alderhoogst vervloek ;
 Ha ! Perle, pronk, cieraed, ha' schoonste aller schoone,
 Getrouw'lijk zal ik u genooten min beloone ;
 Dienstwillig zal ik zijn, zoo gy mijn dienstig zijt,
 Elyzabeth, mijn Ziel haekt na die zoete tijd ;
 Dat ik in dit gewaed, mins lust met u mach plegen,
 Waer toe, op 't hoogste zijn mijn ziel, en zin genegen ;
 O vonkje van het vuur ! 't geen my het herte brand,
 O wonderlijke kracht ! die Karel zoo ontmand,

Die lieve uur genaekt en diend wel waer genomen,
 Dat ik, als Hovenier, zoek in den Hofte komen ;
 Trekt Karel aen het kleed, dekt het inwendig vier,
 En zijt geen Karel meer, maer voortaan Hovenier ;
 O welbedachte vond ! wat heeft min looze treken,
 Ik zal dit Edel hert in boere kleding steken ;
 Wie zal in 't minst vermoen dat ik nu Karel ben,
 Nu gaen ik voort, om zien oft ik haer spreken ken.

*Karel trekt het Hoveniers kleed aen, ondertusschen komt Cassandra's
 gewapend, en meent dat Karel, Rogier is.*

Kar. Holla ! wie zien ik daer ? *Cas.* Een daer gy niet op dacht.
Kar. Dat ken wel zijn, ik had geen Krijgsmann hier verwacht ;
 Wat is u zeggen ? *Cas.* Yets, 't geen gy wel licht kunt raden.
Car. Ik raden ? *Ca.* Ja, gy raen ; verrader, door u daden.
Carcl. Verrader, wat is dit ? ziet voor u wat gy zegt,
 Licht zijt gy heel verdoold, oft qualijk onderrecht ;
 'k Handhaefde noit verraed, dat mach ik vrylijk sweere.
Cas. Zoo gy 't niet weten wild, ik zal 't u weten leere ;
 Wat waend gy, dat ik u in dit gewaed niet ken ?
Car. Gy kent, oft kent my niet, verrader ik niet ben ;
 Wie zijt gy ? *Cas.* Een die u her vluchten zal verleere.
Car. Ik vluchten noit om quaed, maer ben die 'k ben met eere.
Cas. Mind gy de eer, hoe maekt dan Liefd in u verander ?
Car. Die my mind, min ik weêr, dies lieven wy malkander.
Cas. Hier vind ik 't geen ik zocht ; wel eer zijt gy gemind
 Van eener, die u dreuts, en tot haer weigrig vind,
 Versmadende haer Liefd ; dit is 't geen ik wil wreke.
Car. Gy zijt hier niet by die, met wien gy waend te spreken.
Cas. Hoe na vreeft gy de straf van u bedreven daed,
 Nu dat gy werd gewaer dat u de wraek na gaer ;
 Ontkennen zult gy niet u naem door deze klede,
 Gy zijt Rogier, van wien Cassandra heeft gelede
 De meeste spijt, en trots, die yemant lijden mach,
 Het geen ik wreken zal op heden dezen dag ;
 Ik zal u leeren doen Cassandraes min vergeten.
Carcl. Ik heb mijn leven van Cassandra niet geweten.
Cassan. 't Is valsch geloogen, 't geen ik u hier spreken hoor.
Carcl. Gy liegt het zelve, en gy hebt een onrecht voor.

Cassan. 't Zy recht, oft onrecht, zoo gy my niet met de daed,
En dat op staende voet, ook klaerlijk bliken laet;
Oft gy die gene zijt, Rogier, Rogier die 'k meene,
Zoo zal ik u het vleesch af-hacken van de beene.

Karel. Ik, die zoo meenig daed, ik die zoo meenig stuk
Van wapens heb verricht, tot roem van mijn geluk;
Zal ik nu deze trots van zulk een bloed gedoogen?
't Is wonder dat ik u hier lijde voor mijn oogen;
Gy bengel, die de vlag (te kinds) op krachten roerd,
Aen wien niet blijkt, dat gy oyt degen heb gevoert;
Zijt gy die man, die 't vleesch zal hacken van mijn beenen?
Ik zorg gy zult veel eer u trotze roem beweenen;
Mits gy my dwingen wild te zeggen wien ik ben;
Een Hovenier, gelijk dit kleed getuygen ken;
En zoo gy 't niet gelooft, zoo doet my anders zegge.

Cassan. Dat ik dees Degen u niet om de ooren legge
Is wonder valschen fielt; 'k zeg noch gy zijt de man. (dan,

Karel. Zoo gy om proef hier quaemt, beproeft mijn machten
't Is lang genoeg getrotst. *Cass.* Geen dreygen doet my suffen.

Karel. Grootspreken ken in 't minste deel my niet verbluffen,
Doet my de eer en zegt doch eens wie dat gy zijt?

Cassan. Gy vraegt het geen gy weet, dies barst mijn gal van spijs;
Zie daer verrader, dit zal u doen kleynder zingen.

Karel. 't Schijnt ik gedwongen word, tot ongenegen dingen,
Doch; als het wezen moet is 't kortste pad het best.

Karel loopt 'er onder, en doorsteekt haer.

Cassan. Oy meê.

Karel. Dit is u loon, neemt dat noch voor het leff.

Binnen.

VIERDE HANDELING.

Elizabeth, met haer dienstmaegd.

Elizab. **L** Vcy. *Lucia.* Me Vrouw.

Elizab. Eylaes! onsteld is mijn gedacht
Door een benaude droom, van dees voorleede nacht.

Lucia. Door droom?

Elizab. Door droom (Lucy) vind ik my zoo verslagen,
Dat deze beenen my, van angst, nau kunnen dragen;

Ik schrik, eylaes! ik schrik, waer dat ik kom oft ga,
De spook die 'k zach door droom, die volgt mijn stappen na.

Lucia. Meê

Lucia. Me-vrou, droom is bedrog, wild u daer niet in quellen,
Elizab. Lucia luyfert toe, ik moet ze u vertellen;
 Mijn docht dat ik een Duyf geneygt te paren zach,
 Waer by een Sparwer (op zijn wijze) met geklag
 Zich voegde; zoo dat hy het teere Duyf je groete,
 Op hoop, aen 't Beesje zijn verhitte lust te boete;
 Om aen 't onnozel diet te toonen (ongepaert)
 Met slim bedrog, zijn vuyl en roofachtige aert;
 En dat my dit ontsteld (*Lucia*) 't heeft zijn rede,
 My leyd (meer als ik zeg) yets swaerlijx op de lede;
 Dan doch ik hoop dat God voor eenig ongeval,
 Mijn (door zijn mogentheyd) genadig hœden zal,
Lucy. Lu. Me-vrou. El. Vertrekt. Lucia. Ik doe 't geen gy gebied.
Elizab. Doch dat ik hier vertoef, en meld aen niemant niet.
Karel. Wat bracke dou ontçierd (mijn Lief) u roode wangen?
 Wat heeft u lieve hert zoo droeffelijk bevangen?
 Wat drijft 'er uyt u borst, oft Maegdelijk gemoed,
 Zoo meenig zucht, op zucht? zeg my wat tegenspoed
 Dat u bejegt is, zedert mijn laest by weze?
Eylaes! u wezen doet my quade tijding vreze;
 Wat let u Lief? ey zeg! *Eliz.* Ach! *Karel,* ach! ik sterf
 Veel liever duyzend doôn, eer ik het zeggen derf.
Carel. Hoe Lief; ik bid u houd voor my doch niet verborgen.
Elizab. Verbergen ken ik niet, hoe wel ik ben vol zorgen.
Karel. Wat zorgt gy lieve Lief? de zaak is 't licht niet waert.
El. Ach! wou dat God, ik zorg. *Ca.* zorg niet mijn Lief, bedaert.
Elizab. Bedaren, ach! ik ken tot geen bedaren komen.
Carel. Ik weet de oorzaak licht die 't zeggen u doet schromen;
 De zaak loopt geen gevaer, steld gy u maer te vreên.
Elizab. Het leyd my al te swaer (ach! *Karel*) op de leên. (klaren?
Carel. Gantsch niet mijn Lief, wie ken yets van mijn daed ver-
Eliza. De tijd, *eylaes!* *Car.* De tijd? *Eliz.* De tijd zal 't openbaren.
Carel. In 't minste niet mijn Lief, daer zal noyt yemand zijn,
 Die dit bedreven feyt vermoeden zal op mijn;
 Genomen 't quam al uyt dat ik hem heb besprongen,
 't Geschiede mits het my werd op den hals gedrongen.
Elizab. Hoe *Karel,* wat is dit, wat hebt gy doch bedreven?
Carel. En weet gy 't niet mijn Lief, dat ik hem nam het leven?
Elizab. Ach! Hemel, wat ik hoor, wat hoor ik hooge Goôn?
 Hoe *Karel;* wat deed u een zielig schepfel doôn?

Dat ik weemoedig was, dat deden and're reden,
 Hebt gy u zoo misgaen, zoo zal 't noyt zijn geleden
 Dat ik met u in Liefd vereene; neen, ô neen!
 Zoo lang ik leef op Aerd ontzeg ik u met reên;
 'k Wist niet van deze zaek, maer (laes!) mijn droevigheden
 Die waren meest ontstaen, alleen uyt deze reden;
 Want mijn inbeelding had ontrou van u voorzeyd,
 En nu ontzeg ik u om dit Godlooze feyt,
Karel. Droom ik, hoe is 't met my; hoe is 't met my gelegen?
 Fy onbedachte tong; fy had ik doch geswegen;
 Fy reukelooze hand; fy onbedachte daed;
 Fy vruchteloos berou; fy klachten al te laet.
 Zal *Karel* nu de naem van moorder zijn gegeven?
 Daer my dit snoode feyt is op den hals gedreven;
 Hoe *Karel*, zult gy nu gevoelen dubb'le pijn,
 Een moorder heeten, en zonder *Elij's* beth zijn?
 Veel eer door 't stael, dat dees de moordsteek heeft gegeven,
 Mijn eygen-moorder zijn, en brengen my om 't leven;
 Ik wil door 't blanke stael, dat dees de moordsteek gaf,
 Mijn droeve levens draed ontijdigh snijden af;
 Veel liever wil ik mijn verliefde borst ontblooten,
 En door dit minnend hert, dees stale degen slooten;
 Als zonder u (mijn Lief,) en waerde Afgodin,
 Te leven op der Aerd, te derven uwe min;
 Zoo my u lieve min, u min niet mach gebeuren,
 Zoo zal de wereld dan mijn droeve ramp berreuren.
Elixab. Die reden (*Karel*) staekt, mistrout niet op Gods macht,
 Waer door gy lichtelijk tot kennis werd gebracht;
 Wild u tot ware boet van u misdaed begeben.
Karel. 't Is my vergeefs getroost, zoo 'k zonder u moet leven.
Elixab. En zoo 't niet anders mach, wat is 'er om te doen?
Karel. Zoo zal dan *Karel* na het eynd zijns levens spoen;
 Twee beulen plagen my, en pijnigen de zinne,
 Den een dat is berou, en 't ander is de minne;
 Ik min *Elyzabeth*, doch af keer is mijn loon,
 O straf heyd al te straf! ô overwreede Goon!
 Dat mijn *Elyzabeth* haer *Karel* ken versmade,
 Nu hem het ongeval haer last heeft opgelade;
 Nu my de meeste troost op 't hoogst van noode zy,
 Nu toond gy al te wreed, u wreedheyd tegens my.

Looft bange borst, ey loos! een overvloed van zuchten,
 Nu mijn Elyzabeth, haer Karel wil ontvluchten;
 Ontvluchten, hoe ken 't zijn? *Eli.* Twee zaken (Karel Heer)
 Beletten my de min, en willen 't nimmermeer.

't Een is mijn Ouders wet; zoo dat ik u voor dezen
 Heb menigmael gezeid, dat niet zou willen wezen;

Het tweede is (eylaes!) u Goddelooze val,

Waer door ik nimmermeer, mer u vereenen zal;

Eerbiedig dank ik u voor d'eer aen my bewezen,

Ik bid u voor het laest, der Goden straf te vreezen;

Met ootmoed en berou, u zondig hert verneerd,

Verzoent de Goden, en u ziel ten Hemel keerd.

Binnen

Ka. Vlucht gy? ha! moorderin, en wreeste aller vrouwe,

Vlucht niet Elyzabeth, het vluchten zal u rouwe;

Nu Karel kort beraed, daer 's hulpe voor u pijn,

Hoe doch? te sterven, ach! wie zal mijn rechter zijn?

Ik zelfs, gy zelfs? ô neen, waerom ô neen? 't moet wezen,

Hoe wezen? wild gy dan de groote God niet vreezen?

Wat vreeze? 'k vrees gantsch niet, holla; ik vrees 't gespuis

Dat eeuwig zielen plaegt, in 't onder aerdsche huis;

Ha! ha! wat fantazy zoekt my dus om te leye;

En met een vieze schrik van helsche plaeg te peye?

Weg grillen, Karel sa scheid af van 't vies geteul,

Kom stier u ziel ter hel, en zijt u eigen beul;

Neen, Karel; neen, ô neen, bedaerd, moord niet u zelven,

Laet wanhoop doch zoo diep u ziele niet bedelven,

In 't nare duister rijk, waer strenge Pluto heerst,

En Helsche slaven dwingt, daer yder om het zeerft

Zondige zielen plaegt; wat mach ik doch bedenken?

Vaer met u zaeken voort, geen Duivel kan my krenken.

Raek ik in Plutoos rijk, het heir zet ik zoo om,

Dat ik licht in de plaets van Pluto zelve kom;

Ik zal (als Iupijn zelf) ter hellen neder dond'ren;

Waer van mijn komste zich Prins Pluto zal verwond'ren;

Wiens strafheid mijn geweld in geender wijs ontziet,

Maer zal den Hel-god zelfs vermorfelen tot niet;

Kom Cerbre helschen hond, u hulp aen my verleene;

En scheur dit knagend vleesch van deze taye beene;

Proserpina Princes, kom zeg ik voor den dag,

Op dat ik u 't geschenk mijns ziels vereeren mach;

Barst

Barst nare af-grond op, en spalkt u kaken open,
 Kom eunjers altemael om Karels ziel te kopen;
 Kom Charon met u boot wat leggen aen de wal,
 En laedze met een ziel, die ik haest lossen zal;
 Geen straf is my te straf, mijn snode daed te wrecken,
 Nu uwe strafheid my (Elijsbeth) is gebleken;
 Wel aen dan droeve borst, bereid en maek de steē
 Daer 't vinnig stael zijn lust boet in u bloed, ô wee!
 O wee! Elyzabeth, nu gy my hebt verlaten,
 Moet Karel, Karel zelfs, zijn eigen zelver haten;
 Vaer wel voor 't laeste dan, dit swaerd zal uit mijn borst
 Doen stralen een Rivier; op dat u grage dorst
 In wraeke zy gelescht; ha! wreede moorderinne,
 Ik sterf, ik sterf, ik sterf, nu gy my niet wild minne.

Hy doorsieckt hem.

Elizabeth.

Elix. Als ik van Karel flus voor 't laest gescheiden ben,
 Heeft my 't berou beweegt, dat ik niet laten ken;
 Om mijn berouwig hert aen Karel t'openbare,
 En mijn genegen ziel (uit liefd) hem te verklare;
 Is hy in ongeluk vervallen, 't was door noot,
 Wel deed hy die uit liefd, luklooze bystant bood;
 O Afgod mijnes ziels! oft ik u al wil haten,
 Het is vergeefs, de liefd en wil 't my niet toelaten;
 In plaets van haet, zit min geworteld in mijn hert,
 Die mijn verliefde ziel gevoelen doet u smert;
 Zoo haest, ach! Karel, als mijn oogē 't luk genieten,
 Dat zy haer lonken op u grage lusten schieten,
 Zoo zal mijn will'ge ziel, door liefd zijn aengeport,
 Dat zy haer liefd alleen hertgrondelijk uitstort,
 En offerens' u op; ô Karel! k zal my voegen,
 Om u, in uwe min, ten vollen te genoegen;
 Natuur verkracht mijn Geest, en wil dat ik met lust,
 Hier onder 't Elzen loof, my slapende wat rust;
 Op hoop, oft Karel ondertusschen hier mocht komen,
 Van wien ik in mijn slaep, hoop heughelijk te dromen;
 Buigt teere voetjes buigt, rust neder in het groen,
 Daer mijn verliefde ziel haer middag slaep wil doen.

Zy gaat neder zittén, en geraekt in slaep, ondertusschen komt de Geest van Karel voor haer verschijnen.

Ka. Waek op Elyzabeth, waek op, waek op van 't slapen,
 En ziet u Karel hier (Elyzabeth) wanschapen,
 Met wangen bleek; waek op, aenschouwt wie dat ik ben,
 Een die u niet genoeg voldoen met bidden ken:
 Om tot vergiffenis zijns misdæds te bewegen,
 Eylæs! eylæs! eylæs! Elyzabeth, 't genegen
 Strekt op het alderhoogst om u te bidden an,
 Te bidden zoo, dat ik niet meerder bidden kan
 Om u vergiffenis: hoe ken 't my zijn vergeven,
 Het geen ik heb misdæen in mijn voorgaende leven?
 Ach! bidden al te laet, de zond heeft my gedood,
 Dies is mijn arme Ziel in d' aldergrootste noot.
 Schrikt niet Elyzabeth, 'k vermach u niet te deeren,
 Maer u door mijne komst stantvastigheid te leeren:
 Aenschoud dees bloed'ge borst, aenschoud mijn diepe wond;
 Die 'k eeuwig dragen moet tot straffe van mijn zond;
 Door geilheid die my heeft aen d' eenë kant bestrede,
 Ten anderen heb ik 't gebod Gods overtrede:
 Daer by mijn zelfs gedood, ô bitterlijk gequel!
 O knaging mijns gemoeds! ô pijn van de Hel!
 O yffeljk geweën! ô knerzeling der tanden!
 O Helsche tyranny! ô Hel! ô eeuwig branden!
 Mijn Geest (Elyzabeth) most gy voor ditmael zien;
 Steld u gerust, 't en zal na dezen noyt geschien:
 De oorzaak is om u rechtvaerdig te verklaren,
 Dat ik u zocht tot lust van min, maer niet te paren;
 Dies ik in geylheid, niet in Gods vrees heb gemind:
 Ik heb geen meerder tijd, de droeve uur begint,
 Dat ik weër keeren moet na d' onderaerdsche kuylen,
 Daer nimmer eind en is van kermen, en van huylen,
 Door d' onverdragelijke pijn van d' Helsche vlam,
 Mijn bootschap is gedaen: ik ga van daer ik quam.

Elizabeth, ontwakende zeyt:

El. Hoe dus, wat schrik, wat schroom doet my de Ziel ontroe-
 En schijnen my, eylæs! eylacy! te vervoere?

Binnen
 (re,
 Wat

Wat sweeft 'er om en d'om, zoo schrickig voor my heen,
 Wie daer, wie (zeg ik) komt daer ginder na my treên?
 Ik schrik, zie daer, zie daer, daer komt 'er een aen karmen,
 En zoekt my met geweld te vangen in zijn narmen;
 Wie is 't mijn Lief, eylaes! voor zijn gelaet ik beef,
 Wel Karel: ach! ach! ach! ik my gevangen geef;
 Kom (zeg ik) uwe Lief, kom zeg ik my ontzielen,
 Die niet en hebt ontzien u zelve te vernielen:
 Waer vlucht gy Karel, ach! mijn Karel, dus verkeerd?
 Voogen opgespalkt, u kaken uitgereerd:
 Daer komt mijn Karel aen, zie daer, hoe komt hy trappen,
 Daer leid wat in de weeg, hy wil 'er overstappen,
 En treden tot my toe; ha! Karel stoute gast,
 Zie daer, daer Pluto daer, daer houd hem Pluto vast;
 Zie daer het snood gebroed, de Nickers met hun allen;
 Ach! Karel, hoe zijn u de oogen ingevallen.
 Ha! schelm, moordenaer, laeg-legger na mijn eer,
 Vertrekt, ha! sielt vertrekt, en komt hier nimmer weêr. *Binnen.*

Rogier, Helena.

Ro. 't Verlangen drijft my aen om weder t'huis te raken,
 Dies geeft my (Vader) raed hoe ik het best zal maken;
 En wat my diend bequaemst in deze zaak gedaen.
 He. 't Gemoed getuygt my u vertrek noch niet geraên;
 Na dat ik heb bespeurt de oorzaak uws vertrecken,
 Door valscheyd die gy my op heden gingt ontdekken,
 Vt geile min gebroed: Cassandra, zoo gy zegt,
 Zoekt u door slim beleid te brengen tot de Echt;
 Cassandra die gebruikt veel duistere slimme trecken,
 Om haer Godloos verraed (uyt spijt) op u te wrecken;
 Zy zoekt haer snoode lust te plegen na begeer,
 Zy tracht door boos bedrog te krenken uwe eer:
 Indien gy u (Rogier) voor zullix wild verhoede,
 Zoo bid ik volgt mijn raed, en houd het my ten goede;
 Dat ik u voorneem zoek te breken, 't schied om best;
 God weet het, ach! hoe mijn gemoed my drijft en preest;
 Om u (wat ik vermach) oprechtelijk te roonen,
 Raed ik u qualijk, wild (bid ik) mijn raed verschoonen;
 Mijns oordeels, 't waer u best, als dat gy wel verzaemd,
 En met een goed partuyr, weêr by u Ouders quaemt.

Ro. Ach!

Ro. Ach! Vader, kost dat zijn, het waer mijn hoogste wenschen,
 Zoo ik genieten mogt de deugdzaamst aller menschen,
Helena! die ik heb zoo trouwelijk gemind,
 En zy van herten my had wederom bezind;
 Wat luk waer boven 't luk van mijn geluk te achten,
 Als my mijn Vader mogt zoo weder t' huis verwachten;
 Wat blijdschap, en wat vreugd, zou 't voor mijn Ouders zijn,
 Dat zy my zoo vol vreugd weêr zagen, na mijn pijn.
 Weg reden zonder hoop, weg ydele gedachten,
 Die my onluckige, doen zoo gelukkig achten;
 Dat my 't luk zou geschien te trouwen noch met haer.
Hele. Het zou geschieden wel, zoo ik Helena waer,
 O Almogende God! door u almogentheden,
 Vergund my doch mijn wensch. *Rog.* Ach! Vader, u gebeden,
 Getuigen my de gunst, die gy u dienaer draegt,
 Doch, denkt het geen gy bid, aen Gode zelfs mishaege.
He. Mishagen? *Ro. Ia.* *He.* Wat reên? *Ro.* De reden die zijn deze,
 Dewijl gy bid om 't geen, onmog'lijk, niet kan weze,
 Vertoornd gy Gods macht, onmog'lijk kan niet zijn.
He. En kent gy dan Rogier gelooven niet met mijn,
 Dat wat onmog'lijk schijnt, God mogelijk kan maken.
Ro. Och neen mijn Heer! door schijn veranderen de zaken,
 Niet hare eygenschap; die blijven zoo zy zijn,
 't Onmog'lijk dat word niet, of 't is maer door de schijn.
 Neemt by gelijkenis, dat gy u manne lede,
 Met Vrouwelijk gewaêd uitwendig gingt beklede,
 En maekten u gelijk in kleding als een vrou,
 Gelooft vry dat men u daer voor ook oord'len zou,
 Maer 't waer alleê door schijn. *He.* Gy spreekt van yd'le zake,
 Maer 't geen ik zeggen wil dat zou de Godheit rake;
 't Onmogelijk moog'lijk werd door Goddelijke macht,
 Den mensch eerst zijnde niet, die werd door Hemels kracht,
 Van Gode, 't geen hy is; dan doch 't God'lijk begeere,
 Zal ik, voor dees tijd, in Poëtery verkeere;
 Tot tuige mijnes gunst, zoo gund ik u, u wensch,
 En my om uwent wil, te zijn een ander mensch;
 Ik wenschten dat ik waer Helena. *Rog.* Door wat rede?
He. Om u te toonen, 't hert en ziels genegenthede,
 Met welke dat ik u hertgrondelijk bemin;
 Rogier ik beeld my in dat ik Helena bin;

Zoo tergt liefds neiging my, en 't schijnt ik door u deugde,
 Genoodsaekt ben dat ik met Goddelijke vreugde,
 Den Hemel, en ook God, op-offer mijn gebeên,
 Dat zijne Godheid u verleene u Helcen.
 Rog. Ach! Vader, ik bespeur met welk een goet genegen,
 Dat ik u hulp, en gunst, tot mywaerts heb gekregen;
 Indien u gunstig hert geen macht ontbrak, k vertrou
 Dat my, na wil, en wensch van u geschieden zou;
 Schoon my u goede wil, die macht niet kan betoonen,
 Zoo zal ik niet te min u even dankbaer loonen,
 Voor alle eer, en deugd, die gy my hebt gedaen;
 Dewijl mijn hert my trekt om weder 't huis te gaen,
 Verzoek ik u verlosf. *Hele.* 'k Heb u niet te gebiede,
 Indien gy scheiden wild, u wille moet geschiede;
 Maer ach! (Rogier) eer gy van hier vertrekt, zoo moet
 Gy volgen mijne raed, en vallen eerst te voet
 De groote Majesteit des Hemels; laet ons hede
 Hier in mijn Kluisjen gaen op-offeren gebede;
 Dat u in uwe weg den Hemel gunstich zy,
 Op dat gy veilig meugt geraken weêr, daer gy
 V lieve Ouders meugt in goede welvaerd vinde;
 Tot welkers dienst ik my in eeuwigheid verbind;e;
 Kom doch Rogier, ey! kom, en laet ons beide gaen,
 Op dat met ons gebeên de Godheid werd voldaan;
 Om Hemels gunst tot uwen voordeel te verleene.
 Rog. En dat ik (na mijn wensch) mijn waerde Lief Helene,
 Genieten mach; ik ben gewillig en bereid,
 Te dienen in gebeên Gods groote Majesteit.

De Geest van Cassandra.

Cass. Staekt droeve kommernis, deugd-lievend Jongeling,
 Die ik drie jaren lang in geile lust na ging;
 Tot my dees diepe wond het leven heeft benomen,
 Wanneer ik onder stond u valschlijk na te komen,
 Door raad eens Toveres; my moeten onder weeg
 Die gene, waer van ik dees sware woude kreeg;
 Vermits ik waenden dat gy 't waert Rogier, wiens minne
 Met dulle razerny verwerden my de zinne;
 Zoo dat ik onbedacht, door Goddelooze raed,
 Op 't hoogst vervallen ben in een veyloekte staet;

Mits ik het helsch gespuys te hulp zocht u te quellen;
 Zoo lijd ik nu de straf, en wreede pijn der Hellen;
 'k Ben door u deugd geparft te komen voor den dag,
 Op dat ik daer door u mijn dood getuygen mach;
 En dat gy weten zoud mijn leven is ten ende,
 Most dees mijn komst geschien; dies ik my weder wende
 Ter plaets, daer naer geweent, en bitterlijk geschrey,
 De Helse Poel beswalkt met zuchten veelderley. *Binnen*
Rogier. Ik schrik in mijn gemoed, recht vaerde straf doet blijken
 Dien God, van wien mijn hoop zal nimmermeer beswijken;
 O wonderlijk bedrijf! ik speur, o God! u macht,
 Met welke gy my hebt in het gemoed verkracht,
 Dat ik als machteloos, Heer, dijn Almogentheden,
 Genootzaekt ben nochtans met krachtige gebeden
 Te loven; Vader ach! wat voor een dankbaerheyd,
 Zal ik betoonen God, mijn Hemels Majesteyt?
 Voor dit geluk, 't welk my geschied is door het sterven,
 Van dees Cassandra, om wiens wille ik most swerven,
 Als balling achter land, gescheyden van die geen,
 Die ik zoo trouw'lijk heb gelieft; mijn Lief Heleen.
 Nu zal ik dag, nocht uur verzuymen, maer my stellen,
 Om my in d' Echte met Helena te verzellen;
 Dies wegen laet ons gaen, ter plaets daer men God eerd,
 Op dat mijn droeve druk, weer in geluk verkeerd. *Binnen*

*Elizabeth by haer hebbende een Nonne-kleed,
 met een Doods-hoof.*

*Om in eenzaamheid te zijn,
 Wil ik mijn
 Vyt de booze vvereld scheye;
 En met een oprecht bekeer,
 In den Heer,
 Een Goetzalig leven leye.
 Daer het herte, na zijn vvensch,
 Van den mensch,
 Afgezonderd is, om rede;
 Dat men van des vverelds strijd,
 Is bevrijd,
 God te eeren met gebede.
 VWant die onder mensche swveeft,
 Zelden heeft
 Goe gedachten, God te loven;*

*VWant de vvereld trekt bekeer,
 Altijd neer,
 Eenzaamheit de Geest na boven.
 Ach! als my de vlugge tijd,
 VVisse strijd,
 Van de dood brengt in gedachten;
 Dan voel ik mijn geest getroost,
 't Aldergrootst,
 Van de vvereld kleyn te achten.
 Al het vverelds zoet gelact
 In der daed
 Is maer snoode ydelheden;
 Als men overdenkt hoe ras
 Dat het glas,
 Van het leven, daeld beneden.*

Die (wat hem den Heer toevoegt) Maer in plaats van dien sal deugd,
 Wel vernoege, In mijn jeugd;
 Dankbaerheid aen God ken geven; Zalig in de Liefde Bloeyde.
 Deugdzaam is in zijn gemoed, En dit suiver wirt gevaerd
 En veel doet, Zal de staet,
 Ach! hoe zalig is diens leven. Van mijn reynigheyd getuygen;
 Vereld, ik seg u adie En in dese zuyv're schijn,
 Mits ik zie, Zal ik mijn,
 Al u loofse boofse streken; Voor mijn Schepper nederbuigen;
 Die door u gevalsche schijn, Dat hy my in dese staet
 Heunig zijn, Doch toelaet,
 Maer in 't eynd als gal opbreken. Al mijn leven te volherden;
 Al u glory, roem, en pracht, Op dat ik na desen dagh,
 Al u macht, Eeuw'ig mach,
 Al u wellust, en vermake; (Heer) by u ontfangen vverden;
 Al u gaven (hoe begeerd) Laet dit Beckeneel voor mijn;
 Het verkeerd, Spiegel zijn,
 Dies ik vvereld u versake. Om mijn zelfs te leeren kennen;
 Nu ban ik de vyyle min, Dat vvy (na het vleesch) van Aerde,
 Vyt mijn zin, Stof gebaerd,
 Geyle lusten ik verfoeye; Niet dan stof, en asch en bennen.

Vaer wel dan snoode Feex met u bedriegery,
 Vaer wel, wereld, vaer wel, gy heert geen meer in my,
 Mer al u snood verraed, en booze listigheden,
 Die hier zoo menig mensch met smerten heeft geleden;
 Wat zijt gy wereld doch? een Poel vol damp, en stank,
 Der Goddeloozen vreugd, en droeven ondergank;
 Een strik, een Helle zelfs, die niet uitbraekt dan plage,
 Een Hoer, een snoode Feex, die vruchten schijnt te drage
 Van vreugde; maer cylaes! die op u vruchten ziet,
 Die vind in uwe vreugd, een helle vol verdriet;
 O wereld! wat zijt gy een Voedster van Godloofheid,
 En queekt de menschen op, in overgeven boofheid;
 O wereld! hoe streeld gy de herten naer u zin,
 En blaest den gierigert u loze streeken in;
 Gy wereld, stookt het hert, en scherpt de bitze tanden,
 Der gener die door nijd opslocken, alle schanden;
 En spuwen laster uit, van vromen, wereld ach!
 't Is wonder dat ik u bedrog verhalen mach;
 O spiegel! waerd gy vaek voor veeler menschen oogen,
 Onmog'lijk dat den mensch, wierd van den mensch bedrogen;
 Onmog'lijk wereld, ach! onmog'lijk zou 't u zijn.

Te zaeyen in den mensch, u wreede Ziels fenijn;
 Vaer wel wereld, vaer wel, dit zal mijn leydsman wezen,
 Door wien ik niet en zal u list, oft valscheit vrezen;
 Dit kleet, dit Nons gewaad, diend my voor 's levens tijd,
 Dit Beckeneel een baek, waer na mijn Ziel met vlijd,
 Zalstieren 't zinnen Choor, om niet te mogen dwalen,
 In 's werelds woeste Zee, waer in niet is te halen
 Als quelling, list, bedrog, verdriet, ellend, en pijn,
 Vaer wel wereld, mijn vreugd voortaan in God zal zijn.

Binnen

V Y F D E H A N D E L I N G.

Helena, Rogier.

Hc. **W**Ar is 'er dat op Aerden leeft,
 't Geen niet zijn haest verand'ren heeft,
 En schielijk ken verkeerem?
 Geen dingen hier ter wereld zijn,
 Hoe groot van macht, hoe vast in schijn,
 Die geen verand'ring leeren.

Ro. Den Hemel, die op 't geurig kruid,
 Dat in de groene velden spruyt,
 De koele dau laet dringen;
 En cïerd het lieflijk gebloos
 Van Lely, Vyolet, oft Roos,
 Geruigen al veranderingen.

Wanneer zy buyen neder storr,
 En met een felle wind ongord,
 Oft zengd met blixem vlagen,
 Een Roos, oft Lely schoon ontdaen,
 Schoon men die in haer fleur zag staen,
 Leyd morgen schielijk neër gellagen.

Hc. Den mensch (gelijk men heden ziet)
 Is heden wat, en morgen niet,
 Door dooddes felle donder;
 Bezit hy heden schatten waerd,
 Al is hy Koning op der Aerd,
 Hy leyd 'er morgen of der.

Ro. Die giff'ren groote eer bequam,
 Veel steden door zijn kracht in nam,

Met

Met kloek beleyd in 't strijden;
 En trotst op zijn gewonnen eer,
 Leyd morgen zelfs verslagen weër,
 En moet verwinning lijden.

Wat baet doet staet, oft machts geweld,
 Oft opgehoopte schat van gelt,
 Kan 't een uur levens baten?
 Wanneer de dood haer vonnis strijkt,
 Oft als haer komst genaekt, dan blijkt
 De nietigheyd van staten.

Bequame tijd, en stond gebiën my te vertrecken,
 Laet u mijn dankbaer hert, tot een vergelding strecken,
 Voor u bewezen deugd; die gy my hebt betoond,
 Wensch ik ach! Vader, u op 't alderhoogst beloond;
 Nu is de uur vervult dat ik van u moet scheyde,
 Nu is 't den rechten tijd dat ik my moet bereyde,
 Te keeren wederom, daer ik mijn Ouders vind,
 En daer ik mijn Heleen drie jaren heb gemind;
 Ach! welke min ik hoop met Gode te volherde,
 En dat Helena zal noch mijn getrouwde werde;
 Dies wegen Vader, ach! ik van u scheyden moet,
 Vaer wel, vaer wel voor 't laetit, met een dankbare groet.
He. Holla; blijft hier by my, 'k wil niet dat gy zult scheide,
 Voor dat ik zelve zal u wederom geleyde;
 Want zonder my, zeg ik, zult gy van hier niet gaen.
Ro. Hoe Vader; wat wil dit, hoe zal ik dit verstaen?
 'k Acht niet dat gy het meent, my langer op te houwe;
 Dat gy mijn nadeel zoekt, en ken ik niet vertrouwe;
 Dat gy mijn schade wild, met quelling, en verdriet,
 Door 't hind'ren mijns vertrek, dat hoop ik immer niet.
Hele. Ik wil dat gy by my, hier in dit Bosch zult leven,
 En u alleen ten dienst, Rogier, van my begeven;
 Ik wil al wat gy wild, u wil zal zijn de mijn,
 Ik lief Rogier, vermits ik niet en ben, die 'k schijn, (schromen.
Ro. Niet die gy schijnt, hoe dat? *He.* De schaemte doet my
Ro. Wat hebt gy, Vader, met dit zeggen voorgenomen?
Hele. Op dat gy hier uit moogt mijn eygenschap vermoen,
Ro. Kent gy my anders, als gy zijt, vermoeden doen;
 Te weten Eremijt. *Hele.* Na' tuyterlijke kleet;
 Ik ben geen Eremijt, hoewel gy my zoo heet.

Rogier. Geen Eremijt? 't is vreemt, en oorzaekt my veel vrees.
Door dien ik denk, by wie dat ik hier dan mach weze.

Helena. By eender die met u wel wenscht gepaert te zijn.

Rogier. Hoe Vader; 't schijnt gy raeft, *Helena*. 'k Wil dat gy blijft by
Zoo zult gy zien, Rogier, Helena met u paren, (mijn)

Den Hemel zal u hier haer werking openbaren;

Gy zult, Rogier, hier zien Helena die u mind,

Indien gy na mijn raed u wil genegen vind;

Gy zult Rogier, haest zien hoe schielijk alle dinge,

Hellen, door tijds verloop, na veel veranderinge;

Helena houd haer hier, en leeft gelijk ik doe.

Rogier. O Goden wat ik hoor? ey! Vader zegt my hoe,

En op wat plaets ik haer, eens zal te sprake komen.

Helena. Eer dit geschied, Rogier, heb ik voor my genomen,

T'ontdecken u, uit naem van haer, hoe zy begeert,

Dat gy hier blijft, en niet weër naer u Vader keert;

Voor en al eer gy zijt in d'Echt met haer verbonden,

Op dat u Ouders vreugd werd in dees vreugd gevonden.

Ro. Is 't droom? *He*. Ach! neen Rogier, het zijn der Godé wer.

Rogier. Indien den Hemel my, die gunste doet bemerken, (ken)

Dat ik hier in dit Bosch, Helena trouwen mach,

Zoo zal ik, al de tijd mijns levens, dag, aen dag,

Den Hemel, en ook God, op-offren dank gebede,

Die my, door u, ach! Vader, deze waerdighede

Verleenden; dies ik bid, dat my u hulp geschied,

Op dat mijn waerde Lief, Rogier noch eenmael ziet.

Ey! Vader laet ons gaen, 'k en kan niet langer beyde,

Oft deze Ziele moet van 't lievend lichaem scheid;

Waer vind ik mijn Heleen? om wien ik stervend leve,

Ach! Vader wild my doch een goede uytkomst geve;

Dat ik haer spreken mach, laet my het luk geschien,

Dat ik Helena mach eens voor mijn oogen zien;

Indien ik langer moet mijn afgodinne derve,

Zoo doet gy, Vader, my hier voor u oogen sterve;

Dies bid ik, neer-geknielt, dat gy my doch ontdekt,

Waer mijn Helena is. *Helena*. Rogier u sineeking trekt,

Mijn hert, mijn Ziel, mijn zin, u wensch te vergenoege,

Doch schaemt belet de spraek.

Rogier. Hoe zegt gy? *Helena*. 'k Zal my voege,

Om u in 't geen gy wenscht, op 't hoogste te voldoen,

Ik ben ten einden, hem met veinzery te voen;
 Ach! tonge, meld, ey! meld, het geen de schaemt verbied.
Rogier. Wat zegt gy Vader? *Helena.* Ben ik u Helena niet?
Rogier. Hoe Vader, gy Heleen? *Helena.* Die als een Kluizenaer,
 Hier in dit eenzaam Bosch vol zorge, en gevaer,
 Ter liefde van Rogier, in dees Eremitage,
 Mijn zinnen heb gevoed op ons oude Vry age;
 Waer in ik hoop, Rogier, gy noit verand'ren kent,
 Siet hier Helena zelfs.
Rogier. Sijt gy 't mijn lief? *Helena.* Ik ben 't.
Rogier. Mijn lief een Kluizenaer? ô wonderlijke werken!
 V groote mogentheyd, ha Gode! wy bemerken;
 Helena, lieve Lief, voor wien ik neder buyg,
 Mijn nieu-gebooren vreugd met blijde blijdschap tuyg;
 De liefd gebied my Lief, dat door beloofde trouwe,
 Ik aen u dienst my zal eeuwig verbonden houwe,
 Soo u mijn liefd behaegt, getrouheyd ik u sweer.
Helena. Als uwe Dienaeres buyg ik ootmoedig neer;
 En had ik niet gekent u deugdelijke daden,
 V kloekheyd en verstand, u wijs voorzichtig raden;
 Ik had het minne my, mijn Lief noyt onderstaen,
 Gelijk ik nu door Gods toeschicking heb gedaen.

<i>Rog.</i> Heeft den Hemel 't zoo ge- voegt, Vin d'Echt met my te pare, Is 't u vrille? <i>Helena.</i> My genoeft.	<i>Gund ons voorspoed, heyl, en vrede; Hoge Godheyd! u bestel, Is vervordert, en gaet vvel.</i>
<i>Rog.</i> Hemel gund ons vvel te vare; Hoge Godheyd! u bestel, Is vervordert, an gaet vvel.	<i>Hele.</i> Wat den Hemel t'zamen zoegt, Dat en zal de mensch niet scheyde; Liefd moet zijn door liefd-vernoegt,
<i>Hoge Godheyd! 'k moet u moeye, Gund my doch mijn lieve beë, Laet ons herten in Liefd Bloeye.</i>	<i>Lieve liefde, bind ons beyde; Lieve liefde, wild ons voen, Zoo blijf liefd in Eelen doen.</i>

ALCIP en AMARILLIS, Bly-eyndend-Spel.

I N H O V D.

Amarillis, wiens Ouders het land-leven hadden aengenomen om de gerustigheyd, vviert aldaer in oeffening van Schapen hoeden, opgequeekt; desgelijks Alcippe, die van Amarillis gelieft zijnde, geboden vverd't land-leven af te schaffen, t' Hoofsche leven aen te nemen, om door 't zelfde tot hooget eer en staet te rijzen.

Hy haer gebod gehoorzamende, reysst met Clindor, zijn Neef, ten Hove, alvvaer de huldige des Vorstins Amasis geschiedende; de Princes Lucia het ooge op Alcippe laet vervallen, en doet hem door een oude Koppelaersstet met bestoten ooggen, tot voor haer bedde brengen; daer zijnde, geraekt by haer, met voldoeninge van minne-lusten.

Alcippe, na 't genot van dien, komt by Clindor, verteld zijn vvedetvaringe, doch, niet vvetende van vviien zoo zoeten Venus offer aen hem vvierte opgedragen, sijnd, door raed van Clindor, een stuk fransjen uyt de gordijnen, vvaer door Alcippe kennis krijgt, dat hy zijn minne-lusten met de Princes Lucia pleegt heeft.

Dit de Princes ter ooren komende, onsteekt in gramschap, met beslyt van 't selve op het hoogst te vvreken, neemt de nacht en nijdigheyd te hulpe, opbitzende Marcellus, om door hem Clindor ziel-loos te maken; Clindor, in gevecht rakende met Marcello, krijgt de overhand en neemt hem 't leven; vluchtende naer Gotten, vverd achterhaeld en in hechtenis gesfeld.

Alcippe doet een voet-val, verzoekt genade voor Clindor, doch vruchteloos; zoekt derhalven middel om door hulp van eenigen Adel in Boere kleding, 't Kasteel te vermeersteren; 't vvelk geschiedende, verlossen Clindor uyt de boeyens.

De Vorstinne, op dit gerucht, doet Alcippe, voor eenvvig, uyt het Hof bannen.

Alphonfus, Ridder uyt Hispagnie, komt in 't Hof te Marcilie; tert aldaer de moedigsten Adel ter vvapen; onder vvelk Leon, den Oom van Amarillis, zich vertoond, en van den Ridder Alphonso gedood vviert.

Amarillis dit aen Alcippe schrijvende, versoekt vvrakee over de dood van haer Oom; by dienst-vaerdig op 't gebod sijns geliefde, begeeft sich onbekend ten Hove; daegd den Ridder ter vvapen, dervvclke by, tot vrvond'ring van al het Hofgesin, Ridderlijk vvervind, en dood ter aerden neder veld; vvord alsoo met groote vreugd, en eerbiedinge des Adels, en Hovelingen, in onbekende schijn, onthaeld; maer vertrekt vveder uyt het Hof, sonder bekend te vverden.

Pienander, gantsch misnoegt over sijn afscheyd, sonder te mogen vveten, vvat Ridder sich soo dapperlijk gequeten heeft, komt by Cleante den Oom van

van Alcippe, die hem te verstaen geeft dat sijn Neef Alcippe desen Rid-
der overwonnen heeft.

Piemander verwondert sijnde, doet dadelijk sijn bannissement herroe-
pen, en Alcippe, met alle eerbiedinge ten Hove leyden; die vvelke aldaer
met groote vreugde van de Vorstinne, als ook alle den Adel, statelijk vverd
ontfangen, en gestelt in de hoogste eere, en bedieninge van 't gantsche Hof
en regering.

Alcippe, hem siende op de hoogste trap van sijn geluk, bedenkt, en steld
sich voor oogen, de losse verandering, als ook de Hoofsche ydelbeden; neemt
voor hem de bedrieglijke stricken der Hovelingen te ontvrieken; de sorge-
lijke lasten te ontslaen; afleggende sijn Hoofsche, en vveder aennemende sijn
Herders kleeding, scheidt van 't Hof, begeeft hem te lande, en trouwt met
Amarillis.

Namen der Vyt-beelders.

ALCIP,	} Herders.
KLINDOR,	
CLEANTE,	Vader van Clindor.
AMARILLIS,	Herderin.
LVCIA,	Princes.
WRAEK,	} Zwijgende.
NYDIGHEID,	
NACHT,	}
MARCELLVS,	
AMASIS,	Vorstin van Marcilie.
ALFONSVS,	Spaens Ridder.
RODVS,	Edelman.
PIEMANDER,	Generael in 't Hof van Marcilie.
LEON,	Oom van Amarillis.
RODRIGO,	Edelman.
DIENAER.	

E E R S T E H A N D E L I N G.

Alcip lezende een brief binnens monds.

Al. **E**r noch de blonde Zon het Hemels licht doet
 bloozen,
 En zuigt de morgen-dauw uyt vers ontloken
 Roozen;
 Eer noch Aurora zelfs uyt hare Tente treed,
 En 't lieflijk Hemels blaeuw met purper rood bekleed;
 Eer noch den morgen-stond gierd haer gebloosde kaken,
 Schep ik in eenzaamheid mijn opperste vermaken;
 Mijn blijdschap dreef my uyt om in dit lieve groen,
 Voor d'opgang van de Zon, mijn offerand te doen.
 Aen wie doch? aen die geen die my de ziel, en zinne,
 Doet haeken na het Hof door zoete dwang der minne;
 't Is Amarillis, ach! die haer Alcip gebied,
 Dat hy ten Hove keerd, na staet, en hoogheyd ziet;
 Vw wetten en mijn hert en zullen niet verschillen,
 Mijn heusch gemoed dat zal, mijn Amarillis, willen
 Met graege vlijt voldoen al 't gene u behaegd,
 Mits dien Alcip een hert in zijne boezem draegd,
 Dat meer na hoogheyd tracht, en lof van edel bloede,
 Als in kleynachting hier het slechte vee te hoede;
 Ik heb dus lang mijn jeugt versleten onder 't vee,
 Doch tegens mijn gemoed was 't alles dat ik deë;
 Nu gy, ha! Amaril; Voogdesse mijnes leven!
 Dees brief, dees lieve brief! my tot een wet geschreven,
 In handen hebt gestelt; ô brief! die my belast,
 En zegt, dat langer my geen Herder-ampt en past;
 Maer dat ik land en vee te zamen zal verlaten,
 Verzoeken hooger eer, en dat door Hoofsche staten;
 Mijn wil en d'uw zijn een, mijn liefd uw wet gelijk,
 't Volbrengen zal aen u betoonen proef en blijk;
 Dat ik na wet uws wils, 't landleven zal verzaken,
 En trachten door manhafte daden te geraken,
 Aen lof, aen eer, aen gunst, aen Ridderlijke roem,
 Op dat men my ten Hoof den tweeden Krijgs-God noem;
 Want ik het land, om 't land, mijn leven niet bezinde,
 Maer minden 't land, om dat ik Amaril beminde;

Dewijl

Dewijl uw minne my gebied het land te vliên,
 Zult gy, als wel geneygt daer toe, my willig zien;
 Vw wetten, en mijn wil, mijn Engel! evenaren;
 Ik laet de Herders stok, ik laet de Schapen varen,
 Ik ruyl de Boere-kleen, aen Hellem, Swaerd, en Schild,
 Mits dien gy Amaril, dit van Alcippe wild.
 Wie zien ik daer van veer tot my-waert komen treden,
 Is 't Clindor niet, mijn Neef? hy is 't, ik moet op heden,
 Ontdecken hem mijn vreugd, doch veynzen mijne min,
 En melden hem geenzins 't gebod mijns Herderin.
 Neef Clindor zijt gegroet. *Clind.* En gy Neef desgelijken.
Al. De volheyte van mijn vreugd wil dankbaerheyte doê blijkē
 Aen 't Goddelijk geslacht; voor d'ingestorte geeft,
 Die dus lang niet in my, Neef Clindor, is geweest;
 Mijn geeft, die dus lang heeft in duyfter leggen dwalen,
 Wil, uyt een hooger, nu eens hooger eer behalen;
 't Land leven ben ik wars, de grove boerery,
 En 't Schapen hoeden, Neef, past langer niet aen my;
 Ik tracht na hooger, en wil my ten Hoofbegeven.
Clind. Wel Neef Alcip, hoe dus van staetzucht aangedreven?
 Gaet gy niet buyten spoor als gy u wel beraed?
 Denkt Neef, dat yder voegt 't beroep van zijnen staet.
 „Den Schipliens past de Zee; de Huysliens passien landen;
 „Den Wijzen het gebied, den Krijgsman 't swaert in handen;
 „Den Hoveling het Hof, een Schapen-hoeder past
 „Veel beter 't slechte Vee, als sware oorlogs last.
 't Is buyten u beroep, als zijnde onervaren,
 En weer gy niet mijn Neef, *Dat ongewoont maekt blaren;*
 Gelijk de spreuke zeyt? *Alcip.* Dit alles wel bedacht,
 Vind ik door reed'lijkheyde, mijn lust van grooter kracht,
 Weet gy Neef Clindor wel, wat my de reden leeren?
Clind. Ia Neef; dat gy behoord van u opzet te keeren,
 Indien gy reed'lijkheyde maer rechte plaetze geeft.
Al. Geen reed'lijkheyde krijgt plaets, ten zy men kennis heeft;
 Door kennis, kan men van een zaek goe reden toonen;
 Mits dien de reed'lijkheyde de mislag wil verschoonen,
 Moet zy met kennis eerst en wel te rade gaen;
 't Is niet genoeg een zaek op reden aen te slaen,
 Maer yeder staet het toe zich naerstelijk te wennen,
 Om 't geen, waer na hy tracht, eerst wel te leeren kennen;
 Wel

Wel kennende het geen hem 't hert betrachten doet,
 En vind het in zijn macht, zoo zijn zijn reden goet;
 Maer of schoon iemand ken de zaak met reden prijzen,
 Waer na zijn wensching strekt, en zonder aen te wijzen,
 Of hem de zelfde zaak, oft goed zou zijn of quaed,
 Die doolt, hoe zeer en vast hy ook op reden staet;
 Zeid Plinius niet recht, een zaak die zonderlinge
 Op onze reden past; *hoe dat van alle dinge*

Is oeffening Meestres; verstaet mijn Neef den zin?

Hy zeid de oeffening brengt ons bequaemheit in.
Clin. 'k Versta mijn Neef Alcip zijn meening, doch ik vrez,
 Dat gy in hoofsche plicht heel onbequaem zult weze;
 Mits gy te lang op 't land versleten hebt u tijd,
 En daerom onbequaem tot hoofsche plichten zijt.

Alc. Neef Clindor, wat my doet de ongewont ontbeeren,
 Dat hoop ik metter tijd door d'oeffening te leeren,
 „Denkt dat een reizend man geen weg ten einde raekt,
 „Ten zy hy op de reis een goeden voortgang maekt;
 „Het moedig Paerd laet zich van Ruiters niet beschryen,
 „Ten zy her d'oeffening bequaem maekt te beryen.
 Noit kom ik tot het wit van mijn gewenschte zin,
 Ten zy ik op het hof, de hoofsche plicht begin.

Is 't niet een meerder eer met smert geraekt aen wenschen,
 Als met kleinachting hier, by domme slechte menschen,
 Te slijten 't leven onder beesten op het veld?

't Land leven voed een Boer, Hoofs leven voed een Held.

Clin. Alcippe Neef, ik speur uit alle deze dingen,
 Hoe licht des menschen hert val op veranderingen;
 't Docht my op heden vreemt wanneer gy zeide, dat
 Gy tot het Hof begeert, en groote lusten had?
 Ik, die u voorstel stond op 't allerhoogste tegen,
 Ben zelve nu met u gantsch tot het Hof genegen?
 Alcippe heeft gelijk dat hy na hooger tracht,
 Als ik het recht bedenck, wat is 'er min geacht
 Als 't slechte Herder ampt, by yeder een verschove?

'k Ben u gevoelen eens, en reis met u ten Hove;
 Doch billik, dat men eerst daer van mijn Vader spreek,
 Ik bid u Neef ga meê; 'k hoop dat ik met gesmeek
 Zijn hert bewegen zal ons 't reizen te vergunnen.

Alc. Daer komt u Vader, die wy lichtelijk nu kunnen

Ontdecken onze zin. *Clin.* Mijn Vader zijt gegroet.

Alci. Het zelfde ik mijn Oom, u ook toewenschen moet.

Cle. Ik dank u; waer van daen komt gy dus met u beiden?

Clin. Een wonderlijke lust die schijnt ons aen te leiden

V met eerbiedigheid een zaek te dragen voor,

Waer op verzoeken wy, mijn Vader ons verhoor.

Clea. Zeg my wat gy verzoekt? *Cli.* 'k Zal 't Vader u ontdek-

Alzoo tot hooger eer al mijn begeerten strecken, (ken;

Gelijk ook onze Neef Alcippe; is 't ons leet,

Dat men zoo langen tijd, in 't boere leven sleet;

Derhalven zijn gezint ons moedig te verkloeken,

Met u verlos, ten Hoof een beter staet te zoeken.

Clea. Wat lust u domme jeugd, te nemen by der hand?

Wat heeft het woelig Hof, doch by 't geruste land?

't Land leven is een vreugd, daer 't Hof niet is dan quellen;

Wie is 'er die 't getal der Vorsten weet te tellen,

Die uit de slaverny van 't kribbig hofs verdriet

Begaven haer te land? zaid Iulius Cezar niet,

Dat hy veel liever wou te lande vredig wezen,

Als in het Roomsche Hof tot eer en staet gerezen.

Dees wetten zijn van ouds al op het land geweest,

Dat ieder 't zijn gebruikt, geen woeker winst en vreeft;

Noit huisvrou geeft 'er man oorzaak van jalouzye;

De wan-gunst is 'er dood, men kend 'er geen benye;

Geen Venus Kamenier, of Koppelaerster boos,

Gebruikt men op het land tot lusten goddeloos.

En ziet men niet te land veel daden waerd om prijzen;

Hoe eerlijk Moeders daer hun dochters onder wijzen;

Huisvaders hunne Zoons aenleiden in haer jeugd,

Tot noodelijk gewin, door wetten van de deugd;

Een ieder leeft te land niet zoo hy is genegen,

Maer zoo hy schuldig is zijns schuldige plichts wegen;

Elk leeft van 't geen hy wint, geen ziele zoo vervreemt,

Dat hy, door quade lust zijn naesten 't zijne neemt;

Elk eerelijk bezit, zijn land, zijn huis, zijn erven,

Een yeder leeft 'er in een vreze van te sterven.

Dit alles aen een zijd; let eens op mijn verhael,

V handen ongewent te voeren 't sneedig stael;

Gy, die van kinds been af gedoold hebt met de schapen,

Van leden al te swak om voeren schild en wapen;

Gy, die noyt anders waert als hier te land behuyft,
 V voegt geen blank pistool, geen degen in de vuyft;
 Maek eens een overleg met reden by u zelve,
 Gy, die niet zijt gewoon als ploegen, spitten, delven;
 In plaets van wapens draegd een slechte Herders rok,
 En in dijn handen voerd een hazelare stok;

Gy, die niet hebt geleerd als matiglijk te leven,
 Hoe wild gy u ten Hoof by d'Edeldom begeven?

Gy die geen leven als 't eenvoudig zijt gewent,
 Moet denken, dat het Hof best past voor die, die 't kent.

Cl. Wie leeft 'er die 't onkund niet kenbaer word door 't leerē?

Al. Die 't Hoofs willeeren, Heer, die moet ten Hoof verkeeren.

Cl. 't Is zoo, maer oeffening eyscht haer bequame tijd;

Wijl gy van kinds been af te land geoessent zijt,

Zal ongewoonte u, door onbequame jaten,

Met ongewoone last, in 't oeffenen beswaren?

Het Hoofsche leven diend van jongs af aengewend.

Clm. 'k Vertrou mijn Vader toe dat hy de reden kend,

Stelt reed'lijkheyd te werk; die leerd dat geene zaken

De menschen haer beroep volmaektelijk volmaken; *(staet)*

Geen staet volmaekt den mensch, den mensch volmaekt zijt.

Hoe menig is 'er die ten Hoof voor Edel gaet,

Niet tegenstaende, 't is van jongs hem aengewassen,

Zoo zal nochtans aen hem de boersheyd beter passen;

Daer leester veel ten Hoof in weelden opgevoed,

En van een arrem hert, en moedelooze moed;

Hoe veel in tegendeel van slecht geslacht en leven,

Zijn door haer moedigheid in 't Hof tot staet verheven;

Zoo dat mijns oordeels is van dezen 't rechte stuur,

De zaak niet die men liefd, maer zelve de natuur.

Cl. 'k Had op u kloekheyd, Zoon, noit zulken goet vertrouwe,

'k Zal door u reden my als overwonen houwen;

Indien natuur u trekt te zoeken Hoofsche staet,

Ik gun op u verzoek, als dat gy derwaerts gaet.

Al. Wat is 'er doch op 't land waer uyt men iets kan leeren?

Wat nutbaerheid is 't onder beesten te verkeeren?

Zijn wy geen menschen? ook begaeft met manne leen?

Bequaem om in den dienst des Krijgs-Gods Mars te treen;

Gebreekt het ons aen kracht van zenuwen en schonken?

Ach neen! 't hert is my aen de wapens vast geklonken;

De moed is aen het swaerd genageld, en gehecht,
 Ik draeg in 't lijf een hert dat met zijn vyand vecht.
Cl. Nocht moedigheid, nocht lust en zullen my gebreken;
 Om na de hoogste eer des Edeldoms te steken;
 't Zy ik het moedig Ros. in 't harnas blank beschry,
 Het zy gewapend ik met mijne vyand stry;
 Schoon my ten strijde mogt de braeffste Ridder dagen,
 In Clindor is de moed met hem een kans te wagen;
 Zoo moedig drijft de moed mijn moedigheden an,
 Dat ik in strijde trots den trotsten Edelman.
cl. De moedigheid toond blijk van u genegentheden,
 'k Zeg dat gy beide spreekt met vast en goede reden,
 Die als getuyge zijn van 't Adelijke bloed,
 Ook dat gy beide zijt by Adel opgevoed.
 Clindor mijn Zoon, en gy mijn Neef, ik wil u beiden
 Tot meerder moedigheyd van Hoofsche lust aenleyden;
 Dewijl gy zijt geneygt tot wapens, en tot strijd,
 Zal ik u doen verstaen van wat geslacht gy zijt;
 Zoodanig, dat gy beide meugt met aller eeren
 By d' eelste Adel u gelijken en verkeeren;
 Weet dat gy niet en zijt van Herders staet oft stam,
 Maer 't braeffste Ridderfchap dat oyt ten hove quam,
 Is van ons maegfchap; dies u hier op staet te letten,
 'k Bevinde dat natuur een yeder stelt zijn wetten;
 'k Zeg wetten dwingen u dat gy het land versmaed,
 En volgens de natuur van hier ten hove gaet;
 Dies ik van alles zal u beyde doen verzorgen,
 Het geen van node zy, op dat gy tegens morgen
 V reys ten Hove neemt; dies voegt u neffens my,
 Om te verschaffen al wat daer toe noodig zy.

Binnen.

Amarilis.

Ama. De hoop mijn liefde voed, dat onder deze linden
 Mijn Lief Alcippe zal zijn Amarilis vinden;
 Op 't schrijven van mijn brief, zijn antwoord doen verstaen,
 En oft op mijn verzoek hy ook ten Hoof wil gaen;
 Hoe woeld mijn hertjen in een drift met zoet verlangen,
 Om antwoord van mijn Lief Alcippe te ontfangen;
 Waer blijft gy, ach! mijn Lief? waer toe zoo lang vertoest?
 V afzijn 't ted're hert van Amaril bedroeft;

Ach!

Ach! hoe verdrietig valt de liefde 't lange wachten,
Ik raek aen 't doolen in de dool-hof mijns gedachten;
't Is best ik hier wat rust, mijn gedachten bedwing,
En onder dit geboomt een Herders deuntje zing.

Zy zit neder, en zingt. *Stemme*: Ach! blinde Bengel.

Amar. **Z** On van mijn zinne,
Herder van mijn hert;
Hoop van mijn minne,
Oorzaek van mijn smert;
Hoe meugje doch zo lang vertoeven
Ey! lieve doet mijn wil;
Koom, koom Alcippe, by u Amaril.

Alcip in Hooffsche kleeding, en
schuld achter de boomen
en zingt:

Alc. Schoon Herderinne,
Voedster van mijn ziel;
Ik, die wyt minne,
Voor u neder kniel,
En seheyd nu wyt het Herders leven

Op u begeert en wil;
Hier is Alcippe, by zijn Amaril.
Ama. Waer zal ik vinden
D'afgod van mijn min?
Alc. Hier by de linden
Schoone Herderin. *(de Herder?)*
Am. Waer schuilt gy u mijn vwaer?
Ey! wiserom swygje stil?
Koom, koom Alcippe, by u Amaril.
Alc. Buyg zuys vwinden
't Groene loof vvat neer;
En spreyd de linden
Ruyshend heen en vveer;
Ey! buyg de takjes van malkander.
Ama. Ach! ach! ik krijg mijn wyl
Ik mijn Alcippe, gy u Amaril.

Alc. Hier ben ik Amaril, hier ben ik Herderinne,
Zie wat Alcippe doet ter liefde van u minne;
Zie uwen Herder hier verwisselt van gewaed,
En dat om uwent wil geneigt tot Hooffsche staet;
Ik ben volkomen nu gezint na 't Hof te keeren,
Zoo door mijn eigen lust, als ook op u begeeren.

Ama. Alcippe. *Alc.* Lief. *Ama.* Alcip. *Alc.* Mijn lief, mijn Amaril.

Ama. V lusten zijn te zeer gehoorzaam aen mijn wil.

Alc. Mijn wil is willig naer u willens wet te leven.

Ama. Tot loon wil liefden u mijn hertjen overgeven;

Ey! voegt het by het uws, en voerd het uit zijn stee,

Mits u mijn hertje mind, neemt het voor 't uwe mee.

Alc. Ik zal, mijn Lief, ik zal u hertjen met mijn dragen,

In het gedacht aen u, mijn Engel! alle dagen

Liefds offerande doen; en knielen niet alleen,

Maer buigen ziel en wil, met offer van gebeen;

Geen dag, geen uur, zal my des afzijs tijde deelen,

Oft Amarillis zal in mijn gedachten spelen;

Vbeeld, u lieve beeld, uw beeltenis zal my
 Verftrecken, aen 't gedacht, een ſchoone Schildery.
 Daer ik met hert en ziel geftadig op zal malen,
 En daer mijn leven zelfs het voedsel uyt zal halen.
 Mijn Lief, mijn Amaril! op heden zal 't gefchien,
 Dat men de hulding des Vorftins zal kunnen zien;
 Dies ik met Clindor reys, om daer eens aen te ſchouwen,
 De pracht die men daer zal op deze hulding houwen;
 De tijd geen uytftel lijd, dies ik, mijn Amaril!
 Met u verlof, van u mijn afſcheyd nemen wil.
Ama. Alcippe, Lief! ik wil een zaek op u begeeren,
 Al oer dat gy van my ten hove waert zult keeren;
 Dat is; wanneer de weeld ten Hove u ontmoet,
 En dat gy in de weeld u hert met luſten voed,
 Om door geluk tot eer en hooger ſtaet te ſteygren,
 Wild dan, aen u-gedacht Alcippe, doch niet weygren,
 Te plaetzen in het hert u Lief, uw Herderin,
 Die in haer herte plaetft de Herder van haer zin;
 Ey! laet ſtantvaſtigheyd by u haer woonſteê houwen,
 Wiſſelt mijn ſlechtheyd niet aen Hooffche Staet Inſvrouwen;
 Wiſſelt mijn trouwheyd niet aen 't Hofſ bedriegery;
 Liefd mijn oprechtigheyd voor Hooffche heerſchappy.
 Dewijl gelegentheyd, mijn Herder! zal gebreken,
 Om mondeling met u, mijn Lief Alcip! te ſpreken,
 Verzoek ik dat zomwijl eens ſtomme boden gaen,
 Die my uw ſtaet, en uw gezontheyd doen verſtaen;
 Plaetft my in uw gedacht den tijd van al uw dagen,
 Noyt ure van den dag, of 't herte zal my jagen
 Hier in de lommer; daer het met een minne-klagt
 Uyt nocken zal, helaes! hoe 't naer uw weer-komſt wacht.
 Dewijl het dan moet zijn dat gy van my zult ſcheyden,
 Wil ik mijn Lief Alcip een ſtukje weegs geleyden,
 En mer een lieve kus toe-wenſchen luk op reys.
Alcip. En ik dit kuſjen zal, mijn Lief! na liefdens eys,
 Doen, in 't verliefd gemoed, door 't vuur des mins verteeren,
 En uyt dat kuſjen voedsel trecken na begeeren.
 Indien 't mijn Engel luſt my uyt-geley te doen,
 Zal ik, door tijds verloop, my tot het reyzen ſpoen,
 En zal aen u, mijn Lief op 't ſpoedigſt antwoord ſchrijven,
 Gy zijt mijn eygen, en die zult gy altyds blijven;

Mijn liefd veranderd noit, dat sweer ik by de Goon,
Noit wissel ik mijn liefd aen Koninglijke Kroon.

Binnen.

T W E E D E H A N D E L I N G.

Amarilis.

WAnneer een dicke damp be-
dekt
Het hemels blaen met nare duyster,
De Zon met vvolken overtrekt,
Zoo geeft zijn strael op aerd geen
luyster.
Oft, als de Maen te reye gaet,
Met rijke sleep van sterre stralen,
En opgepronkt met Hemels staet,
Haer vveer-schijn laet van boven
dalen.
En dat een drift van vvolken
svuert,
Benevelt't Maen-licht en de sterren;
Zoo gaet het mijn verliefde hert,
VViens Zon mijn noch beschijnt van
verren.
Mijn Zon, mijn licht, mijn lief-
dens glans,
Die my noch huyden heeft besche-
nen,
Als 't opper puyk van alle mans,
Is nu nyt mijn gezicht verduvenen.

Alcip! mijn hertens Herder, ach!
't Valt swaerder als my docht voor
desen,
Ik schijn op 't klaerste van den dag
In droeve duysternis te vvezen.
Nu gy u by-zijn my ontrekt,
En't land verlaet om hoofs te leeren
Is't hert met dampen overdekt,
Mits 'k moet u Zonne-licht ontber-
en.
Wat is't, of tranen sugt, en klagt
Mijn droevig herte steeds versellen?
Mijn smert vvoord daer door mit
versagt,
Noch ook mijn innerlijke quellen.
Ey liefde! geef my hert, en moed
Om 't affijn met geduld te helen;
Bevrijt mijn Lief voor tegenspoet,
O Goon! die 'k in u macht bevel-
en.
Alcippe is ten Hoofgekeerd,
Om daer na staet en eer te tragten;
Als 't luk hem hoger heeft vereert,
Zal ik met vveugden hem ver-
vachten.

Binnel.

V E R T O O N I N G.

Daer Amasis gehuld vverd.

Na dat de Vorsten sijn ten Hove t'saem gekomen,
Na dat de stemming des verkiefings is vervuld,
Werd Amasis voor 't oog des Adels aengenomen,
En, voor Vorstinne van Marcilien, gehuld.

Kort na de vertooning, komt Alcippe nyt, en vvoord
van Gabrina vervolgt.

Ga. Beleefden Jongeling, ik hoop met vast vertrouwen,
Dat gy mijn vryigheid my zult ten besten houwen;
'k Wilt garen wie gy zijt, om reden die my port,
En hoe gy, moedig Held, met naem geheten word?

Alcip.

Alcip. Gy, die tot kennis van mijn name zijt genegen,
 Wat is u, zeg my dat, in 't minst daer aen gelegen?
Gabrin. V meerder als my zelfs, wist gy het geen ik weet,
 Dienst-willig weet ik, dat gy mijn verzoek voldeed;
 V komste hier ten Hoof zal u gelukkig maken;
 Gy kunt hier, zoo gy wild, tot staet en hoogheid raken;
 Gy kunt verkrijgen 't gun noit Vorst verkregen heeft,
 Dies het van noden is gy my te kennen geeft,
 Wie dat gy zijt, en hoe u naem is my laet weten.
Alcip. Wel, als gy 't weten wild, Alcip ben ik geheten;
 En van geslachten ook uyt Adellijke stam,
 Derhalven ik in 't Hof hier van Marcily quam,
 Om Adelijk het gantsche Hof-gezin te eeren,
 Op hoop van hooger, ik ten Hove kom verkeerem.
Gabrin. 't Schijnt het geluk alreë u dienst te roonen poogt;
 Ik weet 'er een ten Hoof, die heeft Alcip be-oogt,
 En uwe min zoo diep ter herten in genomen,
 Waer door zy wil dat gy zult voor haer bedde komen;
 Geen Vrou van kleyne macht, maer van een hooge stof,
 Niet van de slechste, maer de grootste van het Hof,
 Na wien zoo menig Vorst getracht heeft, maer verloore.
Al. Wat hoor ik, Hemel, ach! wat komt my hier te voore;
 Min-voedster Cypria, wat hebt gy voor met mijn?
 Ik twiffel, oft dit niet een valsch bedrog zal zijn,
 'k Heb dikmaels veel gehoord van 't Hof's bedriegeryen.
 „ Den Stierman die in Zee de rotzen niet wil myen,
 „ Lijdt schip-breuk, waer door hy zich zelve brengt in nood,
 „ Door onvoorzichtigheid veroorzaekt zijne dood.
 „ Hof is een woeste zee, vol klipachtige gronden;
 „ Hof is een hooge rots van schadelijke zonden;
 „ Hof leyd op valsheid toe, door zoete veynzery,
 Dies dient voorzichtigheyd te wandelen met my; (zeggen,
 Hoe hier gy? *Ga.* 'k Hiet Gabriela, Heer. *Al.* Wild my eens
 Door wiens bevel gy my dit komt te vooren leggen?
Ga. Mijn Heer houd zich genoeg dat hem 't geluk geschied.
Alcip. Gabriela, ik vertrou my op dat zeggen niet.
Gabrin. Wat waend Alcippe dan dat ik besta te liegen?
Alcip. Dat kost geschieden, mits de woorden vaek bedriegen;
Ga. Bedrog en kea niet zijn, daer daed de waarheid toond.
Alcip. In schijn van waarheid 't Hof's bedriegerye woond.

Gab. Waer schijn is zonder daed, daer is bedriegerye,
 Maer waer de daed zelfs blijkt, ken waerheyd, schijn niet lye.
Alcip. De reden zijn wel goed, waer 't werk zoo in der daed.
Gabrin. Zoo 't niet zoo is, wensch ik dat my den donder slaet.
Alcip. *Gabrina*, mach ik op u woorden dan betrouwen? (wen.
Ga. Mijn woorden, Heer, meugt gy wel voor waerachtig hou.
Alcip. Is 't waer dat my ten Hoof een edel lufvrou mind?
Gabrin. S' is meer als een Princes die tot u is gezind.
Al. Is 't zoo? ey zeg! *Ga.* Ik sweert by al de macht der Goden.
Al. Heeft zy my dan gezien? *Ga.* Och ja! en my geboden
 Om u van deze nacht te brengen in haer zael.
Al. *Gabrina*, 't schijnt eē droom. *Ga.* Let eens op mijn verhael;
 Zy heeft my strik belast, mijn naerstigheid te plegen,
 'Torchare bykomst u, *Alcippe*, te bewegen.
Al. Zal ik haer byzijn dan genieten mogen? *Ga.* Ja.
Alcip. Zal 't zijn *Gabrina*, dat ik met u by haer ga?
Gab. Gy zult alleen haer niet met uwe bykomst groeten,
 Maer zelfs haer lieve lust met minne kusjes boeten.
Alcip. *Gabrina*, brand haer hert tot my in minne-brand?
Gabrin. Dat zal getuigen zelfs de gulde ledekant,
 Waer op gy deze nacht, in zoete minne lusten,
 Met een volmaekte Vrou, zult veylig meugen rusten;
 Omhelst, gestreelt, gekust, gevleyd, ge-eert, gediend,
 Niet als een oorlogs Held, maer zoete Venus vriend.
Alcip. *Gabrina*, zeg my doch, hoe dat zy word geheten?
Gabrin. Zy heeft het my geboon dat niet te laten weten;
 't Is best, mijn Heer, dat zy haer naem u zelve zeyd.
Alcip. Ik vrees, *Gabrina*, noch dat hier bedrog in leyd.
Gabrin. Daer van bevry ik u op straf der Goden plagen.
Al. Op 't geen gy sweert, wil ik, *Gabrina*, het dan wagen;
Alcippe is gewis al van een ander geeft,
 En beter Vrouwen Man als Ioseph is geweest.
 Veel liever wil *Alcip* mins strijd met Venus slechten,
 Als wel geharnast, met den grooten Krijgs God vechten;
 Dies ik vrymoedig ga, en doe 't gun gy begeert.
Ga. Een ding dient noch gezeyd al eer gy derwaerts keert;
 Geen rechte lievert ken volkomen vreugd genieten,
 Indien hy zich ontziet het bitter van verdrieten;
Alcippe, ach! gy voed de zoete minne vlam
 In d'alderschoonste Vrou, die oyt van Vrouwen quam;

Minzaam, beleeft en heufch, in 't Hof, nocht op der aerden
 En leeft 'er haers gelijk in edelhedens waerden ;
 Van dees beloof ik u, u lusten na begeert,
 Mits dien dat gy aen my beloften doet, en sweert,
 Dat gy de zake zult by u verborgen houwen,
 Gelijk ik u dat wil, Alcippe, toe vertrouwen ;
 Haer naem zy niet gezeyd, haer minne niet gemeld,
 Nocht ook aen niemand niet u zoet bedrijsf verteld ;
 Ook zal dees Iufvrou uwe komste niet gedoogen,
 Ten zy, dat het geschied met toegebonden oogen ;
 Geblinthokt moet gy gaen, daer gy na uwen zin,
 Gebruyken meugt u lust. *Alcip.* Hier vind ik prijkel in.
Gab. Daer is, geloofst het my, geen prijkel in gelegen.
Alcip. Hoe zoet de lusten zijn, dit maektze my weër tegen ;
 Al was de lust van min noch duyzendmael zoo zoet,
 Ik zoekze niet daer ikze blind'lings vinden moet.
Ga. Ik bid, voldoet mijn beê, want gy niets hebt te vrezen,
 Ik sweert daer zal in 't minst voor u geen prijkel wezen ;
 Waer is u moedigheid, waer zulke strikte wet,
 Waer vreze, die dat zoet van min te rugge zet ;
 Is 't mooglijk dat gy kunt de moet zoo laten zinken ?
 De min behoorden 't hert aen lust zoo vast te klinken,
 Dat geene achterdocht, u minne lust ontjaegt,
 Te meer, dewijl gy zelfs gebeên word van de Maegd ;
 Fy Moeder ! nyt wien gy ontfangen hebt dit leven ;
 Fy u natuur ! die hem dees schoonheid hebt gegeven ;
 Fy borsten ! die hy zoog, van zijne kindsheid af ;
 Fy ! dat de schoonheid hem geen meerder moed en gaf ;
 Fy ! daer een Vrouwe-lust door moedelooze mannen,
 Kleynhertig en te kinds zoo licht word uyt gebannen.
 Alcippe, ach ! gy zijt die gene die gy bent,
 Ik sweert, dat u ik noyt zoo hert-loos had gekent.
Al. Wie leeft 'er die niet zou veranderen zijn zinnen
 Van alle achterdocht, om zoere lust der minnen,
 Te plegen ; zoete min, geen bitter ongeval,
 My uwe zoerigheid voortaan misgunnen zal ;
 Geen swarigheyd, geen zorg, en zullen my doen schromen,
 Het zy in wat geval, om tot dat zoet te komen ;
Gabrina, isse schoon ? *Ga.* Vitmuntend. *Al.* Zoet van zeden ?
Ga. Ook al. *Al.* En wel gesteld van lichaem en van leden ?

Gabri. Trots Heer, in als volmaekt. *Alcip.* En is't haer wil en zinn
 Dat ik te nacht met haer zal plegen zoete min?
Gabrin. Ik sweer 't. *Alcip.* Zoo bid ik dan laet my niet langer
 Hoe tockeld my de lust, hoe spelen mijn gedachten; (wachten)
 Hoe kitteld my de graegt met innerlijke brand,
 Om aen de min Godin te doen mijn offerand;
 De vreugde schijnt mijn hert in tijds vertrek te klemmen,
 Gedachten in de vloed van Cypris stromen swimmen;
 De lusten maken zeyl om met voor-wind van min,
 Ruym-schoots de haven van mijn lust te loopen in.

Gabrina bind sijn oogen.

Gabrina, blind my nu, ik ben des wel te vreden.
Gabrin. Als 't u gelieft mijn Heer, nu laet ons binnen treden.

V E R T O O N I N G,

Daer Alcippe by de Princes te bed leyd.

*Alcip, van de Princes in minne-lust ontfangen,
 Die vleyd, die bid, die streeld, die Lief koost, en die smeekt,
 En offert Venus vreugd, met kussjes op haer vvangen;
 Hoe by haer spraek versoekt, niet eens sy weder spreekt.*

*Na de Vertooning brengt Gabrina Alcip weder
 op sijn plaats, en gaet voort vveg.*

Alcip, Ha min! hoe vol-op heb ik daer u zoet genoten,
 Hoe heeft het minne luk Alcip in lust gestreeld;
 Ach! ach! hoe heeft de min na wil, en wensch gespeeld,
 Als zy my had omhelst in d'armen vast besloten.

O min! waer uyt is doch de zoete lust gesproten,
 Die tot dit zoet genot Alcippe heeft gebracht;
 O min! hoe zoet hebt gy mijn lusten toegelacht,
 Dat ik niet weet wie 't is, dat heeft my meest verdrotten.

Doch, zoo veel speurden ik, hoe wel ik niet en zag,
 Dat deze lufvrouw, in wiens armen dat ik lag,
 Was jeugdig, lief en zoet, volmaekt in kunst der minne.

Natuur gy die in haer dit minne-vuur ontfaekt,
 Hebt haer ook in de min volkomentlijk volmaekt;
 En die volmaektheyd is geoffert aen mijn zinne.

Wat Iufvrouw mogt dit zijn, ach Venus! ach! wie is 't?
 Die my haer minne gaf, ik wensch dat ik het wift,
 Wie my die zoetheyd van de minnery verliende,
 En in dat zoet onthael mijn grage lusten diende;
 Met bolle lipjes my zoo lodderlijk gekuft,
 En alles wat zy heeft geofferd aen mijn lust.
Clindor. Wel Neef, hoe dus in u gedachten opgerogen?
Alcip. Neef Clindor, wel te pas, hoe zou ik doch vermogen
 Te veynzen 't luk voor u, dat my hier is geschied,
 'k Zal u verklaren, Neef, want veynzen ken ik niet;
 Hoe zal ik op het best met woorden u verklaren,
 Wat vreugde my alreë ten Hoof is wedervaren?
 Ach leyder! deze tong gebreekt het aen de macht,
 Te melden 't zoetste zoet dat my de minne bracht.
Cl. Hoe, Neef, hoe dus, wat is 't? *Al.* Hoor toe ik zal 't u zeg-
 Als my de min, ik zeg de minne, dag ging leggen, (gen;
 Dat ik op vreemde wijs most komen daer ik zou,
 Genieten minne-vreugd van een Princeffe Vrouw;
 Een vrouw van groote macht en Adel hier ten Hove,
 Heeft my 't luk meer vergunt als Clindor zal gelove;
 Een oude Vrouw heeft my tot dit geluk gebrocht,
 En door dees Vrouw heeft zy het zelfs op my verzocht;
 Ik most geheel verblind by deze Iufvrouw komen,
 Doch mits dat my het licht, in 't byzijn wierd benomen,
 Kost ik niet zien wie 't was, wiens rijke Ledekant
 Door 't zoete minne vuur bedoven stond in brand;
 Waer in ik deze nacht na mijn begeerten ruste,
 Met lieflijk onthael, haer lieve lipjes kuste;
 Zoo dat de volheyd ik van dien niet zeggen ken,
 Doch een zaek is 'er daer ik moeyelijk om ben;
 Dat 's, dat ik niet en mogt de plaets mijns vregde weten,
 Noch wie dees Iufvrouw is, en hoe zy word gheten;
 Wat listigheyd dat ik hier toe heb aangewend,
 Zoo wierde my nochtans haer name niet bekend;
 Doch zoo veel is 't, de plaets waer zy my deed ontbieden,
 De plaets daer mijne lust en minne vreugd geschieden,
 Bespeurden ik dat was een plaets meer als gemeen,
 En als ik op haer koets by duister quam getreën,
 Tuygen 't gevoelen my de kostele çieraden,
 Waer meed haer Ledekant my docht te zijn beladen;

Bedenk eens Neef, bedenk wat vreugd mijn hert ontving,
 Als ik by zulken Vrouw gantsch naekt te bedde ging;
 Denkt by u zelve eens hoe 't hert in lust most woelen,
 Als ik haer borsjes mocht, en ook wat meerder, voelen;
 Haer borsjes matig rond, zoo poezelig en zoet,
 Dat als ik daer van spreek in vreugde swijmen moet;
 Wat noch de rest belangt dat zal ik stille swijgen,
 En wenschē, soo mijn lust die vreugd noch eens mach krijgē.
 Dat my dees lieve Vrouw mocht werden dan bewuft.
Clm. Gy, die my hebt ontdekt 't genot van uwe lust,
 Kunt middel, zoo'gy wild, door mijne raed bekomen,
 Waer door de kennis ken by u worden vernomen;
 Indien zy wederom u komen doet by haer,
 Neemt dan gelegentheid, in dezer voegen waer;
 Wanneer gy by haer zijt, in 't afscheyd gaet ter zyen,
 En wild uyt het gordijn, oft het behangsel snyen
 Yets van de franje, die u melden zal wie 't zy,
 Met wien gy hebt gepleegt u zoete minnery;
 Gy, die door 't snyen zult gordijn oft hangsel schennen,
 Zult zekerlijk hier door de Iufvrouw leeren kennen,
 Mitsdien dat gy daer na by daeg het Hof door gaet,
 En met voorzichtigheyd wel naerstig gade slaet,
 In welke zael het is daer gy 't gordijn geschonden,
 Of 't hangsel hebt gesneēn, hier door zal zijn bevonden
 Wie 't is. *Alcip.* Zeer wel bedocht.
Clindor. Denkt u mijn raed niet goet?
Alcip. Dit is de middel waer door ik haer kennen moet. *Bianca*

Gabrina.

Ga. O blijde nacht! voor hem die nu in minne-lusten,
 By mijn Princesse leyd in lieve vreugd te rusten;
 En voor de tweedemaal mins zoetigheyd geniet,
 Wie kan bedenken wat 'er niet ten Hoof geschied.
 De tijd die is na by dat ik *Alcip* moet halen,
 Me-vrouw die klopt; en eer den dag begint te dalen,
 Moet hy vertrecken; dies ik daed'lijk binnen treē,
 En breng *Alcip* geblind weēr op zijn eerste steē.

*Gabrina brengt Alcip vveër op 't Tooneel,
en gaet voort vveg.*

Alci. Het veinzen is vergeefs, al wou Mevrouw niet spreken,
Ik weet dat zy het is alleenig door dit reken;
Wat dat ik bad 't was niet, hoe 'k smeekte, zy sweeg stil,
En gaf mijn lieve lust volkomen alle wil;
Terwijle mijne hand haer blanke leden streelde,
En zy in mins vermaek op 't zoetste met my speelde;
Al wat ik deed was wel, al wat ik sprak was goed,
In 't kort, al wat zy heeft is uitermaten zoer;
Doch, 't schein, na dat ik aen haer wezen kost bespeuren,
Dat zy, heel moeyelijk, haer zelve gink versteuren,
Als ik in 't lief gestreel, met zachte woorden riep,
Princes; verschrikten zy, al veinzend oft zy sliep;
Maer dwers, en heel verkeerd zy haer na die tijd toonde,
Hoe 'k om verschooning bad, in 't minst zy my verschoonde;
Ik ga zoo dadelijk na mijn Neef Clindor toe,
Aen wien ik klarelijk hier van ontdecking doe. *Binnen.*

Lucia, Gabrina.

Luci. Gabrina. *Gab.* Wat gelieft Princes? *Luci.* Fy valsche pry,
Noit had ik u vertrouwt zoo trouloos tegens my.
Gab. Me-vrouw, 'k heb my getrou in uwen dienst gequeren.
Luci. Hoe komt den vreemdeling Alcippe dan te weten,
Dat ik ben de Princes? gy hebt het hem gezeyt.
Gab. Dat ik ontschuldig ben sweer ik u Majesteit.
Luci. Sweert niet 't is valsch, ik weet dat gy my paid met logē,
Gy hebt my, snoode pry, verraden en bedrogen.
Gab. Princes, van mijn onschuld de Goôn getuige zijn.
Luci. 'k Zeg noch 't is valsch, te meer om dat hy noemde mijn.
Gab. Gy weet het hooge Goôn dat ik ontschuldig lye,
Princes, daer komt Alcip, ey! schuilt gy wat ter zye.
Ik zal uit zijne mond de waarheid wel verstaen,
En wie hem van Mevrouw de kennis heeft gedaen.

Lucia schuld ter zyen en luysterd.

Gab. Alcip de Iuffrou heeft op heden my doen weten,
Dat gy te nacht haer hebt Princes Lucy geheten;

Wat reden hebt gy, dat gy haer zoo hebt genaemt?
 Alcippe, ziet wel toe, in 't minst u niet beraemt,
 Te seggen 't gun gy zegt; gy waend haer wel te kennen,
 En lichtelijk zoud gy door waen de eere schennen,
 Van die, die eereljk haer eer noyt heeft verkort,
 Ziet toe dat zy haer wraek op u niet uit en stort.
 Gy hebt een ander veur als gy wel zult vertrouwen,
 Ik raed Alcippe u, dat gy de mond wild houwen.
 Ik bid u, zeg my doch, Alcip, hoe quam het by?
 Dat gy de lufvrou hebt genoemd Princes Lucy;
 Gy mist, voorwaer gy mist, en gy met dit te zeggen,
 Zoud de onschuldige oneer te laste leggen,
 Dies zegt my door wat reden gy dit hebt gedaen?
Alcip. Gabrina, Clindor heeft my tot dit werk geraen.
Gabrin. In welker voegen gaf u Clindor doch te weten,
 Dat deze lufvrou zou Lucia zijn geheten?
Alcip. Door een subtyl beleid heb ik dit onderzocht.
Gabrin. In wat manier is dit beleid dan uit gewrocht?
Al. Zoo ik door Clindors raed, de laetste nacht verleden,
 Een stuk van het gordijn heb zoetjes afgesneden,
 En in de Zael geweest, bevond ik na der hand,
 Als dat het de gordijn was van de Ledekant,
 Waer op dat de Princes gewoon is 's nachts te rusten,
 Met wien ik heb geboet de zoete minne lusten.
Gabrin. Alcip, 't is misverstand, 't is de Princesse niet,
 Dies ik u raden wil dat gy wel voor u ziet,
 Dat gy in 't minstedeel wild zullikx van u geven,
 Of 't zou u lichtelijk, geloofst my, kosten 't leven;
 Alcippe, swijgt, en dit vermoeden u ontslaet,
 Vaer wel, gedachtigh zijt te volgen mijne raed.
Alcip. Gabrina, ik beloof u woorden te onthouwen,
 En swijgen; wat gebeurt 'er valsheid onder Vrouwen. *Binnen*
Gab. Nu heeft Princesse zelfs gehoord wie 't heeft ontdekt.
Luc. 'k Vergeeft Alcippe, maer tot Clindor 't herte strekt,
 Met lust om hem door wraek zoo moe en mat te maken,
 Dat hy niet levendig, hier uit het Hof zal raken.
 Verschijn, ô wreede Wraek! vertoont u nare Nacht!
 Koom helsche Nijdigheid, en pleegt u groote macht;
 Koom, zeg ik, en verschijn, verschijn u voor mijn oogen.
W. Wie eist mijn dienst? *Lu.* Maer ik, ha vrou! van groot ver-
 mogen, Wild

Wild gy my dienste doen? *Wra.* Princes my maer gebied.
Lucia. My is een groote spijt, en snoode trots geschied,
 Waer van ik wraek verzoek. *Wra.* Lief zijn my u geboden;
 Princeffe tot dit werk is my op 't hoogst van noden,
 Mijn Speel-genood, den Nacht, wiens macht het al bedekt,
 Wat tot een slijme gang langs boofheids paden trekt;
 De boofheid schuwet het licht, en wil in duyster dolen,
 De wraek en nijdigheid zijn aen de nacht bevolen;
 Wanneer ik met de nacht mijn offerand bestem,
 Soo heeft mijn doent en werk te beter pit, en klem;
 Geliefd het u Princes, dat ik de nacht verbeyde,
 Om dan de nijdigheid door wraek-lust aen te leyde?
Luc. Doet zoo, schikt dat gy u na mijn begeerte voegt,
 Dat 's dat gy my met wraek ten vollen vergenoegt.
 Ik wil dat gy u zult vervoegen met malkander,
 En by Marcellum gaen, de Neve van Pimander,
 Bewegen hem dat hy ten strijde tred, voor mijn,
 Met Clindor, van wiens trots de Wraek voldaan moet zijn.

V E R T O O N I N G.

Vaer Marcellus verzelt is met de Wraek, Nacht en Nijdigheyd, en Lucia hem toe-reykt een Degen, als wraek verzoekende op Clindor.

*De Nijdigheyd, en Wraek hier met de Nacht verzelt,
 Ophitzen 't herte van Marcellus om te vechten;
 Dies de Princes het swaerd hem in de handen steld,
 Om haer geleden spijt met volle wraek te slechten.*

Marcellus.

Mar. De Wraek en Nijdigheid my hebben aengebieden,
 Dat ik voor de Princes in een gevecht zou treden,
 Met Clindot, die de eer van de Princeffe roofd,
 Dies ik met eeden heb de wraek aen haer beloofd,
 En ga om Clindor tot het strijden uit te dagen,
 Die haest zijn valsheid zal met droevig leet beklagen.
 Daer komt hy wel te pas; eer-schenner van een Vrouw,
 De naem van Hoveling ik u niet waardig hou;
 Hoe dorst u valschetong Princessen eere schennen?
Clu. 't Geen gy my legt te last mach ik met recht ontkennen.
Marc. Zoo doet een eerloos hert, als het zijn misdaed ziet,
Clindor. Van misdaed overtuigt mijn hert in 't minst my niet.

Ma. Out-

Ma. Ontkennen is geen recht, nocht woordē waerheits wert?
Cli. Met woorden kunt gy my 't waerzeggen niet beletten.
Ma. De waerheid is 't dat gy Princessen eer verkort.
Cli. Gy spreekt de waerheid niet, zoo 't niet bewezen word.
Mar. Onnodig is 't bewijs, daer misdaed is gebleken.
Cl. Toont, hebt gy hier af blijk, my daer van eenig teken.
Mar. Onnodig, mits ik u zoo veel niet waerdig ken.
Clin. Zo zeg ik dat gy liegt, en ik onschuldig ben.
Mar. V zeggen geld'er niet, gy zult haest anders zingen.
Cli. Gy zijt die man niet die daer Clindor zult toe dwingen.
Mar. Gedenkt de spreuke wel, *hoogmoed komt voor den val.*
Clin. Ik vrees dat zulk wel haest aen u ervaren zal.
Ma. V trorsheid tergt mijn wrack te zoeken door den degen.
Clin. Die bulbak vrees ik niet gelijk de kinders plegen.
Mar. Het schijnt eer-schenner, gy rechtvaerde wraeke tert.
Clin. V leugentael geeft my derhalven moed, en hert.
Mar. Wat let my, dat ik u dit in het hert niet drucke?
Clin. Wat my, dat ik u 't hooft niet kap aen duizend stucke?
Mar. Wat spijt, wat snaed, wat trots zal langer my geschien?
Clin. Wat guit, wat sielt, wat schelm, moet ik hier voor my sien?
Mar. 't Hert barst my van de spijt die my hier komt te voren.
Clin. En my, dat ik my laet van u dus ringelooren.
Mar. Verdeedigt u, zijt gy een man gelijk gy zegr.
Clin. Alreé, dewijl gy my onrecht te laste legt;
 Wel aen, denkt vry dat noit u Clindor zal ontwijken,
 En of my hert gebreekt dat zal ik haest doen blijken;
 Vertrout vry dat het my niet schorten zal aen moed,
 Hoe trots gy scheld en dreigt, ik laet u niet te goed;
 Zegt my wanneer, en waer gy wild dat ik zal komen,
 Daer my door uwe hand de ziele werd benomen;
 Wat waend gy dat ik u ontzien zal? neen geenzints!
 V dreigen acht ik wind, en vreezen waer te kinds;
 Wel aen steld uur en plaets. *Mar.* De uur is al gebooren,
 't Verdriet my van een Boer meer woorden aen te hooren;
 Ik Acht dat gy langen tijd ten Hove hebt verkeerd,
 Daer gy de oeffening van wapens hebt geleerd,
 Betoond nu wat gy kent, 't za als gy wild. *Clin.* Voor dezen
 Ha! trotze dwingeland, 't is waer, placht ik te wezen,
 Een Herder die te land de Schapen heeft gehoed,
 Daerom niet min als gy in heusheid van gemoed;

'k Schroom met geen Edelman, hy zy wie 't zy, te vechten ;
 Zoo u een Boer verwind, zal d'eer zijn luk oprechten ,
 En door de vlugge Faem uitblazen over al ,
 Hoe dat een Boer hier brocht een Edelman ten val ;
 Marcellus, als 't u lust. *Mar.* Wel aen past op mijn hande.

Zy raken in gevecht, Marcellus overtuigt gewont, en valt dood ter aerden.

Clm. Daer leit den snorker nu, en laet den romp te pande ;
 Best is 't dat ik vertrek, naer Gotten neem de vlucht ,
 Eer deze zijne dood verspreid werd door 't gerucht.

Het doode lichaem overd binnen gedragen, Lucia, en Sabrina uyt.

Lucia. Hoe vinnich is 't geluk, eilaes ! Lucia tegen ,
 'k Wil dat men Clindor zal, hier over alle wegen ,
 Vervolgen, en met vlijt na sporen, op dat hy ,
 Voor zijn bedreven quaed, rechtvaardig straffe ly. *Binnen.*

DERDE HANDELING.

Amasis, Pimander, en al het Hofgezin.

Am. **H**Oe edel is de deugd in die die deugden plegen ,
 En door deugds werke 't loon van deugds verdienst
 Gelijk het blijkt aen u, Pimander, die met lof, (verkregen,
 Een heerlijk ampt bekleed hier nevens my, in 't Hof.
Pim. Grootmogende Vorstin! wie zich gewent te stappen ,
 Van zijne kindsheid af op deugdens eerste trappen ,
 Die raekt van laeg om hoog, daer 't luk haer gaven toond ,
 En daer men 't deugtzaam hoofd met groene lauren kroond ;
 Eer noch mijn jeugdens bloem te dege was ontloke ,
 Heb ik, doch zonder roem, en ongeveinst gesproke ,
 My tot de deugd gewent, na eer en lof gestaen ,
 En ben zoo, voort en voort, langs deugdens pad gegaen ;
 Tot ik de gunst uws Majesteits quam te betreffen ,
 Die 't lusten mijn geluk dus hooglijk te verheffen ;
 De deugd verdiend deugds loon, dies ik my schuldig ken ,
 Vorstinne, 't uwen dienst, wiens Dienaer dat ik ben ;
 En wil nocht goed, nocht bloed, nocht lijf, nocht leven sparen ,
 Om uwe Majesteits verdienst te evenaren ,
 Met deugds vergelding, 't zy in welleker geval ,
 V Majesteit van my dat ook begeeren zal.

Wel

Weldaed diend wel beloond, en dit zijn deugdens wetten;
 Hier staet een heuchl gemoed aendchtig op te letten,
 Dat hy als 't tijd vereyft getrouwe hulpe bied,
 Aen die, van wien, zeg ik, hem deugden zijn geschied;
 Verdorven eeuw, helaes! hoe weynig, in u dagen
 Bevindmer, die haer na de wet der deugden dragen;
 Maer loonen goed niet quaed, die vaek het meest verdiend;
 Werd veeltijds, na verdienst, beloning niet verliend;
 Hoe veele zijnder die nocht lust nocht moeiten vrezin,
 En trachten zoon hun rijk, oft land ten dienst te wezin;
 En zonder dat hun loon verdiening evenaerd,
 Ondankbaerheyd, met recht, voor goddeloos verklaerd.

Alcip.

Alcip. Genadigste Vorstin! door medely gedreue,
 Koom ik my hier voor u demoedelijk begeue,
 En zoek genade op de misdaed van die geen,
 Die van Marcellus wierd bevochten, en bestreên;
 Genade, ô Vorstin! voor Clindor, u gevangen,
 Wiens rouwig herte perst hem tranen op zijn wangen.
 Zijn misdaed rees uit dwang, en niet uit wraek oft haet,
 Dies bid ik, ô Vorstin! verschoon, verschoon de daed.
Anafis. 't Verzoek is vruchteloos, hy zal zijn straf verwervd.
 En, na verdiensten, zal men Clindor ook doen sterven.
Alcip. Dewijl my voor Clindor genade word ontzeyd,
 Dient vruntchaps rechte proef van my in't werk geleyd,
 En middel aengewent om Clindor te bevrijen,
 Van zijn gevangenissen, en al te droevig lijen;
 Wat middel best gepleegt, en in het werk gestelt?
 Waer door dat Clindor raekt uit 's vyands wreed geweld;
 Ik weet indien ik had noch thien oft twaelf mannen,
 Tot hulpe mijns beleyds, met wien ik aen mocht spannen,
 En my vertrouwen, op haer trouheid, 'k weet dat wy
 Door dit beleid gewis hem kosten stellen vry.
 't Is morgen markt-dag, dies de luy na stad meest keeren,
 En het Kasteel ontbloomt, daer wy in Boere kleeren,
 Oas veynzen zullen yets te veylen; in dees schijn,
 De plaets, daer Clindor zit, licht kan vermeestert zijn;
 Daer dient geen tijd verzuimt, naer Gotten is geschreven;
 Als dat men Clindor zal berooven van het leven;

Dies

Dies ik op't spoedigst reys, verzelt met meerder macht,
Op hoop mijn aenslag werd gelukkig volbracht.

Binnen.

Clindor in de Gevankenis.

Clindor. Ach! my ellendig mensch, hoe ik my keer oft wende,
Ik draeg, eylaes! met my, mijn knagende ellende;
Ach Clindor! hoe bedroeft is u ontstelde geest,
Die dag en nacht met schrik inwendig is bevreest;
Waer dat ik ben my dunkt ik zie de Wrake komen,
De nacht beswaert de Ziel met schrickelijke dromen;
De vreeze beeld my in de straffe mijnes daeds,
Gerechtigheid wil 't loon mijns uytgewrochte quaeds;
't Gerucht gaet hier ten Hoof dat ik zal moeten sterven,
Wat droefheyd zal, eylaes! mijn oude Vader erven,
Als hy dees tijding hoort? ô Hemel! kan het zijn,
Stort u genadigheid nu eenmael uyt op mijn;
Mijn Geest ten hoogst beroerd, op wreede doods geruchten,
Mijn hert lost, dag en nacht, veel bitterlijke zuchten;
De Ziel is steeds vol schrik, angstvallig en ontroerd,
En schijnt al levend my ten lichaem uitgevoerd;
Zoo haest ik mijn natuur tot rusten heb begeven,
Dunkt my ik zie, helaes! het swaerd al opgeheven,
En vaerdig tot de slag; my dunkt dat ik zie staen,
Den Beul, om my de kop van dezen romp te slaen.
O God! wat vreugd ken ik noch in mijn droefheid leeren;
Als ik u woord gedenk, ô opper Heer der Heeren!
Wat is u woord een troost in dees mijn bange noot,
Het woord des waerheids zelfs, 'k wil niet des zondaers dood,
Maer dat hy zich bekeer, bekeerende mach leven;
O ongemeten troost! den zondaer toegeschreven;
O Clindor! drukt dit woord in 't diepste van u hert,
Verhoopt een Hemels vreugd, na dees u Aerdsche smert;
Het leven door de dood, opstanding door het sterven,
En voor een Werelds strijd, een Hemels kroon te erven;
Dit neem ik tot een troost, en bid u Hemels Heer,
Versterkt my door u Geest, hier in hoe langs hoe meer. *Binnen.*

Alphonsus.

Alpho. Geen Ridder, 't zy hoe kloek hy tegens my zich stelde,
Die dees mijn trotzen arm niet los ter aerden velde;

Geen

Geen Ridder die om eer, 't gevecht met my begon,
 Dien ik niet Ridderlijk met wapens overwon;
 Ik, door zijn Majesteit van Spaengien, uytgezonden,
 Om wapen eer, heb noyt zoo sterken Held gevonden,
 Dien ik niet heb het hoofd van zijnen romp gesneên,
 Hoe moedig dat hy was, hoe trots van lijf en leên.
 Hier in Marcilien ik my ten Hoof vertoone,
 Om zien wat Ridders, en wat Edelen daer woone;
 En oft'er yemand zy van zoo veel moed en hart,
 Dat hy te voorschijn komt, als hem Alphonsus tart:
 Ik ga ten Hoof, om daer mijn eere op te rechten,
 En zien of 't yemant lust om eer met my te vechten;
 Marcilien wel eer van Ridders was verzien,
 Die Ridderlijk het hoofft een Ridder dorsten biên.

*Alcip verzelt met thien oft twaelf Mannen, gekleed in Boeren kleeding,
 met mandekens onder den arm, en gevveet onder hien
 kleeren, gaen na 't Kasteel.*

Alci. Sa mannen, toont dat gy tot trouwheyd zyt genegen
 En dat gy Clindor in de noot niet laet verlegen;
 Doet bliken dat gy noch tot Clindor liefde draegt,
 En dat gy neffens my, u lijf en leven waegt;
 Neem moet, hier is de plaets daer Clindor zit besloten,
 Van wien zoo menig mensch getrouwheyd heeft genoten;
 Laet zijn getrouwheyd nu met trouwheyd zijn beloond,
 En dat zich yder nu getrouw aen Clindor toond.
 Een zaak dient ons voor al op 't hoogst in acht genomen,
 Dat is, zoo haest als wy omtrent den ingank komen,
 Dat men in stilte dan terstont de Schild-wacht velt,
 Met al wat regen ons zich in de wapens steld;
 Wy hebben geen gevaer, nocht tegenstant te vrezen,
 Mits dien het volk al meest nu in de stadt zal wezen.
 Sa Helden, dat 's u voor, die 't lust die volge my,
 Op hoop den aenslag ons geluckeljk gedy.

Zy overvallen, en dooden de Schild-wacht.

Clin. Alcip, hoe dus verbaest? ik oordeel uyt uw wezen,
 Dat Clindor, buyten hoop, het sterven heeft te vrezen.

Alci. Neef Clindor, vrundschap heeft zoo veel te weeg ge-
 Dat ik in deze schijn u leven heb gezocht;
 (brocht)
 Gebe-

Gebeden kosten de Vorstinne niet bewegen,
 Dies heb ik tot mijn hulp dees Edelliën verkregen,
 En met beloft van eed te wagen lijf en goed,
 Om voor te komen wraek, genegen tot u bloed ;
 Wy onder dit beleyd, zijn in 't Kasteel gekomen,
 De Schild-wacht onvoorziens het leven afgenomen,
 Om u getrouwelijk van doods gevaer t'ontlaen.
Clm. Alcip, mijn-lieve Neef, hoe dorst gy dit bestaen ?
Alcip. Getrouheid gaf my moet, door liefden aangedreven ;
Clindor. Mijn lieve Neef, gy loopt groot prijkël van u leven.
Alcip. Geenzins Neef Clindor, toon een mannelijk gemoed.
Clindor. De trouwheid is te groot die my u liefde doet. (ken:
Al. Geen vrees van prijkël doet des vrundschaps liefd beswij-
Clm. Hoe trou u vrundschap is, dat doet u liefde blijken ;
 Manhafte Edelliën, gy doet te veel voor mijn.
Rbo. Zoo veel en doen wy niet, oft meer wy schuldig zijn.
Clm. Een eel gemoed is noit vernoegt in trouheids daden. (den:
Rb. Als deugd geen trouheid blijkt zoo lijd de deugde scha-
Clm. Mijn deugd heeft aen de u noit zoo veel deugd verdient.
Rb. Waer deugd ziet op verdienst, is deugde zonder vriend.
Clm. O vrundschap! door de deugd aen Clindor nu gebleken.
 O trouwigheid! wiens liefd mijn tong niet uit kan spreken ;
 O deugde! die aen my dees vrundschaps proeve toond,
 Van waer komt my de macht die deze deugd beloond ?
Al. Neef Clindor, tijd gebied geen uytstel meer te maken.
Clm. Alcippe, Neef, hoe zal ik uyt dees boeiens raken ?
Alcip. Door onze krachten wy de yzers grof en dik,
 Af rucken van hun steê, dat 's in een oogenblik,
 De grendels breken af, en slaen de sloten open,
 En door een sterke kracht Neef Clindors leven kopen ;
 Laet ons gelijker-hand dit rucken gaen om veer,
 En smijten van de muur een stuk ter aerden neêr ;
 Daer is een opening ; 't za Neef terstond aen 't vluchten,
 Eer dat men in de stad mach hooren dees geruchten,
 't Is tijd en over tijd te raken op het pad.
Clm. De vrundschap in de nood is wel een edel schat. *Binnen.*

Pimander.

Pimander, Hoe schielijk kan 't geluk in onluk zijn verkeerd,
 Op d'eene dag verhoogt, op d'ander dag verneerd ;

O O

O won-

O wonder wankel rad ! hoe los zijt gy in 't dreyen,
 Die heden werd gevleyt, moet morgen and're vleyen ;
 Die heden is een Heer, een Prins, een Vorst, een Graef,
 Is morgen maer een knecht, een Dienaer, ja een Slaef ;
 Die heden is vereert ten Hemel toe verheven,
 Moet morgen in verdriet en droeve quelling leven ;
 Zoo gaet het met den mensch hier op dit aerdsche dal,
 Niemand, zoo lang hy leeft, weet wat hem beuren zal ;
 Den tijd maekt droeve bly, en blijde vol bedroeven,
 Den armen maekt hy rijk, den rijken doet hy proeven,
 Het bitt're ongeval van droeve armoeds nood ;
 Doch 's menschen ongeval dat eyndigt doot de dood.
 Der Gotten Majesteyt, door gramschap heel ontsteken,
 Vermits Alcippe deed de boeyens open breken,
 Zend Post op Post ten Hoof ; begeert van de Vorstin,
 Dat men Alcippe straft voor al het Hof-gezin.
 Na dat de bank van Recht op heden was gespannen,
 Heeft men Alcip, hoe wel noch vluchtig, hier verbannen,
 En als een guyt verklaerd, die booslijk heeft verkort,
 De wetten van het recht, waer door hy balling word ;
 Mijn deert zijn ongeval, en die het recht mocht zeggen,
 Men kost al dit bedrijf Princes te laste leggen ;
 Zijn schuld is niet zoo groot als recht na recht mocht gaen,
 Hy heeft verbeurt, dat 's waer, maer waer uit is ontstaen
 De oorzaak van zijn schuld, in 't geen hy heeft misdreven ?
 Wie 't quaed bestraffen wil, moet quaed geen oorzaak geven ;
 Lucia de Princes gaf oorzaak tot de daed ;
 Maer schoon zy heeft misdaen, wie straft haer van het quaed ?
 Wie doet de Paus in band ? wie wil de wil belctten ?
 Van die, die na hen wil de wetten zelve zetten ;
 Ten voegt geen onderdaen als zijne Vorst misdoet,
 Te straffen zijn bedrijf, maer 't past hem dat hy moet
 Gedulden in het geen daer Vorsten in verbeuren ;
 't Is droevig, door haer quaed de straffe te betreuren ;
 De straffe van het quaed uyt hare lust ontstaen,
 Holla ! ik swijg vermits ik yemand daer zie gaen.

Alp. De heufheid my gebied u onbekent te groeten.

Piman. Mijn Heer, u heufheid zal ik evenaren moeten,
 Met wensching desgelijks. *Alp.* Mijn Heer, is hier, in 't Hof
 Geen edel heufsch gemoed, 't geen tracht na eer en lof ?

Zijn

Zijn hier geen Ridders in de wapen-kunst ervaren?
 Gelijk 'er eertijds veel alhier ten Hove waren,
 Die Lans en Speer zootrots in zadel voerde, dat
 Marcilien daer van heeft altijds d'eer gehad.
 'k Verzoek, gelijk mijn plicht van jongs af aengeboren,
 De grootste Hoven; om daer Ridders op te sporen,
 Die ik de proeve doe mijns wapens kunst, alleen,
 Om door een groote naem tot hooger lof te treên;
 'k Ben van de Ridderschap uit het getal der Ronden,
 't Welk in des Konings Hof van Spaengien word bevonden;
 Mijn wapen is getuyg van 't geen ik u verklaer,
 En werd dat niet geloofd, zoo maekt de daed het waer;
 'k Verzoek mijn Heer gelieft ten Hove te doen weten,
 Dat hier een Ridder is die zich wel durfd vermeten,
 Dat in dit gantsche Hof is niet een zulken man,
 Of Ridder, die Alphons met wapens trotzen kan.
 Pi. Ten waer geen heusheyd u dijn voorstel te ontzeggen;
 Ik ga, om 't Hof-gezin de zaken voor te leggen,
 Als dat gy Ridderlijk ter wapen yemand daegd,
 Licht gy een Ridder vind die 't strijden met u waegd. *Binnen.*

VIERDE HANDELING.

*Amasis, Pimander, Lucia, Leon, Alphonsus, Rodrigo,
 en alle de Edelen, en Hovelingen.*

Pi. **G**een bulderende wind beroerd de herde rotzen,
 Men laet zich hier ten Hoof van Spaensche moed niet
 trotzen;

Men swicht hier voor geen spook van ydel roem en lof,
 Men acht de woorden hier niet meer als zand en stof,
 Dat met de wind verstuyft, en word ter vlucht gedreven,
 De woorden zonder daed, zijn rompen zonder leven,
 Groot spreken is geen kunst, het zeggen is maer wind,
 En 't snorken is vergeefs, en eygen aen een kind.
 Gy Heeren, Helden en Manhafte Edellieden,
 Die u gebonden houd aen Amasis gebieden,
 Vorstinne van dit Hof; gy Heeren wie gy zijt,
 Dees Ridder tracht na eer, by ons met wapen-strijd;
 'k Vertrou het Hof heeft hier zoo dappere gemoede,
 Gequeekt en op-gevoed, uit Ridderlijken bloede,

Die leven, lijf, nocht goed geensins zullen ontzien,
 Maer Ridderlijk, om lof, 't hoofd dezen Ridder bién.
Rodri. Hier is een hert dat noyt een Ridder strijd ontzeyde;
 Hier is een hert dat zich noyt van de moed liet scheyde,
 Om 't hoofd te bieden aen de aldertroutfen Man,
 Die oyt ter wereld was, oft immer komen kan;
 Mijn krachten menig Held in smaed en leed beproefde;
 Hoe menig Ridder zich door deze hand bedroefde,
 Wanneer gemoedigt ik haer trotsheyd over viel,
 Beroofden 't sterflijk vleesch d'onsterfelijke ziel.
Alph. Zijt gy dien Man, wel aen, toond u noch als voor dezen,
 Ik vrees u eere zal al op het hoogste wezen;
 Oft zoo 't geluk u lof, tot hooger eer verheft,
 En door u kloekheyd gy dat luk aen my betreft,
 Dat gy Alphonfus ziel van 't lichaem kund doen scheyden,
 Zoo zal de Faem u lof ten Hemel toe verbreyden;
 Om proef te zien van 't geen gy Ridder u vermeet,
 Verzoek ik dat gy u maect vaerdig en gereet.

*Trompetten werden geblazen, 't gevecht begonnen, en
 Rodrigo verslagen.*

Alph. Zal ik noch meerder eer van wapen-kunst berrachten,
 Heeft yemand noch de lust, ik zal 't van hem verwachten.
Leon. Hier is de Man, die 't lijf acht minder als de eer,
 En wagen wil zijn ziel aen 't Ridderlijk geweer;
 Hier is de Man, die zoekt 't Hofs eere op te rechten,
 't Zy levendig, oft dood, om eere te bevechten;
 Op dat zijn dood verdient het lof, dat hy zijn borst,
 Ter eeren van het Hof ten besten geven dorst.

*Trompetten werden geblazen, na't gevecht werd Leon
 verwonnen, en dood ter nedergevelt.*

Piman. Ongunstige Godin Minerva, die u handen
 In zegen van ons trekt, hoe zal ik dan die schanden
 Gedogen, dat 'er in Marcilien niet zy
 Een Ridder zoo vol kracht dat hy dees Held bestry;
 Het waer een schand, een schand die 'k niet en zal gedogen,
 Ten waer dat my de moed waer minder als 't vermogen;
 Neen, neen Pimander, neen, toond noch dat zelfde hert,
 Dat zelve van God Mars aen u geoffert werd;

Piman-

Pimander die wel eer in 't harnas vast geklonken,
 Een fellen blixem sloeg, uyt stael en yzer vonken ;
 Pimander, die wel eer door wapens heeft vernield,
 En met dees zelfden arm al Ridderlijk ontzield,
 Zoo menig oorlogs Held, en mannelijk besprongen,
 Al wat ik tresten aen, tot mijne wil gedwongen ;
 Niet minder ben ik noch, als ik toen heb geweest,
 Wat maer mijn name kost dat was voor my bevreesft ;
 Ik ben 't, die menigmael mijn vyand heb gellagen,
 En ook den Lauw'ren Kroon, tot eere, meê gedragen ;
 Ik ben 't, die niet en zal gedogen hier in 't Hof,
 Dat Spaengien trotzen zal met roem van zulk een lof ;
 Dat niet een Ridder in Marcili zich vertoonde,
 Noch niet zoo kloeken Held in wien de krachten woonde,
 Die Spaensche macht bedwong ; neen dat gedoog ik niet,
 Geen Spaensche hovaerdy zoo grooten eer geschied ;
 Ik zal in deze vuyft een stalen degen voeren ;
 Ik zal Alphonsi tong van zulk een roem besnoeren ;
 Ik zal gemoedigt zelfs de wapens nemen aen,
 En met een Spaensche Mars noch eens ten strijde gaen,
 Om proef te geven van mijn kracht wel eer gebleken ;
 Pimander laet de zaak zoo loffeljk niet steken.
 Al heeft uw kloeke hand door Ridderlijk geweld,
 Hier in Marcilien twee Ridders neer gevelt,
 Noch zijnder meer, noch meer die met u zullen vachten,
 Om ons vervallen eer, met eer, weêr op te rechten.
 Geen Hercules, hoe fel, hoe machtig, nocht hoe wreed,
 Nocht ook den God wiens vuyft de blanke wapens smeed,
 En doet door Brontis kracht de heete vonken stuyven,
 Die zullen zelve eerst met my dit hachjen kluiven,
 Eer ik zoo los de eer liet glippen ; die my drijft,
 Zoo lang een druppel bloeds in dees mijn aders blijft,
 Te lev'ren slag aen die, die dezen heeft geslagen ;
 Pimander zal u ook een hert ten offer dragen ;
 Pimander zal u ook een heusche moed besteen,
 Gemoedigt om de eer, met u ten strijd te treên ;
 Eer dood, als eere loos Marcilien te laten,
 Troost zich Pimander ; die om d'eer der Hooffscher staten,
 Zoo menigmael zijn bloed, en leven heeft gewaegt,
 Den trotsten die hy wist, ter wapen uyt gedaegt,

Die laet zich nimmer noch van Spaensche moed braveren,
 Die geeft geen kamp, oft moet zich laten overheren,
 Die staet het nimmer toe dat gy u lof verrijkt,
 Ten zy Pimander, door u dwang, zijn vlagge strijkt.
Dien. Grootmogende Vorstin, eerbiedig ik my buige,
 Om uwe Majesteit op 't spoedigst te getuige,
 Dat hier gewapend is een Ridder, die geboor
 Van uwe Majesteit verzoekt. *Amas.* Brengt hem hier voor,

Alcip gevrapend en vermoet.

Piman. Mijn Heer, als onbekend, de reden my bewegen,
 Om weten wie gy zijt? *Alcip.* 'k Ben eener die genegen,
 Met hert, en ziele is te staen nae d'opper eer,
 Die yemant halen kan door 't punct van zijn geweer;
 En ongeraden is 't aen u te openbaren,
 Wie dat ik ben, en wat dat my is wedervaren;
 Ik ben zoodanig dat ik tracht na wapen lof,
 En dat alleen ter eer van dit vermaerde Hof;
 'k Hoor hier een Ridder is uit Spaengien aengekomen,
 Met wien ik heb een kans te wagen voorgenomen.

Piman. Mijn Heer, ik vrees u zal door dees geen eer geschien.

Alcip. Al waer 't Achillis zelfs, ik zal hem niet ontzien.

Piman. Voor uwe neêrlaeg, Heer, zou ik bekommert wezen.

Alcip. Al waer hy d'oorlogs God, zoo zal ik hem niet vrezen.

Piman. Geloof, hy is God Mars gelijk in macht en moed,

Alcip. En in de zelfde wieg ben ik ook op gevoed.

Piman. Zier Heer, hoe trots zijn bloed de aderen doet swellen.

Alcip. Ziet hier de mijnen Heer, die 'k daer zal tegen stellen.

Piman. Zijn dapperheyd en moed die zijn u onbewust.

Alcip. Te meerder dat die zijn, te grooter is mijn lust.

Piman. Zijn felle krachten zijn gelijk der Leeuwen tanden.

Alcip. Niet minder is de kracht van dees mijn grove handen.

Piman. Zijn sterkte is te groot, dies wild u wel beraên.

Alcip. Al waer 't den Hel God zelfs, ik zal 'er tegen slaen.

Piman. Verwaentheid, Heer, die doet de mensche dikwijls dor

Alcip. Wat dat belangt, laet zijn alleen aen my bevolen. *(len.*

Piman. Dewijl 't u ernst is, moet uwen wil geschien.

Alcip. Waer is den Ridder, die het lust my 't hoofd te biên?

Alphonf. Hier is Alphonfus, die ten strijd noch is genegen.

Alcip. En hier de Man die dat verantwoord met den degen.

Alphonf.

Alphonf. Gy toond met woorden, Heer, een dapper Mannen
Mits gy tot wapen eer Alphonfus trotsf, en tert. (hert,

Alcip. Waer is Alphonfus? van wiens daden en de wond'ren,
Men hoord, het snel gerucht, door al de wereld dond'ren,

My lust dien aerdschen God en tweede Mars te zien;

Ik ben 't Alphonse, Heer, ik ben de geen met wien

Her u gelieven zal een wapen kans te wagen;

Zijt gy dien grooten Held, die Leon hebt verslagen?

Zijt gy dien fellen Leeu, die alle Ridders dwong?

Zijt gy dien Ridder, die Rodrigo hier besprong?

Alphonf. Die ben ik; wie zijt gy? *Alcip.* Die, die u zal beletten
Een kroon van hooger lof op uwen kruyn te zetten.

Alphonf. 'k Vertrou, zoo in de tong gelegen is de krachtr,

Dat gy de eere my zult roven door u macht;

Voerd gy een edel hert, zoo vecht niet lang met woorde,

Ten is het eerste niet ik zulke Ridders hoorde.

Alcip. Al wat ten hoogsten is dat nadert aen den val.

Alphonf. Gy zijt de Man noch niet die 't daer toe brengen zal.

Alcip. Voordeel gaet niet vast.

Alphonf. V woorden zijn geen wetten.

Alcip. Hier is de Man, de Man, die voet by stuk zal zetten.

Alphonf. Dat is my lief, mits ik dien Man lang heb verwacht.

Alcip. Ik ben gereet, hou daer, koom an, en proeft mijn kracht.

*Trompetten geblasen sijnde eyndigd het gewecht, en vvoord Alphonfus
verwonnen en dood ter aerden neder gevelt.*

Alcip. Daer leid den Ridder die veel Helden heeft verwonne,

Doch, vruchteloos met my, als nu, den strijd begonne;

Daer leyd hy die te trots trotzeerde op zijn moed;

Daer leyd dien snorker nu verslagen in zijn bloed;

Daer leyd de eer van zoo veel overwonnen zielen.

Pimander Heer, voor u ik schuldig ben te knielen,

Om dit zijn blanke swaerd, als voor wat raers bekend,

Te offeren aen u die zullikx waerdig bent;

V heufheyd edel Heer, verdient door uwe waerde,

Dit Ridderlijke swaerd in dankbaerheyd t'aenvaerde;

Ontfangt het Heer van my, als een die 't voor u won,

Enniemant waerdiger als u vereeren kon.

Piman. O braven Ridder! pronk en blixem aller Helde,

Die met u sterke hand de trotste Ridder velde;

Gy die verwinner van den grootsten winner zijt,
 Die oit ter wereld is geweest in onzen tijd;
 Gy zijt het die in lof ten Hemel zijt gestegen,
 En van de Goden zelfs verdiend een Hemels zegen,
 Gy zijt het die hem dwong, die 't al en al versloeg,
 En aller Helden lof alleenig met hem droeg;
 De eer is onverdiend, van u my aengeboden,
 Veel eer dees gifte past geoffert een der Goden,
 Dat is dien grooten Mars, die komt dees eere toe,
 Dies ik u voor dees eer, mijn Heer, bedankend doe.
Al. Geen Mars, geen Pallas, nocht geen Goden, ô Pimander!
 Geen Koning, nocht Monarch, alleen u en geen ander,
 Verkies ik tot de eer van dit verwonnen swaerd,
 Ik bid u heufheid dit in dankbaerheyd aenvaerd.
Piman. Ik zal zoo lang ik leef u trachten te beloonen,
 De eer aen my geschied, zal in Pimander toonen,
 Wat voor vergelding ik u heufheid schuldig blijf,
 V, die de wapens zijn geklonken aen het lijf.
 Genadige Vorstin, ey? laet voor alle dingen,
 De Rey van Adel, en de Eelste Hovelingen,
 Met statelijke eer, over 't verkregen lof,
 Dees Ridder Ridderlijk geleyden naer het Hof;
 Laet Hoofsche Inffer-stoet met heughelijke kelen,
 Den lof dees Ridders nu eens vrolijk uit doen quelen;
 Vereert zijn eer met al wat dienstig wezen ken,
 Tot dankbaerheid die ik ten hoogften schuldig ben;
 Niet ik alleen, maer ook u Hoogheid, waerde Vrouwe,
 Zijt op het hoogft aen hem in dankbaerheid gehouwe.
Amasis. 't Is billijk men dees Held verdiende eer betoon,
 Met vreugd, tot dankbaerheid, zijn trouwe daed beloon;
 Zing uit met blijde stem de Ridderlijke daden;
 Ey zing de Goden lof? tot dank van dees genaden.

*Amasis en Pimander, stellen Alcippe tusschen hun beyden, alle de
 andere volgen ordentelijk vandelende over 't Tooneel,
 en vword dit navolgende gezongen.*

Op de Stemme: Als Daphne d'overschoone Maegt.

WY danken u, ô hooge Goon!
 En eeren met vreugd dees vrolijken dag,

En vvenschen u zegen dien Held tot een loon,
 Vviens kracht dat de macht van God Mars niet ontzag;
 Looft dees Ridder, die door sijn daden,
 Al vvat ter vwapen vvas moedig bedrvong;
 Ciert sijn booft met lauuv're bladen,
 Mits dien hy d' aldertroutsten besprong;
 En door sijn moedigheid,
 Hem heeft ter neer geleyd,
 Die al de vvereld vvas tot een schrik,
 Bedrvong, en besprong in een oogenblik.

Binnen.

Pimander, Cleante.

Piman. Alzoo dees Held van 't Hof in stilt zijn afscheid nam,
 En zonder zeggen wie hy was, van waer hy quam,
 Zijn wy verwondert, en op 't hoogst geneigt te weten,
 Wie dat hy wezen mocht die hem dus heeft gequeten;
 Noit heeft men zijns gelijk gezien in eenig Hof,
 'k Zeg onuitsprekelijk acht ik dees Held zijn lof;
 Den gantschen Adel was met lusten ingenomen,
 Om weten, waer van daen dees Ridder is gekomen;
 Al 't Hofgezin, mijn Heer, vergaep ten zich aen dees,
 Die zoo manhaftig hem tegens Alphons bewees;
 Hoe zeer dat de Vorstin hem streelde, en ook vleyde,
 Dat hy haer zijne naem, en zijn geslachte zeyde,
 't Mocht niet geschien; ja wat verzoek men aen hem deed,
 Hy antwoorden, mijn naem moet blijven noch secret.
 Cleant. Wijl gy begeerig zijt Pimander om te weten,
 Wie dezen is geweest en hoe hy is geheten;
 't Vermogen is in my, ik zulks te kennen geef.
 Pi. Cleante, weet gy 't? zeg wie is 't. Cle. Het is mijn Neef.
 Piman. V Neef? Cleant. Mijn Neef.
 Piman. V Neef, wat wonder dat ik hoore;
 Cleante, waer is doch dees, uwe Neef, gebore?
 Wat moeder heeft op aerd, een Held van zulke kracht,
 Cleante, zeg my doch, gebaerd en opgebracht?
 Wie was zijn Vader? Cle. Maer zijn Vader was mijn broeder.
 Pi. Wat ampt bedienden hy? Cle. Hy was een Schapen-hoeder.
 Pi. 't Is ongelooffelijk. Cle. Mijn Heer dat gy verstaet,
 Wy zijn gesproken niet uit zulk een lagen graed;
 Maer van een edel stam is ons geslacht gekomen,
 En hebben op het land het leven aengenomen,

Om de gerustigheid. *Pima.* Ik bid u laet my weten,
Hoe dezen uwe Neef, Cleante, is geheeten?

Cle. Alcippe. *Pim.* Is 't Alcip? die is my wel bekend;
Ik zal hem voort ontslaen van zijn Bannissement,
En doen hem alle eer die yemand kan geschieden;
Ik zal 't uit naem van de Vorstinne doen gebieden,
Als dat men wettelijk zijn vonnis roepe weêr,
En stellen hem ten Hoof in d'alderhoogste eer,
Die yemand daer bekleed; dat is, naest de Vorstinne;
Derhalven laet ons gaen, Cleante, voort na binne.

Binnen

I. V E R T O O N I N G.

*Daer Alcip van de Vorstin ontfangen word met verwondering
van alle de Hovelingen.*

*Alcip van straf bevrijt, door sijn manhafte daden,
Krijgt gunst, en raekt tot eer, by al het Hofgestin;
Met blijdschap, en met vreugd, ontfangt hem in genaden,
Het Opper-hoofd van 't Hof, dat 's Amasis Vorstin.*

II. V E R T O O N I N G.

Daer Alcip gestelt word in Staet.

*Alcip raekt tot gebied, en d'alderhoogste eeren,
Die neffens de Vorstin ten Hove wvesen kan;
Dies moet het gantsche Hof getrouwheyd aen hem swaeren,
En, voor de Opperste, Alcippe nemen an.*

V Y F D E H A N D E L I N G.

Amarilis.

Liefd drijft mijn hertjen hier in 't
groen,
Om Goeden offerand te doen,
Om Pallas dankbaerlijk te loven;
Om al het heylig Hemels tal,
Met blye vreugd, en zoet geschal,
Te stieren offerdank na boven.
Nu mijn Alcip de eere vrom,
En drving dat niemant drvinge kö,
O eer! een oorzaak my tot wreze;

Dat hooger adel, edel bloed,
Zal heerschen in zijn groots gemoed,
En Amaril tot nadeel wreze.
't Is heden's menschen aert gemoed,
't Geen met natuur komt over een,
Door grootsheyd naer het groot te
hellen;
Met kleynheid niet te zijn vernogt
VVanneer 't geluk een beter voegt,
En ons de Goon tot hooger stellen.

Alcippe

Alcippe droeg veel eer zijn min ,	Tot staetzucht dwingen hem , die's
Tot een vergeten Herderin ,	hy
Als by met haer de Schaepjes hosde ;	Zal Amaril zijn liefd ontzeggen.
Nu vrees ik zal by hooger zien ,	Indien dit onluk op my wil .
En lichtelijk zijn minne biên ,	Wat ging u aen, ach! Amaril?
Aen een geteeld nyt edel bloede.	'k Heb op zijn liefd te goet vertrou-
Zijn heusch gemoet van edel aert.	wen ; (moên ,
Is Koninginnes minna vvaerd ,	Neen Amaril! schuwot quaed ver-
De hoogbeyd zal op hem aen leggen;	V lief Alcip zal dat niet doen ,
En door de Hoofsche tovery ,	Maer zijn beloften u veel houwen,

Alcip met eenige Hovelingen.

Toen ongerufftheid my in rust niet wilde laten ,
 Toen de gerufftheid my tot de onrust dreef ;
 En zoo vervoerde, dat al 't Hofgezin my haten ,
 Misgunnende, dat ik, dat ik ten Hove bleef.

Vertrek ! hoe wankelbaer zijn al des Werelds dingen ;
 Dat blijkt aen my, hoe licht verkeert het met den mensch,
 Hoe holt en solt men hier ; na veel veranderingen ,
 Heeft my Fortuin gebracht op 't hoogste na mijn wensch.

Hoe eeriöos heeft de smaed my uit dit Hof doen vlieden ;
 Hoe bits greep my de Nijd met felle tanden aen ;
 Nu roeptmen my weër in, en steld my in gebieden ,
 Hoe hoog en laeg, helacs! kan 't niet de menschen gaen,

Wie laeg is, tracht na 't hoog, on als 't al is bekomen ,
 Wat is 't, helacs! wat is 't, wanneer men 't wel in ziet ?
 Bekommernis, en zorg, niet meer als enkel dromen ,
 De staet-zucht, heerschappy zijn by gerufftheid niet.

Wanneer men op de hoogste trap al is gezeren ,
 Daer ons de weelde dient, en hoofsche tonge vleid ;
 Wat is 't ? eer dat men 't waend zoo word m' er afgesmeten ;
 Is 't niet ? ten minsten word het daer op toegleid .

'k Ben nu van 't Herders ampt tot Hoofs gebied verheven ,
 Van beids by my verzocht, vind ik groot onderscheid ;
 My walgt op 't hoogst aen dit onrustig Hoofsche leven ,
 En min voor 't Hoofs gebied, het lands gerufftheid.

Hooffche wvulluft u wvaerdye,
 V gebied en heerschappye,
 Scepter swveying, goudde Kroon;
 Maken menscloen, door haer wvaer-
 de,

Zoo wvaerd, dat men haer op aerde,
 Vreest, en eerd, als aerdsche Goon.

Maer vind ik in 't Herders leven,
 Als het hooffche wveet te geven;
 Rust voor 't heerschen; 't land veor
 't hof;

Schaepjes hoeden voor 't gebiedens;
 Rust verkiezen, zorge vlieden;
 't Hooffche leven snijd ik of.
 'k Scheid my van de Hooffche eer

re,
 En verwissel deze kleere
 VVeder in een Herders rok;

Ik verwissel Helm, en VVapen,
 Aen het vveiden van de Schapen,
 En den Degen aen de stok.

Binnen

Amarilis.

Amaril. Ontloken dageraad geciert met morgen bloezen,
 De weerschijn van u glans speeld op het bloos van roozen;
 En zoekt haer Hemels lust in graegte te verzaen,
 Met lieffelijker geur van versche rooze blaen;
 Provens, u distel pronkt met keur van rooze knoppen,
 Bedropen, en besprengt met kristalijne droppen,
 En puyk van Hemels douw, ha Goddelijke Zon!
 Die met u frael begroet de kristalijne bron;
 En speelt met uwe glans op weelige landsdouwen,
 Zoo lieffelijk, dat ik alleng door 't aenschouwen,
 Noit meer vernoeging heb gehad in 't jeugdig groen,
 Als nu op heden dees cïeraden my aen doen;
 Ach zoete drifjes! vlietend langs begraefde stranden,
 Vyt zandig duyn, verby dees klaver-rijke landen,
 Daer ik mijn lammertjes zoo vaek te grazen ley;
 Waer Konings Hof zoo zoet als deze klaver-wey?
 Waer is 'er een Palleys ten Hoof zoo uitgenomen,
 In cïersels opgepronkt, als dees valley met boomen,
 En veel verscheide kleur van bloem, en kruid gewas,
 Waer uit Alcip zoo vaek het alderkeurigst las,
 En vlocht een kranzeliyn om dees mijn blonde haren,
 Als ons de zoete liefd hier t'zamen deed vergaren.
 Hoe vaek, Alcip, hoe vaek! hebt gy my hier verzeld,
 En nevens mijne zijd in 't groen u neer gesteld;
 Hoe menigmael hebt gy by my hier neer gezeten?
 Maer nu, nu zorg ik, hebt gy Amaril vergeten;
 Alcip mijn lief! hoe vaek, en menigmael hebt gy
 Hier in 't onlommert groen, gelegen aen mijn zy;

Hoe

Hoe menig kus heeft hier u Amaril ontvangen;
 Hoe menig Roos hebt gy gekeurt op dees mijn wangen;
 Hoe menigmael hebt gy geoordeelt kaeks gebloos,
 Van hooger kleur, en stof als 't purper van de Roos;
 Waer zijt gy nu? helaes! zoo ver van my gescheiden,
 De vrees, de hoop verdrukt, u weêrkomst te verbeiden;
 Nochtans zoo is 'er yets waer op ik my vertrou,
 Dat mijn Alcippe my zal lieven voor zijn vrou;
 V zal ik, Zon mijns mins, met zuiver welbehagen,
 Dit lichaem onbesmet uit liefde ten offer dragen;
 V min, mijn lief alleen uit min geoffert werd,
 Mijn maegdom onbevlekt voor u bewaerd in 't hert;
 Ach Hemel! van mijn hert; ach Afgod! van mijn minne;
 Ach Voogd-heer! mijns gemoets; ach Zonne! van mijn zinne;
 Wanneer zult gy doch weêr verschijnen eens voor mijn?
 Wanneer zal Amaril weêr by Alcippe zijn?
 Wanneer Alcippe zal de lieve iur genaken,
 Dat ik in minne-vreugd my zal met u vermaken.

Terwijl gy grage Schaepjes wweit,
 V Horderin haer neder leit,
 Hier in dit groen onlommer,
 Door zoete min bekommert.
 De zorgen maken 't hert bevreest,
 En strijden met mijn bange geest,
 Gedachten doen mijn wveten,
 Alcip zal u vergeten.

Ach minne-God! hoe kan dat zijn?
 Else zou Alcip vergeten mijn?
 Ik heb een goed vertrouwen,
 Dat hy zijn woord zal houwen.
 Ik vrees, ik zorg, en 't heeft zijn
 Dewyl hy is tot slaet getreên, vreen,
 Zal hem de hoogheyd strekken,
 Tot hooger hem te trekken.

Ach! neen als ik my wel bezin,
 De rede beeld my anders in,
 En zeyd dat liefde gaet veer boven alle dingen,
 En dat noyt liefde wijkt door tijds veranderingen.
 Getrouwe liefde gaet boven al,
 Dies hy my niet vergeten zal,
 Schoon dat hem het geluk tot hoogheid heeft gedreven,
 Zal hy daer van aen my de hellest overgeven.
 Hier wil ik mijn gedacht op voên,
 Al rustend in dit lieve groen,
 En mijn verliefde hert met zijn getrouheid peien,
 En met een zoete hoop Alcippe hier verbeien.

Sy gaet zitten slapen.
 Alcip.

Alcip.

Alcip. Vaer wel baldadig Hof met al u heerschappyen ;
 Vaer wel, ha ! ziele strik vol bitt' re leckernyen ;
 Vaer wel bedrogs vriendin ; vaer wel luk-loos geluk ;
 Vaer wel wellustigheyd gekocht met smert en druk.
 Wie leeft 'er zoo volmaekt, dat hy geen opspraak lye ?
 Wie zoo bemind, dat hy bevrijt is van 't benye ?
 Wie zoo verheven, dat geen wangunst daer op smaeld ?
 Wie komt 'er op het hoogst die niet weêr neder daeld ?
 Wie heeft ten Hove oyt zoo grooten eer genoren,
 Dat naderhand hy niet ten Hove wierd verstoten ?
 Onnozelen verdrukt, pluym-strijkers gunst getoond,
 Goed-aerdigen veracht, quaed-aerdigen verschoond.
 O Hoofschelinkerny ! wat brengt gy niet te voren !
 Men doet 'er wat men wil, en vveynig na 't behoren ;
 Den snappert is 'er vvijs, den Rabberaer gezatig,
 Den svvijger, door gebrek van oordeel, noemt m' er statig ;
 Staet-zucht, ik leg u af, met al de Hoofsche pracht,
 Ik wissel u al t'zaem aen slechte Herder dracht,
 Ik laet u daer gy waert, en ban u uit mijn zinne,
 Voor Hoofsche wellust kies ik Amarillis minne ;
 Vaer wel dan Hoofsche eer met al u heerschappy,
 Ik laet u haer die 't lust, en kies de rust voor my ;
 Ik ga, om Amaril mijn liefde aen te bieden,
 Ach minne God ! laet my doch zoo veel gunst geschieden,
 Dat mijn ontsteken ziel, met het verliefde hert,
 Van Amaril uit liefde, op Trou ontfangen werd.
 Al voedend mijn gedacht ben ik tot hier gekomen,
 O heughelijke plaets ! gegiert met groene bomen ;
 O kristalijne beek ! en zuyvre water-vliet,
 Van wien ik meerder vreugd en zoetigheyd genier,
 Als van de Hoofsche staet ; ô vrolijke landsdouwe !
 Wat is 't mijn hert een vreugd u groente weêr t'aenschouwe ;
 Landsdouwe, ha ! landsdou, in wiens vermaecklijk groen,
 Ik met mijn Amaril de Schaepjes pleeg te hoên.
 Ach ! zien ik recht, zoo leyd mijn Engel daer te slapen,
 Zy is 't, mits dien ik gints zie grazen hare Schapen ;
 Ach ! lieve lommer, die met uwe telgjes dekt
 Mijn zoete Amaril, wie uwê groente strekt,

Meef

Meer als een Ledekant, met goud çieraed behangen ;
 Wat weyd'er menig blad van roosjes op u wangen ;
 Hoe zoet en hoe gerust, hoe onbekommert leyd
 Mijn Amaril en slaept, daer 't labbre windje spreyd,
 Beblade telgjes over haer gebleofde kaken,
 Geen Hoofsche wellust heeft in 't minst by dit vermaken ;
 Ach ! Amaril mijn lief mijn hertje dat ik dorst,
 Ik drukten eens mijn hand op u snee-witte borst ;
 En vreesd ik niet, dat ik u ruste zou vervele,
 Ik moest een kusjen van u lieve lipjes stelen ;
 Indien ik niet ontzag u slaep te steuren, 'k zou
 Drie kusjes, Amaril, u leveren op Trou.

Amarills droomende.

Amar. Ach min ! hoe meugt gy my noch langer dus bedroeven.
Al. Wat is de oorzaak van u droefheyd ? *Amar.* Zijn vertoeven.
Alcip. Wie is 't die gy verbeyd, en slapende verwacht ?
Amaril. Een die alleenig ik voor mijn beminden acht.
Alcip. Wie acht gy dan alleen te zijn u wel beminden ?
Amaril. Hem, die ik hoop getrou in zijne liefd te vinden.
Alcip. Wie is 't ? van wien u hoop getrouwe liefd vertrouwd ?
Amaril. Hy die de hoop my zeyd, dat zijn beloften houd.
Alcip. Wat voor beloften heeft den dezen u gegeven ?
Amaril. Dat ik met hem getrouwd in zoete min zal leven.
Alcip. Wie is 't, van wien de hoop u dat geluk voorzeyd ?
Amaril. 't Is hy, ik zeg, 't is hy, die in mijn armen leyd.
Alcip. Die in u armen leyd, hoe word hy doch gehieten ?
Amaril. Alcippe, die noyt zal zijn Amaril vergeten.
Alcip. Is het Alcippe, die hier in u armen rust ?
Amaril. 't Is hy, die Amaril uyt reyne liefde kust.
Alcip. Staet het Alcippe vry uit liefden u te kussen ?
Amar. Och ja ! *Alcip.* En ook met u zijn minne-lust te blussen ?
Amaril. Als mijne Echte Man staet hem dat plegen vry.
Al. Wanneer doch ? *Amar.* Als de Trou hem heeft vereent met
 Wanneer of ik hem eens weêr zal aenschouwen mogen ? (my ;
Alcip. Zoo haest mijn Amaril ontsluyten zal haer oogen.
Amaril. Wanneer omhelst my weêr den Afgod van mijn hert ?
Alcip. Zoo haest mijn Afgodin ontwaekt, en wacker werd.

Amarilis ontvondende, ſiet Alcip noch niet.

Ama. Wat doen ik zoete droom? hoe hebt gy my bedrogen?
 In welke welluſt was mijn geesjen opgetogen,
 My docht de zoete min haer vlam in my ontſtak,
 En dat ik mondeling met mijn Alcippe ſprak;
 Het was gelijk oft ik hem zag in eygen wezen,
 Gelief kooft en geſtreeld van hem, gelijk voor dezen;
 O droom! ô zoete droom! u valſcheid valt my ſwaer.

Al. V droom is geen bedrog, mijn Amaril! s' is waer.

Ama. Alcippe, lief gy hier! zijt wellekoom mijn waerde.

Alcip. Alcip zal dankbaerlijk de wellekompſt aenvaerde.

Amaril. Zijt wellekom, noch eens, ô Afgod van mijn min!

Alcip. Noch duyſendmael bedankt Alcip zijn Herderin.

Amaril. Waer meê zal Amaril u trouwe liefde loonen?

Alcip. En waer meê zal Alcip u dankbaerheid betoonen;

Amaril. V Amaril heeft noch geen dankbaerheid verdient.

Alcip. Alcip heeft Amaril noit zoo veel eer verlient,

Als my haer heuſheid tot vergelding ſted te voren,

O Edel Herderin! de heuſheyd aengeboren;

Mijn Engel laet ons gaen door dit begraeſde dal,

En onder-weeg ik u, mijn Lief, verhalen zal,

Wat dat my op het Hof niet al is weder-varen,

Veel wonder zal ik u mijn Amaril verklaren,

En u getuygen doen, dat noyt het Hooffche zoet,

Zoo veel vernoeging heeft als 't Herders leven doet.

I N L E Y D I N G E ,

Gedaen op de Amfteldamsche

M V Z Y K - K A M E R ,

Ie blijft in Eelen doen.

In Mayo 1634.

Namen der Vytbeelders.

MUSICA.	LIEFDE.
RETHORICA.	APOLLO.

Musica, met Rey van Musfikanten.

Aest heufche groerenis, en heitgrondige gunft ;
 Die gy, uit liefde, draegd tot eerelijke kunst ,
 Kunst-lievers hier vergaert , wensch ik dijn
 heufheid toe ,

De zelfde liefd die ik , uit liefde, blijken doe ;

Dat ik met dees mijn Rey, u zoek tot vreugd te wezen,

Dat is alleen uit liefd, tot uwe liefd gerezen ;

Ik pleeg mijn kunst door liefd, mijn liefd u liefde voed ,

Zoo dat de kunst u liefd, door mijne liefd, voldoet ;

k Vertoon my hier voor u, en tracht met zoete vreugde ,

Te peyen oor, en hert, en voeden Kunst met deugde ;

k Vertoon my hier voor u, op dit ons kunst Tooneel ,

Waer liefde blijken zal met zang, en zoet gespeel ;

Eerbiedig bid ik u, zoo lang daer werd gezongen ,

Toont yver in 't gehoor, en stilltant in de tongen ,

Op dat mijn lieve vreugd met vreugd ontfangen werd ;

Zoo toont een open oor, by u kunst-lievend hert.

*Hier moet Musicael gespeelt, en gefongen werden, ondertuffchen
 komt Rethorica.*

Reth. Hoe vreugde Voedsteres, wat oorzaak, en wat rede ,

Dat gy met uwe Rey komt dit Tooneel betrede ?

Wat drijft u lieve lust dat zy zoo zoeten vreugd

Vuiftort, en eert mijn Kunst, die in de ware deugd

P P

Haer

Haer oefening betracht ; en zoekt voor alle zaken
 Niet min te stichten, als zy hoop geeft van vermaken,
 De herten van die geen, die dengdzaam zijn gezint,
 Tot eereijke kunst, die ware deugd bemind ;
 Dat ik de deugde min, zal aen mijn kunstte blijken,
 Ik zoek niet, als wel eer, gewoont van 't Rethorijken
 Te maken ; dag, aen dag, te spelen spel op spel,
 En zonder onderscheid van eereijk, oft wel ;
 Ik tracht met vreugd, en deugd Kunst-lievers te vermaken,
 Ik tracht in eer, en lof, mijn eereijke zaken
 Te brengen ; dies ik my op 't hoogst genegen vind,
 Dat ik aen uwe kunst, mijn kunstte nu verbind.

Musica. Rethorica Princes, gelieft by alle wijzen,
 V aengenaem verzoek zal al de wereld prijzen ;
 Dies acht ik my ge-eerd, door 't geen gy my aanbied,
 En 't geen gy wenscht wensch ik, dies uwe wil geschied ;
 Rethorica Vrundin, mijn vreugde zal vermeerren,
 Als gy mijn vreugde zult met uwe kunst vereeren ;
 Rethorica Vrundin, Vrundinne voor altijd,
 Gelukkig acht ik my nu gy my gunstig zijt.

Rether. 't Lust my, zoo 't u gelieft, party met u te speelen.
Musica. Zoo zit, Vrundin, wat neer ; wy zullen ons verdeelet
 Naer eysch van de party, en stellen stem, en toon ;
 Wat zingt, Rethorica ? *Ret.* Een boven-zang. *Mus.* De Goon.
 Zijn voor het luk gedankt zy u met ons verzellen ;
 Kom, laet ons stem, en snaer, wel op malkander stellen ;
 Als 't u gelieft begint, begin, en vang vry aen,
 En wild, na de gewoont, beginnen maet te slaen.

*Hier moet weder Musicael gezongen, en gespeeld worden ;
 ondertusschen komt de Liefde.*

Liefde. Gezegent zy de vreugd, ha ! vreugde Voedstereffe,
 Die gy te voorschijn brengt ; en plant u zoete lesse
 Kunstgrage herren in, lokt lusten tot u vreugd,
 Trekt Zielen tot u lust, queekt herten in de deugd ;
 Gezegent zy de uur, lukzalig zijn die dagen,
 In welk men eerst de lust, en rechten Yver zagen,
 Om dees u lieve vreugd te brengen aen den dag ;
 O vreugd ! van welk men noyt noch uws gelijk en zag ;
 O vreugd !

O vreugd! ô zoete vreugd! ô lust! voor oog en ooren;
 O vreugd! ô zoete vreugd! alleen uyt liefd gebooren;
 O vreugde! na wiens vreugd mijn grage Zielrjen haect;
 O vreugde! die uit liefd, u lief hebbers vermaect;
 Met u verlos koom ik vrymoedig tot u trede,
 Glauwierde Maegden, ey! ontfang, ontfang mijn rede;
 Mijn voorstel neemt in acht, en weegt met rijp beraed,
 De oorspronk van dit werk, en nieu begonnen staer;
 In u bedenkning neemt, met overleg van zinne,
 Dat gy de oefening uws kunsten wild beginne,
 Tot eer, tot vreugd, tot deugd, tot wellust van die geen
 Die u beminnen, en de leedighheyd vertreen;
 Dies wegen stel ik u, Rethorica, dees wetten,
 Verzoek dat u gelieft ook wel daer op te letten,
 Alzoo mit liefden is gesproken u begin,
 Zoo open het gehoor, en neem mijn reden in;
 In alles wat gy doet laet rechte liefde blijken,
 Schuwt misbruyk, 't welk gemeen is onder 't Rethorijken;
 Dat 's laster, vuyle reën, ontucht, lichtvaerdigheid,
 't Welk in een eerbaer hert vaek valsche gronden leyd;
 Schuwt deze niet alleen, maer wild ook buyten sluyten
 Die geen, uyt wien men ziet van dien den oorsprong spruiten;
 Mengt u gezelschap niet met zulken, maer 't geslacht
 Dat eerbaer kunsten liefd, en Kunst door deugden acht;
 Brengt niet op u Tooneel, als Kunst geground op deugde,
 Speeld zoete boertery vol eerelijke vreugde:
 Leerd mislag en gebrek vertreden, watje doet,
 Niet uyt een bitterheid, maer liefd dragend genoeed;
 Vit liefd 't deugd-lust dwingt tot rechte deugd te leyden,
 Zoo zal het snel gerucht u lofbaer lof verbreyden,
 En blazen uyt met vreugd, hoe d' Aanstel is vereert,
 Door oefening van kunst, die vreugd met deugde leerd;
 Wild gy in u vernaeck en oefeninge groeyen,
 Zoo tracht met naestligheid in rechte *Liefde te bloeyen?*
 Al wat 'er in de kunst tot vreugde werd gedaen,
 Dat moet, zeg ik, alleen in ware liefd bestaen:
 Indien u liefd ontbreekt, zijt zeker dat u zaken,
 Als op een losse grond wel licht aen 't zijgen raken;
 Want zonder liefd duurt niet, liefd-loos teeld ongeval,
 Hier om in *Liefde Bloeyd*, en zoo verwind gy 't al;

De vreugde dien ik heb in uwe Kunst bevonden,
 Die houden mijne lust hertgrondelijk verbonden
 Aen u Kunst-rijke twee; en houd gy 't aengenaem,
 Zoo laet een vast verbond ons drie verbinden t'zaem,
 Op dat Muzijk vreugd mocht in hooger lof geraken,
 Zult gy Rethorica zoet Rijn, en Vaersjes maken,
 Die d' Bedele Muzijk uit queeld, op voys, en maer,
 En tot gedurigheid van dees ons nieuwe staer;
 Ik zal met al mijn vlijd gediensfigheid bewijzen,
 Zoo dat de wijze zelfs ons oeff'ning zullen prijzen.
Rethor. Heylige Liefde let en spur, uit deze groet,
 Dat ik u draeg, uyt gunst, in 't binnenst mijns gemoed;
 Ik buyg my voor u neer, verplicht om dank te toonen,
 De weldaed ons geschied, betracht ik te beloonen
 Na waerde, en na recht, zoo veel als ik vermach,
 Door u, ô Liefde! komt ons lof nu aen den dag;
 Ten waer gy uwe kracht ons niet en openbaerde,
 Al onze voorstel was van kleen, oft geenen waerde;
 Maer wijl u groote macht getrouwe hulpe bied,
 Ken onze Kunst bestaen, en zonder u gantsch niet;
 Dies ik eerbiedig u omhels, ô mijn vriendinne!
 Zoodanig ik u min, wensch ik u my te minne.

Lief. Zoodanig gy my mind, zal ook mijn minne zijn.

Musi. In zulke minne zoek ik ook u gunst tot mijn,
 Hert-grondige Vriendin, 'k omhels u neer gebogen,
 En wensch dat onze staet vast blijft door u vermogen;
 Ey! voegt u neffens ons, en zijt gy van de Kunst?
 Zoo toond, gelijk als wy, de Lief hebbers u gunst;
 Kom zing, oft speel met ons, na dat u zal gevallen.

Liefd. Wat aengaet de Muzijk, verstaen ik niet met allen
 Om yets bequaems te doen; maer min de Kunst in 't hert,
 Verzoek dat my die eer noch eens bewezen werd,
 Dat ik u lieve vreugd noch een-mael mach genieten.

Retho. Ey! goude Zon, wild uwe stralen neder schieten;
 En met u gulde glans bepronken ons Tooneel,
 Mits Liefde vreugde scheidt in 't lieffelijk gequeel;
 Vang aen, Vriendin, vang aen, queeld, speeld Kunstrijke Reyer
 En wild met uwe vreugd Kunst-grage herten peye;
 Ten aenzien het verzoek van deze ons vriendin.

Music. Een yeder var zijn toon, en maek een goed begin.

*Hier vverd vveder Musicael gezongen en gespeeld , ondertusschen komt
Apollo met Mercurio verseld, by hun hebbende het Bleysoen.*

Apo. Wat schepsel draegter ziel , 't welk niet en schept zijn
vreugde

In grondelooze vreugd, die 't hert smelt in genengde ?
Wat schepsel, 'k zeg wat Mensch, gevoeld niet dat zijn hert,
Door dees u zoete vreugd, tot vreugd getrokken werd ?
Geen wonder is 't dat men de sterffelijke wijze,
V loffelijke Kunst als Goddelijk hoord prijze ;
De groote Goden zelfs genoeg, 't heylig Hof,
Der Mûsen is vol vreugd ; men yverd om met lof
V voorgenomen werk voor wonder uyt te roemen,
En d' Amstel het palley van alle Kunst te noemen ;
't Is wonder dat men onder 't sterffelijk geslacht
Kunst-rijke Geesten vind, wiens liefd zoo groot van kracht
Is, dat zy om de Kunst Kunst-lievers voor te dragen,
Nocht laster, nijd, nocht spijt, nocht vyanden ontzagen,
Maer uit een gulde liefd, en yver tot de Kunst,
Betoonden met haer lust de krachten van haer gunst ;
Dit Kunst-tooneel geficht om daer door kunst te leeren ;
Hoe dat men kunst behoord met Liefd en gunst te eeren ;
Te plegen tot vermaek, en eerelijke vreugd,
Muzijk met Rethorijk vermengt in alle dengd.
Ontfangt mijn heusche groet gy gelaurierde Maegden,
Ten aenzien uwe Kunst mijn Godheid zoo behaegden,
Dat ik, gelijk wel oer gebruikelijk is geweest,
Als yemant, zoo om kloeke daden van zijn geeft,
Begaeft is, en ge-eert, voor Koningen, oft Heeren,
Met wapens, en geschenk, om yver te vermeerren,
V met een kleen geschenk vereer ; op dat men weet,
Veel laren na dees dag, wat Kunst uyt liefde deed.
Rehor. O groote Godheid ! die ons doet ootmoedig buigen,
Om groote dankbaerheid u Godheid te getuigen ;
Gunstige kunst God, onze dankbaerheid beloond
De zegen die gy ons op heden hebt betoond.
Ik zal met offerhand van zoete Rijmerye,
V Godheid, grooe God, op 't Goddelijkst toewye
Gerijmde dankbaerheid, in Rijm, en maet gesteld,
Op dat mijn dankbaer hert Kunst-looninge vergeld.

Adusica. Ik zal, tot dankbaerheid van dijne milde gunst,
 Vir liefde ons betoond, in deze onze kunst,
 O groote Majesteit ! vergelde uwe deugd,
 Met aengename zang, en Goddelijke vreugd,
Lief. Noit zal'er aen mijn gunst, ô Kunst-God! yets ontbreken,
 Om met een deftig rijm, u gunsten uit te spreken,
 Oft met een zoet gezang, door lieve Poëzy,
 V lofte roemen uit, tot dankbaerheid van my.
Ret. 't Zou my op 't alderhoogst een lust zijn aen 't behagen,
 Indien ik mer verlos, u Godheyt af dorst vragen ;
 Van dit ons Wapen-schild, d' uitlegging, oft den zin.
Apo. Vraegt wat u lust gelieft. *Ret.* Verbonden ik my vin,
 V milrheid, groote God Apollo, dank te toonen,
 Voor zulke diensten als wy schuldig zijn te loonen.
 'k Verzoek, zoo mijn verzoek u niet te lastig vil,
 Om weten wat u Godheid hier meê zeggen wil.
Apol. Dees Maegden, die gy ziet dit oude Boompjen dragen,
 Die staen gelijk bedroeft, en in 't gemoed verlagen ;
 Den een is Rethorijk, en Muzijk is den ander,
 Als twee gezusters t'zaem verbonden aen malkander ;
 De af-gekapte Stam, alleen te kennen geeft
 Hoe dat de Kunst van ouds by wijzen heeft geleeft,
 En nu door haer, en nijd, berooft van Telg, en Looten,
 Door rechte liefde heeft weêr spruytjens uyt-geschooten ;
 Zoo dat dees Oude Stam, berooft van 't oude groen,
 Door 't nieuwe bloeyen zaid, *te blijft in Eelen doen.*
Ret. Met groote dankbaerheid, wy dit Bleyzoen aen-vaerden,
 En huygen ons al t'zaem gelijkelijk ter Aerden,
 En geven eer, en lof, u Godheid, die 't ons geeft,
 Als die door zijne macht de kunst gezegend heeft.
Apol. Voor afscheid wensch ik u, u Kunsten zoo te plegen,
 Dat yder dieze ziet tot deugden mach bewegen ;
 Dat yder deugdzaam Mensch, daer lof, en deugd van geeft,
 Op dat in lang geheng u lof baer Kunste leef ;
 Vermaekt, leert deugd in vreugd, zingt rijmen, en gedichten,
 Verdoond op u Tooneel, waer mede gy moogt sichten
 En leyden tot de deugd ; zoo krijgt gy, door u Kunst,
 By alle wijzen lof, en aller Goden gunst. *Binnen.*
Re. Vaer wel, gy door wiens gunst de liefde Kunst doet groeie ;
 Vaer wel, gy door wiens gunst wy hoopen zoo te bloeye, *Dat*

Dat van de bloeifels die ons kunst voort brengen zal,
 Door zegen, en door gunst van 't driemaal drie gemaal;
 De zielen, die in deugd de ware kunst beminnen;
 Ziels vreugde, herts vermaak, in deugde zullen vinden;
 Vaer wel, gy door wiens gunst, en Goddelijke macht,
 Dit voorgenomen werck ten eind moet zijn gebracht;
 Apollo, wild u gunst in deze zaak betoonen,
 En met u lieve hulp, ons grooten arbeid loonen;
 Op dat ons oude Stam, nu bloeyend door nieu groen,
 Mach blijven, zoo zy is, dat is, In Eelen doen.

Word voor 't laest Musicael gespeeld, en dit navolgende gezongen.

Stemme: 'k Sie den Hemel val van vreugde.

I.

Gelastriede Kunst Goddinne
 Rethorijk,
 Nu vereenigt met Muzijk;
 Gy die u de Goon doet minne,
 Door u kunst,
 Krijge der Goon, en Menschen gunst,
 Lof, en dank,
 Zy den Hemel met gezank.

I I.

Ciert u zoete Rijmeryen,
 Rethorijk,
 Ciert u rijmpjes met Muzijk;
 Op dat nu in onze tyen,
 Onze Kunst,
 Groeid, en bloeid, door Goden gunst;
 Lof, en dank,
 Zy den Hemel met gezank.

I I I.

Danks den Hemel voor zijn zeg
 Lieve leugd,
 Nu gy met u zoete vreugd,
 Zelfs Apollo kund bewegen,
 Dat zijn gunst,
 Zegent onze zoete kunst;
 Lof, en dank,
 Zy den Hemel met gezank.

I V.

Wilt ons blijde blijdschap twigen,
 Pluym-godiert,
 Zoete desintjes tiareliert;
 Wilt met zang en speelen juigen,
 Lieve leugd;
 Dees u eerelijke vreugd,
 Hier in 't groen,
 Daer Ie blijft in Eelen doen.

M V S Y K - S P E L,

van

I V L I A N A en C L A V D I A E N.

Vertoond op de Mufijk-kamer, in 't Jaer 1634.

I N H O V D.

NA dat Marcellus, een Griekx Hertog, de wapens aengentmen hadde, om den Koning uyt zijn Rijk te drijven, overwonnen; Hy, zijn Zoon, en Dochter vluchten in ballingschap, vverden ten wytersten van den Koning vervolgt; Iuliana, in Herderinne kleeding, begeeft haer onder de landlieden, om alzoovan 's Konings achterhalen bevrijt te zijn; haer broeder Claudiaeu, om die zelve oorsaek, doold in schijn van heelerlaer; trest, by geval, gelegentheyd, daer zijn Sufter, by hem onbekend, met ander gezelschap de Muzijk oeffent, vvaer nevens hy zich vindenlaet; geraekt met haer in rede, en vverdt tot liefde aengezocht; beyde verliefte zynde, doen malkander trouwvs beloften.

Den Koning Philomenus, met zijn Adel en Hovelingen, hebben de den Hertog gevangen, gaen voorby de plaets daer Iuliana, en haer broeder hun verbouden; den Koning haer bevalligheden ziende, en zoet gezang aenboorende, onsteekt in liefde, en eyst haer vveder min, doch toond haer vveygerig; den Koning op andermael vervolgt zijn verfoek, en vind haer voorrige vveygering in beter veranderd, 's Konings Sufter verliest op Claudiaen, vvaer toe hy dapper aenstookt, om alsoo zijn liefde een meerder voortgang te geven, 't welck geschiedende, trouwvt den Koning Iuliana; en zijn Sufter Claudiaen; hun bekend makende verlossen haer Vader den Hertog, van zijn gevangenis, die alsoo vvederom in zijn vorige staet geseld vword.

Namen der Vytbeelders.

A M A R I L L I S, }
 G R V S E L L A, } twee Griekfsche Herderinnen,
 C O R I D O N, een Herder.
 I V L I A N A, Hertogs Dochter.
 P H I L O M E N V S, Koning van Grieken.
 M A R C E L L V S, Griekx Hertog.
 C L A V D I A E N, Hertogs Zoon.
 A P O L O N I A, Konings Zuster.
 M V Z Y K.
 P A L L A S.

E E R S T E H A N D E L I N G.

Amarilis.

Ama. Ik zal op u begraefde kant,
Met Elzen takjes dicht beplant,
Ha! kristalijne vlieten;
Wat rusten mijn vermoeyde leen,
In zoete vreugd mijn tijd besteën,

Vit vreugd mijn vreugd genieten.

Wel op, wel op mijn zoete fluit,
En blaest het lieve deuntjen uyt,
Het welk ik onlangs hoorde;
Dat deuntje 't welk mijn geesje dwong,
Dat het in vreugde zoo ontsprong,
Dat my de lust bekoorde;

Te neurien de woordjes na,
Die ik nu uit mijn Fluytje sla,
Op Maet, op Rijm, op Nooten;
O voisje! dat my speeld in 't hooft,
Veel zoeter als ik had gelooft,
O vreugd! in 't herr gellooten.

Hoe was 't, hoe is 't? ik weet, laet zien;
De toon begint uyt g zoo 'k mien,
En hoop ik zal 't wel racke;
Welaen dan Amaril vang aen,
'k Zal mer mijn voet de maet wel slaen,
Wild zelfs u zelf vermaeke.

*Amarillis speeld op een Fluytjen, ondertusschen komt Grucella
verzeld met Coridon, by hem hebbende
een Vyool.*

Coridon. Grucella lieve Nymph, wat aengenaem geluyt
Verspreyd zich door 't geboomt? *Gr.* 't Schijnt Amarillis fluit;
Coridon. Zoo is 't; kom laet ons gaen, en Amaril verzellen;
Ik zal, Grucella, mijn Vyool daer onder stellen,
En gy met uwe stem, wy maeken zoet party.
Gr. 'k Ben Coridon te vreên, wy zijn hier dichte by
De Lommer, wel verzien van Eyk, van Elst en Linde,
Waar onder 't zoet geruis van zoele Zuye winde

De sterke hetten breekt, en 't steeken van de Zon
 Verbindert door de Vliet, van koele water Bron;
 Daer zien ik Amaril; die, zoo lang hare Schape
 In klaver graze gaen, schijnt zorgeloos te slape.
Coridon. Grucella dat is waer, ik ga eens zootjens heen,
 Wyl Amarillis rust, gins in de Lommer treên,
 Om plucken Bloem, en Kruid, daer 'k Amaril meê graze,
 Die uit haer lieve mond Fyolen schijnt te blaze;
 Indien, Grucella, ik eens op haer borsjes raek,
 Zult gy ook klappen, zeg? *Grucel.* Hoe *Coridon*, die zaek
 Gaet my in 't minst niet aen. *Cor.* Zult gy 't ook yemant zeggend
Gru. Wat zou ik zeggen? *Co.* Maer dat ik my neêr ging leggend
 Hier neffens Amaril. *Grucel.* Waerom? wat raekt my dat.
Coridon. Wat vrengde zou 't my zijn als ik haer borsjes vat?
Grucel. Dar 's *Coridon* te hoog. *Corid.* Grucella meugiet sprekkend
 Ik moet. *Gru.* Wat moetje? *Co.* Maer eens by haer boezem stekkend
 Dit Roosje, wit als sneeu. *Grucel.* Waer toe dit in alle spel?
Coridon. Om zien wat witter is, dit Roosjen, oft haer vel;
 Dan heb ik noch een bloem, een vers geplukte Rooze,
 Die zal ik leggen op de kaekjens, lieve blooze,
 Die Amarillis draegt, verr' boven eenig Mensch,
 Om zien wat schoonder blooft, haer kaekjens, oft *Provensi*
 Ik weet, *Grucel*, ik weet, haer bloos en wit te zamen
 Gemengeld onder een, zal zelfs de Roos beschamen.
Grucel. Tijd *Coridon* te werk, en doet gelijk zy zegt.
Coridon. Grucella dat ik dorst. *Grucel.* Niet durven, arme knecht
 Indien ik u recht ken, en zal 't u daer niet letten;
 Kom *Coridon*, 't is best dat wy ons nederzetten,
 Wekt Amarillis op, de tijd die gaet vast voort.
Coridon. Mija dunkt Grucella, dat u Amarillis hoord,
 s'Ontwaekt, en na het schijnt, zoo wilze weder speelen.
Grucel. Wel Amarillis, hier dus eenig? *Amaril.* Ach! ik heele
 De oorzaak die my doet in eenzaamheyd steeds zijn,
 Gy komt zeer wel te pas Grucella hier by mijn;
 Laet ons met zang, en spel den ander wat vermaken.
Coridon. Wel Amarillis, zoo 't u lust, in deze zaken,
 Vlusten te voldoen; ik ben voor 't mijn te vreên.
Amaril. Laet ons Vyool en Fluyt dan stellen onder een;
 Grucella vat urtoon. *Grucel.* 'k Weet niet wat ik zal zingen.
Co. 'k Heb yers met dryen, dat my dunkt zeer fraye dingen.

Ook aengenaem te zijn. *Amaril*. Wat is 't?
Coridon. Yets nieuws. *Amaril*. Laet zien,
 Wel *Coridon*, ik bid u zeg my eens van wien
 Gy dees Parthye kreeg. *Corid*. Van eender die de woorden
 Nu onlangs Rijmden als hy 't voysjen zingen hoorden;
 Kom aen *Grucella* zing, ey! lieve Ila de maet,
 En hoor een reys hoe zoet dat dit met dryen gaet.

*Sy spelen en zingen, ondertusschen komt Iuliana in Boerinne
 kleeding seer verbaest uit.*

Iuliana. Oy me! eylaes! waer heen waer heen zal ik my wenden?
 Den Koning heeft de Stad, en zoekt mijn eer te schenden;
 'k Ben van mijn goed berooft, mijn eere lijd gevaer;
 Ey Hemel! Heerscher; stierd my in het herte, waer
 Dat ik my bergen zal, en dit gevaer ontkomen;
 Krijgt my den Koning, ach! mijn leven werd genomen;
 Oy me! waer keer ik heen? daer ginder Huyliens zijn,
 Die zal ik spreken aen, verzoeken dat zy mijn
 In 't een of 't ander huys zoo lang willen versteeken,
 Op dat ik doch ontkoom des Konings snoodde trecken.
 Luk wensch ik u te zaem, zijt hertelijk gegroet;
 Ach! van een Hertooqs Kind, dat droevig sweven moet
 In dees Boerinne schijn; ik bid u lieve vrienden,
 Indien my yemand mocht vervolgen, en zoo vinden,
 Dat gy my doch niet meld, maer zeggen wild, dat gy
 Mijn Broeder bent, en ik u aller Zuster zy,
 Om daer door 't leven, en mijn Eere te verschoonen,
Coridon. Wy zullen u in als ons trouwigheyd heroonen;
 Zegt ons u naem, en wie gy zijt, bedroefde Vrouwe.
Iuliana. 'k Hoop immers Harder dat ik mach op u vertrouwe.
Coridon. In alles vryelijk, getrouheyd ik u sweer,
 En zal waer dat ik kan beschermen uwe eer.
Iuliana. 'k Ben Iuliana, d'Hertooqs Dochter. *Corid*. Wat ik hoore,
 Hoe na Me-Vrou! zoekt u, u vyand na te spoore.
Iuliana. Och ja! mijn Vader is verwonnen, en verheerd,
 Die nu te droevig, laes! het onluk dragen leerd;
 Berooft van 't Hertogdom, van erfdeel, en van Landen;
 Den Koning Phylomeen, die heeft het in zijn handen;
 Mijn Vader vlucht als ik, mijn Broeder van gelijk,
 Dwaeld droevig achter land, verstooren nyt het Rijk;

Den

Den Koning speurd ons na, hy zoekt mijn eer te schenden,
 Dies ik bedroefde Maegd by na smoor in ellenden,
 Ik hoor gerueht, oy me ! dit zal den Koning zijn,
 Ik bid u meld my niet, maer toond u gunst aen mijn,

*Den Koning met zijn Adel, hebbende den
 Hertog gevankelijk,*

Koning. Gy huisfluy, zegt my eens, oft gy niet hebt vernomen,
 Gevluchte luyden, van Athenen af-gekomen ?
Cori. 'k Heb dezen dag, mijn Heer, geen and're luy gezien
 Als hier den Koning ziet, genadig Vorst, indien
 V Majesteyt gelieft wy op de zake letten,
 Zullen gedienslig achtervolgen uwe wetten.
Ko. Wat Herderin is dit ? *Iu.* Een armen Boermans kind,
 Dat met Land-bouwery het schamele kosje wind ;
 V dienaresse Heer. *Ko.* Mocht my u schoonheid dienen.
Juliana. Mijn dienst, waer 't u gelieft, wil ik aen u verlienen
 Grootmogend Majesteyt ; wat dienst ken ik u doen,
 Die niet ge-oeffent ben, als Vee, en Schapen hoën.
Kon. V heufheyd is te eel, u waerde is meer waerdig ;
 'k Zag onder Herders noyt een Herderin zoo aerdig
 Als u. *Hert.* Ach ! 't is mijn kind, cylaes ! hoe wil dit gaen.
Kon. Ach ! schoone Herderin, ik ben u toegedaen ;
 Kom reyft met my ten Hoof, ik zal u staet verheffen,
Iul. Eylaes ! her ongeval dat wil my noch eerst treffen ;
 Ik zie mijn Vader daer gevangen. *Kon.* Herderin,
 Wat spreekt gy dus alleen ? *Iul.* Genadig Vorst, ik bin
 In overpeynzing hoe dat ik my best zal dragen,
 Om met mijn diensten uwe Hoogheyd te behagen,
 Dewijl ik ben getrouwt, dees Herder is mijn man,
 Zoo dat ik qualijk my ten Hoof begeven kan ;
 Ook heb ik kinders Heer. *He.* Zeer wel geveinst. *Ko.* De zake
 Bevind ik zoo, dat ik niet wel zal kunnen rake
 Tot mijne wensch, om van u dienst gedienslig te zijn ;
 Vaert al te zamen wel. *Koning met al de zijnen binnens*
Juliana. 't Luk diend in 't onluk mijn ;
 Mocht nu mijn Vader, ach ! in zijne oude dagen,
 Van zijn gevangen is bevrijd zijn, en ontslagen ;
 En dat ik weten mocht hoe 't met mijn Broeder gaet,
 Zoo waer ik wel gerust in dees bedroefde staet ;

Ik hoop den Hemel zal het al ten besten voege,
 Ik zal met Godes wil mijn willig vergenoege;
 Wel doet hy die als 't luk niet wil gelijk men wou,
 In ongeval aen God zijn dienst toond even trou;
 Gy opper Hemel God, hebt my mijn luk benomen,
 Als 't u belieft zoo ken ik tot geluk weêr komen;
 Is 't niet in werelds eer, 't ken wezen in een zaek,
 Die mijn bedroefde staet ken troosten met vermaek;
 Ey! Herderinne wild mijn vrygheid verschoone,
 Ik bid u wild my doch u hulp en bystant toone;
 't Is my een sware pijn dat ik van Edel bloed
 Gereeld, eylaes! eylaes! om nootdruft beed'len moet;
 Ey! brengt my doch ter plaets, waer ik mijn dorst mach lavē.
Anna. Ik wenschten ons Princes zoo wel bedeed met gaven,
 Van het geluk, dat wy, u wisten te voldoen.
Luliana. Ik heb genoeg als ik het leven weet te voên,
 Al waer 't maer een stuk brood. *Co.* O wonderlijke dingen!
 Dat 's Menschen leven is zoo vol veranderinge;
 Genadige Princes, lust u met ons te gaen?
 Gy zult naer onze macht van ons werden voldaan. *Binnen*

Claudiaen in Bedelaers gewaad.

Cl. Zo lang de voetspoed diend, en 't luk blijft by de mensche,
 En deeld haer gaven uyt naer wil, en hertens wenschen;
 Zoo lang, eylaes! zoo lang, zoo lang, en langer niet,
 Bevind ik dat een mensch, van menschen, hulp geschied;
 O wonder wankel rad! hy doold in zijn vertrouwen,
 Die op het hoogst gebracht, u hoogte waend te houwen;
 Hy doold die in 't geluk 't verand' ren niet be-oogt,
 Dat hy weêr dalen ken gelijk hy is verhoogt;
 Wel doet hy die in luk, het onluk steld voor oogen;
 Wel doet hy die zich niet vertrouwt op zijn vermoogen,
 En bind zijn lusten aen de gaven van 't geluk,
 Op dat, als 't nood-lot komt, een onverwachte druk
 Hem niet en overvalt; maer dat hy zich na mate
 In onluk dragen kan, als 't luk hem heeft verlate;
 Troost nu, ha! Claudiaen, in 't onluk, u met reên,
 Hebt gy niet 't geen gy had, zijt even wel te vreên;
 Indien gy wel doorziet de wereld, en haer zaken,
 Gy keunt van 't ongeluk noch u gelucken maken;

'k Acht werelds luk, geen luk, 'k acht werelds eer, geen eer
 Die als zy zijn op 't hoogst, zeer schielijk dalen weer.
 Wat heb ik meenig Vorst, en Prins, op dezer Aerde
 Gekend, die zijn geweest in luk, en grooter waerde,
 Geacht, ge-eert, ontzien, als Goden aengebeên,
 Maer, leider ! op een kort gleed al die eere heen ;
 Zoo gaet het thiet den Mensch, die heden is verheven,
 Werd morgen uit zijn staet verstootten, en verdreven ;
 En die den oorspronk wil van dit ellend ontgaen,
 Die moet niet al te vast op zijn vermoogen staen.
 Lukzalig is dat Land, Godzalig zulke Menschen,
 Die niet uit anders nood haer luk, en vreugde wenschen ;
 Godzalig zulk een Prins, gezegend zulk een Land,
 Daer men voor woeste krijg een zael'ge vrede plant ;
 En daer de liefde bloeyd, en daer de Vorsten trachten,
 Meer luk door vrede te verktijgen, als doer krachten ;
 Daer rijkt Rijk, Land, en Stad, een yeder leeft na lutt,
 En d'Eelste staet op Aerd is vrede, vol van rust ;
 Hoe rustig zou ik zijn dat ik my mocht begeven,
 Te leiden op het land een arrem Herders leven ;
 Had ik mijn Zuster Iuliana hier by mijn,
 En waet mijn Vader wel, ik zou gerustig zijn ;
 'k Betracht geen Hoogheyd meer zoo lange als ik leve ;
 Ik zal in soberheid my zoeken te begeven
 Hier op het Land, en by de Herders in het groen,
 Daer ik mijn lusten ken in kleinigheyd voldoen.
 'k Zie daer een Herderin, oft Boermans Vrouwe komen ;
 Ha Claudiaen ! by u diend wel in acht genomen
 Te veynzen ; op dat gy u niet en maekt bekend,
 Oft yemand merken ken, gy d'Hertoogs Zone bent.
Iuliana. Gy die hier achter land dus bidden loopt, en bed'let,
 Hebt beter dagen als wel hebben veele Ed'len,
 Oft Koningen op Aerd. *Claud.* Indien my niet ontbreekt,
 Boerinnetje, het geen waer van men dikmaels spreekt,
 Dat is 't genoeg, 't welk ik wel in my bevinde ;
 Voorwaer geen Koning zijnen staet oyt zoo beminde
 Als ik wel doe de mijn. *Iuliana.* 'k Geloof het geen gy zegt ;
 'k Verzoek aen u dat gy my doch eens onderrecht,
 Oft wel zoo eerlijk, als 't gerustelijk is, kan weze.
Claudi. Wat dat belangt, ik zal Boerinnetjen in deze,

Na mijn vermogen u antwoorden op die vraag ;
 't Is eerlijk, als gerust. *Iuliana*. Nochtans wy alle daeg
 Veel thenschen, in dat oordeel, anders hooren zeggen.
Claudi. Wanneer men deze zaak in redens schael wil leggen
 En overweegen die, zoo is 't gelijk ik spreek,
 Ik oordeel van my zelfs ; ik die in armoed steek,
 Zou gaerne, zoo ik kost, yets eerelijks beginne,
 Om mijn nootdrufigheyd mer meerder eer te winne ;
 Dan doch gelegentheyd, 't zy hoe veel dat ik doe,
 En voegt my in het minst geen and're middel toe ;
 Mits ik niet anders kan, voeg ik my na de rede,
 Daer ik het meeste derf, steld my het minst te vrede ;
 Maer zoo ik meerder kost, daer ik het minder zocht,
 Om dat het minder my het meest gemak aenbrocht,
 Zoo waer 't zo eerlijk niet. *Iuli*. De waarheid doet het blijken,
 Dat wijsheyd zoo wel is in atme-luy, als rijken ;
 V reden die zijn klaer, in 't geen gy reedelijk leerd,
 Zoo dat gy door u reën aenprickeld mijn begeert,
 Om meerder reden op dit stuk, mer u te maken.
Claud. 'k En dacht noit op het land tot zulk geluk te raken,
 Dat ik zoo rijken schat in d' Armoed vinden zou,
 Dat om mijn redenen my zoo een lieve Vrou
 Zou sineeken, schoon gy zijt een Herderin, u zeden,
 V kennis, u verstand, u wijsheyd, en u reden
 Doen my bedenken, oft wel zoo een heusch gemoed
 Zou kunnen werden by de Herders opgevoed.
Iuliana. De gaven des verstands zijn voedfels van goe zeden,
 Gelijk als uyt verstand voort-komen wijze reden ;
 Zoo is verstand het stof 't welk wetenschappe voed,
 En uyt de wetenschap, zoo komt een heusch gemoed ;
 Des heusheyd oorspronk, is 't verstand van God gegeven,
 Zoo wel die, die te Land, als in de Hoven leven,
 Genoten deze gaef ; dies oordeel ik voor mijn
 Dat wel goe zeden kunnen by de Huyliens zijn,
 Indien zy met verstand begaest zijn. *Claudi*. Wijze Vrouwe ;
 Wat luk is 't my dat ik hier spraeke met u houwe ;
 Al schijn ik ongeacht, zoo is nochtans mijn hert
 Geneygt tot wetenschap, die by de Wijze werd
 De grootste schat ge-acht, die yemant kan bekomen ;
 Ik ben een Bedelaer, maer heb steeds by de vromen,

Als wijze, my vervoegt; ten tijden als het luk

My noch bevrijd had voor des Armoeds droeve druk.

Iul. Zijt gy getrouwt? *Claud.* O neen. *Iul.* Meent gy u jonge jaren

Te slijten, zonder dat gy Echt'lijk zoekt te paren?

Claud. Ik weet niet Herderin, hoe dat noch loopen kent,

Iuliana. Hoe hiet gy? *Claudi.* Celidon.

Iuliana. Van waer? *Claudi.* Van waer ik ben

Zal ik u Herderinne, garen openbaren,

Ik ben een Fransman, doch heb van mijn vijftien jaren

Den Oorelog gediend. *Iuliana.* Wel Celidon, dar's vreemt,

Wijl gy een Krijgsmán zijt, dat gy geen dienst en neemt;

't Waer meerder Eer, als dus te beed'len achter lande;

De Krijg geeft Edeldom, en 't Beed'len dat is schande.

Cl. 'k Zoek Edeldom, nocht Eer, nocht Staet, nocht We
relds pracht;

Maer zulke Edeldom, die God zelf Edel acht;

Ik zoek mijn wille, na de wille Gods te voegen,

'k Heb in mijn armoed een rijkelijk genoegen;

'k En zoek geen Hoofsche Staet, 'k en wensch geen werelds
(eer)

Maer dat ik hebben mocht van Gode mijn begeer;

Een Goddelijke wensch zou ik van God betrachten.

Iuliana. Wat zou dat zijn? *Claudi.* Maer dat gy my woud achten

Zoo waerdig, indien gy noch zijnde ongetrouwt,

My in u liefdens dienst voor slaef aen-nemen woud;

Hoe wel op 't duyzenst ik mijn zelfs onwaardig kenne,

Zoo grooten gunst van u, zal ik nochtans gewenne

Mijn leven t'uwen dienst, mijn wille na u wet

Te voegen; lieve Vrou, indien 't my niet belet

De wangunst, die gy my in plaets van Liefd mocht roonen.

Iuliana. d'Aenbieding van u dienst is waerdig te beloonen

Met alle dankbaerheid; wat trouws verbond aengaet,

Ik ben noch vry en los, en leef een Maegden staet;

En draeg u gunst, mits ik speur u genegenthede,

Die even gelijkik, in kleinheid zijn te vrede;

Wild gy een Herders staet aenvaerden neffens mijn,

En met mijn kleine macht, en gunst te vreden zijn;

Ik zal u, waer ik ken, dat meugt gy vry vertrouwen,

Mijn hulpe bieden; mits dat gy u zult verhouwen

Hier op het land, en my in als u diensten doen.

Claud. Ik zal, ha! lieve Nimph, met u de schaepjes hoên; 16

Ik zal u alle dienst, en alle liefd doen blijken;
 Ik zal u eeren, en zoo eeren dat geen rijken,
 Ia Princen op der Aerd, meer eere kunnen biën
 Aen haer Princessen, als gy wel van my zult zien;
 Ik bid u, waerde Nimph, dat gy my doch laet weten
 Hoe dat gy zijt genaemt. *Iulia.* k Ben Sylvia geheten,
 Een ouderlooze Maegd, by d'Huyfliens op-gevoed;
 En by de Herders, die zeer aengenaem, en zoet
 Hier oeffenen Musyk, verkeer ik alle dagen,
 Dewijl ik in die vreugd heb groot'lijkx mijn behagen.
Claud. Die Kunst, ha! lieve Nimph, ik metter harten mint,
 En redelijker wijs ik ook ervaren bin;
 Ik zing, en speel wel mee't zy wat my voor mach komen.
Iuliana. Wy hebben Celidon op heden voorgenomen
 Een treftige Musyk te maken, dies gy meugt
 Voegen neffens ons, op dat de zoete vreugd
 Te aengenamer zy. *Claud.* Ha Sylvia! die 'k minne
 Vyt goe genegentheyd, met hert, met Ziel, en zinne;
 De Liefde tot de Kunst, teeld Liefde die u mind,
 Zoo mind, dat Celidon zijn Liefde vast verbind
 Om Sylvia alleen, als zijne Ziel te eeren.
Iuliana. Kom, Celidon, laet ons na het gezelschap keeren,
 Neemt aen een Herders Kleed, en voegd u na de tijd;
 Veynst waer gy komt, en zegt dat gy mijn Broeder zijt;
 Houd onze Liefd bedekt, en gantschelijk verborgen,
 Van kleeding, en van als zal ik u wel verzorgen. Binnen.

T W E E D E H A N D E L I N G.

Claudiaen in Herders kleeding, Iuliana, Amiarillis, Grucella, Coridon, de Musijk, met Rey van Musicanten; by haer hebbende eenig gebloemte, 't welk sy dragen na den Tempel van Pallas, alwaer sy die seluige offeren, met een Musyk, van sang en spel.

Grucel. VRund Coridon, ik hoop dat onze Offerande
 Yets vruchtbaers werken zal.

Amaril. Te meet wanneer wy brande,
 Dees Bloempjes uyt-gekeurt.

Grucel. Met Lauw re blaën geciert;

O Maegd, ô Eedle Maegd! wel waerdig gelaurierd;

Kom, zoet gezelschap kom, laet ons dees Tempel groeten,
 De Kunst-Godin ter Eer, met neer-gebogen voeten;
 Vereenig snaer, en stem, een yder vat zijn toon,
 En kniele nevens my voor Pallas waerde Troon;
 Ey! offer op met vreugd de Kunst-Godin, Kunsts schatten,
 Strijkt eens op de Vyool op dat wy mogen vatten
 Den toon, recht na den eysch; strijkt noch eens op de G,
 't is wel, kom laet ons gaen, en dragen d'Offer meê.
 Godinne van de Kunst, wy pronken u Altaren
 Met Bloempjes, en Lauwrier, op dat wy onze snaren,
 Door zoet geluyt, en geur van 't aengename groen,
 Naer u behagen tot den Hemel rijzen doen;
 Versnaed de diensten niet die wy mit liefde toonen;
 Maer wild met uwe gunst, ô Kunst-Godin! beloonen
 Aen d'Ed'le Maegd Musyk ons waerdigste vriendin.
Pal. Gy zijt my wellekome, tred nader tot my in,
 V stemmen offert op, vang aen, vang aen u vreugde,
 En Goddelijke Kunst vermengt met alle deugde.

Hier moet Musicael gesongen en gespeelt vuerden. dient gelet. dat yder ordentelyk neder knielt voor den Tempel; na dat 'er gesongen is spreekt Pallas.

O Ed'le Nymph Musyk! u Kunst ik zoo hoog acht,
 Dat ik u waerdig hou om onder het geslacht,
 Der groote Goôn te zijn; ô Kunst! ô Ed'le vreugde!
 O Goddelijk vermaek! ô vrolijkheid vol dengde!
 O zang! ô zoet geluyt! ô lieffelyk gespel!
 V vreugd ik boven al, naest 's Hemels vreugde stel;
 O vreugde! door de lust u kracht alleen gekregen,
 O stemmen! wiens vermaek de Goden zelfs bewegen;
 O snaren zoet geklank! ô lieve melody!
 Die zelfs de Goôn beweegt, en trekt mijn gunst tot dy.
Mu. Ik speur, ô Kunst-Godin! tot onze kunit u krachten,
 Daer 't Aerdsch geslachte die in tegendeel verachten;
 Ia treden nu by na mijn waerde met de voet,
 Dies ik, ô Kunst-Godin! om gunst u smeeken moet;
 Wel eer waer ik geacht in Koninglijke hove,
 Nu door een snood gebroet onwaerdelyk verschove;
 Wel eer ben ik geweest van grooten aengebeên,
 Nu van een bot geslacht als met de voet getreên;

Derhalven, ô Godin! ons Musicale Scharen
 Oormoedig buygen neêr, en pronken u Altaren,
 En Offeren u op de gaven van ons Kunst,
 Op dat wy door die vreugd bewegen u tot gunst;
 Gunt ons, ô Kunst-Godin! zoo in de kunst te groeye,
 Dat onder ons de kunst in rechre Liefd mach bloeye.
Pat. Vriendin, Edel vriendin, 'k en heb niet in mijn macht,
 Dat u niet zy gegunt indien gy 't maer betracht;
 Dies spreekt wat gy begeert. *Mu.* 'k Zal op gevoyfde maten,
 Ons zoer verzoeken u in Rijmen hooren laten.
 Gy Claudiaen, die vry meer als uitmuntend zijt,
 Zing op ons Rijmpjes dees Goddinne toegewijt.

*Claudiaen, zingt alleenig dese navolgende rijmpjes, dat gedaen zijnde;
 werd' er Musicael met volle stemmen op vervolgt.*

WY die ter Aerden buyge,
 Tot een Offerande;
 Zoo dese Bloempjes tuyge,
 Die op 't Altaer brande;
 Door Kunst, uwv gunst, Godin, vry in, onse vreugd betrachten,
 Dat nijd nacht haet, ons nimmer schaet, dat nijd nacht haet, verkrachten
 De Musyk die vry hoog achten.

Hier op volgt de Musyk met volle stemmen.

Coridon. Ons uyt-geftorte vreugd, ons spelen en gezank,
 O wijze kunst-Godin! neemt, bidden wy, in dank;
 Ik twijffel niet oft gy, ô wijfheid aller wijzen,
 Zult onze oeffening, en eerb're kunstte prijzen;
 En om u goede gunst ik mijne dienste doe.
Pallas. Ik stier u waerdig lof tot aende Wolken toe;
 Vaer voort, ey! vaer zoo voort, de leugd in deugd te leere,
 Doet d'Amstel met het lof van uwe kunst vereere;
 Voed harten in u lust, queekt Zielen in uw vreugd,
 Zijt leerzaam in u Kunst, en stichtend aen de leugd;
 Mijd laster, haet, en nijd, ontucht, lichtvaerdighede,
 Tor niemants nadeel wild in Rijmen, oft in rede
 V Edelheyd misdoen; maekt dat gy met u Kunst
 De denge blijken doet, gy krijgt der Goden gunst;
 Mijn hulpe, waers' u diend, zal altijd zijn ten besten.
Mu. Dijn groote Majesteyt bedanken wy voor 't lesten. *Binnen.*

Amarillis, Grucella.

Ama. *Wat of Coridon bedriest,*
Dat hy dus lang van ons blijft,
Vaer mach hy zijn op-ganomen?
 Gru. *Amarillis 't is noch vroeg,*
En vry hebben tijds genoeg,
Coridon die zal veel komen.
 Amar. *Die de liefde niet en proeft,*
Vweet niet wat de liefd behoest;
Ach! Grucella als men Minne,
Als men liefde pleegt en vryd,
In het groenste van de tijd,
Heeft men qualijk habve zinnen.
 Gru. *Amarillis jonge Mejd,*
Laet u zijn van mijn gezeid,
Vvild mijn vvoorden veel onthou-
ven;
 't Is de eet te licht gevvaegt,
 Als een longe teere Maegt
 Hare liefde veyld op trouwve.
 Ama. *Hoe Grucella, dit 's te slecht,*
Gy diend beter onderricht,
 't Schijnt u ouwve kouwve dagen,
 Niet gevoelen liefdens aert,
 Gy vweet niet wat liefde baerd,
 't Schijnt gy noyt hebt liefd gedragt.
 Gru. *Amarillis vvolleps dier,*
Vweet gy veel dat hy het vier,
Meeft de min vverd vergeleken?
 Ama. *In Grucella ik beproeft,*
Dat dat vuur verkoeling hoeft,
Zal 't zijn heete krachte breken.
 Gr. *Door wat middel? Ama. Door*
de min.
 Gru. *Loffe vvoorden, zotte zin,*
Amaril 't geen u doet brande;
Zoekt gy tot verkoeling, ach!
Amarillis, noyt men zach
 Corid. *Hoe Nimphje dus alleen?*
 Met zulk gezelschap 't welk mijn hertjen heel ontsteld;
 Gedachten zijn 't die my de liefde doen beproeven.
 Corid. *Hoe Amarillis, kan de liefde u bedroeven*
 Door werking van 't gedacht? *Ama. 't Gedacht bestrafte my*
 Dat ik de liefd niet meer zoo licht gelooven mach.

Zulke minne zonder schande.
 Ama. *Is het schande dat men minde?*
 En uyt liefde is gezind,
 Om in d'heylige Licht te trouwve?
 Gru. *'t een, o neen! dat seg ik niet,*
Maer het misbruik dat er schied,
 Onder dies wvert schant gehouwve.
 Du is misbruyk dat een Maegd,
 Vryers hare liefd op draegt,
 Vryer: slaet het toe te vryen;
 Vrysters zulks schaden kan,
 Zoeken Vrijsters Vryers an,
 Dat zal haer tot schande dyen.
 Ama. *Dat beken ik, Vrijsters min*
 Heeft veel schand, en opsprack in:
 Maer vverd zy gevrijd, wat rede?
 Dat zy niet vveer lieven zou,
 Siende hare Vryer trou,
 Door des liefds genegenhede.
 Gr. *Noch en slaet het haer niet vry,*
 Datze bliken laet dat zy,
 Graegten heeft, om liefd te loonen.
 Ama. *'t Is de eere niet misdaen,*
 't Ken der Maegden Eer niet schaven
 Op 't verfoek, wueerliefd te toonen.
 Ama. *Amarillis is noch slecht,*
 Vweet niet dat een loofs knecht,
 Maegdens zinnen kan bekoore;
 En haer vryen met de mond,
 Tot dat hy haer Maegdom vond,
 Die door vryheyd gaet verlore.
 Amarillis jonge Mejd,
 't Geen dat ik u heb geseyd,
 Om u beters vvil geschiede.
 Daer 's u lief Grucella gaet,
 Doet met hem soo gy 't verstaet,
 Ik en kan u niet gebiede. *Binnen*

Cor. 't Is ydelhejd, ik moet u hertje wat vermaken ;
Ik hoorde flus een voysje, kost ik het wel raken ;
Ik speelden 't op mijn Fluyt ; 't is Amaril heel zoet ,
Zoo dat ik u het Liedjen nu eens speelen moet.

Hy speeld op de Fluyt, dat gedaen sijnde spreekt hy.

Wat dunkt u Amaril ? *Ama.* V speelen steelt mijn zinnig.

Cori. V vriendelijke lonkjes doen my u beminne ,

Ach ! lieve Amaril, dat ik zoo speelen kon ,

Dat ik het hertje van mijn Amarillis won ;

Wie zou men lukkiger als Coridon dan achten ?

Ama. Gy Coridon, behoeft van my niet te verwachten

Dat ik u lieven zal.

Cori. Hoe Amaril, woot reën ,

Dat gy niet zijt te vreen

Met mijn getrouwe minne ?

Ama. Ey ! Herder mind my niet ,

Maer na een ander ziet ,

Daer gy meer gunst meugt vinne.

Co. My dunkt dat hier in 't vrouwt,

Een Echo zich verhoud ,

'k Moet zien of ik die vinde ;

Hier, ofi een vveynig voort ,

Heb ikze lest gehoord ,

Het was omtrent dees linte.

Hier is 'et Amaril ,

Ey ! vveest een vveynig stil ,

En let eens op dit queelen ;

Wat speelen ik besta ,

Die boort my d' Echo na ,

En zal 'er tegen speelen.

Cor. Vvas 't Amaril niet zoet ?

Ama. 't Bewveegden my 't gemoed.

Cor. 't Geest my een lust tot speelen.

Ama. Het trekt mijn hert tot minn.

Cor. Dies ik noch eens begin.

Amar. VWat doch ? *Cori.* Op niets te queelen.

Ama. Queelt Coridon, ey queelt !

Mijn Ziel, en hertje steelt ,

Steelt 't geen u wverd gegeven ;

Steelt mijn geheel ik lijd ,

Ik ben mijn zelver quist ,

En leef , als sonder leven.

Cor. Ik leef na u begeer ,

Ik steel u, steelt mijn vveen.

Ama. Ach Coridon mijn eygen ;

Ik steel 't geen gy my geest.

Cor. Door u mijn sieltje leeft.

Ama. Na u mijn sinnen neygen.

Binnen.

Iuliana.

Iuli. Als ik mijn droeve Staet aendchtig overweeg ,

Zoo vind ik, laes ! mijn hert van alle vreugde leeg ;

Ik ben een Hertogs Kind, geteeld van Edel bloede ,

Berooft van Erf en Land , van Schar, van Staet, van Goede ;

Waer toe, ach leider ! is 't gekomen nu niet mijn ?

Dat ik, cilaes ! moet een verwurpen Dienst-maegd zijn ,

Hier op een vreemde plaets, by ongeachte lieden ,

Daer ik in ballingschap, om straffe te ontvlieden ,

Het Arme Vee moer hoên ; en dat my meest berouwd,
 Ik heb een Bedelaer tot mijne man getrouwt ;
 Hoe Iuliana, dat gy dus u hebt vergeten,
 En zonder achterdocht, oft kennis af te meren ;
 Hoe door 't verloop des tijds, het luk noch keeren ken ?
 V is 't, ô Goon ! bewust, in wat verdriet ik ben ;
 'k Heb Celidon belooft, maer ach ! wat wil het wezen ?
 Door hem en ken ik noyt tot staet weêr zijn gerezen ;
 Wat beeld gy Iuliana steeds u zelve in ?
 Waer toe u dus ontruff door een verwerde zîn ?
 Drijft dees gedachten uyt, en voegt u na de rede,
 Gy hebt al wat gy meugt indien gy zijt te vrede ;
 Wanneer gy u bedenkt, en wijsfelijk beraed,
 Zoo gaet de kleynigheyd verr' boven hooge staet ;
 In my ontbreekt doch niet, als maer een goet genoeghen,
 Dies ik my daer na hoop te neygen en te voegen.

Ik zal, ha ! lieve Lomm're Bomen

Wat nader uwe groente komen,
 En zetten my wat neêr op u begraefde kant ;
 Daer beekjens kristalijne vlieten ;
 Al ruyfchend langs u oever schieten,
 Voever die met Elzen takjes staet beplant,
 Ik zal in uw begraefde dalen,
 Mijn droevig hertjen wat op-halen,
 En plucken Bloempjes, uit het natte Cristalijn,
 Wiens drifjes ruyfchend neder vallen,
 Voên Bloempjes, kruydjes, aen de wallen,
 Waer van ik plucken zal mijn Lief een kranffelijc.

Om hem mijn Ziels Apol te noemen,
 Zal ik hem met een Krans van Bioemen
 Bekransfen, hem die ik keur voor mijn waerde Man ;
 En Offeren 't hem op met vreugde,
 Die my doet minnen om zijn deugde,
 Zijn deugde die ik na waerdy niet loonen kan.

Nu Iuliana voed u zinne

Hier in 't Belommert groen met minne,
 Dewijl gy Iuliana hier alleenig bent ;
 V droeve zinnen wild verpoozen,
 Verschuylt u onder deze Roozen,
 Een Liedje zingt, op 't aerdigst Voysje dat gy kent.

Iuliana gaet in de groente neder-zitten; en zingt dit volgende Liedjen, onderzuffchen komt den Koning uyt, luystert na 't zingen.

Laura sat laest by de Boek,
Onder schauwv van Elfen Bo-
men;

Zachjes zy in 't wwater keek,
Is daar na in slaep gekomen;
En begoest heel zoet te droomen,
Van de liefde, van de min;
Slapend is zy neer gezegen,
Met haer boezem los geregen,
Leg die zoete Veld-goddin,
Vrijl zy daer alleenig ras,
Coridon ging by haer zitte;
Mits hy na haer borsjes vat,
Roept zijn Laura, wat is ditte?

Ach! mijn boesem brand van hitte;
Hier mee sijs sy vader neer;
En begint op nieu te droomen;
Zooje vuild, soe menige komen;
Neen, o neen! het krenkt mijn eer!
Voort neemt hy een hant vol groe,
Geë doormengelt was met roosen,
Laura riep, wat wilshe doen?
Ik begin van schaemt te bloosen;
Daer ging sy een suchje loosen,
Viel weer soetjes neer in 't gras;
Och! ik ben door droom bedroogen;
Riep zy met besloeten oogen,
'k Meend ik sonder Maegdom wroeg.

Koni. O lieflijk gezang! ô zoete minne reden!
Die my tot Min beweegt; ik koom vrymoedig treden
Hier in dit Lomt're groen, daer ik, ô Harderin!
Met een genegen Ziel op offer u mijn Min;
Een Konings hert hebt gy, ô Harderin! gevangen,
En met de bloosjes die op u sneeu-witte wangen
Zoo schoon gemarmert staen, beweegt gy my, dat ik
Mijn hert gevangen voel in Liefdens zoete strik;
Een Koning knielt voor u, een Koning wiens vermogen
Is minder als een staef, alleenlijk door u oogen;
V oogen, ja daer by een aengename klank,
Vol zoete zoerigheyd, van treffelijk gezank?
Dees doen my in u dienst ootmoedig neder buygen,
Om u de neyging mijnes herte te getuygen;
't En is geen wulpsche Min, 't en is geen y'dle tocht,
Die maer voldoening van mijn Mins genot verzocht;
't Is Liefd, oprechte Liefd die ik tot uwaerts drage;
't Is Liefde, wiens gelijk men noyt ter wereld zage;
't Is Liefd, voorwaer 't is Liefd, 't is Liefde ach! wiens kracht,
Ha! schoone Herderin, u weder Liefd betracht.
Iu. Den Koning die misdoet zich zelve. Ko. Door wat reden
Iuliana. Vermits zijn Majesteyt verkleend zijn waerdighede,
Ont-Eeld zijn Edeldom, en spreekt van Liefd met haer,
Die nutter dient getrou met eanen Bedelaer,

Koning. Neen Harderin, ô neen! gy moet met my belye,
 Dat Liefds keur niet en ziet alleen op de waerdye
 Van Adel-Rijke pracht; maer Liefd volgt Liefdens wet,
 En Liefd betracht weêr Liefd, daer Liefd haer zinne zet;
 Geen Adeldom zoo Eel, geen Edelheid zoo waerd,
 Als de genegentheid die rechte Liefds keur baerd;
 Gy moet, ach Harderin! dit neffens my vertrouwen,
 Indien dat gy u wild aen reên gegrond-vest houwen;
 Dat niets Liefd overtreft hier op dit Aerdſche Dal;
 Of 't ſpreek-woord waer vergeefs, de Liefd verwind het al;
 Wild gy u weder-liefd aen mijne Liefd doen blijken,
 Ik zal u Echtelijk bedeele met twee Rijken;
 Dat 's 't Atheenſch Hartoghdom, en 't Griexſche Koningrijk,
 D'welk gy bezitten zult, en wezen mijns gelijk.
Iulia. Eerbiedig buyg ik neêr om dankbaerheid te toonen,
 't Vermogen my ontbreekt, dees eere te beloonen;
 Ik kniel ootmoedig neêr, bayg dankbaerlijk ter Aerd,
 Ia u ſlaevin te zijn is Sylvia niet waerd:
 Grootmogend Majestejt, ik bid u leeft na rede,
 En ſteld u Liefdens keur door achterdocht te vrede:
 Dat gy u niet vergeet in Liefde-looze Min,
 Tot my een Huyſmans Kind, en ſchamele Herderin.
Koning. Hoe gy u meer verkleent, hoe ik u meer verheffe:
 Gy zult in Eer en Staet gantſch Grieken overtreffen;
 Gy zult zijn Koningin van Grieken, hier t'Atheen:
 Rijſt Herderinne rijſt, laet knielen met gebeên
 Die 't knielen voegt, om u tot Liefde te bewegen:
 Vergunt my, zoo u gunſt van my mach zijn verkregen,
 V weder-liefd, ik bid. *Iuliana.* Grootmogend Majestejt
 Die 't bidden niet en voegt, aen mijn onwaerdighejd:
 Ook is 't zoo verr' met my, dat door beloft van trouwe
 Ik my verbonden heb, te zijn een Herders Vrouwe.
Koning. Is 't maer beloft, ach! die beloft kan zijn ontdaen.
Iuliana. Ik vrees de Goden my met ſtraffe zouden ſlaen.
Koning. En is 'er dan geen hoop u weêr-liefd te verwerven?
Iuliana. Veel liever hier ter plaets den dood, eylacy! ſterven.
Koning. Bedenkt u Herderin, wat het verſchillen zou
 Te zijn een Koningin, of arme Herders Vrou?
 Te hebben alle luſt, en in de weeld te leve,
 Of ſich in d'arremoed tot ſlaverny te geve;

't Verschil dat is te groot, *Iuliana*. Hoe veele dit verscheeld,
 Zoo kan nochtans de lust, de overvloed, de weeld,
 My niet meer geven als een tijdelijke vreugde,
 Die ik zoo hoog niet acht als ik wel doe de deugde;
 Deugd die niet oogt op Staet, oft groot geachte dingen,
 Die onderworpen zijn des tijds veranderingen;
 Deugd, die de Ziele baerd een onvergankelijk zoet;
 Deugd, die in 's Hemels vreugd de Ziele brengen moet;
 Daer komt mijn *Celidon*, 't is tijd voor my te scheyde.
Ko. Wat oorzaak? *Iu.* Om het Vee, Genadig Heer, te weyde,
Koning. Indien ik dan van u niet meer verkrijgen kan,
 Zoo bid ik *Herderin*, doet my die eer doch an
 Dat ik u lieve stem, en zang, noch eens mach hooren,
Iuliana. Ik die my acht te zijn *Slavin* voor u gebooren,
 Doe wat u wil gebied, in onderdanigheid,
 Stel ik my willig te voldoen zijn *Majesteit*;
 Daer is mijn *Celidon*, die met zijn aerdig speelen
 Yets trefstigs maken zal, als ik begin te queelen;
 Kom *Celidon* zit neer hier in 't belommert groen,
 Om zijne *Majesteits* believen te voldoen.
Clau. Grootmogend *Vorst*, indien u *Hoogheid* schept behagen
 In *Kunst* van goet *Musyk*, 't is billik wy ons dragen
 Als onderdanen, om zijn *Hoogheyd* met vermaek
 En vreugde te voldoen. *Koning.* 't Is *Herders* zoo een zaak,
 Die ik op *Aerden* houd het *Eelste* aller *Kunsten*,
 En zal derhalven u betoonen doen mijn gunste;
 Veel meerder luk hebt gy, als ik, een *Vorst* gebooren;
 Ach! had den *Hemel* my tot zulk een luk verkooren
 Als u, ik waer vernoegt; doch dit stel ik ter zy,
 En met u zoet *Musyk* verhengt een weynig my.

Claudiaen speelt onder het zingen van *Iuliana*, ondertusschen
 komt *Apolonia* luysteren.

O Liefde wiens vermogen
 Doet my keurig kiezen;
 O heur! gewoed door d'oogen,
 Gy doet my verliezen,
 Mijn Troon, en Kroon, la 't Hof, vol
 Welk ik verzaeke;
 Ach *Floriae!* Liefd' pord my aen, ach!
Floriaen, ik haack

Konings schat u deel te make,
 Hoe *Hooffche* *Koninginne*,
 Die een *Herders* leven
 Wild boven 't Hof beminne,
 Goude Kroon begeren;
 Mijn staet, vol smaed, oprecht, maen,
 niet geacht op aerde, (slecht

<i>Daer 't Hof, en Troon ja Konings</i>	<i>Het geen men vveet te wijnen</i>
<i>Kroon, daer 't Hof en Troon,</i>	<i>In een Herders leven;</i>
<i>vol vvaerde,</i>	<i>Dat 's lust, vol rust, daer min, na zinn</i>
<i>Zijn te Eel mijn staet t'aenvaerde.</i>	<i>Floriaen moet minnen,</i>
<i>Hoe Edel deze schijnen</i>	<i>Cecilia, ziet hoe ik sta, Cecilia mijn</i>
<i>Kunnen zy vvel geven,</i>	<i>Vallen op u, Koninginne. (zinnel</i>

Ko. Vitmuntend zoet gezang, van Stem, van Vois, vā woordē,
 Dit Liedjen ik met zulk een lust en aendacht hoorde,
 O zoete Sylvia! dat ik genootzaekt ben,
 Te welden mijne vreugd, die 'k niet verbergen ken.
Apo. Heer Broeder even is 't met my, als u gelegen,
 Ik heb door dit gezang genegentheid gekregen,
 Die my doet minnen; als, voor dezen heeft gedaen,
 Cecilia, toen zy beminde Floriaen;
 Ik bid zijn Hoogheid, mijne Koninglijke broeder,
 Vergun my, dat ik hier met dezen Schapen-hoeder,
 Yets spreken mach van liefd. *Kon.* Doet zoo het u gevalt;
 Ten aenzien dat ik my bevind in een gestalt,
 Als gy, mijn Zuster, doet; her schijnt dat hier de Goden
 Ons herten trekken na de wet van liefs geboden;
 Ik min dees Herderin, en zal haer tot mijn Vrou
 Verkiezen, door de Ehr, en wettelijke Trou.
Apo. En ik dees Herder; ach! de liefde heeft geen wetten;
 Ik weet niet wat my doet zoo schielijk liefde zetten,
 Op dezen Herder, die ik noit en heb gezien.
Kon. Het geen onmog'lijk schijnt, bevind ik, kan geschien;
 Spreekt gy den Herder aen, ik zal de Herderinne,
 Met reden zoeken te bewegen tot mijn minne;
 O schoone Sylvia! ten aenzien liefs wetten,
 Moet ik my nevens u in 't groen wat neder zetten?
 Ey! zegt my eens, hoe is dees Herder doch genaemt?
ul. Grootmogend Koning, ach! ik ben op 't hoogst beschaemt,
 Om liefs reën te voldoen, aen u, aen u genade.
Ko. Ey! stelt de schaemt ter zy, 't schijnt 't Goddelijk aenrade,
 My, en mijn Zuster komt bewegen tot de min,
 Haer na dees Herder; my tot u, schoon Herderin?
 't Schijnt wonder, 't geen hier blijkt, dat uit een goed genegen,
 Ik en mijn Zuster beid, genegentheden kregen,
 Vyt Goddelijke liefd, en lust tot Echte Trou;
 Dat d'Herder zy haer Man, en d'Herderin mijn Vrou;

Ik bid u zegt zijn naem. *Iuliana*. Hy 's Celidon geheten.
Koning. Ha! Celidon de Goon zijn ruige mijns geweten,
 Dat gy my grootē dienst zult op het hoogste doen,
 Zoo gy u voegen wild hier in dit lommer groen,
 Om met een Konings Zuster, van de liefde te spreken.
Apolon. Wel Celidon het schijnt u aenschijn geeft een teeken
 Van schaemte. *Clau*. k Ben beschaemt, Mevrouw. *Ap*. Schaem
 Dewijl gy onbeschroomt mijn open-hertje ziet, (u niet,
 Dat zich zoo laeg verneerd, om uwe gunst te trekken,
 En 't binnenst dat het draegt, u ongeveynst ondedeken.
Claudi. V Hoogheyd is verdoolt, en dwaelt van 't rechte spoor,
 't Is zeker dat u Hoogheyd haer geluk verloor,
 Als zy my liefde toe droeg. *Apol*. 't Zijn redelooze reden.
Clau. 't En doen Me-vrou. *Apol*. Met reën toont dan u tegen-
Claudi. Ik zal Me-vrou, ik zal met redelijk beleyd, (heden,
 Beroonen op dees reden mijn reëns tegenheyd;
 Voor eerst u Hoogheyd moet met aendacht overwegen,
 Haer grootē Mogentheyd, met Lof, en Eer verkregen;
 Haer afkomst, Staet, Geslacht, haer Koninglijke bloed,
 Van Adeltijcke Stam in d'Hoven opgevoed;
 En aengezien, Me-vrou, wy zekerlijk bevinde,
 Een redelijk gebruyk onder de Hof-gezinde,
 Dat rechte Adeldom, na hooger Adel ziet,
 Wanneer de Echt-lust Liefdens willekeur gebied;
 En zoo in tegendeel den Adel hier mocht dwalen,
 En uyt haer minder meerder Liefds genoeging halen;
 Men ziet dat Hooger Adel haer dan lager acht,
 En minder eere toond, als zy te vooren placht;
 Dit 's luk verliezing door vervolging van de rede.
Apolon. 't Is luckelijk gewin, als d'Hoogheyd kleynighede,
 Voor grootē staten kiest; gy Celidon zegt wel,
 Maer beter zijn de reën die ik daer tegen stel;
 Doch, 't lust voor dees tijd my van die zaek niet te spreken?
 Indien 't my voegde Celidon om u te smeken,
 Ik deed, gelijk Cecilia wel heeft gedaen,
 Die boven 't Koninkrijk beminde Floriaen.
Claudi. Vytheemsche, groot Princes, ik die rer aerde buyge,
 Om mijn ootmoedigheyd u Majesteit te tuyge,
 Bid u Genade aen, dat zy op 't hoogst verschoond,
 De plompigheyd die u een botten Herder toond;

Die u niet na den eysch van uwe waerdighede,
 Vernoegeen kan Me-vrou, met redens deftighede;
 Ik die een Herder ben, by Herders heb verkeerdt,
 Zoo dat ik noit meer heb als Herders plicht geleerd;
 'k Weet niet op wat manier dat ik my zal verſchoone,
 Dat ik u heufheyd na waerdy niet kan beloone;
 Doch op mijn Herders wijs, zal ik ha! waerde Vrou,
 Bedanken u voor d'Eer die 'k my onwaerdig hou.

Apolon. Gy hebt my Celidon in 't minst te danken niet,
 Dewyl u noit van my is eenig eer geschied,

Claudi. Meer eer, en tienmael meer als ik weet te vergelden.

Apol. Gy zoud my vrandschap doen, indien dat gy u ſteiden,
 Gewillig t' mijnen dienst. *Claud.* Tot uwen dienst Me-vrou,
 Ik my, gelijk u ſlaef, eeuwig verbonden hou.

Apolon. Ziet gy niet wat ik wil? *Cl.* Ik wil wat gy gebied.

Apolon. Mijn wille zoekt u dienst. *Clau.* V dienſt weyger ik niet.

Apolon. Wild Apolonia dan dienen. *Claudi.* Steld hem wet.

Apolon. Die weet gy, indien gy hebt op mijn reën gelet.

Cl. Ik ſweert Me-vrou, 'k en doe. *Ap.* Ha Celidon mijn zinne!
 Die neygen nae het geen men noemt de zoete Minne.

Cl. Me-vrou. *Ap.* Ha Celidon! *Clau.* Me-vrou, gy die gebied,
 Wild u in 't minnen doch zoo verr' verloopen niet;

V waerde is te waert, gy kiest zonder berade;

V Hoogheid doolt, en dwaelt, en mind haer ſchand, en ſchade;

V Eer, u Eel geſlacht, u Koninglijke bloed,

Ha hooghebooren Vrou, gy al te veel miſdoet;

Had my 't geluk begaeft met Koninglijke waerde;

Had my 't geluk geſtelt in Monarchy op Aerde;

Had ik voor d'Herders ſtaf, een Scepter in de hand;

Bezat ik 't Koningrijk, en waer een Vorst van 't Land;

Dan zou ik my, Me-vrou, ter Aerden neder buigen,

En my in Liefdens dienſt u trouwe Dienaer tuygen;

Maer nu eylacy nu! een armen Landmans Zoon,

Die maer een ſtroyen Hoet in plaets draegt van de Kroon.

Apolon. De Kroon, de Monarchy, den Adeldom, de prachten,

En kan ik waerder niet, als deugd, en wijsheyd achten;

Die ſpeur ik beyd in u, de wijsheid, en de deugd,

Die doen my Celidon beminnen. *Claud.* Ach! hoe meugt

Gy Apolonia, een ſlaef om minne ſmeeken?

Apolon. Hoe meugt gy Celidon u zelve tegenſpreken?

Claudi.

Claudi. 't Is wonder een Princes op Herders Minne ziet.
Apolon. Meer wonder is 't, dat gy die wild ontfangen niet.
Cl. Mevrouw, ik ben 't niet waerd. *Ap.* V waerd kan my vernoege.
Claudi. Ik bid Me-vrouw, laet ik my by mijn Zuster voege.
Koning. Wat zegt gy Celidon, dat dit u Zuster is?
Claudi. Ja Heer. *Koning.* Mijn herte dan te meer geruster is.
Iuli. Mijn Heer Celidon veynst, en schaemt zich in zijn minne.
Apolon. Hoe na is hy verlooft? *Iulian.* Ja Edel Koninginne.
Ap. Aen wien? *Iu.* Aen my. *Ap.* Aen u? *Iu.* Aen my. *Cl.* Och ja Me-
 Dees Herderinne ik voor mijn beminde hou. (vrouw!
Koning. Dees Herderin en gy, zijt zelfs u zelven tegen,
 Dat gy 't geluk niet wild, daer 't is tot u genegen,
 Gy wild niet nu gy kent. *Iulian.* Ik ken niet zoo ik wil.
Koning. Ach! tusschen uwe wil, en macht is geen verschil,
 Indien gy macht en wil, wild t'zamen evenare.
Iulian. Verbonden trou heeft my verbonden om te pare
 Met Celidon, en hem verbonden weêr aen mijn,
 Dat tusschen onze Liefd noit and're Liefd zal zijn.
Koning. Nochtans zoo moet en zal den Koning Silvia trouwen.
Clau. Heer Koning! 't kan niet zijn, laet my het mijns behouwe,
 Ik zal mijn trou verbond niet breken. *Iuliana.* Ach bedaert,
 Swijgt Celidon, wy zijn noch echt'lijk niet gepaert,
 Nocht door beloft van Eed zoo veer, oft kunnen scheide;
 En dat behoudens eer. *Claudi.* O Menschen! ydelheide,
 Zijn 't daer u zin op speeld; hy mistrouwt die vertrouwt,
 En op beloften van den Mensch zijn hope houd;
 O Silvia! zoo licht u Liefds beloft vergeten;
 O Silvia! schoon gy u vry kend in 't geweten,
 Had ik in u nochtans 't verandren niet verwacht;
 O woorden niet gemeent! ô liefde zonder kracht!
 Trouwt met den Koning vry, en leeft met zijn genade;
 Zoo my den Koning kost, wie weet met welke dade,
 Met welke sware straf hy my bestraffen zou,
 In plaertze dat hy my zijn Zuster geven wou;
 Schoon dat ik sterven most, zoo zal ik openbare
 Wie dat ik ben, en wat dat my is wedervare;
 Ik vrees nocht straf, nocht dood, nocht lijden, nocht verdriet.
 Nu ik de liefd van mijn Silvia niet geniet.
 Genadig Vorst, en Heer, ik geef my in u handen,
 Ik die in Ballingschap most swerven achter landen,

Als u groot-achtbaerheyd verwon mijns Vaders staet,
 Waer door nu Celidon als balling dolen gaet;
 Ik ben geen Celidon, maer Claudiaen geboren,
 Een Edel Hertooqs Zoon, maer luk, en land verloren;
 Marcellus, out en grijs, mijn Vader is. *Koning.* Hoe vreemt,
 Dat na het ongeluk, 't geluk weër oorsprong neemt;
 O Goddelijk toeval! dat ons in werelds zaken,
 Na 't ongeluk weër kan tot het geluk doen raken;
 Ik stel u Vader vry en in zijn eerste staet,
 Mits met mijn Zusters liefd gy u vernoenen laet;
 Na dat de rampspoed quam u, en u Vader tressen,
 Wil ik u weër tot staet, en Hertooqs eer verheffen;
 Indien mijn Zuster Apolonia u trout.
Cl. Het is mijn hoogste wensch, zoo zy 't my waerdig houd;
 Vrou Apolonia u ik van herten minne,
 Te meer ik door dit luk mijn Vaders luk kan winne.
Apolon. Ach Edle Claudiaen! hoe gaet het met den Mensch?
 Ik zie die God vertrouwt die krijgt het na zijn wensch;
 V wijsheyd, en u deugd, u oefening in kunste,
 Vaengenaem Muzijk, verdienen mijne gunste,
 In liefde t'awaerts; wijl den Hemel het zoo voegd,
 Kies ik u Echtelijk zoo gy u hout vernoeget.
Claudi. Vernoeget, ja zoo vernoeget, dat ik in mijn genoegte,
 Zoo lang ik leef, my zal in alle zaken voege,
 Om Apolonia te eeren, dag, aen dag,
 Met zulke Liefd als men op aerde noyt en zag;
 Had ik nu het geluk dat ik maer mochte wete,
 Hoe 't met mijn Zuster gaet, zoo mocht ik luckig hete.
Iuliana. Het luk voldoet u wensch, mijn Broeder Claudiaen,
 Ziet hier u Zuster Iuliana voor u staen.
Claudi. O wonderlijk toeval! mijn Zuster, hoe kan 't zijn?
 Dat ik u heb gelieft in d'onbekende schijn.
Koning. Ha Iuliana Lief! wat kan den Hemel werken?
Claudi. Een Goddelijke schicking wy hier in bemerken.
Apolon. Ach! Iuliana, 't schijnt den Hemel met geluk
 V weër verlossen wil uyt ongeval. en druk.
Koning. Liefte Iuliana my? *Iulian.* Ik neem u liefde an,
 Hier ziet men wat de tijd door menschen werken kan.
Kon. Laet ons al t'zamen gaen ten Hoof, op dat wy meugen,
 VW Vader met dees vreugd op 't heughelijkt verheugen;
 Laet

Laet al het Hofgezin bewust zijn ons vermaek,
Tot vrolijkheyd, en vreugd, van dees gewenschte zaak;
Laet vrolijke Musyk, laet zang en zoete snare,
Geruygen van de vreugd die ons is wedervare;
Laet ons in onze vreugd het Hof met vreugde voên;
Gy die vertreden waert, *le blijft in Eelen doen.*

F A U S T I N A ,

Bly-eyndend' Spel.

I N H O V D.

Fauſtina, een uymuntende ſchoone Herderin, werd gelieft en hertelijk bemind van den jongen Koning Conſtantinus; die in ſijn liefde ſoo volherd, dat hy diere beſoſten doet, met haer te trouwen; waer op volgt, dat ſich Conſtantinus hiſfig aengeprickelt voeld van minne-luſten; ſijn geliefde daer om aen gaet, maer vind beleefde tegenſtant; hy, hier door, ſterker aen- dringende als te voren, werd ſoo redelijk bejegent, dat hy ſijn verſoek vruchtelooſ beſpeurd; derhalven van haer af ſcheyd, en ſijn liefde aen de Princes Caſterna, op offert; Fauſtina, bedroeft, en moeylijk begeeft haer, op het ſeggen van eenige Heydenſche VVaerſegſters, in manne kleding, ten Hove, alwaer ſy, onbekent, van den Koning voor Dienaer aengenomen, en op ſeker tijd, van 's Konings vvege met een brief aen de Princes geſonden werd; die, ſende Fauſtina, nu in manne ſchijn, en genaeme Conſtans, wvord op haer verlieft, en ſoo brandende in minne-luſten, dat ſy haer niet ontfiet Fauſtina daer om aen te gaen; die, doch onmachtigh, ſulks met beleeftheyd af keerd, 't wvvelk de Princes ſoo toornig maekt, dat ſy den Koning aenklaegd, al oft Fauſtina, nu Conſtans, geſtaen hadde haer te wvillen verkrachten; dit alſoo aengenomen, werd Fauſtina wvot 't Recht geſelt, en veroordeeld tot een vvreede dood; zy, voor al de vvreeld blijkelyk onſchuldig zijnde, ontdekt haer, en brengt Princenſſen wvaf- heyd aen den dag; 't wvvelk den Koning ziende, omhelſt Fauſtina; trouw haer voor zyn vvettige Bruyd; zend Caſterna in ballingſchap nyt zyn Rijk.

's Konings Zuſter, de Princes Caliſta, langen tijd vryagie gepleegt lieb- bende met Ferdinandus, de broeder van Fauſtina, een zeer wyſſe kenner des Hoveling, wvvel ſtaende by den Koning, ontdekt haer liefde; Ferdinandus maakt zich bekend aen zyn Zuſter, en verzoekt de Princes ten Echt, alſo hem van den Koning vergund werd.

Namen der Vytbeelders.

FAVSTINA, Herderin.

CONSTANTINVS, Grieks Koning.

CALISTA, 's Konings Zuſter.

CANTISA, Staet luffer van Caliſta.

FERDINANDVS, een Ridder en Broeder van Fauſtina.

2. HEYDINNEN, ofte Waerzegſters.

2. CASTERNA, Princes van Perſen, in 't Hof van Grieken.

2. RECHTERS, ofte Raeds-Heeren.

SCHERP-RECHTER.

EER-

Faustina.

Hoe vrolijk tiereliert 't gevogelt op de boomen ;
 Hoe ruiffchend vlieten hier de koele waterfloo-
 Van kristalijne beek, en zuivre waterbron, (men
 Omlommert van de groent, begroet met morgen
 Zon ;

Hoe zoet en aengenaem begint Auroor te bloozen,
 Wiens weerschijschitterd op de purper roode Roozen,
 En breekt door 't dichte groen, langs ruig bewossen wal,
 En flickerd niet haer schicht op bergen, bosch, en dal.
 Ontloken morgen-sond, bepronkt met Zonne stralen ;
 Hoe lieflijk laet gy u lieve luister dalen,
 Op bloempjes, en op kruid, op al dit lieve groen ;
 Waer gy, mijn lammertjes, u graegte kund voldoent.
 Dus, door de natte dou, koom ik mijn schaepjes weiden ;
 Graes, graege Beesjes, graes, wijl mijn genegentheiden,
 Door de gedachten zien in 't herte afgebeeld,
 Hoe veel den eene van den ander Mensch verscheeld.
 Den mensch, een schepsel Gods, en kan in geene delen ;
 Belangende de ziel, in 't minsten niet verschelen,
 Met zijne weerga ; maet in staet wel ongemeen,
 Doch, wat de ziel berrest, daer in zijn s'alles een ;
 Al 't menschelijk geslacht hier levend op der aerden,
 Van Scheppers wegen niets verscheeld in waerdens waerden ;
 Zoo lief heeft God een Boer, als hy een Konink heeft ;
 Zoo lief een armen Mensch als die in rijkdom leeft.
 Het tijdelijk geluk maekt geen Godzalig leven,
 God liefd die gene meest, die hem her meeste geven ;
 Die is Gods liefste vriend, en die geeft Gode meest ;
 Die meest zijn leven voegt na wetten van de geest ;
 Een geestelijke vrucht is daer in meest gelegen,
 De zond te haten, en tot deugd te zijn genegen.
 Wat staet van leven best, om meest de dengd te voen ?
 Wat staet van leven best, om Gode dienst te doen ?
 Is armoed, of is weeld bequaemst om God te loven ?
 Is 't beter wel geacht, oft nedrig en verschoven ?
 Is 't nutter Vorst en Prins, als Bedelaer oft Slaef ?
 Is 't nutter Herder, als een Vorstelijke Graef ?

R r

Gees

Geen staten 't zy hoe veel zy van malkander schelen,
 Of yder in zijn staet kan Gode 't zijne delen;
 Doch! swarelijker is 't in weelde en geluk,
 Te dienen Gode, als het is in ramp en druk;
 Meer stof in Herders kluyts om God den Heer te loven,
 Als 't Princen herte vind in Koninglijke hoven;
 Hoe vol het Konings Hof met weelden is gepropt,
 Met wellust zijn gemoet ten vollen in gekropt,
 Noch is 't een groot verschil by 't leven dat wy leyden,
 Meer rust geeft d'Herders staf, als Konings scepter sweyden^{den}
 Geen gulden ledekant, zoo waerdig als dit groen,
 Om met geruste slaep natuurs lust te voldoen;
 Geen goude laken kan de Koninglijke Zalen,
 Zoo sierlijk pronken, als de wel geceerde dalen,
 Van groene lommers zijn gepronkt, en opgeciert,
 Met puyk van blader loof; waer 't pluymige gediert,
 Met lieflijk gezang de veld Goon komt ontmoeten,
 En in de morgenstond Godin Aurora groeten;
 Geen hooffsche vreugd, geen stem, hoe lieflijk, hoe zoet,
 En geven zoeter lust als 't Nachtegaeltje doet;
 Geen zang, geen snaren spel, kan 't Hof zoo zoet doen blijken^{en}
 Dat het by ons vermaek in 't minst mach vergelijken;
 Wat pronk van rooder goud, wat glans van diamant,
 Geeft zoo veel weerschijs, als den oever dicht beplant
 Met keurig blos van Bloem, en purpur roode Roozen,
 Die onder jeugdig groen te pronk staen met hun bloezen.

Ach roode Roosjes! zoet van geur,
 Mijn lieve hand lust u te plucken;
 V blos, en inkarnate kleur,
 Aen mijn bedouwde mond te drucken,
 En zuigen van u Rooze blaen,
 Het geurig nat daer op gedropen;
 't Geen Nectar zal te boven gaen,
 Doet u gesloten Knopjen open.

V Knopjen, dat voor Avond rood,
 Ontloken, had den dauw ontfangen,
 En met den nacht zijn blaedjes sloot,
 Dat graegt met graegte mijn verlangen.
 Hoe graeglijk graegt mijn graeg begeert,
 W lieve Roozelaer te buygen,

Om koele dau op Roos geteert,
Voor Nectar van u blaën te zuigen.

O Roos! gy die in mijn gedacht,
Vernieuwt verlopen vrolijkheden;
Een Griekzen Koning groot van macht;
Tracht my zijn minne te besteden.

O Vorst! ò Griekse Constantijn!
Beheerscher van 't vermaerd Athenen;
Wat is 't dat u beweegd, om mijn,
V Konings liefde te verlenen?

My dunkt dat ik zijn Hoogheyd hoor,
Met ren ter jacht, door bosch en dalen;
Men volgt met lust de brak op 't spoor,
Om 't schuwe wilt te achterhalen.

*Koning, met eenige Adel ter jacht, ontmoet Faustina;
alle de andere binnem.*

Constan. Faustina. *Faust.* Constantijn; groot mogend Majesteit,
Ontfangt mijn morgengroet in goe genegenheyd;

V diensdijnsse buygt, om u haer plicht te toonen.

Constan. Beleefde Herderin, de liefd wil u verschoonen,

En niet gedoogen dat zoo lieven Engel knield,

't Geen beter voegt aen my. *Faustina.* Ach! oft gy u onthield,

De lust tot zulk gesprek, 't geen boerten is, oft veynzen,

Waer door zijn Hoogheit tracht de grond vā mijn gepeinsen,

In errenst te verspiën, om zien oft ik wel zou,

Zoo slecht zijn, dat ik my u liefde waardig hou;

In 't minste niet mijn Heer, zulks quam noyt in mijn zinnē;

Ten voegt niet dat een Prins een slechte Herderinne

Zijn liefde bieden zal, wat schuyt'er doch in mijn,

Dat u tot liefde trekt? ach Koning Constantijn!

Constan. Dat ik u liefde draeg de Goden können tuigen,

't Is liefde die my dwingt ter aerden neer te buygen,

't Geen my tot liefde trekt, 't geen my tot liefd beweegt,

Dat zijn u deugden, waer beneffens dat gy pleegt,

De zoetste oeffening, die menschen kunnen leere,

'k Zeg redenkaveling, en mach met waarheyd sweeren,

Dat noyt geleerde tong my zoo wel heeft vernoeget;

Als u liefstalligheyd van 't Godlijk toe gevoegt;

Natuur meer als gemeen in uwe schoonheid wrachte,
 Schoonheid met reën begaeft, doet my na weêrliefd trachte,
 V lieven voor mijn lief. *Fau.* Ten voegt u Hoogheid niet,
 Dat gy, groot-mogend Vorst, op uwe minder ziet,
 V minder niet alleen, maer een slavyn gebooren,
 Daer gy een Koning zijt tot Heerschappy verkooren;
 Ik, om het slechte Vee als Herderin te voën,
 Gy, om u Rijk, en Kroon in Staet te rijzen doen,
Const. Wel wijze Herderin, onnodig deze reden,
 Heb ik voor dezen niet van mijn genegentheden,
 De rechte proef getoont, heb ik doen blijken niet,
 Dat liefd in liefdens keur op geene wetten ziet;
 'k Hoop immers niet dat u mijn liefde zal mishagen.
Fau. Groomogend Vorst, de liefd heeft wonderlijke vragē,
 't Geen zy de een uur wil, haer d'ander uur mishaege.
Const. Dat speurd men noit in die, die rechte liefde draegt.
Fa. Wie draegt 'er rechte liefd? *Co.* Die in de liefd volherden,
 En noit, om dit oft dat in liefd verandert werden.
Fau. Waer vind men zulke liefd? *Con.* In 't herte van die geen,
 Die in de liefde noit buiten beloften treën,
Fau. Waer vind men lieverts die hun liefds beloften houwen?
Const. Die zijn te vinden, lief, alleenig door vertrouwen.
Fau. Hoe vind men die alleen om dat men dat vertrouwt?
 Ach neen! dat 's misverstand; Heer, my ten besten hout,
 Dat ik zoo stoutelijk mijn tegen rede toone,
 Ik bid, zoo ik misdoe, u Hoogheid my verschoone;
 Het is mijn leet dat ik dit zeggen heb bestaen.
Con. Gy hebt in 't minste deel, my hier in niet misdaen,
 't Gevalt my, mits 't my lust u tegen reën te hooren.
Fa. Zijn Hoogheid op mijn vragē dit antwoord steld te voren;
 Dat door 't vertrouwen werd de rechte liefd gekent.
Con. Och ja! hoe kent gy liefd, zoo gy mistrouwend bent?
Fau. Hoe zou men trouwe liefd door het vertrouwen kenne?
 Mits veinzery, door schijn, de trouheid weet te schenne;
 De tong roemt vaek van trou, daer 't herte regen strijd,
 Dit kan geen trouheid zijn, schoon gy vertrouwend zijt,
 Vertroud men iemand trou, om dat hy daer van roeme;
 En zal men iemand trou in 't stuk van liefde noeme,
 Om dat hy 't zelve zaid? moet daer nyt zijn vertrouwt,
 Als dat hy is getrou? geen reden staende hout,

Dat

Dat door vrouwen iemants trouheid werd bevonden,
 Wie hier op liefde steld, liefd los, en ongebonden;
 Gerouheid leerd de tijd, maer het vertrouwen niet,
 Oft iemand liefst getrou, men door de tijden ziet;
 De tijd moet door de tijd gerouheids proef doen blijken,
 Die vind men trou, die noit in trouheids plicht beswijken.
Const. Is niemant dan getrou van die, die t openbaerd,
 En met de tong de grond van trou te zijn verklaerd?
 Mijs oordeels, ja, men kan in t zeggen waarheid houwen,
 Hoe vind die trouheid, die die niet en wil vertrouwen?
Fau. Mijn Heer de tong en t hert verschelen vaek zoo veel,
 Ia sweeren van de trou, en toonen tegendeel;
 Zoo dat vertrouwen niet en kan gerouheid vinden,
 Hoe zeer de minnaers haer aen trous beloften binden;
 Men ziet hoe dat de tijd veranderinge geeft,
 De tijd die openbaert wat dat het herte heeft,
 Dat s rechte trouwigheid, van zulke trou ik spreke,
 Die altijd blijft stanvast, en zonder oit te breke;
 Dees vind men door de tijd die alle dingen leerd,
 Maer door t vertrouwen niet, mits dien den mensch verkeert,
Const. t Is zoet, en wel gezeid, begaefde Herderinne,
 Ik speur mer groote lust de schrandereid uws zinne;
 Ik vind in u meer als ik oit in Vrouwen zag,
 Zoo dat ik uwe lof in waarheid roemen mach;
 Dit stelle ik ter zijd, zoo woorden kunnen baten,
 Zoo woorden krachtig zijn, wild u door woorden laten
 Bewegen tot mijn liefd. *Fau.* Zijn Hoogheyd spot met mijn;
 Hoe zou een Herderin, een Konings Vrouwe zijn?
 Zal een verschoven Maegd van lage staet gebooren,
 Een Koninglijke tong, om weérmin smeken hooren?
 Ik bid u, Vorst, bedaert, u Hoogheyd doet te kort
 Zijn Edeldom, zijn staet; voorzichtigheyd my port,
 Om met eerbiedigheyd u Hoogheyd, en genade
 De liefd tot een Slavin, met reden, te ontrade;
 De tijd eyscht mijn verrek, met u verlos mijn Heer.
Const. Dat gy nu scheidt wild vertrou ik nimmermeer,
 Verroeft mijn Lief, ik bid. *Fau.* Noemt gy my Lief? *Const.* Mee
Fau. De reden zeggen neen, en toonen tegenheden. (reden,
 Indien gy lieve Nymph, de reden plaerze geeft,
 Bevinden zult dat u mijn hert verkoren heeft,

Voor opperfte voogdes, en zielens wel beminde,
 Lust u daer proeve van, ik sweer 't gy kundze vinde.
Fau. Wat proef kan daer van doch zijn Majesteyt my doen?
Con. Meer proef als gy oyt kunt van 's Konings liefd vermoë;
 Ik stelle my als slaef ten dienste uws gebiede,
 Gebied my wat gy wild, u wille zal geschiede.
Fau. 't Waer onbeleeft mijn Heer, en staet my geenzins vry,
 't Gebieden komt u toe, gehoorsaemheyd voegt my;
 Doch, zoo u Hoogheid zich met liefde voeld bevangen,
 En dat het hem gelieft, uit liefde, niet door dwangen,
 Maer uyt goedwilligheyd, te toonen proef van dien,
 Ik wensch, hoewel onwaard, daer proeve van te zien.
Con. Wat proef gelieft mijn Lief. *Fau.* Die u lust my te geven
Con. Eyscht, bid ik, wat gy wild al waer her schoon mijn levē.
Fauslin. Zoo waer ik moorderes; in plaets van Lief, beulin.
Constan. Neen schoone, maer zult zijn gebiedsteres mijns zin.
Fau. 'k Verzoek dan iets op u. *Con.* Wild u verzoeken stake,
 In plaetse van verzoek u wil tot wetten make,
 En zegt wat gy begeert dat ik tot proeve doe.
Fau. Dat zeggen, machtig Vorst, en komt my geenzins toe.
Con. Het doet, indien 't u lust, zoo waardig my te kenne.
Fau. Noyt zal mijn heusch gemoed de kennis zoo ontwennē,
 Dat my de reedlykheid zoo verre zal ontgaen,
 Dat ik gebieden zou, 't waer onbeleeft gedaen;
 Zoud gy, die in u macht hebt landen, en ook lieden,
 Zoud gy, die Grieken meugt beheerschen en gebieden,
 V van een slechte Maegd, en arme Herderin,
 Gebieden laten? neen, 't is mijn gemoed en zin,
 Groortmogend Koning! op het alderhoogste regen;
 Indien ik van de Goôn had zoo veel luk verkregen,
 Dat ik in staet en macht u Hoogheid waer gelijk,
 Bezat in werelds pracht Palleys, oft Koningrijk;
 Niet om dat my misnoegd, mijn kleynheid op der Aerden;
 Niet om dat mijn begeert tracht na een hooger waerden;
 Niet om dat mijn gemoed na werelds staet-zucht trekt,
 Maer om dat 's Konings hert tot mijne weêrliefd strekt;
 Ach! dat ik wenschen mocht, en dat het niet mocht hind' ren
 V Edelheid, nocht staet in 't minste deel vermind' ren,
 Ik wenschten. *Con.* Wat doch? zegt ik bid u.
Fauslina. Neen, o neen!

Constan. Wat zoud gy wenschen? wenscht.

Faustina. Mijn wensch strijd tegens reën,
 Doch, liefde kan, indien ik dool, mijn misslach helen;
 Ach! Koninglijke Prins, al mijn gedachten spelen,
 Op 't geen zijn Hoogheyd my in liefde te voren leyd;
 Hier over wensch ik dan dat sijne Majesteyt,
 Mocht wezen mijns gelijk, bedeckt met minder goede,
 En neffens my in 't veld de slechte Schaepjes hoede,
 Wiens kleynheid meerder vreugd als Konings wellust geeft;
 Een Koning alhoewel hy 't al na wensching heeft,
 Moet dikmaels in veel zorg, en droeve quelling swerven,
 En in zijn overvloed ook wel zijn lusten derven,
 Daer by gerustigheid, voedstrefle van de deugd,
 Gerustigheid, wiens lust gaet boven alle vreugd;
 Waer vind men meerder rust als in het Herders leven?
 Waer uit ik swarelijk zou kunnen my begeven,
 Al waer 't dat my een kroon van diamant, en goud,
 Al waer 't dat my een Hof van Marmor opgebouwt,
 Voor dees mijn roozekrans, in mangel wierd geboden,
 Ik zouze laten, en my achten min van nooden,
 De Scepter, en de kroon, als Herders staf, waer mee
 Wy heerschen en gebiën, ons Schaepjes en ons vee.

Constan. Ik heb alreë u wensch bespeurt uyt uwe reden;
 Ik heb alreë de proef van u genegentheden;
 Ik heb alreë de grond van uwe wensch verstaen,
 V wensching die van my, door liefde zal zijn voldae;
 Ik zal my van het Hof, hier op het land begeven,
 En leyden neffens u een rustig Herders leven;
 Ik zal gelijk eertijds, van Princen is geschied,
 Begeven my te land, verlaten het gebied;
 Glijk Deocletiaën, die Keyserlijke staten,
 Die Scepter, en de kroon, vrywillig heeft verlaten,
 En zoo de rust gezocht; de vryigheyd betracht,
 't Geen meermael is geschiet by Princen groot van macht;
 Den Koning Constantijn verwisselt zijn gebiede
 Aen laege Herders staet, en tracht het Hof te vliede;
 Te ruylen Rijk en kroon, aen uwe Herders staf,
 Ter liefde mijns Herderins, en snijden willig af,
 De lust tot Heerschappy, en Koninglijke daden;
 En zoeken de natuur niet meer te overladen,

Mer lust van hoofsche weeld, en heyl-loos overvloed,
 Gelijk men in 't gemeen in 's Konings Hoven doet.
 Den Koning Constantijn zijn liefde zal doen blijken,
 En toonen dat de pracht van hooge Koningrijken,
 Hem niet zoo waardig zijn, als u geruste staet,
 Die 's werelds Monarchy al verr' te boven gaet.
Faustina. Is 't mog'lijk moogend Vorst dat ik u kan bewegen,
 V Hoogheid overleg de zake wel te degen;
 En proeve door de tijd, oft zijne Majesteyt,
 Volständig blijven zou, in zijn genegentheyd;
 Wel heeft op zeker tijd den Filosooph geschreven,
 En tot een voorbeeld ons zijn spreuk in 't licht gegeven,
 Een spreuk die ons voor al behoord in 't hert te gaen,
 Een spreuk die noodig diend by ons te zijn verstaen;
 Dat is, den mensch moet zich zoo in zijn zaken dragen;
 't Gun hy maer eens wil doen bedenken veele dagen,
 Denk aen Sartorio, van wien men hoord, en leeft,
 Hoe langsaem dat hy tot het plegen is geweest,
 In zaken van gewicht; noyt liet hy zich beroeren,
 Maer bleef stantvastig, om zijn zaken uit te voeren;
 Dit zy u Majesteyt alleenelyk verhaeld,
 Wie zich niet wel bedenkt, hoe lichtelyk hy dwaeld.
Con. Hoe meer gy met my spreekt, hoe meer ik u beminne.
 Vaerdigheid munt uyt, welwijze Herderinne;
 Ik ga, en keer ten Hoof, om na een goed beraed,
 Te wisselen de Kroon, aen laege Herders staet.

Binnen

T W E E D E H A N D E L I N G .

Calista, Cantisa.

Ca. **C**Antisa! *Can.* Wat gelieft haer Hoogheyd de Princessen?
Calista. Wat tijd is 't? zegt my doch.
Canisa. Deklok sloeg hallef ses,
 Mits dat u Hoogheid waert ten Hove afgetreden.
Calista. Cantisa, is 't zoo laet? hoe voel ik my bestreden,
 Van liefd tot Ferdinand; Cantisa, u vertrekt.
 Nu ben ik immer vry; Calista, ach! ontdekt
 V innerlijke smert, verachtze door het klagen;
 Wild u verborgen pijn in 't hert niet langer dragen;
 Meld u genegentheyd, tuygt dat gy zijt gezint,

Tot

Tot Ferdinandi liefd; tuygt dat gy hem bebind;
 Hoe zal dit best gefchiën? 'k ben machteloos in 't plegen,
 Van liefdens listigheid, hoewel tot liefd genegen;
 Ach! minne God, in my gebreekt een goede raed,
 Daer by voorzichtigheid, om dees mijn teere staet,
 Aen Ferdinando op 't bequaemfte te ontdekken;
 Ach! had ik yemand die my mocht een hulper strecken,
 Hoe zou 't verliefde hert verquicken in zijn druk;
 Hoe blijde zou ik zijn noch in mijn ongeluk;
 Dat ik Cantifa ging mijn liefd te voren houwen;
 Calista! swaerlijk is 't op menschen te vertrouwen;
 Noch swaerlijker is 't, en oorfaekt meerder smert,
 Wanneer dat men zijn quel verbergen wil in 't hert;
 Gemeenelijk bleef die in ramp-spøed meest verlegen,
 Die door te blooden vrees zijn meening had verfwegen;
 Dies ik mijn liefd ontdek; wie doch, wie vind ik best?
 Cantifa? neen; waerom? daer is in dit geweest,
 Geen mensch die ik mijn liefd derf beter toe vertrouwen,
 Als haer; dies ik de zaek haer wil te voren houwen;
 Cantifa is getrou, en heeft een goed beleyd;
 Cantifa diend de zaek van verr'eens aengezeyd.
 Cantifa? *Ca.* Wat gelieft u Hoogheid? *Ca.* Yets 't geen gy
 Bequaemlijk, na my dunkt, uitvoeren kunt voor my.
 Cantifa. *V* Hoogheid my gebied,
 Calista. Wat zou ik u gebieden?
 Cantifa. Het geen Princesse wil dat van my zal gefchieden,
 Calista. En oft dit mijn gebod waer tegens u gemoed?
 Cantifa. 't Is geen volmaekte dienst die men onwillig doet.
 Calista. En oft u mijne dienst tot nadeel mocht gedyen?
 Cantifa. Een trouwe Dienares moet dat geduldig lyen.
 Calista. De zaek heeft geen gevaer, ten waer s' u lastig vil.
 Cantifa. Geen last, hoe swaer, zy werd verlicht door goede wil.
Ca. 't Zijn woorden. *Can.* Als getuygen mijns genegentheden,
 In will'ge dienst tot u. *Cal.* Wie zich vertrouwt op reden,
 Staet op een losse grond, en oorzaekt haer elend.
Can. 'k Hoop dat haer Hoogheid my voor eē getrouwer kent.
 Calista. Zoud gy, Cantifa, wel van uwe trou begeeren
 Verzekering te doen, en my met eeden sweeren,
 Dat wat ik u ontdek zal werden noyt gemeld,
Canti. Ik sweer 't, vertrou my vry en u gerustig steld;

Haer Hoogheyd heeft voor mijn getrouheyd niet te vrezen,
Begeert al wat gy wild, 'k zal u gediensig wezen.

Cal. Cantifa, zou gy 't doen? *Cantif.* 'k Sal doen wat gy gebied.

Calista. 'k Wil yers verzoeken, maer in 't minst gebieden niet;

Cantifa, ach! wat is 't? oft ik my schoon inbeelde,
Te swemmen in een Zee van wellust en van weelde;

Cantifa, ach! wat is 't? oft al een sterflijk mensch,

Op Aerden alle ding heeft na zijn wil en wenich;

't Is veel, maer niet genoeg, 'k heb alles na mijn wille,

En noch en kan de wil begeerlijkheyd niet stille;

Ik speur behoefte in 't Edele gemoed;

Ik lijd gebrek, en leef nochtans in overvloed;

Hoe zoud gy dit verstaen? 'k heb alles, iets ik misse,

Cantifa, wat het zy zult gy noyt kunnen gisse,

Ik schroom dat ik het zeg.

Cantifa. 'k Sweer dat het my verdriet

Dat uwe Hoogheyd schroomt, spreek uyt.

Calista. Ik durve niet.

Cantifa. Princes, ontlast u hert van innerlijk beswaren,

En meld my uwe zin. *Calist.* Zou ik het u verklaren?

Cantifa. Och! ja Princes. *Calist.* O neen! o neen Cantifa, neen!

Cant. Ay! waerom niet? *Calist.* Om dat het tegen strijd de reên

Can. De reên? *Cal.* De reed'lijkheyd verbied my u te zeggen

De lasten, die eylaes! my op het herte leggen,

En persen 't teer gemoed met innerlijke pijn,

Zoo dat de schaemte zeyd, het melden mach niet zijn;

Hoe werd mijn ziel bestreên, hoe mijn de zinnen malen,

En kan met zijn gedacht geen mensche achter halen?

Wat zoere zorterny beheerscht Calistaes zin,

En sluypt, en kruypt ter sluyk tot dees mijn boezem in;

En plaegt, en knaegt mijn hert met noyt verzochte plagen,

Die maegdelijke schaemt aen my verbied te klagen;

Cantifa, zoud gy niet wel licht de grond verstaen?

Cantifa. Mijn dunkt Princes, ik zou u mening nu haest raên;

Princes, hoe na is 't liefd waer van gy word bestreden?

Calist. Cantifa, liefde is 't, die my door al de leden,

Met schrik, met angst, met schroom, zoo fel en bitter quelt,

Dat niet het hert alleen, maer ook de ziel, ontsteld,

Cantifa. Princes de liefde is vol wonderlijke vlagen,

Calista. Zy geeft den eene vreugd, zy doet den ander klagen;

Cant-

Cantifa, liefde is van wonderlijken aert,
 De liefde die verblijd, de liefde die beswaerd.
 Cantifa. Princes, het liefste Lief, geest liefde, na liefds lijē,
 De liefd verzelt met vrees, geest dikmaels 't zoetste vrije.
 Calista. Cantifa, 't waer geen noot dat my de vreeze smert,
 Zoo hy, die ik bemin, my liefden in zijn hert;
 Maer ach! dat ik hem lief is noch aen hem verholē,
 En dat hy 't niet en weet, doet my de zinnen dolē;
 Wat is 't oft ik hem lief, zoo hy dat niet en weet?
 Wat is 't oft hy 't al wist, zoo liefd hem tegenstreed;
 Eylaes! ik lief, en ben op 't alderhoogst in vreeze,
 Zoo 'k hem mijn liefde biē, zal s'hem onwaardig weze;
 Cantifa, ach! wat raed, hoe leg ik dit best an?
 Cantifa. Ik zal u dienstig zijn, Princes, al waer ik kan;
 Indien ik weren mocht wie dat u Hoogheyd minde,
 Ik twijffel niet, oft zou u Hoogheyd hulpe vinde.
 Cal. Cantifa, mocht dat zijn. Cantifa. Princes, het zal geschien;
 Gebruykt my in u dienst, mijn trouheyd zult gy zien.
 Ca. 'k Vertrou my op u trou, dies spreek ik zonder schromen,
 Ik heb, eylaes! de liefd te diep in 't hert genomen,
 En weet niet oft die geen die van my word bemind,
 Tot mijne liefden ook zal wezen wel gezint.
 Gy weet, Cantifa, wel, waer Maegden moeten vrije,
 Hoe zelden dat men ziet die liefde wel gedije;
 Dit is het geen my queld, Cantifa, ach! dit is 't,
 Het geen my pijnigt, mits het hert 't geminde mist;
 Wat raed? wat middel zal Calista kunnen vinde,
 Dat zy haer liefde mach ontdecken haer beminde?
 Wat middel dient 'er best in deze zaek gedaen?
 Waer door dat ik hem geef mijn meening te verstaen?
 Cantifa. Indien u Hoogheyd my gelieve te doen wete,
 Wie 't is die gy bemind, en hoe hy is gehete;
 Ik weet, Princes, een vond te vinden, die u diend.
 Calista. Cantifa, ach! Cantifa, spreek gy zoo gy 't mient?
 Can. V Hoogheyd zy daer van verzekert. Calist. Dorst ik met-
 Wie dat het is, eylaes! de waerdigst aller Helden, (den
 Die in het Griekse Hof oyt komt oft is geweest,
 In moedigheyd van moed, als aerdigheyd van geest,
 Cantifa, zijns gelijk en leeft 'er niet op Aerden,
 Zijn deugden munten uyt verr' boven alle waerden;

Cantifa, 't herte my in liefdens vlamme brand ,
 En die 't my branden doet, ach ! dat is Ferdinand,
Can. Is 't Ferdinand Princes ? *Cali.* 't Is hy die 'k liefde drage ;
 't Is Ferdinand, op wien speeld al mijn welbehagen ;
 't Is Ferdinand, die my in liefde branden doet ,
 Hoe wel van lage stam, is edel van gemoed ;
 En vrees zijn heusch gemoed, zal geenzins kunnen lyen ,
 Dat ik hem zoeken wil te locken tot het vryen ;
 Cantifa, ach ! ik vrees, als hy dit zal verstaen ,
 Hy zal 't my weig' ren, en mijn liefde gantsch versmaen .
Can. In 't minste niet Princes ; maer tegens u vertrouwen ;
 Zal Ferdinandus zich op 't hoogst gelukkig houwen ;
 Wat reden zouden hem beweegen af te staen ,
 V liefde ? waer door hem werd meerder eer gedaen ;
 Ik hoop niet dat Mevrouw in errenst dat zou meenen ,
 Dat zy met Ferdinand zou trachten te vereenen ;
 Hy die niet meer en is, als een Schaepherders zoon ,
 Gy 's Konings Dochter van de groote Griekse Kroon,
Cali. Cantifa, swijgt, ik wil, en zal hem liefde dragen.
Canti. Al wat u Hoogheid wil, dat zal my welbehagen.
Cali. Zoo doet dan dat ik wil, mits dat ik u beloon.
Can. Cantifa willig is te doen na u geboon.
Cali. Cantifa, kost het zijn dat hy my eens quam spreken.
Canti. Princes, behendig zal ik deze zaak besteken.
Cali. Ach ! mocht ik Ferdinand hier 't avond by my zien.
Canti. V Hoogheid zy gerust, ik weet het zal geschiën.
Calist. Cantifa, ach ! eylaes, hoe woud gy dat beleggen ?
Canti. Dat zal ik u, Princes, in korte reden zeggen ;
 Dit zal mijn aenslag zijn ; dewijle, dat ik weet
 Dat Ferdinand, Princes, is een begaeft Poet,
 Die zoet en aerdig rijmt ; zal ik van hem begeeren ,
 Dat hy u Hoogheid wil van avond noch vereeren
 Een Liedjen, waer na dat u lust op 't hoogste trekt ,
 Die tot het zingen van zijn zoete Rijmpjes strekt ;
 't Is ongetwijfelt oft gy zult u wensch verkrijgen.
Cali. Cantifa wel bedocht, maer bid u, wild doch swijgen ;
 Van 't geen ik heb gezeid, gy weet dat maegden eer ,
 Word lichtelijk gequetst, want die is swak en teer ;
 Cantifa, ga, ik bid. *Canti.* Ik doe na u begeeren.
Ca. Wat liefde werken zal, dat moet de tijd voort leeren.

Ferdinandus.

Ferd. Na dat Cantisa my die blijde bootschap brocht ?
 Als dat my de Princes tot haren dienst verzocht ,
 Met mijne rijmery, heb ik daer iets geschreven ,
 Het geen ik de Princes Calista meen te geven ;
 Ach Rijmpjes ! waert gy doch van zulk een aert en kracht ?
 Dat gy mijn lievend hert vertoonden haer gedacht ;
 Ach Rijmpjes ! dat gy kost getuigen aen haer zinnen ,
 Hoe dat ik liefde draeg, en niet en durf beminnen ;
 Ach Rijmpjes ! dat gy kost haer zieltje doen verstaen ,
 Hoe dat mijn zieltjen is haer zieltje toegedaen ;
 Ach Rijmpjes ! dat gy kost voor uwe Rijmer klagen ,
 Licht zou Princes haer liefd tot Ferdinandus dragen ;
 Maer ach ! als ik bedenk hoe 't luk haer heeft bedeed ,
 Hoe veel Calistaes staet met Ferdinand verscheeld ,
 Is 't vruchteloos ; daer komt Princesse my ontmoets ;
 Princesse, met verlof dat ik u Hoogheid groete.
 Calist. Wat reden, dat gy doet u groetenis aen my ?
 Ferd. Op dat Mevrouw mits dien ontfang mijn rijmery.
 Cal. Hoe Ferdinand, wat 's dit ? Ferd. 't Geen gy my hebt geboden
 Door uwe dienaers. Cal. 't En is in 't minst van noden ,
 'k Ben anders nu bedacht. Fer. Zoo bid ik dan verschoont ,
 V dienaer ; ach ! Princes die zich boervaerdig toond ,
 Dewijl hy tegens uwe Hoogheid heeft misdreven.
 Cal. Waer is u rijm ? Fer. Princes, ey ! wild het my vergeven ,
 Ik weiger u het rijm hoe wel gy dat begeert.
 Cal. Ik zeg u geeft het my. Ferd. Onwaardig is 't, ik sweer 't.
 Cal. Wel Ferdinand, mach my die eer dan niet gebeuren ?
 Ferd. Ik vrees of de Princes haer daer aen mochte steuren.
 Cal. Wel is 't dan zoo gemaekt ? zoo lust het my te zien.
 Ferd. Princes, den Hemel gun dat ik gena verdien.
 Cal. Doet gy dit om verdienst ? dit komt my vreemd te voren.
 Ferd. Verdiensten van genaed, in dien ik mocht verstoren
 V Hoogheid. Cal. Ferdinand, behandig my 't gedicht.
 Ferd. Indien 't u zoo gelieft, Princes, 'k voldoe mijn plicht ,
 En wil gehoorzaem my aen uwe Hoogheid dragen ;
 Gun, Goon, dat haer doch mach mijn rijmery behagen,

Sy leeft binnensmonds.

Calista. Wel Ferdinand, wat 's dit ? wat beeld gy u niet in ?
 Wat hebt gy, zegt my doch, met dit u rijm in 't zin ?
 Wat waend gy, dat de min mijn hert heeft ingenomen ?
 Wat waend gy, dat ik zou hier door tot minne komen ?
 Wat meend gy Ferdinand, dat my de minne tergt,
 En dat mijn Edel hert u tot het minnen vergt ?

Geenzias. Ferdin. Princes, ik had noyt diergelijk gedachte ;
 Noit heeft haer Hoogheyd zulks in 't minste te verwachtē ;
 Van Ferdinando ; die zich nimmer zoo verftout,
 Maer als een slechte Slaef van uwe Hoogheyd houd ;
 Waer op zou ik my doch zoo zeere verhoovaerde,
 Ik die een Herder ben geweest van slechte waerde ;
 Die Schapen en die Vee te lande heb gehoed,
 En ben in kleynheyd, hoe wel deugdzaam, op gevoed ;
 Zoo dat ik na der hand zoo verre ben gekomen,
 Dat ik de wapens heb met lust ter hand genomen,
 En zijne Majesteyt u Broeder trouw gediend,
 Daer my 't geluk op 't hoogst haer gunste heeft verliend,
 En my ten Hove heeft tot hooger opgerezē ;
 Doch zonder dat ik zoo vermetelijk zou wēzen,
 Dat ik gedachten kreeg van zulke hovaerdy,
 Als dat Mevrouwē zou genegen zyn tot my ;
 'k Hoop, reden heeft in my, Princes, een meet vermogen ;
 En zal in Ferdinand die zotheyd niet gedogen.

Calista. Gy reed'lijk Ferdinand, neen, alte groots en trots,
 Acht gy u tot mijn min, dewijle gy te schots,
 De minne scheld voor zot, en zegt dat u gedachten,
 Noyt na Princeesse min, door liefde, zullen trachten.

Ferdin. Ten aenzien, ach Princes ! ik zulks onwaerdig ben.
 V Hoogheyd al te hoog, te kleyn mijn kleynheyd ken,
 'k Acht my u Slaef onwaerd, dat mach ik vrylijk sweeren.

Calista. Oft ik u minden, zoud gy 't minnen wel begeeren ?

Ferdin. Het antwoord op die vraeg, Princes, valt my te swaer ;
 Mits dien ik niet en weet oft veynzen is, oft waer.

Calista. Gy twijffelt, hoor ik wel, oft ik u mocht beminnen,
 En heb alreē gespeurd d'hoovaerdigheyd uws zinne.

Ferdin. 'k En doe Princes, ik sweer 't, zoo waer ik neder buyt

Calista. Hoe Ferdinand, ik neem u woorden tot getuyg ;

Gy

Gy twijfelt oft ik weyns dan oft ik waerheyd spreke ;
 Waer uyt gy bliken doet een valt en zeker teke,
 Van uwe twijffeling, oft ik u min oft niet,
 Dit is laet dunkentheyd, die men u plegen ziet.
 Een vreemdeling, noch meer, een Herder, die voor dezen,
 Een Slaef, een Hoeder van de Schapen pleeg te wezen,
 Zal die vertronwen dat een Maegd van Konings bloed,
 Hem minnen zou? gy toond d'onhef heyd uws gemoed,
 Onlijd'lijk is 't, ik sweer 't, en kan het niet verdragen,
Ferdin. Princes, indien 't zoo zy, wensch ik der Goden plagen;
 In zulken groot getal op mijne hals gelaên,
 Dat lijf en leven my daer onder gantsch vergaen ;
 Zoo 'k een gedachte kreeg van zulke hoovaerdije,
 Wensch ik de swaerste straf op my die men kan lije.
Cali. 'k Heb Ferdinand geveynst, en 't zeggen niet gemeent,
 Verschoont my, heb ik u in uwe eer verkleent ;
 Ik sweer 't, ik heb van u een al te goed vertronwen,
 Gy meugt het Ferdinand, wel vast en zeker houwen,
 Dat ik u liefde draeg. *Ferdin.* Eer zal den Hemel zijn
 Berooft van 't held're licht, en klare Zonne-schijn ;
 Eer zal den Nacht in Dach, eer Lucht in Aerd verkeeren ;
 Eer zal het pluymgediert, de watervloed begeeren,
 En nestelen in Zee, daer 't woeste water stroomt ;
 Eer zal 't geschobde Vee zich voegen op 't geboomt ;
 Eer zal den Hemel d'Aerd van al het Aerds berooven,
 Eer Ferdinandus dit vertrouwt, oft zal gelooven.
Calista. Het is u misverstand dat gy mistrouwt van mijn.
Ferdin. Ik weet wie dat gy zijt, en wie ik pleeg te zijn.
Calista. Dit schijnt my toegepaff op 't geen ik heden zeyde,
 Als dat voor dezen gy de Schapen pleeg te weyde ;
 Ik bidde Ferdinand, zulks hem wil belgen niet,
 Mits dien dat zeggen my zoo wel als u verdriet.
 De reed'lijkheyd verbied zijn minder kleyn te achten ;
 En eerlijk is 't in 't kleyn, na hooger eer te trachten ;
 Ik lief u Ferdinand, en sweer 't, gelooft me vry.
Ferdin. Ach ! dat geloof, Princes, komt nimmermeer in my.
Calista. Dat is quaedwilligheyd, die menschen kan berooven
 Van goede wille, om niet te willen gelooven,
 't Geen hem tot voordeel strekt ; ga met my in de Zael,
 Daer ik van deze zaek wat meer aen u verhael.

Fe. Haer Hoogheid my verschoon, 't is tijd ten Hoof te keerē.
 Calista. Weygert my Ferdinand, zijn byzijn te vereeren?
 Hy ga dan daer 't hem lust.
 Ferdin. Ik weyg' te nimmer niet,
 Van 't gene de Princes aen Ferdinand gebied. Binnen

D E R D E H A N D E L I N G.

*Constantinus in een Herders kleed, onder zijn Koninglijke kleding,
 met eenige Dienaers.*

Con. **V**ertrekt. *Die.* Wy doen het geen den Koning ons ^{ge} bied. Binnen

Con. Nu ben ik immers, daer my niemant meer en ziet,
 Daer niemant melden zal 't geen liefde my doet plegen,
 Geen staer-zucht kan mijn hert tot Hoogheyd zoo bewegen,
 Als wel de liefde my tot kleynheyd neder trekt,
 Om dat door liefde, 't hert tot kleyne laegheyd strekt;
 De Kroon, de Scepter, 't Rijk, de Koninglijke Staten
 Wil ik ter liefde van Faustina gaen verlaten,
 Weg Koninglijke Kroon, weg Perlen, Schar en Goud,
 Weg Koninglijk Palleys van Marmor opgebouwt,
 Weg weelden vol verdriet, weg wellust zonder vreugde,
 Weg Hoofsche veynzery, schijn-heylig zonder deugde;

Hy smijt het Konings kleed af.

Weg Wereldlijke eer, van wien de wijsheyd zeyd,
 Dat al haer roem niet is als stof, en ydelheyd;
 Hoe meenig Vorsten zijn 'er door de dood vergeten,
 Die 's werelds Monarchy in lust hebben bezeten.
 Waer is hun wellust nu? waer doch hun Heerschappy?
 Waer Scepter, waer de Kroon, waer al de Monarchy?
 Verror, vergaen, verteert, gelijk een rook verdwenen,
 Hun vleesch als stof en asch, vervallen van de beenen;
 Wie heeft 'er lust zijn hert te hangen aen het goed,
 Wanneer hy dit bedenkt met aendacht in 't gemoed;
 Wie voeld zich tot de eer des werelds aengedreven,
 Die in zijn hert bedenkt de kortheid van dit leven?
 Weg werelds ydelheid, weg, zeg ik, uit mijn zin,
 Weg, zeg ik, uyt mijn hert, en komt 'er noyt weer in. W

Wat is 't een soete vreugd,
 Een vullust, en geneugd,
 In Zomer tijd t' aenschouwen,
 De telgjes groen van blaen,
 Die op hun struikjes staen,
 In vvelige lands-douven.
 Daer 't pluimige gediert,
 Zoo vrolijk tiereliert,
 In schauw van groene boomen;
 Daer ruischend beek en bron,
 Begroet van morgen Lon,
 Vystorten hare stroomen.
 Besprengen Duyn en Dal,
 En groen begraasde Wal,
 Wiens verscb ontloken spruytjes,
 Den offer van hun getir,
 Verspreyen op de kleur,
 Van bloemen en van kruysjes.

O koele vwaterulst!
 Gy die u driffjes schiet
 In kristalijne stroompjes;
 Hoe lieflijk en soet,
 Speeld in u vwater-vloed,
 't Gevvemel van de boompjes.
 Wiens takjes dicht van groen;
 De stroompjes pronken doen,
 Met vrolijke tieraden;
 Daer 't klare kristalijn,
 Een spiegel schijnt te zijn,
 Voor pronk van roozebladen.
 Hier is de plaats, vvaer mijn
 Faustina pleeg te zijn,
 Hier zal ik haer verwachten;
 Hier zal ik offer doen,
 Omlommer van het groen,
 En woeden mijn gedachten.
 Gaet neder zitten in de groente!

Faustina Singt:

Op de stemme: Na dien de Goddelijkheid.

Wle heeft 'er meerder rust,
 Die zijn gemoed, vvol doet,
 In vvel vernoeings lust;
 Oft die door verelds macht,
 Van begeert, overheert,
 Na meerder hoogheyd tracht?
 Ervarenheid die leerd
 Dat overdaed, niet baet,
 Die 't meest heeft meer begeert;
 In meerder rust hy leeft,
 Die zich voegd, vvel vernoeft,
 In 't vveynig dat hy heeft.

Vvat baet een Konings troon;
 Vvat heerschappy, voogdy,
 Vvat baet een goude Kroon;
 Zoo 't herte ongerust
 Vverd geplaegt, en doorknaegt;
 Van onverzade lust
 Geen schat geen overvloed,
 Geen Hoofsche macht, nocht pracht,
 En gor en zoo veel zoet,
 Als vvel 't vernoeogen geeft,
 Aen die geen, die te vveen,
 Gerust in kleynheyd leeft.

Gezongen hebbende, spreek dit navolgende.

Hoe wel kan zich in kleyne zaken,
 Een welvernoegde geest vermaken;
 Daer d'onvernoegde zich in veelen,
 Geen vrolijkheyd kan mede deelen.
 De Rijken in haer rijke gaven,
 Zijn dikmaels min als arme Slaven;
 Vernoeuden, hoewel min gegeven,
 Zijn rijk, schoon dat zy arrem leven.

§ f

Men

Mén ziet hoeveeltijds veele menschen,
 In d'overvloed om meerder wenschen:
 En als 't na wensch al is ontfangen,
 Zijn 't stricken daer men aen blijft hangen.
 En kunnen zelden ruste voeden,
 In wreck, en gierige gemoeden:
 Maer doen door lust van meer begeeren,
 In plaets van rust, de rust ontbeeren.

Con. Faustina, lieve Nymph, zie hier wat liefde doet,

Ik acht gelukkig my dat ik u hier ontmoet,

In 't kriecken van den dag, en vrolijke boschagie.

Fau. Ik groet zijn Majesteyt. *Con.* Ik hoop dat mijn vryagie

V hertien, Herderin, nu zal vernoeging doen:

Mits ik voor Konings Hof verkies dit lieve groen:

Voor Princeljk gewaed, dees slechte Herders kleeren,

Om voortaan neffens u als Herder te verkeerén,

Hier in dit vrolijk Wout, en klaver rijke Dal,

Waer ik de Schaepjes met Faustina hoeden zal:

Wiens stadig byzijn my op 't hoogste zal behagen,

Om hert, om ziel, en zin, uit liefden op te dragen,

Aen u, aen u, mijn Lief, mijn lieve Herderin,

Om wien ik 't Hof verlaet, en d'Herders staet bemin.

Fa. 'k Verwonder my op 't hoogst, van 't geen ik zie geschiede,

Dat gy Grootmogend Vorst, u Koninglijk gebiede,

V Scepter, en u Kroon, u hoog verheven staet,

Al t'zamen, zoo gy zegt, om mijnen 't wil verlaet:

Heeft liefde zoo veel kracht; waer uit is dit gerezen?

Ik kan bedenken niet wat dat 'er doch mach wezen,

In my, ik zeg in my, die niet bedenken ken,

Waer door ik, mogend Vorst, u liefde waardig ben.

Con. Door schickinge der Goon, heb ik u Lief verkoren,

Door yets dat van natuur u jeugd is aengeboren;

V Geest, u aerdigheyd, op 't aerdigst gemanierd,

Met wetenschap, en deugd op 't alderhoogst gecierd,

Gaen boven een Princes in Koninglijke Hoven:

Wat gaven dat 'er zijn, d'uw gaenze verr' te boven.

Fau. Zijn Hoogheyd stelt in lof mijn kleynheyd al te hoog,

De reden my gebied dat ik het niet gedoog.

Con. 't Is reën, ik u zoo hoog gelijk mijn zelve achte,

Ten aenzien liefde ziet op liefdens wet en machte.

Fa. Vermach de liefd soo veel? *Co.* Zoo veel de liefd vermach,
 'k Sweer, Constantijns gelijk men noyt ter wereld zach.
Fau. Grootmogend Majestejt, u voorstel doet my vreezen.
Co. Wat vreeft gy doch? *Fa.* Eylacs! mocht ik verlekert wesen,
 Van liefds getrouwigheid, en ongeveinsde min.
Con. Daer van zal tijd de proef betoonen, Herderin.
Fau. De vreeze my voorzeid u liefde zal verkeeren.
Con. Van mijn getrouwigheds volherding wil ik sweeren.
Fa. Sweer niet Grootmogend Vorst. *Co.* Ik, die uit liefd u noe-
 Mijn lief, neem tot getuig al deze lieve bloeme, (me
 De kruiden, en het groen en al het zoet gewas,
 De boomen dicht van blaen, het klaverrijke gras,
 De velden nat bedonwt, besprengt met versche stroomen,
 De wegen om en om met telligrijke boomen,
 En geurig kruid beplant, mijn lieve Lief Faustijn,
 Die zullen van mijn trou stant vaste tuigen zijn;
 En zullen in de plaets, dat haer de spraek ontbreke,
 V tuigen mijne liefd, betoonen u een teke,
 Van mijn stantvastigheid; die eerze zal vergaen,
 Het telligrijke wout doen zonder bladers staen;
 Indien ik ontrou ben, zal wraek de Goden porren,
 Als dat zy struik en stam, verdelgen, en verdorren,
 Verpletteren 't gewas van versich ontloken groen,
 Indien ik immer denk ontrou aen u te doen;
 Maer zoek in tegendeel uyt liefden, u te trouwen,
 V voot mijn Echte Vrouw te lieven, en te houwen;
 Het Koninglijk gebied my t'eenemaal t'ontslaen,
 Als Herder neffens u de Schaepjes weyden gaen;
 't Bekommerlijk gewoel, 't ontultig Hoofsche leven,
 Heb ik om uwe liefd verlaten en begeven;
 Het Koninglijk gewaed in Herders kleed verkeerd,
 'k Weet niet wat gy tot proef mijns liefde meer begeert.
Fau. Dat ik mistrouwend ben, Heer! houd my dat ten goede.
Con. V mistrou staet gegrond alleen op quaed vermoede.
Fau. 't Is onverzichtig dat men 't quade niet voorziet.
Co. 't Vermoeden vreeft vaek quaed, en 't quade schuikt 'er niet.
Fau. Daer raekt vermoeden dan door tijds verloop ten ende.
Co. Men moet geë quaed vermoen, daer mē noit quaet beken-
Fa. 't Quaed, daer het niet en is, komt doot gelegentheid; (de
 Gelegentheid, mijn Heer, den Mensch tot mis bruik leyd.

Con. Wat oorzaak is 'er doch, die u daer voor doet vreezen?
Fau. Mits ik bespeur, ô Vorst! 't geen niet behoord te wezen;
 Ik ben een arme Maegd, een slechte Herderin,
 Gy zijt een Koning, en begeert dat ik u min;
 Hoe waer het mogelijk dat dat wel zou gedijs,
 De tijd, en wangunst zouden my dat luk benije;
 De Hoofsche Adeldom, gereeld van Konings bloed,
 Gedoog noyt dat een Prins aen my, die eere doet;
 Princesen, hoog van staet, met al de Hofgezinde,
 Die zullen aen de spijt haer wil en macht verbindē,
 Om my met volle wraek, als een verdiende straf,
 Van uwe liefd, ô Prins! onwaard te trecken af;
 Schoon gy my had beloofst, zoud geen beloften houwen,
 En uwe liefd tot my zoud metter tijd verkouwen;
 Ik zag uyt dit geluk mijn grootst onluk 'ontstaen,
 Mits uwe liefd tot my, zoud schielijk weêr vergaen.
Con. Dit 's quâet vermoeden, 't geen gy niet en moet gedogen,
 Faustina, liefd is niet van diergelijk vermogen;
 Als ik u wettig trouw, het geen ik sweer te doen,
 Hoe zoud gy dan van my dat quaed kunnen vermoên?
 Te meer de wetten zelfs daer zouden tegen spreken.
Fau. Ach! die de wetten maekt, die kan de wetten breken.
Constan. Een vroom en oprecht Prins, is van een ander aert;
 Die wetten geeft, en schend die zelfde acht ik waard, (teken)
 In 't straffen dubbeld deel. *Fau.* 't Zijn woorden. *Con.* Tot een
 Dat in dier voegen ik noyt zal de wetten breken;
 Faustina, 't is genoeg mijn meening onderzocht,
 Ik heb, gelijk gy ziet, mijn liefdens plicht volbrocht,
 En wil volbrengen al wat liefde zal gebiede,
 Laet my maer zoo veel gunst van u, bid ik, geschiede,
 Dat gy beloften doet om mijne Bruyd te zijn.
Fau. Ach! Goden, hebt gy dit besloten tegen mijn?
 V wille moet geschien, 'k en kan 't niet tegen strije;
 Gun dat my deze liefd ten goeden mach gedijs;
 Spreekt zijne Majesteyt het geen zijn herte meent?
Con. 't Onsterfelijk geslacht wensch ik dat my verleend,
 Al 't gene dat tot straf kan werden voorgenomen;
 De Goden doen hun wraek ten vollen op my komen,
 En pletteren tot stof dit lichaem, zoo 'k voort an,
 V Herder niet en blijf, en u getroude Man.

Faustina. Zoo zal ik dan door liefde op u mijn hertje stellen.
Constan. En ik als Herder u, mijn Herderin, verzellen.
Faustin. Ik lief u nu 't u lust met my het Vee te hoën.
Constan. Het lust my, mits ik u daer mede dienst kan doen.
Fau. Wild gy, als Herder dan met my de Schaepjes weyden?
Constan. 'k Zal Herder zijn van u, en uwe Schaepjes beyde;
 En sweer u van dees tijd te lieven voor mijn Vrouw,
 In liefde, eer en deugd, en in standvastе Trouw. *Binnen.*

VIERDE HANDELING.

Ferdinandus.

Fer. **D**E zoete dageraad, naer middernacht ontloken,
 Leyd loom, en af-gemat; de Zonne neêrgedoken,
 Schuylt in het west, en vlucht met zijn geweken schim,
 Door Tethys holle vloed, na d'onder-aerdsche kim,
 En voert de nacht te rey, met sleep van Sterre stralen,
 Wiens tintelende glans ten Hemel afkomt dalen.
 O Goddelijk gieraed! met Hemels blaeuw bepronkt;
 O zuivere Diaen! wien Ferdinand belonkt;
 Hoe welkom is aen my, u waerdigste Vrundinne,
 De nacht, ik zeg de nacht vreugd-voedster mijnes minne;
 Zijt welkom blijde nacht die my tot vreugde strekt,
 Gy, die met staen verschieft het aerdrijk overdekt,
 Om Ferdinandus met Calista te doen paren;
 O swang're tijd! die haest die lieve nur zult baren,
 Door welk 't verliefde hert zal proeven 't zoetste zoet,
 Waer meê de liefde, lievers hoogste liefde voed;
 Dat is het byzijn, ach! het byzijn van die geene,
 Aen wien men ziel en hert te zamen wil verleene;
 Calista, mijn Princes, 'k ben blijd, hoe wel ik treur,
 Dat gy my lieft, getuygt de sleutel van u deur;
 O sleutel! die haer gunst tot my-waerts kund getuygen,
 Wild nu door dees mijn hand de stijve kracht doen buygen,
 Der stale veeren, en het uyt-gesprongen slot,
 En voeren Ferdinand, op 't liefselijk gebod,
 Van zijn Princes by haer; daer zien ik licht ontfleken,
 Wiens schijnsel blinkt door 't glas, dit is het rechte teken,
 Van 't geen Mevrouw met my besproken heeft, toen zy
 By haer te komen op het hoogst gebod aen my;

Daer slaet het twaelf, lieve uur gy zijt geboren,
 Koom liefde, voert dit hert en Ziel by d'uytverkoren,
 En alderwaerdste pronk van 't Vrouwelijk geslacht;
 Nu Ferdinand, 't is tijd, u dienste diend volbracht;
 Tot dus lang hiel de tijd u Ferdinand hier buyten,
 Maer nu gebied de liefd u de deur te ontslyuten;
 Princesse, zijt gegroet. *Calist.* Hoe Ferdinand, dus stout?
 'k Had u zoo onbeleest mijn leven niet vertrouwt.
Ferdin. Het geen ik heb bestaen, geschied door liefdens wette,
 'k Zeg wetten die Princes my in de liefde zette;
 Het was Princesen wil, dies is 't van my geschied.
Calista. Mijn wil? *Ferd.* V wil, Princes. *Calist.* 't En was mijn wille
Ferdin. Princesse, hebt gy my dees sleutel niet gegeven? (niet,
 Hebt gy my niet belast, ô wellust mijnes leven!
 Wanneer het twaelf sloeg, dat ik dan vrylijk zou,
 Ontslyuten uwe deur, en komen by Me-vrou?
Calista. Dat wel, maer waenden u in kennis bet ervaren,
 Als dat u achterdocht, en inzicht meerder waren;
 't Is maer tot proef geweest, ô slechte Ferdinand!
 En ben verwondert over dit u kleyn verstand;
 Schoon ik u zulks gebod, en daer toe al bekoorde,
 Kenn' gy de Maegden niet? her waren Vrouwen worde;
 Een Vrou, een swacke Maegd is van natuur gezint,
 Te haten d'eene uur, 't geen zy den ander mind;
 't Is nauwlijks middernacht, daer ik in zoete lusten,
 Lag op mijn Ledekant, met slaymer slaep te rusten;
 En zonder dat gy my eens waerschout, tred gy toe,
 En ziet my hallef naekt; wel Ferdinand, wel hoe
 Dus grof en onbeleest? ik loof niet oft u zinne,
 Verwonnen van de liefd, die branden in de minne,
 Mits gy mijn bloote borst, en open boezem zaegt,
 Drijft gy het schaem-rood op de wangen van een Maegd.
Fer. Vergeeft my dat Me-vrou? *Ca.* Ik doe 't en ben te vrede;
 Kom Ferdinand, wilt met Calista binnen trede. *Binnen.*

Calista, Ferdinand.

Calista. 't Is lang na middernacht, de morgenstond komt aen,
 Dies laet ons Ferdinand, mijn Lief, mijn Ridder, gaen
 Tot achter in den Hof; op dat ons niemant hoore,
 Verschnylen wy ons hier in dichte hagedoore;

Wat

Wat verder noch ik bid. *Ferd.* Ik zal nu wille doen.
Calist. Nu Ferdinand, zit neer hier nevens my in 't groen.
Ferd. Princes, als ik aenschouw, en zie om hoog van verre,
 In 't Hemels blaeuw, de glans van tintelende Sterre,
 Staer-dochters van de Maen; wiens Goddelijke stoet
 My leerd, hoe hoog dat ik uw Hoogheyd achten moet;
 Vw oogjes ach! Princes, die zijn als Sterre stralen,
 Wiens tintelende glans tot in mijn Ziele dalen,
 Daer zy als vonken vuurs ontsteken liefdens Brand,
 En smelten in een vlam het hert van Ferdinand;
 Ha! oogjes zoet gezicht, ha! lieffelijke lonkjes,
 Wat zijn uw straeltjes doch? 't zijn minnelijke vonkjes,
 Die gy, Princesse Vrouw, in mijne boezem schiet,
 Als maer u zoet gezicht op uwe Minnaer ziet;
 Ha! oogjes, waer natuur haer proeffstuk most vertoonen;
 Ha! oogjes, in wien schijnt Cupido zelfs te woonen;
 Ha! oogjes, die alleen uytmunten meugt in lof,
 Mits Cypria in u houd haer Palleys en Hof.
 Princesse, die mijn Hert hebt aen her u gebonden,
 En hebt het nu gequerst, mijn Lief, met zoete wonden;
 Een lonkje van uw oog, een kusje van uw mond,
 Die hebben my gequetst, die maken weêr gezond;
 Vw lieffelijke mond, wiens rood korale lipjes,
 Bevocht met Nectar dauw, doen bloeyen uwe lipjes,
 Veel rooder als Korael; en kunnen door een kus,
 Verleenen Hemels zoet wanneer ik maer eens blus,
 De graegre van mijn liefd; ô kussings! zoet vermaken
 Gun my, Princes, dat ik uw lipjes mach genaken.
Cal. Het veynzen heeft voort aen in my geen plaetze meer.
 Dies kus ik Ferdinand. *Ferd.* Ik mijn Princesse weêr.
Calist. Ik voel een lieve lust mijn blijde geest bespringen,
 Om dit u Liedjen hier, mijn Lief, noch eens te zingen.

Zittende in den Hof, zingt Calista.

Stem: Ballet Bronchorst.

<p> Wat vermogen, Voert schoonheyd in u wezen, mijn Godin? Die door d'ooge, Een Ziele kan ontfonken in de min; </p>	<p> Zoet gezicht, Gelijk een Sterrelucht, Zijn wrove lonken, Die my als vonken, Voor d'oogen blonken; </p>
--	--

Sf 4

Toen

Toen 't oog zick ontsloot,	(schoot.	Met lipjes rood en rond;
En my, en my een vonk in 't herte		Albaster tanden,
't Bos van Roosjes,	(sprenge,	Sneeu wuittē handen,
Heeft geen gelijk, het zy hoe schoon be-		Die doen mijn branden,
By de bloesjes.		Zoo dat ik in de pijn
VViens incarnaet is met albast door-		Versmelt, versmelt als Sneeu in Zon-
Lieve mond,	(mengt;	neschijn. Binnē

Constantinus, Faustina.

Constan. De hoog getopte lindeboomen,
 Begroet van koele waterstroomen,
 Getuygen, hoe stanvast en trou,
 Dat ik tot uwaerts liefde drage,
 En op het hoogste my beklage,
 Dat ik mins lusten niet mach boeten aen Me-vrou;

Faustina. De tijd, mijn Lief, kan dat niet lijdē,
 De eer gebied my zulks te mijden;
 De schaemte stelt te strengen wet;
 En willen niet dat ik mijn zinne,
 Verwinnen laet van Princen minne,
 Ten zy dat my de Trou daer toe heeft tijd gezet;

Constan. De tijd weet gy, is al beslōten,
 Verzekertheyd hebt gy genoren;
 Waer toe mijn min de lust ontzeyd?
 Ik sweer u voor mijn Bruyd te trouwen,
 Hoe kunt gy langer tegen houwen,
 De lusjes van mijn min, uyt liefde genegentheyd;

Faustina. Ach! Prins daer zijn verscheyde wetten,
 Die my u minnelust beletten,
 Onrijpe vrucht gedijd tot smert;
 De raeuwe spijs, door gulzich eten,
 Veroorzaekt ziekte, gelijk wy weten,
 Dies bid ik, stelt de lust van minne uyt u hert.
 Zoo lang, tot gy my door de trouwe,
 Ontfangen zult voor Echte Vrouwe,
 Als dan zal ik, mijn Lief, u zin;
 Als dan zal ik u gaeg verlangen,
 Dit zuyv're lichaem doen ontfangen,
 Ontfangen in mijn schoot u Princelijke min.

Constan. De min toond my te grooten krachte,
 Zoo lang kan Constantijn niet wachte,

Dies

Dies koelt mijn lust ; gun Constantijn,
 Zijn minnesmerkten te verzoeten,
 V schoot met minne te begroeren,
 Faustina is mijn Lief, en zal mijn Vrouwe zijn.

Faustim. Daer leeft geen Minnaer op der Aerde,
 Zoo hoog in staet, zoo groot van waerde,
 Ter wereld niet zoo lieven vriend,
 Die ik mijn Maegdom wil vertrouwe,
 Ten zy ik eerst ben zijne Vrouwe,
 En hy door liefde die in d' Echt aen my verdient.

Constan. Zoo wild gy dan mijn min die gunste niet vergunnen ?

Faustim. Ten waer dat eerbaerheyd het zou gedogen kunnen ;
 Ten waer dat Echte trou ons Zielen t'zamen bond,
 Want minne lust voor d' Echt, is al te grooten zond,

Constan. Die zonden, kan ons Echt ten vollen weêr verschoone,
 Mits dien ik sweer aen u, mijn Echte Trou te toone.

Fau. 't Is niet genoeg mijn Heer, trou moet voor minne gaen,
 Beloften gelden niet, ik neem geen woorden aen.

Constan. Wild gy dat ik dan zal van u mijn liefde trekken ?

Faustim. Veel liever als dat ik mijn kuysheyd zou bevleeken.

Constan. En hebt gy niet beloofst te wezen mijne Bruyd ?

Faustim. Verwacht die tijd, zoo niet, zijn die beloften uyt ;

Zoo gy my liefde draegd, zoo gy my zoekt tetrouwen,

Waerom en wild gy my mijn eer niet laren houwen,

Tot dat bequame tijd, mijn zelve zal gebiën,

Dat ik u, Constantijn, in minne wetten dien ?

En mijn verbonden plicht zal neygen mijne zinnen,

Te gunnen uwe lust de zoetigheyd der minnen ;

Ik bid u, Prins, dat gy zoo lang u lusten staect,

Tot dat gelegentheyd ons daer toe vryheyd maect.

Constan. De vryheid staet u vry, gy meugt die vryheid nemen.

Faustim. Indien ik van de wet der dengde wil vervremen,

En stellen eer en schaemt gelijkelijk ter zy ;

Ach ! Prins, had gy my lief gy vergden 't noit aen my ;

Daer is te veel geruig, het is te vaek gebleken,

Dat Minnaers hunne liefd, en trouws beloften breken,

Wanneer de min haer lust voor 't trouwen had geboet,

Stiet men d'onteerde Maegd als eerloos met de voet ;

De min is van dien aert, de min heeft zulke streken ;

De min, mijns oordeels, kan niet beter zijn geleken,

Als by een moedig Paerd, dat vreemde sprongen springt,
 Ten zy men het betoomt, en met den teugel dwingt;
 De trouw betoomt de min, de Echt beteugelt lusten;
 Wanneer ik echtelijk by u mijn Prins mocht rusten,
 Wat zou 'er kunnen zijn van 't geen natuur my gaf,
 Dat sweer ik by u Kroon, en Koninglijke Staf,
 Dat ik niet zou aen u vrywillig over geven?
 Om daer meê na u lust in Echte min te leven;
 Maer nu, eylacy! nu en mach het niet geschiên,
 Het geen natuur als dan mijn lusten zal gebiên;
 Dies, bid ik, Prins, bedaert, bedwingt uw lust door reden.
Const. Faustina, ik en ben met woorden niet te vreden,
 Gund my 't geen ik verzoek, mits dat ik sweer getrouw,
 Te blijven in mijn liefd, en voor mijn Echte Vrouw,
 Geduerende de tijd mijns levens, u te minnen,
 Met ongevalste liefd, met hert, met ziel en zinnen;
 Waerom een Prins in dit verzochte niet voldaan?
 Waerom Faustina, my de min niet toe gestaen?
 Daer ik niet zoek de blom uws kuyfheyds te besmetten,
 En zonder te voldoen des Echts heylige wetten,
 Te schenden uwe eer; neen, dat 's mijn meening niet,
 Dat ik u door de min zou brengen in verdriet;
 Dat sweer ik voor de Goôn, die my doen neder buygen,
 Om u de zekerheyd mijns trouwe te getuygen;
 Neemt mijn beloften aen, en gund my mins vermaek.
Faust. Ach! Prins gy wild van my, dat ik de eer verzaak;
 Ach! Prins, gy wild van my, de hoogste schat mijns leven;
 Ach! Prins, gy wild, dat ik de schaemte zal begeven,
 En laten na uw lust, misbruyken mijne schoot;
 Ach! Prins, zoo 't wezen mocht, ik waer veel liever dood;
 Niet dat ik u misgun mijn vleesch tot mins vermaken?
 Niet dat ik u misgun mijn zuyv're schoot te raken?
 Maer, om dat Godes wet op 't hoogst daer tegen strijd,
 En om dat noch de tijd die vryheyd niet en lijd;
 Min plegen voor de trouw, is trouw, en eere schenden;
 Min plegen buyten Echt baerd droefheyd, en ellenden;
 Min plegen voor de tijd, is beyde zond, en schand.
Const. Faustina staet te vast op vrouwen misverstand,
 En geeft geen reden plaets; 't waer schande min te plegen,
 Zoo minnelust niet waer tot echte trouw genegen;

Indien de minnelust waer op bedrog gegrond,
 Ik stond het met u toe, zoo waer het schand, en zond,
 Maer nu niet, mits dat ik mijn trouwheyd aen u sweere.
Faust. Ach! is dat nu uw zin, die zin kan licht verkeere;
 De graegt maekt spijsze zoet, maer 't hert daer meê verzaet;
 Heeft dikmaels walging, mits 't geproefde tegen staet;
 De Maegdom van een Maegd voed dikmaels liefdens krach-
 En doet een minnend hert, na minnens luste trachten; (ten,
 Maer ach! in dat geval de minne lust beproeft,
 Maekt minnaers zonder smaek, en Maegden heel bedroeft.
Const. Noyt zal Faustina dat in Constantijn bevinden.
Faust. Wie zal als borge zich aen my daer voor verbinden?
Const. Mijn Princelijke Eed, en dees mijn Herders staet.
Faust. In min is Princen Eed een kranke toe-verlaet;
 De Princen, in dat stuk zijn aen geen wer gebonden,
 Al breekt een Prins zijn Eed, hy maekt van zond geê zondê;
 Een Prins is wil een wer, heeft hy de wer misdaen,
 Wie zal in hunne wil de Princen tegen staen?
 Ach! Constantijn, ik bid, ey hoor na mijn gebede,
 Tracht gy na uws gelijk; en laet my hier in vrede,
 Mijn lieve Schaepjes, en mijn Lammers weyden gaen,
 Want Princen liefde staet in 't minste my niet aen;
 Vw Hoogheyd my verschoon, en gund op mijn begeere,
 Dat ik met u verlos, mach weder t'huys-waert keere.
Const. Ga daer 't u lust. *Faust.* Ik ga, met u verlos, mijn Heer.
Co. Vaert wel. *Fa.* Ik groet de Prins. *Co.* En ik Faustina weêr;
 Faustina; *Fa.* Prins. *Co.* Hoe is 't, wat hebt gy voorgenomen?
 Faustina, gaet gy dan zoo zonder weêr te komen?
Faust. Gelieft zijn Hoogheyd yets, hy heeft my te gebièn?
Const. Oft ik gebod, en mijn gebod niet mocht geschièn?
Faust. Zijn Majesteyt die mocht my een gebod op leggen,
 Al waer met reden mocht Faustina tegen zeggen;
 Maer, wat betaemlijk is, staet my ten hoogsten toe,
 Dat ik op u gebod gehoorzaamlijk voldoe.
Co. 't Is recht, maer ach! zal ik mijn wêsch dan niet verkrijgê?
Faust. Zijn Hoogheyd die gelief daer stille van te swijgen;
 Dat zal doch niet geschièn, ten zy ik ben getrouwt.
Const. Faustina, kan het zijn dat gy een Prins onthouwt
 Zijn min? door welk hy zoekt u tot zijn vrou te maken;
 Faustina, mach een Prins niet tot zijn lust geraken?

Daer hy zijn trouwe sweert, en daer hy eeden doet,
Als dat hy eeuwig u in 't herte lieven moet ;

Faustina, kan een Prins zoo veele gunst niet winne,

Dat hy een Herderin beweegen kan tot minne ?

Faustina, heeft een Prins zoo veel vermogen niet,

Dat hem op Eed van Trou de min haer lusten bied ?

Faustina, kan een Prins zoo veele niet verwerven ?

Faustina, moet mijn lust u schoone lichaem derven,

En missen langer noch de wellust van u schoot ?

Zoo houd het dat gy zijt de oorzaak van mijn dood.

Faustina. Ik niet, genadig Prins, gy zelve voed u lijên ;

Gy zelve d'oorzaak zijt van u inwendig strijên ;

Gy zelve doet u zelfs, een pijnlijke pijn,

Om dat u lusten meer als uwe reden zijn ;

Meer recht heb ik als gy, mits dien ik u niet verge,

Maer gy tot uwe lust Faustina zoekt te terge ;

Gy zelve d'oorzaak zijt van minnens heete vlam.

Con. Die is de oorzaak, daer den oorspronk eerst uyt quam.

Fau. Den oorspronk quam uyt lust ; lust quam uyt u gerezen.

Constan. Mits gy de lusten maekt moet gy ook oorzaak wesen.

Want zonder u, had ik u tot geen lust verzocht.

Faustina. Hoe Prins, heb ik de lust u in het hert gebrocht ;

Dat 's misverstand, gy zelfs hebt die daer in gedreven,

Gelijk ik daer van kan bequame reden geven ;

'k Neem dat 'er yemand waer, die op den klaren dag,

Het zy een groot juweel, oft yet wat waardigs zag,

En hy met lust bestond, aen dat juweel te raken,

Ja sonder recht, oft reên tot eygendom te maken ;

De vraag is, oft 't juweel, dan of 't begeerig hert,

Van de verkrijgings lust de schuld gegeven werd ?

Con. Ik zegge, het juweel. Fau. 't Zijn ongerijmde zaken ;

Wat niet en kan misdoen, hoe kan dat schulde maken ?

Het is het hert, eylaes ! dat van de lust verheert,

Het geen hem niet behoort, ongoddelijk begeert ;

Want op de reden die zijn Hoogheyd wil betoonen,

Kost yder dief daer meê zijn dievery verschoonen ;

De reden anders leerd, wie wil dat hy niet moet,

Die is de oorzaak zelfs van 't onrecht dat hy doet ;

Kan noch zijn Majesteyt mins lust niet neder zetten ?

Con. Geen reden hebben kracht mijn lusten te beletten.

Faustina.

Faustina. Zoo gaen ik dan, en wensch dat 's Hemels Majesteit,
 V herte, mogend Prins, op goede wegen leyd;
 V Hoogheyd zy gegroet, mijn tijd die is verloopen. *Binnen*
Con. Hier is voor Constantijn geen uyt-komst te verhoopen.

Faustina weder uyt.

Faustina. O Koninglijk Min! hoe los is uwe lust,
 Om dat ik niet en heb u geyle brand geblust,
 Verlaet gy my; eilaes! eilaes onzalig minne,
 Daer 't hert op wellust ziet, en zoekt een Herderinne,
 T ontblooten van haer Eer; nu u de Eer misgunt,
 Dat gy, o Constantijn! u lust niet hebben kunt.
 Wat Heydens zien ik daer? 'k heb dikmaels hoore zeggen,
 Dat dit geslacht den mensch, op 't nauwst, weet uyt te leggen,
 Wat hem gebeurd is, en ook noch gebeuren zal,
 Dies spreek ik haer, om zien hoe dit mijn ongeval
 Wil eyndigen; ik ga, zeg my, bejaerde Moeder!
 Wiens wijf heid aen den mensch verstrecken kan een Hoeder,
 Die ons voor ongeval, en swarigheyd bevrijd;
 Alzoo gy kunt voorzien wat ons, in onsen tijd,
 Geschied is, en als noch voor ramp zal wedervaren,
 Wild my, wat my belangt, dit door u kunst verklaren.
Heydin. Dat kan ik, door mijn geest, in uwe handen zien,
 'k Weet wat u is gebeurt, en ook noch zal geschien;
 Indien het u belieft, ik zal 't u kunnen zegge,
 Doch! gy most in u hand een kruisten penning legge.
Faustina. Wel aen, ik zal zoo doen gelijk gy my gebied.
Heydin. En ik u melden 't geen noch onlangs is geschied;
 Bedroefde Maegd! in 't eelst van uwe jonge Iaren,
 Wat u bejegend is, dat zal ik openbaren;
 't Scheen oft u het geluk tot hoogheyd brengen wou,
 Als u een machtig Vorst verzocht te zijn zijn vrou,
 Die door de minne lust u kuyf heid quam bestrijde,
 Om u, o jonge bloem! te brengen in het lijde;
 Doch hy hier in gestut, nam afscheid, en ging deur,
 Het geen u in het hert veroorsaekt veel getreur.
Fau. Ik schrik van 't geen ik hoor, 't is waer dat dit geschiede;
 'k Verwonder my op 't hoogst van 't geen ik in u liede
 Bespeur; zoud gy my voorts wel kunnen doen verstaen,
 Hoe het, in dit geval, met my noch toe zal gaen?

Heydin.

Heydin. Och ja! daer van kan ik u vaste blijk betoone.
Faustin. Doet zoo, ik zal te dank, u diensten weêr beloone.
Heydin. Veel ramp, en ongeval hangt u noch over 't hoofd,
 Meer lijden staet u aen, als gy wel zelfs gelooft;
 V leven loopt gevaer, doch! 't zal ten besten komen,
 Mits leugentael, en nijd niet hebben aen de vromen;
 Voeg u in Dienaers schijn, ten Hove, daer zult gy
 In dienst geraken, en ervaren het gevry
 Des Konings; waer uyt u veel rampspoed zal ontmoete,
 Dan doch! de liefde zal 't in 't eynde weêr verzoete;
 Na veel geleden smert, en onverdiende pijn,
 Zult gy noch, Herderin! een Konings Vrouwe zijn.
Faustin. Of dat den Hemel gaf, en dat ik alle plagen,
 Ia ramp op ramp, en smert op smert, een tijd mocht dragen,
 Wat nood waer 't, als het noch tot zulk een eynde quam;
 O Koninglijke min! ô minhelijke vlam,
 Die in het Konings hert brand tot een Herderinne;
 Zeg Moeder! zal hy noch volherden in zijn minne?
Heydin. 't Geen ik u zeg gaet vast, wat taekt mijn prophecy,
 Daer in mislukten noyt het minste stuk met my;
 Meer diend u niet gezeyd, gy moogt nu geen meer weten.
Faustin. O wijze Propheters! gy die u hebt gequeten,
 Zeer vlijtig t' mijnen dienst, ontfangt van my u loon,
 Daer by een dankbaer hert 't welk ik aen u betoon. *Binnen*

V Y F D E H A N D E L I N G.

*Calista, zittende aen een Tafel, voor haer hebbende
 eenige boeken.*

Cal. **H**Oe heuglijk is 't de geest in 't geestelijk te voên;
 Hoe rustig is 't gemoed in deugde te voldoen;
 O Goddelijke wet! hoe zalig is 't te leven,
 Naer 's Hemels wetten, ons van 's Hemels Voogd gegeven;
 O Edele natuur! ô redelijke geest!
 O menschelijk vernuft! zoo los en onbevreest,
 In 't geen natuur en Ziel ten hoogsten kan beschade,
 Door misbruyk van het goed, uyt lust tot overdade;
 Wat baet de menschlijkheyd? wat doch verstandig zijn?
 Het is gelijk een kaers by klare Zonneschijn,

Dat yemand wijfheyd heeft om 't misbruyk af te snijden,
 En zelve niet en wil het quaed misbruyken mijden;
 O Edele natuur! hoe vaek is 't hert bedroeft,
 Vyr lust tot overvloed daer gy maer weynig hoeft;
 Dit 's misbruyk in den mensch, eylaes! gemeene plagen,
 Waer vind men menschen die haer hedendaegs zoo dragen,
 Als wel het Heydendom voor dezen heeft gedaen,
 Wiens leven 't Christendom te boven is gegaen?
 Wat Christen tracht de wet der deugden zoo te eeren?
 Als wy uit Seneca, en and're Heydens leeren;
 Hy zegt, de Zaligheyd des levens die bestaet,
 Daer in, dat men natuur geenzins te buyten gaet;
 O woorden! wel gezeyd, ô Goddelijke reden!
 Wat is 't oft men hier is als Goden aengebden;
 Wat is 't, eylaes! wat is 't een schim, een ydel niet,
 Een drift, een waterbeek die los daer heene vlied;
 Wat is 't in aerdsche lust te swemmen, en te leven,
 Kan overvloed natuur meer als het hare geven?
 Wat is 't, in macht en staet van werelds eer te zijn,
 Strijd, quelling in der daed, maer vreugde in de schijn;
 Wat is 't in Monarchy ten Hemel opgerogen,
 Wiens eere als een rook verdwijnt voor onze oogen;
 Geen hooger Monarchy, als is de ware deugd,
 Vriendinne des natuurs, en Zielens hoogste vreugd;
 O deugd! ô Ed'le deugd! ô Goddelijk vermaken!
 Die uwe gaven proeft, wat kan die zoetheyd smaken;
 Hoe innig is de Ziel vervrolijkt en verblijd,
 Wanneer de geest in God het Aerdsche leven slijt.

*Binnen.**Constantinus, Casterna.*

Constan. Na dat ik, ô Princes! mijn herte voel bestrede,
 Om u te toonen mijne liefs genegenthede,
 Heb ik mijn offerand Cypria toe-gewijd,
 Mer dees beloftenis, dat gy Goddinne, zijt
 De wellust van mijn hert, de vreugde van mijn leven,
 Aen wien ik mijne Ziel wil willig overgeven;
 Ach! overschoon Princes, ontfangt, ontfangt een hert,
 Dat niet meer mijns en is, maer heel het uwe werd.
Castern. Hoe Koninglijke Vorst, my meer om liefde gebeden,
 Daer ik u Hooghheyd heb ontdekt door welke reden,

Ik

Ik tot geen liefde my in 't minste stellen ken ;
 Dies bid ik u, indien ik zoo veel waerdig ben,
 Dat my zijn Majesteit, niet wil van liefde spreken.
Const. Casterna, ach Princes ! gy dwingt my om te smeken ;
 Gy tergt my tot gebeden, gy perst my dat ik moet,
 Mij klachten aen u doen, ja vallen u te voet ;
 Gekniel, ó Aerds Godin ! ter aerden neêrgebogen,
 Leyd Koning Constantijn, en bid u om medogen.
Caste. Ik kniel en bid aen u dat gy u bidden staekt.
Const. Princes, uw heufheyd my tot meerder Slave maeckt ;
 Hoe meerder gy my bid, hoe meerder mijn gebeden
 Tot uwaerts moeten gaen ; dies toont medogentheden,
 En loont mijn liefd met liefd, ó overschoon Princes !
 O Afgodin mijns herts ! ó Ziele voedsteres !

Faustina, in Manne kleeding, uyt.

Con. Wie daer? *Fau.* Beruchte Vorst ! een dienaer, die gebogen
 Ter aerden nederkniel, om aen u groot vermogen,
 Een onderdaen te zijn in alle dienstbaerheyd ;
 Ja, de geringste Slaef van uwe Majesteit.
Const. Wat zijt gy voor een gast, en in wat land gebooren ?
 Ook hoe u name zy lust my van u te hooren.
Faust. Ik ben een Herders kind, in Grieken op-gevoed,
 Hoe wel van laege staet, heb ik een heusch gemoed ;
 En tracht door trouwe dienst tot eer en lof te komen,
 Dies heb ik mijne reys hier in het Hof genomen ;
 Constans is mijne naem, gebooren hier te land.
Const. Constans, ik acht uw naem gaet boven u verstand ;
 In 't woord van Constans meer verborgentheden legge,
 Als Constans zelve zou met reden kunnen zegge.
Faust. Heer Koning ! mijne naem ten nauwsten uyt-geleyd,
 En is niet anders als stantvastigheyd gezeyd.
Con. Ga heen ten Hoof. *Fau.* Ik doe na u Hoogheyds bevelen,
 En hoop Faustina zal haer rechte Rol nu spele.
Const. Vytmuntende Princes, en Aerdsche Afgodin,
 Zal ik u herte noyt bewegen tot mijn min ?
Caste. Achtbare Vorst ! de min is my ten hoogsten tegge,
 Zoo dat ik tot de min, in 't minst niet ben genege ;
 Ik bid u, laer ons gaen. *Const.* O minneloos gemoed !
 Aen wien mijn trouwe liefd vergeefs haer dienste doet.

SESTE HANDELING.

Faustina.

Fau. IK die als Herderin de Schaepjes pleeg te weyde,
 Ben, door de liefde, nu te lande af-gescheyde,
 Alwaer den Koning in vryagie was met mijn;
 O liefde! die my hier doet s Konings Dienaer zijn;
 O liefde! wat doet gy de menschen niet beginnen,
 Wat werkt de liefde niet in herten die beminnen;
 O liefde! die uw vreugd in liefdens lijden vind,
 Mits dien Faustina diend, die geen, die zy bemind;
 Faustina voed met vreugd haer innerlijke smerte,
 Vermits zy dag'lijks ziet die, die zy liefst van herte;
 Maer ach! wat is 't? eylaes! als ik my wel bezin,
 Dees vreugd schijnt wat te zijn, maer heeft haer prikkel in;
 Hoe zou het Konings hert zich kunnen zoo vernéeren,
 Dat het een Herderin ten Echte zou begeeren?
 Faustina, 't is bedrog, hoe is 't bedriegery?
 Den Koning heeft zijn liefs beloft gedaen aen my,
 En met een dieren Eed zijn trouwigheyd geswooren;
 Faustina, slechte Maegd, uw moeyten is verlooren;
 Nochtans verhoop ik yets tot voordeel mijnes mins,
 En dat ten deele op beloften van mijn Prins;
 Maer ach! dees brief doet my niet zonder reden vreeze,
 Dat de Princesse zal des Konings Vrouwe weze;
 Dees heeft hy my belast te brengen voort aen haer;
 Ach Hemel! wat valt my dit pijnelijk, en swaer.
 Daer komt zy aen, ik ga, om haer den brief te geven;
 Princes ik die ten dienst des Konings hoop te leven,
 In alle trouwigheyd, voldoe mijns Konings last;
 't Gelief haer Hoogheyd dat zy dezen brief aen tast.
Cast. Heeft u in zijne dienst den Koning aengenomen?
Fau. Ia, mogende Princes. *Cast.* Van waer zijt gy gekomen?
Fau. Ik ben hier op het land gebaert, en op-gevoed.
Ca. Eylaes! wat sluypt en kruypt 'er door mijn laeuwe bloed;
 Hoe is uw naem? *Fau.* Constans. *Ca.* En oud, hoe menig jaren?
Fau. By naest de zeventien. *Cast.* En zegt my eens wat waren,
 Vw ouders doch voor liên?
Fau. Eylaes! hoe mach Mevrouw dus schetterep op my zien;
 Zoo

Zou ik wel zijn verraên? *Ca.* Wat praet gy in u zelve.
Fau. 'k Zeg dat mijn Vader pleeg te spitten en te delven,
 Mijn Moeder, is Princes, een slechte Herderin.
Cassern. Ach! zijn bevalligheyd betoovert hert en zin;
 Waerom verlaet gy 't land, en zoekt ten Hoof te dienen?
Fa. Op hoop, 't geluk my mocht een waerder staet verlienen?
 Princes, wat werd dien mensch van menschen doch geacht?
 Die in de armoed slooft, en niet na meerder tracht?
 Wat is 't een Slaef te zijn in nedrigheyd verschoven;
 Wat is 't een lust, ge-eert te zijn in Konings Hoven;
 Wat is 't een werlds vreugd als yemand raekt uyt nood,
 En door getrouwe dienst, komt van een kleyn tot groot?
Ca. Ik speur u heusch gemoed dat is tot staet genegen;
 Zeer zelden word het luk van zulken een verkregen,
 Die na geen luk en tracht, maer die zoo doet als gy,
 Die speurt dat het geluk hem dikmaels dienstlig zy;
 Eylaes! als ik aenschou de geestigheid zijns wezen,
 En zijn bevalligheyd bespeure neffens dezen,
 Zoo brand mijn hert in lust van liefelijke min,
 Zijn aardigheden, ach! die steelen my mijn zin.
Fau. Hoe zeyd Princes? *Ca.* Ik zeg, zijt gy tot staet genegen,
 Door my kan dat geluk voor Constans zijn verkregen,
 Indien gy dienen wild, my, die u dienst begeer.
Fau. Princes, ik ben in dienst verbonden aen mijn Heer.
Ca. Ik zal u van die dienst ontslaen, en weêr bevrijen.
Fau. Genadigste Princes, dat kan mijn hert niet lijen,
 Dat ik in mijns dienst zoo licht verkeeren zou,
 Nu Dienaer van de Vorst, en morgen van Me-vrou;
 Dat waer lichtvaerdigheyd, een oorzaak my te haten.
Ca. Zoud gy u tot mijn dienst dan niet gebruyken laten,
 Als gy verzekert waert daer door tot staet te treên?
Fau. Mits ik verbonden ben waer 't buyten alle reên;
 Dat ik Princesse Vrou, een hooger staet begeere,
 Dat 's waer, doch wilze niet ten zy 't geschied met eer.
Ca. Tot eer, en staet kan ik u brengen zoo gy wild;
 Hy is 't geluk niet waerd, die willens 't luk verspilt;
 Oft ik u zocht tot staet en hoogheyd op te trecken,
 En dat mijn gunst daer toe een hulpe mocht verstrecken,
 Zoud gy, ó Constans! deze gunste dan versmaên,
 En zelve u geluk moedwillens tegenstaen?

Dat acht ik neen; mits dien dat alle menschen pogen,
 Door het geluk in staet haer zelve te verhoogen;
 Gy kund indien gy wild; wie niet wil als hy kan,
 Die kan niet als hy wil; doch is 'er oorzaak van,
 Om dat hy willens wilde zijn geluk versmade;
 Indien gy wel wild doen, laet u ten besten rade,
 Constans. *Fau.* Princes. *Ca.* Eylacs! u byzijn baerd mijn strijd,
 Vermits ik u niet geef het geen gy waerdig zijt;
 Indien ik, na mijn gunst, u van het mijns mocht geven,
 Ik gaf u. *Fau.* Wat Princes? *Ca.* Mijn hert, ja zelfs mijn leven.
Fau. Princes. *Castern.* Constans.
Fau. Princes, wat 's dit? *Castern.* Eylacs! ik sweer,
 Dat ik den Koning lief, maer lief u noch veel meer.
Fau. Is 't droom? *Castern.* O neen! *Fau.* Is 't spot?
Castern. Ook niet. *Fau.* Is 't spokerije?
Castern. Ach neen! 't is liefd. *Fau.* Hoe liefd?
Castern. 't Is liefde, ach 't is vrije;
 Ik ben mijn zelve niet, ach Constans! ach, wat raed?
 Ik sterve is 't dat gy Princesse min versmaed;
 Ik ben gelijk verzot met liefde ingenomen.
Fau. Princes laet zulks doch noyt in u gedachten komen;
 Hoe gy my minnen? my die ben een Herderszoon,
 Daer gy de naeste zijt aen 's Konings Rijk, en Kroon?
 Ik die een Diënaer ben een slaef van alle slaven,
 Verzien met schat nocht goet met rijkdom nochte haven;
 Maer arrem, naekt en blood, verschoven ongeacht,
 En gy, edel Princes! van Koninglijk geslacht.
Castern. De liefde heeft geen wet, ik min, en wil u minnen,
 Hoe minder gy bezit, hoe meerder dat mijn zinnen,
 Vervallen in de liefd. *Fau.* Princesse, ach bedenkt!
 Dat gy u waerdigheid, door deze tochten, krenkt;
 Bedenkt eens by u zelfs, en overlegt met rede,
 Dat gy u onderwerpt veel duisend swarighede;
 Ik hoop niet dat gy 't meent, oft eenigzins begeert.
Castern. De min, eylaci! heeft *Castern* overheert;
 Wat is 't? oft ik schoon wil, ik kan geen veynzen plegen,
 Recht uyt gezeyd ik ben tot minne luff genegen,
 En sweer dat gy alleen, alleen de eenigt zijt,
 Van wien ik mins vermaek moet hebben nu ter tijd.
Fau. Zoud gy een arme slaef, een arme slaef verguonen,

Het geen een Prince selfs noit heeft verkrijgen kunnen ?
 Denkt eens Princeffe, denkt wanneer dit waer gedaen,
 Wat ramp, wat swarigheid dat hier uit zou ontlaen ?
 Wat zoud gy wrack, en smaed op uwe schouders ladent,
 Een yder mensch, Princes, zou spotten met u daden ;
 Bevlecken uwe eer, u Edelheid tot schand ,
 En dat door snoode lust van geile minnebrand ;
 V waerdigheid Princes, tot een slavinne maken,
 En ik in ongena by mijne Vorst geraken ;
 Gy met de voet getreên, als van u eer ontbloot,
 Ik als een fielt en guit verwezen tot 'er dood ;
 Dies bid ik u Princes, als dat gy wel te degen,
 Met rijpelijk beraed de zaek wild overwegen.

Castern. Die viezevazery en heeft geen plaets by mijn.
Faustin. Nochtans en zal ik noit u lust ten dienste zijn.

Caste. Zoo sweer ik zult gy u daer voor op 't hoogst beklagen^{en}

Faustin. Princes, ik ben getroost te lijden alle plagen,
 En heb veel liever van de wereld smaed en spot,

Als dat ik doot die zond vergrammen zou mijn God.

Castern. Ondragelijke trots, die 'k niet en kan verswelgen.

O spijt ! met recht heb ik u smaedheyd my te belgen ;

Onwaerdig acht ik my dat ik een uure leef,

Indien ik dezen bloed zijn rechte loon niet geef ;

Ik sweer het u Constans, dat ik het zoo zal maken,

Dat gy in ongena by uwen Vorst zult raken ;

Ik sweer dewijl u walgd de wellust van mijn schoot,

Dat ik om deze zaek u brengen zal in nood ;

Indien gy niet en wild voldoen mijn welbehagen ,

Zal ik u dan ten Hoof als schuldig gaen beklagen.

Faustin. Ik zal, Princes, in 't minst u dreigen niet ontziens^{en}

Begeert gy mijne dood ik kanze niet ontvliên ;

Zoo gy dit lichaem tracht in pijn te doen lijn,

Troost ik my, dat de Ziel in Gode zal verblijen,

Zoo my u booze lust naer 't lichaem lijden doet,

Ik troost my dat het God weêr aen de Ziel verzoet.

Constantinus uitkomende, loopt *Casterna*
 hem tegen.

Castern. V Majesteyt gebied u Dienaer te vertrecken.

Constan. Vertrekt u flux, van hier ; ik zie u zinnen strecken,
 Groot^{en}

Grootmogende Princes, tot droef heyd en getraen;

Heb ik in eenig deel, u Hoogheyd yets misdæen?

Neemt gy het qualijk dat ik heb aen u geschreven,

Oft door dees Dienaer u mijn brief ter hand gegeven.

Castern. 'k Vervloek, eylaes! de nur, en dees bedroefde dag,

Dat ik dien snooden guyt hier voor mijn oogen zag,

Eylaes! oy me! eylaes. *Constan.* Wat is u wedervaren,

Ik bid Princes, ik bid dat gy 't my wild verklaren?

Castern. Eylaes! wat is my hier van uwe slaef geschiet.

Constan. Wat doch, Princes?

Castern. De schaemt het melden my verbied.

Constan. Ik bid u, zeg my doch wat 's d'oorzaak van u klagte?

Castern. V Dienaer zocht, eylaes! *Casterna* te verkrachte.

Constan. Mijn Dienaer? *Castern.* Hy. *Constan.* Kan 't zijn?

Castern. 't Is zoo. *Constan.* Ach wat ik hoor;

Dorft een zoo snooden guit dit schelmstuk nemen voor?

Ik sta geheel verbaest en gantschelijk verslagen,

Dat dezen schellem dorft zoo snooden schelmstuk wagen;

Een slaef zocht die u eer, ach Hemel! hoe kan 't zijn?

Hoe stort gy 't ongeluk dus vinnig nyt op mijn?

Ik sweer dat ik hem zal met zulke straffe pijn,

Beloonen 't schellem-stuk, als ik zal kunne pijn;

'k Zal hem van lit tot lit af-kappen doen de leen,

En levendig het vleesch afnijpen van het been;

Oft levendig het vel van zijne lichaem rucken,

En kappen voorts de rest aen hondert duyzend stucken.

O boofwicht! snooden guyt, hoe dorft gy dit bestaan?

Princes, zoo 't u gelieft, laet ons ten Hove gaen.

Binnen.

Constantinus, Casterna, Calista, Ferdinandus met alle het Hofgezin, en Rechters.

Con. Doet den misdadigen ter hooger vierfchaer komen.

Faustina wytkomende, spreekt.

Fau. Wie zijn gemoed bevrijd, behoeft geen straf te schromen,

Hoe zeer de logentael de waerheyd overstrijd,

Haer snood, en valsch bedrog dat leert men door de tijd;

Gy Rechters, die hier zit, om yder recht te geven,

Doet recht met my, en straft my vryelijk aen 't leven,

Indien ik schuldig ben aen 't geen men my op leyd,

't Zal blijken, dat men my dit valschelijk na zeyd;
 Noyt had ik een gedacht Princeffen eer te schennen.

Recht. Verswaert u straffe niet met valschelijk ontkennen.

Fau. Ik blijf by 't geen ik zeg, en oordeel die voor valsch,
 Die my onschuldig schuift haer boofheid op den hals.

Co. Hoe durft den snoodē guit noch soo stoutmoedig spreke?
 Scherp-rechter doet u plicht. *Fa.* 't Is noch geē tijd van wreke;

My komt de straf niet toe, maer haer die s' heeft verdiend;
 Genadig Vorst, ik bid men my gehoor verlient,

Dat ik onschuldig ben, mijn Heeren, dat zal blijken,
 En dat men over my valsch oordeel tracht te strijken;

My, die als schuldig moet voor uwe Hoogheyd staen,
 Als een onnoozel Lam naer mijne slachtbank gaen;

Mijn Heeren, dit u doen is waerdig te misprijzen;

Wie kan 'er schuldig zijn ten zy men 't kan bewijzen?

Geen recht, maer ongelijk, geschied aen zulk een man,
 Die men veroordeelt, en geen schuld bewijzen kan;

Dat ik onschuldig ben, dat wil ik u mijn Heeren,

Dat wil ik hier voor u met diere Eeden sweeren.

Recht. Het sweeren geld hier niet. *Fa.* Mijn Heeren, dat is mis;
 't Behoort te gelden, als 'er geen getuigen is,

Re. Men acht hier voor bewijs genoeg haer Hoogheids Eede;
Fau. Noch zeg ik het is valsch, sweert zy, ik sweer het mede;

Recht. 't Is billik men Princeffen zeggen oordeeld waer.

Fau. Waerom de waerheid niet zoo wel in my, als haer?

Recht. Onwaardig acht men u hier meer gehoor te gunnen,

Gy zult met Eeden noyt u daed af-sweeren kunnen;

Scherp-rechter, vaer vry voort,

Scherp. 't Is lang genoeg tred an.

Fau. V dreigen, ik, eylaes! niet langer lijden kan;

Ha! Koning Constantijn, ik die hier voor u kniele,

Denk niet dat in de zond mijn lusten zoo vervielen,

Dat ik mijn leven heb getracht na Vrouwen eer,

En is het genoeg dat ik met Eeden sweer,

Zoo zal ik hier voor u al t'zamen doen vertoonen,

Getuigen, die voor my de zaak zullen verschoonen;

Had ik nu geen bewijs by 't onrecht dat ik ly,

Hoe ongenadig zou men handelen met my.

Gy Rechters, die my hebt gelijk ter dood verwezen,

Als een misdadige mijn vonnis voor gelezen,

Mijn leven opge-eyft als oft ik had misdaen,
 Onschuldig doet gy my dit groote onrecht aen;
 Dat ik onschuldig ben veroordeelt van het leven,
 Daer zal ik u te recht getuygenis afgeven;
 Dat ik onschuldig ben zal komen aen den dag,
 Zoo klaer, dat klaerder noyt de waerheyd blijken mach.
 Gy Rechters, en gy Vorst, nu zal ik u verklaren,
 Wat my in dit geval, eylaes! is wedervaren;
 Weet dat ik niet en ben die, die gy my vertrouwd;
 Weet dat ik niet en ben die, daer gy my voor houd;
 Dat ik op 't hoogste heb gehaet onkuysche streken,
 Dat is, Grootmogend Vorst, genoeg aen my gebleken,
 Als ik niet heb geacht beloftenis van trou,
 Als ik u geyle lust geen plaetze geven wou;
 O Vorst! ik bid, gebied dat yemand deze banden,
 En boeyens doch ontslyt van dees mijn teere handen,
 Op dat ik mijn getuyg doe komen aen den dag,
 En van mijn onschuld u de waerheyd roonen mach;
 Maekt dees mijn handen los, op dat ik u beroone,
 Wat hert en ziel dat onder deze kleere woone;
 Gy kent my niet te recht hoe wel dat gy my ziet;
 Gy kent my, maer die 'k schijn, en ben ik lijkwel niet.
 Co. Niet die gy schijnt, wie dan? Fa. Die, die gy pleegt te min-
 Een Dienaer in de schijn, een ander schuyt 'er binne. (ne,
 Con. Maekt dan de handen los, op dat ik zie wie 't zy.
 Fau. Grootmogend Majesteyt, 'k heb nu mijn handen vry,
 Ziet daer mijn open borst, hier noch de zelfde lede,
 Om wiens genot my heeft den Koning aengebode;
 Die offer ik u op als in haer eerste staet,
 V lusten heb ik wel, maer noyt u liefd versmaed;
 Ik ben Faustina, hier in deze schijn gekomen.
 Con. O kuysche Herderin! ô spiegel aller vromen!
 Met vreugde, en vermaek val ik u om den hals;
 Faustina dus getrou! Princesse gy dus valsch!
 Ik zie wat liefde doet, dies zal ik liefde toonen,
 En uw vervloekte daed, Princes, met straffe loonen;
 V bannen uit mijn Rijk, en eeren voor mijn Vrou,
 Faustina, die haer toond tot my waerts zoo getrou;
 'k Omhels u voor mijn Bruyd, en zal u eeuwig minne.
 Ec. Faustina, is u naem Faustina, Herderinne?

Fauf. Ia Heer, zoo is mijn naem.

Ferd. Hebt gy geen Broeders meer ?

Fauf. Noch een.

Ferd. Hoe noemd men die ?

Fauf. 't Is Ferdinandus, die ik voor mijn oogen zie ;
Mijn Broeder.

Ferd. Zuster, ach ! ik kus u.

Const. Wat ik hoore ;

Wat komt de menschen in hun leven niet te vooren ?

Ach Ferdinand ! zie hier hoe 't rad des werlds dreyd ;

Die gift'ren zat om hoog, als nu ter neder leyd ;

Die gift'ren lag om laeg is heden hoog gerezen,

Faustina is, en zal een Koninginne wezen.

Ferd. Van waer komt ons dit luk ? ô Hemel ! woud gy mijn

In dit geval nu ook eenmael zoo gunstig zijn,

Dat ik met 's Konings wil Princes Calista trouwe.

Const. Zoo 't haer belieft ik gun s'u tot een Echte Vrouwe.

Ferd. Mijn leven 'uwen dienst, zy daer belooning van.

Calist. Al wat onmog'lijk schijnt den Hemel schicken kan ;

Zijn Majesteyt die zy bewaest dat ik veel dagen,

Aen Ferdinando heb getrouwe liefd gedragen ;

Zoo zeer niet om de bloem van zijn ontloken jeugd,

Als om het hooge lof van zijn vermaerde deugd ;

Deugd, die al 's werlds schar en rijkdom gaet te boven ;

Deugd, die wy boven al ter wereld moeten loven ;

Deugd, mackt hem Heer en voogd van een Princesse Vrou,

Ik lief u om uw deugd.

Ferd. Uw liefd loon ik met Trou.

Const. 'k Wil dat Casterna zy te lande uyt gedreven.

Caste. Mijn misdaed meerder is als men my kan vergeven,

Ik vind de spreuke waer ; *De leugen die mislukt,*

Hoe zeer zy met bedrog de waerheyd onderdrukt.

THEODORVS
en
DIANIRA,
Treur-spel.

PAEMSTELDAM,
Gedruckt in 't jaer onzes Heeren MDCXLIV.

I N H O V D.

Dianira, Nieuwgetroude, gaet, in het opgaen van den dageraad, aen strand, om haer Echigenoot, over Zuyder Zee, nyt Vriesland komende, te begroeten.

Gustavius, Dianira lang gevrijt hebbende, vervalt in redelooze vwanhoop, en onbehoorelijke genegentheden, die hem, door zijn vrund Heraklius, tegen gemaekt vverden.

Theodoor, even na zijn aankomst, krijgt bedroefde tijdinge van groot verlies ter Zee, zulks dat hy in achterstal, en armoede moet vervallen; doet, in die gelegentheyd, zijn offerande aen het vwankebaer geluk, die hem, door de nijdigheyd op-gehitst zijnde, haer gunsten vveygerd.

Theodoor, zijn beaerofde staet ontdekt hebbende aen zijn beminde, verzoekt, dat zy haer Ouders tot hulpe wil bevvegen, om door haer bystant zijn schanden voor te komen; volgt daer op, dat zy by Vader, en Moeder opgehouden, en Theodoor verstoien vverd, die boven de droefheyd van zijn geleden schade, moet van zijn Dianira af gescheyden blijve, en alzo in meerder hertzaer, ontbloomt van alle troost, en hoop, zijn ellenden dragen.

Gustavius, door deze gelegentheyd, zoekt Dianira aen tot Minne lusten vvaer toe zy haer bevvegen laet.

Theodoor, om in onbekende schijn, zijn Dianier te spreken, gaet by Augustinus, Biecht-vader van zijn Huysvrouw, kleed hem in den schijn van die zelvige, ontmoet zijn bed-genoot; zy niet vvetende ofte is by Augustinus, belijdt haer Echtbreuk; 't vvelk Theodoor verstaende, van mismoedigheyd zoo overvallen vverd, dat hem het herte overstelpst; hy zich ontdekt, en dood ter Aerden nedervalt.

Dianira, bevveend op 't droevigst dit af-sterven; beklaegd haer tot hooghsten over haer misdaden; verandert haer winne tot Gustavius in doodclijken haet; hy haer, in deze gelegentheyd, ontmoetende, verzoekt gevveynsdelijk van hem den Degen, om de dood haer Mans te vvreken; edoch! dien hebbende, neemt vvrake van Gustavius over haer Echtschenning, eerst hem, en daer na haer eygen zelfs door slootende.

Namen der Vyr-beelders.

DIANIRA,	}	Echtgenooten.
THEODORVS,		
GVSTAVIVS,		Dianiraes oude Vryer.
HERAKLIVS,		Gustavy vrund.
FLORENTIVS,	}	Ouders, van Dianira.
CELESTINA.		
EMMERENS,		Dianiraes zuster.
NYDIGHEID.		
AVGVSTINVS,		Munnik.

EERSTE HANDELING.

Dianira.

 Ewenste morgenstond, die met u flickrig dagen,
 Mijn logge geesje wekt; en voed mijn wel-beha-
 gen,
 Met aengename lust te rijzen uyt mijn bed,
 Om gaen daer Theodoor my heeft een tijd gezet,
 O aengename dag! 't schijnt ik u gunst geniete,
 Nu dat de ochtend Zon zijn straeltjes neer doet schiete,
 Op Bergen, Bosch, en Dal, zoo dat 'er zich verblijd,
 Wat op der Aerden leeft, in deze morgen tijd.
 't Gevogelt tiereliert al scharrend door de boomen;
 Neptunus toond zijn gunst my door de Zuy'er stroomen;
 Aeolus schijnt is Dianira toe-gedaen,
 En Triton blaest met vreugd, u Theodoor komt aen;
 Ras vlotte voeties vlied, tred na de Zuy'er stranden,
 Waer gy u Theodoor, u Lief zult zien belanden.
 De lieve uur genaekt dat voor ons Zuy'er wal,
 Mijn Lief, mijn Theodoor zijn zeyltjen strijken zal,
 Vermits Nepruyn hem toond de gunste van zijn winden,
 Ga, Dianira ga, om Theodoor te vinden;
 Te vinden Theodoor die 'k Echtelijk bemijn;
 Verliefte oogjes schiet u lonkjes Zee-waert in,
 Zend bodetjes voor uyt die Theodoor ontmoeren;
 Ga Dianier aen strand om Theodoor te groeten.
 Daer zien ik, ach! her Schip al leggen op de reë,
 Ras Dianira, ras, begeeft u na de Zee,
 De Visscher leyd aen boord om Theodoor te halen;
 O aengename vracht! waer meed zal ik betalen,
 De dienst, de lieve dienst die gy my Visscher doet?
 Vermits gy brengt te land de Voogd-heer mijns gemoed.
 O zoete Zuy'er-Zee! hoe hippelen u baren
 Van blijdschap, nu mijn Lief, mijn Echte Man komt varen,
 Tot daer gy stut u loop, en met u stroompjes slaet,
 Al waer mijn Theodoor, mijn Lief, te lande gaet,

Theodoor, in zijn hand hebbende een Vyoel.

Th. Mijn Liefste zijt gegroet. *Di.* Gy wellekoom, mijn waerde;
Die met u Zonne-glans beschijnt de lieve aerde,
De aerde van mijn hert, zoo dat u liefdens gloet,
Mijn hertje nu een Zon, een Zon verstrecken moet,
Om door die Zon de aard mijns herte te verwarmen;

Kom Theodoor, en wild my drucken in u narmen,
Gelijk ik u omhels, die 'k zoo lang heb gemist;

Zijt wellekoom mijn Lief, mijn hertjen, ach! hoe is 't?

The. Noch wel, dank zy de Goðn, die 't zelfde my verleende,
En ons vergunden Lief, dat wy dus weër vereende;

Maer wat ik vragen zou, mijn Lief, mijn Dianier,
Wat maakt gy doch zoo vroeg, zeg zoete bekje, hier?

Wat jaegt u doch op strand voor 't krieken van den dage?
Di. Vraegt gy dat Lief? *The.* Och! ja zou ik u dat niet vragge?

Dianir. 't Is liefde die my drijft, mijn lieve Theodoor,

Theod. O liefde! zoete liefd, o prikkelende spoor!

Die Dianira drijft om Theodoor 't ontmoeten,

Die tot belooning moet zijn Dianira groeten;

Omhelzen, kussen ach! die lieffelijke mond,

Die Theodoor omhelst hier in de morgen-stond;

Daer niemand ons verspied, maer yder leid te rusten,

Mits eerst den dag begint; waer zijnder zoeter lusten,

Ach! Dianier mijn lief, als by 't geliefd te zijn,

In 't krieken van den dag, en vroege Zonne-schijn?

Daer niemands oore hoord, nocht ooge niet verspiede,

Al wat by Theodoor en Dianier geschiede;

't Leyd noch in stille rust al wat 'er leven heeft,

Vermits de Zon noch eerst zijn komst te kennen geeft;

Den Dou noch versch gedaeld op Ackers, en op Velden;

De Zee die zich te nacht met sterke wind ontfelde,

Springt zoetjes op en neer, haer golfsjes spoeld op strand,

En stut met zoet gedruys haer vloedjes in het zand;

O aengenaem vermaek! hoe heug'lijk is 't aenschouwen,

De woon-plaets van mijn Lief, vol vrolijke Landsdowen!

Daer koorn, gras en kruyd, daer bloem en lover groeyd,

Daer 't vette klaver spruyt, en groene Eyke bloeyd;

Daer quam uw Theodoor zijn Dianira minne.

Dianir. O Voogt-heer van mijn hert!

Theod. O Vroed-vrou van mijn zinne!

Di. O

Dia. O Afgod! van mijn Ziel. *The.* Godinne van mijn hert.
Dia. O Hemel! van mijn min. *The.* O Heelster! van mijn smert.
Di. O Zonne! van mijn vreugd. *Th.* O Sterre! van mijn leven.
Dia. O oorspronk mijns geluk! *The.* Gy kunt my 't leven geven.
Dia. Mijn leven leeft door u. *The.* En 't mijn door 't uwe leeft.
Di. V leven 't mijne voed. *The.* En 't u my voedsel geeft;
 Kom Dianier, mijn Lief, laet ons te boschwaert gaen,
 Daer boompjes, bloem en kruid, met uchtent dou belaeën,
 Verheugen het gezicht; daer vyolet en roozen,
 Versch op hun distel staen, heel cierend en bloozen;
 Daer d'aerde door natuur haer schoot met bloempjes ciert;
 En daer de Nachtegael, een Prince van 't gediert,
 Zijn helle stem verheft; en daer de drifjes vlieten,
 Haer kristalijne stroom, langs groene wallen schieten;
 Laet daer u Theodoor, mijn Dianira, gaen
 Hem rusten aen u zijd onlommert van de blaen;
 Wild daer, indien 't u lust, een aerdig voysjen queelen,
 V Theodoor die zal daer zoetjes onder spelen;
 Kom Dianira, kom, laet ons na 't Bosch gaen treen,
 En mengen de vreugd van snaer en stem in een.
Dianir. Wat Theodorus wil, wil Dianira mede.
Theod. Wat Dianier behaegd, stelt Theodoor te vrede.
Dianir. Wat Theodoor behaegd, u Dianira doet.
Theod. Wat Dianira wil, is Theodoro zoet.
Dia. Ach! Theodoor wie gaet u lof, u deugd te boven?
The. Wie kan doch Dianiraes deugd ten vollen loven?
 Hier is de Lom're groent, hier is 't mijn Dianier,
 Daer Theodoor vermaeck schept in 't geriereliet,
 Van 't kleine pluim-gediert; o vreugd! o Land! o Hove!
 V vreugde, in mijn zin, gaet alle vreugd te bove;
 Land vreugde is een vreugd, die 't oog en 't hert vereert;
 Het Land geeft aen de mensch al wat de lust begeert;
 Nu Dianira Lief in vreugde op-genomen,
 Door 't lieflijk gewas, van bloempjes, kruid en boomen,
 Laet ons wat zitten gaen in 't aengename groen,
 En met gespeel en zang liefs offerhande doen;
 Zing Dianira zing, u Theodoor zal speelen.
Dia. Speel Theodoor; ey hoor! de Vogeltjens die queelen,
 En locken Dianier tot zingen, Theodoor;
 My dunkt dat ik 't gesluit des Nachtegaels daer hoor,

Die Theodoors gespel gehoord heeft, en vernomen ;
 Op welk geluyd hy schijnt ons nader by te komen,
Theod. Zing Dianira zing, op 't gene dat ik speel.
Dianir. Wel Theodoor ik doe 't, en offer in 't geheel,
 Al wat 'er is in my, dat zal tot v'reugd uytdringen,
 Speel Theodoor, mijn Lief, u Dianier zal zingen.

Theodorus speeld, vvaer onder Dianira dit navolgende zingt:

Stemme: Ach ! blinde bengel.

Wle kan 'er geven,
 Dat meer zoetheyd heeft,
 Als zulk een leven,
 Dat genoeging geeft?
 Geen zoeter leven als genoeg, zoo vvil genoeg is rijk,
 VVie zal zich toonen Dianiers gelijk.

Mijn hoogste v'reugde,
 En mijn meeste lust,
 Spruyt uyt de deugde,
 Daer mijn ziel in rust:
 O deugde! die de ziel doet leven, licht leeft hy vvel vernoegt,
 Die zich tot deugde, meer als rijkdom voegt.

Zoo het genoeg, en
 Boven rijkdom gaet,
 VVie vvil zich voege,
 Dan tot hooge staet?
 En rijkdom die ons niet en geven, 't geen vvel 't genoeg doet,
 Dat 's vvolijk leven, en gerust gemoed.

Theod. O reden wel gezeyd ! ô woorden wel gezongen!
 Waer doot het herte wel gelokt werd, en gedwongen ;
 Maer leyder ! niet gebrocht by veele in 't gemoed,
 Vermits begeerlijkheyd geen deugde zoekt, maer 't goed.
Dia. Zoo 't u belieft mijn Lief, laet ons voor ditmael s'cheyde,
 Met groot verlangen zal mijn Moeder ons verbeyde.
Theod. Ik doe zoo 't u belieft, wy beyd zijnteens van zin,
 Gaet gy na huys mijn Lief, zoo treed ik met u in ;
 Ik zelfs verlangen heb u Moeder aen te spreken.
Dianir. Vermits dat onze tijd, mijn Lief, al is verstreken.

Binnens

Quaest

Gustavius, Heraclius.

Gust. Heraclius mijn vriend, ik wil vertrecken gaen,
Want ik mijn herte voel met droefheyd overlaën;
Heraclius ik kan 't in waerheyd niet gedogen,
Mijn hert vermach het niet t' aenschouwen met mijn oogten,
Dat Theodoot mijn Dianira heeft getrouwt,
Het welk op 't droevigst my, laes! in mijn hert berouwt.

Hera. Gustavius ik bid wild u te vreden stelle,
En u om Dianier doch langer dus niet quelle;
Gebruykt dé reed'lijkheyd, en roont u als een man,
En quelt u niet met yet dat niet geschieden kan;
't Is vruchteloos getreurt, om yet dat niet kan worden.

Gust. Wist gy Heraclius hoe my de liefde porden,
Zoo dat ik nacht nocht dag geen liever vreugde had,
Als dat ik steeds her beeld mijns Dianiers aenbad;
Raed geven valt wel licht, maer die is 't tot bedroeven,
Die in de liefde raed van anderen behoeven;
Vw raed is goed, maer ach! 't volbrengen my ontbreekt.

Hera. Gustavius u doch in geen meer droefheyd steekt,
Laet varen Dianier, en stelt gy u te vrede,
Het welk gy licht zult doen zoo gy maer leeft na rede,
Die u wel leeren zal dat gy uw quelling stilt,
Indien gy reed'lijkheyd maer plaers verleenen wild;
Gy weer dat Dianier haer over heeft gegeven,
Om in de Echte staet met Theodoor te leven;
Wiens Trouw dat is geschied met zulk een vast verdrach,
Dat niemant wie 'er leeft het weder breken mach;
Gustavius mijn vriend, is 't mogelijk met uw handen,
De Zee te maken land, en tot een Zee de landen?
Is 't mogelijk om doen Gustavius mijn vrund,
Dat gy den Hemel met uw hand bereyken kund?
Is 't mogelijk dat gy kund de loop des Hemels weeren?
Is 't mogelijk dat gy kund de Zon te rugge keeren?
Is 't mogelijk dat gy kund de Sterren en de Maen,
Belerten dat zy na Gods wetten niet en gaen?
Is 't mogelijk dat gy kund van deze lage plaetze,
De Donder met uw hand weer naer den Hemel kaetze?
Is 't mogelijk, dat gy kund het water maken vyer?
Zoo zal 't u mog'lijk zijn te trouwen Dianier.

Gust. 'k Zeg

Gusta. k Zeg noch Heraclius gy spreekt wel goede rede,
Maer reed'lijkheyd en stelt mijn krankheyd niet te vrede;
k Weet wel ik treur vergeefs, en oft ik ween en zucht,
Ik doe als een die boude Kasteelen in de lucht;

Ik ken 't Heraclius, mijn vrund, heel wel verzinne,
Wat is 't? de reden kan mijn quelling niet verwinne;
Vw raed is doch vergeefs, uw reden zonder kracht,
Mijn liefde al te sterk, mijn weêrstant zonder macht;
De wil wil wel na raed, maer raed na reên niet leven,
Mits zy mijn liefde geen voldoening kunnen geven;
Dies ik Heraclius ten eynden raed en reên,
Moet leven int getreur, en sterven door geweên.

Hera. Gustavius ik speur gy krenkt verstand en zinne.

Gusta. Heraclius ik wil mijn Dianier beminne.

Hera. 't Geen gy Gustavius wild kan ymmers niet geschiên.

Gusta. Wie kan, Heraclius, het minnen my verbiên?

He. Was 't minne, zoo die min 't gemind niet mach genieten?

Gusta. Het voedsel van de min vermindert mijn verdrieten;
Heraclius, dewijl ik Dianira mis,

Dunkt my ik spreek met haer door mins gedachtenis.

Hera. Gustavius mijn vrund laet die gedachten varen,
Want die gedachten zijn oorzaak van meer beswaren;
Hoe gy daer meer op denkt, hoe gy uw quel meer voed,
En hoe gy u meer queld, hoe gy u meer misdoet;

Dies denkt niet op de min. *Gu.* 't Staer niet in mijn vermogen?

Heraclius. *Her.* Mijn vrund. *Gu.* Heraclius haer oogen;

Haer oogen ach! die zijn 't waer door ik ben ontroert;

Haer oogen hebben my de zinnen weg gevoert;

Heraclius my dunkt gy kent geen liefdens krachten;

Ha! als ik noch bedenk hoe vriendelijk zy lachten;

Met wat bevalligheyd zy zoetjes van ter zy,

Haer lieve lonkjes pleeg te schieten, laes! op my;

Heraclius mijn vriend, wat heeft zy schoone wangen?

Ach! wat een voor-hoofst, daer gekrulde lokjes hangen,

Al weem'lend om haer mond? wat heeft zy poesslich vleysch?

Heraclius daer 's niet oft alles heeft zijn eysch;

Haer oogjes kleyn en bruyn, haer neusje recht van passe;

Haer kaekjes wit als sneeuw, waer op twee roosjes wasse;

Haer lipjes bol en glat, daer by koralig rood,

Niet al te dik noch dun, niet al te kleyn nocht groot;

Haer

Haer mondje pas van wijd, albafter witte tanden,
 Een zilver blanke hals, spier witte lange handen;
 De borsjes appel rond geregen by de krop,
 Die deden my het oog zoo vaek daer vallen op;
 Haer voetjes kort en smal, de steunfels van haer lede,
 Die zijn, in 't kort gezeyd, recht na de kunst besnede;
 Dit al te zamen is veer boven het gemien,
 Hoe mach het ander zijn dat niet en werd gezien?
Herac. O zotre malle mensch! en is het niet recht mallen,
 In zulke zotterny van minne te vervallen?
 Gustavius mijn vrund, mijn vrund, wat is 't? eylaes!
 Een schaduw en een schim, maer stof, en wurmen aes;
 k Verwonder my dat men ter wereld menschen vinde,
 Die haer genegentheyd aen deze dingen binde;
 Een hand vol Vrouwe vleysch 't geen rotte moet in d'aerd,
 Is dat zoo veel verdriet, en zinne quelling waerd?
 O redelooze mensch! die aen de lust gebonden,
 Meer als de dengd, vervalt noodwendig tot de zonde;
 Vyt welke zonde volgt gewoonte tot het quaed,
 Waer door de mensch geraekt in een bedroefde staet;
 Zeg my, die over thienmael twaelf jaren minde,
 Gustavius mijn Vrund, waer die nu zijn te vinde?
 Waer zijn de oogen doch, en 't tintelende licht,
 Van 't vriendelijk gelonk, en lodderlijk gezicht?
 Waer kackjens als de Roos? waer wemelende haaren?
 Waer zilver blanke hals geçiert met blaauwe aren?
 Waer lipjes bolen glat? waer zang en zoet gespeel?
 Waer 't hooge voorhoofd, met de haartjes blont en geel?
 Waer is 't Gustavius, mijn vrund waer is 't gebleven?
 Gelijk een rook, door wind, verstorven en verdreven.
Gustav. Heracilius 't is waer. waerachtig ik beken,
 Dat ik door deze reën vry wat verandert ben;
 Dies bid ik laet ons gaen wat meerder hier van spreken,
 Door deze middel zal ik best mijn quelling breken. *Binnen.*

TWEDE HANDELING.

Gustavius.

Er. **H**eracilius heeft my belast met grooter waerde,
 Dit Edele geschenk in dankbaerheyd t'aenvaerde;
 V u Dit.

Dit, zeyt hy, is een Boek waer in te lezen staet,
 Door welke middel men de min verkeert in haet;
 Dies zal ik deze gift met dankbaerheyd ontfangen,
 En heb om dat te zien een hertelijk verlangen;
 Dies ik het open doe, om zien wat dat 'er zy,
 Heraclius, het geen gy hebt vereerd aen my.

Hy opend een pakcken, daer in vindende een Bekkeneel.

Heraclius, de gift die gy my hebt gegeven,
 Daer vind ik wie ik ben, en zijn zal na dit leven;
 Mijn vrund Heraclius dit gaest gy my tot leer,
 Dit leerd my dat ik ben een dienaer van mijn Heer;
 In deze spiegel werd, eylaes! te recht bevonden,
 Een gruwel, en een schrik, van min, van lust, van zonden;
 O mensch! ô minne slaef! wat is het eynd van dien?
 Ey! kom wild het met my in deze spiegel zien;
 O min! ô zotte min! wel certijds mijn behage,
 Hier leer ik dat ik nu u ydelheyd beklage;
 Hier zien ik wat 'er is, het geen de minne geeft;
 Hier zien ik wat 'er is, het geen de minne heeft;
 Een niet, die yet wat schijnd, een schijn, een niet, een wezen;
 Ach! dat 'er niet en is staet in dit Boek te lezen.

O spiegel! vvaer mijn ziel in ziet,
 Een groote vvat, een schim, een niet,
 Een leven en een steruen;
 Een steruen sterft men eer men leeft,
 Wie sterft eer 't leven hem begeeft,
 Die kal het leven erven.

De niet, vvaer op men 't ooge slaet,
 Dat 's rijkdom, vvellust hooge staet,
 Als prickels tot dezonde;
 De deugd dat is de rechte vvat,
 't Gemoet eē vvreugt, de ziel een schat,
 Waer door den hemel werd gevondē.

V E R T O O N I N G.

*Theodoor, en Dianira leggen geknielt voor 't Geluk; 't Geluk vverd vvas
 de Nydigheyd te rug gehouden, om haer gunste aen de geknielde niet
 te gunnen; geduerende de Vertooning vverd dit navolgende,
 van eenige Reys, gezongen*

Theodoor, en Dianier,
 Leggen hier,
 Op der Aerden neēgebogen;
 Daer de vvankeerbare Vrou,
 Garen vrou,
 Over haer gebeē medoogen;

Maer de Goddelooze Nijd,
 Zulks spijt,
 Doet 't Geluk te rugge keeren;
 Wat de Nijdigheyd vermacht,
 Kan men ach!
 Aen haer booze vverken leeren;

Daer.

Daer zy vromen meê verdrukt, En hat geen 't Geluk waer: bied,
 En ontrukt, Krijgt men niet,
 't Geen 't Geluk veel vaak zou geve, 't Luk voerd door de Nijd verdreeve.

Nydigheid.

Nydigh. Mijn macht brengt veel te weeg, dies ik in deze tijde
 Mach nauwelijks een uur het licht des Hemels sijde ;
 Door qua gewoont waer in ik zelfs my heb gebracht,
 En meest mijn werk gepleegt in de verhole nacht ;
 Ik zoek de duysterheyd met nare omme-wegen,
 Op dat het geen ik zoek, te beter word verkiegen ;
 Ik schuw het licht, vermits de duysterheyd my stijft,
 Om dies wil mijn bedrog door haer verholen blijft ;
 'k Ben yder wel bekend, en draeg dees maeg're kaken,
 Vermits ik my bemoeuy met Goddelooze zaken ;
 De Vromen haer verdriet, te werken, is mijn werk,
 En mijn verdriet dat is als ik haer voorspoed merk ;
 Ia 't knaegd my als ik zie een ander Luk genieten ;
 Ik laet my moeylijkheyd, nocht arbeyd niet verdriete,
 Om hem, die 'k niet en gun, te krenken in zijn eer,
 Want als die valt, zoo valt ook zijn geluk ter neer ;
 Ik ly niet dat 'er een tot hooger eer zal stijgen,
 Als ik hem gun dat hy, hier levend, zal verkrijgen ;
 Als my de lust ophitst te werken eenig quaed,
 Zoo neem ik dan te hulp de macht van al mijn raed ;
 Waer van de listigheyd de opperste is gezete,
 Die meest bedenken kan als and're niet meer wete ;
 Naest dees is Leugen-tael, die door de list bedocht,
 Veel quaedheyd, na mijn wil, en lust, heeft uytgewrocht ;
 Dan heb ik achter-klap, die wonder is bedreven,
 Om my tot Nijdigheid een goede raed te geven ;
 Dees drie zal ik met kracht gebruyken, om door haer,
 Te brengen Theodoor in rampspoed, en gevaer. Binnen

DERDE HANDELING.

Theodoor.

The. **D**E Vrengd en is, eylaes ! zoo haest noch niet verkoren,
 Of 't ongeluk dat is daer tegen al geboren ;
 Ik, in mijn hoogste vrengd van mijn begonne staet,
 Val schielijk weêr om laeg, mits my het onluk slaet ;

My is op deze dag bedroefde tijng geschreven,
 Dat my een Schip ter Zee met goed'ten is gebleven;
 Daer op de Nijdigheid haer bitze tanden wet,
 En my, waer dat zy kan, haer valsche stricken zet;
 Oy my ellendig mensch! waer toe is my gekomen?
 Het geen 't Geluk my gaf, dat is my weër benomen;
 Ontbloot van al mijn goed, berooft van 't geen ik had;
 Verlaten heeft het my het geen dat ik bezat;
 Geen menschen ik vertrouwt, 't zy Vrunden ofte Magen,
 Die ik in 't minste deel mijn ongeval durf klagen;
 Zal ik dan dit verdriet, en over droeve rou,
 Verswijgen voor mijn Lief, en eygen Echte Vrouw?
 O neen! 't en kan niet zijn, mits wy zijn onverscheyde,
 En 't geen den een geschied, eylaes! dat treft ons beyde;
 Daer komt mijn Dianier, 'k verander mijn gelaet.
Di. Mijn Theodoor, mijn Zon, mijn licht, mijn dageraed.
The. Mijn Lief, mijn Dianier, ô ziele van mijn leve!
Di. O leven van mijn ziel! gy moet my 't leven geve,
 Mits ik my eenig hier by vreemde luyde vin,
 Daer ik alleen mijn Lief, mijn Theodoor bemin;
 V troost mijn leven voed, op u staet mijn vertrouwe.
The. Veel trouwer als de Mans bevind men vaek de Vrouwe;
 De liefde van een Vrou, Mans liefd te boven gaet;
 Genomen Dianier ik quam tot kleyne staet,
 By na in arremood van yeder een verlaten,
 En dat in plaets van gunst 't Geluk my quam te haten;
 Dat druk en ongeval, verdriet, en ramp van als,
 My quamen op het lijf, en vielen op den hals;
 My roofden eer en goed, ja sloegen my met plagen,
 De vraeg is Dianier, hoe gy u dan zoud dragen?
Di. Genomen Theodoor gy raekten in verdriet,
 Alwaer 't ook tot 'er dood, ik en verliet u niet;
 'k Heb u mijn trou beloofd, mijn trouheid zou niet wijken,
 Maer in de meeste nood de aldertrouwste blijken;
 Dat is de rechte proef daer trouwheyd blijken moet,
 Wanneer de mensch vervalt in druk en regenspoed;
 Ik acht geen trouheid trou, als die de rampspoed diende,
 In nood komt meest tepas getrouwigheyd van vriende;
 Maer 't werd bevonden, dat de vrundschap heel vervreemt,
 Wanneer het los Geluk haer gaven weder neemt;

Zijn dit geen vrunden die de vrundſchap, laes? verdoemen?

Och ja! onwaardig dat men haer zal vrunden noemen;

Die zoo lang vrunden zijn als weelde welluſt voed,

En zoo lang als de weeld haer alle vrundſchap doet.

The. Mijn Engel die zeyt recht, maer ik heb het vertrouwe,

Als nood quam aen de man gy zoud u woord niet houwe;

Waer vind men hedendaegs een menſch die zoo getrou,

Als Dianira zeyd, in nood zich toonen zou?

Wat Vrouw zou aen de man zoo groote liefde drage?

Di. 't Zou Dianira zijn; die om u te behage,

In zulken ongeval zou wezen wel gemoed,

Mer u mijn Theodoor, te dragen zuer, en zoet,

En dat om dat ik u liefds proeve zoud verliene,

Op dat alzo mijn liefd liefds looning mocht verdiene;

Want dat is liefdens aert, dat trouwheid blijkt in nood,

Dies ik met u, uit liefd, en trouwheid, ging ter dood.

The. O trooſt! ô zoere trooſt! ô blijdſchap in het lijden!

Wanneer het ongeval mocht Theodoor beſtrijden;

Wat trooſt begeerd ik meer, in d' alder-grootſte rou,

Als my mijn Dianier alleen maer trooſten wou?

Als dan den Hemel had voorzien om my te plage,

O trooſt! als Dianier my die woud helpen drage;

Ach! Hemel, tuigt mijn Lief uit tranen die ik ſtort,

Tuigt Dianira doch 't geen Theodoro ſhort;

Ach! zuchjes wild voor my aen Dianira ſpreken,

Oft kan dat niet geſchiên, zoo laet door aenig teeken,

Bemerken Dianier wat droefheid dat ik draeg.

Di. V droefheid is de mijn, dies bid ik Lief, ey klaeg!

Klaeg my doch wat dat u mijn Lief is overkomen.

The. Ach! Dianira Lief, ik ben helaes! in ſchromen, 't ook zy,

T ontdekken 't geen my ſhort. *Di.* Schroomt niet; 't zy hoe

Ik zal u zijn getrou, vertrouwt gy maer op my.

The. Eylaes! wat zal ik doen? ik wil en kan 't niet zeggen;

Di. Laet in u hert doch niet voor my verborgen leggen.

The. Zoo ik het u ontdek, koom ik in meer verdriet,

Mijn Lief, mijn Dianier, ik durf het zeggen niet.

Di. Indien gy, Theodoor, u nood my niet wild klage,

Maer in u hert alleen u droevig onluk drage,

Moet ik, ach leyder! dan uit droefheid gaen ter dood,

Vermits ik u mijn Lief, niet helpen mach in nood,

The. Zoo wil ik liever u, mijn nood te kennen geve ;
 Ach ! Dianira, was u Theodoor om 't leve ;
 Ach ! had ik u mijn Lief, mijn Engel, niet getrouwt.
Di. Hoe ! is 't ons Houw'lijk dan 't geen Theodoor berouwt ?
Th. Neē Lief ; maer dat gy moet door diē dees droefheid ^{sma-}
Di. 'k Wil na des Hemels wil mijn willens neiging make ; (ke;
 Is 't lijden, druk, oft ramp, hoe swaer 't ook wezen kan,
 't Geen u mijn Lief betreft, neem ik gewillig an.
The. Al waer 't mijn Lief dat my de gantsche wereld haten ;
 Al waer 't dat ik most zijn van yeder een verlaten ;
 Al waer 't dat Dianier mijn Lief my zelfs verliet,
 Zoo moet ik nu aen haer uitklagen mijn verdriet ;
 Ach ! Dianira Lief, ach ! waer ik noyt gebooren,
 Had ik u Dianier niet tot mijn Bruid verkooren,
 Zoo had ik noch wat troost, en leed alleen de pijn,
 Die gy nu, onverdiend, laes ! moet deelachtig zijn ;
 V Theodoor die is berooft van al zijn have,
 Zoo dat my d'armoed maekt een slaef van alle slave ;
 Al 't geen my het Geluk gegeven heeft wel eer,
 Dat heeft de Nijdigheid my nu ontnomen weēr ;
 Ik ben berooft van als, 'k heb min als niet behouwe.
Di. In hem, die 't zoo belieft, moet wesen ons vertrouwe ;
 Heeft het den Hemel zoo met Theodoor gevoegt,
 Waer is 'er beter raed, als daer in wel vernoegt ?
The. Wat raed mijn Lief, wat raed om zo volmaekt te wesen ?
Di. De beste raed mijn Lief dat is den Hemel vrezē ;
 't Heeft God alzoo belieft, God is zoo rijk als goed,
 En kan ons geven weēr geluk in tegenspoed ;
 Die God, die goede God, die ons nu heeft gellagen,
 Die kan verzoeten weēr 't geen wy nu moeten dragen ;
 Dies stelt u hoop in God, met Gode zijt te vreēn,
 Wiens goedheid weder geeft zijn zegen, door gebeēn ;
 God slaer zomwijl de mensch tot straffe zijnder zonden,
 Door straffe werd berou, en Gods gena gevonden ;
 Onluckig is hy niet die van 't luk is berooft,
 Maer die in 't ongeluk Gods goedheid niet gelooft ;
 Door Godes goedheid werd de mensch zomtijds gellagen,
 Ia word van hem verzocht met lijē, en met plagen ;
 Op dat de mensch hier door tot kennis word gebracht,
 En door de kennis zijne zaligheid betracht ;

Ach !

Ach! Theodoor, schoon dat ik waer geteelt van Eed'len,
 En most met u; door nood, nu bidden gaen, en beed'len;
 Ia, hebben tot mijn spijs maer een droog stukje brood,
 Zoo blijf ik u getrou, mijn Lief, tot in der dood.

The. O ongeluckig mensch! wat wil 't met my noch wezen;
 Ach Dianira! Lief, ik ben vol anxt. en vrezén,
 Als dat u Vader ons, in dit ons ongeval,

Zijn bystant, en zijn gunst onwaerdig weig' ren zal.
 O droeve bitt' re strijd! wat baerd gy ramp en quelle;

O dood! komt Theodoor ter Aerden neder velle,
 Ruk my de Ziel van 't lijf, nu 't onluk my dus slaet,
 En nu ik ben berooft van goed, van eer, en staet;
 Nu ik verschoven moet hier op der Aerden leven.

Dia. Wie u begeeft, mijn Lief, ik zal u niet begeven;
 Ik loof en sweer u trou, getrouwheid tot 'er dood,
 Al most ik ook met u zijn in de grootste nood,

Waer in een sterflijk mensch op Aerde kan geraken;
 Ik wil mijn Vader onze staet bekent gaen maken,
 Op hoop hy ons een steun, in deze rampspoed zy.

The. Mijn Lief, mijn Dianier, mijn Engel, looft het vry;
 V Vader die zal zich te zeer hier in veriteuren,
 En ons en zal van hem, zorg ik, geen hulp gebeuren.

Dia. Ik ga na Vader toe, op dat ik met hem spreek,
 Licht dat ik hem beweeg, met tranen, en gesmeek;
 Ik hoop mijn Vader te bewegen met gebeden,

Die zich om mijnent wil zal voegen na de reden.
The. Ga heen mijn Dianier, den Hemel u geleyd.

Di. Ik ga, vertrouwt op God. *Th.* Ey! breng my doch bescheid,
 Zoo haest gy antwoord van u Vader hebt ontfangen,

Want ik met hoop, en vrees na d'uytkomst zal verlangen;
 Ach! dat den Hemel gaf, dat gy goetijding bracht.

Di. Ik ga met deze hoop. *Th.* En ik u zoo verwacht.

VIERDE HANDELING

Florentius, Celestyn, Emmerens, Dianira.

Flo. GY zijt u zelven, Dianier, op 't hoogste tegen,
 En onbedacht tot uwe qualijkvaert genegen;
 Gy weet niet wat gy wild, gy weet niet wat gy doet,
 Gy doolt in 't geen gy wild, dies ik u raden moet;

Heeft Theodoor verbeurt, hy mach zijn straffe drage,
 Die op zoo lossen grond zijn welvaert dorste wage,
 Is hy nu naekt en bloot, ik en ontbloot my niet;
 Het spreekwoord leerd ons wel, voorzicht ontwijke verdriet;
 En wie voorzichtig is bevrijd zich van 't ontblooten.
Dianir. Hoe Vader! wild gy dan u eygen kind verflooten.
Florent. Niet u, maer uwen man, die ik niet langer ken.
Dianir. Denkt gy dan niet dat ik zijn Echte Vrouwe ben?
Florent. Die kend gy blijven, en by ons alleenig leven.
Dianir. Ik hoor wel, zoo moest ik mijn Theodoor begeven.
Flo. Och ja! *Dia.* O neen! ô neen! dat zal, noch 't kan niet zijn.
 Is 't ongeval voor hem, zoo is het ook voor mijn;
 Zou ik mijn Theodoor, in 't ongeluk, verlaten,
 Zoo most ik zelve God, en Gods geboden haten;
 Meer straf quam my dan toe, als my nu wel geschied,
 Verlaet ons het geluk, mijn Man verlaet ik niet.
Cel. Verlaet hem voor een tijd, en scheid voor een'ge jaren,
 Tot dat gelegentheyd hem weder doet vergaren,
 't Geen hy verloren heeft. *Dianir.* Ey moeder! my verschoon
 En gun, dat ik u hier u doling in betoon;
 Hoe kan den Hemel zulk een mensch zijn zegen geve,
 Die niet na Gods gebod zich voegen wil te leve?
 'k Heb Theodoor getrouwt, en dit vereyscht de Trou,
 Dat in de tijd van nood, een Echte Man zijn Vrou,
 Een Vrouhaer Echte Man, 't zy ongeval, 't zy plagen,
 Die lasten, tot 'er dood, malkander helpen dragen;
 Wenscht gy mijn Theodoor in beter staet te zien,
 Zoo is het noodig dat gy ons de hand wild biên.
Emme. Hoe Zuster? Theodoor verstaet hem geene zaken,
 Waer mede dat hy kan weêrom tot staet geraken;
 Dus is het best, zoo gy van nood wild zijn bevrijd,
 Dat gy van Theodoor u af-scheid voor een tijd,
 Zoo hem 't Geluk weêr diend kund gy u by hem voege.
Dianir. 'k Hoop immers Suster, dat gy u zult vergenoege,
 Door reden, en Gods Wet, hy is mijn Echte Man,
 Zoo dat ik, Zuster, dat met God niet doen en kan;
 Heeft hem den Heer verzocht met ongeval, en plagen,
 'k Ben schuldig Theodoor die last te helpen dragen;
 Is 't dat ik wil met hem Geluk deelachtig zijn,
 Waerom en zou 't verdriet niet hallef zijn voor mijn?

'k Heb

k Heb hem voor God getrouwt, ik zal hem niet verlaten,
 Al zou my, al wat leeft daer om op 't bitterst haten;
 k Vrees God meer dan den mensch, wie God voor al bemint,
 Is zeker, dat hy God in alle dingen vind;
 Maer wie dat buyten God zijn hulpe wil verkiezen,
 En zoeken 't by den mensch, zal God en mensch verliezen;
 God is getrouwt, zoo wy maer zijn getrouwt aen God,
 In het volbrengen van zijn Heylige gebod;
 En zullen, schoon hoe swaer ons 't onluk mocht verdrieten,
 Als ons den mensch verlaet, Gods trouwigheyd genieten;
 Kan 't dan niet zijn dat ik mijn ouders troost geniet,
 Zoo hoop ik dat my God zal troosten in 't verdriet.
Florent. Indien gy Dianier u opzet niet wilt derven,
 Zijt zeker, dat ik u zal van mijn goed onterven;
 Dies laet u raden, *Celesijn.* En wild na u Ouders hooren,
Emmer. En doet gy 't, Zuster, niet, zoo is u hoop verlooren.
Dianir. Ik steun op hoop in God, en vrees het ongeval,
 En weet niet hoe ik my best hier in dragen zal;
 Zal ik dan in verdriet, en ongelukkig klagen,
 Verlijten dus mijn jeugd, en ook mijn jonge dagen?
 t Waer best, als ik de zaak met reden overweeg,
 Te blijven hier, tot Theodoor een middel kreeg,
 Waer door wy eerlijk ons kunnen onderhouwe;
 Genomen dit geschied, zoo breek ik niet de trouwe;
 t Waer best, als ik 't bedenk, wil ik het dan bestaen?
 Neen; waerom Dianier? het mach wel zijn gedaen;
 Ik blijf van Theodoor, 't is best ik het zoo make.
Emmer. En zult hier door in uwe Ouders gunst gerake. *Binnen.*

Theodoor.

Hoe gelukkig is die mensch, Die zijn vvensch, Niet en stelt op Aerdsche dinge; Maer door 't Heylige gebod, Van zijn God, VVerelds lusten kan bedwingen.	VVaerom zoekt gy vveeld, en lust, Zonder rust, Groote Schatten, vvreymig vvaerdig?
Aerdsche VVorm, Schepsel Gods, VVaerom trots, Opgeblazen, en Hoovvuldig?	Waerom mind u zot bageer, Werelds eer? Waer op moedig moed gedragen? Hoe geacht, en hoe ge-eert, Het verkeert, Schielijk vverd gy neêrgeslagen.

Daer zien ik Emmerens, wat tijding oft zy brengt?
 Ik zie dat haer gelaet met droefheid is gemengt;
 Mijn Zuster Emmerens, ik kom by u met vreze,
 Om hooren hoe het met mijn Dianier mach weze.
Em. Fy Theodoor! dat gy dus schand-vlekt ons geslacht,
 Dies van mijn Ouders gy voor eerst geen troost verwacht;
 En ook heeft Dianier, mijn Zuster, voorgenomen,
 Dat zy by Theodoor niet weder denkt te komen,
 Voor en al eer dat hy een goede middel vind,
 Waer meê hy rijkelyk zijn onderhouding wint;
 Derhalven Theodoor zich vrylyk mach vertrecken.
The. Eer zal de aerde my een legersteê verstrecken,
 Om slapen voor haer deur, en rusten op de straet,
 Eer Theodoor vertrekt, oft van zijn Vrouwe gaet;
 Mach my zoo veele gunst oft vrundschap niet geschiede,
 Dat ik haer spreken mach? veel minder zal ik vliede,
 Oft scheyden van mijn Lief, en Echt getroude Vrou;
 Al waer het ook dat ik van armoed moeten zou,
 Vit schrale water-beek mijn droge dorst verzade;
 Gebruiken tot een spijs de kruiden en de blade,
 Die d'Hemel, door de Aerd, zoo mildelyke geeft,
 Op dat zoo Theodoor van Godes gaven leeft;
 O arme Theodoor! berooft van luk, en staten,
 Van menschen, vrunden, ja mijn Echte Vrou verlaten.
 O Emmerens! hoe onbekent is u mijn smert;
 O Emmerens! mach dit u Vader van zijn hert?
 O Emmerens! hoe kan u Moeder dit gedogen?
 Heeft zy een Tygerin dees wreedheyd afgezogen?
 V Moeder, Emmerens, toond uyt haer wreed gemoed,
 Dat Dianira is in wreedheid op-gevoed;
 Is 't mog'lyk dat my zou mijn Dianier zoo haten?
 Wel aen, verlaet zy my ik zal haer niet verlaten;
 Mach 't dan niet zijn dat ik mijn Vrouwe spreken mach,
 Zoo groet haer dan van my, en zegzre goeden dag;
 Schoon dat zy van my scheid, mijn Ziele blijft haer eygen,
 Die zoo lang als ik leef, tot haer in liefde zal neygen?
 Ik ga in eenzaamheid beweenen mijn verdriet,
 Verlaten van de mensch, maer van mijn God noch niet;
 Ey! groet haer noch van my, die nu om haer moet dolen,
 Zegt dat ik wensch dat zy den Hemel blijft bevolen.

Em. Ik ga, en doe alzo als gy van my begeert. *Binnen.*
The. Nu zie ik wat het is wanneer 't Geluk verkeert;
 Nu ik van vrunden zou de meeste vrundschap zoeken,
 Zijn 't vrunden die eylaes! my voor den Duyvel vloeken;
 Doch, oft ik menschen troost, en hulp van vrunden mis,
 Wat hulp gebreekt my doch, zoo God mijn hulper is?
 Oft mijn benijder vloekt, en scheld op 't alderbooste,
 't Schaed niet wie my verdrukt, als God my maer wil trooste;
 Oft my de haet en nijd vast treden met de voet,
 Ten schaed niet, zoo God wil dat ik het lijden moet;
 Oft my de achterklap met laster zoekt te schade,
 Wat schaed het, zoo het God verzoet met zijn genade?
 Oft wangunst my verdrukt en niet dan bitter gund,
 Ten schaed niet goede God, mits gy 't vergelden kund;
 Oft ik nu schand, en smaed, spijt, laster, oneer lije,
 Ten schaed niet, zoo my God in 't Hemels doet verblijje;
 De meeste nijd en spijt doet my mijn eygen bloed,
 Wat schaed het zoo gy 't God met Hemels weêr verzoet;
 'k Verzet het al in God, in God staet mijn vertrouwe,
 't Zy wat my overkomt aen God zal ik my houwe;
 Mijn krankheid maek zoo sterk, Heer, dat ik machtig zy,
 Te lijden met geduld al 't geen gy over my
 Laer komen, goede God, want door geduldig lijen,
 Geniet de Ziel van God, een Goddelijk verblijen;
 Hierom hoop ik door God met Goddelijke reên,
 In alle tegenheid te stellen my te vreên;
 O Dianira! die de armoed zoekt 't ontwijken,
 En uwe trouloosheid u Theodoor doet blijken;
 Gy gaet my af in nood, en waend dat gy ontvlied,
 De droefheid die u is door Theodoor geschied;
 Vlucht waer gy wild, gy kunt Gods straffe niet ontvliede,
 Door wien u tot een straf, een quader kan geschiede;
 Gy zijt mijn Echte Vrou, en schuldig, na gemoed,
 Zoo lang ik leef met my te dragen zuur, en zoet;
 Maer ach! waer is 't gemoed? waer zijn gesworen Eede,
 Die wy in onze Trou hier op malkander dede?
 Dat d'een den ander niet zou afgaen in de nood,
 Maer in geluk, en druk, trou blijven tot 'er dood;
 Zoo lang de voorspoed diend, werd Trou en Eed gehouwe,
 Maer als het onluk komt, vergeet men Eed, en Trouwe;
Ver-

Vergeetze zoo gy wild, gy breekt de Trouw, ik niet;
Wie druk door zulks ontwijkt, vervalt in meer verdriet.

Gustavius, Dianira.

Gust. Ach! Iufvrouw Dianier, uw droef heyd is my leet,
En smert my in mijn hert het geen den Hemel weert.

Dian. Gustavius, eylaes! ik proeve hoe de dinge
Des werelds zijn onvast, en vol veranderinge;
Nu weet ik dat hy doolt, zoo wie dat zich verlaet,
Op tijdelijk geluk, op rijkdom, eer, oft staet.
Dees dingen al te zaem kan ik niet anders noemen,
Als vreugde vol verdriet, oft cïerelijke bloemen,
Die in de Zomer-tijd heel cïerelijke staen,
Maer vallen los ter Aerd, als haer de Winden slaen;
Hoe luckig acht die mensch zich zelven wel te wezen,
Die, na de Wereld, is tot eer, en staet gerezen,
En die 't al heeft na wensch, het zy waer hy 't begeert,
Zoo dat hy als een God van yder word ge-ciert;
Wat is 't eylaes! wat is 't? want dagelijks wy leeren,
Hoe groot dat yemand is, de voorspoed kan verkeeren;
Daer leyd dien Aerdschen mensch met al zijn werelds eer,
Daer leyd zijn groote macht, en al de lust ter neêr;
Die in de voorspoed wierd van yder aengebete,
Word van de minste mensch in tegenspoed vertrede;
Gustavius! denk doch waer is 'er meer verdriet,
Als dat een vroom gemoed dit ongeluk geschied.

Gust. De wereld hedendaegs is niet gelijk voor dezen,
De menschen niet gelijk zy plegen wel te wezen;
Dies in het kort gezeyd, geeft reên getuygenis,
Dat het geschied, mits in de mensch geen liefde is.

Dian. Ey! wild Gustavius met rede zulks besluyte.

Gust. Dewijl de deugde moet uyt rechte liefde spruyte,
En dat 'er by den mensch geen liefd gevonden werd,
Zoo oordeelt yder na de lusten van zijn hert,
En niet na deugdens wet; want deugde volgt de rede,
De reedlijkheyd verschoond de menschen die misdeden,
Indien de misdaed niet door moedwil zy geschied,
Want by de reed'lijkheyd en geld die misdaed niet;
't Misdoen is tweederley, en kan ook zijn bevonde,
Dat misdoen schandig is, en schande zonder zonde.

Dian. Gusta-

Dian. Gustavius spreekt vreemt, hoe zal ik dit door-gronde,
 Dat zond geen schand en is, en schande weêr geen zonde?
Gust. Wat dat de zond belangt, in tweederley bestaet;
 De eene zond geschied uyt lusten tot het quaed,
 En d'ander kan geschien onnoozel, zonder wete;
 Zond die onwetend schied, en mach geen zonde heete;
 Hoe wel een deugdzaam mensch onwetend zonde doet,
 By het onwetend volk een zondaer wezen moet;
 Aengaende nu de schand is verr' van zond verscheyde;
 En ook is zontijds schand en zonde wel van beyde;
 Maer mits dat schande meê verdeelt word tweederley;
 Zoo is schand ook geen zond gelijk ik u dat zey;
 Dan is de schand geen zond als deugdelijke menschen,
 Door valscheyd, oft qua lust, niet schandelijks en wenschen;
 Nochtans door ongeluk vervallen in een schand,
 Die veele noemen zond, doch door haer misverstand.
Dian. Zeer aerdig is 't gezeyd, dies kan ik dit u zeggen,
 Mer geene tegenstant, oft reden wederleggen;
 't Is als gy zegt, en 't komt op dit voorstel te pas,
 Het menschen leven is niet als het eertijds was;
 Dat 's minder in de liefd gelijk wel eer voor deze,
 Ach! vond men meerder liefd, de schand zou minder wezen;
 Want zoo daer yemand in de schand onnoozel raekt,
 De mensch word schandelijk, en eerloos uyt-gemaakt,
 Van die, die hem meer haet als liefde wil betoonen,
 De haer vergroot de schand, en liefd zal schand verschoonen;
 Hier komt dan wel te pas dat haer de schand verwekt,
 Daer schand in tegendeel door liefde word bedekt;
 In de voorleden eeuw de menschen men niet vonde,
 Zoo liefdeloos als nu, vol haet, vol twist, vol zonde,
 Die schande brengen voort; haer en vervloekte nijd,
 Die waren noyt zoo groot als nu in deze tijd;
 Maer liefde vond men meer, dies was de schande minder,
 Mits noyt de haet als nu, de Mensch deed zoo veel hinder;
Gust. 't Is zoo gelijk gy zegt, maer dit gestelt rer zy;
 Ach! Dianira ach! hoe zal 't doch gaen met my?
 Gustavius, eylaes! gevoelt zijn oude vonken,
 Op nieuws ontsteken door uw liefelijke lonken;
 De oude liefd beweegt op nieuw my weêr tot min,
Dian. Gustavius stelt deze grillen uyt uw zin;

Denkt dat ik ben getrouwt. *Gust.* Te meerder dat ik brande;
Dia. Gustavius! *Gust.* Mijn Lief! *Dia.* Gustavius, 't is schande;
 Dat gy my noemt u Lief, Gustavius, ey swijgt!
Gust. Mijn oude Min, eylaes! weêr nieuwe lusten krijgt;
 Ach! Dianira, ach! dat ik u eens verklaerde,
 Hoe dat ik nu gelijk ben uyt-gedroogde Aerde,
 Die door de hette gantsch verdroogt is, en verstikt,
 Maer door de vruchtbaerheyd van uwe Min verquikt.
Dia. Gustavius, ik bid u wild den Hemel vreezen,
 't Geen gy aen my verzoekt, onmog'lijk 't kan niet wezen,
 'k Heb Theodoor getrouwt, hy is mijn Echte Man,
 Zoo dat ik u verzoek doch niet volbrengen kan;
 't Is waer dat ik wel wensch dat ik u had genomen.
Gust. Zoo waerd gy, Iufvrouw, niet in dit verdriet gekome;
 En zoo gy van verdriet wild wezen noch bevrijd,
 Zoo mind Gustavius, uw Theodoor tot spijt;
 Laet my, 't geen hy genoot, ach! Dianier geniete,
 Ik sweer 't dat ik u zal verlossen uyt verdriete,
 En droeve moey'lijkheên, waer in gy zijt geraekt,
 Indien gy my bemind, en Theodoor verzaekt.
Dia. Gustavius hoe zou den Hemel dat gedogen?
 Gustavius eylaes! hoe zou ik zulks vermogen?
 Te geven u het geen ik gaf aen Theodoor,
 Aen wien dat ik mijn Trouw met diere Eeden swoor;
 Eylaes! waer Theodoor gescheyden uyt dit leven,
 Zoo mocht ik u, na wensch, mijn zelve overgeven.
Gust. Voldoet my Dianier, en blijft nochtans getrouwt,
 Laet my genieten 't geen gy evenwel behoud.
Dia. Wat 's dat? *Gust.* V min.
Dia. Mijn min? *Gust.* V minne aen mijn lusten;
 Geeft my, 't geen Theodoor zijn lust zoo dikmaels blusten,
 V Lichaem, Dianier.
Dianir. Gustavius, wat nood,
 Dat ik u zulks gaf waer Theodoor maer dood.
Gust. Indien gy u met my ten Echte wild begeven,
 Ik sweert ik Theodoor zal brengen om het leven.
Dia. Gustavius, ô neen! zijn dood en wil ik niet,
 Schoon ik om zijnent wil moet lijden dit verdriet;
 En moet in cenzaemheyd om zijnent wille swerve,
 Daer ik de lieve lust van zoete Min moet derve;

Nochtans vermach ik niet van wegen mijn gemoed,
 Dat gy mijn Theodoor in 't minste deel misdoet;
 Dat ik mins lust gebruyk, dat zijn naturens Wetre-
Gist. Die 'k hoop my Dianira niet en zal belette;
 Ey! gund my het vermaek van uwe lieve Min,
 Die 'k zoo lang heb betracht, mijn hertens Afgodin:
Dia. Gy wild dat niet behoord, doch d'oude liefde trekt
 My tot genegentheyd, die minne-lust verwekt.

VYFDE HANDELING.

Theodoor lezende in een Boekken.

Th. **O** Zoete Poëzy! ô Rijmpjes die my raekt!
O Rijmpjes! die mijn hert in droefheyd noch ver-
 Gy zegt dat werelds lust, en Rijkdom vergeleken, (maekt;
 Werd by de Doorenen, wiens scherpe prickels steken,
 En quetzen aen het vleesch, dat zoo de Rijkdom doet,
 De Ziel, als men haer niet gebruykt gelijk men moet;
 De armoë noemt gy Rijk, haer droefheit noemt gy vreugde,
 Mits Rijkdom zonde baerd, en armoed strekt tot deugde;
 De tegenspoed maekt rijk, gelijk dit Rijmpje leerd,
 Mits tegenspoed in vreugd, Rijkdom in druk verkeerd;
 O luckelooze mensch! lukzalig is u leven,
 Indiengy willig u tot d'armoed kund begeven;
 En duldig 't lijden lijd, het zy hoe dat gy leeft,
 Rijk, arrem, droevig, bly, uw wil in Gode geeft;
 Hoe luckeloozer hier, hoe luk-rijker hier nader
 De Ziele wezen zal in vreugd by God den Vader;
 Die door de Zone Gods de menschen heeft geleerd,
 Dat men door lijn, en verdriet ten Hemel keert;
 En op dat die volbrocht zou worden in dit leven,
 Zoo heeft God aen den mensch zijn Heil'gen Geest gegeven;
 Die 's menschen Ziele sterkt, in lijn, en verdriet,
 In druk, in tegenspoed, 't zy wat de mensch geschied,
 Dat moet, en kan de mensch, door Gods Geest, leere dragen,
 Indien dat hy met God te leven, heeft behagen:
 Indien den mensch betracht zijn Ziele zaligheyd,
 Moet dragen met geduld, al wat hem God op leyd:
 O God! 't heeft u belieft my dit verdriet te geven,
 Dat ik door tegenspoed nu moet in armoed leven:

Ik vinde nergens troost, een yder my versmaed,
 Mijn Vrou, mijn Echte Vrou, eylaes! my zelfs verlaet;
 Van yder een veracht, van yder een verlaten,
 Mijn naeste vrienden zijn 't die my op 't bitterst haten;
 De noyt veruoegde Nijd heeft dach noch nacht geen rust,
 Om aen my arme mensch te boeten wreedheyds lust;
 'k Heb niemant op der aerd tot wien ik my mach keere,
 Maer roep alleen tot God, uw wil geschied, ô Heere!
 Ik blijf mijn God getrouw, die niemant laet in nood;
 En bid alleen, ô Heer! geeft my maer dag'lijks brood,
 Van herten ik vergeef, die my in nood beswaren;
 Vergeeft my God, g'lijk ik vergeef mijn Schuldenaren;
 Gewillig lijd ik dan, schand, laster, sinaed, oneer,
 Vermits gy 't, onverdiend, geleden hebt, ô Heer!
 Maer ik, het wel verdien, bid God, toond my genade,
 En tot besluyt, ô Heer! verlost my van den quade:
 Ik wensch mijn Heer geluk. *August.* God loons u Theodoor!
The. Ach! Vader mis ik u zoo garen spreken hoor,
 'k Verzoek uw reed'lijkheid gelieve te verschoone,
 De stoutigheyd, die ik u waardigheyd betoone.
August. 't Is Theodoor mijn plicht dat ik gediensig ben;
 Al wie ik met mijn hulp ten dienst verstrecken ken,
 Dies gy vrymoedig meugt verzoeken u begeere.
The. Zeer garen wensten ik met u te redeneere,
 Van 't geen de Ziele troost, of 't geen de Ziel aengaet,
 Wanneer den mensch verval't in een bedroefde staet;
 Ik heb mijn Heer zomtijds, en dikwijls leggen male,
 Op 't geen met mijn verstand ik niet kan achterhale,
 Hoe dat een deugdzaam mensch oprechtig van gemoed,
 En levend in Gods vrees, zijn vlijt, en beste doet,
 Om eerelijk zich met zijn winsten te geneere,
 Doch alles te vergeefs, gelijk de tijden leere;
 In 't tegendeel men vind weét menschen quaed, en boos,
 Vervreemt van God den Heer, en leven Goddeloos;
 Nochtans her Aerd'sch Geluk, diend haer na wil, en wensch;
 't Geluk, 't is vreemd, dat maect haer eerelijke mensche;
 En zoo een deugdzaam mensch in tegenspoed geraekt,
 Men ziet dat tegenspoed zijn deugd tot schande maect;
 Kan voorspoet Godloofheyd vereeren, en verschoone,
 Waerom kan tegenspoed, deugt geen verschooning toone?

Aug. Wan

An. Wanneer een Christen mensch zijn rechte plicht voldoet,
 Weet gy wel Theodoor hoe hy dit nemen moet?
 Stelt maer de geest te werk, niet 't oordeel van de menschen,
 Die meer de Rijkdom, als haer Zalighede wenschen;
 Die meer in 't aerdſche goed vertrouwen als in God,
 Meer volgen hun begeert, als Gods wet en gebod;
 Dees zijn 't die door qua lust zoo werden aengedreven,
 Dat zy mistrouwen hem, die 't alles haer moet geven;
 Dit 's zonde, door de zond werd die mensch zoo verleyd,
 Dat hy het goed in 't quaed, het quaed in 't goed verdreyd;
 Het menschelijk vernuft dat is zoo veer gekomen,
 Dat het door zijn begrijp Gods reden schijnt te tomen;
 Of schoon Gods dienaer spreekt, schriftuur en waerheit leert,
 De mensch keert tot de mensch, dat is tot zijn begeert;
 Vriendinne van de zond, Voedstresse van de lusten,
 Die 't menschen herte peyd, belovende veel rusten;
 Veel wellust en vermack, veel wereldlijke eer,
 Zoo dat nu yeder een gelooft aen zijn begeert;
 Maer wild gy na de Geest, die 't werelds gaet te boven,
 Maer slechtelijk alleen in 't eeuwige gelooven;
 Zoo zijt verwondert dat den Goddeloozen mensch,
 Al wat op aerden is, niet heeft na zijne wensch,
 Voor 't geen zijn Ziele zal hier namaels moeten lije,
 Als de Godzalige hem zal met God verblijve.
 Theo. Mijn Heer; zoo yemant ook geraekt in tegenspoed,
 Niet tegenstaende hy zijn vlijt en beste doet,
 Op hoop zijn tegenspoed in 't eynde te verwinne,
 Doch dat het hem mislukt; zoo kan ik niet verzinne,
 Oft men zijn tegenspoed en droevig ongeval,
 Het zy de mensch dan zelfs, oft God toe-schrijven zal?
 Augu. Dat staet zeer lichtelijk door reed'lijkheyd te leeren,
 Indien men met verstant zich tot die zaak wil keeren;
 Zoo yemand in zijn hert de vromigheyd bemind,
 En tot gerechtigheyd in alles is gezint;
 Zoo hy moetwillens niet verzuymt heeft zijne zake,
 In 't onluk zijnde, deed zijn best daer uyt te rake,
 En dat met hulp van God; mijns oordeels, heeft die mensch,
 Geen schuld, mits hy zijn best tot hulp deed van zijn wensch;
 Zoo dat hem God den Heer door 't onluk wil bedroeve,
 Op dat hy het geloof zou van die mensch beproeve;

Maer zoo de mensche onrechtvaerdig yets betracht,
 Oft dat hy zijne zake niet en neemt in acht,
 En zoo moetwillens wil zijn handel laten varen,
 Waer door dat hy vervalt in schade en beswaren ;
 Die mēsch heeft zelfs de schuld, en d'oorzaak zijns verdriet,
 Is hem door niemant als zijn eygen zelfs geschied.
Theo. Nochtans mijn Heer zou ik voor valtelyk vertrouwe,
 Dat die in 't onluk raekt, voor schuldig is te houwe,
 Vermits hy niet in tijds zijn schade heeft voorzien.

Aug. Daer de voorzicht gebreekt kan 't zelfde niet geschien.
The. Nochtans hy schuldig is, mits hy geen voorzicht pleegde,
 En dat met achterdocht hy niet en overweegde,
 Tot welken eynde dat zijn zake komen mocht.

Aug. Hoe Theodoor ; gy spreekt hier in heel onbedocht ;
 God, Schepper van de mensch, die geeft de menschen 't leve,
 Al wat de mensch gebruykt word hem van God gegeve ;
 't Zy wijsheyd, 't zy verstant, 't zy wetenschap oft kunst,
 Dees krijgt den mensch niet uyt zijn zelfs, maer door Gods
 Voorzichtigheyd die is een groote gaef des Heeren, (gunst ;
 En kan door haer voorzicht het onluk vaek af-keeren,
 Doch niet zoo 't God niet wil ; voorzichtigheyd niet baet,
 Indien God wil 't Geluk de mensche tegen gaet ;
 Want zoo voorzichtigheyd de wille Gods kost keeren,
 Zoo ging voorzichtigheyd boven de wil des Heeren ;
 En een voorzichtig mensch kost door voorzichts geluk,
 Zich zelve, na zijn wil, bevryen van zijn druk ;
 Heeft voorzicht zulke macht ? 'kneem 't wort alsoo genomē,
 Zoo zegt nu eens van wie voorzichtigheid moet komen,
 Van God oft van de mensch ? komt voorzicht van de mensch,
 Zoo is 't vergeefs dat ik van God mijn welvaert wensch ;
 Maer komt in tegendeel voorzichtigheid van Gode,
 Zoo is de vraeg, oft noyt voorzichtig mensch in node,
 In armoed oft verdriet, oft ongeluk vervil ?
 Voorzichtigheyd wel baet, maer niet als God niet wil ;
 Had een voorzichtig mensch geluk en eer in handen,
 Zoo quaem daer nimmermeer voorzichtig mensch in schan-
 In tegendeel men ziet hoe meenig mensch hier leeft, (den)
 In kleyne wetenschap, die gantsch geen voorzicht heeft,
 Nochtans zal hem 't geluk haer overvloed vergunnen,
 Daer geen voorzichtigheyd zulks zal by brengen kunnen ;
 Zoo

Zoo dat verlies oft winst van 't tijdelijke goed,
 Gelijk ik heb gezeyd, men God toeschrijven moet;
 Doch na ons Christen plicht geduldelyk ons dragen,
 Om in de wille Gods te stellen ons behagen.

Theo. Ik zeg dat op der Aerd geen mensch nu heden leefd,

Die eenigzins geloof aen deze dinge geeft;
 De reed'lykheyd is weg, de liefde en medogen,
 Die hebben in den mensch nu langer geen vermogen;
 Men ziet geen zaken in, men oordeelt nyt gewoont,
 Geen misdaed, schoon zy is onschuldig, word verschoont;

O liefde! eygen liefd die heeft u nytgedreven,
 Zoo dat men nu niet weet waer liefde is gebleven;
 O liefde! waert gy noch gelijk gy waert wel eer,
 De misdaed smeet zoo licht de vromen niet ter neer;
 De liefde die zou in de mensch wel meerder wezen,
 Zoo zich de mensch wat meer begaf om God te vreezen.

Augu. 't Is waer, de liefde is hier toe een goede raed,
 Vermits dat liefde Godes vrees te boven gaet:

Want liefd moet in de mensch de Godes vreeze voede:
 God vreezen doen zoo wel de quade als de goede:

Wat baet het een quaed mensch al vrees hy zynen God?
 God vreezen zonder liefd, dat is met hem gespot;

De quade vreezen God, maer willen 't quaed niet mijden;
 De goede willen 't quaed om Gods wil wilfig lijden;

De oorzaak is de liefd die haer God vreezen doet,
 Zoo dat de liefde meer als Gods vrees wesen moet.

Theo. 't Is Vader zoo gy zegt, 't zyn naekte klare rede;
 Ach! door gebrek van liefd word nu de deugd vertrede;

Augu. Ten schaed deugdzaam niet dat hy vertreden werd,
 Maer hem die haer vertreed, met een wraekgierig hert;

Hoe duldiger de mensch zich toonen kan in 't lijden,
 Hoe meerder dat de Ziel ten Hemel zal verblijden;

't Zy dat hy schand oft smaed, onschuldig oft met schuld,
 Moet lijden; dat hy 't lijd geduldig met geduld;

Zoo wie onschuldig lijd zal God zoo zeer behagen,
 Dat hy aenschouwen zal het geen noyt oogen zagen;

Wie zoo zyn lijden lijd, wie zoo zyn droefheyd draegt,
 Is zeker dat hy God door 't lijden wel behaegt.

Theo. Ik hoop in God mijn kruys geduldelyk te dragen,
 En moet u voor het laest mijn Heer noch een ding vragen;

Alzoo 't my werd misgunt te spreken met mijn Vrouw,
Die ik zoo garen noch wel een reys spreken wou,
Verzoek ik oft het u belieft, mijn Heer, in deze,
Met u vermogen my behulpelijk te weze.

August. Waer in ik Theodoor u kan gediensig zijn,
Dat zal geschiën, dies spreekt wat gy begeert van mijn.

Theod. Maer dat ik met verlos uws Heylighheids, om rede,
Gelijk ik heb gezeyt, my in u kap mocht klede,
Om spreken Dianier in onbekend gewaad.

August. 't Zal Theodoor geschiën, dies met my binnen gaet.

Dianira.

Dianira droeve Vrouw,
In wat rou,
Hebt gy laes! u zelfs gesteken?
Dat gy Theodoor verliest,
In 't verdriet,
Theodoor zijt af gewreken.
Vyt het scheyde Lief van u,
Vind ik nu,
Recht verdiende straf der Gode;
Op 't vervolg ik niet en docht,
Maer volbrocht,
't Geen my doet de Ziele doode.
Theodoor liet ik alleen,
In 't gewreen,
Daer ik my van vrou bevrige;

Maer den Hemel, tot een straf,
Daer voor gaf,
My noch meerder ramp, en lijde,
Tot meer schade van mijn Ziele,
Ik verviel,
Door qua neyging mijnes zinne;
Zoo dat ik mijn Echte bed,
Heb besmet,
Door een vuyle lust van minne-
'k Ga na Pater Augustijn,
Daer ik mijn,
Van mijn zonde wil beklage;
Daer ik met berou, en boet,
Val te voet,
God, die 'k daer door moet behage.

Theodoor in de Kap van Augustijn.

Th. Zeer wel komt Dianier haer Theodoor ontmoeten;
En zal haer Theodoor, in plaets van Vader groeten;
Wel Dochter dus alleen?

Dianir. Alleenig, doch vol vreze,
Moet ik ach! Vader, nu ellendig schepsel weze;
Mijn hert en ziele beyd zijn lacy! vol verdriet.

Theod. Wat is u Dianier bejegend, oft geschied?

Dianir. Dat zal ik Vader u belijden, en uyspreke;
Ach! oogen stort hier neer uyt bracke water-beke,
Een bloedige Rivier; stort oogen! traen, op traen,
Zucht zoo veel zuchten als gy zonden hebt gedaen;
Ach! hertje smelt in rouw, tot boete van u zonde,
Laet voor mijn ziel, o God! genade zijn bevonde;

Dat ik mijn Theodoor mijn Echte Man begaf,
 Met meening, my een wijl van hem te scheiden af,
 Dat heeft my leider nu noch swaerder straf doen drage,
 Die ik, zoo lang ik leef, op 't droevigst zal beklage;
 'k Beklaeg my dat ik gaf mijn Ouders, laes! gehoor,
 Dat ik in nood verliet mijn Man, mijn Theodoor,
 Alleen om dat hy was in arremoed gekomen;
 Ach Hemel! hier voor hebt gy wrack op my genomen:
 Ach! had ik Theodoor in nood niet afgegaen,
 Zoo had ik deze zond, en schande niet gedaen;
 Ach Vader! 't herte berst, de Ziel wil my begeven.
The. Hoe kind, hoe dus bedroeft, wat is 'er doch bedreven?
Dianir. Ik heb mijn Theodoor verlaten in zijn nood,
 Die ik mijn trouwigheid beloofd had tot der dood.
The. Op wat manier hebt gy u Echte Man verlaten,
 Met meening dat gy hem u leven lang woud haren?
Dia. Neen Vader, maer dat ik ben van hem afgegaen,
 Dat heb ik door bedwang' mijns Ouders, laes! gedaen:
 Die wilden dat ik my zoo lang van hem zou scheide,
 Tot hy weér quam tot staet. *Th.* En dan zoo zoud gy beide,
 V voegen weér by een, was dit u Ouders wil?
Dia. Ja Vader. *The.* Oft het ondertusschen nu gevil,
 Dat het Geluk haer gunst u Man niet wou verleenen,
 Zoo hoor ik wel zoud gy met hem niet weér vereenen.
Di. Zoo is mijn Ouders zin. *Th.* Die zin houd ik voor quaed,
 V Vader die gebruykt hier in verkeerden raed;
 Dit 's recht een middel om de Echte-staet te breken,
 Gelijk ik daer van zal natuurlijk met u spreken;
 Dewijl gy twee zijt een door wettelijke trou,
 't Geen God zelfs heeft voorzien dat zoo geschieden zou:
 Zoo hebt gy ook voor God een hoogen Eed geswooren,
 En hebt malkander tot behulp, uyt liefd, verkooren,
 Dat d'een den ander niet zou afgaen in de nood,
 Ten ware dat gy word gescheiden door de dood,
 Maer dat ook zuur en zoet, het zy geluk, oft plage,
 Gy die te zamen zoud malkander helpen drage:
 En nu u God den Heer heeft plagen op-geleid,
 Scheid gy en laet u man alleen in swarigheid:
 Dit is een groote zond van periculooze saken,
 Waer door gy God den Heer u kund tot vyand maken:

Geen lijden, geen ellend, geen armoed, nocht verdriet,
 Vermogen, 't zy hoe 't zy, de Echt te breken niet;
 Nocht ook voor eenen tijd malkander af te scheyde,
 Vermits dat is de weg tot grooter swarigheyde;
 Want af-zijn breekt de liefd, als liefd gebroken werd,
 Zoo raekt ook met der tijd 't geliefde uyt het hert;
 Wat volgt 'er ach! een hert geneygt tot meerder zonde.
Dianier. Het geen gy Vader zegt heb ik alzo bevonde;
 Had ik in last en nood mijn Echte plicht getoont,
 Den Hemel had my licht met zegening beloont.
 Ik heb gesondigt, ach! mijn God wild mijns ontfermen,
Theod. Door boere en berou zal God hem uws erbermen;
 Beklaegd aen God den Heer u droeve zondens smert,
 Offert zijn Godheyd op een neêr-geslagen hert;
 Hier door word God verzoent en toont ons zijn genade,
 Die geene zondaers wil verstootten nocht versnade;
 Zijn bermhertigheyd laet niemand in de nood,
 Vermits hy zelve zeyd; 'k wil niet des zondaers dood,
 Maer zijn bekeeringe, en dat hy daer door leve;
 Dies scheidt een moed in God, en wild u weêr begeve,
 By uwe Echte Man; beleven uwe staet,
 In zuur oft zoet, hoe 't God u overkome laet.
Dianier. 't Is leyder! nu met my daer toe te verr' gekomen,
 Ach! 't is onmogelijk dat ik weêr aengenomen,
 In liefde worden zou by mijne Theodoor,
 Dies ik in droeve rou en bittere tranen smoor;
 In nare eenzaamheyd wil ik my gaen begeve,
 Met treuring en gequijn ten eynde mijnes leve;
 Mocht ik mijn Theodoor mijn Echt getrouwde Man,
 Tot affcheyd voor het laest noch eenmael spreken an;
 Op dat ik hem beken mijn zonden, en misdaden,
 Verzoekende van hem vergiff'nis, en genaden;
 Op dat, oft my de dood te schielijk overviel,
 Dat ik dan wezen mocht geruster na de Ziel;
 Niet waerd, ben ik eylaes! den Hemel aen te schouwe,
 Ten aenzien, dat ik ben de snoodste aller Vrouwe;
 Zonderste groot en grof, stort uyt een tranens vloed,
 Tuygt deze dienaer Gods 't geheyme uws gemoed;
 O Hemel! laet my die genade Gods verkrijgen;
 O snoodde zond! ik kan u snoodheyd niet verfwijge;

Ach Vader! ach! ik heb gebrooken Echt en Eed,
 Maer God is het bekend, 't is my van herten leed;
Theod. Hoe zegt gy, Eed, en Echt? *Di.* Die heb ik overtrede,
Theod. Zegt Dianira my de oorzaak, en de rede,
 Met wie, en op wat wijs u Echt-breuk is geschied.
Dianir. Gustavius, eylaes! brocht my in dit verdriet.
Theod. Gustavius? *Dianir.* 't Was hy. *The.* O Nickerlijke zake!
 Hoe kost Gustavius, eylaes! hier toe gerake?
Dianir. Alzoo hy my wel eer gevrijt had, en bemind,
 En uyt der herren lief, g'lijk hy noch is gezint;
 En ziende 't onluk had my van mijn Man gescheyde,
 Hy my door vleyery, in 's Duyvels stricke leyde,
 En bracht my tot zijn wil, en nickerlijke lust,
 Die ik met mijne min ongodd'lijk heb gebluft.
The. Is 't meer als eens geschied? *Di.* Neen Vader; deze zonde,
 Heeft my mijn ziel gequetst met doodelijke wonde;
 Ik wensch dat my de dood een zalig eynde geeft,
 Mits Dianira is onwaerdig dat zy leeft;
 Want ik ter wereld kan van God niet beter erven,
 Als door oprecht berou, zalig in God te sterven.
Theod. 'k Bedroef my Dianier, en boven al mijn smert;
 Valt dit de grootste pijn, en quelling in mijn hert;
 O mensch! ô brosse mensch! die u genegenthede,
 Te lossen breydel geeft, in plaetze van gebede;
 Wanneer een quaed gedacht genegentheyd bestrijt,
 Men zonder tegenstand in 't hert die boosheyd lijd;
 O boosheyd, quade lust! ô Goddelijke zake!
 Die eer u bitterheyd de mensche niet doet smake,
 Voor dat gy met de daed u werken heb volbracht;
 O Dianira! 'k had noyt zulks van u gedacht;
 Bid Gode om genaed, eyndigt in God u leven,
 En bid hem dat hy u, u zonden wil vergeven;
 Zijt zeker Dianier, zijt zeker en gewis,
 Dat Theodoor nu haest ten eynden 't leven is;
 Ik voel, oy me! ik voel, dat ik in slaent gerake;
 O dood! ik voel, ô dood! dat my u schichten nake;
 'k Bid om gena, ô Heer! genade en geen recht,
 Toond bermhertigheyd uw dienaar, en u knecht.
Dian. Mijn Heer, hoe is 't? *The.* De dood komt die ik niet en
 Ach! Dianier ik ben niet die ik schijn te weze. (vreeze;
 Di. 'k Hoop

Dia. 'k Hoop immers Heer, dat gy zijt Pater Augustijn?
The. Neen, ik ben Theodoor, en Pater in de schijn.
Di. Hoe Theodoor, ô God! ô Hemel! kan 't geschiede?
 Waer zal ik nu van schaemt, en van benauthheid vliede?
 Ach! sterkt my goede God, geeft my de moed, en macht,
 Te doen aen Theodoor 't geen ik hem waerdich acht,
 Ootmoedelijk ik my ter aerde neder buige,
 En u mijn Theodoor mijn rouwig hert getuige;
 Mijn Lief, mijn Theodoor, mijn Echt getrouwde Man,
 Mijn misdaed ik aen u doch niet af bidden kan;
 Doch evenwel moet ik, u ziende noch in 't leve,
 Verzoeken u genaed; wild gy 't my wel vergeve?
 Dat ik u bed, mijn eer, zoo godloos heb geschent,
 Waer door mijn leven zal in knaging zijn ge-end.
Th. 'k Vergeeft u metter hert, wie wil een Christen heete,
 Die anders zond niet wil vergeven, nocht vergeete:
 Bid Gode om genaed, dien God aenbid en vrees,
 Van wien gy u genaed behoeft het aldermeest.
Di. O spiegel aller deugd! door wiens Godvruchtig leven,
 Dat ik alleen tot Godes kennis word gedreven;
 Zoo dat 'er niet en is ter wereld, waer na ik,
 Alst tot genade Gods mijn zondig leven schik.
Th. En ik my tot der dood. *Di.* Ik my tot bittre tranen.
Theod. En ik om Dianier uit liefde te vermanen,
 Dat zy voor 't laest van my dit tot een lesse leerd,
 Als dat zy boven al haer Ziel tot Gode keerd:
 Niet ziende na der aerd op tijdelijke vreugde,
 Maer na den Hemel met het ooge aller deugde,
 Niet zoekend in de mensch getroost te zijn in druk:
 Niet zoekend menschen hulp in tijd van ongeluk:
 Niet wenschen lichaems lust in tijdelijke goede:
 Niet zoekende u vreugd in rijkdoms overvloede:
 Dit alles is bedrog, dies in het ongeval,
 Keert u tot God alleen die u haest helpen zal:
 In God en is geen end, maer leven zonder sterven,
 En alle aerdsche vreugd die moet men namaels derven.
 Al wat de mensch bezit, van rijkdom, schat, en goed,
 Den mensch hier, door de dood, doch alles laten moet:
 Die 't meest van dees bezat, en niet na zijn behoore
 Gebruikte, gaet zijn ziel hier door, eylaes! verloore:

Oy me! hoe bang word my, wat voel ik voor een finert?
 Her schijnd dat my de dood komt vallen op mijn hert,
 De dood wil my de ziel van 't lichaem af doen scheye,
 Di. God, hoop ik, dat u ziel ten Hemel zal geleye,
 En gunnen my dat ik met u zal gaen ter dood,
 The. Nu voel ik, Dianier, my in de grootste nood,
 Van sterven; waer in ik met God my vind te vrede,
 Di. Ach! sterft gy Theodoor, van droefheid sterf ik mede;
 Vergeeft my alles doch wat ik u heb mildaen.
 The. k. Vergeef; nu laet, ô Heer! u knecht in vreden gaen.
 Vaer wel mijn Dianier, nu ik van hier moet scheide,
 Hoop ik u weêr te zien in 's Hemels eenwigheide;
 Mijn lichaem laet ik u, nu ik het leven derf,
 Dit is het laetst, oy me! oy me! eylaes! ik sterf. *Hy blijft dood.*
 Dia. O dood! o nijd'ge dood! o dood die ik beklage!
 Dat gy my Theodoor zoo schielijk hebt ondrage;
 O dood! u macht, o dood! geeft my getuygenis,
 Hoe dat de mensch gelijk een bloem des aerdrijks is;
 O dood! o bittre dood! een schrik voor alle zonden;
 O dood! door wie de mensch van 't leven werd ontbonden;
 Wat is 't dat men in zond van vuile lusten wroet;
 Wat is 't dat men de lust in snoodde min voldoet;
 Wat is 't eylaes! wat is 't in alle weeld te leven,
 En aen begeerlijkheid den lossen toom te geven;
 Wat is 't, eilaes! wat is 't als ons de dood genaekt;
 Een bitterlijk fenijn dat dan de ziele raekt;
 Geluckig die zijn lust, door 't derven, heeft verdorven,
 Hoe armer hier geleest, hoe rijker weêr gestorven.

Gustavius.

Gu. Hoe Dianier! wat 's dit? Di. Een spiegel waer men ziet,
 Hoe alle werelds vreugd verandert in verdriet.
 Gusta. Is Pater Augustijn de wereld overlede?
 Dianir. Om dat ik heb mijn Echt, en eere overtrede,
 Heeft Theodoor, eylaes! dees goede Man vermoord,
 Zoo dat rechtvaerdig hem een weêr-wraek toe-behoord;
 Ik zelve wil den Fiel met deze hand verniele,
 En zenden zijne geest by d'onder Aerdsche Ziele;
 Ik stel mijn wraek in 't werk. Gu. Neen Dianier, bedaert.
 Dia. Ik zeg Gustavius! dat gy my geeft u Swaert,

Gustav. Wat wild gy Dianier, met mijn geweer uytrechten ?
Di. Maer uit een wrack-lust met mijn Theodoor gaen vechte.
Gu. Beveelt die wrack aen my, 't geen u doch niet en past,
 Want hier is Dianier, voor u te veel aen vast ;
 Wat wild gy, zijn Beulin, u eigen Man vermoorden ?
 't Zou meerder wreetheid zijn als men zijn leven hoorden.
Di. Ik sweer Gustavius, zoo gy 't my niet en doet,
 Dat ik het eyschen zal met wrake van u bloed,
Gu. 't Schijnt Dianira raest, en is als zonder zinne.
Di. 't Schijnt dat Gustavius my haet in plaets van minne.
Gu. Zeg Dianier, waer in ik u zulks blijken doe ?
Di. Gy weigert my mijn wensch. *Gu.* Schrijft dat mijn Liefde
Di. V liefd Gustavius ? hoe kund gy liefde drage, (toe.
 Mits gy niet doen en wild het geen my zou behage ?
 Maer nu gy hebt u lust, en min aen my geboet,
 Nu zoekt gy Dianier te schoppen mer de voet ;
 Ik draeg u and're liefd gelijk ik zal betuige,
 Nu wil ik my voor Gustavius neder buyge ;
 Ontblooten mijne borst, uit liefd die ik u draeg,
 Om sterven van u hand, zoo 'k u daer meê behaeg ;
 V Dianira knielt met yverig verlangen,
 Om van u hand de dood, uit liefde, te ontfangen ;
 V Dianira knielt, en offert haer ter dood,
 Kom aen Gustavius en ziet nu eens hoe groot,
 Mijn liefde t' uwaerts is : ik offer u mijn leve,
 Gustavius, ey kom ! wild my de dood-steek geve ;
 Gustavius, ey kom ! mijn bede doch voldoet,
 Hoe staet gy dus bedrukt, verslagen in 't gemoet,
 Wat schrikt gy, hallef dood staen u de leen en trille.
Gu. Den Hemel gund my dat ik zulks doch noit en wille,
Di. Hoe trou ik u bemin, ik hier door blijken doe,
 Suft niet Gustavius, maer stoot vrymoedig toe :
 Ey ! kom beproeft mijn liefd, laet my uyt liefde sterve !
 Gustavius kan ik dan zoo veel niet verwerve,
 Dat gy de proeve van mijn liefde t' uwaerts neemt ?
Gu. V doet, ach Dianier ! dunkt my te wonder vreemt :
 Gy wild dat ik u zal getrouwe liefde toonen :
 Gy wild dat ik u trou met trouheid zal beloonen :
 Gy wild dat ik u ziel van 't lievend lichaem schey :
 Gy wild dat ik mijn ziel met u ter hellen ley.

Hoe zou dit trouheid zijn ? het waer een meerder teeken,
 Van groote bitterheid ; geen liefd, maer liefde breeken ;
 Wanneer ik dit bestond bewees ik metter daed,
 Dat ik geen liefde droeg, maer een vervloekte haer ;
 Hoe zou ik, die ik min, en lief heb uiter herten,
 Het leven nemen, met zoo gruwelijke smerten ?
 My pijnigen 't gemoed, ô neen ! 't kan niet bestaen,
 'k Had liever dat my zelfs de dood wierd aengedaen ;
 Kan ik u Dianier mijn trouheids proeve geve,
 Dat gy met uwe hand my helpt uit dit leve ?
 Ik offer my heel graeg, en willig in u macht,
 Op dat mijn trouheyds praef, werd met mijn dood vol-
 bracht ;

Ontfangt mijn Swaerd, zie daer, ik zal aen u doen bliken,
 Dat mijn getrouwigheid de uw niet zal beswijken ;
 Is dat getrouheids praef, zie daer dan Dianier,
 Proeft Gustavius trou, ik geef u mijn Rapier,
 En kniel my voor u neet ; ey ! kom wild my door-stooten ;
 De plaers daer 't herte leid, die zal ik u ontblooten ;
 Dat is mijn linker-borst, in deze leeger-steet,
 Daer leyd, ô Dianier ! mijn hertje al gereet ;
 Daer leid het en verwacht met trouwelijk verlange,
 Om van u lieve hand een zoete dood t'ontfange,
 Suft niet, maer neemt een moed.

Dianier. O woorden zonder meene.

Gu. Zoo ik het niet en meen, de Goden my verleene ;
 Dat ik met Pluto dael na d'onder aerdsche poel ;
 En dat ik daer tot straf zijn plagen eenwig voel.

Dia. Lang aen dan, ik zal u getrouwigheyd eens leere.

Gu. Wat zou ik liever van mijn Dianier begeere ?

Di. O booswicht ! snoonen schelm, die ik niet min, maer haer,
 Hier leid mijn Theodoor gestorven door het quaed
 En Goddelooze werk, van u, met my, bedreve,
 Ach ! mijn boelagie bracht mijn Theodoor om 't leve ;
 Fy u ! dat gy my hebt tot deze daed gebracht ;
 Fy my ! dat ik u heb gegeven zulke macht.
 In plaerze van mijn min zult gy de dood be-erven,
 En met u eygen swaerd van deze handen sterven.

Gu. Hoe Dianier ! wat 's dit, 't geen gy aen my betoond ?
 Heb ik u yets misdaen ? ik bid u my verschoont.

Dianir. V bidden is vergeefs, ô moorder van mijn Echte :
 Nu zal ik na mijn wensch, u boofheyd zelver rechte ;
 Nu zult gy gaen ter dood, mijn wraek moet zijn voldaan,
 En na u dood zal ik die zelfde gang ook gaen ;
 Echt-schenner, daer gy zijt, u leven is ten ende,
 Ik neem u 't leven mits dat gy mijn eere schende.
 Hou daer is loon na werk.

Zy doorsteekt hem

Gustav. O wraek ! ô wreede wraek !

Waer mede gy beloont die goddelooze zaek ;

O zond, wat is u loon ?

Dianir. De dood, die zond niet vreeze.

Gustav. Gena ! gena ! ô Goon ! wild my genadig weze ;

Ik sterf, oy me ! ik sterf, tot straffe van mijn zond ;

Ik sterf, oy me ! ik sterf, aen deze sware wond.

Dianir. Nu Dianira, nu bereyd u ook ter dood,
 En met dit zelfde Swaerd u zelfs het hert af-stoot ;

Ach ! Theodoor, dat ik in nood u heb begeven,

En met dees Fielr, eylaes ! ook overspel bedreven,

Dat rond my, zoo dat ik mijn zelver wreken wil,

Dat ik zoo goddeloos in deze zonde vil ;

Wat is mijn leve nu ? mijn leven is een sterven,

Een leven ach ! het welk moet alle vreugde derven ;

O zonde, die zich toond een Slaef aen uwe lust ;

O zonde, wat 's u loon, wanneer gy zijt gebluft ?

O zonde, die de mensch zoo schoon vertoond voor d'ooge ;

O zonde, door u lust, hebr gy mijn Ziel bedroge ;

O zonde, wat is zond ? een Nickerlijk bedrijf,

Die eeuwig ons vernielt zoo na de ziel, als 't lijf ;

O zonde, wat is zond ? een vreugdeloos vermake ;

O zonde, wat is zond ? een zoetheyd zonder smake,

Een schaduw van wat zoets, een niet die yet wat schijnt,

Een schim, een ydel rook die met de wind verdwijnt ;

O zonde, wat is zond ? een goddeloos behage ;

O zonde, wat is zond ? een Hel vol wreede plage ;

O zonde, wat is zond ? een Iufvrouw schoon gekleed,

Die uytterlijk wat lijkt, draegt binnen niet een beer ;

O zonde, wat is zond ? de zonden aen te hangen,

Dat is een strik waer in de ziele word gevangen ;

Een lok-aes aen de lust, een zoete slaverny,

Een wellust vol verdriet, een wreede toovery ;

'k Wil wraeke van mijn zond, ik zelve wil mijn wrecke,
 En zelve my het hert met dit Rapiër af steeke;
 V volg ik in de dood mijn Lief, mijn Theodoor!
 Om dat ik u verliet, na dat ik u verkoor;
 Gy die my tot u hulp, en vreugde had verkooren,
 Hebt nu u leven om mijn zonden, laes! verlooren;
 Mijn leven ik verlies, om dat ik zulks bedreef,
 En my niet waardig ken dat ik op Aerde leef;
 Dit 's teeken mijns berou, vergeldinge mijns zonde;
 Dit is mijn laetste tur, dit zijn mijn laetste stonde,
 Dat Dianira hier op dit bedroefde dal,
 In 't lichaem hare ziel, eylaes! behouden zal;
 Ik kus u doode mond, mijn Theodoor ik sterve,
 Om dat ik u, mijn Lief, mijn Theodoor moet derve;
 Vaer wel met deze kus, vaer wel mijn lieve man;
 O menschen! denkt aen my wat zonde werken kan;
 D'een zonde d'ander volgt, de zond brengt my om 't leven,
 Mits Dianier haer wil de laetste Dood-steek geven.
 O aengename dood! u vrees ik, leyder, niet,
 Mits dien gy zijt het eynd van alle mijn verdriet.

Zy doorsteekt haer

R O S I L I O N

E N

R O S A N I E R E,

Bly-eyndend-Spel.

I N H O V D.

Policander, Koning van Boyens en Ambarres, wordt beoogt van de Koninginne van Piëtes, en Santons, genaemt Argire; dewelke Celiodante, als Veld-overste, met een machtig Leger in 's Konings land doet vallen; Policander ten uyttersten benaauwt, en zijn laetste toevlucht genomen hebbende in de Stad Ararik, en aldaer sterk besloten, en omlegert, ziende geen ander uyt-komst als zijn verderf; verzoekt, hoewel met vvanhoop, door beleyd van zijn Dochter Rosaniere, bystand en hulp aan den Ridder Rosiljon; dewelke ter liefde van de Princes, en Koning, als daer toe verbonden door genete deugde, een machtig Leger van versstroyden Adel, en Krijgslieden by een vergadert; valt in 's Vyands Leger; slaet door en ontzet de Stad; neemt Celiodant gevangen; en sield den Koning wederom in 't Rijk.

Hy, tot beloening van zijn getrouwwe dienst, eyscht des Konings Dochter Rosanier ten Echt, 't welk hem den Koning toestaet.

Celiodante, als gevangen, vyand des Konings, vind zich in de liefde van de Princeesse Rosaniere zoo zeer ontsteken, dat hy zich genootzaekt voeld om by den Koning op het huw'lyk aan te houden; den Koning wreezende de macht van Celiodante, inziende zynen staet, en Koninklyke afkomst, vind nist met toe stemminge van alle zijn Raed, Rosaniere te trouwen aan Celiodante, niet tegenstaende zijn beloften eerst aan Rosiljon gegeven.

Rosaniere, die haer liefde had gezet op Rosiljon, dit verstaende, neemt voor, haer Vader te verbidden, edoch, valt vergeefs, en vruchteloos; dewelken doet aan Rosiljon belofenis van getrouwvighyde ter dood toe.

Den Koning Policander, om een eeuwigen vrede te besluyten met de Koninginne Argire, tot groot voordeel van zijn Rijk, wil Rosaniere, tegens dank, aan Celiodant doen trouwen, en haer met de vang de liefde tot Rosiljon doen af-slaen; welcke geruchten ter ooren gekomen zijnde van Verance; doen den zelve ten hoof verschijnen; den Koning voor oogers stellende zekere teekenen, waer door zijn Majesteit wordt bekend gemaakt, dat Celiodante is des Konings Zoon, dewelke hy in onecht by de Koninginne Argire geteelt heeft; vvaer van Verance zoodanige vvaerachtige verklaringe doet, dat den Koning hoewel verwondert, de vvaerheyd waar oogers ziet; en zich genootzaekt vind, alzo Celiodant zijn Zoon, en

Rosa-

Rosaniem zijn Dochter is; van dat huwvelijk af te staen; ondoertusschen komt de Koningin Argire in 't Hoff van Policander; vind aldaer Verance, dewelke aen den Koning Policander, als ook aen de Koninginne Argire, vvaerachtige ken-teekenen voorfeld, dat den Ridder Rosiljon is de Echte Zoon van de Koningin Argire; vvaer wyt ontslaende groote blijdschap, vereenigt den Koning Policander, zijnde Vveduwvenauer met de Koninglijke Vveduwe Argire, in vredelijk besluyt, en neemt haer aen voor zijn vvetlige gemalinne; trouwt Rosaniere met Rosiljon; en Celiodante met Cephise; zijnde een voordochter van des Konings Policanders overleden huysvrouw de Koninginne, en eyndigt alzoo dit Tooneel Spel.

Namen der Vyt-beelders.

- C E L I O D A N T**, onbekenden Zoon van Policander.
S C H I L D - W A C H T.
P O L I C A N D E R, Koning van Boyeus, en Ambarres;
R O S A N I E R E, Konings Dochter.
E R G V N T V S.
A R I O N T H E.
R O S I L I O N, onbekende Prins van Pictes, en Santons.
C E P H I S E, voordochter van Policanders overleden Koninginne.
B E L L I N D E, Staet-Inffer van Rosaniere.
O R O N T E, Hof-Messter van Celiodante.
R A E D S - H E E R van den Koning.
V E R A N C E, een Land-man.
H O V E L I N G.
A R G I R E, Koningin van Pictes, en Santons.

E E R.

E E R S T E H A N D E L I N G.

Celiодant met een deel gewapende Zoldaten.

Cel. Eluk des Oorlogs hangt meer aen 't beleyd
als krachten; (trachten)
Zoo wie in d'Oorlog wil de zegening be-
Die moet niet op zijn macht, maer op de
rede staen,

En meerder met beleyd, als met verwaentheyd gaen;
Na dat men krijs-raed hield, om op des Vyands wallen,
Een proef te nemen, en met stormen aen te vallen;
Bestemde men, zoo lang te wachten, tot de nacht,
Haer loop wat verder, als ten halven, had gebracht;
O groote Goden! laet de gunst van uw genaden,
Versterken dit mijn volk, en zegend gy de daden,
In d'aenflag, die by ons, op heden is beleyd;
Vw hulp zy onze kracht, ons wit, voorzichtigheyd.
Mijn helden! zoo gy zoekt van beyden een te erven,
Dat 's eer bevechten, oft in 't veld met eeren sterven:
Zoo zult gy, onder my, gelijk mijn kind'ren gaen,
Gemoedigt, dezen nacht, met onzen vyand slaen:
Waer toe den Hemel schijnt te zijn op onzer zijde,
De Sterren, en de Maen, al oft zy willen mijde,
Den Vyand dienst te doen, verdonk'ren vast hun licht,
En blinden zoo, ey zie! den Vyand het gezicht:
Nu is de rechte uur tot ons Geluk gebooren,
Zoo yder zich wel quijt, is 's Vyands Stadt verlooren:
Men vind die op het swakst hier aen de Zuyder hoek,
Dies is het raedzaemst dat men daer eerst proef verzoek:
Elk grijp nu moed, en hert, om moedig aen te vallen.

*Celiодant doet een aenval op de Stad; Trommel en Trompetten worden
geroert, de Schildwacht van de Stad, volk vernemende, roept.*

Schi. Den Vyand zoekt met list te raken op de Wallen;
Allarm, op, op, op, op mannen, op, val aen.

*Ariontha met eenige Soldaten wytvallende, drijft Celiодant te rug, en
werd in het vervolgen, doodelijk gevonden.*

Ario. De zegen is by ons, maer komt my dier te staen:
's Bloed

't Bloed stremt my, 't herte faeut, de Ziel is aen 't vertrecken;
 Ach! Helden laet mijn dood u voor een bake strecken,
 Om met u bloed en moed te strijden voor die geen,
 Die zelve goed, en bloed opzet voor het gemeen;
 Toond uwen Koning trouw, u zal getrouwheid blijken,
 Ik bid u, voor mijn dood, en wild doch niet afwijken,
 Mijn Vader; na wiens kroon Argire lagen leyd,
 En aengezien 't Geluk op losse spillen dreyd,
 Is zelfs den Koning, laes her noodeloor verschooren,
 Doch 't werd, door trouwigheit in luk, vaek weer herboore;
 Dies, bid ik u noch eens, gy Helden! die hier staet,
 Dat gy getrouwigheyd ter dood toe blijken laet;
 Mijn dood zy u een les, om trouwigheyd te leeren,
 Hy eerd geen Goden, die den Koning niet wil eeren,
 De flaeute breekt mijn spraek, de dood toond haer geweld,
 De dood verheerlijkt hem, die sterven mach in 't veld.

Koning, Rosaniere, Erguntus.

Konin. Hoe staet het, krijgskien? is ons d'overhand gebleven?
Ergu. 't Geluk is op ons zijd, waer Arionth in 't leven.
Rosa. Is Arionthe dood? *Konin.* Ach! liet mijn Zoon de Ziel?
Ergu. Mits hy te moedig, laes! op zijnen Vyand viel. (nomen)
Ro. Mijn Broeder dood? *Kon.* Mijn steun, en troost my dus ont-
 Wat ramp, wat ongeval mach ons noch overkomen.
Rosa. Wat leet, wat ongeval hangt ons noch boven 't hoofd,
 O Koninglijke Bloem! nu dat u luyster dooft?
 Nu dat uw bleeke mond de dood voerd op u lippen,
 En dreef, door 's Vyands stael, de Ziel door roode tippen,
 't Gemoedigt lichaem uyt; zoo dat dit bleek gedaent,
 Met Peerlen werd bestrooyt van mijn bedroeft getraent;
 O moed! vol 's Konings bloed, u Vyanden gebleken;
 O doode mond! kon 't zijn dat gy noch eens mocht spreken;
 O mannelijken narm! ontbloom van 't blanke stael,
 Omhels, omhels my noch eens voor de laetste mael;
 Gy, die om Vader, en om Zuster te bevrijden,
 Ontijdig, voor u tijd, den dood hebt moeten lijden;
 Beweegt mijn droeve Ziel tot eyndelooze rou,
 Draegt gy ons gunst, ô Goon! ô Goon! zoo roon het nou,
Konin. Helaes! nu is het tijd van weenen, en van klagen,
Rosa. Mits ons het noodlot drukt in droeve nederlagen.

Ko. Al wat het onluk heeft dat word ons opgelaen.

Ro. Het is der Goden wil. *Ko.* Wie kan die tegen slaen?

De rampspoed die ons trefte heeft geen gelijk op acrde.

Ro. En drukt, helaes! te zeer u Koninglijke waerde.

Ko. De Kroon staet in gevaer, ons leven zelfs in nood.

Ro. Wy in benautheid, en mijn Broeder, laes gedood!

Ko. Men hoort niet in de Stad dan zuchten en dan karmen.

Ro. Och! oft den Hemel eens woud over ons erbarmen?

Ko. Och! oft den Hemel ons een uytkomst gaf in 't end.

Ro. Zoo niet, mē roofd u ziel, mijn kuischeyd word geschend;

Ach Hemel! ach! verhoor ons klagen, en ons zuchten,

En doet den vyand van ons Stad, ô Goden! vluchten;

Den vyand die ons volgt in doodelijken haet,

Vermits u Majesteyt Argires liefd versinaed;

Haer liefde zoekt u gunst tot Echtelijk vereenen,

Waer uyt den oorspronk is ontstaen van dit ons weenen;

En zijn hier in de Stad omlegert en bezet,

Daer wraek-lust na het swaerd op ons verderven wet.

Ko. Wat uyt-komst, ach helaes! in dit ons droevig lijden?

Ro. Indlen ik met getraen den vyand kost bestrijden,

Ik trad Celiodant al schreyend te gemoed,

Bestormde zijne ziel met Maegdens tranen vloed.

Ko. Met tranen, met geschrey is hier niet uyt te rechten.

Ro. Veel minder is 'er kans den vyand te bevechten.

Ko. Wat raed dan? *Ro.* Ach! wat raed? mijn raden is te niet.

Ko. Vermits wy al te diep vervallen in 't verdriet.

Ro. Wat raed, ey laes! wat raed? wat raed? 't is best vertrouwen;

En in de nood, de hoop op 's Hemels gunst behouwen;

Grijpt moed, mijn Vader, ey! bedroeft u niet te zeer,

Zoo gy beswijkt, zijg ik los onder 't noodlot neer;

De moed, in tegenheyd, slut neerlaeg door vertrouwen.

Ko. Dies is het best de moed in 't onluk te behouwen;

Het herte aen de Goën te stieren in den nood.

Ro. Zoo vind mē troost, en vreugd alwaer 't schoon in de dood.

Ko. 't Is waer, wat ongeval den mensche mach ontmoeten,

Dat kan geduldigheyd door 's Hemels gunst verzoeten,

Dies men met Offer dan der Goden wraek verzoen.

Ro. Op hoop van dat Geluk laet ons hun Offer doen,

Met tranen en gezucht, *Ko.* Met schreyen, en gebeden.

Ro. Met innerlijk berou, en onbesmette leden,

Op dat de zonde door de offerande keer.

Ke. Den Hemel's vyands macht van onze wallen weer. *Binnen.*

Rofanier.

Re. Nu als van hoop berooft, schijnt hoop my noch te peyen;
 Wat hoop, eylaes! wat hoop zal onze droefheyd fcheyen?
 't Onzeker geeft wat moeds, maer ach! wel overdacht,
 Vind ik mijn voorftel noch onvruchtbaer, zonder kracht;
 'k Heb met weemoedigheyd dees letteren gefchreven,
 Die ik zal onderftaen aen Rofiljon te geven,
 Door een vertrouwde bood, en af-gerechten man,
 Die my in dit geval zal dienen, zoo hy kan,
 Behendiglijk met lift door 's vyands leger raken,
 Om Rofiljon mijn nood, en leed bekent te maken,
 Hem aen te dienen ons ellend, en fware pijn,
 Verzoekende dat hy wil onze hulper zijn;
 O fprakeloos verzoek! als gy hem zult verfchijnen,
 Zoo druk hem droevig in het lijden, en de pijnen
 Die mijn verkropte borft benaeuwen totter dood,
 Op dat hy willig ons wil helpen uyt de nood,
 En 't uyerfte gevaer waer in wy zijn gekomen;
 Ach Hemel! 't geen ik nu, door nood, heb voorgenomen,
 Volvoer dat na mijn wensch. *Ergunt.* Princesse Rofanier,
 Op u gebod, aen my gedaen, verfchijn ik hier,
 Om willig t'uwen dienft mijn leven te beroonen.
Rof. Vertrouwt my dat ik zal u trouwigheyd beloonen;
 Doet, bid ik, alle vlijt, dat gy door 't leger breekt,
 Schoon dat in deze zaek voor u veel onheyl fteekt,
 Zoo is 'er nochtans trooft en uyt-komft te verhoopen,
 Vermits gy hier oft daer noch vinden zult een open;
 En fpeurt den Ridder na, den Ridder Rofiljon,
 Die door zijn moed, en kracht vaek Leeuwen overwon;
 Door wapens, en door fwaerd bestreed de kloekfte helden,
 Die oyt gewapend zich in fwaren oorlog felden;
 Dies voerd hy in zijn fchild een overwonnen Leeuw,
 En word den tweeden Mars genaemt in onze eeuw.
 Dees is 't dien ik verzoek dat gy van mijnent wegen
 Tot hulpe van ontzet wild zoeken te bewegen;
 Bid hem om mijnent wil den oorlog aen te gaen,
 En dat hy onder ftae den vyand op te slaen;

Tot welken eynde gy hem deze brief zult dragen.
Ergu. Ik die, in dit geval, om u Princes! wil wagen
 Mijn leven, ziel en lijf, begeef my op het pad,
 Op hoop 't geschiede, zoo Princes het geerne had;
 De diepe nood waer in u hoogheyd leyd gezonken,
 Vw tranen, en 't gezucht doen my 't gemoed ontfonken,
 Om door medogendheyd, te zoeken, in u nood,
 Getrouwe bystand, schoon ik boetend met mijn dood;
 Als een trouw onderdaen verplicht aen zulke wetten,
 Die reden, en natuur mijn wil te vooren zetten,
 Begeef ik my, en dat gewillig, op de reys.
Rofa. En u gewill'ge dienst zal ik na haren eys,
 Met een volkomen loon, *Ergunte!* zoo beloonen,
 Als immermeer Princes haer kan aen yemand toonen;
 Doet maer u best en vlijt. *Ergun.* Princes het zal geschien;
 My zult gy trouwlijk u gebod volbrengen zien.

T W E E D E H A N D E L I N G.

Rofiljon, ziende op zijn swaerd.

Ro. **Z**Oo blinkt dē dageraet met Hemel blaeu in 't Oosten;
 Zoo pleeg eē droef gemoet sich zelvē vaek te troostē;
 Zoo raekt men voort, en voort, ja klimpt van trap op trap;
 Zoo komt men van een kleyn tot groote Ridderfchap.
 Gy zijt het blanke stof gefmeed nyt stale staven;
 Gy zijt het die mijn lof doet tot den Hemel draven;
 Gy zijt het Edel swaerd, dat my dus hoog doet treen;
 Gy zijt mijn opkomst; doch gy zijt het niet alleen;
 Gy zijt het middel wel, om d'eere op te rechten,
 Maer vruchteloos, zoo hert, en kracht niet mede vechten;
 Gy zijt het middel wel, 't welk kloeke daden doer,
 Maer moet gedreven zijn door macht, beleyd, en moed.
 O roem van mijn geluk! ô tuyge van mijn daden!
 O bloemen van mijn krans! in plaets van lauwre bladen;
 O perlen aen mijn kroon! gieraden van mijn eer,
 Trompetten van mijn lof, en glans van mijn geweer;
 Ik die een Ridders naem, door daden, heb verkregen,
 Voer al mijn Ridderfchap in wapen, en in degen;
 O Ridderlijk Juweel! ô Princelijk gieraed!
 Dat meenig laffen guyl tot pronk diend over straet,

Alleen

Alleen uyt hovaerdy en ydel welbehagen,
 Vw roem en is geen roem alleenig door het dragen;
 Vw opperste waerdy die hangt alleen hier an,
 Als dat men, daer het diend, u wel gebruyken kan,
 Tot straf van die misdoet aen deugdelyke wetten,
 En tot een dwingeland om moetwil te beletten;
 De goeden zyt gy goed, de quaden gy verstrekt
 Een geessel, die tot goed het quaed gemoed opwekt.
 Wien heeft zich onderstaen mijn eere te bestrijden,
 Die tot zijn oneer niet van my heeft moeten lijden,
 Bedrukte nederlaeg? wien temd ik niet de moed,
 Schoon Ridderlijk in lust van kindsbeen opgevoed?
 Dit is de hoogste lof die ik op 't Aerdrijk voere,
 Het galmen van trompet, en klank van trommel roere,
 By gladde voncken uyt een ys' ren huyl gesmeed,
 Is my het zoetst muzyk, dat ik ter wereld weet;
 Den pronkert voerd zijn moed op glans van diamanten,
 In zijd, en zacht gewaed, geçiert aen alle kanten
 Met peerlen, en met goud; ja lieft de pronk van glans,
 Daer wapen, en daer swaerd my zijn een lauren krans;
 O grooten Strijd-God Mars! ik stook u offer vieren,
 En smeul in zoeten reuk gewijde lauwerieren,
 Vw Majesteyt ter Eer! door wien mijn Eere leeft,
 Mits gy den geen en zyt die my gezegend heeft.
 Wie zien ik daer? *Ergun*. Die geen, die schuldig is te buygen
 Voor uwe voeten; daer de waerheit zal getuigen
 Met welke swarigheyt dat ik, geperst door nood,
 Mijn leven heb gestelt in p'rijkel van de dood;
 En koom, zoo op den hals, door slinxte omme-wegen,
 Gegaen uyt Avarik, om mijne dienst te plegen
 Aen u; van wegen haer die my gezonden heeft,
 Belegerd in de Stad, daer zy ellendig leeft;
 Ik bid, op haer verzoek, gebogen hier ter aerden,
 Als dat het u gelieft, mijn Heer, dees brief t'aenvaerden.
Rosi. Van wien is 't dat zy koomt? *Ergun*. Van haer, die gantsch
 Vw Ridderlijke hulp, in dit geval, behoest; (bedroest,
 Princesse Rosanier heeft dezen Brief geschreven,
 Waer van de letteren getuyge zullen geven
 Die zy besloten draegt. *Rosi*. Koomt dees van Rosanier?
 In plaetze van Mevrouw, zoo kus ik dit pampier;

Mijn hert verlangt met graegt den inhoud eens te lezen,
Om zien wat haer verzoek aen Rosiljon zal wezen.

Hy leest den Brief.

Rosiljon, *uwve overvinningen zijn veel en heerlijk; maer onze ellet-
den sovaer en menigvuldig; aengezien onze verstroying; het gant-
sche land veroverd; zoldaten geslagen; mijn Broeder Arionthe om het
leven; mijn Koninglike Vader en ik in onze laetste stad gevluht en ver-
volgd; sterkelij belegerd en van onzen vyand Celiodante benaut, en
omringt; gevende u Edelheyd mits dezen te bedenken, oft deze onze be-
nauheden uwve macht en moedigheden niet en zijn vereyschende.*

Door de bedroefde Princeffe Rosaniera.

*Rosil. Vereyscht u nood mijn hulp door dwang van bitter lijden?
Mijn ziel en wil zijn 't eens om voor Mevrouw te strijen;
De proef van rechte trou moet blijken in de nood,
Mevrouw zal zijn verlost, oft Rosiljon gedood.
Ergunt. O troost in droeve druk! daer trouheyd wil het leven?
Ten dienst van ons Princes aen Mars ten offer geven;
Ten offer voor die geen, die gantsch zijn afgemat,
Gedreven op de vlucht nu in haer laetste Stad;
Den vyand dag aen dag die nadert vast de wallen,
En zoekt met roof en moord de Stad te overvallen;
Alwaer men door de vrees van droeve nederlaeg,
Veel duyzend tranen stort met zuchten alle daeg;
Wat leven leeft hy, ach! die levend wenscht om sterven?
O Ridder Rosiljon! wat zagh men zielen swerven,
Om Koning en Princes te vryen voor de dood,
Wanneer hy op de vlucht, en dat ter nauwer nood,
Quam binnen Avarik; alwaer zijn onder danen
Zijn Majesteyt, en ook Princes met droeve tranen
Verwellekomde; laes! en mer een naer gezucht,
Beweenden op het hoogst hun alderlaetste vlucht;
Elk burger toonde proef van zijn genegentheden,
Bezorgden meer haer Heer, als zy hun leven dedden;
Elk troosten, zoo hy kost, het Koninglijk gemoed,
En dat onder beloft van leven, lijf, en goed;
De minste als de meest deed proef van trouheyd blijken;
Elk swoer zijn Majesteyt, in nood niet af te wijken;*

Maer

Maer wat baet goede wil, hoe zeer haer liefde port,
 Indien het neffens dien haer aen 't vermogen schort?
Ros. Waer zijt gy Ridders pronk, my van Princes gegeven?
 Waer zijt gy, op wien ik voer al mijn Eer, en leven?
 Vecht nu voor haer, die u gestelt heeft in de hand
 Van hem, die dwingen zal dien trotschen dwingeland;
 Vecht nu voor u Princes, eyscht wraek van 't nare zuchten,
 In jammer, en geschrey, over 't bedroefde vluchten
 Van Koning, en Princes, van Vader en van Kind,
 Zy, die u gaf aen my; mijn ziel door u verbind,
 V wederom voor haer te offren my mijn leven,
 Dit lichaem, deze ziel, ja al wat my gegeven
 Is van de Goden zelfs, om stutten 's vyands moed,
 Wiens wraek-lust haekt na roof van 't Koninglijke bloed;
 Den God des Oorelogs die zegen mijne leden;
 Godin der wapenen, op heden aengebden,
 Vergun my uwe gunst, op Rosaniers geklag,
 Waer door ik haer, in nood, mijn bystand bieden mach,
 Ergunte! zoekt met list een voorflag nu te maken,
 Op hoop het u gelukt weér in de Stad te raken;
 Laet list u voorgang zijn, en dat op zulke paên,
 Die u, hoewel onweyl, tot in de Stad doen gaen;
 En wild, op mijn beloft, daer mondeling verklaren,
 Aen hare Majestejt; als dat ik zal vergaren
 Een macht van strijdbaer volk, met wapens wel verzien;
 Zegt dat ik ben getroost den vyand 't hoest te biên,
 De Stad t'ontzetten, Haer haer vryheyd te verwerven,
 Oft wel gemoed in 't slaen om harent wil te sterven;
 Oft door des vyands macht mijn leven af te staen;
 Oft door mijn moed, en kracht den vyand op te slaen;
 Ga, bid ik, spoedig, laet haer deze troost ontfangen;
 Want die op uytkomst hoopt leeft vreezend in verlangen;
 Dies ik noch eenmael bid Ergunte wild u spoên.
Ergu. Heer Ridder, bid geen meer 'k zal 't ongebeden doen.

I. V E R T O O N I N G.

*Alwaer eenige verstroyden Adel, van Celiodant geslagen, zich vergaderd
 by Rosiljon, onder beloften hem te willen dienen, vvaer
 op gepast zijn deze navolgende rijmpjes.*

*Verstroyden Adel, van Celiodant geslagen,
 Geeft zich in dienste van den Ridder Rosiljon;*

Die hem gemoedigt vind als nu de kans te vragen,
Met die, die door zijn macht dees Adel overwon.

II. V E R T O O N I N G.

*Alwaer den Adel aen Rosiljon, als Velt-Heer, den Eed doet
van getrouwvigheyd.*

*Den Adel onderverpft zich Rosiljon te swereen
Den Eed van trouwvigheyd; en maekt hun onderdaen
De vvetten, die men steld, om 's vyands macht te keeren;
De Stad t'ontzetten, en den vyand op te slaen.*

Rofaniere.

Rofa. Waer of Erguntus blijft? eylaes! zijn lang vertoeve,
Veroorzaekt in mijn hert een bitterlijk bedroeve,
Door vreeze, dat hy by den vyand is verspied;
Daer komt hy; ach! hoe is 't Ergunte? *Ergu.* V verdriet,
Grootmogende Princes! zal haest ten eynde raken,
Indien den Hemel wil begunstigen de zaken,
Die Rosiljon, op uw verzoeken, neemt ter hand;
Hy zal, al wat hy kan, vergaren op het land,
In wapens stellen; doen trompet, en trommel roeren,
Ja nemen in zijn dienst al wat geweer kan voeren,
Om wel gemoedigt zoo den vyand 't hoeft te biên,
Waer van men op een kort, Princes! de proef zal zien;
Dit heeft den Ridder my belast aen u t'ontdecken.
Rofa. Dit zal mijn Vader, en my tot vertroosting strecken

Rosiljon, met alle den Adel, en macht van Krijgs-lieden.

Rof. Ten dient geen tijd gespilt, den vyand te verrassen;
Hoe kost men beter tijd als nu op heden passen?
Sa helden, grijpt een moed en dring op 't Leger toe,
Ik ga u zelve voor daer ik de proeve doe.

Celi. Op mannen, mannen op, op, op, op met u allen,
Den vyand komt met macht op 't Leger aengevallen,
Een yder maek zich reë gewapend, om te slaen;
Op mannen, mannen op, en neem de wapens aen,

Binnen

Binnen

*Trompetten werden geseleken, trommels geroert; den Koning en Rosaniere
komen op den tooren, zien na 't Leger; 'i welk, na een weynig gevecht,
werd opgeslagen, en alzo de Stad ontzet.*

Rofa. Rozil-

Rosa. Rosiljon dient bedankt, Heer Vader, voor dees daed.

Konin. Kom, gaen wy hem te moet, met d' Eedelen en Raed.

Koning, Rosaniere, met eenige Hovelingen by Rosiljon.

Konin. Den Hemel loon u dienst, en trouheyd ons bewezen;

Rosa. Vw lof, ô Ridder! is ten Hemel toe gerezen.

Konin. Den vyand op de vlucht laet Hut en Tente staen,

En op uw aenslach is met schande door gegaen;

Al 't Leger is verstroyt en t'eenemael gellagen,

O aengename troost! in droeve nederlagen;

O blijdschap in de nood! ô uytkomst in 't verdriet!

Dus lang aen ons betoond, dus lang aen ons geschied;

O Hemel! zijt gedankt voor dien vergunde zegen,

Door Rosiljon alleen verwonnen, en verkregen;

Die 's vyands voorneem brak, en door zijn Leger sloeg,

Al 't volk, door schrik, en vrees, als stof voor wind verjoeg;

Zulck dat zy, overheert, uw moed en macht ontvloden,

V, door wiens kracht men ziet het veld verspreit met dooden;

O Ridder Rosiljon! ik vind uw hulp zoo groot,

Dat die alleen my heeft verlost uyt al de nood,

En 't uysterste gevaer waer in ik lag gedooken;

Maer ben als nu gelijk een roos, die op gelooopen

Door dichte doorens komt; ik ben gelijk de Zon,

Wiens glans geen schijnsel aen het aerdrick geven kon,

Zoo lang een dicke damp zijn luyster had betogen;

Gy zijt het die mijn glans opheft door u vermogen;

Gy zijt het die na dat mijn luyster was gedooft,

My, in mijn nederlaeg, de kroon weêr zet op 't Hoof,

Doch! zal zoo lang ik leef, uw trouwigheyd erkennen.

Ro. Grootmogend Majesteit! wie deugt liefd moet zich wennen

Te toonen proef van dien, en dat in tijd van nood;

Een deugdzaam onderdaen, alwaer 't schoon met zijn dood,

En moet hem niet ontzien zich voor zijn Heer te quijten,

Schoon hy het leven most in duyzend wonden slijten,

Indien daer door zijn Vorst maer eenig nut geschied;

Wie dit niet doet, schoon hy wil deugdzaam zijn, is 't niet.

Hoe menig onderdaen heeft zich in dienst zijns Heeren,

Begeven op de vlucht, als 'r tijd was van verweeren;

Zijn leven meer gezocht als 'r nut van zijnen Heer.

Konin. Ik hou my aen uw dienst verbonden, en begeer

Dat gy den vyand wild vervolgen. *Re.* 't Zal geschieden,
En Rosiljon volbrengt u Koninglijk gebieden.

*Binnens**Celiodont vluchtende.*

Celi. Nu my het onluk treft, en 't bittere noodl ot prest,
Nu my mijn volk begeeft, vind ik het vluchten best;
Waer heene wend ik my, waer heene zal ik dwalen,
Daer ik my veylig vind voor 's vyands achterhalen?
Waer keerd Celiodont in dit zijn ongeval?
Waer loop ik, daer ik my verzekert vinden zal?
Waer vlucht ik, daer men my niet zal vermoèn te wezen?
Waer gae ik, daer ik mach geruft zijn buyten vreezen?
Waer heen keer ik my best? wat wegen zal ik gaen?
Hoe zal ik, oost oft west, oft dit, of dat opslaen?
Ik weet niet hoe ik zal, nochtans moet ik het weten,
Indien ik langer toef zal ik mijn zelfs vergeten;
Het eerste pad het best, dees lommer loop ik door,
My dunkt dat ik gerucht, en paerden trapplen hoor;
Ik berg my hier in 't bosch en zal my gaen versteeken. *Binnens*

Rosiljon met eenige Soldaten.

Re. Bezet de passen wel dat niemant door kan brecken;
Ik zal hier door het bosch ten noordwaerts op gaen slaen,
Om zien wat troepen daer ter vlucht zijn door gegaen. *Binnens*

D E R D E H A N D E L I N G.

Rosanier, Bellinde, Cephise.

Re. **B**ellinde! hebt gy 't al bereyd gelijk ik zeyde?
Bel. Princes het is gedaen, de Priesters u verbeyden,
En al wat tot den dienst behoeft, dat is gereed.
Ros. Mijn ziel de Goden looft, en na den Altaer treed,
Met neêr-gebogen knien by Priesterlijke reyen,
Voeg u demoedig neêr daer snaren en schalmeyen,
Ter Goden love, na den hoogen hemel gaen;
Cephise! laet ons nu den Gods-dienst vangen aen.
Cep. Den dag van ons ontzet met lof-zang en gebeden
De groote Goden gaen op-offren, en besteden;
Princesse Rosanier, mijn zieltjen aen geport
Door Goddelijke drift, en heyl'gen yver word

Ten

Ten offerand, tot lof des hemels aengedreven,
 Voor deze zegen ons op heden nu gegeven ;
 En voeg u neffens my met Priesterlijke ſcharen,
 Gebogen met de geest voor heylige Altaren ;
 O heyl'ge Gods-dienst ! ô Fonteyn van alle vreugd !
 O troost der zielen ! wie vermach dat gy vermeugt ?
 De dienst des werelds strekt tot lust van 'r aerdſche leven,
 Maer dienſt der Goden kan de ziel een welluſt geven ;
 Een welluſt die noyt wijkt ; een welluſt zonder end ;
 Een welluſt 's menſchen hert op aerden noyt bekend ;
 Een welluſt die de ziel verquikt in eenwigheden ;
 Een welluſt die de ziel voed met een hemels vrede.
 Princeſſe Roſanier ! wat heeft de Gods-dienſt kracht ?
 Wat welluſt word door haer de ziel niet toegebracht ?
 Laet ons ten reye gaen in Iovis heyl'ge Tempel ;
 Kniel Roſanier ! kniel op dees verheven drempel,
 Hef hert en handen op, ſtuur geest en ziel om hoog,
 Aenſchouw dien grooten God, met een neerſlachtig oog,
 En Priester Reyen ; die gereer ſtaen, in geleden
 Om van der aerden op te voeren ons gebeden
 In Iovis heerlijkheyd, en Goddelijke troon.
Rosa. Lof zy u Goden die de Koninglijke Kroon,
 En 't Koningrijk van mijn Heer Vader ſteld in waarde,
 Na datze ſcheenen beyd verlooren hier op aerde ;
 Cephife, laet ons gaen ten Tempel treden in,
 Alwaer den Gods-dienſt neemt op heden haer begin.

Rosanier en Cephife gaen na den Tempel, alwaer zy nevens t' vroe Priester, en Priesterlijke Reyen, brandofferen, en neder knielen voor 't beeld van Iupiter ; moet ondertuſſchen muſicael geſpeels woorden.

Rosiljon.

Rosa. Zoo wie de gunſt der Goôn wil trecken op zijn zijde,
 Die moet aen dezen God zijns herten grond belijde,
 Met ſtatelijken dienſt van zang en ſnarenſpel ;
Rosil. V offerande, Roſanier ! gevalt my wel ;
 Vaer voort Princes ! vaer voort, wild zoo de Goden ſtreele ;
 Zoo zal den Hemel u geluk en zegen deele ;
 Ik breng u blijde Maar, den vyand is verrast,
 En in de vlucht, van my gevangen, aengetast,

Die ik ten hove heb den Koning toe gezonden.
Rosa. O Hemel! hoe zijn wy aen uwen dienst verbonden;
 Voor zegen, en geluk op heden ons vergunt;
 Gy zijt het, goede Goon! die uitkomst geven kunt,
 Wanneer de swarigheid schijnt zonder hoop te wezen,
 In die, die met geduld de Goôn ontzien en vreezen;
 't Is billik, dat ik om de Goôn te loven kniel.
Rosi. 't Is billik dat mijn hert zich neffens uwe ziel,
 In dienst van dankbaerheid hier voor den altaer buygen,
 Om aen den Hemel, neffens Priester Rey, te tuyge
 Hoe veel wy schuldig zijn aen Iovis Majestejt,
 Die 't Rijk verlost heeft uyt een groote swarigheid.

Vverd voor de tweede maal Musicael gespeelt.

Zoo 't nu Princes gevalt Celiodant t'aenschouwen,
 Die als u vyand zich tot dus lang heeft gehouwen,
 Zoo laet ons gaen ten hoof, daer zal Princesse zien,
 Wat eer, wat dienst en gunst, dat hy u aen zal biën;
 Die zich, gelijk een God u waenden t'overheeren,
 Daer hy nu als een slaef zal buygen moete leeren;
 Die u wel eer bedwong met strafheid en geweld,
 Die is, door Rosiljon, nu in u dwang gestelt;
 En moet, hoe zeer de spijt hem knaegt, ontzien en vreeze,
 Die geene, van wien hy tot nu gevreesd most weze;
 Hoe schielijk draeyd het rad van 's werlds luk en eer,
 Die gistren was een slaef, is heden nu een heer,
 Die gistren was een heer die moet nu zijn een slave,
 De Goden zijn alleen gedankt voor deze gave.
Ro. Heer Ridder! gy naest haer. *Cep.* Als die door uwe kracht
 En Ridderlijken arm, de daed hebt uitgewracht.
Rosi. Cephise laet ons gaen Celiodant begroeten.
Cep. Ik ben begeerig door 't gezicht, die lust te boeten.

V E R T O N I N G.

Daer Celiodant, als gevangen, in 't byvreezen van al dat 'er ten hoof is, vverd begroet van de Princessen Rosaniere, en Cephise.

*De Haet verkeerd in Liefd, nu dat Celiodant,
 Gevangen zijnde, Rosaniere komt t'aenschouwen;
 Hoe hy haer meer beoogt, hoe hem de min meer brand,
 Zoo dat hy niet en kan die vlamme binnen houwen.*

Celiodant

Celiadant, als gevangen, komt met Oronte.

Or. Mijn Heer! ik bid, grijp moet, schoon gy nu neêrlaeg lijd,

Hoe wel onluckig, noch zijt gy 't geluk niet quijt;

De rechte wijsheid is als dan te recht gebleken

In hem die moedig was als 't luk schein afgeweken;

De kans als nu gekeert, licht weder keeren kan.

Ce. Oronte! meent gy my een hert te spreken an?

Or. Ia heer! Ce. Onnodig, noyt en zal my hert gebreken.

Or. Het ongeval kan 't hert zomwijl met droefheid steken.

Ce. Het moedig paerd, hoewel gedwongen van zijn Heer,

Voeld aen het vleesch de spoor, doch suft dies niet te meer,

Maer word de moed door dien te feller aangedreven.

Or. Ik doe 't om best dat ik mijn Heer zoek troost te geven.

Celi. De pleyster, ik beken 't, is dienstig op de wond;

Wat nut doet medecijn daer 't hert zich voeld gezond?

Troost geven is wel yets voor die, die troost behoeven;

Troost geven laeft wel yets de herelooze droeven;

Troost geven is vergeefs daer 't hert noch is gehert,

Door moet gewapend, af te weeren alle smert;

Troost zoeken dat is kinds, in ramp en nederlagen.

Or. Wie weet in 't ongeval, mijn Heer, zich zoo te dragen?

Ce. Wie? die, die 't ongeval, hoe swaer het is, niet acht.

Or. Wie voeld, in 't ongeval zijn moet van zulken kracht?

Ce. Die, die het ongeval toe-eygend aen het leven.

Or. Wie leeft 'er, die zijn moed die krachten is gegeven?

Ce. Wie Vader? vraegt gy wie? zie hier, hier is de man,

Ik ben 't, ik ben de geen die zich zoo dragen kan.

Or. Nochtans kan ik, mijn Heer, uyt u gelaet bespeuren,

Dat gy inwendig u genegen voeld tot treuren.

Ce. Niet om dat my de moed verslawn door 't ongeluk,

O neen! dat 's d'oorzaak niet. Or. Wat oorzaekt dan u druk?

Ce. Nocht ramp, nocht ongeval zijn oorzaak van mijn smerte,

Maer 't is wat anders dat ik heden neem ter herte;

Op tweederley manier ik hier gevangen ben;

Gevangen, zoo dat ik noyt los geraken ken;

Gevangen, vangt my yets, 't geen ik niet kan ontkomen;

Gevangen zijnde, zal my 't leven zijn genomen;

Doch Vader! zoo ik my op u alleen vertrou,

Vind ik het raedsaem dat ik niets verholen hou,

Voor u, van al wat ik in 't hert zou mogen dragen,
 Gy zijt het doch alleen, die ik mijn nood wil klagen;
 Ik bid u, luyfter toe, en let op 't geen ik spreek;
 Schoon ik bedoven nu in ramp en onluk steek;
 Schoon ik van Rosiljon gevangen ben genomen,
 En lijd de grootste smaed die Princen op kan komen,
 En boven dien in mijnes vyands macht gesteld;
 Dit alles is het niet dat my, Oronte, queld;
 Maer liefde is 't die my het herte plaegt met vreeze;
 Ik lief en vrees dat liefde my mijn dood zal weze.
Oron. Hoe Heer! hier blijkt de proef van uwe zeggen niet;
 Hier zoekt gy immers troost in u bedroeft verdriet;
 Hier zijt gy zonder moed in 't geen u komt te voeren.
Celi. 't Is waer, 'k had noyt gedacht, al had men 't my gesworē;
 Ik vind de liefde, laes! al van een hooger kracht,
 En van een vreemder aert als ikze had verwacht;
 Ik meende in mijn borst haer vlammen uyt te doven,
 Haer vlammen die in my de reden gaen te boven;
 Oronte, ach! wat raed? ik weet niet wie ik bin.
Oron. Mijn Heer! het schijnt u hert ontsteken is met min.
Celi. De min, och ja! de min heeft my het hert bezeten.
Oron. Mach ik de naem van haer, die gy bemind, niet weren?
Celi. Och ja! Oronte ja, de oorzaak van mijn vier,
 En heete minne-brand, helaes! is Rosanier.
Oron. Is 't Rosanier? *Celi.* Zy is 't, zy is 't wiens lieve lonkers
 Als sterren voor mijn oog op heden helder blonken,
 Toen zy ten Hove my met een beleefde groet
 Bejegende, ontstak de min voort mijn gemoed;
 Gevangen, en verlieft, verlieft en weēr gevangen;
 Gevangen, en gewond, gewond door liefds verlangen;
 Hoe d'uytkomst wezen wil van mijn begonnen min,
 Ik min doch zonder hoop mits ik gevangen bin;
 Eer ik gevangen was bestond ik haer te plagen;
 Nu ik gevangen ben moet ik haer liefde dragen;
 Eer ik gevangen was ik om geen minne dacht;
 Nu ik gevangen ben voel ik der minnen kracht;
 Doch, vreeze my voorzeyd dat ik niet zal bedyen,
 Vermits my Rosanier nu niet zal mogen lyen;
 De rede leeren 't my, ik kan 't zeer wel verstaen;
 Ik die haer vyand ben zou zy die minnen gaen?

Haer vyand? Oro. Ia geweest. *Cel.* En zal 't noch moeten wezen,
 Hoe wel de vyandschap, die ik haer droeg voor dezen,
 Nu is in liefde verkeert; in liefde verkeert met mijn,
 Maer vrees dat zy als noch mijn vyandin zal zijn;

Oronte, dit zal my een wreede dood doen lijde.

Oron. Mijn Heer! in dees uw quel ben ik van herten blijde.

Celi. Hoe blijde? zijt gy blyd in 't geen dat my verdriet?

Oron. Ia Heer, in u verdriet ik vrolijkheyd geniet.

Celi. *Oronte*, wat is dit? hoe, spot gy met mijn klage?

Oron. V klagen teeld my vreugd, mits ik u liefde drage.

Celi. V zeggen schijnt my vreemt, hoe ken dat liefde zijn,

Dat gy u vreugde schept in mijn verdriet, en pijn?

Liefde is van ander aerd, Liefde is zoo van vermogen,

Dat vrundschap in een vrund geen droefheyd kan gedogen,

Ten zy met medely; de liefde is te teer,

De droefheyd van een vrund doet rechte liefde zeer;

En u, in tegendeel, baerd dees mijn droefheyd vreugde;

Oronte schept zijn vreugd, laes uyt mijn ongeneugde,

En noemt het liefde. *Oron.* Ia, och ja! *Cel.* Hoe kan dat zijn?

Oron. 't Kan zijn. *Celi.* Niet in der daed.

Oron. Hoe dan? *Celi.* Maer in de schijn.

Oron. De reden zullen u, mijn Heer, de waarheyd leeren.

Celi. Zoo most gy waarheyd dan eerst in de schijn verkeerren.

Oron. De waarheyd, Heer, kan noyt te recht bestaen in schijn;

Daer schijn voor waarheit gaet daer kan geen waarheit zijn;

Met waarheyd zal ik u mijn rechte liefde verklaren,

Dat ik mijn vreugd geniet alleen uyt u beswaren;

Mijn Heer *Celi* odant vind zich door liefde beswaerd,

En die beswarenis mijn vreugd en blijdschap baerd;

Mijn Heer liefde *Ros*anier; niet zoo?

Celi. Ik draeg haer minne.

Or. Die min baerd vrees, de vrees geeft quelling gaen u zinnen;

Die zinne quelling maekt een droefheyd aen het hert,

En deze droefheyd is 't die u alleenig smert;

Nu deze droefheyd u het herte komt te raken,

Zal ik uw droefheyd tot een blijde uytkomst maken;

Dies ben ik blijde, zoo dat liefde mijn blijdschap voed,

In liefde, die door vrees u herte droefheyd doet;

Kan nu mijn Heer verstaen dat ik de waarheyd spreke?

Celi. *Oronte*, ja; indien u niet en zal ontbreke

Het geen gy u vermeet; wat uitkomst zal 'er zijn?
 Wat uitkomst ach, helaes! in dees mijn droeve pijn?
Or. Ik weet een middel aen den Koning voor te leggen,
 Dat hy u de Princes ten Echt niet zal ontzeggen.
Ce. Wat middel, mocht dat zijn? *Oronte!* *Or.* Ik weet raed.
Ce. Wat raed? ey raed my doch, in dees mijn droeve staet.
Or. Ik zal op heden zelfs zijn Majesteit gaen spreken,
 Ontdecken hem de liefd waer meê gy zijt ontsteken,
 En doen verzoek aen hem, dat hy, na vast besluit,
 V Hoogheid, de Princes, als u gewenste Bruyd,
 Ten houwelijk belooft; wat reden, oft wat wetten,
 Zullen zijn Majesteit de zaek te rug doen zetten?
 Indien hy reden volgt, zal hy niet liever zien,
 Mits dien zijn Rijk hier door groot voordeel kan geschien;
 Hy, die nu afgemat door d'Oorlog lang bestrede,
 Niet anders wenscht in 't Rijk als een gewenschte vrede;
 En kan beqnamer niet bekomen zijn begeer,
 Als dat hy dit verzoek van u voldoe, mijn Heer!
 't Is ongetwijfelt, als hy overweegt mer reden,
 V staet, u macht door welk hy dus lang heeft geleden
 Een swaer vervolg, geperst, bestreden, jaer op jaer,
 Gedreven op de vlucht nu hier, dan weder daer;
 't Is ongetwijfelt, als hy dit zal overleggen,
 Oft hy zal de Princes Celiodant toe zeggen;
 Te meer, als hy bedenkt zijn lang geleden strijd,
 Daer by dat gy noch groot van bloedverwanten zijt;
 Die uwe nederlaeg met wapens zullen rechten,
 Geduerig zijne Rijk bestrijden en bevechten;
 Dit zal zijn Majesteyt naer uwen zin doen gaen.
Celi. Zoo hy de zake kost gelijk als gy, verstaen;
 Dan doch ten kan niet schaên zijn Majesteyt te spreken;
 Dies ga, *Oronte!* ga, en let oft gy geen teeken,
 Van wel-gevallen zult bespeuren, wanneer gy
 Zijn Majesteyt ontdekt de liefd en min van my;
 Ga heen, *Oronte!* ga, en ik zal met verlangen,
 Vw komst verwachten, om hier antwoord op t'ontfangen.

Binnens

VIERDE HANDELING.

*Koning, Rosiljon, Raeds-Heeren, zoo veel Edelen en Hovelingen
als men kan by brengen.*

Ke. GY Heeren, Helden, en vermaerde Edel-lieden,
Pilaren mijnes Rijks, en steunfels mijns gebiedens;
r Is Koninglijke plicht dat deugde word erkent,
En dat men deugd beloond, in die, die zich gewend
Te treên in deugdens spoor, om op den trap te stijgen,
Alwaer men Ridderfchap en hooger eer kan krijgen;
Een lagen onderdaen, die 't welvaert van zijn Heer
Bevvert met zijn bloed door wapen, en geweer,
Die stelt zijn stappen daer de deugde hem doet pogen,
Om op te treên in staet van heereijk verhoogden.
Heer Ridder Rosiljon! gy die van eerften aen
Mijn Eer, mijn Rijk, mijn Kroon getrou hebt voorgestaen,
Gezocht met Lijf, en Ziel mijn vyand te bestryen,
En 't Rijk te stutten dat geheel was aen het glyen;
Als ik de waerdigheid van u verdienst erken,
Bevind ik, dat ik u belooning schuldig ben;
Eyscht van my wat u lust, gy zult niet eyschen kunnen,
Zoo 't in mijn macht bestaet, dat ik u niet zal gunnen.
Ke. Een heusch gemoed eyscht noyt, grootmogend Majestejt,
Belooning van zijn dienst, ik dank de goedigheid
Des Konings; waer aen ik meer schuldig ben te toonen,
Als wel zijn Majestejt my schuldig is te loonen.
Ke. Hoe wel hebt gy geleert de rechte heufheids wet,
Door welk gy op u hoeft de Kroon, Heer Ridder! zet
Van eer, van lof, van deugd, en meer als ik op heden
Wel zeggen zou, het geen ik hier verfwijg om reden;
Ik wil, zoo in mijn Rijk yets is dat u behaegt,
Dat gy 't my zegt. *Rosi.* Dewijl zijn Majestejt my draegt
Zoo grooten gunst, en liefd, zoo zal ik dan ontdekken,
Hoe dat tot een verzoek al mijn begeerten strecken;
Doch! oft begeerlijkheid ging wat te hoog in my,
Zoek ik verschooning. *Ke.* Geen verschooning, 't zy hoe 't zy;
Eyscht maer, en wat gy eyscht ik zal her u vergunnen.
Ke. Zou ik met eyschen niet wel licht verbeure kunnen
By uwe Majestejt? *Ke.* Geenzins; dewijl ik weer
Dat gy, Heer Rosiljon! noyt buyten 't spoor en tred

Van rechte billijkheyd, maer gaet de weg van reden,
Derhalven doet den eysch van u genegentheden.

Ro. Grootmogend Vorst en Heer, de vreeze twilt met my,
En noemt mijn wensch te zijn des liefdens hoovaerdy;
De reden en mijn wensch als nu te zamen strijden,
De wensch wil eyschen, maer de reden kan 't niet lijden.

Ko. Is 't dan onredelijk daer uwe wensch na strekt?

Ro. Onredelijk oft niet, na dat men 't neemt, oft trekt;
Mijn wensch ontstaet uit liefde, en liefde drijft mijn zinnen;
Dat ik, ha Sire! moet u Rosanier beminnen;
Indien ik eyschen mach, eysch ik Mevrouw ten Echt.

Ko. 'k Verwonder my, op 't geen gy my te vooren legt,
Dat gy mijn dochter zoekt, Heer Rosiljon! te trouwen;
'k Heb u, u eysch belooft, en zal beloften houwen,
Indien u liefde haer zoo veer bewegen kan.

Rosi. Met alle dankbaerheyd, ha Sire! neem ik an
Het geen gy my belooft; en zal mijn lijf en leven
Ten dienste van dit Rijk altoos ten besten geven.

Ko. Gy zijt het die my hebt, door Ridderlijk geweld,
Als ik verdreven was, weêr in mijn Rijk gestelt;
Gy zijt het, naest de Goôn, die 'k voor mijn opkomst houwe,
Dies ik beloften doe u aen Princes te trouwen;
Gy zijt het die my hebt in 't ongeval gestut,
En in de laetste nood voor 's vyands macht beschut;
Gy zijt het die als toen my bystand hebr geboden,
Als ik ter nauwer nood, mijn vyand was ont vloten;
Dewijl u weldaed heeft verdiend een hoogen loon,
Ha Ridder Rosiljon! zoo wil ik Rijk en Kroon
Verven na mijn dood, voor 't luk door u verkege;
Weldoen verdiend het loon dat weldoen brengt te wege.

Twee Raeds-Heeren met Orontes.

Rae. Mijn Heer, 'k zal u verzoek den Koning doen verstaen,
Niet tegenstaende hy beloften heeft gedaen,
Van Princes Rosanier, naer d'eysch, te laten trouwen,
Met Rosiljon; aen wien den Koning is gehouwen,
Vermits de trouwe dienst die hy den Koning deed;
Doch, mits den Raed Mevrouw acht waerdiger besteed
Aen uwen Prins, als hem; gaen wy den Koning spreken,
Verzoeken, dat hy wil dat houw'lijk laten steken,

En trouwen Rosanier met Prins Celiodant ;
Daer komt den Koning aen. Or. Ik ga en kus zijn hand.

Koning met alle de Hofgezinde.

Rae. Naest heufche groetenis, en wensching aller zegen,
Aen uwe Majesteyt, zijn wy op 't hoogst genegen,
De weifant van dit Rijk te voorderen, door raed
En wijsfelijk beleyd, als steunfels van u staet ;
Wy zoeken yets aen u Heer Koning te ontdekken,
Indien het hof-gezin een weynig mocht vertrecken ;
Op uwe Majesteyts beveelen. Ko. 't Zal gelchiën ;
Vertrekt u altezaem manhafte Edelliën.
Gy Heeren, kunt aen my u voorstel nu ontdekken.
Rae. Dewijl dat Rosiljons genegentheden strecken,
Om Rosaniere te verzoeken tot zijn Bruyd,
Werd zulks by uwen Raed, genadig Vorft, gestuyt ;
En diend in hooger acht by u te zijn genomen,
Schoon hy wel heeft verdiend tot dat geluk te komet,
Zoo vinden wy nochtans dat houw'lijk ongeraen,
Mits dien 'er beter kan, ha Zire ! zijn gedaen ;
Dies vinden wy als nu daer regens andre werten,
Waer op den Koning zal gelieven eens te letten,
Dewijl Celiodant een Koning groot van macht,
V dochter Rosanier voor zijne Bruyd betracht ;
Is 't nutter haer met hem, als Rosiljon, te trouwen,
Is meerder Eer zich aen een Konings stam te houwen,
Als aen een slecht gemeene Ridder ; schoon zijn Jeugd,
Mevrou wel heeft verdiend, door Ridderlijke deugd ;
Wat is doch Rosiljon by dezen te gelijken ?
Wat is een Ridderschap geacht by Koninkrijken ?
Hy, die met zijne macht het Rijk van Pictes heerd,
Die is het die de Echt met Rosanier begeert ;
V Majesteyt gedenk wat heyl hier uyt kan spruyten,
Het zijn de middelen, waer door men mach beslytten
Een welgewenschte vree, voor het gemeene nut ;
De vrede in dit Rijk waer d'alderveylste stut
Die uwe Majesteyt de Kroon zal helpen dragen,
Bevryen 't Koninkrijk voor 's vyands looze lagen ;
Een welgewenschte vree diend uwe Majesteyt ;
Door vrede 's Konings hand geruft den Scepter sweyd ;

V Rijk dat wint een Rijk door dit gelukkig trouwen,
 Den Koning die gelief dit in gedacht te houwen,
 En letten op het geen wy hierom beter raen.
Koning, Het raden is te laet, beloften zijn gedaen,
 Doch tot mijn nadeel! zoo ik nu te recht bevinde;
 Wat raed, gy Heeren! om 't gebonden weêr t'ontbinde?
 Daer schiet my yets in 't zin, en 't diend zoo aengeleyd;
 Ik heb aen Rosiljon ten Echte toegezeyd
 Mijn Dochter de Princes, en zal op dit mijn zeggen;
 Gegrond in reden, dit op ander wijs aen leggen;
 En is Cephise niet mijn dochter? ja, och ja!
 Zoo kom ik Rosiljon dan mijn beloften na;
 'k Heb Rosiljon beloofd mijn dochter te doen trouwen,
 Doch! ben in geener wijs verbonden, oft gehouwen
 Dat ik juyft Rosanier, en niet Cephise zou
 Aen hem vergunnen tot een wettelijke Vrouw;
 Ik vinde stof genoeg hun beyde te vernoegen;
 D'een zal ik Rosanier, d'ander Cephis toe voegen;
 Hier op ik in een kort neem Heeren, mijn beraed.
Raetsh, Hier door zijn Majesteyt verzek' ren zal zijn staet.

Rosaniere, Cephise, en Bellinde.

Ro. 'k Weet niet Princes, wat dat
 my let,
 En my 't gemoed zoo zeer ontzet?
 My leyd yets swaers op mijne lede;
 Ik weet, eylaes! niet wat my schort,
 Daer is yets dat mijn geesje port
 Tot zuchten, en tot treurigheden.

Princes Cephise! speurd gy niet
 Vyt mijn gelaet een droef verdriet?
 Kunt gy uit mijn gedaent, en vvesen,
 De droefheyd, die my leyd op 't hert,
 En tot de ziel van binnen smert,
 Niet grondig als door letters lezen?

Ik zucht, ik klaeg, ik treur, ik vveê,
 Daer leyd yet swaers my op de leên,
 't Geen mijn gemoed beweegt tot
 treuren;

Cephise, ach! wat vuil dit zijn?
 Kunt gy ook zeggen wat dat mijn
 Voor ramp oft onluk zal gebeuren?

Ce. Princes, ey stelt u hert gerijf,
 Verdrijf u vrees door de lust,
 Door lust tot zulke zoete zaken,
 Die niet als vreugd, en vvelust waên.
 De swarighoyd verdrijven doen,
 Waer door zich geest en siel wermee-
 ken.

De vrees die u gedachten quelt,
 Invvendig het gemoed onsteld,
 Die spruyt vyt fantazyen;
 Vyt sware dampen van het bloed,
 Waer door zy woeden in 't gemoed,
 Inbeelding, vol bedriegeryen.

Den mensch die is gelijk de aerd,
 Die zomtijds sware dampen oerend,
 Begint de Zon te schijnen,
 De dampen vliegen na de lucht,
 De nevel van het aerdrijk vlucht,
 Al moet het voor de Zon verdwij-
 nen.

Indien een damp van swarigheyd,
Princes! u op het hertje leyd;
Ey! laetze daer niet blijven,
Tot nadeel van u Eele jeugd,
Maer wildze, door de Zon van
vreugd,
En vrolijkheyd, uyt u verdrijven.

'k Heb daer een rijmpjen op die zin,
En 't heeft veel zoet bedenken in,
't Zeyd veel van zulke dingen;
Het rijm is aerdig, en zeer soet,
Dies gy het ons, Bellinde, moet
Nu eenmael hier te vooren zingen.

Bellinde zingt. Stem: Laura zat laest by de beek.

Menschen hert is als de aerd,
Als de bloempjes die daer gde-
yen;
Als het aerdrijk bloempjes haerd,
Bloempjes die al bloeyend bloeyen;
Op wrens versche blaesjes vloeyen
Hemels drupjes, morgen dou;
Als Auvoor begint te bloesen,
En het aerdrijk pronkt met roosen,
Schept men vreugd in droeve rou.

Zoo de Zon sijn straeltjes schert,
En de aerd ontrekt sijn schijnen;
Als het dagje korter word,
Roos, en bloempjes heel verdruynen;
't Vrolijk hertje schijnt te quijnen,
Als de Zon sijn glans bedekt;
Zoo is 't met den mensch gelegen,
't Hert is nimmermeer te degen;
Daer de vreugd geen Zon verstrekt.

Rofani. Hoe zoet is dat gezeyd. Ceph. Hoe aerdig is 't van zing
Rofani. Princes Cephise, ach! daer is veel zoetheyd in;
Zeer aerdig word den mensch by aerd, en bloem geleecken,
Cephise. Princesse Rofanier, 't is meenigmael gebleecken
Dat ik mijn hertje vond, gelijk het weêr gestelt,
Rofani. Daer schuyt yets in het hert, Cephise, dat my quelt.
Cep. Wat is 't Princes? Rof. Een zaak die ik alleen moet dragen,
En geene maegden voegt daer van te willen klagen;
Dies lijk ik in mijn hert een tweederleye pijn,
Dat is, mijn quelling die geen mensch ontdekt mach zijn.

Rosiljon.

Rosiljon. O Hemel! hoe veel luk heb ik van u verkregen;
O Hemel! zijt gedankt voor uwe gunst, en zegen;
Gy hebt van aenbegin den weg voor my bereyd,
Den weg die Rosiljon na werelds Hoogheyd leyd,
Ik heb dit Rijk en Kroon beschut in nederlagen;
Ik heb door 's Hemels macht den vyand opgeslagen;
Ik heb den Koning-zelfs bevrijd van alle nood,
Zijn leven voor gestaen met p'rijkel van mijn dood;
Ik heb met dees mijn hand voor 's Konings Eer gestreden,
Den Hemel zy gelooft, al 't gun ik heb geleden
Tot nut van het gemeen, in d'oorlog uytgestaen,
Dat is tot heden toe, gelukkig my vergaen,

Gelukkig in mijn dienst, gelukkig in mijn leven,
 Dank zy den Hemel die 't my alles heeft gegeven!
 Dank zy den Hemel die al dees mijn dienften loond,
 En tot belooning my de hoogste gunst betoond,
 Die van de Goden oyt een mensch verkreeg op aerde;
 Den Koning loond my zelfs met Koninglijke waarde;
 't Geluk dat lacht my toe, den Hemel my bemind,
 En 't loon van mijne dienst dat is een Konings kind;
 Een Konings kind is zelfs tot mijne liefd genegen,
 Ik heb van Rosanier, op mijn verzoek, verkregen,
 Toe-zegging van haer trou, en lieve gunst tot mijn;
 Waer kan 'er meer geluk voor my gevonden zijn?
 Ik heb mijn Rosanier op heden voor gehouwen,
 Dat my haer Vader heeft beloofd aen haer te trouwen;
 Waer op een bloos van schaemt getuygden, dat haer zin,
 Door dit mijn zeggen kreeg beweging tot de min;
 Mevrou, op mijn verzoek, vergunden aen liefs lusjes,
 Omhelzing, neffens dien, een zoet genot van kusjes;
 Verzekerden mijn liefd, beloften van haer trou,
 Aen welk belofte ik mijn hoop verzekerd hou.
 Daer rijft mijn morgen-star, ik moet my wat versteeken,
 Om hooren wat mijn Lief hier nu alleen zal spreken.

Rosaniere.

Ro. Hoe speelt, en streelt den lossen
 Mensch

Hier met zijn wellust, en zijn wensch
 In tijdelijke zaken;
 Hoe hold, en sold ons 't aerds verdriet,
 Dat heden was is morgen niet,
 Wat boven lag kan onder raken.
 't Geluk dreyt op een lossen spil,
 Die heden heeft al wat hy wil,
 Die moet het morgen missen;
 Wie op sijn wens sijn gissing maekt,
 Al eer 't gevensse hem genaekt,
 Vind hy sijn hoop vaek tegens 't giffē.
 Een jongen boom in somer lucht,
 Vertoont som'wijl eē schoone vrucht,
 Doch! eer men die sel plucken,

Zal vaek eē buy van vwindig vuer.
 De vruchten slaen van boven neder,
 En doen des pluckers luk mislucken.
 Den schipper, die op Zee, by nacht,
 De gunst van vwind en vwer
 Als sterren baken strecken: (vwind)
 Als 't niet te hert vwid, nacht te sijn
 Heeft vwind en stroomē na sijn vwin,
 Ziet op een kort de lucht betrecken.
 De stille baren op vwaerts gaen,
 En selle stormen neder slaen,
 Die stond op stond versijven;
 En doen by duyster nacht het
 Hier op een rots, daer op een klip
 Ganssch tegens hoop des schippers
 drijven.

Zoo gaet het heden ook met mijn, *Ik min geen man als Rosiljon,*
 Mijn hoogste vreugd verkeert in pijn, *Die is mijn liefdens Ziel en Zon,*
 Nu dat mijn's Vaders zinnen, *Die is 't, die 'k liefde drage;*
 In't lieven stellen my een wet, *Die is 't, tot wien ik ben gezint;*
 En willen dat ik liefde zet *Die is 't, die Rosanier bemind;*
 Op hem, die ik niet kan beminnen. *Als die haer oogen 't liefste zagen.*

't Is Rosiljon, die 'k min, en eeuwig zal beminnen;
 Ach! Rosiljon alleen is d'afgod van mijn zinne;
 Zoo zeer als ik hem min, zoo zeer haet ik die geen,
 Met wien mijn Vader wil dat ik in d'Echt zal treên;
 Zijn Koninglijke wet en zal by my niet gelden,
 Mits ik op Rosiljon al lang mijn zinnen stelden;
 't Is Rosiljon dien ik, 't is hy die my bemind,
 Geen straf die mijne liefde tot hemwaerts overwint;
 Veel liever laet ik my dit hoeft van 't lichaem houwen,
 Eer ik een ander, als mijn Rosiljon zal trouwen.
 Daer komt mijn tweede ziel, mijn brave Ridder aen,
 Dien ik met tranen zal mijn droefheyd doen verstaen.
 Ro. Hoe dus, mijn Lief, hoe dus, Princes, wat doet u treuren?
 Rosa. Vir mijn bedroeft gelaet kunt gy mijn droefheid speure.
 Ro. Gy droevig, waerom dat? verfwijg doch niets voor mijn,
 V droefheyd my bedroeft, u smert dat is mijn pijn,
 V lijden is mijn smert, en u verdriet, mijn sterven,
 V ongeval mijn dood. Rosa. Eer zal ik 't leven derven,
 Eer ik volbreng 't gun my zijn Majesteyt gebied.
 Ro. Wat is dat doch Princes? Rosa. Het aldergrootst verdriet
 Dat u en my, mijn Lief, zouw over komen mogen.
 Rosa. Mijn Lief! hoe vlieten dus de traentjes uyt u oogen?
 Ro. Wat is, helaes! wat is de oorzaak uws geschrey?
 Rosa. De zaak waerom ik ween, die raekt ons alle bey.
 Rosa. Wat is 't? ik bid, wild my u nood, Princesse, klagen;
 't Is Rosiljon die u, u leed wil helpen dragen;
 't Is Rosiljon, wien deerd de droefheyd van u jeugd;
 't Is Rosiljon dien gy die last op laden meugt;
 Neem al de smerten, Lief, die u 't gemoed ontroeren,
 En legtze my maer op die meer als gy kunt voeren;
 Ey! stort geen traentjes meer, stut dees u bracke vloed.
 Ro. Hoe meer dat gy my smeekt, hoe meer ik schreyen moet.
 Rosa. Ben ik de oorzaak van u schreyen, door mijn smeeken?
 Zoo is het best dat ik het smeeken dan laet steeken;

Hoe steeken Rosiljon? ô neen! troost Rosanier,
 Vaer voort met u gesmeek. *Ro.* Ach Rosiljon! zie hier,
 Zie hier, zie hier mijn hert, zie hier mijn hert vol wonden;
 Een hert dat eeuwig is aen uwe liefd verbonden;
 Een hert dat niemand wil als die, die 't eygen kent;
 Een hert van 't welk dat gy alleen de voogt-heer bent;
 Een hert dat u behoord, en niemant wil behooren;

Een hert dat Rosiljon alleen heeft uytverkooren;
 Een hert dat droevig is, om dat zijn Majesteyt,
 Dat hert wil stutten in zijn goe genegentheid;
 Dat hert wil dwingen van u liefden af te houwen;
 Dat hert wil dwingen om Celiodant te trouwen.

Rosi. Ach! Hemel, wat ik hoor! ô Goden! kan het zijn?
 Ach neen! ach neen! mijn Lief, mijn Lief! gy zijt voor mijns
 Ik geef u niet weêrom die my eens zijt gegeven,
 Daer voor waegt Rosiljon noch eenmael lijf en leven;
 Eer zal de duistre nacht, verlaten van de Maen,
 In hare plaets de Zon in volle glans doen staen;
 Eer zal het aerds geslacht d'onsterfelijke Goden,
 Gantsch tegen de natuur, doen sterven duizend dooden,
 Ia maken al de Goôn tot slaven; zelfs Iupijn,
 Eer dit geschieden zal, en zal geen God meer zijn;
 Eer zal ik met mijn hand verzerren rots, en bergen;
 Eer zal ik al de Goôn om wreede wrake vergen;
 En staep'len berg op berg, ja treen van trap op trap,
 Zoo hoog, tot dat ik zelfs ten Hemel binnen stap;
 Waer Venus zit te recht tot straf van zulke feyten,
 Daer zal ik zelver gaen mijn ongelijk bepleyten;
 En zoo op mijn verzoek der Goden vonnis stuyt,
 Zoo schop ik te gelijk haer tot den Hemel uit,
 En zal in Iovis troon my dan als rechter stellen,
 Daer ik het vonnis zal over het onrecht vellen,
 Dat u Celiodant, en my heeft aengedaen;
 Princes, mijn Lief, ik zal na uwen Vader gaen,
 En hem, 't gun hy my heeft beloofd, te vooren leggen,
 Om hooren wat hy daer als nu kan tegen zeggen;
 Zoo gy stantvastig blijft en my niet af wild gaen,
 Weet ik tot ons behulp goe mid'len voor te slaen.
Ro. Op mijn stantvastigheid mach Rosiljon vertrouwen;
 Ik ben, en blijf u Bruyd. *Rosil.* Daer voor zal ik u houwen: Ik

Ik ben u Bruydegom, en blijf die totter dood.

Rosa. Ik offer u alleen mijn maegdelijke schoot.

Ros. O Goden! wat is dit een blijdschap vol bedroeven,
Mijn Engel, mijn Princes! ik die mijn kracht deed proeven
Zoo meenig strijdbaer held; ben noch dien zelfden man,
Die 't recht van onze liefd met wapens rechten kan.

Rosa. Laet af mijn Rosiljon van diergelijke zinnen,

In dit geval en is met wapens niet te winnen,

Maer met geduldigheid, stanvaste liefd, en trou,

Waer door ik my ter dood aen u verbonden hou.

Binnen.

V Y F D E H A N D E L I N G.

Celiodant.

Ce. **O** Zoete kracht des mins! die in de tegenspoeden,
Mijn overwonnē hert met vreugde noch kunt voedē;
In liefdens zoet gepeyns, op schoonigheysd waerdy;
O schoone Rosanier! hoe sweeft u ziel in my;
O schoone Rosanier! alleen daer toe geboren,
Als dat gy zielen zoud tot uwe min bekoren;
O schoone Rosanier! schoon zeg ik, over schoon,
En machtig om tot min te dwingen zelfs de Goën;
O minne-vonkjes! die door 't stralen van u branden,
Mijn ziel gedwongen hebt tot liefdens offeranden;
O Goddelijke troon! vol Hemels Majesteit,
Waer in de hoogste schat van liefdens zoetheyd leid:
Goud-drade vlegjes, waer voor parlen, en paruyken,
Als geen gelijk met u, voor schoonder, moeten duyken;
Gekruyde haartjens, gy die op albafter grond,
Mer zoet gewemel rold om rood korale mond;
Vstrikjens boeyen my aen lusjes van de minne;
O oogjes! die alleen zijt machtig 't overwinne,
My, zeg ik, my helaes! die overwonnen ben,
En geen verlossing als van u verkrijgen ken;
Van u, ha Rosanier! die my mijn dood oft leven,
Na dat het u belieft, vermogen zult te geven;
Verschijn, ey goudē zon! verschijn voor mijn gezicht,
En toon my eens een strael van 't Goddelijke licht,
Dat in den Hemel van u aenschijn straelt met vonken,
Wanneer u oog beoogt mijn oogen, door u lonken;

Zz 5

Wan

Wanneer natuur bepronkt u kaekjes met gebloos,
 En ciert albafter wit met inkarnate roos,
 Zoo tert u fchoone blos het puyk van alle bloemen;
 Hoe zal men zulk een fchoon, als uwe fchoonheyd, noemen?
 Schoon ik het fchoonheyd noem, en fchoonfte fchoonheyd
 hier,

Noch kan men door dat woord de kracht begripen niet,
 Die in dat fchoone fchoon staet zichtbaerlijk voor oogen;
 O fchoonheyd! die dit fchoon hebt Venus afgezogen,
 Die Paris als de fchoonft, den appel heeft vereert;
 O fchoone Rosanier! aen wien mijn ziel begeert
 Te offeren dit lijf, dit lichaem, deze leden,
 Vyt rechte liefd, en trou, in dienfte van gebeden.
 Daer komt Oronte aen, wiens komft ik hier verwacht,
 Oro, 'k Heb aen zijn Majesteit zoo veel te weeg gebracht,
 Dat gy verzekert u, mijn Heer, zult mogen houwen,
 Princeffe Rosanier voor uwe Bruyd te trouwen;
 Den Koning en zijn Raed zijn daer toe zeer gezind,
 Hoewel dat de Princes nu Rosiljon bemind,
 En hy haer liefde draegt, moeten de liefde fcheyden,
 Den Koning wil geen Echt als tuffchen uwe beyden,
 Celiod. Gelukkig is de uur, die uur in welke tijd
 Dat gy, Celiodant! alhier gevangen zijt;
 Gelukkig is dien dag, op welk ik hier gekomen,
 En van mijn vyand als gevangen ben genomen;
 Mits mijn gevangenis my d'hoogfte vreugd geeft,
 Ik zeg de hoogfte vreugd die d'heele wereld heeft;
 Oronte! my verlangt den Koning zelfs te hooren,
 En ook mijn Rosanier; wiens jeugt is aengebooren
 De fchoonfte fchoonheyd die men oyt in Vrouwen zag;
 Oronte laet ons gaen daer ik haer fpreken mach.

Binnen

Rosaniers, Rosiljon.

Ro. Den nacht die yder trekt tot rust, Trekt my tot nare fware zuchten; Ik vind mijn leven fonder lust, (ten 't Hert smoort in duyzend ongenusch- Rofil. Nu ik bedroeft, u droefheyd fpeur, (vreezen, V droefheyd, die my 't quaetft doet	Is 't rede, dat ik met u treur, Waert gy geruft, ik zou 't ook wezen. Ro. Wat rust, oft lust, is hier voor mijn, Mijn Rosiljon, mijn vvel beminde? Hoe kan een hert vol druk, en pijn, Een lust tot vrolijk leven vinde?
---	--

Rofil.

Rosil. *Het is gelijk Princes daer
spreekt,* *vven;*

Wie zoo gemoed, die moed zal hou-
Geen mensch, wanneer 't aen hoop
gebreekt,

Oft hy vervalt in misvertrouwen.
Leander, in de vvoefte zee,

Gevoed door hoop zijn lief te naken;
Verloor zijn hoop, zijn liefde mee,

Eer hy by Hero kost geraken.
De back zoo lang hy stond in brand,

Deed hem de hoop in liefde sterven;
Maer toen dat licht verdryven op

strand,
Most in de zee het leven blijven.

Ro. *Geen smert, hoe hert, geen dood,
hoe snood,*

En zal men Rosanier doen erven;
Oft hare liefde is zoo groot,

Dat zy wyt liefde die vvil steruen;

Ter liefde van haer Rosiljon,
Die zy ter dood zal liefde zoonen,

Indien zy meerder geven kon,
Zy soud' er vveve liefd mee loonen.

Rosil. *O vvoorden! zegels van te
trou,*

O trou! hoe sal ik u vergelde?

O liefde! of den Hemel vvon,

Dat ik de Goon tot borge stelde;

Tot borge van mijn trouwe min,

Mijn hert, mijn lijf, mijn siel, mijn
leven;

Al't geen ik aen mijn Afgodin,

Vyt liefde, vvil ten offer geven.

Rosa. *Laet liefd ons stellen, Lief, te
vveen;*

Laet liefde leed, in't lie van dragen;

Laet liefde leven, Lief, na reën,

Laet sijn een middel voor geslagen.

Een middel waer door wy den Koning doch bewegen;

Een middel waer door hoop in liefde word verkregen;

Een middel waer mee wy aen zijne Majesteyt

Vervorderen de liefd die hy heeft toegezeyd;

Ik vind geraden Lief, gy u ten hoof wild voegen,

Op hoop de rede mocht mijn Vader vergenoegen;

Stelt hem uw dienstea voor, aen hem te kennen geeft,

Hoe hy door uwe hulp, en trouwe daden heeft,

In droeve nederlaeg, de overhand verkregen;

En hoe gy door uw macht bevochten hebt zijn zegen;

Staet vast op zijn beloft die hy u heeft gedaen,

En hoe 't geen Koning voegt zoo in de wind te slaen

Beloften, dien hy heeft met zijne tong gegeven,

Dat Rosanier in d'Echt met Rosiljon zou leven;

En is 't dat hy hier door niet afstaer zijn begeer,

Zoo zal ik niet te min nakomen 't gun ik sweer;

Dat is, mijn levens tijd u mijn verzelling deelen,

En in getrouwe liefd, de hooge Goon beveelen,

Mijn ramp, mijn ongeval, mijn treuring, en geklag,

Tot dat ik komen zal aen mijne laetsten dag.

Rosi. *Mevrou zal my gereed, op haer gebieden, vijnen;*

k Zal my van stonden aen ten hove doen verschijnen,

Volbrengen u voorstel, in dit ons ongeval;
En zien wat uytkomt ons den Hemel gunnen zal.

Binnen.

Koning met het gantsche Hof, Rosiljon.

Rosil. Ha Sire! mijn gedacht inbeeldende de daden,
Waer mee ik heb gedient u Majesteyts genaden;
Zoo vind ik, dat ik heb in 't bloedige gevecht,
Veel vyanden gedood, en wonder uytgerecht;
Mijn goëd en bloed ten dienst van 't Koningrijk gegeven,
En voor 't gemeene best gewaegt mijn lijf en leven;
Wat heb ik menigmael, gelegert in het veld,
De eerste tot den slag, gemoedigt, my gestelt;
Wat eyscht den oorlog meer dat ik niet heb begonnen?
Wat legers niet verstroyt? wat Steden niet gewonnen?
Wat mannen niet ontmand? wat troepen niet vernield?
En wat niet vluchten kost gevangen, oft ontzielt?
Zoo als ik dit herdacht quam my een zaak te vooren,
Een zaak, die Sire u gelieven zal te hooren,
Hoe tot Pavye is wel eer een Vrouw geweest,
Die in de swarte kunst had een vermaerden geest,
Waer door zy alles wist op 't nauste te voor-zeggen,
Ook wat 'er was geschied heel grondig uyt te leggen,
Ja tot verwondering van yder die het zag;
Als nu een Filosooph eens op een zeker dag
Zich vinden liet by haer, als daer toe aengebeden,
Om op een zeker vraeg te geven hare reden;
Ey hoor een vreemde zaak die op mijn voorstel past;
Na dat den Philozooph haer eerst had ondertast,
Stelt hy een vrage voor, die haer ter ooren raekte;
Welk 't beste veers was dat Virgilius oyt maekte?
Zy antwoord hem terstoud dit rijmpjen in latijn,
Dit rijmpje, Sire! 't welk wel overdacht mach zijn.

Discite Iustitiam moniti & non temere divos.

't Geen zekere Poëet dus stelt in duytsche woorden,
En hebze vaek verhaelt, na dat ikze eerst hoorden;
*Leer, zijnde dies vermaend de Goën niet te versmaën,
Maer na gerechtigheyd voor alle dingen staen.*

Konin. Wat wild gy Rosiljon! hier mee te kennan geven?
Rosil. Alzoo ten dienst van 't Rijk, geduurende mijn leven,

VW

V Majesteyt ten nut, gelijk ook voor 't gemeen,
 Ik wapens heb gevoerd, en Ridderlijk gestreên ?
 Zoo wenschten ik als nu den Koning eens te vragen,
 In welke dienst ik my het beste heb gedragen ?
 Mocht ik uyt uwe mond, ha ! Sire, eens verstaen,
 Wat dat het beste is van my, voor u gedaen,
 Zoo zou zijn Majesteyt mijn trouwigheyd erkennen ;
 Ik die van eersten aen gerracht heb my te wennen
 Tot trou, tot dienst en nut van Koning, Rijk, en Kroon,
 Verzoek voor al mijn dienst nu mijn beloofde loon.
Ko. Wat loon wil Rosiljon ? *Ro.* Wat loon ? vraegt gy dat Sire ?
 Geen ander loon als maer u Dochter Rosanier.
Konin. Alzoo ik ben gezind den Oorlog af te staen
 En met Celiokant een vrede aen te gaen,
 Waer aen dit gantsche Rijk ten hoogsten is gelegen ;
 Heb ik, mits rijp beraed, daer gantschelijk niet tegen,
 Te meer, mitsdien mijn Rijk een Rijk verrijken kan,
 Aen deze vrede hangt mijn gantsche welvaert an ;
 Den oorlog baerd my langs hoe meerder tegenhede,
 Dies ik genegen ben tot een gewenschte vrede.
Ros. Hoe Sire ! hoe ! wat 's dit ? u wensch die is onnut,
 De reden dwingen my dat ik u voorneem schut ;
 Hoe Sire ! is 't nu tijd voor u een vreed te maken ?
 Gy most met meerder Eer, aldus tot vrede raken ;
 Hoe Sire ! hebt gy nu een vreed in 't Rijk gebrek,
 Daer gy u vyand steld de voeten op de nek ?
 Zeg my, waer zalder een van u vyanden wezen,
 Die nu niet zal den naem van Polikander vreezen ?
 Wie leeft 'er, Sire ! ha ! wie leeft 'er rechtevoort,
 Die niet en schrikt en beeft, als hy maer noemen hoort
 De naem uws Majesteyts ? *Raed.* V yver dus ontsteken
 In liefden tot het Rijk, doet Rosiljon dit spreken ;
 V hert word aengevoerd door goe genegentheyd,
 Om groot te maken 't Rijk, en ook zijn Majesteyt ;
 Maer hoor Heer Ridder, wat hier tegen valt te zeggen,
 Als gy de legers voert, en Sreden gaet beleggen,
 In wind batalien, en alles wat 'er zy,
 Gedenkt gy dan wel eens, in welk een slaverny
 Dat gy door dezen brengt de arme onderzaten ?
 Met welk een swaren last van legers, en zoldaten

Dat gy den Koning en het gantsche Rijk beswaerd,
 Wat moeylijkheyd en zorg dat dit den Koning baerd?
 Als die de legers moet verschaffen uyt zijn staten,
 Als 't al gewonnen is, wat zal 't den Koning baren?
 Vermits de swarigheid die uyt den krijg ontlaet,
 Daer plaeg en hongers nood de onderdanen slaet;
 Als rooven, moord, en brand, als plonderen en schaken,
 De eerelijke jeugd tot krijgers hoeren maken;
 Als wraek-lust tanden wet op het onnozel bloed,
 En felle klauwen slaet in ander lieden goed;
 Dit zijn van d'oorelog, helaes! de beste vruchten,
 Die meenig vroom gemoed zoo deerlijk vaek doet zuchten;
 Dit zijn de geessels die onnoosle zielen slaen,
 En doen den Koning nu met recht na vrede staen;
 Te meer, mits dag aen dag de arme onderdanen,
 Aen zijne Majesteyt opoffren droeve tranen,
 Ia, sineken met gebeên, in zuchten, en geklag,
 Dat doch hun droeve nood eens eynde nemen mach;
 Waer door zijn Majesteyt, beweegt in mededogen,
 Zijn onderdanen zoekt de tranen af te droogen;
 Meer ziende op 't geluk, en welvaert van 't gemeen,
 Als wel den Koning ziet op zijn geluk alleen;
 Mits u den Koning houwt de trouwst van zijn getrouwen,
 Heeft hy dit Rosiljon te vooren willen houwen,
 Op dat vertrouwen, 't u niet min, dan ons behaegt,
 Als een, die garen 't Rijk in goede welstant zaegt;
 Derhalven vind zich nu den Koning aengedreven,
 Door dees beweginge, om Rosaniet te geven
 Celiodant ten Echt, als hebbende gelijk
 Om met meer Rijken te verrijken dit zijn Rijk.
Rosi. Hebt gy u reden uyt? *Rae.* Ia Heer. *Rosi.* Zo zal ik spreken.
 Hoe Sire! is in u de wijsheyd zoo geweeken,
 Dat uwe Majesteyt zich zoo verleyden laet?
 Verleyden, zeg ik! door verraders van uw staet!
 Verraders? ja noch eens verraders durf ik zeggen,
 Als die den vyand zien voor uwe voeten leggen;
 Vw vyand, let'er op, ha Sire! aen wien zy
 Te brengen zoeken 't Rijk, en al uw heerschappy;
 En boven dien u slaef, die Koning zijt, te maken;
 Hoe Sire! kan 't verstand zoo uyt uw herssens raken?

Dat gy gedogen zult, 't geen ik noyt had vertrouwt,
 Dat men op valschen raed van u verraders bout ;
 Ha Sire ! dat gy 't meent en zal ik nimmer hoopen,
 Zult gy gedogen dan als dat men zal verkoopen,
 V, en uw Rijk en Kroon ; uw Kroon, en u ; wel hoe ?
 Hoe Sire ! staet gy dit aen u verraders toe ?
 En kunt gy dan niet zien dat die dees raed u geven,
 Verkoopen u, uw Eer, uw Vryheyd, en u leven,
 Vw Scepter, Kroon, en Rijk, ja al wat gy bezit ?
 Sire waer 's u verstant ? ha Sire ! lijd gy dit ?
 Zoud gy Celiодant aen Rosanier doen trouwen ?
 En onderwerpen u aen hem, die is gehouwen
 En onderwurpen om te doen 't geen gy bestaet ;
 Helaes ! gy vleyd die gœn, die met een loos verraed
 Toe leggen op u Rijk, en 't welvaerd dezer lande ;
 Hoe Sire, Sire 't is de Kroon te grooten schande,
 Dat gy u, en u Rijk als weg geeft aen die geen,
 Van wien dat gy behoord te worden aengebeên ;
 Zult gy, zult gy, zeg ik, zult gy aen u gevangen,
 Opofferen 't geen hy behoorde u te langan ?
 Hoe Sire ! zult gy doen 't geen past van hem gedaen ?
 Hier toe kan Rosiljon in 't minste niet verstaen ;
 Ha Sire ! yver is 't die my aldus doet spreken,
 Verschoon my zoo ik ben van reden afgeweeken.
 Raeds-heeren 't is uw schuld, mits gy den Koning raed,
 Te maken vreed met hem die na zijn Scepter staet,
Konin. Niet hooger Rosiljon ; swijg, swijg op mijn begceren,
 En scheld niet op mijn Raed, noch deze mijn Raeds-heeren ;
 Weet dat ik deze zaek u niet te vooren houw,
 Om dat ik uwen raed daer op verwachten wouw,
 In 't minste niet ; 't besluyt by my dus voorgenomen,
 Dat zal, en moet ook zijn goetwillig nagekomen ;
 Mits ik u gunste draeg, zoo is 't dat ik begeer,
 Dat mijn begeerte gy zult weyg'ren nimmermeer ;
 Op dat mijn gunst tot u in vaste daed zou bliken,
 Geef ik mijn Dochter u, daer toe twee Koningrijken ;
 Veel hooger in waerdy, als die Celiодant
 Van my genieten zal tot zijne houw'lijks pand ;
 Mits dat gy met hem zult als een goet swager leven.
R. s. Wil dan zijn Majesteyt aen my zijn Dochter geven ?

Ko. Ia. Ro. Sire! zegt gy ja? oft heb ik misverstand?
Hebt gy u Dochter niet beloofd Celiodant,

Ko. Och ja! gy zult de een, en hy de ander trouwe;
Hy Rosanier, en gy Cephise voor u vrouwe.

Rosi. Ach Sire! zal ik dan van 't mijne zijn berooft?
En hebt gy zelve my u Dochter niet beloofd?
Cephise, weet gy wel, is ymmets niet u eygen.

Ko. Nochtans zal ik de gunst van mijne liefde neygen
In Vaderlijke zorg, zoo mildelijk tot haer,
Al of van vleesch en bloed zy mijne Dochter waer.

Ro. Den brief die gy aen my, ha Sire! hebt geschreven,
Die zal op heden noch getuygenisse geven,
Dat zy de name van Cephise niet drukt uit,
Maer dat my Rosanier beloofd is tot mijn Bruyd.

Ko. Mijn Secretaris heeft zich licht vergist in 't schrijven.

Ro. En zal dan Rosanier voor Rosiljon niet blijven?

Zal my dit ongelijk dan van den Koning schiën?

Zal men Celiodant nu meer dan my ontzien?

Zal die nu boven my uitmunten in gelucken,

Die uwe Staet en 't Rijk gezocht heeft 't onderdrucken?

Die, die den Prins u Zoon benam de ziel, en moed,

Waer van als noch om wraek roept zijn vergoten bloed?

Waer van de warme rook noch vers smookt voor u ooggen,

Zult gy, ha Sire! voor u swager dees gedogen?

En hechten zoo een tak aen u vermaerde stam,

En stoten my voor 't hooft, die daer de wraek van nam?

V Majesteyt verloft, en 't leger brocht te schanden,

En heb u vyand u geleverd in u handen;

Zult gy op uwen troon dan zitten doen die geen,

Die u, ha Sire! zocht onder de voet te treën?

Denkt dat het bloed uws Zoons roept wraeke in u ooren,

Zoo dat het zelfs de Goën ten Hemel kunnen hooren;

Dit onrecht houwelijk is Goën en menschen leed,

En baerd een schrik in 't hert van die, die 't onrecht weet.

Ko. Hou op, ik zeg hou op, of 't zeggen zal u rouwen,

Ik wil dat Rosanier, Celiodant zal trouwen,

Hou gy u vergenoegt dat gy Cephise krijgt,

Ja ga, en ra dat gy, op mijn begeerte, swijgt.

Den Koning, gelaet hem te willen vertrecken, Rosiljon onderscheept hem.

Ro. Ik dank den Koning die my wil Cephise gunnen;
 'k Heb eers genoeg als ik dit noch zal dragen kunnen;

Rosiljon staet met zijn hand op den degen.

Dit heeft u goede gunst, mijn moedigheyd gelangt,
 Dit is 't waer aen u Rijk, u Kroon, en welvaert hangt;
 Ik zeg Celiodant zal Rosanier niet trouwen,
 Oft hy zal my de kop eerst van de romp af houwen.
Kon. O gy ondankbaren! in wien geen reden zijn,
 Is 't mogelijk dat gy durft zoo spreken tegens mijn?
 'k Heb u als vremdeling gekocht, en groot doen maken;
 Weg uyt mijn oogen; 'k sweer u zal een straf genaken. *Binnen.*
Rof. Ga heen, ha Sire ga! ik toon my onbevreesd,
 Ik blijf dien Rosiljon, die 'k altijd ben geweest.
 En mach men niet te recht die voor ondankbaer schelden,
 Die trouwe dienst, en deugd niet zoeken te vergelden?
 Ha Sire! Sire! noyt had ik op u vertrouwt,
 Dat gy u tegens my zoo bitter dragen zouwt;
 Hoe noemt gy Rosiljon? gy noemt hem onbeleeft,
 Ondankbaren, helaes! van spijt mijn leden beeft,
 Als gy my dit verweet; ondankbaren, ô Goon!
 Is dit voor al mijn dienst den Koninglijken loon?
 Als vremdeling gekocht, kan Rosiljon dit lyen?
 Hoe kan 'er zulk een woord van 's Konings lippen glien;
 Tot looning van mijn dienst? als vremdeling gekocht;
 Ia vremdeling die u, u leven heeft gezocht;
 Een vremdeling die u, u Rijk, u Kroon, u leven
 Gekocht heeft met zijn bloed, en willig op gegeven;
 Ondankbaer, hoe, wat 's dit? ondankbaer, ey! bedwing
 V tong, die Rosiljon scheld voor een vremdeling;
 Gy my gekocht? ô trots! ô trotsheyd niet om lijden,
 Wat let my, dat ik zelfs my d'hals niet af en snijde?
 Hoe Rosiljon? ha, ha! koom helsche spokery,
 En wreekt ondankbaerheyd, aen wie? aen wie? aen my,
 Aen my; ô ja! neen, neen, ey kom en stort u plagen
 Op hem, op wie die zich ondankbaer heeft gedragen;
 Wie was dat Rosiljon? was 't Rosiljon? ô neen!
 't Was Polikander; ja! hy heeft voor my gestreên.

Hy heeft mijn Kroon beschut, mijn Kroon, wat Kroon? ô zinn
 Hoe holt gy van het spoor, en deed ik u niet winnen (nen!
 V vyand? heb ik niet u laetste Stad ontzet?
 Ondankbaer, vremdeling? wat of den Duyvel let
 Dat hy d'ondankbaren niet aen zijn kerens kluiſter,
 En ſleepze eenwig weg in Plutoos hol vol duifler?
 Ia voerd in Achrons poel de af-gestroopte ziel;
 Van wie doch? vraegt gy dat? van dien ondankb'ten ſiel;
 Is Roſiljon gekocht? wat mach den Koning ſpreeken,
 't Is vreemt, wat doen ik? 'k wil op Roſiljon my wreeken;
 Ben ik niet Roſiljon? och ja! ondankbaer? neen,
 Ik Roſiljon? weg, weg, dat my dien ſchelm verſcheen
 Ik zot hem met dit ſtael door hert en d'aders rijgen;
 'k Sweer 't Polikander, koom ik Roſiljon te krijgen,
 Ik ſcheur 't ondankbaer hert uyt zijn ongodlijk liſt,
 En brengt aen Hecate, oft aen het Duyvels wiſt,
 Die helſche Proſerpijn, tot wraek en ſtraf gebooren,
 En ſlenter Roſiljons gedarmte om haer ooren.
 Hoe Roſiljon! hoe is 't? de zinnen omgeroert,
 Die hebben my, helaes! gelijk als weg gevoert;
 Zal ik dus zijn berooft van mijn beloofde minne?
 Zal hy, dien ik verwon, my hier in overwinnen?
 O gy rechtvaerdigen des Hemels! ſchut het af,
 Oft voert eerſt Roſiljon met al zijn eer in 't graf.

Binnen

Koning met het gantsche Hoff, en Verance.

Kon. Dat men de Goden doe een offer van gebede,
 Om Hemels zegen over de beſloren vrede;
 Laet telgen van olijf op het gewijd Altaer
 Ten Hemel branden, nevens God-gewijde ſchaer;
 Om d'opper Godheid te bewegen tot meedoogen,
 Dat hy zijn byſtant ons afzende van den hoogen;
 Stort zegen, milde Goôn, op ons gewenſchte vree.
Ver. Sta op, ey weg! ſta op, op, op, op, maekt my ſteê,
 Waer is ~~zou~~ Majesteit? ik moet den Koning ſpreeken,
 Ruim op, en laet my deur. *Ho.* Waer is 'er oyt gebleeken
 Meer onbeleeftheyd als dees bedelaet bedrijft?
Ver. Ik zeg u laet my deur, en voort. *Ho.* Den Ionker kijft,
 Hoe is 't met u, mijn Heer? *Ver.* Ik zeg u ſtaet ter zyen.
Ho. Ey! laet men Ionker deur, wel wat zal hier gedyeen

180

Ver. Hoor Sire, gun my spraek op Koninglijk gebied. (niet ?
Ko. Maek plaets, en laet hem deur. *Ve.* Kent my den Koning

Hy luyfert den Koning in 't oor.

Ik ben Verance. *Kon.* Hoe ! ik sta als op-genomen ;
 Verance, 't is my lief dat gy hier zijt gekomen ;
 Weest welkom in mijn hof, en vriendelijk begroet.
Ver. Ik dank zijn Majesteit die my dees eer aen doet ;
 Ik heb den Koning yets in stilligheyd te spreeken.
Ko. Vertrekt u Edelliën. *Ver.* Nu zal mij niet ontbreken
 Te melden Sire, 't geen ik heden heb verlaen,
 Dat 's dat gy zijt gezind een houwlijk aen te gaen,
 Welk geenzins wezen mag ; gedenkt gy wel de minne,
 Die gy voor dezen hebt getoond de Koninginne
 Van Picés ? die van u, ha Sire ! wierd bevrucht,
 En na dat gy van haer, door 't noodlot, zijt gevlucht,
 Belasten gy aen my, haer nauw in acht te houwen,
 Waer in ik heb gegaen in als ter goeder trouwen ;
 En kort naer u vertrek, heeft zy een Zoon gebaerd,
 Het geen Mevrouw aen my heeft heymelijk verklaert ;
 Een jaer, oft daer ontrent, na dezen tijd verleden,
 Zoo is Princes Argier in Echt verbond getreden
 Met zijne Majesteit van Santons, van wiens stam,
 Mevrouw binnen 't jaer, een jongen Zoon bequam ;
 Dien zy verwisselde aen 't kind by u verkregen,
 En stuerd my met haer kind op ver en vreemde wegen ;
 't Geen ik onnozel heb verloren, 't welk my finert,
 En is my alle daeg een wonde in het hert ;
 Ik koom, tot hier gedwaelt, om u dit voor te houwen,
 Als dat ik heb verlaen gy Rosanier wild trouwen,
 En met Celiodant in d'Echte haer besteen,
 't Welk niet geschieden kan om zonderlinge reën.
Kon. Wat reden zijnder die my kunnen dit beletten ?
Ver. 't Mach niet geschieden, aengezien verscheide wetten ;
 Is Rosanier niet u dochter ? *Ko.* k Houwzer voor.
Ver. Celiodant u Zoon. *Ko.* Hoe Hemel, wat ik hoor,
 Verance ! hoe mijn Zoon ? mijn Zoon ! hoe kan dat wezen ?
Ver. Ia Sire, 't is u Zoon, u Zoon die gy voor dezen
 Hebt by Argier geteelt. *Ko.* Verance ! hou dit stil,
 Want ik van deze zaak u breeder spreken wil.

Hoveling.

Hovel. Sire ! ik die my hiet voor uwe voeten buyge,
Om met eerbiedigheyd d'aenkomst nu te getuyge
Van Koningin Argier, die 's Konings komst verbeyd,
En garen spreken zou met uwe Majesteit.

Ko. Argire hier ! 't is vreemt, Verance, 't schijnen dromen ;
Ik zal de Koningin terstond verwelkomen ;
Vertrek, vertrek van hier, ik volge voort ten hoof ;
De Koninginne hier ! 't is meer als ik geloof.

Binnen

*Koning, Argiere, Coliadant, Rosanier, Cephise, met
alle den Adel van 't Hof.*

Ko. Heeft hare Majesteit noyt van haer Zoon vernomen,
Nocht zedert zijn vertrek, daer tijding van bekomen ?

Ar. Grootmogend Koning, 't zy wat moeyten dat ik deed,
Noyt wist ik waer hy was, gelijk ik noch en weet ;
Wat heb ik meenig traen, en zuchten uytgebrooken,
En heb mijn troost gezocht in droom van yd'le spooken ;
Ik stelden my geruust op valsche huyg'lery,
Ha Meluzine ! toveresse, hoe hebt gy
Met u vervloekte kunst beguygheld mijne oogen ;
Hoe hebt gy met u spookeryen my bedroogen ;
Hoe hebt gy mijn gezicht door valsch geloof verblind,
Als gy voorzeyden dat mijn eygen wettig kind,
Gelukkig wezen zou ! waer van niets is gebleeken ?

Verance uyt komende, valt Argire hem om den hals.

Ar. Verance ! zijt gy hier ? met recht mach ik my wreeken ;
Voort geeft my wederom, het geen dat ik u gaf,
Mijn kind, ik zeg mijn kind. *Ver.* Ach Hemel ! schut de straf,
Die ik verdiend heb, doch onschuldig ; toon medogen,
Genadig Koningin ! hem die hier leyd geboogen,
Voor uwe voeten neêr, in zuchten en getraen,
Vergeef Verance 't geen hy heeft aen u misdaen ;
't Is waer, gy hebt u kind my hoog en dier bevolen,
Maer 't wierde met geweld, helaes ! my af gestolen,
Ar. Gestolen ? is mijn kind gestolen ? zeg meê voort,
Verance, is het dan gedood, oft ook vermoord ;
Zeg, zeg Verance zeg, en helpt my uit dit vreezen,
'k Wil weten hoe het met mijn kind, mijn kind mach wezen

Verance

Vera. Als my haer Majesteit het kind gaf van haer schoot,
 En uyt haer Koningrijk te trecken my gebod
 Tot op de grenzen van Zantons, daer ik vijf jaren
 In een kleyn huysjen had u kind in mijn bewaren;
 Alwaer 't gemeene volk ons hadden wel bezind,
 En hielden my aldaer voor Vader van het kind,
 De voedster voor de Moer; en voorts is onder allen
 Een droevig ongeluk aen ons ten deel gevallen;
 Als ik op zeekeer tijd aen d'oever lag en sliep,
 En Kinnikson op strand met kinders spelen liep;
 Zoo zijnder toen ter tijd Zee-roovers aengekomen,
 En hebben my en 't kind gelijk van daer genomen;
 Ons op het eyland Armoriques aengebracht,
 Alwaer zy zijn gewent te lossen hare vracht;
 En daer, na oud gebruyk, zy met geroofde Waren,
 En veel gestolen buyt te lande komen varen;
 Die daer van vreemde liën vaek worden opgezocht,
 En om geringe prijs den vremdeling verkocht;
 Zoo is 't gebeurt dat daer verscheide koopliën quamen,
 En kochten Kinnikson, die zy toen met hun namen,
 Ik bleef in ketenen geboeyt, van 't kind berooft,
 En leed veel meerder leed, als oyt kan zijn geloof;
 Tot eyndelijk een vrees daer wierd in 't land besloten,
 Door welke vrede, ik mijn vryheyd heb genoten;
 En heb de goede Goön gebeden dag aen dag,
 Dat men doch Kinnikson gezond weer vinden mach;
 Argire Koningin, ik wenschten om mijn leven,
 Dat ik Kinnikson aen u wederom kost geven;
 Den Hemel is 't bekend dat ik om deze schuld,
 Zoo vaek mijn sterven wensch uyt enkel ongeduld;
 Ik ben, ô Koningin! op 't hoogst met u verlegen,
 En hebbe, zoo het schijnt, nu al de Goden tegen;
 De Goden, die op my te bitter zijn gesteurd,
 Mits dien dit ongeval, door hare wil, gebeurt.
 Argire. O droefheyd al te droef! na dat gy my doet hooren,
 Verance! ach helaes! zoo is mijn kind verloren;
 Argire! die u hert in bracke tranen smelt,
 Argire! die de ziel met zorgen voeld ontsteld,
 't Gemoed met vrees benaut, van droefheyd ingenomen,
 Door zorge dat mijn kind noyt wederom zal komen;

O Meluzine! die met uwe Prophecy,

Nu roond de rechte proef van u bedriegery.

Ko. Verance! op wat plaets is 't kind vervoerd? *Ve.* Ik hoore,
Dat het te schepe voer langs de rivier de Loire.

Ko. Dat geeft al eenig schijn, hoe oud was 't toen? *Ve.* Zes jaer.

Kon. Hoe was zijn wezen, was hy rood oft swart van haar?

Ver. Zijn haaren waren blond, zijn trony wel besneden,
Voort was hy schoon, en blank, daer by zeer fraey van leden;

Groot van zijn ouderdom, een kind van zulk een slag,

Dat yder wierd verliest op hem, die 't maer aenzach.

Kon. Gy hebt het, zoo gy zegt al Kinnikson geheten,

Maer is de rechte naem van 't kind u ook vergeten?

Ve. Neen Sire, neen, ô neen. *Ko.* Verance! is het niet,

Zoo zeg my dan zijn naem. *Ver.* Maer Kinnikson hy hiet.

Kon. O goede Goden! wild ops openen de oogen

Dat wy de waerheid van dit werk aenschouwen mogen;

Argire, gy hebt my gegeven eenen Zoon,

Argire, ik bespeur de wonderheên der Goôn,

En wil een ander Zoon Argire weder geven.

Wat name, Rosanier! stond in den steen geschreven

Die Rosiljon had, toen hy wierd aen my verkocht,

En tot u beyder dienst hier in het hof gebrocht?

Ro. Dat kan zijn Majesteyt in dezen steen noch lezen.

Kon. Het is de zelfde naem die gy hem gaest voor dezen;

Daer staet het. *Ar.* Wel ter deeg. *Ve.* Och ja! 't is Kinnikson!

Kon. Zoo is het kind bewaerd, en heet nu Rosiljon.

Ar. O aengename steen! merkteeken van mijn vreugde;

Ik kus u, lieve steen! als hoop van mijn geneugde;

Ik kus u, lieve steen! ik kus u noch eenmael,

Mits gy de borne zijt daer ik mijn vreugd uyt hael.

Kon. Daer is geen twijffel aen, noch eenigzins te vreezen,

Oft Rosiljon die zal u Zoon, Argire! wezen;

Ik heb hem hier gekocht, en hy was toen zoo 't scheen,

De zeyen jaren oud, oft daer omtrent, zoo 'k meen;

En oft 'er noch aen hem geen ander teekens bennen,

Waer aen men boven dit, hem zoude mogen kennen?

Ver. Ik weet als hy my ziet dat hy my kennen zal.

Argi. Een teeken is 'er noch, 't welk my in dit geval,

De rechte zekerheyd zal kunnen openbaren;

Een teeken is 'er noch dat zal de zaek verklaren;

Eer ik hem van my gaf, heb ik op zijne hand,
 Met gloeyend yzer eerst een roosjen ingebrand.

Ro. Zoo zijt dan Koningin! gewis,
 Dat Rosiljon u eygen is;
 V eygen Zoon, u eygen kind,
 Misdien dat men dit roosjen vind,
 Dit roosjen op zijn linker hand,
 Zoo wel en zoo volmaekt gebrand,
 Zoo net, en aerdig, dat ik houw,
 Dat met pinceel geen schilder zouw,
 Volmaekter roosjen malen af,
 Als hem 't gebrande yzer gaf.

Ke. Laet Rosiljon terfont hem hier voor ons vertoonen.
Ar. Den Hemel wil mijn leed met blijdschap weêr beloonen.

Rosiljon.

Rosi. Eerbiedig zy van my al 't hof-gezin gegroet;
 Eerbiedig val ik nu uw Majesteyt te voet,
 En zoek verschooning van het geen ik heb misdreven;
 Ha Sire! wild gy my 't beloofde dan niet geven?
 Wild gy my Rosanier, die Koninglijke spruyt,
 Niet gunnen tot mijn deel, en uytverkoren Bruyd?
 Mijn Bruyd! mijn lieve Bruid, die zoo 'k haer niet verwerve,
 Door trouwe liefde zal haer Rosiljon zien sterven;
 Ey, Sire! schey doch niet twee zielen zoo vereent;
 Ey, Sire! rooft my niet 't geen gy eens hebt verleent;
 Ey, Sire! ey gedenk mijn trouwheyd u gebleeken,
 De rampspoed waer in gy, ha Sire! waerd gesteecken;
 De swarigheid, die gy zoo lange hebt geleên,
 De trouwigheid waer meê ik heb voor u gestreên;
 Gun my tot loon van dien Princesse Rosaniere;
 Ey zalze mijne zijn? wat zegt gy hier op, Sire?
Ken. Indien het neffens my u Moeder zoo verfaer.
Ro. Mijn Moeder, Sire? *Ke.* Ia u Moeder! leef haer raed.
Ro. Mijn Moeder, Sire? hoe mijn Moeder? 't kan niet wezen.
Ar. Och ja? gy zijt mijn Zoon, doch, mits ik u voor dezen,
 Als gy noch waerd een kind, liet voeren uyt het land,
 Zoo heb ik neffens dien op uwe linker-hand,
 Een roos doen drucken, om u, door dat merk, te kennen.
Re. 'k Geloof het niet, 't en zy daer meerder teekens bennen.

Ar. Noch bond ik aen u hals een uytgezochte steen,
 Waer in als toen u naem, op 't aerdigt stond gesneen;
 V naem was Kinnikfon, zoo had ik u geheeten.

Ro. Door wie ben ik geteelt, oft mach men dat niet weten?

Ar. Gy zijt van Konings zaed geboren uyt mijn schoot.

Ro. En leeft mijn Vader noch? *Ar.* Neen, dies ik na zijn dood,
 Het Rijk van Santons en van Pictes heb behouwen.

Ro. Dat gy mijn Moeder zijt kan ik noch naeuw vertrouwen;
 Ik bid de Koningin, dat zy my kennis doe,

Van wie ik ben vervoert, wanneer, ook waer, en hoe,

Ik eyndelijk hier ben in 't Konings hof gekomen?

Ar. Na dat gy speelen liept op strand, wierd gy genomen,

Van roovers, die aldaer op dien tijd zijn gestrand,

En voerden u, met uwen hoeder van het land,

Tot op het Eyland van Armoriques; waar gy

Van vreemde koopliens zijt verkocht in slaverny;

En zoo van daer tot hier, in ongeluk gedreven.

Rosi. Wie zal hier Koningin getuygenis van geven;

Argi. Ik, en die geen, die ik u tot een hoeder gaf.

Rosi. Waer is die? ik geloof, indien men hem verschaf.

Ar. Waer is Verance? *Ver.* Hier genadigste Vortinne.

Ro. Verance, als ik my te recht en wel bezinne,

Speur ik noch eenigfins dat ik die name ken;

Ik kniel, en houw gewis dat ik u Zone ben,

En kus mijns Moeders hand.

Argire. Laet my de nws aenschouwen;

Gy zijt mijn Echte Zoon, daer zal ik u voor houwen.

Rosi. Gy zijt mijn Moeder.

Argire. Gy mijn wettig Zoon, en kind.

Rosi. Heb ik u lang gemist, te meer u nu bemind,

Het kinderlijke hert, dus lang van u versteeken.

Ver. Ach Kinnikfon! wat vreugd dat ik u weer mach spreken;

O lang gemiste Zoon! hoe voel ik my verblijd,

Dat ik u weder zie, en gy noch levend zijt;

O Goden! zijt gedankt. *Ro.* Wat kan de tijd niet werken?

Ar. Noch zult gy Rosiljon meer wonderen bemerkten;

Den Koning van dit Hof, en wijt beroemde Kroon,

Die heeft eertijds uyt my gewonnen eenen Zoon.

Rosi. Dē Koning, hoe, wat 's dit? hoe zegt gy dat mijn Moeder?

Ar. Den Prins Celiodant is uwen halven broeder.

Ro. Zoo

Ko. Zoo is 't, hy is mijn Zoon, en ook u Moeders kind.

Ce. Gy mijnen Vader? hoe! 't en kan niet zijn, verzind.

Ar. Nochtans zoo is het waer. *Ko.* Dies ik haer zoek te trouwen

En wil u beyde voor mijn Echte Zonen houwen; (wen;

Vermits ik Rosiljon mijn Dochter gun ten Echt.

Ros. Dewijl ik nu van als ben grondig onder-recht,

Omhels ik Rosanier, mijn Bruyd, mijn wel-beminde,

Indien mijn Moeder, en mijn broeder, 't goet bevinde.

Ar. Zijt zeker, dat ik my hier in te vreden hou;

En met u beyder wil, ik Polikander trouwen;

Op dat Celiodont mijn Zoon ge-echt mocht werden.

Kon. Ik die u heb gemind, zal in die liefde volherden,

En neem Argire aen voor wettig Koningin.

Celi. Ach! Sire, 't dunkt my vreemt dat ik u Zone bin.

Kon. 't Is zoo, gy zijt mijn Zoon, daer voor zal ik u houwen,

En zult voor uwe Bruyd, Princes Cephise trouwen,

De dochter van mijn overleden Koningin.

Celi. Wat zeyd mijn moeder?

Argire. 't Is mijn wil, is 't uwe zin?

Celi. Cephise! schoon ik u noyt minne heb gedragen,

Zoo sweer ik voor de Goôn, dat zoo 't u mocht behagen,

Dat ik mijn liefde noyt acht waardiger bestaet

Als aen Mevrouw; ik lief, zoo lief dat ik niet weert,

Dat immer Minnaer meerder liefd zou kunnen toone,

Als ik u dragen zal, ô schoonste aller schoone!

Mijn Vader voegt het zoo, indien gy 't ook zoo voegt,

Hou ik, Princesse! my op 't allerhoogst vernoegt.

Cep. Ik loon u liefde met dank, en volg der Goden wille;

Mijn wil zal met u liefde in 't lieven niet verschille,

Vermits ik my vertrou op u vermaerde dengd.

Cel. Op mijne liefde en trouw gy u vertrouwen meugt.

Cep. Zoo zal Cephise haer met u, mijn Prins! vereenen.

Kon. Waer toe de Goden ons haer zegening verleenen.

Celi. Nu heeft het liefde na wensch.

Cep. Nu gaet de daed voor schijn.

Rosiljon. Nu is de spreuk vervult.

Rosan. En yder krijgt de zijn.

Eynde der Tooneel-Speelen.

Volgen zommige Minne-Rijmen.

HERDERS KLAGT.

Phylida onlangs verleden,
 Als de son quam na beneden,
 Met een nevelige rook,
 In de groene baren dook;
 Als den avond quam op handen,
 Doolden op de vochte stranden,
 Quam de blonde schoon Diaen
 Weder aen den Hemel staen:
 Liet haer tintel-oogen staaren
 Op de bracke Water-baaren:
 Korts daer na soo hoog getreên
 Dat sy 't noorder bos besthoen.
 Na het singen van een Liedje,
 Nam mijn Phylida een Rietje,
 Dat sy met haer rechter hand
 Drukten in het natte sand:
 Schreef vier letters met een streckje,
 Tot bewijs, dat sy aen 't Beekje
 Tavant in de Mane-schijn
 Zou met Bloempjes besig sejn.
 Daer na ging sy verder d'walen,
 Al haer Vee te samen halen,
 Veel schaepjes in getal,
 Hoeden na de luuwe stal.
 Al 't gevogelt, al de Boomen,
 Al de Beekjes, al de stroomen,
 Al de Blaedjes, al het VVout,
 Al wat sich in 't Bosch verhoud,
 Door de stilte, aefsem schepste,
 Niet een Blaedje dat sich rept:
 't Boschje was vol soete lust,
 't Pluym-gediert in stille rust:
 Niet een Blaedje dat men hoorde
 Ruislen aen de groene boorde,
 By de lieve loadder beek,
 Daer ik in het water keek;
 Daer de Maen haer bleeke stralen
 Van den Hemel neer liet dalen,
 't Beekje stil en effen lag,
 Dat na' er niet een rimpel zag.

Korts daer na zag ik de boomen
 Ruislen in de water-stroomen,
 Ruysfchen hoorden ik de Blaen
 Die daer aen de Linde staen;
 Mits hoord ik een Takje breken;
 Mits hoord ik een vwoerfje spreken;
 Mits zien ik een licht, dunkt mijn
 Klaerder als de Mane-schijn.
 Philida, riep ik, wat zegje?
 Zoete bekke, och! waer legje?
 Och! wat doeje by de sloot?
 Ik pluk Bloempjes in mijn schoot.
 Cloris, riepze, komt hier byme;
 Cloris och! ik schijn te seerijme;
 Mits dat ik het zoete licht
 Zie van u schoon aengezicht.
 Na dit zuchten, na dit karmen;
 Vatten ik haer in mijn narmen;
 Cloris, zeydze, och! wat raed?
 Voeld eens hoe mijn hertje staet;
 Voeld eens hoe mijn leden trillen;
 VVat mach dit beduyen willen?
 Cloris, och! ik sterf van pejn,
 VVild gy niet mijn hulper sejn.
 Daer na quam zy tot bedaren,
 'k VVist niet waer mijn zinnen waer
 Als ik flusjes my ontroeg, (ren
 Zeydze, doen ik neder zeeg.
 Cloris Cloris voeld mijn handen,
 Voeld eens, zeydze, hoeze branden-
 't Hoogste vvoort dat quam er uit;
 Cloris, wat of dit beduyd?
 Zou dit wel een Koortze woesen,
 Die wyt Liefden is gerezen?
 Cloris, och! ik hou gewis
 Dat het zulken Koorsjen is.
 Herders kind, oprecht in 't minnen,
 Niet geveinst, noch vals van sinnen,
 Niet gelijk het Steeds gebroed,
 VVispeltuurig van gemoed;

Loos en valsch in Minne trecken,
 Anders meenen als zy spreken,
 Anders loven als zy doen,
 't Gêe men nimmer zou vermoên;
 Vals van herten, schoon voor d' oogē,
 Trotzen op haer groot vermogen,
 Pronken op haer vveytze pracht,
 Snorken op haer Adels dracht;
 Op haer afkomst moedig pralen,
 Op haer Tytels, die zy halen
 Ik en vveet niet vvaer van daen;
 't Is te vreemt om te verstaen,
 't Steeds gebroed is niet met allen;
 't Gater altijd op een kalen,
 Met een schamper schots werwijt,
 Menig Vryer tot zijn spijt;
 Menig moet daer 't quellen lyen,
 Van zijn Minnen, van zijn vryen,
 Heeft hy vvat te hoog gezien,
 Straks werwijt 't hem ellik ien;
 Is men slechjes in de kleeren,
 Niemand zelse trouweyd Eeren;
 Pronkje niet met zyde pracht,
 Zoo en benjer niet ge-acht;
 Zou men daer een Meyste zoeken,
 En niet letten op de Doeken;
 Of ze met een kantje sijn,
 Net geployt, gesteven zijn.
 Zou men daer niet na de Boortjes,
 Na de Strikjes, na de Koortjes,
 Kijken, nêe daer dik en stuyf,
 Pronken aen het Steedsche Lijf;
 Daer en geld geen trouw in 't minnen,
 Maer als Liefde gelt ken winnen,
 Maekt men strax een Hylik klaer
 Met het ongelijkste Paer.
 Is 't mijn zelven niet ervaren,
 Als ik in mijn eerste Varen,
 Als ik in mijn eerste Min,
 Stelden op een Meyd mijn zin?
 Op een stee-meyd, trats van leden,
 Maer als ik in pracht van Kleeden
 Niet met haer quam over een,
 Heb ik groot verwilt geleên.
 't Land dat kies ik voor de Steden;
 Daer men minnen mach met vrede.

Daermen niemant om zijn pracht,
 Maer om zijn getrouweyd acht;
 Herdwinnen, rijk van Schaeppjes,
 Achten rijk de Herders knaepjes,
 Die in trouwvrigheyd van Min,
 Dienstgijg zijn haer Herderin.
 Philida mijn wytgelesen;
 Philida vvas 't die sal 't vvesen;
 Philida en miad geen goed,
 Als een trouw oprecht gemoed,
 Dat in Cloris is te vinde.
 Philida, mijn vvel beminde,
 Oeb! vvat doen ik menigmael
 Aen dit Beekje mijn verhaal;
 Hoe dat vvy onlangs te samen
 In het Elfen Boschjes quamen,
 Als ik dichte by een sloot,
 Risten in 't lieve schoot.
 Als de nacht begon te naken;
 Als ik 't Boschje hoorde kraken;
 Als ik noch denk om die tijd,
 Ben ik duysendmael verblijd.
 Duysend reysen duysend malen
 Gaen ik met mijn schaeppens dwa-
 len,
 Op de plaats, daer ik en gy
 Pleegden onze vryery;
 't Schijnt dat al de zoete stroomen,
 't Schijnt dat al de groene boomen,
 't Schijnt dat al het Klaver gras,
 Doe soo blijd en vrolyk vvas;
 Dat nu al de Pluymde Dieren
 Niet en doen dan tierelicen;
 't Schijnt het gras dat sy geraekt
 Heeft; mijn Schaeppes saeter
 smackt,
 Door 't herdenken heb ik vrongde,
 Door het missen ongenougde;
 Dat my Philida niet siet
 Is mijn duysendmael verdriet.
 Loop ik doalen door de Hoyden;
 Loop ik d'vvalen door de Weyden;
 Waer ik loop, oft vvaer ik ga,
 Nimmer vind ik Philida,
 't Rechte wonkje van mijn Minne.
 Weg met steedsse pronk Godinne,
 Noyt

Noyt by Phylida en had
 Eenig Luffrou van de Stad ;
 Tross van lichaem, schoon van leden,
 Zoet van praet ; geen Hoofze reden
 Zal sy brengen voor den dag,
 Maer de oude Herders slag ;
 Niet laetdunkend, niet houaerdig,
 Open-hertig, en goedaordig,
 Ongevalscht in al haer reën,
 Minzaem tegen ieder een.
 Philida, als mijn gedachten
 d'Oude vrolijkheyd betrachtten,
 Die vry dan soo hier soo daer
 Dikwojls hadden met malkeer.
 Denk ik om het vrolijk speelen,
 Om het zingen, om het queelen,
 Om dat deuntjen, om dat Lied,
 Dat ik neurden op mijn Ried,
 Als vvy Kransjes gingen vlechten,
 Als vvy na de oude Rechten,
 Na de wisse van het Land
 Hadden d'Herders Mey geplant ;
 d'Herderinnen Kransjes boden,
 d'Herders aen den dans te noden ;
 Philida om Cloris docht,
 Heeft haer kransje my gebrocht ;
 Waer meed ik ten dansse quam,
 Daer ik Philida vernam ;
 Die mijn handen grijpen dorst,
 Druktens aen haer slinker borst,
 Of zy daer meed seggen vvoos,
 Dis's getuyge van mijn Trou ;
 Waer by op dat selfde pas
 Noch een Steedsche Vryer vvoos,
 Die u daer van lof bervees,
 Ia ten Hemel hoog toe prees ;
 Is men hier soo rond van aert ?
 Is men hier soo lief en vvaerd ?
 Als men trou bemind, seyde hy,
 Weg dan Steedsche vveynsery.
 Na dit seggen, seyde hy mijn,
 k Seg dat sy gelukkig sijn,
 Die haer nieuwvers anders moe
 En bekom'm'ren als het Vee,
 Die oprechte trouwve Min
 Toonen aen een Herderin.

Onlangs heb ik in de Stad
 Liefde tot een Meyt gehad,
 Die ik vry een langen tijd
 Oprecht, zeyde hy, heb gevrijd ;
 Maer door loofse vveynsery
 Toondens haer geneygt tot my,
 Tot dat sy van my verstond,
 Al mijn vvensch, en al mijn grond ;
 Nessens dien noch soo veel meer
 Dat sy toe liet mijn begeer,
 Soo veel lust en vrygheyd,
 Die nu niet en diend geseyd.

Och ! hoe vrent scheen dat vwoot
 Souden soo de luffers sijn, (mijn ;
 Docht ik dikmaels in mijn sin,
 Lof sy dan een Herderin.
 Wat sijn sulke Meysjes doch ?
 't Sijn Serpenten vel bedrog ;
 Ia vvat sal ik seggen meer,
 Moorderinnen van de Eer.
 Doch dat ik dit varen liet,
 Want die saek en raekt my niet ;
 Maer kies voor een prachtig huys,
 Een oprechte Herders kluyt.
 Philida, ik kies de vvol
 Van u vette Lammers bol,
 Voor de Syd, die 't lichaem dekz,
 Dat met schanden is beplekt.

Wist mijn soete Philida
 Dat ik hier dus eenig sta,
 'k Weet soo vvis, oft ik het sag,
 Sy quam daed'lijk voor den dag ;
 Sy quam daed'lijk hier in 't groen,
 Om haer tierig Vee te voer ;
 Wist sy dat ik hier dus sat,
 Om haer affijn droefheyd had .
 Wist sy dat ik met gevvoen
 Hier dus doolen ging alleen ;
 Wist sy dat ik menig roys,
 Om haer zoete byzjn peys ;
 Wist zy dat ik met geklag,
 Hier ga doolen dag nev dag ;
 Wist zy dat ik op mijn Veel
 Daeg'lijkx droeve deuntjes speel ;
 Wist zy dat ik met mijn Ried,
 Met mijn Fluytje by de Vliet,

Nieuw, al de voisjes jong,
 Dien ik lestmael met haer zong;
 Wist zy als ik hier vvat eet,
 Dat ik nimmer zoete beet,
 Nimmermeer een dronkje doe,
 Oft ik vvensch 't haer halles toe;
 Heb ik een versnaepering,
 Van het een oft ander ding;
 Wist zy hoe dat ik dan sta,
 Och! had dit mijn Philida;
 Wist sy hoe ik trou, en graeg,
 's Morgens voor den dou, en daeg,
 Dicht ontrent haer vvooning blijf,
 Als ik eerst het Vee nyt drijf;
 Al mijn schaepjes blijven staen
 Willen qualijk verder gaen;
 Wist zy hoe mijn hertje jaegd;
 Wist sy hoe het my behaegt,
 Dat zy al de Steedsche pracht,
 Min als niet met allen acht;
 Dat zy voor een kantig Kap,
 Voor een vweydsche Doek, oft Slab,
 Kiest een Krans van Roosjes zoet
 Om haer geele stroyen Hoet;
 Wist mijn Philida dat ik
 Thienmael in een oogenblik,
 Thienmael in een korten tijd,
 Ben bedroeft, en vveer verblijd;
 Wist zy hoe ik op het Zand

Van de Duynen, van de strand,
 Twee, oft driemaal alle daeg
 Om het droeve afzijn klaeg;
 Dikmaels klim ik 't hoogste top
 Van de zand'ge Duynen op,
 Maer ik zie om heynd noch veer
 Philida, u nimmermeer;
 Dikmael denk ik in mijn zin,
 Philida mijn Herderin;
 Wist gy vvat ik om u ly,
 'k Weet gy quamt terstond by my,
 Doch is 't nu niet Philida,
 Zoo geschied het eens daer na;
 Of het mocht zijn dat gy vvaerd
 Met een siek oft Koorts besvvaert,
 En dat u de ziekte op 't Bed
 Om te komen hier belet;
 Och! het leyd my op de Leen
 Ik en ben niet eer te vveen,
 Ik en ben niet eer gerust,
 Voor ik daer van ben bevroust;
 En het valt my in met pijn
 Dat het sulken ding sal sijn;
 Is het soo, vvat gaet mijn an
 Philida, ik sterve dan;
 Om te vveten sekerheyd,
 Om te vveten vast bescheyd,
 Zal ik spoedig heene vvliden,
 Of het soo sy, gaen besien.

De Geest des Vriendschaps is gelijk een Goude keten.

WAnneer de Geest my dwong mijn vriendschap te ver-
 bijne,
 Wat schakels zijnder doe gestrengeld aen de mijne?
 't Zijn schakels, wiens waerdy de geest meer als het goud,
 Hoe hoog het is van waerd, in hooger waerden houd.
 Wiens pracht, wiens schat, wiens glans, mijn eygen welbeha-
 Bequamer niet en weet als in het hert te dragen; (ge-
 Dat is, dat men voor 't oog niet toone schoon gelaet,
 Maer in 't af-wezen, rechte vriendschap metter daer.

Minne-Klagt.

Iffrou, hoe meenig-mael heb ik mijn zelfs beklaegt,
 Dat mijn begonnen smert my drie laex heeft behaegt.

Drie

Drie Iaren zijn 't geleen, drie Iaren, ô Godinne!
 Dat ik de eerste-mael uw schoonheyd dacht te minne;
 En u beleeft onthael in 't by-zijn ik genoot,
 Mijn ziel van blijdschap sprong, al levend was ik dood.
 Vw oogjes boeyden, Lief, mijn hert en ziel te zamen;
 Vw oogjes waren 't, Nymph, die my gevangen namen;
 Gevangen in de strik, daer Cypriaes geweld,
 Die noyt en heeft misdaen, dikwijls gevangen steld;
 Dat 's in een Kerker, Lief, gebout van hoop en vrezén,
 Waer ik drie Iaren lang molt uw gevangen wezen.
 Want eerst-mael als gy my in 't by-wezen verscheent,
 Heeft uw beleeftheyd zelfs my groot geluk verleent;
 Als ik een deeltjen u van mijn begeerte toonde,
 't Scheen dat uw goede gunst my met begeerte loonde.
 Mijn vryheyd groeyde aen, uw vryheyd heeft gejont;
 Te snoepen schoone Vrou een kusje van uw mond;
 Een kusjen dat voor my meer zoetigheyd kost baren,
 Of 's werelds vreugden al in een gesmolten waren.
 Duyzend-mael op een dag dacht ik, schoone Godin,
 T'ondecken u mijn smert, en mijn verborgen Min.
 Ach! zeyd de zoete hoop, wie zou zijn smert verswijgen,
 Daer hy door bidden ken zoo veele vreugd verkrijgen?
 Staeg had ik op mijn tong te zeggen schoone Vrou,
 Réykt my uw zuyv're hand, ontfang mijn trouwe trou.
 Maer ach! een strenge vrees is my aen-boord gekomen,
 En heeft my al de hoop van mijn geluk benomen.
 't Verlies van mijn geluk drijft my zoo vaek, eylaes!
 Met vruchteloze hoop na de gewenschte plaets;
 Daer d'uyt-gelezen Zon my eerst-mael quam beschijnen,
 Op hoop dat mijn gezicht daer weder troost mocht vijnen;
 Maer als ik zie de plaets waer 't hert zijn lust eerst kreeg;
 't Gezicht baerd mijn verdriet; ik vind de plaets leeg.
 Vernieuwing, door 't gedacht, voed d'oude lusten weder;
 Ik denk zoo meenig-mael, hier zat zy by my neder.
 Dit Klaver-rijke gras heeft zy wel eer betreên,
 Doen was 't vol vrolijkheyd, nu klaegt het met geweên.
 Als ik bedroeft aenzie dees Gallery van Bomen,
 Die ons genarremt deed daer eertijds onder komen.
 Twee reyzen, twee-mael twee, by 't schijnsel van de Maen,
 Zijn wy het Elzen-Bosch, de Beemden door gegaen.

Die met een nare stem nu schijnen my te vragen,
 Waer is de schoon, die wy hier eertijds met u zagen ?
 Haer deerd mijn eenigheyd ; het sprakeloze wout
 Had u, mijn lieve Nymph, dat nimmer toe vertrouwt.
 Gaen ik van daer voor 't bedd', my tuygen d'oude lusten ;
 Hier zag ik eens mijn Lief, mijn lieve Engel rusten.
 Dus zit ik in 't gedacht, met diepe zuchten swaer,
 Immers is dit de plaets daer ik eerst quam by haer ;
 Immers is dit de plaets, daer ik alleen hier boven,
 In slechte Rijmery uw hoogheyd wilde loven ;
 Daer zy in korten stond, als ik natw had gedaen,
 My blijdelijk verscheen, quam voor mijn oogen staen.
 Mijn hert was heel ontroert ; ik twisten met mijn oogen ;
 Het geen my waerlijk scheen, oft dat niet waer geloogen ;
 Beyreeft met bevings-schrik ontzoonk my strax de moet ;
 Ik voelde, waerde Vrou, een grilling in mijn bloed.
 De pen zeeg uyt de hand, 't geen hallef was beschreven,
 Is door uw zoete komst voort in de loop gebleven.
 Natuur gebod my wel mijn narmen uyt te slaen,
 Eerbiedelijk Mevrouw te groeten en 't ontfaen ;
 De liefde porden my te knielen voor uw voeten,
 Met zoete kusjes u 't ontfangen en te groeten ;
 De tong verloor haer spraek, ik wist niet, waerde Vrou
 Op wat manier dat ik u heuscheyd loonen zou.
 Voogjes trocken my met aengename lonken ;
 De bloosjes, die 't sneeuw-wit van uwe kackjes pronken
 Lokten mijn hert tot vreugd. maer ach! wanneer de Maen
 Met wolken word bedekt, haer schijnsel is gedaen,
 Vitheemsche schoone Vrou, u glans had my veroverd,
 Door d'onverziene komst, stond ik gelijk betoverd ;
 Mijn wil was sonder kracht in 't gene dat ik zocht,
 Ik zocht u dienst te doen, maer hebze niet volbrocht ;
 Ik was al levend dood, mijn zinnen doolend waren,
 Dat ik zoo quackeloos u wederom liet varen.
 Godin, eylaes! Godin, zonder genot van vreugd,
 Met zoete Minnery te streelen uwe leugt ;
 Vleugt, die my 't gedacht noch dag'lijks stelt voor oogen,
 Troost mijn benaud gemoed weêr met een nieu vermogen ;
 't Vermogen staer aen u, te geven 't gene dat
 Ik over drie Iaer van u gaerne had gehad,

Baraëfche Veld Godin, en zal 't nu niet gefchieden ?
 Zoo zal u droeve slaef in eenzaamheid gaen vlieden,
 Daer hy zijn Ziel God jond, door hope, en geloof,
 Het lichaem voor een spijs, de Dieren tot een roof.
 Wat meld gy stomme Pen? wat wensch ik te betrachren ?
 Een yeder zal mijn doen voor zotte dwaefheid achten ;
 Dat ik om een Godin lijd zoo veel straf en pijn,
 Door dien daer and're Nymphjes meer te vinden zijn.
 Wat baet my d'overvloed, indien dat ik mijn leven
 Graeg om dees eene Nymph verlaten wil, en geven ?
 Het baet, om dat mijn dienst haer niet behagen ken,
 En dat ik met mijn dienst weêr nur voor and'ren ben.
 Vaer wel dan schoon lichaem, gepronkt met weyde pracht ;
 Vaer wel roemwaerde Maegd, puik van 't Hollands geflacht ;
 Vaer wel pracht onzes eeu, cieraed van onze tye ;
 Vaer wel Nymph, dien ik noem d'Amstelsche hovaerdye ;
 Vaer wel schoonheid volmaekt, die my u wil onthoud ;
 Vaer wel korale mond, met Nektar nat bedout ;
 Vaer wel Albaster glans, gemarmert met twee bloosjes ;
 Vaer wel wangetjes wit, gepronkt met roode Roosjes ;
 Vaer wel Yvooren Beeld, van glans gelijk de Maen ;
 Vaer wel Hemel, vaer wel, waer in twee starren staen ;
 Vaer wel git-swarre glans, in wezen als twee Boogjes ;
 Vaer wel sneeuwit aenschijn met tintel-bruine oogjes ;
 Vaer wel sneeuwitte hals met aders blaen geciert ;
 Vaer wel zinrijke geest met deugden gemaniert ;
 Vaer wel Godin, vaer wel, die met u brave zeden,
 Zult brallen tot een pronk van nu tot eeuwigheden ;
 Vaer wel Godin, vaer wel, vaer wel Lief, tot dien dag
 Dat ik onsterffeljk u zieltje groeten mach.

Vollen-Hooffchen Herder.

Z oekt het ooge zijn vermaken,	Wellust voor een rustig hert ;
In vermakelijke zaken ?	Vreugde voor een stilzaam leven,
Soekt het herte lust te voên ;	Alle zoetheyd kunt gy geven
Waer is meer vermaak t'aenschou-	Die der oyt gevonden werd.
wen,	Wil het herte vreugd genieten,
Als men veel in u landsaouwen,	In 't vermaak van vvater-vlieten,
Vollen-hove, vveet te doen ?	Waer is 't beter als op strand ?
Vollen-hove, vol van vreugde,	Daer de Snyder drijfjes spoelen,
Voedsel tot vermaak in dengde,	Met een lieffelijk krioelen.

Op u Oever, in het zand,
 Daer de Golfjes, daer de baren,
 Met een zoet geruis vergaren;
 Daer de stroom zijn vloeden breekt;
 En al spruikend aen komt perssen,
 Om de Nymphes te ververschen,
 Als de Zon op 't heetste steekt.
 Daer de Nymphes met haer hande
 Schrijven in de natte zanden;
 Daer een Herder hert en zin,
 Veylig mach ien offer dragen,
 Na zijn lust en vvelbehagen,
 Aen zijn lieve Veld-godin.
 Daer den visscher zijne wanden,
 Zet niet verre van de stranden,
 's Morgens zijne vangste doet;
 Poffen, Botten, blanke Baersen,
 Komt hy, opgeschort met laersen,
 Dragen door de Zuyervloed.
 Zelfs de Sallem noth in 't leven,
 Werd daer aen het Mes gegeven,
 En zoo levendig gedood;
 Vollen-hove vvel gelegen,
 Deze gaven, dese zegen,
 Stort den Hemel in u schoot.
 Heeft het herte daer verlangen,
 Haes, oft eenig Wilt te wangen,
 Ziet het Adelijk geslacht,
 Op hun tijden, op hun stonden,
 Met de Bracken, met de Honden,
 In de bosschen op de jacht.
 Vollen-hoof gy pleegt voor desen,
 Over-Yssels Hof te vwezen;
 Vollen hove nu ter tijd
 Wil ik u den tijtel geven,
 Mits den tijd die wy beleven,
 Dat gy 't Hof des Adels zijt.
 Lust het ooge maer 't menschou-
 wen
 Pronk van Adelijke Vrouwen,
 Ik vertrou, en ik geloof,
 Dat 'er schoonder niet op aerde
 Zijn in Edelheyd en vvaerde,
 Als 'er zijn te Vollen-hoef.
 Is 'er lust geneygt tot minnen,
 Waer zijn zoeter Veldgodinnen

Als vvel Vollen-hove heeft?
 Zoeter geen, dies ik mijn leven,
 Wil in baren dienst begeven
 Die aen my het leven geeft.
 Dies ik met mijn schaepjes kom
 Onder deze Eyken boome,
 Daer ik my ter neder stel;
 Daer ik al mijn smert en lyen,
 Al mijn minne al mijn wryen,
 In de schorffe snijen zel.
 In de eyken zal ik snyen,
 Al mijn quelling, al mijn lyen,
 Al mijn droef heyt en verdriet;
 Op dat zy u mogen klagen,
 Dat my deze droeve plagen,
 Zijn om uwent vvel geschied.
 Aen de bomen, aen de Velden,
 Aen de bloempjes, zal ik melden,
 Wat ik om de minne ly;
 Wat ik vreesse vwat ik sorge,
 In mijn herte had verborge,
 Al de tijd van mijn gevry.
 Ik sal in de grase dalen
 Bloem en kruyd te voorschijn halen;
 Ik sal aen de VWater vlied.
 Aen de beekjes, aen de stroompjes,
 Aen de telgjes, aen de boompjes,
 Klagen mijne Liefds verdriet.
 Daer mijn hert, mijn siel, mijn
 sinen,
 Vol van Liefde, vol van minnen,
 Liefdens klachten sullen doen;
 Daer ik met een droevig suckien,
 Door mijn tranen sal bevruchten,
 't Hert, en 't hert in tranen voen.
 Neen, ó neen! vvaer toe mistrou-
 wen?
 Beter is het moed behouwen;
 Toond mijn Nymphy haer nu vweet,
 Schijnt sy nu op my gebeten,
 Morgen is het vweer vergeten,
 Oft ten minsten is 't haer leef.
 Als ik Liefdens aert bepeynse,
 Acht ik al haer vweetheyt veynse,
 Dies ik mijne treuring stil;
 En mijn hert gegrond in 't minne,

Ik mijn lieve Veld goddinne,
Door de liefde opdraeven vvil.

Ik vvil in de liefde volherden,
Tot haer hert het mijns sal vverde,
Lieven in getrouwvvhgheid,
Tot dat ik van haer vervuerve,
’t Zy haer gunst oft dat door’t sterve
Mijne siel van ’t lichaem scheid.

Hier aen dese vwater vloeden,
Vvil ik mijn gedachten voeden,
Op de Liefde, op de min ;
Op de vvoornden, op de reden,
Die ik in het vryen dede
Eerstmael aen mijn Herderin.

’t Eerste vvoortje dat ik seyde,
En mijn Nymph te vooren leyde,
Als ik van Vryage sprak ;
Deed haer Kackjens vvoeder blofen,
Als de bloesjes van de Roosen,
Mits de Liefde schaemt uitbrak.

Zy onstelt op ’t eerste sproken,
Deed aen my een gunstig teeken,
Sloeg mijn Liefde niet heel af ;
Maer gebood my daer en tegen,
Hoe ik soud mijn vryen plegen ;
Als ik haer te kennen gaf,

Dat ik al mijn hert en sinnen,
Had gesteld om haer te minnen ;
Zeyd sy my hoe dat ik soud,
My in ’t stuk van minne dragen :
Ik, geneygt na haer behagen,
Zey dat ik soo minnen vvoud.

Ach ! dit vvaren hare vvetten,
Hier op, seyde sy, moet gy letten.
Dit vvil ik aen u gebien :
Gy moet vveynsen in u vryen,
En voor eerst u dapper myen,
Dat geen menschen kunnen sien,

Dat vvy liefdens handel drijven:
’t Moet voor eerst verholen blijven,
En voorsichtig sijn beleyd :
Met gelegentheyd van tyen,
Zal men maken dat ons vryen,
Zy mijn Ouders aengeseyd.

’t Geen voor eerst niet mach ^{ge}
schieden,

’k Wil u, seyde sy, noch gebieden,
En dat gy daer in genogt ;
Gaen vvy uyt met mijn gespelen,
Zoo en laet u niet vervelen
Dat g’u by een ander voegt.

Gunst van liefde, zoete vvoornden,
Ik mijn Nymphse spraeken hoorde
Dit vvwas ’t eerste mijns gevry ;
Hoe gelukkig, lieve zinnen ;
Hoe gelukkig, in het minnen,
Toonden ’t luk haer gunst aen my.

Ik in ’t eerst verkreeg door de ^{ge}
Oorzaek, meer tot hoop als vvesen,
Zoete min u is ’t bevruust,
Met vvat liefde, met vvat vvreugde
Ik, in eerbaerheyd en deugden,
Hare lipjes heb gekust.

Zoete kusjes, die my ’t leven
Half dood, kunt vveder geven,
Zoete kusjes lieve mond ;
Lieve Lipjes die mijn lusjes,
Voed in zoetheyd van u Kusjes,
Ach ! vvwar is de lieve stondd ?

Liefste stondd van alle stonde,
Die ik oyt mijn leven vonde,
Zoetste soetheid eens gesmaect,
En ter herten ingetogen,
Van u lipjes afgezogen,
Vveder nieuwe gragte maect.

Oogjes, lipjes, borstes, handen,
Roode mond, albafter tanden,
Alles vvat mijn Nymphjen heeft ;
Door natuer in haer ontfangen,
’t Zy van hals van hooft van vvanden
gen.

My tot minnen oorzaak geeft.

Dies sal ik het minne plegen,
Eeuwvwig blijven haer genegen,
Noyt veranderen mijn zin ;
Liever in getrouwvvhgheid sterven,
Liever lijfen leven derven,
Als mijn soets Veld-godin.

AMSTELHERDER,

Mijn Veld-Godin! die niet op hoog getopte heyden,
 Maer by den Amstelftroom, u lammertjes gaet weyden;
 Die geen gebergten zoekt, noch doet geen verde keer,
 In bosfchen dicht beboomt, maer 't luwe Diemer-Meer;
 Daer gy geen fchaepjes hoed, maer wel u jonge zinne,
 En wild geen herders liefd, en wild geen herders minne;
 Maer daer in eenzaamheid u jeugdens Lente dort,
 En daer zoo meenig traen aen u geoffert word.
 Daer nu een minne zucht ter Ziele uytgedreven,
 Gelijk den donder doet de teere bloempjes beven,
 De Blaedjes aen hun ftruyk, en roosjes in hun blaen;
 Zijn droevig over 't leed van my haer aengedaen;
 De Vogeltjes verfuft, aen d'Amstelsche riviere,
 Die ftafen al hun vreugd, en vroylijk tiereliere,
 Vermits uit mijn gemoed, zoo meenig zuchje dringt,
 't Gevogelt als betreurd met my dit Liedjen zingt:

Ik verlieft met hert en zinne,

Aengedreven van de minne,

Koom hier waren voor uw deur;

Koom hier weenen, koom hier zuchten;

Heunig-beekjen! waer toe 't vluchten?

Wreede Nymph! hoor mijn getreur.

Minne-zuchjes! vlied doch beene,

Tuyg mijn lijen, tuyg mijn weene,

Tuyg mijn tranen, tuyg mijn smert;

Tuyg dat my haer wreedheyd plage;

Tuyg het leed dat ik moet drage;

Om haer straf heyd in mijn hert.

Ach! Heunig-beekjen; ach! dat ik niet mach genieten,
 Tor voedsel van mijn liefd, de zoete Nectar vlieten,
 Die nyt de Heunig-beek, van u korale mond,
 Op klipjes drijven van een inkarnaete grond;
 Ach! Heunig-beekjen; ach! ik voel een vreemde hietre,
 Mijn zinnen in de brand van liefdens vlamme zette;
 Ach! Heunig-beekjen; ach! ik smelt in liefdens brand,
 Hoe wel een koele drift vliet langs den Amstelkant:
 Waer door ik zoek de vlam van liefdens vuur te koelen;
 Maer kan met al haer froom de leffching niet gevoelen;

Mijn vuur dat is van aert, uyt zulk een stof gevoed ;
 Dat het moet zijn gelest van haer die 't branden doet ;
 Mijn vuur dat is een vuur van wonderlijk vermogen ;
 Mijn vuur dat is gevoed alleenig door mijn oogen ;
 Mijn oogen hebben schuld aen 't geene dat ik ly :
 Door mijn gezicht, eylaes ! quam liefdens brand in my :
 Door d'oogen moet het vuur verkoelen liefdens hette :
 Door d'oogen moet de brand de vlamme neder zette ;
 Door d'oogen kan het hert verlichtenis geschiën,
 Zoo ik maer eenmael mocht mijn Heunig-beekje zien :
 Haer ziende zou mijn hert zijn vlamme kunnen bluffen,
 Mocht ik de lipjes van mijn Heunig-beekjen kussen :
 Mocht ik den Heunig dauw eens zuygen van 't robijn,
 Haers lipjes waer op zoete Heunig drupjes zijn :
 Mocht ik dat lieve beeld omhelzen in mijn narmen :
 Mocht ik haer koude hert met mijne brand verwarmen ;
 Mocht ik mijn levens zon, mijn liefdens offer doen,
 Hier onder 't Elzen loof en aëngename groen ;
 Mocht ik haer zoete mond eens aen de mijne voelen,
 Ik weet haer zoetheyd zou mijn heete brand verkoelen.
 Eylaes ! verlooren wensch ; mijn klachten zonder vrugt ;
 't Schijnt dat ik met mijn hand wil reyken aen de lucht ;
 't Schijnt ik met Phaëton wil na den Hemel ryen,
 Alwaer ik mis het spoor, en val zoo los ter zyen ;
 't Schijnt ik met Icaro de Zon te na genaek,
 Dies ik mijn hoop verlies, en liefdens klachten staek.
 Vaer wel dan veldgodin ; vaer wel dan ik zal scheyden,
 En tot een droeve dood mijn ziele gaen bereyden ;
 Vaer Heunig-beekjen wel, met dees mijn laetste groet ;
 Vaer wel gy die mijn hert in tranen swemmen doet :
 Vaer wel, om wien mijn ziel een wreede dood zal sterven,
 Nu dat mijn liefde moet u wederliefde derven :
 Vaer wel dan lieve Nymph, gy die mijn liefd verstoort,
 En zingt, in dient u lust, dees Rijmpjes na mijn dood :
 Ik lief tot gy my liefd, oft dat my scheyd de dood.

E Y N D E.

H E T

HET VIERDE DEEL,

Bestaende

IN MINNELYKE

ZANG-RYMEN,

Astreas straf heyd, Tegens Celadons getrouwigheyd,

Stemme : Florida zoo 't doch wezen mach.

Er noch den dageraad
 begon,
 Gaet zig den Herder
 Celadon,
 Van stal, en vroning
 scheidt;

En liet, in het bedouerde gras,
 Terwijl hy eenzaam was,
 Zijn lieve schapejes vveiden.

I I.

Dē Herder vol van minne brand,
 Gaet neder zitten op de kant,
 Van Lignons koele stromen ;
 Daer hem de Min het hert verblijd,
 Mits hy, in korten tijd,
 Zag zijn Astrea komen.

I I I.

Zoo haest Astreas lieve hond,
 Celadon op den oever vond,
 Quam hy den Herder streeden ;
 Die daer, als hy Astrea ziet,
 Terstond een droevig lied,
 Van Min, begint te queelen.

I V.

Ach, ach Astrea ! dus verby ?
 Slaet gy u oogjes niet op my,

Wat heb ik dan misdaren ?
 Ey, ey Astrea ! blijf wat staen,
 Heest Celadon misdaren ?
 Wild hem zijn schuld vergeven.

V.

Ontrouwven Herder, zeide zy,
 Is 't u dan niet genoeg dat gy,
 V snood bedrog verliende,
 Een Maegd, die noyt zoo veel ver-
 Als zy van u geniet, (driet,
 In 't minste deel verdiende.

V I.

O gy bedrieger ! als gy zijt,
 Zoekt gy met alle leet, en spijt,
 Astrea te beloonen ?
 Schaem u dat gy noch dus voor my,
 Vol van bedriegery,
 V valsheid durft vertoonen.

V I I.

O gy meyn eedigen ! vertrekt,
 Wiens hert met schijn-deugd is be-
 Om Maegden te bedriegen ; (dekt
 O gy bedrieger ! ga vry heen,
 Ach ! ga bedriegt er een,
 Die niet en kend u liegen.

Celadons standvaste Minne,
Tegens
Het valsche mistrouwen van
Astrea.

Stem: Rozemond die lag, &c.

Schoonste van de Herderinnen,
Dat ik voor u neder kniel,
Met een hert vol smert in 't minne,
Met een uitgeteerde ziel,
Bleeker dan de bleeks dood,
Neer gezegen voor uw schoot.

I I.

Dat ik voor u neder buyge,
Ach Astrea! soo gy siet;
Daer med' wil ik u getuyge,
't Leet dat my van u geschied;
Ik bemín, en gy, ó Schoon!
Straft mijn min met duyzend doon.

I I I.

Strekt u straf om my te proeven,
Ach! beproef mijn liefde vry;
Vvil Astrea my bedroeven,
En de wanhoop voen in my;
't Is my vreugd dat zy my plaegt,
Zoo mijn lijden haer behaegt.

I V.

Even als de Pallem struyken,
's Vvinters met hun groene blaen,
Voor geen lasten neder duyken,
't Zy vvat buyen daer op slaen;
Trouwve min, eens vast gezet,
Werd door wantron noyt belet.

Berouw der Minne,
van
Astrea, tegens Celadon.

Stem: Laura zat laest by de *é*g.

Ach! verloopen minne tijd,
Waerom voed gy mijn gedacht?
Met de minne, die my spijs?
En niet geeft als droeve klachten;
Mits ik voor getrouwheyd achten,
Celadons geveynsde min;
Celadons ontrouwve treken,
Daer ik my van zoek te vvreken,
Mits dat ik bedrogen bin.

I I.

Celadon die, schoon voor 't oog,
My met minnetreken vleyde,
Door een zoete tong bedroog,
En tot voedermin verleyde;
Waer door liefde in ons beyde,
Vele vryheyd bracht te vveeg;
Zoo dat ik my moet beklagen,
Dat ik eertijds vvelbehagen,
In zijn valsche minne kreeg.

I I I.

't Schijnt dat ik in tranen drent;
't Schijnt ik smoor in mins gedacht;
Als ik, tegens wil, gedenk,
Op het geen ik vvil verachten,
Dat zijn trouwvelooze klagten,
Van d'ontrouwen Celadon;
Ga ontrouwen! ga vry heene,
'k Zal u trouwveloofheyd bevveene;
Zoo ik immer vveenen kon.

Celadons Minne-klagten,

Tytters Minne klagt,

over

Galathés afkeer.

Op de volberding van Astreas straf-
heid, die hem ontvluchtende, in
handen laet een bagge en snoersel.

Stem: Ballet de Bronkhorst.

BAg en bande,
Getuyge dat Astrea is gevlucht,
Vyt mijn hande, (sueht;
Zo dat mijn ziel inwendig klaegt en
Zijt getuygh vwanneer de min my
En doet ververven, (dood;
Een vuillig sterven,
Mits ik moet derven,
Mijn liefds genegentheyd.
Die my, die my Astre had toegeseyd.

I I.

*k Zal u binde,
Aen mijn verliefde narrem, daer gy
Mijn Beminde, (sult,
Getuige dat ik sterve sonder schuld;
Zoo vwanneer mijn vrede my hier
Berooft van 't leven, (vind,
Ter dood gedreven,
Om blyk te geven,
Van mijn volmaekte trouw,
Die *k met, die *k met mijn dood ge-
tuygen vvoorv.

I I I.

O gy teken!
Van mijn volmaekte liefde, en gevery;
Hoor mijn spreken,
En schey doch, na mijn dood, is niet
van my;
Op dat ik ten minsten tot een pand,
Van rechte trouwve,
V mach behouwe.
O vreedst der Vrouwve!
Tot tuyge, gy my rooft
De min, de min die gy my had be-
looft.

Stem: Als Garint zijn oogjes, &c.

ALs ik laest de koele strand betraet
Daer mijn Galathé maer alleé
met haer lammertjes zat,
En song een Herders lied;
Ach! vlied,
Riep zy, ó geyle lust! van hier;
Koom golven! doof het vyer
Van Min,
En laet my doch die hette,
Niet smette.

I I.

Zy en had zoo haest dat vwoord
niet vyt,
Oft mijn Galathé nam de vlucht, en
zy riep overluyd.
Daer zie ik Tyter staen;
*k vvil gaen,
Eer hy my onverzies verrast,
En na mijn boezem tast;
VVant hy
My licht, door minnens hette,
Moge smette.

I I I.

Barrevoets trad sy ter zeevvaets
in,
En mijn Galathé riep my toe, ik en
pas op geen Min,
Maer keer die geyle brand,
Van strand,
Tot spijt van 't minnende gemoed,
Dat zich in 't minne vood,
Tot my,
Op dat my minnens hette
Niet smette.

MINNELIKE
KRACHT DER LIEFDE,
Vergeleken met de Zon.

22

BOVEN-ZANG.

M Oet de Maen haer bleecke stra- len,
Uyt de gul- de Toortze halen, Uyt de Toortze,
uyt dat licht, Van des Hemels aengezicht ?
kMeen de Zon, van wie de Maen, 'tLicht moet genieten,
En door zijn kracht, In't duyster van de nacht, Haer
flaewwe straelt-jens op het Aerdrijk schie- ren.

M Oet de Maen haer bleeke stra-
len,
Uyt de gulde Toortse halen,
Uyt de Toortse, uyt dat licht,
Van des Hemels aengezicht;
kMeen de Zon, van wie de Maen
't licht moet genieten.

En door zijn kracht,
In 't duyster van de nacht,
Haer flaewwe straeltjens op het
Aerdrijk schieten.

I.

Rosemond mijn roveede leven,
Gy moet my mijn voedsel geven,
EVEN

a 2 GROND-STEM.

Met de Maen haer bleeke stra- len,

Uyt de gulde Toortze ha- len, Uyt de Toortze, uyt dat

licht, Van des Hemels aengezicht? 'kMeen de Zon,

van wie de Maen, 'tLicht moet genie- ren,

En door zijn kracht, In't duyfter van de nacht, Haer

flaewe straelt- jens op het Aerdrijk schie- ten.

*Euen als de Zon de Maen,
Doet ten Hemel omme gaen,
Moet van u, gelijk mijn Zon, mijn
lyyfter dalen;
Laet wyt het licht,
Van Rosemonds gezicht, (len.
Mijn moedelooze ziel dan afem ha-
Oogen die mijn Ziel kund voeden,*

*En door 't derven water vloeden
Vyt kond trecken; oogen ach!
Die men Toortzen noemen mach;
Door de brand, eylaes! wat brand?
u lieve loncken,
Ach Rosemond!
Ik voelde my gevond,
Soo haest u sterren voor mijn oogen
bloncken.*

I I I.

Haartjens blond, Hangen we- melend om uw mond.

voe-steres Goddin; Schoone wangen, Wel behangen,

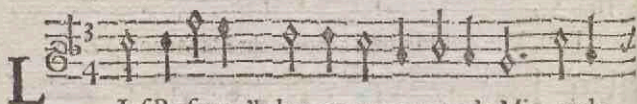

HOOCH-STEM.

Schoonheids Minne-voedzel.

a 3.

BOVEN-ZANGH.

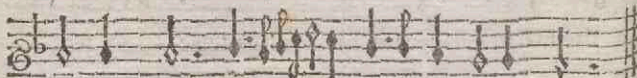
Lief Rosette, 'k ben gevangen van de Min, ziele

voesteres Goddin; Schoone wangen, Wel behangen,

Ach! waer mee, Zijn uw kaek- jens wit als snee?

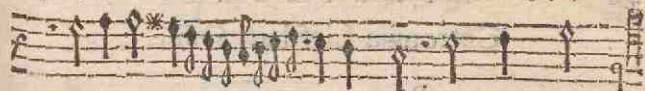
Haartjens blond, Hangen wemelend om uw mond.

Lief Rosette, 'k ben gevangen
Van de Min,
Ziele voesteres Goddin;
Schoone wangen, wel behangen,
Ach! waer mee,
Zijn uw kaekjens wit als snee?
Haertjens blond,
Hangen wemelend om uw mond.

In uw oogjes zijn twee Goodjes,
Die de min
Schietsen tot mijn boezem in;
't Zijn, Rozette, Cupidoortjes,
Die daer brand
Stoken in mijn ingewand;
Ach! hoe zoet,
Gaen uw lonkjens door mijn bloed.
Roodc

Ach ! waer meê, Zijn uw kaek- jens wit als snee*

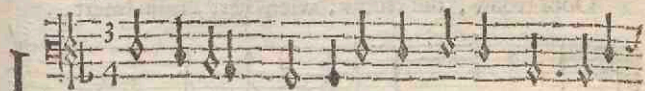
Ief Rofette, 'k ben gevangen van de Min, Ziele

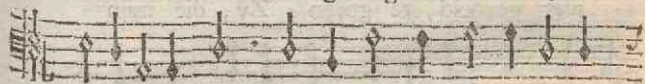
HOOCHSTEM. a 3.

Schoonheyds Minne - voedzel.

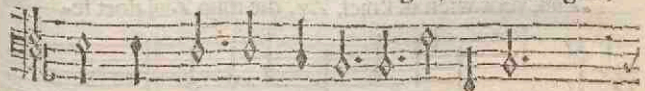
a 3. GROND-STEM.

Ief Rofette, 'k ben gevangen van de Min, Ziele

voesteres Goddin ; Schoone wangen, Wel behangen,

Ach ! waer meê, Zijn uw kaekjens wit als snee ?

Haartjens blond, Han- gen wemelend om uw mond.

Rode lipjes, schoone bloosjes,

Staen zoo wel,

Op u wit en blancke vel ;

Als de gierlijkste Roosjes,

Die na wens,

Bloeyden oyt aen schoon provens ;

Bloosjes, ach !

Die geen Roos beschamen mach,

Ach ! wat zijn uw kleene tandjes

Wit Yvoor ;

Blaeuwe aders speelen door

Blancke vel, en witte handjes ;

Korte kin,

Daer een geestig kloofjen in ;

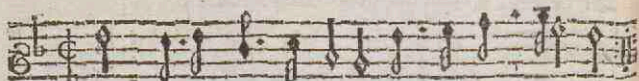
Noch al meer,

Zoete min, dwaeld niet te veer.

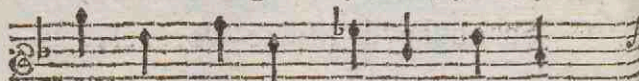
Ge

MINNELYKE
Getrouwe Liefdens Offer.

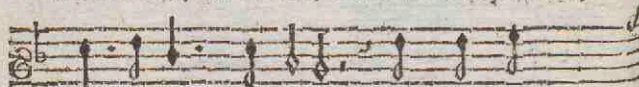
BOVEN-ZANG.

S Poeyd vluchtig vlugge voetjes, Na mijn moorderinne,
Ach! al te traeg en zoetjes, Om mijn ziel, uyt minne,

Door trouw, die vrouw, wiens hert, mijn smert,

niet gevoeld, te geven; Zy, die mijn

Ziel, voor wien ik kniel, Zy, die mijn Ziel doet le-

ven, Heeft, eylaes! mijn dood beschreven.

S Poeyd vluchtig vlugge voetjes,
Na mijn moorderinne;
Ach! al te traeg en zoetjes,
Om mijn Ziel, uyt minne,
Door trouw, die vrou, wiens hert, mijn smert, niet gevoeld,
te geven;
Zy, die mijn Ziel, voor wien ik kniel, zy, die mijn Ziel doet
leven,
Heeft, eylaes! mijn dood beschreven.

! I.

Stookt, Venus, u Altare,
Laet tot Offerande,
Mijn Ziel ten Hemel vare,

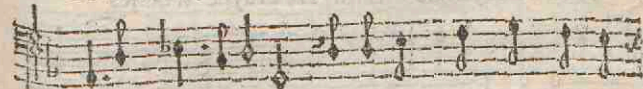
GROND-STEM.

S Poeyt vluchtig vlugge voetjens, Na mijn moorderinne,
Ach ! al te traeg en zoetjens, Om mijn ziel, uyt minne,

Door trouw , die vrouw , wiens hert , mijn finert

niet gevoeld, te geven ; Zy die mijn Ziel, voor wien ik

kniel , Zy, die mijn Ziel doet leven, Heeft, ey-

laes ! mijn dood beschreven.

* Lievend herte brande ;

Godin , die 'k min , zoont recht , u knecht , die , uyt liefd , wil sterven ,

Om dat de min , ach ! aerfich Godin , om dat de min moet derven ,

* Geen de min zocht te veroverven .

I I I

Nu wil ik my bereyde ,

Mits ik mins luk derve ,

Van u , mijn lief te fcheyde ;

Liefde doet my sterve ,

Vaer wel , ik zel , dit hert , vol finert , gaen ten offer dragen ;

De Liefd-Godin , zal ik uyt min , zal ik uyt min , door 't blagen ,

Eynden doen mijns levens dagen .

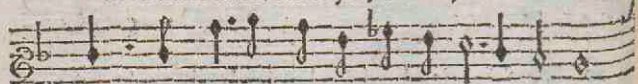

Cypriaens Minne-klagt van Rozemond.

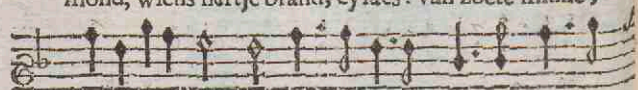
BOVEN-ZANGH.

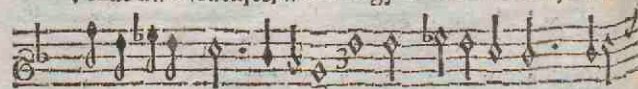
Lied heen droeve zuchjes, Na mijn Rose-

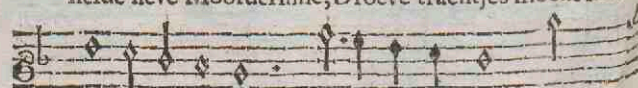
mond, wiens hertje brand, eylaes! van zoete minne;

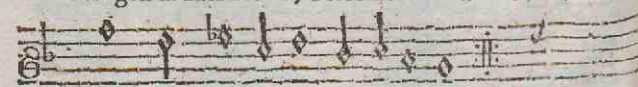
Venus uwe vruchjes, Worteld gy in't hert van mijn ver-

liefde lieve Moorderinne; Droeve traentjes mocht ik u

mengen in haer bloed, Rosemond ik weet,, mijn

smert, mijn leed, Beweegden u gemoed.

VLied heen droeve zuchjes,
 Na mijn Rosemond, wiens hertje brand, eylaes! van zoete minne;
 Venus uwe vruchjes,
 Worteld gy in't hert van mijn verliesde lieve moorderinne;
 Droeve traentjes mocht ik u mengen in haer bloed,
 Rosemond ik weet,, mijn smert, mijn leed,
 Beweegden u gemoed.

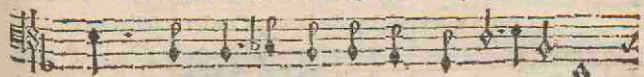
Maer wat is 't, o Goden!
 Oft ik klagjes, traentjes, zuchjes, offer den mijn Rosemonde

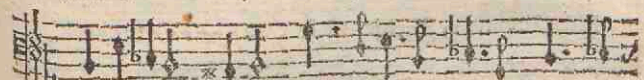
a 2 GROND-STEM.

Lied heen droeve zuchjes, Na mijn Rose-

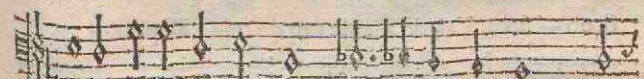
mond, wiens hertje brand, eylaes! van zoete minne;

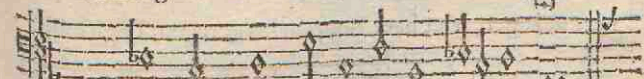
Venus uwe vruchjes, worteld gy in't hert van mijn ver-

liefde lieve Moorderinne; droeve traentjes, mocht

ik u mengen in haer bloed, Rosemond ik weet,, mijn

smert, mijn leed, beweegden u gemoed.

Gy, door u geboden,
Hebt haer in de Min, met trouws
beloften waerdiger verbonde;
Vliegt ten Hemel droevige zuch-
jes, tusschen aen de Goon,
Dat ik om de Min,, van mijn
Godin,

Moet sterven duyzend doon.

III.

Acht hoe ken ik leven?

Als ik, Rosemond, bedenk hoe ghy
in lusjes van de minne;

Sult ten offer geven,

Lipjes, Borstjes, Hertje, Sieltje, ja
u zelfs Aerd'ch Godinne;

Droevige gedachjes zullen mijn tuss-
gen wat u geschied,

Lievs minne vreugd,, de Lent
mijns leugd,

Moet smoooren in verdriet.

Ccc. Lauraes

Lauraes Droom-Liedt.

a 2 BOVEN-ZANG.

L Aura zat laeft by de Beek, Onder 't ſchauw van
 Elſen Boomen; Zachjes zy in 't wa----- ter keek,
 Is daer na in ſlaep gekomen, En begoft heel zoet re
 droo--men, Van de Liefde van de min; Slapend is zy
 neer gezegen, Met haer Boezem los geregen, Lagh mijn
 ſchoone Veld-godin.

L Aura zat laeft by de Beek,
 Onder 't ſchaeuw van Elzen
 Bomen;

Zachjes zy in't water keek,
 Is daer na in ſlaep gekomen;
 En begoft heel zoet te droomen,
 Van de liefde van de Min;
 Slapend is zy neer gezegen,

Met haer boezem los geregen,
 Lag mijn ſchoone Veld-goddin.

I I.

Wijl zy daer alleenig zat,
 Ging ik by haer neder zitte;
 Mits ik na haer boſſjes wat,
 Roept mijn Laura, wat is ditte?
 Ach! mijn boezem brand van bitte

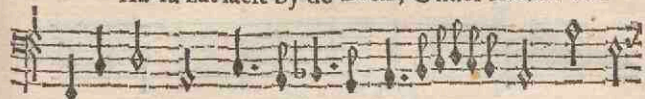
Hier

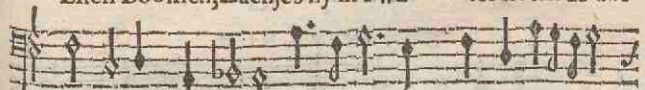
a 2 GROND-STEM.

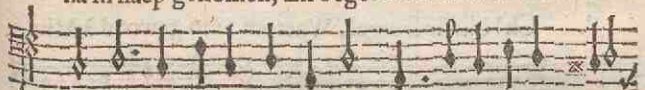
Au-ra zat laest by de Beek, Onder schauw van

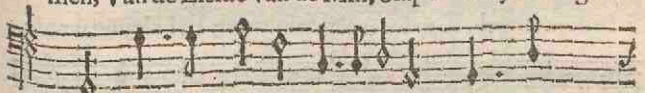
Elfen Boomen; Zachjes zy in't wa ---- ter keek. Is daer

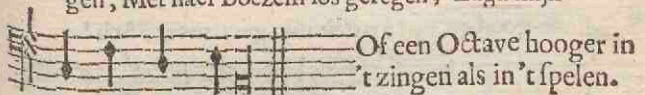
na in slaep gekomen, En begoft heel zoet te droo --

men, Van de Liefde van de Min; Slapend is zy neer geze-

gen, Met haer Boezem los geregen, Lagh mijn

Of een Octave hooger in
t zingen als in 't spelen.

schoone Veld-godin.

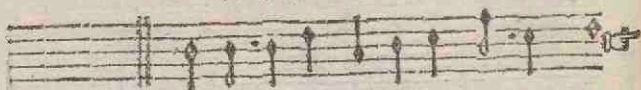
Hier med' zijt zy weder neer,
En begint op nieuw te droomen:
Zooje wild, zoo meng je koomen;
Neen, o neent het krenkt mijn eer.

III.

Mits neem ick een hand vol
groen,
Geen door mengelt was met
Rozen;

Laura roept, wat wilje doen?
Ik begin van schaeint te bloezen;
Daer gaet zy een zuchje loezen,
Valt weer zoetjes neer in 't gras;
Och! ick ben door droom bedrogen,
Riep zy met beslooten oogen,
'k Meend ik zonder Maegdom
was.

Ach ! ach ! uw pijljes doen mijn hertje zeer,

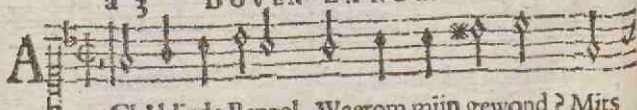

ik mijn Engel, Zonder weêr-min vond; Ey!

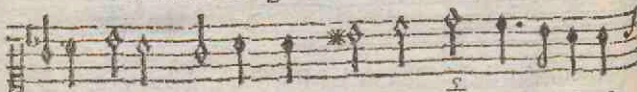

Minne-klagt.

a 3 BOVEN-ZANGH.

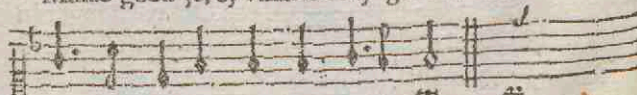
Ch! blinde Bengel, Waerom mijn gewond? Mits

ik mijn Engel, Zonder weêr-min vond; Ey! kleyne wrede

Minne-good-je, ey! martelt my geen meer, Ach!

ach ! uw pijlrens doen mijn hertje zeer.

I.

A Ch! blinde Bengel,
 Waerom mijn gewond?
 Mits ik mijn Engel,
 Sonder weêr-min vond;
 Ey! kleyne wreede Minne-goodje,
 ey! martelt my geen meer;
 Ach! ach! uw pijljes doen mijn
 hartje zeer.

II.

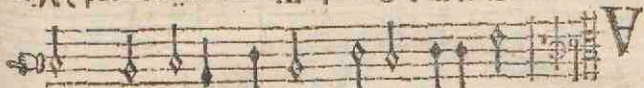
Ik voel uw wonkjes,
 In mijn borst geprent,
 Haer zoete lonkjes,
 Van my af gewend;
 Ach! ooverschoone Herte-boeyster,
 voor u ik neder kniel,
 Stecle ghy mijn hertje, waerom
 niet mijn Ziel.

Kleyne wrede Minne-goodje, ey! martelt mijn geen meer,

Ch! blinde Bengel, Waerom mij gewond? Mits

HOOG-STEM. 2 E

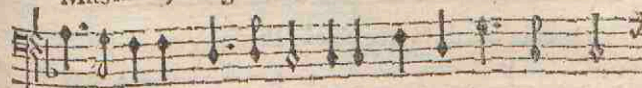
a 3 GROND-STEM.

Ch! blinde Bengel, Waerom mijn gewond?

Mits ik mijn Engel, Zonder weër-min vond; Ey

kleyne wrede Minne-goodje, ey! martelt mijn geen meer

Ach! ach! uw pijltjes doen mijn hertje zeer.

III.

IV.

Aerdsche Godinne,
Hemel van mijn hert;
Zon van mijn minne,
Voedster van myn snert;
Hoe meugje zoo mijn minne loo-
nen, ach! al te wreden Vrouw?
't Hert smelt in traentjes, en de
Ziel in rouw.

Ey! flaeuwe zuchjes,
Sluypt haer boezem in,
Offert de wrugjes,
Van myn trouw e min;
Zieltje, wiltje van mijn scheyden,
uyt liefde gaen ter dood?
Zoo stort met traentjes u in mijn
Liefs schoot. t'Za

t'Zamen-zang, van
Coridon en Amarillis.

a 2 BOVEN-ZANG.

A

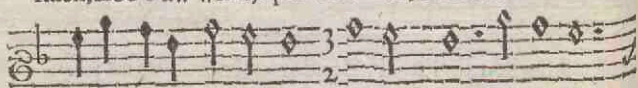
Marillis, ach! waer heen? Mijn

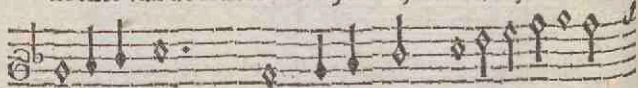
waerde Nymph vlucht niet, ey! blijft een weynigh

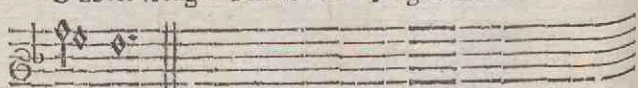
staen; Zoo't uw wil is, Spoed uw treë, Schoon Herderin na't

koelste van de lom're blaen; Ik mijn Veel,, Gy uw keel,

O zoete vreugd! Pronk van de Jeugd, Is Amarillis door

hare deugd.

A Marillis, ach! waer heen,
Mijn waerde Nymph, vlucht
niet, ey! blijft een weynig staen;
Zoo't u wil is spoed u treen.
Schoon Herderin, na't koelste van
de Lom're blaen;

Ik mijn Veel,, ghy u keel.
O zoete vreugd,, pronck van de
Jeugd,
Is Amarillis door hare deugd.
Zoete snickjes,, lief gequeel,
Schoon Amarillis, blaest ghy wt
lieve mond. En

2 2 GROND-STEM.

A Marillis, ach! waer heen? Mijn waerde Nymph vlugt

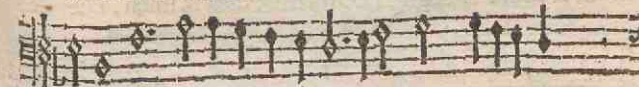
niet, ey! blijft een wey --- nig staen; Zo 't uw

wil is, Spood uw treen, Schoon Herderin, na 't

koelste van de lom --- re blaen; Ik mijn Veel,,

Gy u keel, O zoe --- te vreugd! Pronk van de

Jeugd, Is Amarillis door hare deugd.

En de stikjes,, die u Veel,
Zoo zoetjes, Coridon, mijn graege
lusjes jond;
Zijn heel schoon,, door de toon
Die ghy verstaet,, als ghy de maet
Speelende met uwe voeten slaet.
Zoeter zoetheyd,, is 'er niet;
Als daer mijn Veel vermengt is
met u lieve stem;

Wat in 't bloed leyd,, dat verschiet?
En snacke met graegte na uw zang,
vol pit, en klem,
Aerdig dier,, u geswier
Is, zoete Mejd,, vol geestighyde.
Coridon swijght het is geuleyd.

MINNELIKE
Liefdens hoop, en vreeze.

a 2 BOVEN-ZANGH.

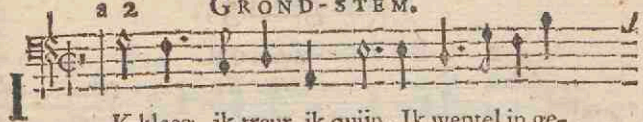
K klaeg, ik treur, ik quijn, Ik wentel in ge-
neugd; Mijn blijdschap teeld mijn pijn, Mijn
droefheyd weder vreugd, Om dat de liefd mis haegt, De
over brave Maegd, Dien ik min, dien ik mien, Dien ik
vley, dien ik dien, Met hert, ziel, en gemoed, Die zy met
hoop van gunsten voed.

I K klaeg, ik treur ik quijn,
Ik wentel in geneugt,
Mijn blijdschap teeld mijn pijn,
Mijn droefheyd weder vreugd;
Om dat de liefd mis haegt,
De over brave Maegd,
Dien ik min, die ik mien,
Die ik vley, die ik dien,
Met hert, ziel, en gemoed,
Die zy met hoop van gunsten voed.

Met droefheyd ik bedenk,
Dat Rosmond haer veynst;
Door 't lonkende gewenk,
't Gedacht weder blijdschap peynst,
Dat zy van herten meend,
't Geen 't wezen my verleend;
Maer wat is 't? ach! gy mist
Tijd, en stond, Rosmond
Te smeeken om haer gunst,
En zoete minnens toover-kunst.

2 2 GROND-STEM.

K klaeg, ik treur, ik quijn, Ik wentel in ge-

neugd; Mijn blijdschap teeld myn pijn, Mijn

droefheid weder vreugd; Om dat de liefd mishaegt, De

over brave Maegd, Dien ik min, dien ik mien, Dien ik vley,

dien ik dien, Met hert, ziel en gemoed, Die zy met

hoop van gunsten voed.

*Vw goude lok jes blond
En schoon gekyulde hayr,
Kyuld, ô mijn Rosemond!
Als oft het goud-draed waer;
Mijn over schoon Princes,
Ziels kettrige Voogdes,
Die ik acht, die ikeer,
Die ik wensch met begeer,
Waerom ontzegt gy, schoon,
Mijn gaven, u Lies, aengeboon?*

*Mijn trouwe dienst, als schat,
Ik offer aen't Altaer,
Daer menig Minnaer bad,
Boots ik al klagend naer;
Na klagende 't hert weend,
Dat gy my gunst verleend,
Die de Min, ô Godin!
My betoond, zal geloond,
Werden brave Maegd,
Na dat uw eygen lust behaegd.*

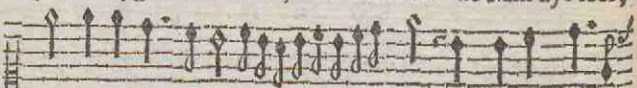
Veld - gezang ,

a 2 BOVEN-ZANG^{H.}

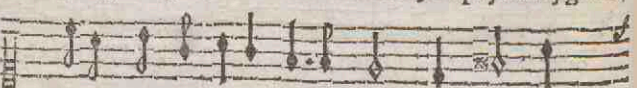
Y lomnere Bloempjes, die de groene Beemden

gierd, Tuugt aen de Beekjes hoe ik door de Min uyt teer;

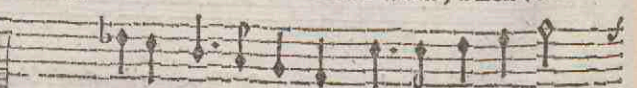
Pluyelige Vogeltjes tie -----reliert; Zephyre buygt de

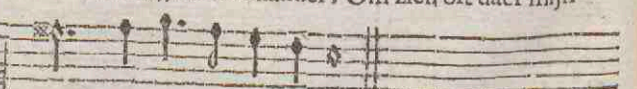
Takjes door uw koele winden neer, En spreyd de

Telgjes, van het dicht beboomde Wout, d'Een voor

d'ander,, van malkander, Om zien oft daer mijn

Nymph haer niet verborgen houd.

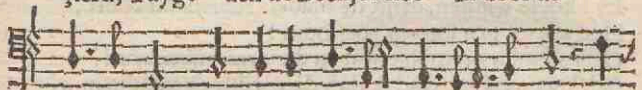
a 2 GROND-STEM.

Y lommere Bloempjes die de groene Beemden

çierd, Tuygt aen de Beekjes hoe ik door de

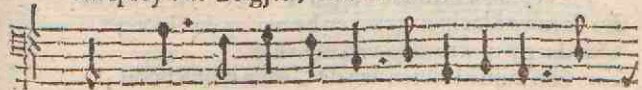
Min uyt teer ; Pluymige Vogeltjes tie - - - reliert; Ze-

phyre buygt de Takjes door de koele winden neer ,

En spreyd de Telgjes , van het dicht beboomde

Wout, d'Een voor d'ander,, van malkander, Om zien

oft daer mijn Nymph haer niet verborgen houd.

Veld-gefang.

GY lomm're Bloempjes, die uw groene Beemden cïerd ;
 Tuygt aen de Beekjes hoe ik door de min uyt teer ;
 Pluvmige Vogeltjes tiereliert ,
 Zephire buygt de Telgjes door uw koele winden neer ,
 En spreyd de takjes van het dicht beboomde Wout ,
 d'Een voor d' ander ,, van malkander ;
 Om zien oft daer mijn Nymph haer niet verborgen houdt.

Klapt lieve beekjes door het vlieten van u stroom ,
 Ey ! koele winden, drijft de bladers ruyfchend voort ,
 Hoe zijt gy in u loopen zoo loom ?
 Oft rust mijn Nymphje wat in uw gras-rïken oord ?
 Ach ! neen ; waer vind ik dan de voedster van mijn min ?
 Lieve Takjes ,, zijt mijn Brakjes ,
 Ey ! Beekjes stroomt noch verder boschwaert in.

Wat let u golfjes , Crïstallijne borrens-vliet ;
 Dat uwe stroompjes zilv'rig vlietend niet en gaen ?
 Dat meuze nu niet schommelen ziet ,
 Al ruyfchend op en neder , maer treurend stille staen ?
 En dat uw zuyv're stroompjes trublig zyn vermengt ?
 Zoo ik wane ,, doen 't myn trane ,
 Die 't hert door d' oogen in uw klare borne plengt.

Ha ! Keur-Vorstinne , om u is 't dat myn gezucht ,
 En flaeuwe klachten gaen ten hemel by de Goon ;
 Om dat gy te wrevelig van my vlucht ,
 Zoo zijn mijn klachten aen de Gøden mijne boon ;
 Om te getuygen haer mijn onverdiende smert ,
 Die 't vermogen ,, van uw oogen ,
 Doet vlieten uyt de borne van mijn hert.

Hoe ken het herte dat 'er in een lichaem woond ,
 Noch blyven onbeweegt ? aenziende dat een held ,
 Zyn traenen tot getuygen u toond ,
 Hoe 't hert uyt liefde , om zijn Lief lijd liefs geweld ;
 Om dat ik my , Godin, niet derf onderstaen ,
 U te spreken ,, u te sneeken ,
 Moet ik in deze brand stil-swygende vergaen.

Wanneer

Stem : Phillis ik kom buygen.

I.

Wanneer, mijn beminde,
Zal ik gunste vinde?
Wanneer zal 't geschien?
Dat ghy mijn bedroefde hert,
In zyn pijn sult verzachten,
En genezen van zyn smert.

II.

Hoe lang zal ik loopen,
Tusschen vrees, en hopen,
Zonder dat ghy my
Wild toe zeggen uwe trouw?
Hoe lang zal ik Herderinne,
Leven in gestage rouw?

III.

Zyt my geen meer legen,
Laet u doch bewegen,
Mijn getrouwe min;

Laet my doch in dit verdries,
Lieve Herderin! niet sterfens,
Mits gy mijn getrouweyd ziet.

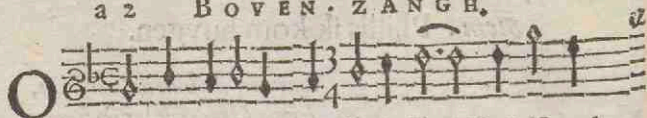
IV.

Trouweyd zal ik toonen,
Trouwheid wild beloonen;
Trouwheit in de min,
Is het waerdigst dat men vind,
Dies wild trou met trou ver-
gelden,
En uw trouwen Herder mind.

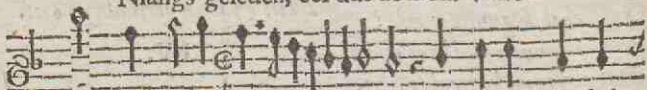
V.

Ey! wild u begeven,
Om met hem te leven,
In de minne vreugd;
In de min door echt vereend;
Hier toe lieve Herderinne,
Mij een zoete ja verleend.

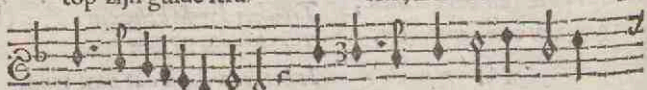
Onlangs

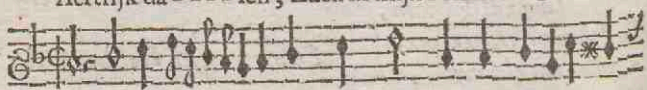
O Nlangs geleden, eer dat de Zon, Van's Hemels

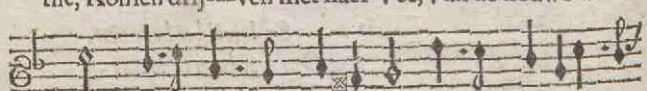
top zijn gulde stra- - - - len, Liet over 't vochtig

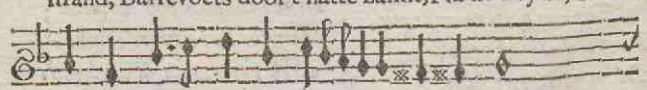
Aertrijk da - - - - len; Zach ik mijn beminde Gala-

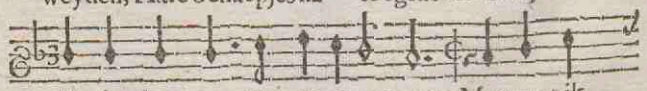
thé, Komen drij- - - ven met haer Vee, Van de kouwe dorre

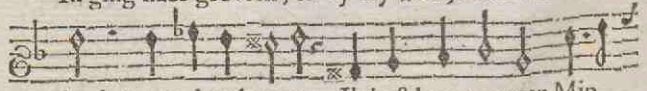
strand, Barrevoers door't natte zandt, Na de heyde, Om te

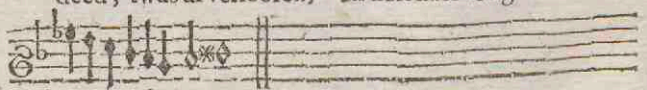
weyden, Hare Schaepjes na 'tbegraefde land;

Ik ging haer groeten, en zy my weer; Maer wat ik

deed, 'twas al verlooren, Ik kost haer tot geen Min

bekoren.

Onlangs

2 2 GROND-STEM.

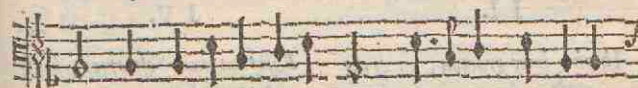
Nlangs gelede, eer dat de Zon, Van 'sHemels top zijn

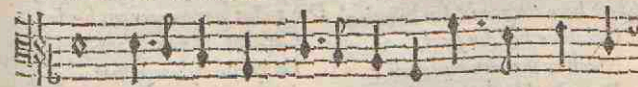
gulde stra- len, Liet over 'tychtig Aerdrijk dalé; Zag

ik mijn beminde Galathé, Komen drijven met haer

Vee, Van de kouwe dorre strād, Barrevoets door 't natte

zand, Na de heyden, Om te weyden, Haere Schaepjes

na'tbegræfde land; Ik ging haer groeten, en zy my

weer; Maer wat ik deed, 'twas al verloren, Ik

kost haer tot geen Min bekoren.

Stemme: Als 't begint.

I I I.

O Nlangs geleden, eer dat de
 Zon, (len,
 Van 's Hemels top zijn gulde stra-
 Liet over 't vochtig Aerdrijk dalē;
 Zach ik mijn beminde Galatbē,
 Komen drūven met haer Vee,
 Van de kouwe dorre strand,
 Barrevoets door 't natte zand,
 Na de heiden,, om te weyden,
 Hare Schaepjes, na 't begraefde
 Land.

Wat zal ik zegge, Coridon
 weynst; (trouwen,
 Men mach uw woorden niet ver-
 Noch op geen Minnaers klachten
 bouwen.
 Galathea, dat was 't niet;
 Zoo ghy Coridon beziet,
 Zult van al de Herders, ghy,
 Geen getrouwer zien als my;
 V te eeren, na begeeren,
 V te eere Nymph, na u waerdy.

I I.

I V.

Ik ging haer groeten, en zy my
 weedy; (ren,
 Maer wat ik deed 't was al verloo-
 Ik koef haer tot geen Min bekoren;
 Galathea, hoe dus straf,
 Mach' er niet een kysjen af?
 Daer ik, Herderin, wel eer,
 Vw bedourde lipjes teer,
 Na mijn lusten,, dikmaels kysfē.
 Sal dat nu niet eens geschieden
 weer;

Kijke na mijn Schaepjes, kijke
 na mijn Vee,
 Kijkt na mijn klaver-rijke weyde,
 Die zullen wezen voor ons beyde.
 Coridon, 't geen gy my bied,
 En zal my bekooren niet
 Liever een kyaepje na mijn zjn,
 En een Schaepje vijf, zes min
 Ach! u scheyen,, doet mijn
 schroyen,
 Vaert wel te wreeden Herderin.

MINNE-

Minne-klagt.

Stem: Geswinde Bode, &c.

STEM: Doelands Lachrimæ.

Klaeg, oogen klaeg, tuygt mijn
verdrieten,

Door tranens vlieten;

Aemlooze Ziel, ontlast uw borst,

Van 't geen zy torst, (dragen;

Van 't geen zy torst, en steeds moet

Wat doch! Liefds plagen.

Vlucht Ziel, nu Rozemond my haet,

La gansch verlaet;

Laet ik my zelven,

Een rust-plaets delven,

Daer mijn lichaem leyd,

Ziel-loos, ach!

Op dat mach,

Met geklag,

Yder een mijn sterf-dag,

Recht beweenen; mits men

My ter dood bereyd. (zacht,

Mits ick beminde,

En niet kost vinde,

't Geen de minne zocht;

Min zocht vreugd,

Vreugd liefds deugd,

Deugd geneugt;

Een geneugt, die 't al verheugt;

't Geen gy, Lief, uyt liefd vermeugt,

Maer noch niet volbrocht;

Dies ik my wil gaen bereyen,

Om af te scheyen;

Scheyen van mijn Rozemond,

Die ik zonder weêr-min vóó,

Vaer wel, minnelooze minne,

Aerdsche Godinne;

Liefde leyd uw slaef ter dood,

Mocht mijn graf-stee zijn u

schoot.

Onlangs mijn Amarillis liep

's Morgens door den douw;

Wat dat ik bad, wat dat ik riep

Amarillis vrouw

Hooren niet, na mijn klagt,

Mijn verdriet had geen macht

By haer,

Voort vlucht zy weer van daer;

In de vlucht haer vlecht,

Aen een boompjen hecht,

Mits zoo staet zy stil,

Ik ombels mijn Amaril.

Zy, met huer haer verwert in 't

groen,

Kreeg van schaemt een bos;

En riep wild gy my dierste doch,

Tijter, maek my los;

Amaril! het geschied,

't Geen uw wil, my gebied

Te doen,

Hier in het lieve groen;

Doch eer ik het doe,

Laet uw Tijter toe,

Dat by na zijn lust,

Amarillis lipjes kust.

Want, eer zal ik u niet om slaen;

Tijter wel hoe dus,

Waer in heb ik u doch misdacn?

Ken ik met een kus,

Met een zoen, zeyde zy,

Voldoen, kust meê vry,

Wel aen,

En laet my daer meê gaen;

Met een kusje, neen!

Ben ik niet te vreên,

Gy raekt niet van mijn,

Ost daer moeder hondert d zijn.

Na de voys van *Doulands Lachrimæ.*

a 2 BOVEN-ZANGH.

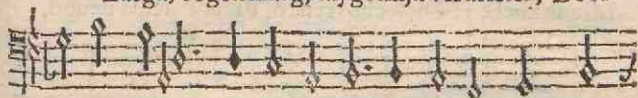

Na de voys van *Doulands Lachrimæ.*

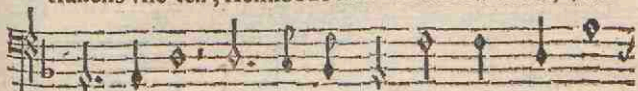
a 2 GROND-STEM.

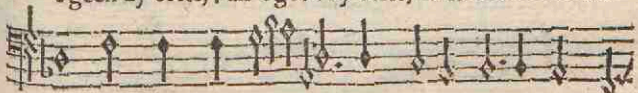
Laegh, oogen klaeg, tuygt mijn verdrieten, Door

tranens vlie-ten, Aemlooze ziel ontlafst uw borst, Van

't geen zy torst, Van 't geen zy torst, en steeds moet dra-

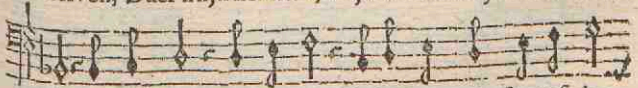
gen; Wat doch? liefds plagen. Vlugt ziel, nu Rozemond my

haet, Ja gantsch verlaet; Laet ik my zelve, Een rust-plaets

delven, Daer mijn lichaem, mijn lichaem leyd Ziel-loos,

ach! Op dat mach, Met geklag, Yeder een mijn sterref-dag,

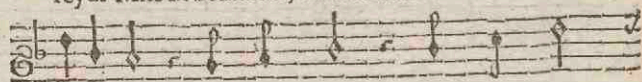
Recht beweenen, mits men zach, My ter dood be-

D d d 2

reyd

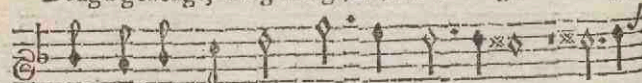
reyd. Mits ik beminde, En niet kost vinde, 't Geen de

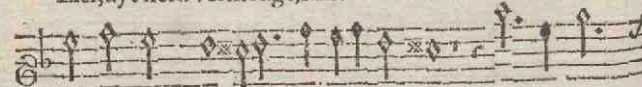
Minne zocht; Min zocht vreugd, Vreugd liefs deugd,

Deugd geneugt; Een geneugt, die, t al verheugt, 't Geen gy

Lief, uyt liefd vermeugt, Maer noch niet volbrocht; Dies ik,

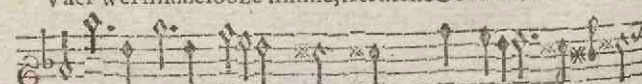
my wil gaen bereyen, Om af te fcheyen Scheyden van

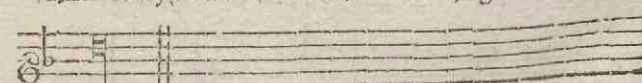
mijn Ro-zemond, Die ik zonder weer -- min vond;

Vaer wel minnelooze minne, Aerdsche Godinne, Liefde leyd

u, Liefde leyd u slaef ter dood, Mocht mijn graf-steen zijn uw

fchoot.

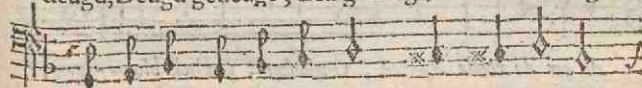
reyd. Mits ik beminde, En niet kost vinde, 't Geen de Minne,

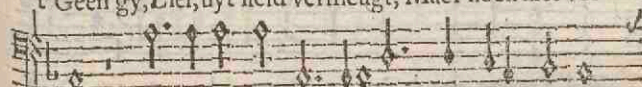
de Minne zocht; Min zocht vreugd, Vreugd liefs

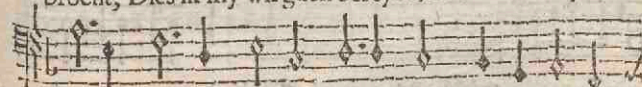
deugd, Deugd geneugt; Een geneugt, die 't al verheugt

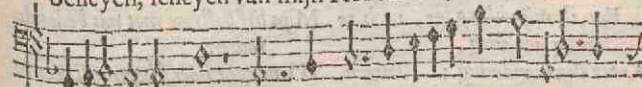
't Geen gy, Lief, uyt liefde vermeugt, Maer noch niet vol-

brocht; Dies ik my wil gaen bereyen, Om af te scheyen

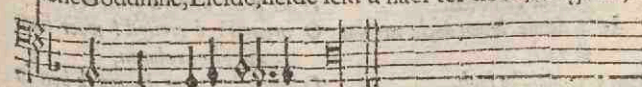
Scheyen, scheyen van mijn Rozemond, Die ik zonder

weër -- min vond; Vaer wel minneloo -- ze min-ne, Aerd-

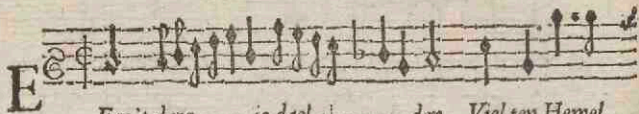

sche Goddinne, Liefde, liefde leid u slaef ter dood, Mogt mijn

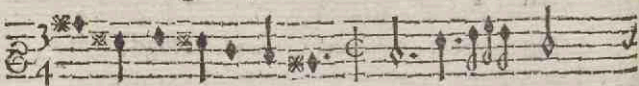

graf-steed zijn uw schoot.

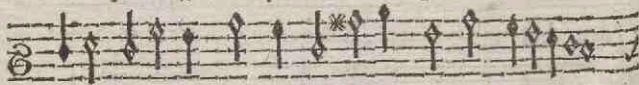
Herders Droom.

Eer 't daeg --- je dael - - - - den , Viel ten Hemel

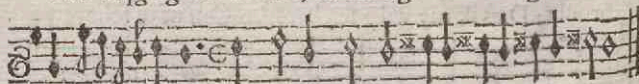
uyt op bloempjes en op kryyd , Een geu -- vig nat ;

Al eer de roode Roozen , Ontlooken , gierlyck bloo -- zen ,

Voor d'opgang van de Zon , en 't morgen da - - - - gen ; Dreef

my de zoe --- te Min , In't groene bosch te kla - - - - - gen.

Eer ik mijn klaegjes , noch te deeg aen ving ,	Mijn lijf bestroyt met nae bedoude roozen ,
Kreeg ik verandering ; (negen ,	Wiens geur haer schaemte schein te tuygen door het bloozen .
Mijn leden mat , tot rusten heel ge-	Dus in mijn slape , van de Min gewond ,
Zijn schielijk neer gezegen ;	Ik my bedrogen vond ;
Natuur verkracht mijn geest , de	Ach Amarill! ach Amarill! mijn loove ,
Ziel gedooken ,	Waer is die vreugd gebleve?
In't diepste van 't gemoet , met oo-	O vreugd! o vreugd! waer heen
gen toe gelooken .	zijt ghy gevolgen ,
In't doode leven docht my dat	O droom! o zoete droom! 'k ben in
ik zach ,	mijn vreugd bedrogen .
Een vriendelyke lach ,	
Van Amaril , die neffens my gelegē ,	
Heeft bloem , en kryyd gekregen ;	

Wan-

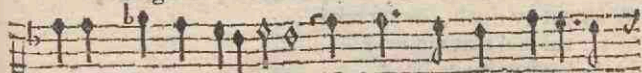

ZANG-RIMEN.
G E Z A N G.

423

W An-neer de Zon het morgen-rood, in't
Lag Phæbus in Au-roraes schoot, Om

Oosten quam ontmoe --- ten, Om roos, om Bloem, om Vio-
zee en duyn te groe --- ten;

let, Met Elst en Linde digt be-zet, Door Zuyr koelt te buy-

gen; Om druppels die als krystalyn, Op Roos en Bloem ge-

droopen zyn, Voor Nectar in te zuy - - - - gen.

De versch ontloken dageraad,
Begroet van zuyre winden,
Haer morgen luchjes vallen laet,
Op dicht beblade linden;
De Zon, in 't oosten op gestaen,
Speeld met zyn glans op groene
Van hoog getopte boomen; (blaen,
Van waer mijn Phillis dreef haer
Tot op den Oever van de zee, (Vee,
Een brakke water-stroomen.

Haer Schaepjes aen de water
kant,
Verquicken door 't verkoelen;
Mijn Phillis gaet terwyl op strand,
Haer blanke voetjes spoelen,
En lobbert in het ruyfchend nat,

Dat haer tot aen de middel spat,
Door driffes opgeologen; (dag,
Noyt zoeter vreugd, noyt blijder
Als toen ik weer mijn Phillis zag,
Haer natte leden drogen.

Haer open boezem heel onbloomt,
't Albaster wit verdoofde;
Haer blanke kaekjes, bloozend rood,
Auroor haer glans beroofde;
Hoe graegde mijn verliefde zyn,
Na dit genot door zoete min,
Doch dorst het niet betrachten;
Dies was de vreugde my een sinert,
Een vreugd voor 't oog, een pijn
voor 't hert,
Een strijd voor mijn gedachten.

Cloris Minne-droom.

W Aer mach mijn Philida, mijn zoete, bekje wezen?
 Waer of zy haer verschuyld, waer of zy haer onthoud?
 Mijn hertjen, Herderin, dat is in duyzend vreezen;
 Met zuchjes, en getraen, loop ik door 't nare wout;
 Waer zijt gy doch, ey spreek!

Waer zal ik u best vinden?
 Daer leyd zy by de beek,
 En rust onder de Linden;
 Zy sluymert, ach! zy slaept, op 't kaekjen leyd een Roos,
 Die neem ik, ach! ik dool, ô Hemel! 't is een bloos.

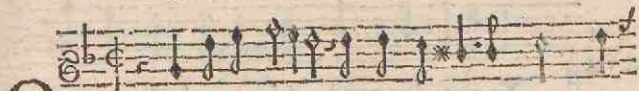
Met Zeuxis vind ik my, mijn Philida! bedrogen;
 Natuur uw schoonheyd gaf yets boven het gemeen,
 Uw bloosjes blonken mijn als roosjes voor mijn oogen,
 Alzoo dat yder bloos voor my een roosje scheen;
 Ach mocht ik Herderin!
 Een van die roosjes plukken,
 En, door de zoete min,
 Daer op mijn lipjes drukken,
 Ach! mocht ik, dorst itt, ach! ô neen! ik durrif niet,
 Ik raek in ongena zoo Philida my zier.

Mijn Herderinne slaept, dies ik besta te kussen,
 Een kusjen zal haer niet versteuren in de rust;
 Ey minne! ty te werk, en oft zy ondertusschen,
 Al wakker worden, zegt, 't is Cloris die u kust;
 Kus, Cloris, kus haer mond,
 Kus, Cloris, kus haer kaken,
 O lipjes! rood en rond,
 Waer na mijn lusjes haken,
 Waer na de minne wenscht, ach Philida! mijn lief,
 Zacht, Cloris roeprze, zacht, wat doeje minne dief.

*Cloris, aen de water stroomen,
 Dicht omlommert van de boomen,
 Rusten, en in slaep by vil;
 Droomden, dat hy in zijn lusten,
 Philida haer lipjes kustten,
 Wakker zijnde was 't een gril.*

G E Z A N G .

O

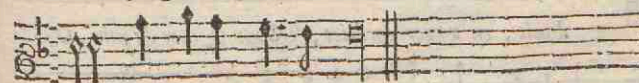
Ntlooken Roos die aen uw distel pronkt , En
Hy, die u lieft , uw roo-zelaer be - lonkt Tor

cierd uw struyck met pur-per roo-de bladen ;
dat gy u op geeft in zijn ge-naden.

Leer, jonge Maegd, wanneer gy wort gevryd, Dat gy u

mækt, na 't vryen, vryheyd quyt.

Geeft gy u op, uyt min, aen die u mint ,
Denk dat gy hebt u zelve weg gegeven ;
Wat Minne wil, dat moet gy zijn gezint ,
Uw wille moet Mins lust ten dienste leven ;
Dat is gezeyd, wanneer gy zijt getrouwt ,
Schik, dat uw liefd Mins plichten onderhoud.

Het roosjen staet niet op zijn struyck en bloeyd ,
Om zoe zich zelfs in 't bloeyen te behagen ,
Maer, 't geeft zich op als het den Plukker snoeyt ;
Zoo moet haer ook een jonge Vrijster dragen ;
Zoo, na de trou, zy met haer plukker kant ,
Is 't weyg'ren haer geen eere meer, maer schand.

Stemme : Rogiers Baletti.

M

Yn zoose Rozemond, Ach! ik voel mijn hert ge-

wond, Door het helder sterren licht van u ver-

weend en zoet gezicht; Ay! aenziet, Mijn be-

droeft, en zwaer verdriet, 't Geen ik door de min, Om

u Godin, Ach! zoo meenigmael geniet.

II.

Ik zucht, ik ween, ik klaeg,
 Ia de Min is my een plaeg,
 Maer een quelling, en een pijn,
 Miss ghy te straf zyt tegens mijn;
 Nave nacht,
 Ach! hoe meenig minne klagt,
 Deed ik met getreuw,
 Voor mijn lie's deur,
 Onverhoort en niet geacht.

III.

Waer toe dan meer gemind,
 Daer het hert geen troest en vind;
 Minne, weg, vertrekt van mijn,
 Ik wil u slaef niet langer zyn;
 Min baerd strijd,
 Zoo wanneer men mind en
 vrijd;
 En tot zoo een Maegd,
 Zijn liefde draegt,
 Die oprechte liefd bestrijd.

GEZANG.

Phillis dreef op strand haer
 vee, (knietjes;
 Schort haer keursje tot de
 Spoeld haer voetjes in de Zee,
 Die haer brakke water-vliet-
 jes,
 Met een snelle drift op drong,
 Dat het aë haer borfsjes sprög;
 Zy, verbaest te rug gelopen,
 Deed haer natte boezem open.

I I.

Coridon die quam op't slag,
 Zy beschaemt, schuyt in de
 roozen;
 Om dat haer den Herder zag,
 Kregen beyd haer kackjes
 bloozen;
 Hy, ontfteken in de min,
 Riep, mijn Lief mijn Herderin,
 Laet u Herder in zijn narmen,
 Uw verkleumde borst verwar-

I I I.

Phillis sey, waer ik Diaen,
 'k Zou u in een hart verkeerē,
 Voor het leed aen my gedaen,
 Deze wraek op u begeeren;
 Phillis 'k hoop niet dat gy 't
 mient;
 Waer meê heb ik dit verdient?
 Hebt gy lust een hert te plag-
 gen?
 'k Zal u 't mijn ten offer dra-
 gen.

STEMME:

O Kersnacht! schoonder.

V Kaekjens dragen hooger
 bloofjes, (roofjes;
 Als 't keurigst puyk van de
 Ach Heunigs-beekje! Maeg-
 den-roem, (schouwen,
 Hoe kan 't verliefd oog aen-
 Een schoonder Lely onder
 Vrouwen,
 Als u, ô Paphos! Meye-boem?
 De blanke Lely op zijn
 struyken, (duyken;
 Moet onder uwe kaekjens
 En 't flaeuwe blos van inkar-
 naet, (wijken;
 Moet voor uw roode wangen
 Geen Appel-bloeyzem heeft
 gelijken,
 By 't blos dat op u lipjes staet.
 Geen Sterren in de nacht
 zo blonkken, (ken,
 Als doen de glinsterēde vonk-
 In minne nachjes uyt ge-
 spreyd; (vryen,
 Als Heunig-beekjen is in 't
 En dat een lonkjē van ter zyē,
 Word op't geliefde aengeleyt.
 Swicht elpen-beē, voor witer
 tandjes;
 Smelt witte sneeu, voor blank-
 ker handjes;
 Wijk, wijk korael voor lipjes
 rood. (oogen;
 Wijk gitren, wijk voor bruyne
 Noch leyd'er roem van meer
 vermogen,
 Beslooten in haer Maegde
 schoot.

Ik die.

Stemme: Io tho de Personne, &c.

IK die uyt minne,
 Meenig zuchjen braek ;
 Ik die so meenig traentjē stort,
 Om mijn Godinne ;
 Die al mijn vermaek ,
 Mijn wellust en mijn vreugd
 verkort ;
 Ach ! ik smelt van rouw ,
 Door uw strafheyd , wreede
 vrouw , (trouw ;
 Die niet acht mijn oprechte
 't Herte smoort in pijn ,
 Mits gy u nu toont te zijn ,
 Al te hard , al te wreede tot
 Ik ben bereyd , (mijn ;
 Uw straf my op geleyd ,
 Te dragen , tot de dood die
 scheid . Ik ben , &c.
 O Diemer boompjes !
 Die mijn Liefs verdriet ,
 Getuygen kost , had gy ge-
 hoord ;
 O Amstel stroompjes !
 In wiens klare vlied ,
 Zoo meenig traentjen leyd
 gesmoord ;
 Als de brakke vloed ,
 Perstē uyt mijn droef gemoet .

Door het leet dat gy, Nymph!
 aen my doet ;
 O mijn veld Godin !
 Door uw koele straffe zin ,
 Wreed en dwers tegens mijne
 min ;
 Van hoop ontbloot ,
 Voel ik my in de noot ,
 En wacht mijn uytkomst door
 de dood .
 Als nu mijn stryden ,
 Als nu mijn ellend ,
 Als nu mijn minnen is gedaen ;
 En dat mijn lyen ,
 't Geengy my toe zend ,
 Zal met mijn dood ten eynde
 gaen ;
 En mijn minnend hert ,
 Uytgeteert door liefdens
 smert ,
 U uyt liefde geoffert werd ;
 Druk dan dees mijn klagt ,
 In uw zinnen en gedacht ,
 Die mijn liefd totter dood
 hebt veracht ;
 Denk ! hoe getrouw ,
 Hy was , die om zijn Vrouw ,
 Vys liefde , 't leven missen wou .

*Vergeefs gezeyd , vergeefs geroeyd ,
 Als stroom u tegen ebt , oft vloeyd ;
 't Is al vergeefs , 't zy koel oft stil ,
 Als het geluk niet dienen wil ;
 Men leyd vergeefs de riempjes by ,
 Het zy te laevert , oft in ly ;
 Vergeefs gestreên voor ongeval ,
 Als 't schip moet aen de lager wal .*

ZANGH-RYME N.
HERDERS-KLAGT.

429

Stemme: Yets moet ik u Laura vragen.

Yets moet ik u Boompjes vra- Woud gy Amaril getuygen
Mits dat gy fiet alle dage (ge, Eens de oorzaak mijns verdriet ;
Wat hier in dit Bosch geschied ; Het verdriet dat my doet klagē,
Of de geen, diemijn doet quellē Zuchten, weenen alle dagen,
Nimmermeer u komt vertellen, Dat het al om haer geschied.
Oft zy Liefde draegt of niet. Koom ik, met mijn Schaeppjes
Lieve Telgjes kost gy spreken, weyde,
't Weten soud my niet ontbrekē; Aen de Beverwijker Heyde;
Mits ik trouwe Minne draeg, Yeder Schaeppje schrikt bevreesst,
Waerom ik veel droeve smerte, Voor 't gevaer dat my de minne,
Lijd verborgen in mijn herte, Daer doet komen in mijn zinne,
Met gequijning alle daeg. Door 't vernieuwē vā mijn Geest.
Ik sie vaek de Beekjes stromē; Hoe my Amaril zag dwalen,
Ik vraeg vaek de stomme Bomē, Hier in deze graze-dalen,
Die betreurt zijn alle beyd ; Eenig met mijn teere Vee ;
Wie tot treuring haer verporre, Ik begon mijn droeve zuchten,
Dat haer groene Telgjes dorre ? Maer mijn Amaril ging vluchtē,
Maer ik krijgē geen bescheyd. Duynwaerd in, op strand, na Zee.
Gaen ik by de zoete dieren Ik ging voort mijn Schaeppjes
Die zeer vrolijk tierelieren, drijven,
Klaeg ik aen haer mijn verdriet, 'k Lietze zonder Herder blijven
En de oorzaak van mijn weenen; Alse waren by de Bron; (nomen,
Meer geluyt gelijk de steenen, 'k Heb mijn gang door Duin ge-
Geest het zoet Gevogelt niet. Tot aen Strand, daer ik zag ko-
Staen de Bloempjes Schoon van Amaril met Coridon. (men
kleuren, (ren, Daer by zag ik noch vergarē,
Hooft het groene gras mijn treu- Twe oft drie, van d' Steedsse parē,
En het Vee dat daer in weyd, Groeten daer op haer manier ;
Is bedroeft van mijnent wegen. Amaril, na Herders wijze
Ja 't is al met my verlegen. Die manier begon te prijze;
Om te troosten mijn bereyd. 't Was, wat zul' we maken hier ?
Zoo ik by de Beekjes kome, 't Wierd bestemt na duyn te
Zien ik droevig na haer strome, loopen,
Strax is hare loop gedaen ; Om de graesjes vast te knopen,
Vraeg ik waerom zy die staken? Coridon teeg eerst voor uyt ;
Om dat u bedroefde kaken Die soud d' eerste graesjes binde;
Zijn ontciert met brak getraen. Yeder liep met zijn beminde,
Winden, die 't geboomt doet Sien wie eerst soud sijn de Bruid.
buygen, Wat

Wat sag ik al vreemde trekē; Eenig ontrouw in my zagen.
 'k Hoorden Amarillis spreekē, Nocht ook nimmer zullen siē.
 Hoe zit Coridon dus stil? Ben ik u te slecht van kledē?
 Amaril, na haer behagen, Ben ik u te plomp van leden?
 Deed met deze letters vragen. Ben ik Boerig op-gevoed?
 W. W. W. 't hert W. wil? Ben ik onbequaem van wezē?
 Dat gedaen, gingt opeen Werd mijn ommegang mis-
 Icheyen, prezen? (goed?
 Yeder ging zijn Lief geleyen; Oft gebreekt het 'my aen't
 Doch voor het vertrek genoot Wild gy na mijn Schaepjes
 Yeder Minnaer eerst sijn lustē; kijken
 Yeder zijn beminde kusten, Die by d' uwe niet gelijken,
 't Leven baerde my de dood. Amaril mijn Veld-Goddin;
 Wat zaegt gy bedroefde Wild het minst voor 't meest
 oogen! niet kiezen, (liezen;
 Kost mijn herte dit gedoogen, 't Meeste voor het minst ver-
 Deze trots heyd, en de spijt? Wat schaed u eē Schaepje min?
 Dus zat ik in mijn gedachten, Wild uw gunsten hem ver-
 Deed vast mijn bedroefde lienen,
 klachten; Die u dienstig zoekt te dienē,
 Klagende, ging ik haer quijt. En te vieren uwe Jeugd;
 Daer zat ik alleē verschovē, Tracht met zulkē een te parē,
 Zuchtend zag ik eens na bovē Daer gy uwe jonge jaren
 Daer de Zon hem had ver- Vrolijk meed verslijten meugt.
 schuyld; Laet die lichte Linkers loo-
 Schreyend zag ik na de Aerde, pen, (hoopen
 Aerde die mijn droefheyd Die zoo schoon in 't oog by
 baerde, Vleyen, smeeken, mer gebeēn;
 Waerom is het dat gy pruyt? Schoone woorden veel ver-
 Waerom blijf ik hier alleene lienen, (dienen
 Op de strand? daer ik steeds Daer zy schoon meē keunen
 weene; Alen meenen z'er niet een.
 Om dat strād de wreede straf; Acht haer niet hoe schoon
 Niet de strand, maer hier ge- zy smeeken,
 schiedend, Wacht jou voor die Hoofsche
 Dat my Amaril, al vliedend, treeken, (gedaen,
 Oorsaek tot mijn weenen gaf. Door de schijn schoon voor
 Zy is d'oorfaek dat ik zuch- 't Is bedrog, wild my geloven,
 te; (vluchte; D' Herders gaen haer verr' te
 Zy is d' oorzaak door haer boven, (aen.
 Amaril, hoe ken 't geschien? Neemt mijn gulle rroubeyd
 Daer u oogen noyt, haer dagē, Almo-

Stem: L' Avignone.

Almogende Godin,
 Uw lipjens zijn 't voedzel van mijn trouwe min,
 Ach! Rozemond, ik die my vond,
 In t binnenst van myn ziel gewond,
 Toen d'oogen „ bewogen,
 Het hert „ tot smert, myn ziele werd,
 Met hoop gepeyd „ van zoetigheid,
 Die op uw lieve lipjes leyd.

Waer is 'er doch robyn,
 In schoonheyd zoo schoon als uwe lipjes zyn?
 Waer is 'er roos „, zoo hoog van bloos,
 Die ik voor uwe lipjes koos?
 'k Zeg lipjes „, wiens tipjes,
 Ik houw „, Me-vrouw, met Hemels douw,
 Besproeyt te zijn „, waer mee gy myn,
 Kunt laven in myn droeve pyn.

Ach! of de min my gaf,
 Te zuygen van uw korale lipjens af,
 De Nectar vloed „, die myn gemoet,
 Allenig door gedachten voed,
 Gedachten „, wiens krachten,
 Godin „, mijn zin, voen in de min,
 Als ik aenzie „, uw lipjens die,
 Ik liefdens dienst ten offer bie.

Al woud Jupijn zijn troon,
 My geven, om daer te varen met 'er woon,
 En noch daer by, zijn heerschappy,
 Ook overgeven woud aen my,
 'k Zoud vlieden „, 't gebieden,
 Veel eer „, en meer, naer u begeer,
 Mijn Afgodin „, in zoete min,
 U dienen met mijn hert en zin.

*Ter wereld is geen zoeter zoet,
 Als 't geen de zoete liefde voed,
 Wat perle heeft 'er oye beschreven,
 De zoetheyd die de liefde kan geven,
 Die 't wil bestaen acht ik verblind,
 Mits liefde alle ding verwint.*

Aerdige

Stem: Dertele Venus.

A Erd'ge Nymphen! aerdsche pronk,
 Gy die door 't lieve licht,
 Van uw verweende oogs gelonk,
 En over zoet gezicht,
 Van binne „ Godinne, op 't alderhoogste tert,
 Myn ver-vonnen liefd dragend bert;
 Om u te betoone „ ach! overschoone,
 Hoe ghy door lonkjes voed „ mijn gemoed,
 Gelyk een roosjen „ zyn bloeyend bloosjen,
 De Zon ontlieven doet;
 Zoo is 't bert door uwe oogens schijn,
 En lieve lonkjes op-gequeekt, om u ten dienst te zyn.
 Blinkende sterren, ogens glans,
 Indien de God Iupijn,
 Had aen uw schoonheyd eenig kans,
 Gy zoud, Godinne zyn,
 Voogdesse „ Princesse, van 's Hemels hoog Palleys,
 Daer de Goden zoo meening reys,
 Naer u zullen wenschen „ ô zoetste! der menschen,
 In 't hemels hoog gebouw „ schoone vrouw;
 Op dat met de wonkjes „ van uwe lonkjes,
 Den Hemel pronken zou,
 In de plaets van 't morgen sterre licht,
 Zoud dan de aerde aerdsche Nymph! ontsangen u gezicht.
 Al mijn gedachten! Hemels Goon,
 My dringen door 't gemoed;
 En knielen voor uw hooge troon,
 Daer 't bert zyn offer doet;
 Godinne „ der minne, 't is liefde die my port
 Dat mijn zieltjen geoffert word,
 Aen 't groote vermogen, van u bruyn oogen,
 Daer kniel ik eerbiedig neer „ en de sweer,
 Dat ik u zal dienen „ mijn liefd te verlienen,
 Kan weygeren monnermeer,
 Zoete Nymph, ontfang de dienst van mijn,
 En laet my in getrouwe liefd u slaef als Minnaer zyn.

Stem : Ceste Cruelle ;

Stem : Hansje snéed , het &c.

Hoe vaak koom ik mijn schaepjes
 weyde,
 Aen d'oever van den Yffelstroom ;
 Daer haer mijn Nymphjen neder leyde,
 En riep haer Herder in den droom ;

Dat hy zyn lusjes,
 Aen zyn Herderin,
 Met duyzend kusjes,
 Na zyn eygen zin,
 Zou boeten in de min.

I I.

Zy, door een soeten slaep bevangen,
 Met bloem en kruydjes in haer schoot,
 En roode Roosjes op haer wangen,
 Lag met haer borsjes halles bloot ;

Ik wou met kusjes,
 Minne graegt verzaen ;
 Door liefdens lusjes,
 Die eens raken aen,
 Maer dorst het niet bestaen.

I I I.

Ik nam de blaedsjes van de Roosen,
 En dekt haer blanke borsjes toe ;
 Die ik in 't eelste van haer bloezen,
 Rontzom de zoete speentjens doe ;

O tepel tipjes !
 Aerdig, kleyn, en rond,
 O Rooze klipjes,
 Op Albaster grond,
 Ik ben, en blijf gewond.

IK gae soo vaak, tot mijn vermaak,
 Aen 't Beekje by de Linde ;
 En dat alleen, om dat ik meen,
 Mijn Nymphje daer te vinde.

I I.

't Gebergt en top, dat klim ik op,
 En ga door het Bosschage ;
 Waer Echo meld, en my verteld,
 Zoo menig vryerage.

I I I.

Doch 't is verdriet, als 't oog niet
 ziet,
 Waer hert en ziel na haken ;
 Dat is het schaad, van u persoon,
 En rood geblaasde kaken.

I V.

Vlipjes teer, vermogen meer,
 Als Phœbi gulde stralen ;
 Dewijl Me-vrouw, des Hemels dou,
 Komt op u lipjes dalen.

V.

Ach ! Herderin, mocht ik mijn
 Min,
 Eens door u lipjes blussen ;
 Een kleyne zaak, is mijn vermaak,
 Mijn Nymphjen eens te kussen.

Stem: Dat Phyllis reyft en spoeyt.

O Zoete Roze mond!
 Gy die my hebt gewond,
 En in de morgenstond,
 Mijn geest komt vreeken;
 En my door liefdens vret,
 De zoete slaep belet,
 Ia kund my van het bed,
 Tot u doen trecken;
 Oft door den droom mijn geest ver-

maken,
 Door 't kussen van u roode kaken.

Eer 't morgen licht ontsluyt,
 En voerd der Goden bruyd,
 Ter hooger volken uyt,
 In Zonnestralen;
 Kan ik in stille nacht,
 Van liefdens diep gedacht,
 Door zoete droom verkracht,
 Mins voedsel halen;
 Ik schijn verliesde graegt te koelen,
 V borsjes, Roze mond! te voelen.

't Gedacht voorbeeld aen my,
 Mijn Roze mond! dat gy,
 Gelegen aen mijn zy,
 My hebt omarmet;
 En uyt u mondje blaest,
 De geur, waer mee gy aest,
 Mijn ziel by d'uwv geplaeft,
 Door liefd verwarremt;
 Als ik mijn mond leg aen u lipjes,
 Blaest gy wyolen uit u lipjes.

Maer, als den dag my pord,
 En dat ik vacker woord,
 Voel ik my ingeslort,
 Een schijn voor vvesen;
 Als ik tot kennis raek,
 En over-denck de zaak,
 Is ydel mijn vermaek,
 Vyt droom gerezen;
 En ik, geopent myne oogen,
 Vind door het droomen my beaerogē.

Stem: Rogier bon Temps!

Noord-vveste wind verheft dus
 Hoort na 't gebied, (niet,
 Van een Godin, wuiens hert door-
 Vvenscht dat u buyen, (wond;
 VVeder na 't Zuyen,
 Keeren terstont.

Aeole eens uwv krachten stelt,
 In haer gewveld;
 Op dat zy mach haer liefste vrind,
 't Zy vvat voor baren,
 Hy komt door-waren,
 Geven voor vwind.
 Het scheepje daer u lief in siveest,
 Geen nood en heeft,
 Dewvil dat hy, bezorgde Vrouvv,
 Voor buyige vwinden,
 VVel Haven zal vinden,
 Met Anker en Touvv.

Waer mede 't lacht is, so ik miert,
 Zeer vvel verzien;
 Dā doch natuur toond liefdens aerds
 Dat gy Godinne,
 Met trouvve Minnae,
 Bekommert vvaert.

Aeolus hoort na u gebied,
 Ey! forget niet;
 Hy geeft zijn Winden soeter keer;
 Hy voegdsē ten besten,
 Van het Noord-Westē,
 Na 't Zuyen vveer.

Ik zag dat hy door yver graeg,
 Zijn ooghses staeg,
 Deed lonken na den Noorden; dot
 Hy quam gevaren,
 Door Minne baren,
 Na zijn Lief toc.

Ik bidde u Princesse zoet,
 Neemt dit in 't goed;
 Mijn seyling duydt ten besten dochē
 Verschoont Goddinne,
 Mijn zoet beginne,
 Zonder bedrog,

Stemme: *La Orange.*

Het lodderlijke licht,
Van u verweent gezicht, (hart,
Luffion, heeft in mijn droevigh
Gevoed, gebaert, een wreede smert;
'k Beklage,, de dage, o schoon Godin!
Dat ik verwonnen bin;
Nu heden,, gebeden,
V nier bewegen kunnen tot de Min.

Laet varen schoone Maegd,
De zorgen die gy draegt,
En twijfeld nier aen Tyters min:
Die u stantvastig blijft Godin;
Want Tyter,, die myt 'et, so meenig
Maegd,

Nu hy u liefde draegt,
Door reden,, my heden,
Ter werelt niet als u bysijn behaegd.

Ik min u schoone Zon,
Wær 't dat ik meerder kon,
Doen blijken van mijn trouwigheyd,
Ik zou 't bewijfen zoete Meyd;
Op aerde,, geen waerde,, so lief voor
mijn

Als uwe deugden zijn;
O schoone,, tot loone,
Wensch ik het lieve licht van u aen-
schijn.

't Is Tyter, schoone vrouw
Die garen boeten zouw,
Zijn lusjes aen u jonge jeugd;
En kussen eens met zoete vreugd;
De tipjes,, uws lipjes,, bevocht Inf-
frouw,

Met soete aeffens douw,
De bloosjes,, als Roosjes,
Ik van u lieve kaekjes plucken zou,
Ey schoone! laet eens op,

De vensters, die in 't top,
Van 't hooge voorhoofd schoon ont-
daen,

Al slickerend als twee sterren staen;
Met boogjes,, pas hoogjes, het brau-
dend licht,

Van u lonkend gezicht,
't Vermoogen,, uws oogen,
De brand der Minne in mijn boezem
sicht.

Stem: *Zien ik niet onder de, &c.*

Als het avond lugje daelde,
En de Zon na 't westen schoort;
Als mijn geesjen aeffen hael-
de.

Vyt het lieve avond rood;
Zoete vreugde my beving;
Als de Zon te bedde ging.

I I.

Als de Maen weer was ontloken;
Midden in zijn volle pracht:
Daer de Zonne was gedoken,
En zijn reyze had volbracht:
Koom ik aen de Waterkant,
Van de zoete Zuyder strand.

I I I.

Daer de Maen haer bleke stralen,
Op de baren schijnen liet:
Daer mijn Nymph alleen ging dwa-
len,

Dien ik zag, niet zy my niet:
Die in soeten avond koeld,
In de Zee haer voetjes spoeld.

I V.

Maer mijn Nymphje heel bedro-
gen,
Door de driffes van het nar,
Dat al ruyffchend quam gevlogen,
En tot den haer knierjes spat:
Word gestoort, en neemt een keer,
Met soosiet sy my van veer.

V.

Ik, by haer aldaer gekomen,
Neem haer soetjes by der hand:
Gaende na de groene bomen,
Daer veel Roosjes staen geplant:
Daer sy in de Maen schijn,
Vloecht een Roosen kraanselijn.

V I.

'k Hoorde haer een Liedje quelen,
Dat sy soet en geestig song;
Waer door sy mijn lust tot spelen,
Van dat geestig deuntjen dwong.
Ach! wat was 't een lief gespeel,
Zy haer stem, en ik mijn Veel,

Stem: Rogier bon Temps.

Stem: Si ceste Malheureuse.

V Liegt snelle winden haest voor
 Na Charileen; (heen,
 Bruyst, schommelt zoetjes bracke
 Met Zuyer vlaegjes, (stroom,
 Dan hoog, dan laagjes,
 Tuygt dat ik koom.

I I.

Ey! zoete golfjes van de Meer,
 Springt op en neer;
 Ey! blaenwe tijen, drijft u vloed,
 Met snelle Stroomen,
 De Eyke Boomen,
 Eens ruysschen doet.

I I I.

Slaet zachjes tegen't swacke Riet,
 Tot dat zy ziet,
 Mijn wyt-gespannen Zeyltjes staen;
 Door gunst der stromen,
 Voor wind af-komen,
 Met min belaen.

I V.

Wanneer ik kom ter plaets daer zy,
 Zal zien na my;
 Zoo stiert mijn tong, ó God Iupijn;
 Dat zy met reden,
 Mach aen-gebeden,
 Werden van mijn.

V.

Eerbiedig vallen haer te voet,
 Met heusche groet,
 En klagen van mijn sware pijn;
 Op dat met lusjes,
 Drie zoete kusjes,
 Mijn well' komst zijn.

L Met u teere Telghjes buygen,
 Spraekeloos geboomt;
 Beekjes, wild mijn droefheid tuygen,
 Als gy ruysschend stroomt,
 Door Duyn, door Zand;
 Door Berg, door Land,
 Met groene Linde dicht beplant.

I I.

Als Dovilea hier komt weyen,
 Eenzaam met haer Vee;
 Tuygt dan al het droevig schreyen,
 Dat ik om haer dee;
 Ach! Boompjes treurt;
 Ey! Telghjes scheurt;
 Tuygt haer het geen hier is gebeurt.

I I I.

Wanneer zy de zachte tredjes,
 Herwaerts heeve stiert,
 Met haer fiere stukze Leedjes,
 Door de Lommer swierd;
 Stort van u blaen,
 Dan al't getraen,
 Dat gy, ó Telghjes! hebt gelaen.

I V.

Druipt zachjes op haer roode kake,
 Dringt in haer gemoed;
 Glijd zoetjes van de gladde daken,
 Mengt u in haer bloed;
 Dat zy beproeft,
 Hoe 't hert bedroeft,
 Door trouwe Minne troost behoeft.

Stem: Mijn troost, mijn hert.

Ach zoete min!
 Gy die mijn Ziel en zin;
 Gy die myn bloed, ja myn gemoet, ge-
 heel doorwroet;
 Eylaes, eylaes! wat voor een smert,
 Lyd ik in mijn verliesde hert?
 Wat hel, wat quet, wat innerlijke
 pyn heroost my alle vreugd;
 Eylaes! in droeve rouw,
 Door d'oogen van Aec-vrouw,
 Verdort mijn jeugt.

I I.

Ik ben gestelt
 Als Was dat leyd en smelt,
 Door Zonne-schyn, alzooverdwijn,
 ik in de pyn;
 Ach! in de pyn van minne vlam,
 Die my myn vrygheyd beeam,
 En vloog, door 't oog in mijn verlies-
 de borst, waer eerst de min ontsproot,
 Als gy my maer een vouk,
 Dat is een zoete lonk,
 In 't herte schoot.

I I I.

Als ik de Maen
 Zie by de sterren staen,
 Mijn Zieltje zucht, door liefd be-
 vrucht, aenschouwt de lucht,
 Met Stralen van het sterre licht,
 Vertoonende mijns liefs gezicht;
 Ik denk, een wenk, die mijn Godin uit
 d'Hemel van haer oogjens schiet,
 Is als de Sterren zyn,
 Die men in glans en schyn,
 Ten Hemel ziet.

Stemme: Engelsche klokken-dans.

Wat is 't een vreugde,
 Wanneer de leugt het zoete
 vryen pleegt;
 Wat is 't geneugde,
 Wanneer de liefd tot weder liefd be-
 weegt:
 Hoe zoet, voldoet, de liefde ziel en
 zin,
 Door lusjens van de min,
 Ter Ziel gestopen in:
 Als omhelzing en gezoen,
 Liefdens offerande doen,
 Aen de lieve liefde Godin.

I I.

Geen zoeter lusjes,
 De wereld geeft het herte van de jeugt;
 Als dat met kusjes,
 De liefd haer tijd besteed in liefdens
 vreugd:
 Daer hy, en zy, betrachten liefdens
 zoet,
 Daer liefde kusjens voed,
 Daer liefde liefd voldoet:
 Liefd met liefd ge-evenaerd,
 Is een Hemel op der Aerd,
 In 't verliesde liefs gemoed.

I I I.

Als min met minne,
 't Geminde peyd, en woekerd in 't ge-
 Wie kan 't verzinne, (vry:
 Hoe zoet dat daer de liefdens vreugde
 zy;
 Daer tien, voor ien, de zoete liefde
 Als Ziel om Ziele sweeft, (geeft,
 En Ziel in Ziele leeft:
 Daer de liefde in 't geblus,
 Van het lieffelijk gekus,
 Noyt een vol genoegen heeft.

E e e 3

D

Stem: Schoonste Nympe in Sc.

Dle de VVereld veel in ziet,
Zy is niet,
Als een vwoeste Zee vol baren;
Ach! de VVereld is een klip,
Die het Schip,
Na de duyst're grond doet varen.

I I.

't Schip gelijk ik by de Mensch,
Die zijn vvensch,
Gaet in 's VVerelds lust gebruyken;
's VVerelds vrullust is de klip,
Die het Schip,
Na de duyst're grond doet duyken.

I I I.

's P'rijkel dat sijn siele vvoort,
Is de sond,
Zonde zijn de vwoeste baren;
Rijkdom is haer ebb', en vloed,
Die 't gemoed,
Met haer golven komt besvvaen.

I V.

Hoe verkeerlijk is den Mensch,
In zijn vvensch?
Zoekt op Aerden 's Werelds lusten;
Maer de vriffe dood ons leerd,
Het verkeerd,
Als de Ziele zoekt te rusten.

V.

Hemels-Prins, gunt my alleen,
Te betreen
VVege, die my mogen leyden,
Door 't geselschap van de Deugd,
Na de vreu'd
Van des Hemels eeuw'vighbeyd.

Stem: Phyllis quam Phylander.

Door 't verlopen van de tyden,
Keerd de droefheid vveer in
Rosmond, het droevig byde, (vreu'd;
Dat ik leed om u leugt;
Door een soete Minne-brand,
Slaen ik vwillig van der hand.

I I.

Phyllis vvas het eerste vonkje,
't VVelk mijn jonge borst ontfak,
VVanmeer een lieffelyk lonkje,
Vyt hare oogjes brak;
Op-gepronkt van de natuur,
Met een tintelend gegluur.

I I I.

Met twee purpur roode Roosjes,
Bloeyden 't sneeuwvrit kaekewel;
Schaem-root vermengde bloosjes,
Die ik niet vergeten sel.
Stonden als een pronk ten thoon,
Op u wittre vvangetjes schoon.

I V.

Phyllis, als ik mijn gedachjes,
Op ons oude Minne vvoe;
Zend ik veel duystend lachjes,
V lieve oogjes toe;
Dat zy zien de vriendelykheyd,
Die daer in mijn hertje leyd.

V.

't Oude sal een nieu verwecken,
Phyllis vlecht een Roosje-kranz;
Laet my ten dienst verstrecken,
Te leyden aen den dans,
Phyllis aen Amyntas hand,
Die met vreu'd de Meye plant.

V I.

Voor de pracht van Hoofsche zije,
Kles ik nu een Boere pij;
Voor Steedsse pronkerije,
De keurige vvaerdy,
Van de Roosjes, van 't gebloemt,
Daer een Herderin op roemd.

Stem: Wakkere voetjes, &c.

Stem: Verheft u diep, &c.

Elaes! wat dr'vingt mijn swak
Tot tranens-vloed? gemoed,
Wat port mijn hertje tot geveen?
Wat droeve plagen,, doer my dus
't Is buyten reën; klagten?

I I.

Dat gy, door 't af-zijn, my be-
droeft;
Zoo lang vertoest;
Eylaes! wat is 'er in de vveeg?
Waer dat ik come,, ik ben vol schro-
't En is geen deeg. (me,

I I I.

Steets komt my droevig in de zin,
De zoete Min,
Die gy en ik, met zoet vermaek,
Van lieve lusjes,, en zoete kusjes,
Gebruikten vaek.

I V.

Het schijnt een Engels zoete aert,
My 't hert beswaerd;
Om dat hem daer verborgen houd,
Die ik mijn leven,, door 't over-ge-
Heb toe-vertrouwen. ven,

V.

Wanneer, wanneer zal 't doch
Dat by by mijn, eens zijn
Hem neder stellen zal te rust;
Eerbiedig groeten,, en vrolijk boeten,
Mijn lieve lust.

V I.

Cupido toont uw gunst aen wijn,
Ontslaet van pijn,
Mijn hertje, dat zoo vaek bedroeft,
Door liefs toeneygen,, om dat mijn
Zoo lang vertoest. (eygen

Gelijk een Roosjen zoet,
Zijn struykjen cieren doet,
Door liefelijke kleur,
En bloeyfels van zijn blaen:
Die met een zoete geur,
Aen 't groene struykjen staen,
Wiens knoppen open gact,
Wanneer den dageraed,
De gulde Zon verspreyd,
En droogd het peerle nar,
Dat op het struykje leyd,
En ciert het Rooze blad.

Zoo doet gy schoonsste mee,
Wiens kackjens wit als snee,
Gesprekelt met een bloos,
Op zilver witte grond,
Beschamen d'schoonste Roos,
Dat op zijn struykjen stont.

O! schoone Rooze blaen,
Met Nectar dauw belaaen,
Ach! of de Zon van min,
Door krachten van het oog,
De Nectar dauw, Godin,
Eens van uw lipjes zoog?
Tot lessching van de brand,
Die door mijn ingewant,
En al mijn leden trekt:
Ja siel en sinnen smert,
Ey! kusjes, my verstrekt,
Een voedsel voor het hert.
Och! of een sughjen kon,
Verstrecken my een Zon,
Om 't Roosjen van uw leugd,
T'ontluiken schoone Vrouw!
Gy weet niet met wat vreugd,
Dat ik het plucken souw.

Stemme: *Wanneer ik slaep &c.*

Ryft nit den slaep, rijft op Aurora zoet,
 Rop dat u komst de nacht verdwijnen doet:
 Slaet u Paerden aen,, dwingt de bleeke Maen,
 Dat zy voort vertreke,, en den dag op-wekt,
 Na wiens komste dat ik haeke:
 O dag! ô lichten dag! wild naeke.

II.

Steeckt nit u hoofd des Hemels hooge top,
 O gulde Zon! en fluit u Zalen op:
 Zegt dat Flora komt,, plucken het gebloemt:
 Zend de Nymphjes uit,, om Laurieren kruyt,
 Om 't Lauriere Kruid te vinden;
 Ik zal mijn Lief een Kransje binden.

III.

Met Roosjes rood, en Bloempjes zoet doorbreyd,
 Waer op den Douw noch versh en zuiver leyd:
 Die hier neêr-gestort, uit den Hemel word,
 Op dit groene Lof,, daer ik plucke of,
 Bloempjens schoon, die ik vast hechte,
 Aen een Kransje, dat ik vlechte.

IV.

Het Schaepjen teer gaet weyden door het gras,
 't Herdertje won hy by zijn Schaepje was;
 't Ruyge Geytje teer,, loopt vast heen en weêr;
 Klimt het spitste top,, van 't Gebergte op;
 't Loopt heen en weêr deur alle hoeken,
 Om zijn weder-paar te zoeken.

V.

Den Herder zoet, met zijne Herderin,
 De lust voldoed, van zijn volwenschte Min;
 Leggen mond aen mond,, in den morgen-stond,
 Als de Schaepjes gaen,, hare lust verzaen,
 In de Klaver-rijke dalen,
 Als de gulde Zon komt stralen.

Siem: Si tanto gratiosa.

O Zoete brand van minne,
Die in mijn hert uwe wonkjes
hebt ontfleeken;
Voert my by mijn Goddinne,
Daer ik met haer in eenzaamhoofd
mach spreken,
Hoe my de tijd, van 't af-zijn spijst;
Wanneer ik haer moet derven;
Ongunst der Goden,
Doet my wel duyzent dooden,
Om haer sterven

Is 't Aerdrijk overtoogen;
Met wolken suvert en dicke duy-
sterhede;
Mijn Engel sluyt haer oogen,
En slaept gerust, ach! leyder, mijn
gebede,
En minne klacht, zijn niet geacht;
Ha! vreedde moorderinne;
Moet ik verliezen,
Mijn leven, door het kiezen,
V te minne?

Voeg ik mijn geest tot slapen.
Zoo zeyd de Min, vreech zoete die-
verije;

Daer is geen rust geschapen,
Voor die, die haer begeven om te
vrije,
Nu ik begin, met zoete min,
Te vooden mijn gedachten;
Voel ik, mijn eygen,
't Gemoed en zinnen neygen,
Tot veel klagten.

Door oorzaak dat 'er wotten
Zijn, wiens verbond my doen van
vreedheid klagen,
En zoeken te belotten, (dragen,
Mijn liefde die ik u zoo lang zal
Als op dit Dal, mijn ziele zal,
In 't lievend lichaem suverven;
Hoop zal mijn peye,
Tot Ziel en Lichaem schieve,
Door het sterven.

Siem: Si vous ne voules me gerir.

O Flora! ydel is uw roem,
Met waarheyd kund gy niet
getuygen,
Dat de Bytjen zuigen,
Heuning uyteen bloem;
Geloost het heuning Bytjen leeft,
Niet uyt de zoetste bloempjes die gy
geeft,
Maer door de Neclar douw,
En lipjes van Me-vrouw.

I I.

Waer op, als zy lest lag in rust,
Een heuning Bytjen quam gevlogen,
Heeft haer mond gezogen.
En met een gekust:
Zoo koom ik even op het slag,
Daer ik het Bytjen aen haer lipjes zag,
Daer 't op en neder vloog,
Den heuning-douw uyt zoog.

I I I

O! dacht ik, zoete heuning dief,
Nu zal u Flora wis verdoemen,
Mits gy zuugd voor bloemen,
Lipjes van mijn Lief:
Die met meer zoetheyd zijn vermengt,
Als wel de Roosjes zijn met douw
besprengd:

O! dacht ik op dat pas,
Die ook een Bytjen waer.

I V.

Dat ik een heuning Bytje waer,
Ik zoud het stroyen huys verzaeken,
En mijn Nesje maken,
In 't gekruysde haar,
't Geen swierd om haer gekloofde kin,
En storten daer de zoete heuning in:
Hoe kost ter wereld rijns,
Een liever Nesjen zijn.

Soem : Pronkje van de Maegden.

Ty. **O** Orzaak van mijn vreugde,
Is mijn brand te blaffen,

Spiegel aller doudeden,
Vveggert gy te kussen ?
Mach ik ondertussen,
Mijn straffe Galathé,
Met pronkjes,, van lonkjes,
Niet kijken,, jou prijken ?
Vvat doeje dan mee ?

Vvaer toe soo af-keurig ?
Kan 't u niet vermaeken ?
Daer ik zoo begeerig,
V gebloofde kaeken,

Gaerne eens zou vaeken,
Mijn straffe Galathé ;
Wat lijkt het,, j'ont vvijsk 'er,
Met mylen,, en pruylen,
Vvat doeje doch mee ?

Kijkt eens uyt u oogen,
Die gy met u sluyer,
Dicht hebt over-toogen,
Nu ik met u kuyer ;
En hoe langer hoe luyer,
Mijn straffe Galathé ;
Vvat bedrijsje,, vvel kiffje ;
Om lusjes,, van kusjes ?
Vvat doeje dan mee ?

Ga. Tyter zit doch stille,
Vvat bedruyt dit quellen ?
Deze malle grille,
Die jou 't hooft ontstellen ;
Vvaer toe al dit lellen ;
Gaet vveg, laet my met vvee.
Tyt. Nou Troosje,, een poosje,
Vvceft groentjes,, geeft zoentjes,
Zoo zelve vveer mee.

Hemelsche Banketjes,
Zuyker seete vlaysjes ;
Hey ! noch even natjes,
Zoete lieve Meysje ;
Troosje noch een reysje,
Zoo laet ik jou met vvee ;
Vvat zoo siet,, die noo vlied ;
Vaor lusjes,, van kusjes,
Die sel dan vveer mee.

Stem : Schoonste Nymphie &c.

O Ch! wat pord mijn jonger hert,
Tot de smert,

Die my menigmael komt plagen ;
Hooge Goden, hoe dus vvreed ?
't Is mijn leed,
Vvaerom hebt gy my ont dragen,

D'afgodt die mijn hert en zin,
Door de Min,
Heeft geboeyt aen zijn begeeven ;
Vvlucht, nu dat ik ben gereet,
Om zijn leet,
In vermaek te doen verkeeren.

Ach ! bedroefde Eeuuv, en tijd,
Wat een spijt,
Toont gy nu aen my door 't scheiden ;
Waerom buyten Liefds bestek,
In 't vertrek,
Lieve Lief niet met ons beyden ?

Daer ik met mijn hert en zin,
V bemin,
En beminnen zal als eygen ;
Hoop en Vrees die voeren strijd,
Tot de tijd,
Het geluk tot ons vvil neygen.

Zoo ik's nachts, door 't slapen
In een droom, 'koom,
D'oude vreugden my inbeelde ;
La ik schijn met zoete lust,
In mijn rust, (de.
Svruemmend in een Zee van vvee-

En ik roep met luyder stem,
Dan na hem ;
't Schijnt een Echo vveer te roepen ;
Mocht ik van die lieve mond,
Die my vround,
Steels-wijs nu een kusje snoepen.

Stem: *Schoonste Larinde &c.*

Alle mijn zuchjes, alle mijn klagjes,
 Alle mijn traentjes, al mijn geweën;
 Alle mijn zinnen, al mijn gedachjes,
 Reyzen ten hoogen Hemel heen;
 Om voor de Goôn, en 't opper-recht te dagen,
 Hem, die in zijn lagen,
 't Maegdelijk gemoed,
 Heeft vast geboeyt, door lust van minne vlagen,
 Dies ik zal beklagen,
 't Leer dat gy my doet;
 O kleene God! gy die mijn hert en zin,
 Stookt in de minne-brand, en vlammen van de min,
 't Is tegen eer, tegen wet, tegen reden,
 Dat gy u felle pijlen spild;
 D'onrijpe Roos mins teed're leden,
 Van zijne struykjen rooven wild;
 Ach Minne-God! wat dwingt gy my te minne,
 Daer mijn jonge zinnen,
 Zijn gelijk de blaën,
 In wien de bloem besloten leyd van binne,
 Cytheré Godinne!
 Hoe kan dit bestaen?
 Ach! ach! ik bid, dien bengel doch verbied,
 Dat hy op my zijn pijltjes niet en schiet.
 Wie heeft een knopjen oyt gebroken?
 Wie heeft het van zijn struyk gedaen?
 Eer dat het roosje was ontloken,
 Met inkarnate blos van blaën;
 Zoo is mijn jeugt ook onbequaem van jaren,
 Om in Echt te paren,
 Dies ik bid dat gy,
 V pijltjes wild op my zoo lange sparen,
 Tot dat ik ervaren,
 In de liefde zy;
 Een Maegd te jong in hare jeugd gevrijt,
 Raekt al te vroeg haer vreugd en vryheyd quijt.

Stem: *Verdruvalde Koninginne.*

Herder. **B** Araeffche Veld-Godinne,
Om wien ik met geklag,
En vruchteloofse minne,

Verflijt soo menig dag.

Herderin. Ey! Herder fwijgt,

Mijn aenschijn krijgt,

Een bloosje door u boerte:

Mijn hert ontfteekt,

Door 't geen gy spreekt,

Mijn Zieltje met ontroerte,

Herder. Hoe kunnen u gedachjes,

Vermoeden sulks op mijn?

Dat ik in minne klagjes,

Beveynst, en valsch sou sijn.

Herderi. Ten waer niet vreemd,

Want men verneemt,

Vw loofheyd alle dage:

't Is maer in schijn,

Dat gy aen mijn,

Om weder-min komt vragē.

Her. Wanneer hebt gy 't bevonten,

Verdookde Herderin:

Dat ik tot een'ger stonden,

Geveynst heb in mijn min:

Oogt op mijn Vee,

Mijn Geytjes mee,

Die om haer Herder treuren.

Herderi. Zoo, Herder, gy,

Niet gekte met my,

Zal u mijn trooft gebeuren.

Herder. Zoo laet my dan de tipjes,

Die 't hert hebben gewond,

Van uw korale lipjes,

Bedruken met mijn mond.

Herderin. Zacht, Herder, hout,

Niet al te stout:

Te veel laet 't hert zijn rust niet.

Herder. Ik bender veur,

En moet 'er deur,

Te weynig boet de lust niet.

Herde. Wie soude gy door het vleye,

Van u beleefde tong,

Niet weten te verleye:

Hoe seer haer strafheyd dwong:

V Geest verwekt,

Tot liefde trekt,

Met soete brand der minne.

Herder. Zo veynst geen meer,

Boet mijn begeer,

Vymantend Herderinne.

Stem: *Ik schouwv de wvvereld aen*

IK weet niet wat my schort.

En wat my steeds verport,

Tot dir weemoedig fuchten:

Waer dat ik ga, oft sta,

De droefheyd volgt my na,

Doet blyfchap van my vluchten:

Eylaes! de nare nacht,

Die voed mijn geest met klacht:

In plaers van rustig slapen:

Genier ik slapens lust,

Zoo feyd de Min: de rust,

Is voor u niet geschapen.

't Gedacht dat steld my veur,

De schoon gebloosede kleur,

Van haer Roos-roode kaken:

Die de natuur met kunst,

Door Goddelijke gunst,

Ging in mijn Nymph volmaken,

't Albaster voor-hoofd wit,

Daer 't krullend haar om sit:

Haer Roos-rood bloofde wangen,

Staen op een silvre grond,

Waer goude Lokjes blond,

Krullende over hangen.

Als ik u heufche reen,

Met minfaemheyd gemeen,

In mijn gedacht laet komen:

De hoop die port my aen,

Dan tot mijn Liefte gaen;

Maer vrees doet my weer schromen.

T'ontdecken u mijn hert.

En d'doorspronk van mijn smert,

Met klachtige gebedoa:

't Schaep dat de Wollef fiet,

Verbaest en angstig vlied:

Zoo doet mijn Nymphje mede.

Ik kniele voor u Beeld,

't Geen 't af-sijn my ontsteeld,

Doch Nymph door u begeeren,

Waerom dus schuw voor mijn:

Zal 't niet eens anders sijn,

Zal 't, Lief, niet eens verkeeren.

Dat onse sieltjes haer,

Vereenen met malkaer,

Die nu oneenig swerven,

Oneenig, om het goed,

Dat liefde scheyen doet,

Goddin, Gedenkt te sterfen.

Stem: *Ik min mijn Herder.*

Herder. **S**choon Herderinne,
Ik die u minne;
Waer van de boomen,
En de water stroomen,
Getuygen zullen zijn;
Ik draeg u liefde, draegtz weer tot
Herderi. Ik hoor u spreken (mijn).
Maer zie geen teken,
Noch boompjes buygen,
Noch geen stroompjes zuigen,
Dat gy my liefde bied; (ken niet).
Ach! Herder, Herder, boompjes spre-
Herder. Zoo sal ik toone,
Mijn over-schoone,
Met hert en zinne,
Dat ik u beminne,
En liefde dragen moet;
Dies mijne liefde mer de uwe voed,
Herderi. Het zijn maer woorden,
Die 'k van u hoorden;
Daer op te bouwen,
Is een misvertrouwen;
De tong is veer van 't hert; (werd).
Wie licht geloof, wel licht bedrogen
Herder. Ach! Heunigbeekje,
Mijn Nymph, wat spreekje:
Dat ik sou liegen,
En mijn Nymph bedriegen,
Vertrouwe dat niet op mijn; (zijn):
Hoe soud dat kunnen in u Herder
Herderi. Moogt gy dat vragen:
't Beurd alle dagen;
Met Vryfters gecken,
En haer eer bevlecken,
Is huyden daegs gemeen; (geen).
Schoon hondert Vryers, ik geloof 'er
Herder. Ik wil wel sweeren,
Dat ik ter eeren,
V soek te trouwe,
Voor mijn echte Vrouwe,
Door ongevalste min:
Gund my weer liefde, lieve Herderin.
Herderi. Draegt gy my minne,
Mer hert en zinne:
Dat zulks geschiede,
Kan ik niet verbiede:
Tijd sal getuyge zijn,
Wat uwe liefd vermogē sal aen mijn.

Stem: *Si c'est pour mon, &c.*

TYter ging onlangs vermeyen,
In het kriecken van den dag.
Daer zijn droeve Laura lag:
Zag d'onnooz'le Schaeppes weyen,
Die bekommert met de Min,
Waren van haer Herderin.
Laura droevig van gedachten,
Voeden vast op het verdriet,
Hoe dat Tyter haer verliet:
Sprak in 't end met droeve klachten.
Tytter ontrouw, gy mijn dient,
Nu u hert een ander mient.
Berst benaende franens-beken,
Tot mijn droeve obgiens uyt,
Stomme traentjes maekt geluyd;
Bange suchjes, kost gy spreken,
Tot getuyge, dat mijn hert,
Om mijn Tyter lijd veel smert.
Ach eylaes, 't is al verlooren,
Teere Schaeppes, treurd van rou,
Tytter is zijn Lief ontrouw,
Tytter die en wil niet hooren;
Na de klagten van mijn Min.
Daer ik zoo bedroeft om bin.
Tytter, Tyter, steit u ooren,
Na de stemme van mijn klacht,
Doet het geen ik beh betracht.
Tytter kan ik niet becooren,
Door mijn trouwe Minne-smert,
V versteende Herders hert.
Kan mijn klagen u niet deeren,
Zoo beweegt dan door de vliet,
Die ik uyt mijn oogen giet.
Ziet mijn hert in druk uyt-teeren,
Om dat Laura voeld de pijn.
Tytter van u wreed af-sijn.
Tytter mocht ik met u deelen,
Door 't gebergte, Bosch, en Dal,
Ik verliet mijn klachten al,
't Geen mijn hertje draegt verhoed-
Zou ik brengen aen den dag, (leu).
Zoo ik eens mijn Tyter sag.
Maer dewijlt gesicht moet derven,
Tytter, daer ik soo om sucht,
Tytter, die van Laura vlucht.
Tytter, ach, Gedenkt te sterven,
Tytter, ach, wat is 't my pijn,
Tytter, sonder u te sijn.

Klaeg-Lied. Stem : Si tanto Gratiofa, &c.

Natuur door liefds vermogen,
 Deed u, mijn hert op-offeren met waerde;
 V die u door 't licht dijns oogen,
 Veel meer vermoogt, als eenig fchat op Aerde;
 O stercke kracht,, ó Vrouwe-macht!
 Wie heeftze u gegeven?
 Vw schoonheyds zoetsel,, dewelke is het voedsel,
 Van mijn leven;

Maer ach! wat mach 't my baten,
 Nu dat gy my mijn voedsel gaet ontrecken;
 Zal ik Vrouw Venus laten,
 Een Altraer, Lief, met brandend vuur bedecken;
 Op dat ik kniel,, mijn droeve Ziel,
 Mach offeren de Goden;
 Ik zal mijn herte,, door onverdiende finerte,
 Zellefs dooden.

Zoo gy niet wild verkeerren,
 V opzet vvreed, dat gy hebt voor-genomen;
 Mijn dienften niet begeeren,
 Waer door ik zoek mijn Lief by u te komen;
 Eylaci, och! wat wil ik doch?
 't Is al moeyten verlooren;
 Want mijn Goddinne,, een ander tot haer Minne,
 Heeft verkooren:

Waerom ik droevig weene,
 Met naer gepeyns verslijt mijn Ionge dagen;
 Met zuchten en met steene,
 Met droef getreur, en innerlijk geknagen;
 De duyft're nacht,, de meeste klacht,
 Brengt in mijn droeve zinne:
 Dat gy met lusten,, zult by een ander rusten,
 O Goddinne!

Ik denk bedroeft zoo vaeke,
 Als gy met vreugd uw lusten zult geniete:
 En op het zoetst vermaeke,
 Zoo zal ik zijn in 't midden mijns verdrieten:
 En nemen dan,, het bedd, waer an,
 Ik denken zal mismoedig:
 Dat mijn Goddinne,, geniet de lust der Minne,
 Overvloedig,

Princes gy mengt verkiezen,
 't Geen in uw zin het meeste schijnt te wezen :
 Maer 't meest zult gy verliezen,
 Mitsdien het meest is uyt het minst gerezen :
 Dat is Godin,, mijn trouwe Min,
 Wiens trouw, de trouwste herten,
 Om u te Eeren,, de aller-grootste Heeren ;
 Wel wil terten.

Stam : Periofta, die met trage, &c.

GRucella, die gekroonde teepels toogd,
 Waer door de Lent uws jengt is opgequeekt ;
 Als gy de Borften van u Moeder zoogt,
 Aen wiens volmaekte ſchoonheid niet ontbreekt ;
 Heeft u Natuur met graegten zoo begaeft,
 Dat ſchoonheyd heeft u dorften zelfs gelaeft.

Ha ! ſchoone, die met u verweend gelaet,
 Door heuch beſtier, mijn koele borſt ontſonkt ;
 Als gy de glans van u bruyn oogjes ſlaet
 Op mijn, en my eens lodderlijk toe-lonkt ;
 Dan denk ik, ach ! wat of de Nymph verwekt,
 Dat zy my tot haer tergend lokt, en trekt ?

Maer als ik my dan weer te recht bedenk,
 En dat de vrees mijn kranke hoop beſtrijdt ;
 Dunkt my dat ik mijn hert in tranen drenk,
 Om dat ik denk, Goddin, gy veynzend zijt ;
 Veynſt niet voor my, die 't veynzen niet verſtaet ;
 Is 't dat gy 't meent, u meening blijken laet.

Zoo zal ik u, Goddin, met alle deugd,
 Doen blijken, dat ik niet ter wereld acht,
 Zoo aengenaem als uwe jonge Iengt,
 Wiens Lenten bloeyd ſtadig in mijn gedacht ;
 Gy zoud voorwaer, bevinden my, Goddin,
 Trouw in u dienſt, ſtantvaſtig door de Min.

Minne die ik tot mijn beminde draeg,
 Maer zonder hoop, eylaes ! van weder-min ;
 Beweegt gy niet door 't klagen dat ik klaeg ?
 Hoe of ik dus tegen my zelve bin ?
 Dat ik bemin, die, die mijn Min verſmaet,
 En niet en meend het geen zy blijken laet ?

STEM: *Periofta, die met trage, &c.*

O Snelle beek! & kristalijne vliet!
 Met kruyd en bloem bepronkt en dicht beplant:
 Gy die u froom met zoete drifjes fchiet,
 Langs groene vval en dicht begraeftde kant:
 Alvvaer ik laeft mijn Nymph Bellinde vond,
 Die in 't geboomt op groene oever ftond.

I I.

En floeg het oog in 't beekjen dat 'er froomt;
 Waer ik haer beeld en fchoone oogen zag:
 Op 't zoerft gemengt met vveêrfschijn van 't geboomt;
 Speur ik een lonk en vriendelijke lach:
 Ik voel de min geraekt aen mijn gemoed,
 Mits 't beekjen my van mijn Nymphs vvegen groet.

I I I.

Narciffus had noyt tot zijn eygen beeld,
 Zoo grooten liefd als ik in 't herte kreeg;
 Toen lach, en lonk, uyt oog en mond geteelt,
 Vertoonden my. zoo haeft ik neder zeeg,
 En uyt de froom mijn tvveede leven fchiep,
 Daer zy met een my zonder fpreken riep.

I V.

Haer vvezén vvas de ftem die tot my fprak,
 Als ik daer zag haer narmpjes uytgefpreyd:
 En dat een zuchjen uyt haer boezem brak,
 Van vvaer dat my de lieve Echo zeyd,
 Dat zy het looft, alleenig om dat zy,
 Vyt zoete liefd verlangt na mijn gevryd.

*Als Celion Bellinde zag;
 Die in het groen gedooken lag,
 Bedekt met Bloempjes en met boonen;
 Gefpiegelt in de water-ftroomen;
 Heeft hy door 't water en de mis,
 Haer beeltenis gezogen in.*

Stemme : Weest Nymph gegroet.

Stems : Rozemond waer gy &c.

SO dra de Zon, zijn hoofst begon,
Te steeken uyt het hoog gebou,
Daer hy Aurora sieren vvoos;
Nam ik voor mijn,
Al eer de Zonne schijn,
Zijn straeltjes op de Lommer spreyd,
Te gaen daer Lerinde Schaeptjes
vveyd;

Mijn oogjes die sagen niet als ellend,
Zoo haest ik het Boschje maer quam
omtrent;
Dicht by het Beekje ó droevigē dag!
Al zuchtende daer Lerinde lag.

I I.

En riep vast uyt, met naer ge-
luud (heen?
Waer vlucht mijn Lief Amyntas
't Is tegen vvet, tegen eer, tegen reën;
D'onnooste Blaen,
Die aen de Lommer staen,
Die sullen sijn tot een vervuist,
Van u ontrouvrheid t' mijnder spijt;
Amyntas Amyntas, was al dat zy
riep, (sliep?

Vermoogt gy te vluchtē vvanneer ik
Omringelt becینگelt met telgjes groē,
Hoe meugt gy Lerinde die ontrou doē?

I I I.

Na dit geklag, Amyntas zag,
Zijn Veld-Godin met vrees belaez;
Is vveder by haer zitten gaen,
En heeft met lust,
Gezoent, gekust,
Gavventelt in het ruyge gras,
't Scheē dat het spel op 't soetste vvas;
Ey! moordme niet, moordme niet,
riepze mijn Lief,

't Zalje niet schade, k bēschelm, noch
Lerinde, Lerinde, Amyntas sey, (dief;
Mijn Lammertjes grasen in Klaver
vvey.

ALs ik min, wel betracht,
Vind ik min van zulke macht:
Dat zy met ons speeld, dat zy met ons
leest,

En ook even soo veel vreugde geeft,
Als 't onnoozel kind,
Dat een vogel bind,
En schiet het in de wind,
't Beesje waend zich vry, en ontslagen
van zijn last,
Maer in 't vliegen voeld zig vast.

I I.

Even zoo, gaet het my,
In de minne, en t gevry; (vliegē,
Ach! ik ben gelijk 't vogeltje dat
Maer het is mijn Lief die my bedriegt;
Als ik gunst geniet,
My een vreugd geschied,
Maer 't is my tot verdriet:
Om dat zy haer gunst, my voor de sen
wel verceed,

Wederom in haet verceed.

I I I.

Zoete min, gy houd my,
Vast gevangen, hoe wel vry:
Vliegend ben ik vast, 'k schey, en keer
weer om,

't Is geen deeg voor dat ik by u kom;
Schoon ik my gewen,
Als ik by u ben,
Tot vrijen: ik en ken,
Zoo veel gunste van u, mijn Nymph
verkrigen niet,

Dat gy mijn u weer-liefd bied.

Stem: Bayse moy ma, &c.

SOete Nymph, hoe komt het by,
Dat ik moet verlaten,
Al de kusjes, al 't gevry,
Al de soete praten,
Al de lachjes, al 't gelonk,
Al 't gecierfel, al 't gepronk,
Al de lievelusjes,
Van u zoete kusjes.

Kusjes, ja noch boven dien,
Al de lieve gluurtjes,
Die gy my zoo vaek liet zien,
Met veel Minne-kuurtjes;
Ia u wezen zoete Meyd,
Heeft my duydend vaek gezeyd,
Dat ik sou mijn zinnen,
Stellen tot het Minnen.

Pronk van alle Nymphjes braef,
Nu ik heb verkooren,
Vind ik my u eygen slaef,
Al mijn lust verlooren;
Al de straeltjes, al het licht,
Van u Goddelijk gezicht,
Die mijn brand ontsteken,
Zijn my af-geweken.

Is het om dat Tyter ken,
Zoeter met u vleyen,
Denkt dat ik weer trouwer ben,
Waerom wild gy scheyen,
Of hy schoone woordjes geeft,
Dat is 't ook al dat hy heeft;
Tytter soekt maer kussen,
Om sijn brand te blussen.

Maer ik soek mijn Engeltjaeg,
Door Cupidoos krachjes,
V te dienen alle daeg,
Met veel lieve nachjes;
Minnelijk, met soete vreugd,
Te voldoen u jonge Leugd:
Hierom Amarillis,
Mind my soo 't u wil is.

Mocht ik eens mijn Lipjes weer,
Met u mond bedouwen:
En woud gy u Lipjes teer,
Aen de mijne houwen,
Hemels vreugde foud my sijn:
Ik vertrouw dat selfs Inpijn,
Zou van d' Hemel dalen,
Om die vreugd te halen.

Stem: Hoe leg ik hier in, &c.

EYlaes! wat is de soete minne,
Doch anders als een slaverny,
Een woeste doolhof voor de zinne,
Hoe komt de minne doch in my?
Wat mach ik aen mijn selven vragen,
Haer schoonheid doet my liefde dragen.

Ik min de deugd in schoone leden,
Dit is de oorsack van mijn quel;
Ik treur in duysend treurigheden,
Wanneer ik my voor oogen stel,
De oogjes die met lodder lonken,
Mijn luffvrouw schoonheyd bepronke.

Als ikaenzie haer schoone wangen,
Waer op twee roode Raosjes staen;
Gekulde lokjes overhangen,
Zoo prickelt my de liefde aen;
Ia doet mijn oogen traentjes vlieten,
Om dese schoonheyd te genieten.

Maer ach! maer ach! 't schijnt
al verlooren,
Mijn trouwe liefde leyd als dood;
Mijn zielzjen had haer uytverkoren;
Maer ach! de heur brengt my in nood;
Ia doet my stryden met mijn zinnen,
Mits ik u niet en mach beminnen.

Mag ik mijn luffvrou niet verwerfē,
En is haer schoonheid niet voor mijn?
Zoo wensch ik door de liefde te sterven,
In liefdens aldervreedeeste pijn;
Wil zy haer gunst aen my niet geven,
Zoo lust my langer niet te leven.

Luffvrou mijn Trouwsal ik doe blijke,
Ten eynde van mijn droeve dood;
Ik sal in liefde niet beswijken,
Al is de wanguast noch soo groot;
Die my van u soekt af te leyen,
Wat God voegt sal geen mensche
scheyen.

Stem : Rozemond waer gy vlied.

Minne God, kleyne dier,
Wat voel ik een seldsaem vier;
Ach! wat roerd mijn ziel sinnen, en
verstand?

't Is eê vonkje van de minne brand,
't Is de brand van min,

Die mijn jonge zin,
Does lieven een Goddin;

Wiens bevallighid, my tot liefde
heeft gebracht,

Door haer wvesen, door haer kracht.

I I.

Dies ik ben als een bloem,
Die ik als vervullik noem,
Die geen tier en heeft, door gebrek
van douw;

Zoo is 't ook met mijn, vermits Me-
My haer gunst ontrekt, (vrouw

Die een douw verstrekt,

En 't hert tot vreugd verwekt;

Liefde met gunst geloont, is gelijk de
Bloempjes zijn,

Over-straelt met Zonne-schijn.

I I I.

Lief! mijn jeugt, die verdort,

Mits zy niet bescheenen word,

Met de Zonne-schijn van dat He-
melslicht,

Dat 'er straelt tyt u, mijn Liefs, ge-
lk verdor in smert, (zicht;

Overmits mijn hert,

Niet eens bedouwt en vverd,

Met de minne dou, die vol soete soe-
tigheyd,

Op u roode lipjes leyd.

Stem : Bellissima Martili.

ONlangs verleden ging ik voên,
Mijn Zieltjen op de min,
Omlommert van het lieve groen,
Schoot my yets in de zin;

En onder eenen boom,

Dicht by een vwater stroom,

Raek ik in slaep, en droomde dat ik
vond.

Mijn beminde Rozemond,

Die my heeft het hert gevond.

I I.

Mijn docht ik greepse by der hand;

En voegden haer by mijn;

Zoo dat de zoete minne brand,

Scheen op het hoogst te zijn;

Wat vvaest een zoete zaak,

En lieffelijk vermack,

Ach Rozemond! te rusten aen u zij?

Daer de zoete minne my,

Proeven deed haer leckerny.

I I I.

Mits dat ik mijne vingers stel,

By haer gekloofde kin,

En druktens' op her blanke vel,

Ontvvaekt mijn Herderin;

Ik raek haer Borsjes aen,

Zy dreigde my te staen;

Ik stal een kus, zy trok haer lipjes af,

Dies zy my, versteurt en straf,

Voort, eylaes! mijn afscheyd gaf.

M I N N E L Y K E
I A E R - L I E D.

Stem: *VVanneer ik slaep.*

DWael-zieke mensch die zelfs u zelve vleyd;
Dies yd'le hoop, in wellust, u verleyd;
Als verkeerde waen,, doolt op vreemde paen;
Als de lust betracht,, werelds eer, oft macht,
Als de lust betracht de zonden,
Hout gy u aen die hoop gebonden.

Vervloekte hoop, daer zond op werd gebouwt;
Ellendig mensch die op zonds hoop vertrouwt;
Beter hoop heeft hy,, die de heerschappy,
Die des wellusts macht, niet zoo zeer en acht,
Als de hoop, op 's Hemels vreugde,
Door 't geloof, in liefd, en deugde.

Gebooren mensch, God Hemels Majesteit;
Bloot, arm, koud in snoode doekjens leyd;
Niet met grooter waerd,, komt God op der Aerd,
Niet met staet, en lof,, in Palleys oft Hof,
Maer in kleynheid, om te leeren,
Dat wy 't kleyn met hem begeeren.

Leg af, leg af dijn grootheid, dijn begeert,
Dwael-zieke mensch van uwe doling keerd;
Blijft uit zonds gevaer,, in het nieuwe laer,
Toont Gods Zoon de wond,, van u booze zond,
Neemt voor in deugd te groeye,
En Yvert om in Liefd te bloeyen.

Stemme: *Nadien uw Goddelijkheyd.*

WAer vlucht gy Nymphje heen,
Daer ik in 't hert,, veel smert,
Heb om uww min geleên;
Ey zoete Herderin,
Neem doch acht,, op mijn klagt,
En mijn getrouuwe min.

Amira zoete moyt,
Gy die met lust,, te rust,
V moede Schaepjes vreyd;
En drijft ze na de stal,
Ey! medoogt,, en beoogt,
V Herders ongeval.

O zoete vyandin,
Gy die mijn hert,, met smert,
In plaets van vveder min,
Zoo pynigt, ende plaegt,
Dat het Vee,, zelfs meê,
V Herders smert beklaegt.
Eylacy! mijn verdriet,
Noch al mijn klagt,, en acht,
Gy vvreede Nymphje niet;
Maer laet u Herders hert,
In gerveen, steeds alleen,
Vol droef heyd ende smert.

Laur. W⁴⁶

T'samen-gefang,

Tuffichen Laura en Tyter.

Stemme: Van Katryntjen.

Laur. **W**As ik een Koninginne,
Hier op der Aerde;

Zoud gy my dan u Minne,

Wel achten vwaerd?

Zoud gy my dan wel willen, zeg
Tyter?

Ty. Trouwe min heeft sulke kracht,

Dat zy Hooghbeyd niet en acht;

VVaerder is mijn u perzoon,

Als koningrijk, oft Keyzers kroon.

Lau. Tyter het zijn maer praetjes,

Ik achtze niet.

Tyt. Laura, d'elzen-blaedjes,

Die gy hier ziet,

Risfelend aen de Telgjes getuygend.

Lau. Tyter, svuygt; ey! svuygt doch

Laura vweet niet hoe se vvil. (Stil,

Tyt. Zet u lieve Laura neer;

En boet met Tyter u begeer

Lau. 'k vVweet niet oft het soud voe-
gen.

Tyt. Och! ja 't mijn Lief.

Laur. Dat ik door mijn vermoegen,

V maekt een dief;

VWat soud men dan zeggen, zeg

Tyter?

Ty. Laura, schoone Veld-Godin;

Tyter sal door trouwve min,

V verlaten nimmermeer,

Dus draegt geen forge voor u eer.

Lau. Tyter, oft het dan faelde;

VWat ging my an?

Tyt. Of den Hemel daelde,

't Geen niet zijn kan;

Dus Laura laet vry waren u forge.

Lau. Tyter, och ik ben begaen.

Tyt. Laura laet het sorgen staen,

En boet met Tyter u begeer;

Die sorg sal dragen voor u eer.

Stem: Io rho de Perfonne.

AErdsche Godinne,

Ziele van mijn ziel,

Voogdes van mijn verliesde hert;

Ik, die wyt minne,

Voor u neder kniel,

Op-offer u mijn liefdens smert;

Zie, hoe ik verschijn,

Met een hert vol smert en pijn,

Ey! ontfermt u over mijn;

Lieve lufvrouw fiet,

Op mijn lijen en verdriet,

Ach de siel! ach de siel, my ontvliet;

Ik bied u aē, mijn suchjes, en getraē,

Ey! laetse in u hertje gaen.

Of haar vermogen,

Zoo veel bracht te vveeg,

Dat u verklemde, kouwve borst,

Eenmael medogen,

Met mijn lijen kreeg;

Ha schoone! die na vvreedheit dorst;

Zoo soud ik de Goon,

Offer doen in 's Hemels troon,

En u liefid gevens liefdens loon,

Schoone Aerdseh-Godin,

Voedsteresse van mijn min, (Sin;

Dien ik lief met mijn hert, en mijn

Ik bied u aē, mijn suchjes, en getraē,

Ey! laetse in u hertje gaen.

Zoo suld gy proeven,

Door mijn tranens vliet,

En bange suchjes die ik stort;

Met vvat bedroeven,

En benauvut verdriet,

Dat mijn gemoed bestreden vvorde;

Hoe my liefde plaegt,

Om de vverliefid van een Maegd,

Die mijn siel op het hoogste behaegd;

Hoe stant vast en trouwv,

Dat ik lijd om mijn lufvrouwv,

Alle strijd, alle smert, alle rouwv;

Ik bied u aē, mijn suchjes, en getraē,

Ey! laetse in u hertje gaen.

Stemme: *Zal ik noch langer met, &c.*

MYn geest, ô Heer! zoekt u te loven,
 Tot heyl, en vreugd van mijn gemoed:
 Het Hemels gaet het Aerdich te boven,
 Van 't Aerdich my 't Hemels walgen doet;
 Niet met gelaet,, maer in der daed:
 Niet in het oog, met een bedrog van schijn,
 Om heylig voor den mensch geacht te zijn.
 De glory van een deugdzaam leven,
 Bestaet in 't doen, maer woorden niet:
 Misdeed ik yers, wil 't mijn vergeven,
 Wat in mijn leven is geschied:
 Gy weet het Heer,, het doet my zeer,
 Heb ik te buyten u geboôn gegaen,
 't Berouwig hert wild in genaed ontfaen,
 Wie is ter wereld oyt bevonden,
 't Zy in wat staet van heyligheyd;
 Die niet gevallen is in sonden,
 Och! Goddelijke Majesteyt:
 Dies was u dood,, den mensch van nood,
 Om door u dood te vryen ons van pijn,
 Woud gy, ô God! aen 't kruys genagelt zijn.
 Dit voorbeeld hebt gy ons gelaten,
 Te volgen u voetstappen na:
 V lijden kan den mensch niet baten,
 Ten zy men willig met u ga:
 En hem af keert,, van qua begeert,
 De wil, het vleesch, en 't ydele gedacht,
 Door waer berouw, na zielens welvaerd tracht.
 O liefde Gods! tot ons gedreven,
 O Vaderlijke zorg! tot loon,
 Hebt gy voor onse sond gegeven.
 V eenigen gebooren Zoon:
 Zijn vleesch en bloed, ons schuld voldoet:
 Zijn vleesch en bloed, tot spijs en drank, na wensch,
 Om te bevryen den verlooren mensch.
 Gy hebt ons, Heer, gebaent de wegen,
 Waer onze zielen moeten gaen:
 Waer 't eenwig leven werd verkregen,

Waer

Waer alle sond werd uyt-gedaen,
 Door rechte Trou, van waer berouw,
 Door rechte Trouw, en af-stand van de sond,
 Werd onze ziel bevrijd van doodes wond.

Stemme: *VVeet yemand beter sans.*

WEl eer had ik by my, Godinne voorgenomen,
 Te roepen u voor 't recht, daer Cypria gebied:
 Door d'over-sware straf, die my is opgekomen,
 En d'onverdiende pijn die my van u geschied.

2. De stralen uws gezicht die in den Hemel pronken,
 Van 't hooge voorhoofd wit, die hebben 't hert gewond,
 Dat zijn u oogjens, en u lodderlijke lonken,
 Die branden my het hert, ach! schoone Rozemond.

3. Ik ben, door 't aenzien, Lief, van u gebloofde wangen,
 Ontsteken in de brand, in soere brand van min;
 V oogjens hebben my gekluyftert, en gevangen,
 Vw lonkjens branden in mijn boesem, Aerdsch Godin.

4. Wanneer ik koom voor 't recht, zal dit de vrage wese,
 Ten aenzien dat mijn lust uyt u haer oorsprong nam,
 Die gy, te wreedelijk, houd tusschen hoop, en vreeze,
 En of de schuld by my, oft eerst by u toe-quam.

5. Indien men vonnis strijkt dat ik de schuld moet dragen,
 Ach! poezelige Nymph, dit zal mijn antwoord zijn:
 De oorfaek is mijn Lief, de schuld is mijn behagen,
 Wat straffe dat haer lust laet komen over mijn.

Stemme: *Waer vlucht gy Nymphjen heen, &c.*

Wie heeft 'er meerder rust,
 Die zijn gemoed., valdoet,
 In wvel vernoegings lust?
 Of die door vvervelds macht,
 Van begeert., over heert,
 Na meerder hoogheyd tracht?
 Er varentheyd die leerd,
 Dat overdaed., niet baert,
 Die 't meest heeft, 't meest begeert;
 In meerder rust hy leeft,
 Die zich woegt., wvel vernoeegt,
 In 't wveynig dat hy heeft,

Wat baet een Konings troon?
 Wat heerschappy., voogdy?
 Wat baet een goude Kroon?
 Zoo 't herte, ongerust,
 VVerd geknaegt., en geplaege,
 Van onverzade lust.
 Geen schat, geen overvloed,
 Geen Hoofsche machte nocht prachte,
 En geven soo veel zoet,
 Als wvel 't vernoeegen geeft,
 Aen die geen., die te vreen,
 Gerust in kleynheyd leeft.

Laer-Lied. *Stem: Si tanto gratiosa.*

MEn siet hoe dat een vvooning,
Op't sierlijkst vverd geciert in
Printen Hove;

En hoe een Aerdjsche Koning,
Palleysē pronkt van onderē tot bowe;
't Goud laken schoon, blinkt in sijn
Daer d'Horvelingen moeten, (Troon,
Met grooter vvaerden, Haar Princen
Dienstig groeten. (op der Aerden,
Gods Zoon gedaelt ter Aerden,
Niet in't Palleys daer groote Princen
vvoonen:

Oft daer met grooter vvaerdē,) *nez:*
Mē is gevvent een Koning eer te too-
Maer naekt, en bloot, in armoe groot,
Is d'Opper Prins geboren:

Ach! hemels Koning, die 't hutjen
Hebt verkooren. (tot u vvooning,

Laet ons ootmoedig buygen,
In alle dienst voor d'Opper God der
God Vader u getuygen, (Goden:
De liefde van Gods Zoon, door liefds
geboden: (vveest,

Den Heyl'gen Geest, met vviē ge-
Zijn Vader, Zoon te samen:

Die al de vvoonden, gesprooten uyt
Op haer namen. (de sonden,

O liefde! vvaart om loven:

O liefde! vviens gelijk noyt is gevon-

O liefde! hoe verschoven, (den:
Zijt gy gevveest en dat om onse son-

Naekt in een Stal, hier op dit Dal,
O liefde! vvoond gy lijden, smerten,

Om onse hertē, van sonds verdiende
Te bevrijden.

Lukzalig Arrem leven:
Lukzalig die, die vwillig met u lijdē:

En vwillig haer begeben, (verblijdē:
Tot kleynheyd, die in grootheid doet

Vsonden svvaer, in't nieuwe laer,
O menschen! vvildd besnoeyen,

Vernieuwt in deugden,
En laet u Ziel met vvreugden,
In Liefd bloeyen.

Stem: Als Phcebus reyft en etc.

OOverfchoon Godin,
Die mijn verliesde zinn,

Gevoed op zoete min,
Vvel eer verheugde;

VVanneer de liefde my,
Vyt lust van soet gevry,

Voor-zey de leckerny,
Van minne vvreugde:

Maer ik, vergeefs tot liefd genegen,
Kost u met geen gebeēn bevvegen.

Wat heb ik menig nacht,
Met droeve minne klacht,

Bekommert met gedacht,
Om u te smeken:

En met een droef gevveen,
Mijn Lief, u stoep betreēn,

Geoffert mijn gebeēn,
Om u te spreken:

Maer kost u hert tot min niet buigē,
Het geen mijn suchtes noch getuigē.

Maer al mijn droef verdriet,
Kost u bevvegen niet,

Dies liefde my gebied,
Mijn dienst te staken:

Oprechte liefden trouwv,
Bevvefen aen Me-vrouw,

Die sullen mijne trouwv,
Een eynd doen maken, (ven,

In plaets van vveerliefd te verwer-
Vit liefde my de dood doen sterven.

Vvaer vvel dan vvreede N.aegd,
Wiens hert mijn dood bebaegt,

En my met pijnen plaegt,
Om dat mijn zinnen,

De schoonheid van u jeugt,
Begaest met eer en deugd,

In liefdens zoete vvreugd,
Die vvildden minnen;

Maer ik, die desen most verliezen,
Wil nu de dood voor 't leven kiezen.

BRVYLOFS-ZANG.

Stemme : Amarilli mia bella.

Stem. Sal ik noch langer met *En.*

Hoe salig is de soete minne.
 Hoe salig liefdens lieve kracht ;
 In haer, die liefde met God beginne,
 Waer so de minne vverd volbracht,
 Is 't lief en zoet., vvat liefde doet,
 Is 't lief en soet vvat liefde liefst en
 mind.

Gelukkig die de liefde met God begint.

I I.

Wenscht yemand om geluk en segē,
 Om voorspoed in de Echte staet ;
 't Is hier alleenig in gelegen,
 Dat hy in zijne liefde gaet,
 Na Godes vvet , hem voor gezet,
 Na Godes wet beminnē een voor al,
 Dat 's God, in God, o mensch! daer is
 het al.

I I I.

Verliefde t'vree, door liefde verbondē,
 Luk vvensching is mijn offerand,
 Geluk ten Hemel afgezonden,
 Gun God aen u, wviens milde hand,
 Al vvat 'er leeft, zijn voedsel geeft,
 Al vvat 'er leeft zijn segening ver-
 leend ; (vereent.

Geluk, verliefde t'vree, door liefde

I V.

Lieft liefde, vuild gy vreedig levē,
 Vvant vrede is het zoetste soet,
 Dat d' Echte staet dē mensch kan ge-
 't Is liefde die de vrede voed ; (ven,
 VVie vrede mind, moet zijn gezint,
 VVie vrede mind, moet zijn gesint,
 dat hy
 De liefde liefst om datse vreedig zy.

Al mijn zuchjes, en klagten,
 Al mijn verdriet en smert,
 Al mijn gedachten, in 't minne vvvst
 versmachten, (gen-
 Als ik u deur by nachte koom beoo-
 Op hope van medoogen, (erven,
 En dat de min my voorseid u gunst te
 Daer ik 's nachts om, daer ik 's nachts
 om, daer ik 's nachts om loop
 sovervien.

I I.

Zoet en vvreede Godinne,
 't Is al vergeefs voor my,
 Op hoop van minne, u vvreede hert
 te vvinne ;
 't Is al vergeefs, op vveder- min te
 't Is al vergeefs geloopen : (hopen,
 Vsoetheid min ik, u vvreedheid wild
 niet lyen.
 Te vergeefs dan, te vergeefs dan, te
 vergeefs dan is 't vryen.

I I I.

Lieve Sterren! wviens stralen,
 Ik tot getuige neem, (d'vvalen ;
 Hoe menigmaal, ik in de nacht loop
 En sta mijn oogē op 's Hemels blaen,
 wviens vonken,
 Getuygen mijns liefs lonken, (oogen,
 En soete vvenkjes, gedreven uit haer
 Die mijn vwordē, die mijn vworden,
 die mijn vworden ontogen.

I V.

Dies mijn leven is sterven,
 Ik leve sonder vruugd, (vverve,
 Nu dat ik dervs en niet en kan ver-
 V lieve gunst die 'k dus lang socht te
 vvinne,
 Door mijn getrouwve minne,
 En rechte liefde die ik u heb gedragē,
 Maer kan u niet, maer kan u niet,
 maer kan u niet behagen.

BRUYLOFS-ZANG,

Stem: Verheft u diep gezucht.

GElijk een Rooze knop,
De Kristalijne drop,
Van koele morgen douw, op somer-tijd
geniet, (jes schiet.

Zich opent als de son daer op zijn straelt-

Zoo is de zoete min,

Aen een verliefde zin;

De gunste van een Maegd is als een
morgen dou, (de trouw.

Die rechte liefde voed, en baerd, uit lief-

O Bruyt! ó lieve Maegd,

Gy die de kroone draegt,

Als zijnde Maegd en Bruyd, door
liefdens soete wet,

Maer morgen Bruyt, en Vrouw, op 't
lieve Bruylofs bed.

O zoete lieve min!

Wat hebt gy soetheyd in,

Wat baerd uw zoetheyd vreugd door
wetten van de trouw.

O trouw! die door de min maekt van
een Maegd een Vrouw.

O trouw! die zielen bind,

O ziel! die trouw'lijk mind,

O minne! die de trou in minne lust vol-
doet, (ste zoet.

En door de trou geniet mins alder zoet-
Hoe salig is de lust,

Die zulke minne blust;

Hoe salig is de siel die luste niet wil voë,

Als daerse na Gods wet de soete min
voldoen.

O twee! door liefden, een,

Den Hemel u verleen,

Dat gy naer uwe wensch, door plichte
van de deugd, (ten meugd.

V hoogste saligheid door min betrach-

BRUYLOFS-ZANG,

Stem: Die mind die lijd veel pijn.

HOe groot is liefdens macht;
Hoe wonder is de min, hoe
vreemt is mins bedrieff;

Zoo groot is liefdens kracht;

Zoo wonder u de min, dat schoon hoe
veel ik schrijf,

Noyt sal door my, oft mijne rijmery,
Volkomen zijn verklaert,

Wat verliefde minne baerd.

Waer is 'er soeter zoet?

Als min met liefd verselt, door wetten
van de trouw?

Als min met liefd gevoed,

Die van een vrije Maegd maekt een
onvrye Vrouw;

Die na dees dag,

Geen meer gebruyken mach,

Die vrye vrygheyd,

Die de minne lust ontzeyd.

De tijd die heeft zijn tijd,

De winter streng en suur, de somer lief
en zoet;

Zoo is 't met een die vryt,

't Is dikwils streng en suur soo lang hy
Als zijn geklag, (vryen moet;

Verkrijgt een Bruyloft dag;

Zoo trekt, ó jonge Bruyd,

Hier voor u een leering uyt.

Dat gy u wille vergeet,

Na 't willen van die geen, die gy u over
geeft;

Zijn min met min vernoegt,

En willig in de wet van minne lusten
O lieve twee! (leest;

Leest eenig, liefst de vree,

Waer minne vrede baerd,

Is 't een Hemel op der aerd.

Alder-

Stem : Amarilli mia bella.

Alder schoonste Goddinne, (leden,
Die Venus niet en wijkt in stal vā
En alle schoonigheden ; (ziene ?
Wie kan'er soo veel schoonigheid ver-
Ik seg, wie sal't bezinne, (drijven,
Om in gedachten natuurs volmaekt be-
Af te beelden, af te beelden, af te beel-
Met schrijven. (den,

Wil ik spreken van d'haaren,
Die op yvoren grond al krullend hangē,
En spelen op u wangen ; (de snaren,
Zijn't niet te recht, mijn Engel! gou-
Om Zielen mee te paren ? (minde,
O minne strikjes! vergunt aen mijn be-
Die mijn sieltje, die mijn sieltje, die mijn
Verbinden. (zieltje,

Wil ik roemē van voakjes, (drijven,
Oft sterren die daer aen den Hemel
Zo mach ik maer beschrijvē, (lonkjes,
Mijns liefs gezicht en lodderlike
Die ik hou als de pronkjes, (doen dalē,
Die Zon, oft Maen, oft Sterren neer
En de bloempjes, en de bloempjes, en de
Bestralen. (bloempjes,

Wil ik schrijven van klipjes,
Waer aen de water-vlied, en suyder-
Met soete drijfjes komen ; (stroomen,
Ik heb geen meer te nemen als de tipjes,
Van haer korale lipjes, (jes vloeyen,
Waer op de Godē doen Nectar stroomp-
Die haer lipjes, die haer lipjes, die haer
Besproeyen. (lipjes,

Dese gaven, o schoone ! (ven,
Heeft u op het volmackst natuur gege-
Tot onrust van mijn levē ; (heid toone,
Ik die mijn dienst aen uwe schoon-
Om my daer mee te loone, (baeten,
Maer gy en wild mijn liefdens lust niet
En mijn lyen, en mijn lyen, en mijn
Verfoeten. (lyen,

Stem : Ballet Bronchorst.

PVyk der Vrouwen, (uwe tijd ;
Ontlooken bloem in 't fleur van
Door't aenschouwen, (strijd ;
Gevoelt mijn hert in wendig minne
Vermits de vlam,
Die uyt u oogjes quam,
Tot in mijn zinnen,
Die my van binnen,
Geheel verwinnen,
Zoo dat ik ben vervreemt,
Door liefde, door liefd, die my mijn
vryheyd neemt.

Lieve nachjes,
Waerom is't dat gy my geen ruste
Mijn gedachjes, (gund,
Gy minnens voedsel niet benemen
'k Heb mijn lust, (kund ;
In plaetse van de rust,
Te leggen male.
Voor 't slapen, dwale,
Om 't achter hale,
In mijn verliefd verstand,
Waer door, waer door, in my de min-
ne brand.

Eer den Hemel,
Het morgen roep op bosch en velden
Met gewemel, (spreyd,
Van soete winden selfs de Veld-goon
Koom ik gaen, (vleyd ;
Door dichte lommer blaen,
Daer my een lachje,
Van 't bloosend dagje,
Vertoond een krachje,
Dat in mijn zieltje gaet,
En seyde, en seyde, gy zijt mijn dage-
Mijn behagen, (raed.
Schep ik in het ontluken van het
Dat by vlagen, (licht ;
Een dageraad vertoond uyt u gezicht ;
Dit doet mijn,
In liefde verwonnen zijn ;
Dit voed mijn leven,
Het geen gedreven,
Werd om te geven,
Mijn hert, mijn ziel en zin, (din.
In dienst, in dienst, van u mijn afgo-

Ach!

Stemme: Fortuyn eylaes! bedroeft.

ACh! liefdelooze Maegd, wiens geest te slapen strekt,
Nu dat de bruyne nacht het Aerdrijk overdekt;
Nu 't pluymig bed, gespreed, zijn lufvrouw wil ontfaen,
Kom ik hier voor u deur, en voor u venster staen.

V minnelooze Ziel, gevoelt geen Liefdens brand;
De straeltjes die de Maen schiet op u Ledikant,
Getuigen my, eylaes! u geesje zonder lust,
V hertje sonder min, mijn Zieltje zonder rust.

O rustelooze Ziel! ô Ziel vol zoere min!
Hoe joocht, en haekt gy na de gunst van die Godin;
Die leyder, die Godin, die zonder minne leeft,
Die 't lichaem, 't bed alleen, en niet haer Minnaer geeft.

Het tintelende licht van d'held're Mane-schijn,
Bewijst hoe gunstig zy my wil in 't minne zijn;
Ik zie, maer meld doch niet, ach Venus! wat ik doe;
Daer zijgt zy neêr in 't Bed, en dekt haer Borsjes toe.

Daer zie k haer borsjes aen, die lieflijk zijn en rond,
Daer zie ik, wat noch meer? haer rood korale mond,
Die zie ik door een spleet, van het geborsten glas,
Ach! dat ik deze nacht by haer gebannen was.

Maer 't derven doet mijn hert nu wenschen om de dood,
Oft met een bly onthael te rusten in u schoot;
V schoot die al mijn vrendg beslooten heeft, lufvrouw
Indien ik mocht, denkt vry hoe garen dat ik zou.

Stems: Si vous ne voulez me.

ZOo veel foetheyd kan een By,
Niet uyt de soetste bloempjes
Als gy sult getuygen, (suygen,
Zoere minnery:
Als liefde sal mins lusjes voen,
En echte liefd de minnens offer doen,
Gedrukt aen lipjes rood,
In Maegdelijke schoot.

Daer suyverheyd door echte wet,
Geheyligt aen het echte trouwen,
't Zuyver sal behouwen,
Reyn en onbesmet:
En daer twee Liefjens, door de min,
In liefde sullen sijn van eene sin,
Gelief-kooft en gevleyd,
Van minnens foetigheyd.

Daer liefde van natuur,
Zich vind omhelst in lieve narmen,
Om sich te verwarmen,
In het minne vuur:
En daer de graecht van minne lust,
Tot dus lang niet gepleegt, nu word
gebluft,
Als eerelijk en vry,
In minnens leckerny.

Heer Bruydegom en Bruyd,
Nu sal u Venus Roosjes brengen,
Cierlijk door-mengen,
Met een geurig kruid,
Om dat te stroyen op het Bed,
Bruydegom, en Bruyd; u tot een wet,
Dat uwe minnery,
Vol geur van dengden sijn.

Hies

L I E F D E N S - S T R Y D.

Stem: *Vaert wel Scepters, &c.*

Hier koom ik voor u deur, Goddin, door hoop gedreven,
Nu dat de stille nacht de bruyne Aerd bedekt ;
Nu dat een yeder zich tot rusten gaet begeven,
Begeef ik my ter plaets daer my u schoonheyd trekt.

Waekt op, Goddin, waekt op, ey! staekt u sluym' rig slapen;
Ontsluyt de Hemelen, daer u oogjes binnen zijn ;
V oogjes, die, eylaes ! tot quelling zijn geschapen,
Geschapen tot verdriet, voor niemant, dan voor mijn.

Waer meê heb ik verdiend de strafheyd en de plagen,
Die ik, Goddin, door u af-keerigheyd geniet ?
Hoe lastig valt het mijn, dat gy na u behagen,
Een Pijl van straf heyd in mijn teere boezem schiet.

Doet op, Iufvrouw, doet op, de vensters van u ooggen ;
Goddin, ey ! kijkt eens uyt, ziet wie hier buyten staet,
Ontfonkt u koele borst dan gantsch door geen medoogen,
Dat ik dus eenig hier ga doolen achter straet ?

Ga waren voor u deur met klachtige gebeden,
Waer ik de steenen mee bewege tot geweên ;
Die sprakeloos, eylaes ! geruygen de droefheden,
Die ik om uwen 't wil tot dus lang heb geleên.

Hoe menigmael, Goddin, heb ik wel voor genomen,
Te knielen voor de Godheyd van u oogens glans ;
Maer ach ! zoo dra ik zie een ander by u komen,
Zoo gaen ik deur, en denk ; hier is voor my geen kans.

Hoe menig reys zien ik u lieflijk lief koozen,
Als ik verby u deur by avond, Lief, kom gaen ;
Het bloed stijgt my na't hooft, en doet my schaemrood bloo-
Als ik u zien omhelst, vaek by een ander staen. (zen,

Zoo gaen ik hopeloos mijn ongeluk beweenen,
Alwaer 't vertrouwen my, door reên, te vreden steld ;
Dat u God, ô Goddin ! wil waardiger verleenen,
Tot meerder droef heyd van my al te droeve Held.

Heeft

Stem : *Vlied heen droeve zugjes.*

H Eeft de liefde wetten,
 Waerom zoud ik dan mijn Lief, mijn Amarillis niet be-
 En mijn zinnen zetten; (minnen ?
 Op de keurigt, en de schoonste schoon van al de Herderin-
 t' Vrundelijk wezen van Amarillis steelt my mijn hert, (nen ?
 Overschoone Meyt,, Mijn Zieltje leyd,
 In liefdens zoete smert.

Eten, drinken, slapen,
 Niet en is 'er dat mijn hert kan eenig rust oft luste geven;
 Ik en heb mijn Schapen, (niet gedreven,
 's Morgens voor den opgang van de Zon, ten Boschwaerd
 Oft mijn gedachten die leggen en malen in minnery,
 Hoe ik na mijn wil,, Mijn Amaril,
 V gunst best trek tor my.

Oft wat ik zal maken,
 Waer door dat ik van mijn Lief mijn Amarillis zal genieten,
 Dat haer rooze kaken, (drieten ;
 Door een kusjen doen verzachten minne-quelling Liefds ver-
 Ach ! ach mijn Amarillis, mijn Engel, wat lijd ik pijn,
 Dat ik niet en mach,, Van dag tot dag,
 By Amarillis zijn.

Ach ! de teere boompjes, (gen ;
 Die haer topjes door de wind met zoet gewemel neder buy-
 Al de waterstroompjes,
 Die hier vlieten, zullen aen mijn Amarillis wel geruygen ;
 Van al de zugjes, en droevige traentjes die ik door min,
 Hier ten offer doe,, En zendze toe,
 Mijn Lief, mijn Herderin.

Schoone Herderinne! (gen ?
 Mocht ik met mijn zuchjes eens u teeder hertje doen bewe-
 Mocht 'er voor mijn minne,
 Zoo veel zoerigheyd eenmael van Amarillis zijn verkregen ;
 Dat ik haer lipjes, haer kaekjes, haer borsjes, kreeg na mijn
 Hemel ! wat een vreugd,, Zou dan mijn jeugd, (wil,
 Geschiën van Amaril,

Stem: *Amarilli mia bella.*

ROzamonda mijn waerde,
 O zieltje van mijn ziel! mijn tweede leven,
 'k Wil u mijn zieltje geven;
 Ach! ach ik smelt in bracke tranens vlieten,
 Mits ik niet mach genieten,
 Mijn grage lusjes, die rijp zijn in 't verlangen,
 Om te kussen, om te kussen, om te kussen,
 Vw wangen.

I I.

Ey! mijn schoone kari't wezen,
 Dat gy mijn lusjes meugt die vreugd onthouwen,
 Zeg wreedste aller vrouwen?
 Noem ik haer wreed? ô neen! het is vergiffen,
 De liefde doet mijn missen,
 Alle mijn zinnen, zoo dat ik dool in 't spreken,
 Ach! mijn hertjen, ach! mijn hertjen, ach! mijn hertjen,
 Moet breken.

I I I.

Mijn beminde! ik sterve,
 Oy me! mijn zieltje wil van 't lichaem scheye;
 't Is langer niet te peye,
 't Vertrouwt geen meer op hoop zoo vaek gelogen,
 In liefde mijn bedrogen;
 Ey! gund my 't leven, en laet my Lief niet sterven,
 Maer een kusjen, maer een kusjen, maer een kusjen,
 Verwerven.

I V.

Kan een kusjen my 't leven,
 Behouden doen, mijn Lief? zoo gund mijn kusjes,
 Tot leven van mijn lusjes;
 Ach! wilje niet dat ik die gunst verwerve,
 Zoo moet mijn liefde sterven;
 Ach! al te wreede, hoe zou u hertje kunnen,
 My mijn leven, my mijn leven, my mijn leven,
 Mifgunnen.

Stem : Vlied heen droeve, &c.

Lieve Veld-Goddinne,
Die het lust, u koel gemoed,
De soete liefde te onthouwen :
Mijn oprechte minne,
In stantvastte liefd gevoed,
Ontsegt gy schoon, doch wreedst der
Vrouwen :
Waer toe is schoonheit aen u gege-
Is 't om dat mijn, (ven ?
Van uw schoonheyd souw,
O wreede Vrouw !
Geschieden dese pijn.

I I .
Pijne, straffe, plage,
Doet uw wreedheyd, my, Godin !
Alleen om' uwe schoonheyd lijn :
Mits ik liefde drage,
Gy verbod doet aen mijn min,
En dat ik staken sal mijn vrijen :
Gy kunt het minne my niet beletten ;
Hoe wel verbien :
Schoon u koel gemoed,
Geen Liefde voed,
Zult gy my lievend sien.

I I I .
Liefde sal vertrouwen,
Dat uw getrouwigheyd in min,
V tot het minnen sal bewegen :
Liefd sal hoop behouwen,
Dat u wederliefd, Godin !
Door liefde noch sal sijn verkregen :
Dies ik my keere langs d'Amstel-
stroomen,
Na 't Diemer-meer :
Daer ik 't lieve licht,
Van u gesicht,
Genoten heb wel eer.

I V .
Groene Elsen boomen,
Daer wel eer mijn liefde bleek,
Tot wellust van mijn Veld-Goddinne:
Daer de Diemer stroomen,
Geen meer vlieten, maer een beek,
Van tranen, tot getuig mijns minne :
Om dat u Telgjes bladerloos dorren,
Stort ik getraen :
Op dat gy, Me Vrouw,
Door tranen douw,
Mijn liefde soud verstaen,

Stem : Verheft u diep gezucht.

Wat heb ik menig nacht,
In 't minnen door gebracht,
Wat heb ik menigmael mijn lufvrouw
aengebeen,
Doch mijn belooning was, in 't eerst, een
straffe neen.

Maer als ik voor haer deur,
In zuchten en getreut,
Op hope van gena, om weer-liefd heb
gevrijt,
Heb ik haer wreede hert verwonnen
met der tijd.

Zoo dat allengs jens zy,
Haer gunst vergunde my,
En alle vryigheyd verleenden aen mijn
min,

Zoo dat ik in de liefd verviel met ziel
en zin.

Zy, die zoo menigmael,
Haer lipjes als korael ;
Zy, die zoo menigmael haer lieffelijke
mond,

Tot kusjes aen de mijn, uyt liesden heeft
gejont.

Zy, die van dag tot dag,
My by haer zuten zag ;
Die deed my al het geen dat minne too-
nen ken ;

Maer ik bevond in 't eynd dat ik ben-
drogen ben.

De min had my verrast,
Ik meenden ik ging vast ;
Maer op het onverzienst de minne my
bedroog,

De gunst die 'k eertijds had, my na-
derhand ontvloog,

Stem : Als *Daphne d'overschoone, &c.*

IVvrou! waerom is 't dat gy vlied,
 Onwaerdig mijn diensten mijn gunsten versmaed?
 En vlucht als gy my komen ziet,
 Gelijk als een Schaep dat de Wolf na gaet;
 Loop niet, loop niet, hoor my eens spreken,
 Want gy zijt daer door in 't minst niet verkort;
 Zegt my de reden, oft doet my een teken,
 Wat dat my let, oft wat dat my schort,
 Ben ik te slecht voor u,
 Weest doch daerom niet schuw,
 Maer zegt uw meening rond uyt aen mijn,
 Wat letsel, wat hinder, wat dat 'er mach zijn.
 Voorwaer gy maekt her al t'ondieft,
 Ik min noch al koeltjes, dies zijt niet te bang;
 Ik ben zoo zeer noch niet verliest,
 Schoon dat ik van u al geen weerliefd ontfang;
 Het en zal my in 't minste niet deeren,
 Of je jou trots en weygerig houd;
 't Raekt my niet aen mijn kouwe kleeren,
 Koele liefden is haest verkout;
 Al zinne vry wat rijk,
 En meer als mijns gelijk,
 Daerom en benjet noch niet alleen;
 En wilje niet minnen, ey! lieve loop heen.
 Wat geef ik om jou gelt en goed,
 Om alle jou rijkdom, jou gaven en schat;
 Alwaer ik maer een kalen bloed,
 En dat ik niet meer als vijf zinnen en had;
 't Waer genoeg voor alle jou duyten;
 Zijnje wat rijk, dat is het ook al;
 Wie jou beziet die moet besluyten,
 Dorst ik het zeggen, als datje bent mal;
 In malheyd uyt-gebroed,
 In malheyd op-gevoed,
 Dit is de tijtel waer mee gy bromt,
 't Is mal, al wat dat 'er van malle luy komt.

*Paerden die blinken,, Eyeren die stinken,, Vrouwen die drinken,
 't Zijn durvaze zinnen,, Deze te beminnen.*

Stem : Gy lodderlijke Nymphje. *Stem* : De Mey, de Mey, koel, &c.

VAn waer komt Phyllis die voogdy,

Dat zy mach heerschen over my?

Wie heeft haer macht gegeven,

Dat zy my dwingt te leven?

Te leven na haer wil en zin,

Die heerschappy gaf haer de min;

De min heeft dat vermogen,

Gegeven aen haer oogen.

Haer oogjes hebben so veel kracht,

Haer lieve lonkjes zulke macht,

Dat ik mijn heele leven,

Aen haer moet over geven.

De pijltjes die Cupido schiet,

En quetzen zoo het herte niet,

Als wel die lieve stralen,

Die wyt haer oogjes dalen.

Geen Zonne straal zoo heet van
schijn,

Als wel haer lieve oogjes zijn;

'k Zeg oogjes die van binne,

My branden doen in 't minne.

't Is Venus die ik Phillis hiet;

Want Phillis heeft die krachten niet,

Dat zy my door haer oogen,

Heeft ziel en hert ontoogen.

Dat vermogen,, hebben oogen,

Dat zy sinnen,, kunnen winnen,

Dat zy herten,, kunnen smerten,

En gedachten,, doen verkrachté,

Dat zy 't leven,, quelling geven.

En kunnen wederom al 't voor-

verhaelde lijen,

Verfoeten met een wenk, en met

een lonk verblijen.

MYn hertje brand van soete minne
Door innerlijke hette;

Ach! mochte ik na mijn bert en sin,

Mijn trouwe liefde zette?

Ja stond het vryen my zoo vry,

Zoo vry gelijk de knapen;

Mijn Herder souw haest aen mijn zy;

Oft in mijn narren slapen.

De schaemte stelt te strikten wet;

Aen teere Maegde zinnen;

O minne! die een Maegd belet,

Dat zy niet mach beminnen.

Beminnen wel maer eerder niet,

Als zy bemind sal wezen;

O zoete min! wat is 't verdriet,

Als min de schaemt moet vreezen?

Wat is 't een quelling voor een

En innerlijk beswaren; (Maegd,

Dat zy een vryer liefde draegt,

En macht niet openbaren.

Verswijgt sy dan haer minne brand,

Zy moet tot asch verteeren;

En zoo zy klaegt het is haer schand,

De Vryer te begeeren.

't Zy hoe men 't maakt 't is beyde
quaed,

Doch! 't alderbest van allen,

Is, dat een Vryster niet en laet,

Het hert op Vryers vallen.

En niet en mind voor dat zy word;

Tot minnen eerst verkooren:

Zoo doet de min haer niet te kort,

Noch d'eer word niet verlooren.

Stem: Engelsche Klokkedans.

IK ben ged'rvongen,
Door zoete min, te voeren liefdens
strijd:

Ach! Venus longen,
Maekt doch mijn zin, die sotte soet-
heyd quijt;

Ik ly, ik stry in liefdens ongensugt,
Mijn lijn is mijn vreugd,
Door schoonheyd van u'w leugt;
Die gy in u'w Ziele draegt;
Ly en stry ik schoone Maegd,
Om u die 't al vermengt.

I I.

Twee wyandinne,
Van groote kracht, bestrijden my
voor eerst;

De een is minne,
VViens soete macht; my plaegt op 't
alderzeerst; (my queld,

Een vonk, een lonk, de tweede is die
Door minnelijk gevuld,
Noch voel ik my ontstelt,

Door de pijltjes vvaer mee gy,
Voerd u lieve heerschappy,
Die my mijn hert beknels.

I I I.

Dat zijn u'w oogjes, (slucht,
VViens lonkjes gy, als pijltjes in de
Door minne-boogjes, (vrucht;

Vyt schiet op my, met vruchtelooze
Gy raekt, en maekt my u'wv staef,
Gy boed en vvegypt min, (Godin;

Dies strijd ik met mijn zin;
Vrees zeyd neen, de hoop zeyd ja,
Liefde liefd op u gena,

Deugdelievende Godin.

De vyand die my plaegt,
Is af-keer van een Maegt;
Die trouwheyd, liefd en minne,
Noch hopen te verwinnen,

Geveynsde Minne-vruchten.

Stem: Ik ly in 't hert pijn, &c.

O Min! hoe treurig kan zich
Een Minnaer dragen; (vack,
Hoe droevig klagen,

Dat hy nocht lust nocht geen ver-
Maer droevig knagen, (maekt;
Lijd door liefds plagen;

Hoe seer hy vveend, niet meend,
Zijn droevig strijen;
Schoon hy droevig treurd en peynst,

't Is alles maer geveynst,
Door schijn van lijzen.

O tong die in den Minnaer klaegt,
Dat hy van binnen,
Door brand der minnen,

Verliest is op een longe Maegd;
VViens s'vwaakte zinnen,
Licht zijn te vvinnen,

Maer als de mond, de grond,
Van haer gepeynzen,
Door zyn ontrouwheyd heeft ver-

Vvil hy haer liefde niet, (spiet,
Gerooft door 't vveynzen.

VWat teeld die valsche minne
Als droeve vruchten, (doch;
Van Maegde zuchten?

O min! vviens valscheyd en bedrog;
Men noyt beduchten,
Als door het vluchten;

VViens min geloofst, beroofst,
Het Maegden herte,
Dat in al te droeven pijn;

In plaets van vrolijk zyns
Proeft liefdens smerte.

Wat kan 'er meer verdriet oft pijn,
Wat kan 'er grooter quelling zijn,
Als dat men door geveynsde Min,
In schijn van een oprechten sin,
't Sy hier oft daer de vrijer speeld,
Een jonge Maegd het herte steeld:
Wat is 'er, zeg ik meer verdriet,
Als zy dan wil, maer hy baer niet,

G g g :

Ach!

*Dianaës Minne-zuchten, over 't verlies
van haer kuyscheyd.*

Stemme: Ach blinde Bengel.

A Ch! bracke regen,, droeve tranens vliet,
Mocht gy bewegen,, d'oorzaak van 't verdriet,
Hem, die na zijn gewoore trouwe, op Eed, nocht eere past,
Maer sinoort mijn hertjen onder deze last.

Hoe kund gy vluchten, trouweloos van mijn?
Daer duyzend zuchten,, als getuygen zijn;
Dat ik op Eed van trouwe liefde, u mins gebruyk toe liet,
O valsche minne! wat teeld gy verdriet.

Van lust bestreden,, van de min verheert,
Zijn deze leden,, door een Prins onteert;
Mijn Maegde-bloempje is verwellikt, befoetelt mijne schoot;
O Princen minne! gy brocht my in nood.

O minne-lusjes! door mijn wil geboet,
Had ik met kusjes,, nimmer u gevoed,
En Princen geylheyd niet geleden; soo waer ik vry van smert,
Daer nu de minne pijnigt ziel, en hert.

O droeve zinne! als gy overdenkt,
Hoe dat de minne,, eer en kuyscheyd krenkt:
Zoo smelt mijn jonger hert tot tranen, en schaemte doet ver-
Dat ik te los zijn lust heb toe-gestaen. (maen,

Hoe kost ik lijen,, dat een geyle hand,
My quam bestrijen,, op mijn Ledekant?
Hoe kost ik zo veel vryheyd gunnen, hem die mijn kuysheyd
O minne! minne gy brocht my ten val. (stal?)

Ach! wilje vluchten,, door de diepe Zee?
Hoor na mijn zuchten,, voer mijn hertje meê;
Ey suchjes! wilt hem achter halen, ô winden, drijftze na,
Tuygt dat met tranen ik beweën mijn scha.

*VVær min voor trouwen gaat, daer teeld haer zoetheid smert;
Maer gaat de trouw voor min, zoo teeld zy vvel-behagen;
Als min genoten is, rackt trouwheyd uyt het hert,
Doet alles op zijn tijd, want min voor trouw baerd plagen.*

Stem: Poliphemus aen de Strande.

Als Philander, in het minnen,
 Al zijn zinnen,
 Had op Phillis aengeleyd;
 Heeft zy hem gevoed in 't hoopen,
 Lang doen loopen,
 En noch efter afgezeyd.

I I.

Zy, na lang-gepleegde lusjes,
 Van zijn kusjes,
 Zeyd Philander: 'k ben u Bruyd;
 Hy, ten hoogsten van 't verblijen,
 Valt in lijn.
 Want zijn Phillis scheyt 'er uyt.

I I I.

Dies Philander vele dagen,
 Slijt in klagen,
 Spreekt noch eens zijn Phillis aen;
 Phillis, seyde hy, zijn u zinnen,
 Zoo in 't minnen,
 Dat gy my dus af kund slaen?

I V.

Waer toe hebt gy my voor dezen,
 Gunst bevrizen?
 Zoo veel vrygheyd verleend?
 My, op mijn verzoek van trouwen,
 Aen gehouwen,
 Daer gy 't niet en hebt gemeent?

V.

Doch! ik speur aen dese trekken,
 My gebleken,
 Dat u hooger mach geschien,
 Oft ten minsten, dat u zinnen,
 In het minnen,
 Na een hooger willen zien.

V I.

Hebt gy daer meê nu gequeten,
 V gevreten,
 Zoo hebt gy my ook voldaan;
 En ik zal op u begeeren,
 Van u keeren,
 Vaer vruel Phillis! ik zal gaen.

Stem: Ballet Bronchorst.

Leve nachjes!
 Gy die getuige van mijn trouwe
 minne zijt;
 Mijn gedachjes,
 Mijn ziel, mijn hert, mijn zinnē sijn
 u toegevoijt;
 Ach! hoe vaak,
 Zoekt liefde liefs vermaak,
 Met ziel en zinne,
 O aerdsch Godinne,
 Op 't soefste minne,
 Te voeden in de nacht,
 Met liefd, met liefd, met liefde mijn
 gedacht.

Als de Reye,

De nacht-Godin Diana, met een
 Hemels stoet,
 Doet geleye,
 Ter plaets, daer haer Aurora met
 goe morgen groet;
 Doet gy mijn,
 Voor dag en Zonne-schijn,
 Vyt liefde komen,
 Aen d'Amstelstroomen,
 Wiens Linde-boomen,
 En hoog-getopte blaen,
 Mijn klagt, mijn klagt, mijn klagten
 hooren aen.

Groene linde,

Gy die mijn minne-klaghjes als een
 Echo meld,
 Aen 't geminde,
 VVanneer gy uwe takjes, naer haer
 venster helt,
 En gevoeld, een liefelijke koelt,
 Mijn sinnen juygen,
 V takjes buygen,
 Om te getuygen,
 Mijn minne aen die geen,
 Wiens siel, wiens siel, van my woord
 aengebeên.

Stem: Gy lodderlijke Nymphjes.

G Elijk den mensch van aenbegin,
Geschapen is tot zoete min;
Zoo is de min van noode,
Den mensch verleent van Gode.

I I.

Van noode, mits zy teeld en baerd,
Het menschelijk geslacht op aerd;
Dies is in 't minne-plegen,
Ook zaligheyd gelegen.

I I I.

De min die is een noodig ding,
Want zonder min, den mensch verging:
Wou men de minne derven,
De wereld most versterven.

I V.

En wat de zaligheyd aen gaet,
Door zoete min in d' Echte-staet:
De min, van God gegeven,
Strekt tot een zalig leven.

V.

Wanneer de minne in het hert,
Door lusten niet misbruykt en werd,
Is overloop van zinnen,
Maer als het zijn te minnen.

V I.

Dies vind de min door d'Echte
trouw,
On-echte min baerd druk en rou;
Lê echte min baerd dengde,
Die minne voed met weugde.

Stemme: O Kersnacht.

O Herder die met rome Reyde,
Door bos en bergē gaet vermeyde,
Daer gy u leven vrolijk slijt;
En daer gy met verliesde zinnen,
In zang in spel in zoete minnen,
Vw lieve Herderinne vrijt.

I I.

O hoe gelukkig zijt gy luyden,
Die in de bloempjes, en de kruyden,
Vw onbenijde liefde pleegt:
Al waer gy met verliesde lusjes,
In vryery van zoete kusjes,
Een Maegden hert tot min beweegt.

I I I.

Gaet gy door lommer, en door boomen,
En rust aen koele water stroomen,
Gy vind oft hier, oft daer u lust;
Gezeten onder groene linden,
Alwaer dat gy met u beminden,
Gedoken in de roosjes rust.

I V.

Hoe zoet is 't zoo te mogen minne,
Hoe zoet de zoete Herderinne,
Te kussen in de rooze blaen;
Te vryen onder groene spruytjes,
Van Rooselaer en zoete kruydjes,
Daer gy liefds lusjes moogt verzaen.

VRYAGELIED,

Van de Koninginne Cecilia, aen den
Herder Floriaen.

Stem: Spoeyd vluchtig vlugge &c.
Ceci. **O** Liefde! wviens vermogen,
Doet my keurig kiezen;
O keur! gevoed door d'oogen,
Gy doet my verliezen,
Mijn Troon,, en Kroon, ja 't Hof,
VVil ik gaen verzake: (vol lof,
Ach! Floriaen,, liefd pord my aen,
Ach! Floriaen ik bake,
Konings schat u deel te make.
Flori. Hoe, Hoofsche Koninginne,
Dat gy 't Herders leve,
Zoud, boven 't Hof, beminnae,
Goude Kroon begeve?
Mijn staet,, vol smaes,
Oprecht,, maer slecht,
Niet geacht op Aerde: (kroon,
Daer 't Hof, en troon,, de Konings
Daer 't Hof en troon vol vvaerde,
Zijn te Eel mijn staet t'aen vvaerde.
Cecil. Hoe Edel deze schijnen,
Kunnen zy wvel geven,
Het geen men vweet te vijnen,
In een Herders leven?
Dat 's lust,, vol rust, daer min,, na
Floriaen moet minne. (zin,
Flori. Cecilia,, ziet hoe ik sta,
Cecilia mijn zinne,
Vallen op u Koninginne.
Cecil. Vaer wvel dan Hoofsche sta-
Met u weynzend vleye: (ten,
Ik wvil het Hof verlaten,
En de Schaeppens wveye,
In rust,, met lust;
Ik hou,, door tron,
My aen 't kleyn gebonden;
Zoo haest de min,, mijn ziel, en zin,
Zoo haest de min my wvonden,
Heest in 't kleyn 't hert rust gevonden.

Stemme:

Amarilli mia bella.

Rosamonde mijn bemide,
Die minne-pijltjes voert in uwve
oogjes,
Als zijnde minne-boogjes;
V aessens geur, als lieffelijke winde,
Doet my verkoeling vinde,
Als my de minne, door 't raken van u
handen,
Rosamondi, Rosamondi, Rosamondi,
Doet branden.
Als ik dan kan genaken,
V Hemel zoete mond, zoo kan ik voe-
len,
Mijn heete brand verkoelen;
Ach! als ik mach aen uwve Rooze ka-
ken,
En zoete lipjes raken,
Zal ik mijn minne, in 't zoete Nectar
xuygen;
Rosamondi, Rosamondi, Rosamondi,
Getuygen.
't Zoet omhelzen der narren,
In avond-uurtjes op hun zaeftle groe-
yen,
Doet xiel in liefde bloeyen:
Als zich 't geliefde, beweegen laet
door karmen,
Om over liefde t'erbarmen,
Laet dat mijn liefde, door uwve liefde te
keuren:
Rosamondi, Rosamondi, Rosamondi,
Gebeuren.

Stemme : Ceste Cruelle.

O Voedsteresse van mijn minne,
 O Afgoddinne van mijn hert!
 Voogdes van mijn verliefde zinne,
 Aen vrien mijn ziel geoffert vverd,
 Mijn lust mijn leven,
 Al mijn aersche vreugd,
 Heb ik begeven,
 Nu gy uvve jeugt,
 My niet vergunnen meugt.

I I.

Gy vuuld en meugt geē liefde dra-
 Ik min u Liefen gy mind mijn; (gen,
 Ia, 't is u vreugd en vvelbehagen,
 Als ik, als ik by u mach zijn;
 Ach! blinde bengel,
 Wat is dit een smert,
 Dat my mijn Engel,
 Nu ontomen vverd,
 Ach! ach! hoe treurd mijn hert.

I I I.

Mijn lief, mijn troost mijn vvelbe-
 minde,
 Dat ik u by-zijn derven moet,
 Dat doen u ouders, en u vrinde,
 Dies sal ik met mijn lastuvve bloed,
 En diepe vronde,
 Die de min my gaf,
 Mijn Roxamonde,
 Dalen na mijn graf,
 Mijn minne tot een straf.

I V.

Om dat mijn liefde te hoervaerdig,
 Na uvve vveer-liefd heeft getracht;
 En hooger socht, als ik ben waerdig,
 Vaer vvel mijn Lief, met dese klage;
 Vaer vvel mijn vvaerde,
 Opend uvve schoot;
 In plaets van aerde,
 Vult met Roosjes rood,
 V slaef, door liefd gedaad.

Stemme : Ceste Cruelle.

Als ik, ô schoonste aller Vrouwe,
 In't midden van de nare nacht,
 De Sterren en de Maen aenschouwe,
 Zoo speeld de min in mijn gedacht;
 Liefd doet my bliken,
 Dat u soet gezicht,
 Is te gelijken,
 By de glans en schicht,
 Van 't helder sterren licht.

I I.

Zoo ik de dag-Godin belonke,
 Wanneer sy uit haer kamer treed;
 En Aerd en Hemel doet bepronken,
 Met glans van 't Zonne-licht bekleed;
 En met haer bloesen,
 Speeld op blader groen,
 Zien ik de Roosen,
 Zulke bloesjes voen,
 Gelijk u kaekjens doen.

I I I.

De oorsaeck van mijn trouwe min-
 Is schoonbeyd die natuur u gaf, (ne,
 Maer schoonheid queld mijn jonge
 sinne,
 Mits gy aen my u toond te straf;
 Kan strafheid vvoonen,
 In soo lieven Vrouvv?
 Zoo sal ik toonen,
 Mijn oprechte trouvv,
 En smooren in mijn rouvv.

I V.

Ik sal het eynde van mijn dagen,
 Veruvvachten in een diep gezucht,
 De minne God ten Offer dragen,
 Eē hert met trouvv liefd bevrucht;
 Lief ik sal sterven,
 Een verliefde dood,
 Laet my veruvverven,
 Dat ik in u schoot,
 De ziel van 't lijff ontbloot.

Stemme: Periosta.

HA vyandin! die lust in 't moorden schiept;
 Met pijnen wreed te martelen mijn hert;
 Is 't, ó Goddin! dat gy daer lust in hebt,
 Zoo spruyt uw vreugd uyt mijn bedroefde smert;
 Ik offer op de tranen, die 't gemoet,
 Gelijk een stroom door d'oogen vlieten doet.

I I.

Ik biggel uyt een bracke tranens vliet,
 Mijn hert gepijnt, beklagt u straf heyd wreed;
 O Moorderes! is u vreugd mijn verdriet?
 Zoo wensch ik dat gy my doet zoo veel leed,
 Als gy wel kund; om dat u wreede hert,
 Door mijn verdriet in vreugd verzadigt werd.

I I I.

Is pijn u vreugd, zoo ben ik oorzaak dan,
 Dat u straf-lievend hert lust boet na wensch;
 En dat u wraek haer lusten krijgen kan,
 Dat maekt, Goddin, my een ellendig mensch;
 Het vald my swaer, dat mijn begonnen min,
 Weér min versocht aen sulc een Moorderin.

I V.

Hoe! noem ik u Moord'res, mijn Afgodin?
 Die dikmaels zaegt de diensten van u slaef;
 Misloen ik yers? verschoont my door de min,
 Slaet niet het oog op overvloed van haef;
 Beweegt door trou in mijn oprecht gemoed,
 't Geen om u min op-offert lijf, en bloed.

V.

Ik acht geen schar, als schar van ware trou,
 Wiens waerdigheyd het al te boven gaet;
 Dan doch zy werd van u versmaed lufvrou,
 Gy kiest voor 't best des Rijksdoms yd'le staet;
 En acht geen trou, hoe trou die is gestelt,
 Maer met de rest draegt liefde tot het gelt.

Ggg s

O groote

Bruylofs-Zang.

Stemme : Si tauto gratiosa.

O Grote kracht der minne,
O zoete brand! daer liefde u
Zijt gy aen ziel en zinne, (doet blaken,
Een lieve vreugd, een aengenaem ver-
maken ;

Gy queekt en voed, door vleesch en
Wellustigheyd en vreugde ; (bloed ;
Doeh! daer mins lusten,
Op liefdens wette rusten,
Zijn zy deugde.

Is min aen liefd gebonden,
Is liefd geneeygt, door echt de min te
Werd min by trou gevonden, (plegen ;
Is liefd door trou, tot minne-lust gene-
Genegentheid, zoo aengeleid, (gen?
Baerd niet als lieve vreugde ;
Mits dien de minne,
Aen die verliesde zinne,
Strekt tot deugde.

Liefd maakt de minne heilig, (noeme ;
Min zonder liefd, staet goddeloos te
De liefd maakt minne veylig, (me,
Min zonder liefd, die is gelijk de bloe-
Die af gescheurd, verdort en treurt,
Om dat haer is benomen,
't Geen daer haer vreugde,
Haer wellust en geneugde,
Van moët komen.

Dies wensch ik dat uw zinne,
Verliesde leugd! de min zoo mogen ple-
De min zoo mogen minne, (gen:
Dat zy tot min door liefde zijn genezen:
Door liefd en trouw, werd Vrijster
Door minne zonder trouwen, (Vrouw,
Werd d'eer verlooren:
Werd min door liefd verhooren,
's Is behouwen.

Bruylofs-Zang.

Stemme : Tanneken.

Zullen wy dan nu niet eens wese,
Vroyelijk en foet, vroyelijk en
foet:

Vroylijkheyd die word gepresen,
Dies men vroylijk wesen moet ;
De tijd die heeft sijn tijden,
De tijd haer tijd behoest :
Weest vrolijk met de blijden,
Met droeve, zijt bedroeft :
Ey, drink nu eens een roemer om, ey,
drink nu eens een roemer om,
Van dese klare wijn, van dese klare
wijn :

Sullen wy de Bruyd ter eeren, niet
een uurtjen vrolijk sijn.

Bruydegom Heer, den tijd sal naken,
Dat u hert en sin, dat u hert en sin,
Sullen swemmen met vermaken,
In de lusjes van de min : -
wy, door dese dingen,
Sijn op 't hoogst verheugt,
En vroylijk met u singen,
Van blijdschap en van vreugd :

Wy drinken eens een roemer om, wy
drinken eens een roemer om,
Een roemer schoontjes uyt, een roe-
mer schoontjes uyt,

Op de welvaart, en gefondheyd van
de Bruydegom en Bruyt.

Bruydegom, wild het soo beschik-
ken, (een Held,

Weert u als een Held, weert u als
Dat de Bruyt raekt aen twee stikken,
Eer men negen maenden teld ;

Op dat alsoo u vrijen,
Op dat alsoo uw min
Ten nutten komt te dijen,
Tot eerlijk huysgesin,

Wy drinken eens een glaesjen om,
wy drinken eens een glaesjen om,

En sijn op 't hoogst verheugt, en sijn
op 't hoogst verheugt,

Daer mee wenschen wy te samen, dat
gy u soo quijten meugt.

Stemme: Ballot Schraveland.

HOe vaak heb ik mijn sinnen,
 Vap 't lieven afgekeert,
 O zoete Meyt,, hoe vaak heb ik
 gezeyd,
 Nu gy geen mijn begeert:
 Sal ik ook niet beminnen,
 Maer doen na uw geboon,
 Schoon dat ik zouw ,, in overdroere
 rouw,
 Ook lijden duysend doon:
 Maer ach! soo haelt mijn oogen u
 aenschouwen,
 Voel ik siel en sin ,, branden in de
 min,
 Overschoone Vrouwe,
 Kund gy my onthouwe,
 Vwe gunst mijn Afgodin.
 Als ik uw lieve wangen,
 Als ik uw roode mond,
 Vw kaeks gebloos,, gelijk een roode
 Roos,
 Sie op albafter grond:
 Gekruyde lokjes hangen,
 Die met een foet gespeel,
 Als goude draen ,, met soete swieren
 gaen,
 Rondom u kin ,, en keel:
 Als ik dit maer aensie met mijn oo-
 gen,
 Schoon ik wil, oft niet,, liefde my
 gebied,
 Na de gunst te poogen,
 Van u foet vermogen,
 Maer cylaes, mijn Engel vlied.
 O smert: die alle smerten,
 Op 't hoogst te hoven gaet,
 Waer is 'er pijn,
 Die soo bedroeft kan sijn,
 Als liefde blijken laet:
 In veel verliesde herten,
 Geeft liefde 't meest verdriet,
 Geen pijn soo groot,
 Ia 't lijden van de dood,
 Heeft by liefde lijden niet:
 Ik, die u lief, en moet uw liefde der-
 ven,
 Overchoon Godin,, om dat ik u min,
 En niet mach ver werven,
 Moet uw Minnaer sterven,
 Die u offert siel, en sin.

Stem: Gefwinde Bode van de Erc.

IN dien ik had een Konings kroon,
 Keyzerlijke macht:
 Bezat ik een vergulden troon,
 Voerde Prince pracht:
 Ach! ik zouw, die alleen,
 VVaerde Vrouw, gaen besteen,
 Aen die,, aen die, seg ik, met wie?
 Dat ik op der aerd,
 VVensch te sijn gepaert,
 Door oprechte trouw,
 Die ik draeg tot mijn lufvrouw.
 Al heb ik Konings kroon nocht
 Keyzers heerschappy: (rijk,
 Mijn trouwve liefd heeft geen gelijk,
 Daer ik mede vry:
 Ik vertrouw, dat de jeugt,
 Schoone Vrouw, meer verheugt,
 In 't geen,, de liefde steld te vreen:
 Dat is trouwvigheyd ,, die o soete
 Na vveerliefde tracht, meyt?
 Door uw deugd en schoonheids
 kracht.
 Verwoende oogjes die mijn siel,
 Stookt in minne brand:
 Dies ik voor mijn Godinne kniel,
 Doe mijn offerand,
 Aen uw leugt, die mijn hert,
 Voed met vreugd, in de smert,
 Van min,, die 'k lijd om mijn Go-
 die my hoopen doet, din:
 Maer met vreesse voed,
 Dat liefde ongeval,
 My in d'hoop bedriegen sal.
 Dies voeren hoop en vreesse strijd,
 Tegens mijne min:
 VVaer van gy door u schoonheit sijn,
 Oorsaek, o Godin!
 Neem in acht, mijn gebeên, en ver-
 sacht, het gevveen,
 Ik bid,, lufvrouw verleent my dit:
 Neygt u jeugt na 't hert,
 Dat door liefde vverd,
 Tot u deugd geleyd,
 Door oprechte trouwvigheyd.

Myn

Stemme :

Stemme :

Die mind die lijd veel pijn.

Sa sa mijn Herders riet.

MYn soete Veld-Godin,
Die barrevoets te veld u lieve
schaepjes weyd;
Oft drijfsse Boschwaert in,
Als noch de koele dourw, op gras en
bloempjes leyd;
Daer gy met lust,
V in de groente rust;
Het zy by Beck, oft Bron,
In het rijzen van de Zon.

I I.

Al waer 't gevogelt zoet,
Met blijdelijk gezang, en lieffelijk ge-
queel,
Mijn Amaril begroet;
Geen blaedje aen zijn struyk, geen
bloempjen op zijn steel,
Of 't is verheugt,
En toond de meeste vreugd,
Als gy het Bosch belonkt,
Houd het zich als op-gepronkt.

I I I.

In Roosjes, en in Kruid,
Op soete morgenstond gezeten in het
Woud,
Munt Amarillis uyt,
Gelijk een Diamant in 't midden van
het goud;
Oft als zy leyd,
In bloempjes neer gespreyd,
Zoo is het anders niet,
Of men Flora selver ziet.

ACh, ach wat droeve rouw,
Lijd, laes! Philander nouw,
Die Phillis zoo getrouw,
Zijn minne bied,
O zuchjes! dring nu tot mijn boesern
uyt,
Dewijl mijn zinnen,
Niet kunnen winnen,
Haer, tot mijn Bruyd.

I I.

Ach! Phillis, weet gy niet,
Wat quelling en verdriet,
Philander, laes! geschied,
Om uwe min?
Mijn zuchjes aen u als getuygen zijn,
Dat lefdens plagen,
My 't herte knagen,
In afkeers pijn.

I I I.

Vergund my tijd en stond,
Dat ik u eens de grond,
Van 't hert door lefd gewond,
Mach doen verstaen;
Laet, Phillis, my van u die gunst ge-
schien,
Dat in medoogen,
Ik voor mijn oogen,
Mach Phillis zien.

Stemme: l' Orange.

W AER toe of ik mijn zin,
 In lusten van de min,
 Zo licht en los vervallen laet,
 Op een lufvrou te hoog van staet?
 Wiens reden, en seden, doen vaste
 Dat men nau haers gelijk, (blijk,
 In vvaerden, op aerden, (rijk.
 Zo schoon zou vinden, en daer by so

I I.

Was ik van meerder goed,
 Als vvel mijn lufvrou doet,
 Zoo had ik hoop dat ik haer zot,
 Verkringen tot mijn eygen Vrou;
 Op heeden, sijn reden nocht trouweits
 By rijkdom niet geacht, (kracht,
 Haer gaven, die draven, (slacht.
 Na gelt na goed, na staet en hoog ge-

I I I.

Al hoe vvel dat ik mijn,
 Hou van geslacht te zijn,
 Zoo hoog en eel gelijk als zy,
 Maer 't komt in rijkdom gantsch
 niet by; (om 't goed,
 Mijn zinnen, die minnen haer niet
 Maer uyt een trouwemoed;
 Door reiden, in zeden,
 Haer schoone jeugt van jongs is opge-
 voed.

I V.

Devvijn mijn lufvrou heeft,
 Al vvar de vvereld geeft,
 Dat 's rijkdom, vvellust, staet en eer,
 Na vvil, na vvensch en na begeer;
 Al heeftse, en leeftse na lust daer van,
 Noch schort 'er yers vvat an,
 Me vrouwe, dat 's trouwe,
 Waer in men mijns gelijk niet vin-
 den kan.

Stemme:

Zoo lang is 't Muysjen vry.

G Elijk den dau verspreyd,
 Op roose blaedsjes leyd;
 Gelijk de Zonne-schijn, voor vviien
 het Roosje buygt,
 De soete morgen dou, van Roose bla-
 den zuigt.

Gelijk een bloempjen soet,
 Door Zon en dourv gevoed,
 Een levendige siel in levens vvellust
 brengt,

VVanneer zijn jeugd'ig bloos is met
 kristal vermengt.

Mijn zielje vvellust schiept,
 Als gy u lipjes rept,
 Wiens rood koraal, mijn Lief! is als
 een Roos die bloeyd,

VVaer op kristalle dou van Hemels
 Nectar vloeyd.

VVat vvellust kreeg mijn ziel,
 Als 't oog hier op verviel;
 Ik dacht dat ik nu mocht mijn En-
 gels Zonne zijn,
 Ik soog mijn zielje vol, op klipjes van
 Robijn.

VVat Bee' stort zoeter vloed,
 Als 't Heunig-beekjen doet?
 Dieuyt een Hemelsgrond de Nectar
 drupjes haelt,

En schietse op koraal met vvit vvoor
 bepaelt:

Daer 't ruyfchen van haer keel,
 Veer boven het gespeel,
 Oft stemmen in Muzijk, tot vvreugd
 de Goden drvingt,
 Wanneer haer lieve keel een minne-
 deuntje zingt.

O mensch!

I A E R L I E D.

Stem: O zalig heylig Bethlehem.

O Mensch! vernieuwt in 't Nieuwe Iaar, (den;)
Leg af; leg af het pak der son.
Na Bethlem keert, begeeft u daer;
De Zoone Gods werd Mensch bevonden. (Kind;

Waerom een Mensch, een teeder
Waerom zoo arrenlijk gebooren;
Om dat zijn Godheyd ons bemind,
Endoor zijn Menschheid heeft verkoo-
ren. (koud;

Waerom soo naekt, soo bloed; soo
In't Schuurtje by de stomme Beesten,
Om dat zijn Menschheid leeren soud,
Verfmadē, dat hier schijnt het meeste.

Dat 's Rijkdom; Eer; Wellust, en
Pracht,
Staet, Goude Kroonen, rijk beperelt;
Om datze God de Heer kleyn acht;
Zend hy zijn Zoon naekt in de We-
reld.

Als een onnoefel Lam oft Kind,
Sachtzinnig, en heel goederrieren;
Diē ons van alle last ontbind,
Zoo wy hem als ons Heyland viereti.

Vernieuwt in 't nieu, o mensch; 't is
tijd;

Ey! opent uw verblinde oogen;
Denkt wie hier is, en wie gy zijt;
't Is lang genoeg u selfs bedroogen.
't Is lang genoeg gewoet in 't slijk;
In 't vuyle slijk van uwe zonden;
Geen Goud, geen gelt, en maekt ons
rijk. (den.

Dies blijft aent Werelds niet verbon-
Gods Zoon komt naekt in arre-
moed,

Hier op dit droevig Dal der tranen:
Tot afstand van de overloed,
De zotte menschen te vermanen.

Hy wil dat wy ons Offerhand,
Sijn Godheyd tullen komen bieden;
Hy wil dat onse herte brand,
Inliēf tot God, de Wereld vlieden.

En toonen Schat van ware deugd,
Ootmoedigheyd voor alle saken,
Om in het Nieuwe Iaar met vreugd,
Ons Ziel in Gode te vermaken,

Stem: Weg dertelooze Min, &c.

Verbildert vwoeste vwind,
In 't Noorden eerst begint,
V straf heyd, door bed'vang,
Verloeft niet lang;
Devuyl dat ik in 't Schip der Min;
Te varen meen na mijn Goddin.

Ik zet mijn Zeyl in 't top;
Ey! Noorde vuint vvaeyt op,
En blaest met uwe mond,
Mijn Zeyljes rond;
Op dat gy door uwe gunsten mijn,
Doet 't avond by mijn Liefje zijn.

Cupido zit te roer,
Van 't Scheepje dat ik voer,
Hy stiert het door de Min,
Na mijn Goddin;
En schiet voor uyt een Pijlste vas,
Het vvellek zijn zal mijn Compas.

Wat zien ik Venus Kind?
Vvy krijgen tegen vwind;
Vvel hoe oft dit noch voil?
't Vword ook stok stil;
V schoot en gaert haeld bey strak aē;
Vvy moeten eens laveeren gaen.

Vvel dit valt groot verariet;
Laveeren kan me niet,
Het schijnt my schier een droom;
't Is tegen stroom;

Cupido legt het roer aan ly;
Ik strijk het Zeyl; kom roeyen vvy.
Neen, laet het Zeyl vry staen;

Voor stroom vveer omme gaen;
Het zal zijn tegen vwind,
Wat gy begint;

Dat is te zeggen; ook zult gy,
Gaen luk hebben in vrijery.
Vvend dan het Scheepjen om;

Op dat ik vveder kom,
Ter plaets, vvaer door haer straf,
Ik my begaf;

(zicht;
Vvaer ik, door 't devven haers ge-
Van droeve quelling ben verlicht.

Stem: O schoone Chariclea.

DE blonde dageraet,
Verspreyd haer glans de Telg-
jes door en door;
Het morgen sterretjē staet, (voor,
En flickert met haer straeltjes lieflijk
De vensters van mijn Nymphjes
Tent,

Alwaer ik niemant zie omtrent.
't Gewogelt in het vooft, (liert;
Van blijdschap dertel speeld en tiert-
De Telgjes nat bedouwt,
Met blader, loof, en bleeyfeltjes ver-
Getuygen al de zoete Min, (ciert;
Van mijn verliefde Veld-Goddin.

VVans Leden af-geslooft;
Door 't vryen van de lieve tange
Leggen door slaep berooft, (nacht,
Van soete Min, en minnelijke macht:
Zy ruikt met zoete suchjes uyt,
Komt Thyrsus by u lieve Bruyt.

VVat zoete droomen zijn 't,
Die gy soo soetjes premelt binnens
Eylaci! soo het schijnt, (monds?
Acht gy Philander niet, die so goed
Hier onder dese groene Tak, (ronds;
Lerinde eerst van Min aensprak.

Gy vveet Lerinde dat,
V lipjes soet bedoude rooder mond,
Zoo dikmael zijn bespat,
Met Nestar, die luyt my heeft ge-
Te drucken aen u lipjes teer, (jont,
Als ik u kusten, en gy my vveer.

VVat zoete vrygheyd,
Is in ons vryeragie niet geschied:
Philander droevig schreyd,
Nu dat Lerinde Thyrsus minne bied:
En staet Phylander voor het hooft,
Nu gy zijn zimmerjes hebt gerooft.

't Gaet by de Herders om,
En by de Herderinnetjes is 't gemeen:
Zoo 'k in 't gezelschap kom: (schoen:
't Is al, Philander heeft een blaeuwe
Philander leeft in sovaer getreud:
Lerinde gaet met Thyrsus deur.

Stem: De stille Nacht getiaelst.

AL het uytmuntend hoog;
Hoe sterk in het oog,
Loopt p'rijkel van 't onweder;
De sterke stovrem staet,
't Geen hoog verheven staet,
Ter Aerden schielijk neder.

I I.

Hoe menig Schip verslind,
De felle Noorde-wind,
En rooft den Schipper 't leven;
Als met een dulle kop,
Hy 't Zeyl trekt in den top;
Wil voor geen bugen reuen.

I I I.

Berouw 't gemoed dan staet,
Als 't dikwils is te laet,
Dies wil men 't p'rijkel derven;
Reeft voor de wellust ras,
En neemt tot u Compas,
De spruc: Gedenkt te sterven.

I V.

Vv zinnen obstinaet,
De wereld boos, en quaed,
Wild niet te veel vertrouwen;
En eygen wijsheyt vals,
Onslaet u van den hals,
Wild op geen rijkdom bouwen.

V.

Zoekt gy vermaak en rust,
Schept in de deugd u lust,
Met nood-drust zijn te vreden;
De overvloed verlaet,
Kiest een gemeene staet,
Die geeft gerustigheden.

Stern: Hansje sneed het &c.

DRINK-LIED.

Heer Aeltje buur,, wat avon-
mur;
Denk, Teun die heeft een Vryerije;
Is 't niet ondieft,, zy is verliest,
Op een wild'weyge Snyertje.

I I.

Een Huppel-klink,, een lichte vink,
Daer niet en is ten beste;
En weetje 't niet,, hoe dat hy biet?
't Is puyk jen aen de Veste.

I I I.

Wat machze doen,, 't is geen satsoen,
Ia wel! ik zegt jou Aeltje;
Dat teere wicht,, valt veel te licht,
Voor zulk een aerdig staeltje.

I V.

't Is wel een lanst,, hy speuld en
Ia alle nieuwwe wijsjes, (danst;
Ost niet een quak,, hy weetze strak;
Dat hoord ik laest tot Tijjes.

V.

Waer op dat pas,, 't gezelschap
Van al de jonge Maetjes; (was,
Daer hy alleen,, het giesje scheen,
In kluchjes, en in praetjes.

V I.

De lange Teun,, en laep en Zeun,
Noch zeyden, dat 's een giesje:
Ia zoo ondieft,, dat ik verliest,
Hem mime moct, zeyd Niesje.

V I I.

Die zoete sloof,, heeft goed geloof,
Dat zy hem zal bekooren;
O lieven heer! komt morgen weër,
Gy zult wat anders hooren.

Het wijntje maekt de vreugd,
Het wijntje maekt de vreugd,
Het wijntje maekt de vreugd; ('t juk,
Laet zien een reys van 't juk, 't juk,
Laet zien een reys van 't juk, 't juk,
Laet zien oft zijze meugt. ('t juk,

Zie daer mee dat 's je veur,
Zie daer mee dat 's je veur,
Zie daer mee dat 's je veur:
Eyl! doet my na van 't juk, 't juk, 't juk,
Eyl! doet my na van 't juk, 't juk, 't juk,
En gaet 'er zoo mee deur.

Duyk wijsheyd, duyck, ey! duyck,
Duyk wijsheyd, duyck, ey! duyck,
Duyk wijsheyd, duyck, ey! duyck:
Zie daer mee komt van 't juk, 't juk,
't juk, ('t juk,
Zie daer mee komt van 't juk, 't juk,
Stof regen in mijn buyk.

Was dat niet met een veeg?
Was dat niet met een veeg?
Was dat niet met een veeg? ('t juk,
Het glaesjen uyt van 't juk, 't juk,
Het glaesjen uyt van 't juk, 't juk,
Het volle glaesje leeg. ('t juk,

Nourw Lansje, nourw moet jy,
Nourw Lansje, nourw moet jy,
Nourw Lansje, nourw moet jy, ('t juk,
Die Fransman is van 't juk, 't juk,
Die Fransman is van 't juk, 't juk,
Zoo soet als rijzen bry. ('t juk,

Wel nouw doe mijn bescheyd,
Wel nouw doe mijn bescheyd,
Wel nouw doe mijn bescheyd, ('t juk,
En drinkt het uyt van 't juk, 't juk,
En drinkt het uyt van 't juk, 't juk,
't Is immers soo zeyt. ('t juk,